Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

~~201.~~ 169 G 75
CA. 1533

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

Textus Sequentiarum cum optimo commento. accedunt Sequentie de novo addite. Impressum Delf sine anno, sed per Christianum Snellaert, circa 1496.

48 cf. Anthidotarius anime. 1495. Delf. C. Snellaert. 4

Expositio hymnorum 1496. Delf C. Snellaert

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

Textus ſequentiarum cum optimo cõmento

oia pterunt pret' amare deu
Seneca nemo ſapiens niſi paciens

Koninklijke Bibliotheek te 's Hage

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

De Natiuitate dñi Fo. ij.

¶ Iſte liber (cuiꝰ ſubiectū eſt laus diuina) in honorē omīpotentꝪ dei et glorioſe ꝟginis dei genitricꝪ marie diuerſorūqꝫ ſcōꝝ ⁊ ſctāꝝ ꝯgregatꝰ diuidit in tot ꝑtes quot ſtꝪ cantica in honorē dei et glorioſiſſime ꝟginis marie et alioꝝ ſcōꝝ ⁊ ſctāꝝ ꝯpoſita. ꝑtes patebūt in ꝓceſſu. qꝛ ſm phm de ꝓoribꝰ et dignioribꝰ ꝓor eſt ſpeculatio. ideo autor noſter librū ſuū inchoat a digniſſima ſolemnitate. ſ. a natiuitate dei. ⁊ ſm hoc ꝑma ꝑs diui-

Rates nūc omnes reddamus domino deo. q̀ ſua natiuitate nos liberauit de dyabolica poteſtate.

dit in tres ꝑtes ſm ꝙ ſtꝪ tria cātica ꝯpoſita de natiuitate xp̄i. ſcd̄a pars ibi. Natꝰ ante ſecula. tercia ibi. Eya recolamꝰ laudibus. Prima ꝑs diuiditur in duas ꝑtes. Pͥo hortatur nos ad laudandum deum. ſcd̄o dat cauſam oportunitatis q̄re hoc fieri debet. ſcd̄a ibi. Huic oportet. ⁊c. dicens primo ſic (Nos oēs). ſ. xp̄i fideles (reddamus) .i. reddere debemus ſcilꝫ in p̄nti vita (dn̄o deo). ſ. glorioſo (grates) .i. gratiaꝝ actiones. qui ſcꝫ deꝰ glorioſus (liberauit nos) ſcꝫ peccatores qui eramus propter pctm̄ eterno ſupplicio deputati (ſua natiuitate) .i. ꝑ ſuam natiuitatem. ſ. tꝑalem (a dyabolica poteſtate) .i. ꝑpetua morte qua eramus ſub demonū poteſtate. ¶ Notandum btūs ꝑre. merito incipit ſuum librū a natiuitate xp̄i. qꝛ ꝑmordialis ſalus ꝑ natiuitatem xp̄i mundo illuxit ¶ Item nota p̄ns exhortatio nō ſolum ꝓclamatur in theologia. ſed etiam in ph̄ia. vn̄ in ethicis dꝛ. Diis parentibꝰ ⁊ magiſtris nunq̄ꝫ reddit equiualens Itē v. meth. ⁊ ꝑmo celi. Ab hoc quidē ente cunctis deriuatum eſt eſſe et viuere. his quidē clarius. his vero obſcurius. Item xij. meth. Ab hoc quidem ente depēdet celum ⁊ tota natura ¶ Item nota ſequentia p̄ns cantatur in medio noctis per quā oſtenditur prima eius natiuitas. Vn̄ triplex deſcribit natiuitas filij dei. ¶ Prima eſt a patre que dicit eterna, de qua dicit Yſaias. Generationem eius quis enarrabit ⁊ talis eſt a patre ſine matre. Scd̄a eſt a maria que dꝛ tꝑalis quam exprimit gabriel cū dt. Aue gratia plena. Similiter Iſa. ca. vij. Ecce ꝟgo concipiet et pariet filium ⁊c. et talis eſt a matre ſine p̄re. Tercia natiuitas contingit in cordibꝰ xp̄i fidelium. et dꝛ ſpiritualis in quibꝰ aliquādo propter peccata xp̄s ſpiritualiter mortuus eſt ⁊ per gratiam renaſcitur. Modo prima natiuitas eſt valde occulta hominibus. ideo prima ſequentia occulte cantatur tꝑe noctis. Sꝫ ſecunda natiuitas eſt aliquo modo ꝑceptibilis. ideo in diluculo debet cātari. Sed tercia natiuitas communis omnibꝰ eſt ideo claro die decantatur. Pro declaratōe terminoꝝ Nota grates eſt nomē feminini generis pluralis numeri ſolum h̄ns grate in ablatiuo ſingulari. et taliū ſunt quatuor. Vn̄ Reſpite veſpere ſimul cū viſcere grate ⁊c̄. ¶ Item reddamus componit a re et do. ⁊ interponitur d. cauſa boni ſoni. et ponit in imꝑatiuo ſeip̄m conſtringēs et nos ad laudē diuinam. ¶ Item diabolica eſt nomen adiectiuum deriuatū a nōie dyabolus Et dꝛ a dia ꝙ eſt duo. et bolos morſus. quaſi dupliciter

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

mordens.quia ledit hominē in corpore ⁊ anima Tunc ibi Huic opꝫ.
¶ Hic autor oſtendit oportunitatem ⁊ neceſſitatem quare debemus
deo reddere grates dicens (Oportet) .i.oportunum eſt. vt ſemꝑ (cana-
mus).ſ. ore ⁊ mente(huic)ſcꝫ xp̄o redēptori noſtro(cū angelis).ſ.annū-
ciantibꝰ eius natiuitatē.canamus inquā hoc canticū leticie.qꝺ̄ ꝛipi an-
geli in ſua natiuitate cā-
tabant Gloria in excel-
ſis deo ¶ Notandum
inſcholaſtica hyſtoria le-

**Huic oportet vt canamus cum ange-
lis ſemper gloria in excelſis.**

gitur.ꝙ tp̄e natiuitatis omnipotentis vnus angelus locutꝰ erat paſto-
ribꝰ dicēs. Annūcio vobis gaudiū magnū.qꝛ natus eſt nobis hodie ſal-
uator mūdi.quo dicto ſtatim multitudo celeſtis exercitꝰ erat cū angelo
iſto ⁊ cantabāt gloria in excelſis deo. Item nota ꝙ ex iſto dicto ꝓbat̄ ⁊
infert̄ oportunitas quare debemus grates reddere deo et ip̄m laudare.
q̄ſi di.ſi angeli laudauerūt deū qui non ſubiacebāt morti ſeu dānationi
vel mortalitati.quāto magis nos q̇ ſumus dānati et ſumꝰ mortales de-
bemꝰ laudare deū.qꝺ̄ pꝫ ꝑ locū a minori. qꝛ ſi illud qꝺ̄ minꝰ videt̄ ineſſe
ineſt.etiā tūc illud qꝺ̄ magis videtur ineſt. Modo minus videt̄ angelis
neceſſariū q̄ꝫ hoībus ḡ oportunū eſt ꝙ nos debemꝰ laudare deū. Item
nota illud canticū gloria in excelſis cantat̄ ad rep̄ſentandū illud gaudiū
quo gauiſi ſunt angeli in natiuitate de humani generis recōciliatione.
et de ruine eoꝝ reſtauratione. An natiuitatē em̄ xp̄i tres fuerūt inimici-
tiaꝝ parietes. Primus fuit inter deū ⁊ hoiem Scꝺ̄s inter angelū et ho-
minē. Tercius inter hoies ⁊ hoies.hō namqꝫ ꝑ inobedientiā ſuū creato-
rem offenderat. et angeli ꝑ ſuū caſum quoꝝ reſtaurationē impedierat.
Hō ab hoie ꝑ varios ritus ſe ſeꝑauerat. iudeꝰ namqꝫ ceremonias exco-
lebat.gētiles idolatriā exercebāt ritus vnius alteri diſplicuit. Sed veni-
ens pax nr̄a fecit vtraqꝫ vnū.deſtruxit inimicitiaꝝ materiā. ⁊ ꝯcurrētes
parietes in ſe angulari lapide copulauit vt de cetero eēt vnū ouile ⁊ vnꝰ
paſtor Abſtulit ḡ pctm̄ ⁊ recōciliauit hoiem deo. Scꝺ̄o reꝑauit caſum
et recōciliauit angelo hoiem. Tercio deſtruxit ritus ⁊ recōciliauit hoiē
homini.reſtaurauit igit̄ ſm̄ apl̄m ad ephe.i.c. que in celis et in terris ſtꝫ
etiā ob hec iſta celeſtis multitudo pſallebat gloria in excelſis.i.ab angel̄
deo ⁊ in terra pax hominibꝰ.i.iudeis ⁊ gentilibus in eo ꝙ angelus loque-
batur paſtoribꝰ ſatis apparet ꝙ pax inter deum ⁊ hoiem reformata naſ-
citur deꝰ ⁊ homo.ideo ꝙ pax inter hoies et hoies eſt reꝑata.ꝑ bouem em̄
iudaicus.ꝑ aſinum gētilis ppl̄s deſignat̄.iuxta illud Iſa.i.c. Cognouit
bos poſſeſſorem ſuum ⁊ aſinus p̄ſepe dn̄i ſui. ¶ Pro declaratōe termi-
noꝝ nota Oportet eſt v̄bū inꝑſonale.⁊ declinat̄ tm̄ ꝑ tercias p̄ſonas.in-
de oportunus.i.neceſſariū.inde oportunitas.i.neceſſitas. Item nota
gloria in excelſis capit̄ dupl̄r. Primo formal̄r ⁊ ſignificatione.ſic ſtꝫ duo
termini diſtincti ⁊ ſit nō videt̄ ſonare hic in lrā. Scꝺ̄o° capit̄ hoc ꝯplex-
um material̄r ꝓ ſola voce.tūc gloria in excelſis eſt vna dcō materialiter
capta neutri gn̄is indeclinabile ꝑ hanc regulā Dictio quecunqꝫ ⁊c̄.⁊ ſic
ponitur hic.tunc eſt ſenſus littere oportet ꝙ cantamus illud canticum
quod angeli cantauerūt qꝺ̄ incipitur ſic Gloria in excelſis deo ⁊c̄.

Natus ante ſecula. Iſtud iã eſt canticũ ſcd̄m qd̄ cantat̄ in laudē dei tp̄e natiuitatꝭ. in q̄ autoꝛ tria facit. ⁊ ſm̄ hoc diuidit̄ hoc canticũ in tres ꝑtes. Primo oñdit xp̄m natũ. Scd̄o oñdit modum natiuitatis. Tercio ꝯmendat btām ꝟginē dirigēdo petitiones ad xp̄m.

Natus aute ſecula dei filius inuiſibilis interminis. Per quez fit machina celi ⁊ terre maris ⁊ in his degentiũ. Per quem dies et hoꝛe labant ⁊ ſe iterum reciprocāt. Quē angeli in arce poli voce conſona ſemp er canunt.

ſcda ibi. Hic corpus. tercia ibi. Gaude dei genitrix. Prima ꝑs adhuc diuidit̄ in duas ꝑtes. in prima atteſtat̄ filiũ dei eſſe natuꝫ. in ſcda enumerat q̄ſdā ꝟtutes ab eo depēdentes. ſcda ibi. Per quē fit machina. Et legant̄ ꝑtes ſil̄ cā breuitatis ꝺꝛ ſic. Filius dei. ſ. qui ē inuiſibilis). ſ. ſm̄ diuinam naturā (interminis). i. ſine termino. natus. ſ. a deo patre eterna gn̄atione (ante ſecula). i. an̄ originē mũdi (ꝑ quē). ſ. filiũ qui eſt ꝟbum dei quo celi firmati ſūꝫ. vt ꝺt pſalmiſta (fit machina). i. ſtructura (celi). i. ſperaruꝫ celeſtiũ (⁊ terre). i. ſperatũ elementoꝝ (et degentiũ). i. vitam ducentium (in his). ſ. celo ⁊ terra Et iterum (per quē). ſ. filiũ (dies ⁊ hoꝛe labant). i. preterẽunt ⁊ tranſeũt (⁊ ſe iterũ reciprocāt). i. alternatis vicibus redeũt. Et iterum ꝑ quē ſcꝫ filium (angeli). i. beati ſcꝫ exiſtentes (in arce) ideſt altitudinis (poli) id eſt celi (canunt). i. collaudant. ſemꝑ (ꝯſona) id eſt ꝯcoꝛdi voce. ¶ Nota in illa lrā tangunt̄ duo. Primo tangit̄ filij dei humilitas quātum ad humanitatē qñ ꝺꝛ natus Scd̄o tangit̄ dei potentia qñ ꝺꝛ ꝑ quē fit machina ⁊c. De p̄mo ꝺt beatus Grego. In hoc em̄ apparet humilitas dei. qꝛ hodie mirabiliter cõuenit ſummus et infimꝰ. antiquus ⁊ iuuenis. magnꝰ ⁊ paruus. diues ⁊ pauper. ¶ Primo dico ſummus ⁊ infimus. qꝛ hodie altiſſimus deꝰ (cuius altitudinem nulla creatura attingere poteſt) apparet tanq̄ꝫ infimus in mundo. Unde apl̄s ad Gal̄. iiij. Quando venit plenitudo tp̄is ſacri miſit deꝰ filium ſuũ vnigenitũ factum ex muliere factum ſub lege vt eos qui ſub lege erant redimeret ¶ Scd̄o dico antiquus ⁊ iuuenis. qꝛ deꝰ fuit ab eterno ⁊ ſine p̄ncipio ergo antiquus ſed puer modo natus iō iuuenis eſt. Et ſic patet q̄ idem filius eſt iunioꝛ ⁊ ſenioꝛ matre. iunioꝛ quantũ ad humanitatē. antiq̄oꝛ ſiue ſenioꝛ quantũ ad deitatē ſiue diuinitatē. Unde beatꝰ Bern. Puer iacens in p̄ſepio fleuit corā matre. ridebat coꝛam angelis in celo. Tercio dicit̄ magnus ⁊ paruus. magnus em̄ eſt. qꝛ totum mundũ ſua manu ꝯſeruat. Et ꝺꝛ paruus. qꝛ in vtero ꝟginis ꝯtentus eſt. Vñ beatꝰ Grego. Quem totus nō capit oꝛbis in tua ſe clauſit viſcera. Quarto ꝺꝛ diues et pauper. Nam cũ eſſet rex regum dn̄s dominantium factus eſt ſeruus ſeruoꝝ. Vñ in euãgelio Filius hominis nō venit miniſtrari ſed miniſtrare ¶ Item paulꝰ in q̄dam ep̄la ad Gal̄. iiij. Quanto tempoꝛe heres ꝑuulus eſt nihil differt a ſeruo. ¶ Secundo in lr̄a tangitur etiā eius potentia cum dicitur. per quem fit machina ⁊c. hoc atteſtatur

De natiuitate domini

Geneſis.i.ca.vbi legitur. In principio deus creauit celum ⁊ terrã Itez
pſalmiſta.ps.xlviij.qꝛ ipe dixit ⁊ facta ſunt.ipe mãdauit ⁊ creata ſtꝫ. Itẽ
apoſtolus ad Rhoma.xi. Ex quo omnia.ꝑ quem omnia. in quo oia ⁊c.
Item nota autoꝛ dr Natus añ ſecula.hoc exponitur tripliciter. Pri-
mo natus ꝑ ꝓuidentiã diuinã ante ſecula. id eſt ante creationẽ mundi.
quare dt dñs ꝑ ſe. Ego ſum alpha ⁊ o.i.primus ⁊ nouiſſimus Unde cer
tum eſt anteq̃ deꝰ creauit celũ et terrã ſciuit filium ſuum naſciturũ de
v̓gine.⁊ ergo dicitur in ſymbolo Anaſtaſij. Eternꝰ pater.eternus filiꝰ
eternus ſpũſſanctus. Scdo exponitur ſic Natus ante ſecula.i.añ ſalua
tionem mũdi. qꝛ ante ſaluationez mũdi non merebatur vocari mundꝰ
ſed mũdꝰ damnatus. Tercio exponit̃ ſic. Natus añ ſecula.i.ante tempo
ra.c.annoꝛum ſeu vltime etatis. qꝛ ſeculũ ſm grammaticos ſcat tp̄s.c.
annoꝝ ꝑ quod durat ſucceſſio alicuius generationis. Unde legimus ꝙ
añ natiuitatẽ xp̄i mundꝰ fuit ꝯſtitutus ꝑ quinq̃ milia et ducentos an-
nos minus vno anno.vt ptz in his v̓ſibꝰ. Ante Ihesum duo.c.minus
vno milia quinq̃. Annos dat ab adam donec xp̄s homo factus. Sed a
natiuitate xp̄i vſq̃ ad nũc ſcribit̃ anno domini.M.cccc.xcvi.ſed de fine
mundi nulla datur certitudo. vnde in euangelio dr. Non eſt veſtrum
noſce tp̄a vel momenta que pater meꝰ poſuit in ſua poteſtate. Itẽ no
ta lr̃a dicit Natus añ ſecula. xp̄s em̃ natus eſt ineffabiliter ſm diuinita
tem de patre ſiue matre añ omnia ſecula naſci etiã voluit ineffabilit̃ ſm
humanitatẽ de matre ſiue patre in fine tempoꝝ Et ſm vtranq̃ natiui
tatem tp̄alem ⁊ eternalem eſt filius regis.qꝛ regis eterni filiꝰ de qua ſic
incipit apl̃s ad Rhoma.ꝑmo dicẽs. Pater ꝓmiſit euangeliũ de filio ꝗ
filius dei fuit dñs ſm diuinitatẽ. factꝰ eſt em̃ ad honoꝛem. qꝛ ad nomen
dei clarificãduz. Iohis.xvij. Pater manifeſtaui nomẽ tuum hominibꝰ
Sed ſm natiuitatem tempoꝛalem natus eſt ex ſemine. Dauid.id eſt de
Maria que fuit ex ſtirpe Dauid Luce ꝑmo. Dabit ei dominus ſedem
Dauid patris ſui ſm carnẽ. non ſm diuinitatem ſm quã factus nõ eſt
ſed factoꝛ omniũ. ¶ Item xp̄s ſeptem modis oſtenſus eſt eſſe filiꝰ dei
ꝑ ſpm̃ ſanctificationis ¶ Primo qꝛ ꝯceptus eſt ꝑ ſpiritũ ſanctum Luce
pꝛimo Spiritusſanctus ſupueniet in te et v̓tus altiſſimi obumbꝛabit
tibi. Et dt primo Quod in ea natum eſt.de ſpiritusſancto eſt ¶ Scdo
qꝛ donis non ad menſuram repletus ꝑ ſpiritumſanctum ¶ Tercio de-
dit deus ſpm̃ filio ſuo qui demonſtratꝰ eſt ꝑ filium ſeu ſpiritum. Iohis
pꝛimo Super quem videbis ſpiritũ ¶ Quarto qꝛ clarificatus per ſpi-
ritum Io.xvi. Ille me clarificabit ⁊c. ¶ Quinto qꝛ apoſtolis inſlãdo
dedit Ioh.xij. Accipite ſpiritũſanctum. ¶ Sexto qꝛ de celo miſit ſpi-
ritum. Actuum.ij. Factus eſt repente de celo ſonus ⁊c. ¶ Septimo qꝛ
his qui ſe ꝯuertunt ad ip̄m dat ſpiritũ ad Eph.ꝑmo. In quo ſigtieſtis
ſpiritu Itez nota xp̄s voluit nos ſaluare non ꝓpter nr̃a merita nec no-
ſtra bona oꝑa ip̄m mouerũt ad ſaluandũ. ſed ſola miſeratio ſue pietatis
ꝓpter quod dt apoſtolus ad Titum.iij. Non ex opibꝰ iuſticie que feci
mus nos.ſcꝫ prius.qꝛ nulla bona opera feceramus. ſed potiꝰ multa ma
la Eramus em̃ inimici eius ad Rhomanos.v.⁊ in offenſa ſua que nun
q̃ placari potuit niſi ꝑ aſperſionem ſanguinis ihesu criſti. quia dicebat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

ꝓpheta pro nunc in pſalmo. Omnes declinauerūt ſimul inutiles facti
ſunt.non eſt qui faciet bonū non eſt vſqꝫ ad vnum ſcꝫ xp̄m. Item lr̄a
dt Natus.qꝛ pater ⁊ filius ⁊ ſpiſſcūs fuerūt indiuiſibiles ſm eſſentiam
et diuinitatē.ſed nō ſm ꝑſonas. qꝛ aliqd vni ꝯuenit ꝑſone qd non cōue
nit alteri ꝑſone.Ex hoc ptꝫ ꝙ tota eſſentia eſt increata. ⁊ ſilr̄ itudo exp̄mi
tur ꝑ metriſtam dicentē. Nix glacies ⁊ aqua tria nomīa res tamē vna
Sic in ꝑſonis deus trinus eſt tn̄ vnus ❡ Item nota littera dt inuiſibi
lis.qꝛ oē viſibile eſt lucidū ⁊ mixtū.deus autem ſubſtantia ſimpliciſſima
ſimpliciter independēs.vt ptꝫ.xij.meth. ❡ Pro declaratione terminoꝝ
nota. Interminus eſt idem ꝙ perpetuus et dr quaſi ſine termino ⁊ eſt
nomen adiectm̄ deriuatū a nomine terminus ❡ Item machina tria
ſignificat.vnde verſus. Machina res belli.rota machina mundi. Tunc
dicit degentium.i.in paupꝑtate viuentiū.⁊ degens eſt participium huiꝰ
verbi dego quod ſignificat in paupꝑtate viuere. Iteꝫ labo as are eſt an
tiquum verbū et valet in tantū ſicut cadere. Tunc dicitur reciprocant
et reciproco as are ſignificat reflectere ſiue inclinare. ❡ Tunc ibi. Hic
corpus aſſumpſerat fragile ſine.⁊c.

Hic corpus aſſumpſerat fragile ſine labe originalis criminis de carne vir-ginis quo primi parentis culpam eue qꝫ laſciuiam tergeret.

❡ Hic autor oſtendit
modum natiuitatis xp̄i
et diuiditur in duo Pri-
mo facit hoc quod dictū
eſt. Scdo probat diem
natiuitatis chriſti eſſe or
natum diuerſis miracu
lis.ſecunda ibi. Hec pre-
ſens diecula ⁊c. Et pri-
mo dt ſic.hic ſcꝫ filius dei aſſumpſerat.ſcꝫ hypoſtatica vnione.corpus.ſ.
humanum(fragile)id eſt paſſibile(ſine labe)id eſt contagione vel ma-
cula(originalis criminis).i.peccati aſſumpſerat inqꝫ ipſam humanam
naturā(de carne).i.puriſſimis ſanguinibus(Marie virginis.quo)id-
eſt per quam incarnationē(tergeret)id eſt ablueret.expelleret remoue-
ret(culpam)id eſt peccatū primi parentis ſcꝫ Ade.⁊(laſciuiam)id eſt
petulantiam et inobedientiam Eue.cuius inſtigatione Adam precep
tum domini preuaricatus erat ❡ Notandum in littera tanguntur
duo.Primo tangit modus natiuitatis chriſti cum dicit ſine labe origi-
nalis criminis.Secundo tangitur cauſa natiuitatis cum ſubiungitur
quo p̄mi parentis ⁊c.De primo dicit beatus Gregorius ꝙ natiuitas xp̄i
fuit ſupernaturalis.quia preter curſum nature facta eſt. Non enim ex
commixtione virili.neqꝫ per corruptionem virginitatis ſeu caſtitatis.
Et ergo dicitur. Iſaie ſeptimo capitulo. Ecce vgo concipiet ⁊ pariet
filium ❡ Et alibi.Virgo in partu.virgo ante ꝑtum.et virgo poſt par-
tum. ❡ Secundo ꝙ hec natiuitas xp̄i fuit ſupernaturalis oſtendit
beatus Gregorius quando deſcribit annuntiationem vginis factam
ab angelo. Unde beata vgo dixit Quomodo fiet iſtud quoniā virum
non cognoſco Reſpondens angelus dixit. Spiritus ſanctus ſuperueni-
et in te et vtus altiſſimi obumbrabit tibi. ❡ De ſecundo dicit beatus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

De Natiuitate domini

Auguſtinus. ꝙ natiuitas chriſti fuit mundo neceſſaria tribꝰ de cauſis
Primo vt xp̄s eēt mediator dei ⁊ hoim̄ vt reconciliaret nos deo patri. qꝛ
ipſe xp̄s eo ꝙ fuit deꝰ factus eſt ꝑticeps nr̄e nature. vt faceret nos econ-
uerſo ꝑticipes deitatꝫ. ¶ Scd̄a cā eſt vt poſſumus habere btām ꝟginē
matrē dei tanq̄ꝫ aduocatricē ⁊ adiutricē. q̄ intercederet ꝓ nob̄ ad dn̄m fi
liū ſuū dilectū. qꝛ dicta eſt mr̄ mīe. nā ip̄a ꝯtinuis p̄cibꝰ orat ꝓ mūdo ad
ſiliū ſuū dilcm̄. ⁊ qꝛ filius tenet̄ audire matrē. ꝓuidētia dei ſic ordinauit
vt filiꝰ dei naſceret̄ de pura ꝟgine q̄ mater dei appellat̄. Tercia cā eſt. qꝛ
ip̄e ds̄ añ natiuitatē fuit inpaſſibilis et incorruptibil̄. ſi ḡ mundꝰ redimi
debuit. xp̄m pati oportuit. vn̄ dr̄ in euāº. Nōne oportuit pati xp̄m ⁊ ita
intrare gl̄am ſuā. ⁊ ſi debuit. oportuit vt humanitatē aſſumeret. q̄ medi
ante paſſibilis efficeret̄. Itē nota xp̄s ꝑ opus incarnationis fortiſſima
vicit que in mundo ſtꝫ. Primo em̄ vicit ſeip̄m ex ꝓfunda hūilitate et
ꝑ ſanctiſſimā charitatē vt cū deꝰ eēt vellet hō fieri qui in Adā erat ex lu
to formatꝰ. ſic em̄ annihilauit ſemetip̄m ꝑ hūilitatē quo ad nrām appa-
rentiā. vt ille qui hꝫ formā dei etiā moriat̄ in forma ſerui. ⁊ inclinato ca-
pite ſpm̄ emitteret. vn̄ ad Phil̄. ij. Exinaniuit ſemetip̄m formā ſ̄ui acci-
piēs. Et in forma ſ̄ui moriēs deſpectꝰ atqꝫ ꝯtēptus in cruce ¶ Scd̄o vi
cit diabolū q̇ tante erat fortitudinis vt vſqꝫ ad infernū vel inferni liuidū
totū genꝰ hūanū attraxerat. et ita fortis vt de ip̄o dn̄s diceret Lu. xi. Dū
fortis armatus cuſtodit atriū ſuū. i. qn̄ diabolus circūdat hūc mundum
qui atriū eſt ipſiꝰ. vel cuſtodit atriū. i. infernū in pace ſtꝫ oia que poſſidet.
nō in pace bona ſed mala. qꝛ nemo p̄ter deū quēq̄ꝫ de ipſiꝰ potuit eripe-
re ꝑtāte ¶ Tercio vicit in fortitudine ſua totū mundū. vt habet̄ Jo. xvi
¶ Quarto vicit in p̄nti ope incarnationis humane oēm intellectū an-
gelicū parit̄ ⁊ humanū Quis em̄ plene excogitare poterit modū domi-
nice incarnatōis. neqꝫ angelꝰ quiſqꝫ. neqꝫ hō. neqꝫ ars creati intellectus
Johēs em̄ baptiſta qui ꝯparatus eſt angelo ſe intelligere nō poſſe ꝯme
morat huiꝰ incarnationis modū nec ſoluere poſſe nodū indiſſolubilem
ꝑ vocis expreſſionē qui q̄ſi calceus humanitatis aſſumptꝰ eſt ꝑ ſubam
diuinitatꝫ. iō dt̄ Jo. Nō ſum dignꝰ ſoluere corrigiā calciamēti eiꝰ. i. ape-
rire modū vnionis deitatis ⁊ hūanitatis. Quis vnq̄ꝫ maius vinculū au
diuit. qꝛ hō de ꝟgine natꝰ potentiꝰ opus fortaſſiſq̄ꝫ creatio mūdi. tota vt
dt̄ b. Aug. Sed q̄re xp̄s voluit renaſci de ꝟgine Rn̄det̄ p̄mo. ꝙ iō quia
mulier in ꝑadiſo ſine cā peccauit. vt ſicut p̄ma mater poſt tranſgreſſio-
nem corrupta mr̄ facta eſt culpe. ſic mater gr̄e (q̄ integre debuit lapſuꝫ
et culpā eue pꝰ integ̃tionē ⁊ reꝑationē culpe reꝑare ꝑ grām) mr̄ debuit
inuiolata ꝑmanere. Cōſonū em̄ erat vt q̄ ſuadēte ſerpēte corrupta erat
mēte corrūperet̄ ⁊ corꝑe filios ꝓcreādo. ⁊ q̄ nūq̄ꝫ corrupta eſt mente fili-
um generās nūq̄ꝫ corrūperet̄. vt ſic ꝟgo ſua integritate fieret cā ſalutis
ſicut mulier priꝰ mente corrupta cā erat nr̄e ꝑditionis. vt integritas vir
ginis corruptionem mulieris reꝑaret. vn̄. b. Bern̄. in quadam omelia ſic
inquit Celeſti rōne terrā irrigauit eū de viro integra mente ⁊ corꝑe fe
minā ꝓduxiſſet Sic ⁊ nūc in celeſti rōne ⁊ gr̄a ꝑuilegiali ſpūſſancti ꝟgi
nē ſuꝑuenit qn̄ de integra ꝟgine vir qui foris virginis imaginē hꝫ vir-
tuſqꝫ delicta reſoluit. Scd̄a ratio eſt qꝛ ꝑtus corrupte cum eſſet parti-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

ceps pcti pctm̄ tollere non potuit eq̄les namq3 fures exñtes in eodē cri-
mine dephenſi alter ꝓ altero nō p̄t rn̄dere igit̄ neceſſe erat eū q̄ culpam
ſoluere deberet in culpa non eſſe.ſ.originalis pcti ꝓpter qd̄ totum gen⁹
humanū fuerat ppetua morte damnatum. hec Orige. Tercia ratio
Origenis eſt illa . q̄ ſine matre erat in celis ſine pr̄e naſceret̄ in terris. vt
ſic non duos patres habere videt̄. Quarta rō.q2 prim⁹ adam fact⁹ erat
de terra virgine innocētie ⁊ abſq3 culpa decuit etiam vt ſcd̄s Adam de
virgine mr̄e naſceret̄ Quinta rō.vt virginitatē xp̄s extolleret q̄ antea
cōtemptibilis iudicabat̄.ſicut dr̄ Judicū.xij.⁊ ſm̄ btm̄ Ber.in quadam
omel̄.btā inq̄t v̄go fuit prima q̄ votū emiſit ⁊ vouit Sexta rō.vt imple
ret̄ ꝓphetia. Yſa.vij. Ecce v̄go ꝯcipiet ⁊ pa.filiū. Septima ratio eſt.vt
cui⁹ pr̄ neſcit feminā in diuinitate.eius etiam mater virū neſciret in hu-
manitate.⁊ ſic de vtroq3 parēte caſtiſſimo naſceret̄. Jtē lr̄a dt (ſine la-
be ⁊c̄) q2 xp̄s ſolo v̄bo fuit genit⁹.⁊ nō p naturalē delectationē.⁊ ſi dicit̄
xp̄s fuit baptizatus.⁊ baptiſm⁹ eſt ablutio pcti.originalis. igitur etiam
habuit pctm̄ originale vel inutiliter eſt baptizat⁹. Rn̄det̄ ꝙ fuit baptiza
tus ꝓpter hoc vt teſtamentū nouū approbaret ⁊ baptiſmum conſecra-
ret. Sed dubitat̄ de btā virgine vtrum illa fuit cōcepta in pctō vel ſine
pctō. Ibi vna ps doctoꝝ dt ꝙ ſine pctō originali.q̇a ita poſſibile eſt hoc
apud deū ſicut fuit ſua natiuitas. Alia ps dt ꝙ nō ſicut. Auguſti.q̇ dt.
Om̄e qd̄ a ſemine naſcit̄ in humana ſpecie naſcit̄ cū delectatiōe et pec-
cato. ⁊ ꝙ de⁹ inmediate p⁹ hoc purificauit eā. Jtē nota lr̄a dt (Quo
pmi parētis ⁊c. Qm̄ ꝓpter pctm̄ ade et eue pditi fuimus Sed p natiui-
tatē xp̄i repati.⁊ dr̄ eua ab e qd̄ eſt valde ⁊ ve q̄ſi valde doloroſa.et ei op-
ponit̄ aue ꝙ dr̄ ab a ꝙ eſt ſine ⁊ ve dolore q̄ſi ſine dolore Pro declaratio
ne terminoꝝ.nota originale pctm̄ dr̄ illud in quo naſcit̄ hō rōne paren-
tū.⁊ de tali pctō abluunt̄ pueri in baptiſmo.⁊ dr̄ a nōie origo inis.q2 ſu-
mit exordiū ab origine parentū. Item dr̄ pmi parētis qd̄ eſt vna dcō cō
poſita. Item labes eſt idem ꝙ macula. Jtē laſciuia dr̄ a laſciuio.i.ſup-
bio vulgariter geikeit tryben.

Tunc ibi hoc pn̄s diecula

Hoc p̄ſens diecula loquit̄ prelucida adaucta lōgitudine ꝙ ſol ver⁹ radio ſui luminis vetuſtas mūdi depulerit genitus tenebras.

Hic iā au.oñdit diē na-
tiuitatis xp̄i eſſe ornatā
q̇buſdam miraculis. et
poſſet diuidi in tres par-
tes ꝓpter tria miracula.
Et exponitur textus ſic
(Preſens diecula).ſ.na-
tiuitatis xp̄i (loquit̄) id-
eſt annunciat (hoc) ſc3 qd̄ dictū eſt de incarnatione in precedenti ver-
ſu diecula inquam (prelucida) id eſt valde ſplendida.⁊ hoc ſpiritualiter
(et adaucta longitudine) id eſt prolongata ſm̄ naturalem curſum ſu-
pra dies precedentes. Ab hac em̄ die natiuitatis dies ꝓlongant̄.noctes
vero abbreuiantur. Vel potius (adaucta longitudine) ſcilicet ſpiritua-
liter.per diem p̄ſentem intelligendo temp⁹ gratie qd̄ per xp̄i natiuitatē
prelucidum factum ē et longitudine miſerationis ad auctum . et hui⁹
tangitur cauſa in ſequēti textu cum dicit (ꝙ) id eſt eo ꝙ (verus ſol) id-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

eſt xp̃s (genit⁹) ſcʒ tp̃aliter in hunc mundum (depulerit) .i. abſterſerit (vetuſtas tenebras) id eſt antiq̃s maculas pctõꝝ. et hoc radio ſui luminis .i. gr̃e et miſcdie ¶ Notandũ au. vult in lr̃a ꝙ hec dies eſt ornata tribus miraculis. Primo qꝛ tunc dies prolongat̃ ⁊ nox abbreuiat̃. et ergo dixit .b. Iohẽs pcurſor dñi me opʒ minui. illum aũt creſcere per hoc miſtice deſignat̃ ꝙ in natiuitate xp̃i nouũ teſtamentũ quod p diẽ intelligit̃ augmentat̃ ⁊ creſcit ⁊ vetus teſtamentũ p noctẽ intelligitur minuitur et decreſcit. Secundo qꝛ hac nocte apparuit noua ſtella. que nec prius nec poſtea viſa fuit p quã reges cognouerũt regẽ celoꝝ de ꝟgine natum. Hic poſſet q̃ri. quare natiuitas xp̃i iudeis ſcʒ paſtorib⁹ fuit annũciata p angelũ. gentilibus vero ſcʒ trib⁹ regibus per ſtellam. Rñdet venerabilis Beda. qꝛ iudei fuerunt magis rõnales q̃ʒ gentiles. hec natiuitas fuit eis annunciata p animal rõnale ſcʒ p angelum Sed qꝛ gentiles fuerũt magis irrõnales. ergo dandũ erat eis ſignum p quod poſſent cognoſcere natiuitatẽ xp̃i. et hoc fuit noua ſtella. Tercio hec dies eſt ornata p claritatem angelorũ q̃ circumfulſit peccatores. qꝛ in natiuitate xp̃i angelus in magna claritate apparuit. dicẽs paſtorib⁹ annuntio vobis gaudiũ magnũ. Poſſet aliq̃s q̃rere. quare xp̃s hec reuelauit paſtoribus ⁊ non alijs. Rñdet dupliciter. Primo qꝛ añ natiuitatem xp̃i paſtores fuerunt ſimpliciores et magis iuſti coram deo. qd̓ ptʒ in diuerſis. ſcilʒ in Moyſe. in Dauid cũ fratrib⁹ ſuis. in Iacob cum fratrib⁹ ſuis qui fuer̃t paſtores. et ergo rõe ſimplicitatis ⁊ iuſticie natiuitas xp̃i fuit eis nũciata. Scd̓o dicitur quod natiuitas xp̃i fuit paſtoribus annunciata ad inſinuandũ ꝙ ipſe ſit paſtor ⁊ rector tocius mundi. Pro declaratione terminoꝝ nota. Dicit̃ in lr̃a (diecula) quod eſt nomẽ diminutiuũ a dies. et dicit̃ (adaucta) qd̓ eſt pticipiũ deriuatũ a verbo adaugeo Item nota q̇dam libri habent hec vox vacat. ⁊ quidã nec vox vacat. et vtrũq̃ʒ valet ꝫm diuerſas acceptiones huius verbi vacat. Vñ ꝫm primũ modum debet exponi p tendi. Item ſcius a um. id eſt diſcretus. ⁊ deriuat̃ a verbo ſcio ſcis ſcire. Vñ ſcientia. Vñ p ꝯpoſitionẽ preſcius conſcius ⁊c. Item autor dicit magiſtris gregũ per hoc circumſcribit paſtores qꝛ grex prope pertinet ad oues. Tunc ibi. Nec nox vacat.

Nec nox vacat noui ſyderis lumẽ qd̓ magorum oculos terruit ſcios. Nec gregũ magiſtris defuit lumen. quos preſtrinxit claritas militum dei

¶ Hic autor oſtendit ꝙ natiuitas xp̃i fuit reuelata per quandam nouã ſtellaʒ Et pmo facit Scd̓o alloquitur beatã virginẽ ibi. Gaude dei genitrix quaʒ circũſtant dicens. (Nec) ſcilʒ dies prelucida ſit. nec (nox) ſcʒ eius (vacat) id eſt caret (luce noui ſyderis id eſt ſtelle que prius nunq̃ʒ apparuit (quod) ſcʒ ſydus (terruit) id eſt timorem incuſſit (oculos magnoꝝ) id eſt regum (ſcios) id eſt ſapientia edoctos (Nec lumen defuit magiſtris gregũ) id eſt paſtoribus (quos) ſcilicet paſtores (claritas militum dei) id eſt angelorum (perſtrinxit) id eſt occupauit et illuminauit.·.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

¶ Notandum circa litterã cum christus erat natus in bethleem tunc
ſuborta fuit ſtella nunq̃ꝫ prius viſa que duxit reges ad locum chriſti et
ibi offerebant ſibi aurum thus et mirram. Per aurum deſignatur po-
tentia eius. Per thus magnificentia. Per mirram dominica ſepultura
Unde verſus. Tres reges querunt dominum tria dona tulerunt. Caſ-
par fert mirram. thus melchior. balthaſar aurum. Aurum dant regem
verum dant thura pphetaz. Mirra ſepulturam ſignat penamqꝫ futu-
ram. ¶ Item nota de illa ſtella de qua dictum eſt quidam eliciebãt ꝙ
cum naſceretur homo ꝙ etiam ſtella crearetur cum eo qui regeret et cõ
ſeruaret et inclinaret ad bonum vel ad malum. ſed hoc non eſt verum.
Unde talis ſtella proprie non fuit ſtella. ſed vnũ miraculoſum factum
habens diſpoſitionem ſtelle. Ratio. quia nõ habuit motum ſtellarum
nec etiam locum. quia directe preceſſit eis in aere. Et dicunt aliqui ꝙ
nunq̃ꝫ poſtea viſa eſt cũ reges fuerunt in regnis. Pro declaratione ter-
minorum nota nox dicitur a noctin grece quod eſt vigilare latine per
contrarium. quia tunc minime vigilamus. Item magustria ſigni-
cat. Uno modo regem et ſic capitur hic. Alio modo ſignificat ſpecula
tionem in rebus ſuperioribus. Tercio ſignificat incantationem

Tunc ibi (Gaude dei genitrix)

**Gaude dei genitrix. quam circũſtant
obſtetricuum vice concinentes ange-
li gloriam deo.**

¶ Hic iam autor com-
mendat beatam virginẽ
et diuiditur in duas par
tes. Primo facit quod di
ctum eſt. Secundo diri-
git petitiones ad iheſum
xp̃m. Secũda ibi. Chri-
ſte patris vnice ꝛc. Et vult dicere. O btã (dei genitrix gaude) de hac in-
effabili filij tui natiuitate (quam angeli concinentes) id eſt collaudan-
tes (gloriam deo circunſtant vice) id eſt loco (obſtetricum id eſt mulie-
rum que partum adiuuant. ¶ Notandum autor in littera duo facit.
Primo ad commendationem beate virginis appellat eam genitricem
dei hortando ipſam ad gaudium. cum dicit. (Gaude dei genitrix ꝛc.)
Secundo ſubiungit cauſam quare gaudere debet cum dicit (quam cir
cunſtant ꝛc.) De primo dicit beatus Bernardus in hec verba. Mater
eſt plena gaudio. De eodem etiam dicit beatus Gregorius in hec ver
ba. Gaude virgo glorioſa tanta prole generoſa. De ſecundo legimus
in paſſionali ꝙ beata virgo cum tempus pariendi adeſſet cum Joſeph
debuit tranſire Bethleem vt daret offertorium ſuum ſ̃m edictum re-
gis Augusti Cum ſero factum eſſet propter multitudinem aligenige-
narũ beata virgo cum Joſeph non potuit hoſpitari ſed intrauit quod-
dam diuerſorium vbi erat commune hoſpitale ſiue hoſpitium ibi bea-
ta virgo maria ſola cum Joſeph permanſit et media nocte cum temp9
pariendi affuit. beata virgo Maria peperit dominum noſtrum ieſum
chriſtum in magno exilio. vbi nec aqua nec ignis aderat. ſed angeli mi-
niſtrabant loco obſtetricum. Unde ſubdit beatus Anſelmus ꝙ beata

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

De Natiuitate domini

virgo ratione promiſſionis celeſtis certificata et angeloꝝ pñtia ꝯſolata
pepit Iohãnes xp̄m ſine om̄i dolore. Pro declaratõe terminoꝝ ¶ No
ta obſtetrix vno mō dr̄ famula dñaꝝ grauidaꝝ que aſtat parentibus. et
fetū ſic dr̄ a verbo obſto.as.ꝛc. Alio modo obſtetrix eſt mulier q̄ recipit
de vtero progredientem. et dicitur ab ob ꝛ ſtera e.ꝙ eſt pellicula qua in
uoluitur puer in matrice. Tunc ibi xp̄e patris.

Chriſte patris vnice (qui humanam
noſtri cauſa formam aſſumpſiſti) re
foue ſupplices tuos. Et quorum par
ticipem te fore dignatus es ieſu. dig
nanter eorũ ſuſcipe preces. Vt ipſos
diuinitatis tue participes deus face
re digneris vnice dei.

¶ Hic dirigit petitio
nes ad xp̄m. et diuiditur
in duas ptes ſcd̄m ꝙ du
as petitiones dirigit ad
xp̄m dicẽs ſic. O xp̄e vni
ce ſcilꝫ nate patris qui cã
noſtri). i. ꝓpter nos aſſũ
pſiſti (humanã formaꝫ)
id ē naturã (refoue). i. re
fice ꝛ conforta tuos ſup
plices). i. famulos tibi
ſupplicãtes. et o ieſu vni
ce ſcꝫ filij dei ſuſcipe pre
ces. i. orationes (dignanter) id eſt gratioſe. eoꝝ hoim (quorum dignatꝰ
es). i. voluiſti (te fore). i. eſſe (pticipem. et hoc quo ad naturã humanita
tis. in quo nobiſcũ xp̄s pticipat. vt tu deus (et vnice ſcꝫ fili dei digneris
ſcꝫ tua infinita clementia ꝛ miſericordia ipos ſcꝫ hoies facere participes
tue diuinitatis. i. glorie celeſtis Sciendum autor facit more ſapientis
agricole qui primo extirpat ſpinas et tribulos et poſtea ſeminat vt fruc
tum accipiat. Quia primo placet domini iram et furorem eiuſdē era
dicare cum dicitur chriſte patris vnice. Secundo ſeminat. id eſt petitio
nem infert vt fructum accipiat videlicet vt miſericordiaꝫ dei conſeque
tur. cum dicitur refoue ſupplices tuos. ¶ Secundo nota. autor per
pendens melius eſſe conſequi miſericordiã ſuam quam ſuſtinere iudi
ciũ hortat̄ deum ad miſericordiam cum dicit in ſecunda petitione qui
ꝑ miſericordiam dignatus es fieri pticeps noſtre humanitatis fac nos
ꝑ eandē miſericordiam pticipes diuinitatis. ¶ Tercio nota autor in
littera innuit magnã charitatem dei qua dilexit mundum cum dt. Et
quoꝝ pticipem ꝛc̄. de qua dilectione dicit̄ in euangelio. ſic deus dilexit
mundum vt filium ſuum vnigenitũ daret pro mundo et alibi proprio
filio ſuo non pepercit deus ſed pro nobis omnibus tradidit illum. Pro
declaratione terminoꝝ nota in littera dicitur noſtri. ꝛ li noſtri. vt hic ſu
mitur eſt pronomē primitiuũ et non deriuatiuum. Sed refoue eſt ver
bum tranſitiuum compoſitum a re ꝛ foueo. Vnde fomentũ fomes ꝛc̄.
Unde etiam fomento as. are. Itez nota pticipes dicitur quaſi partem
capiens. Vñ partibilis. Unde pticipo as. Item fore eſt verbũ infinitiui
modi ꝛ defectiuum. vt patet in prima pte Alexandri. Item dicitur di
gnatus es qd̄ debet declinari pro vna parte orationis videlꝫ ꝙ ſit verbũ
preteriti tp̄is quia niſi hoc eſſet verum verba paſſiua ꝛ deponentalia ha
berent preterita ꝛ etiam alia tempora a preterito deriuata.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

Eia recolamus ⁊c̃.) Iſtud eſt canticū terciū qđ cātat̃ in laudē dei tp̄e natiuitat; xp̄i. et hʒ diuidi in duas ꝑtes. In prima ꝑte hortat̃ nos ad laudē dei. Scđo facit quandā exclamationem ad naturam deitatis vnitam humanitati. ſecunda ibi. O culpa nimiū beata. Eia qđ eſt aduerbiū letantis aut potius hortantis (Recolamus) ſcʒ nos (fideles). i. repetamus (pijs). i. religioſis (laudib⁹ digna carmina). i. cantica (huius diei in qua orit̃ nobis gratiſſima lux) .ſ. xp̄s qui eſt vera lux illuminans omnē homienm venientem in hunc mundū ⁊ in qua .ſ. die (interit) id eſt interimitur (nebula). i. obſcuritas ⁊ error (noctis) id ē veteris teſtamēti (⁊ pereūt in hac vmbracula). i. grauamina (noſtri criminis. i. pctōꝝ noſtroꝝ. qua tunc fons gratie ebuliuit.

Eia recolamus laudib⁹ pijs digna. Huius diei carmina in qua nobis lux oritur gratiſſima. Noctis interit nebula. pereunt noſtri criminis vmbracula.

¶ Notandum autor in lr̃a tria facit. Primo hortat̃ nos ad laudē diuinam cū đt. Eia recolamus. Scđo oñdit ſolemnitatē hui⁹ feſti cū đt lux oritur. Tercio oſtendit efficatiam natiuitatis chriſti. cum đt (Noctis interit nebula) De ꝑmo dicit ph̄s. Portamur alterutrū ne aliquis vos ſeducat ab intentione. ⁊ hoc eſt cōtra illos qui magis impediunt bona opa ⁊ diuinū officium q̄ꝫ ꝯfortāt. ¶ Contra illos inuenitur ſapiens di. Nolite prohibere alium benefacere ſed vos metipſi cū poterit; benefacite De ſecundo dicit btūs Grego. Autor lucis inſuꝑabilis et interminabis hodie nobis viam ſalutis preꝑauit. Circa qđ notaꝙ quadruplex eſt via ꝑ quam chriſtus ambulat. Prima fuit de celo in vterū virginis per hanc preparauit nobis viam humilitatis. Magna em̄ humilitas eſſet ſi quis veſtem purpuream tegeret vili ſacco. ⁊ hoc fecit xp̄s ſaluator noſter qñ ſuam diuinitatē noſtra humanitate occultauit. ¶ Scđa via fuit ex vtero virginis in mundū ꝑ quā preparauit nobis viam patientie et paupertat; quia ipe voluit naſci in domo cōi nō habens hoſpiciū ꝓpriū quare dicit Vulpes foueas hn̄t. ⁊ volucres celi nides. filius aūt hōis non habet vbi reclinet caput ſuum. ¶ Tercia via fuit de mundo ad crucem per quaʒ preparauit nobis viam dilectōis ⁊ paſſionis. Magna em̄ dilectio erat et ſignum maxime dilectionis vt xp̄s tam crudelē mortē pro nobis pateretur. vñ de eo ſcribit̃. A planta pedis vſqʒ ad verticem non eſt in eo inuēta ſanitas ¶ Quarta via fuit de cruce ad infernū de quo ſctōs patres eduxit ꝑ hanc ꝑparauit nobis viā pietatis. Magna em̄ pietas eſſet vt ſi aliquis captiuū a vinculis liberaret. ſic xp̄s ſua paſſione nos ab eterna damnatione liberauit ⁊ redemit. ¶ De tercio đt beatus Gregorius. ꝙ tam efficax fuit natiuitas xp̄i vt angeli pleno gaudio in celis decibili immēſis crutiatib⁹ inferno ⁊ hoīes ꝑpetua libertate in hoc mūdo redūdabūt ¶ Nota circa declarationē terminorum. Eia eſt aduerbiū ſed orior eſt v̄bū deponētale cōiugabile in tercia vel in quarta cōiugatione ¶ Item interit componit̃ ab inter et eo ſilr̃ pereo componitur a per et

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

eo In̄ perit⁹ altera breuis.i.deſtructus. Dubitat̄ circa natiuitatē xp̄i ꝑ quē modū fuit nat⁹ illū exp̄mit pſalmiſta dicēs In ſole poſuit taberna culū ſuū.ibi ꝑ ſolē intelligitur vitas patris. Vn̄ dyoniſius ille eſt ſol qui ſup oīa viſibilia mūdi eſt euidēs ymago dei Sȝ ꝑ tabernaculū intelligit̄ hūanitas xp̄i.vt ptȝ in Leuituo. Sȝ ꝑ ſponſuȝ intelligit̄ filius dei.de q̄ dr̄ Iohis p°. Et vbū caro fcm̄ eſt. Sȝ ꝑ thalamū intelligit̄ vter⁹ vginal̄ de q̄ dt p̄s. Q̄ ocupiuit rex decorē tuū. Et ſi q̄rit̄ q̄lis fuit ꝓceſſus. Rn̄det̄ ꝙ fuit ſine pena.vn̄ in cāticis. Poſt ptū vgo inuiolata ꝑmāſiſti. Item fuit laudabilis.qꝛ canticū leticie ibi auditū erat.ſ. Gl̄a in excelſis deo Sȝ ſi quereret̄ q̄ etate mūdi fuit natus. Rn̄det̄ ꝙ ſi in ſexta nocte claōꝛ fact⁹ eſt Ecce ſpōſus venit. Primū ptȝ ad ſcm̄ Paulū ad ephe.ꝙ xp̄s ve nit in fine ſeculi.i.in ſexta etate ⁊ december fuit menſis natiuitatis. Sȝ marcius fuit mēſis ſue ꝯceptōis. Sȝ ſi q̄rit̄ in q̄ loco xp̄s erat nat⁹ Reſ ponder̄ in diuerſorio.i.in loco cōi. Et ſi q̄rit̄ quare.qꝛ voluit naſci ⁊ mori in medio terre habitabilis vt nullus habeat ſe excuſare.

Hodie ſeculo maris ſtella ē enixa nr̄e ſalutis gaudia. Quē tremūt baratra mors cruenta pauet ipſa a quo ꝑibit mortua. Gemit capta peſt̄ antiq̄.colu ber liuid⁹ ꝑdit ſpolia Hō lapſus ouiſ abducta reuocat̄ ad eterna gaudia.

Hic iā au. reddit cām q̄re in hoc die debemus decātare laudes xp̄o ⁊ tā git tres cās.et p̄mā tāgit dicēs ſic (Stella maris) ſcȝ maria (ē hodie enixa .i.peperit (ſeculo) .i.toti vniuerſo (gaudia noſtre ſalutis) .i.dn̄m noſtrum ihm xp̄m.q̇ eſt gaudium et ſal⁹ nr̄a.quē.ſ.xp̄m (baratra) .i.totus infernus (tremūt) .i.timent (et cruenta mors) .i.crudelis ⁊ etn̄a dānatio (pauet) .i.horret ⁊ formidat (a quo) .ſ.xp̄o.ip̄a ſcȝ (mors mortua ꝑibit) .i.deſtruet̄. Scd̄o tangit ſcd̄am cām dicēs. Antiqua peſtȝ .i.hoſtis ſcȝ diabolus (gemit) .i.dolet et luget (capta) .i.ligata (⁊ liuidus) .i.inuidioſus (coluber) .i.ſerpens dyabolic⁹ (ꝑdit) .i.amittit hodie de ſua ptāte (ſpolia) .i.hoies q̄s tāq̄ȝ ſpolia detinu erat raptos ⁊ eiectos de paradiſo.qd̄ declarat aptius ſequēs vſus oſten dens terciā cām dt (Hō lapſus) .ſ.ꝑ pctm̄ originale. tn̄ recuꝑabiliter.q̇ erat tanq̄ȝ (ouis abducta) .i.deꝑdita (reuocatur) hodie .ſ. ꝑ xp̄i natiuita tem ⁊ incarnationē (ad eterna gaudia) ad que attingenda creat⁹ eſt

Notandū autoꝛ dt (ſtella maris) ꝑ h̄ deſcribit btām vginē q̄ eſt ſtella et illuminatrix h⁹ mūdi. nā in ſacra ſcriptura ꝑ mare ſepi⁹ iſte mundus intelligit̄ et h̄ iō qꝛ ſicut naute errātes in mari hn̄t ſtellā ꝑ q̄ȝ cognoſcunt regionē vt nauē ad portū ducūt. Sic btā vgo eſt ſtella illuminās mūdū ꝑ quā nos pctōꝛes errantes in h̄ mūdo poſſum⁹ attingere portū ſalutis. Scd̄o no.au.d.in lr̄a (quē tremūt baratra) qꝛ demones obediūt d̄o.hoc idē atteſtat̄ ſcūs Aug.dicēs demones credūt ⁊ ꝯtremiſcūt hui⁹ declara tionē ſepius in euangelijs habem⁹ in quib⁹ legit̄ ꝙ xp̄s a diuerſis homi nib⁹ eiecit demonia Tercio nota dr̄ in lr̄a (peſtis antiq̄ liuidus coluber. ꝑ hoc deſcribit ꝙ dyabolus dr̄ (antiq̄ peſtis) qꝛ ab antiq̄ peſtē ⁊ dānatio nē hoib⁹ intulit. Et iā vocat̄ (liuidus ſerpēs) qꝛ in ſpē ſerpētis decepit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

primū hominē. Vn̄ legit̄ in geneſi ꝙ eua dixit ad dn̄m ſerpēs me dece-pit. Itē nota au. dt (ouis abducta) p h intelligit̄ hō dānat⁹. q2 ſuit ſepa-tus a ꝓprio ouili. et ħ dixit dn̄s in euāgelio. qs ex vobis eſt q̄ hȝ centum oues ⁊ ſi pdiderit vnā nōne dimittit xcix. in deſ[e]rto. ⁊ vadit ad illā q̄ perie-rat. ⁊ in alio euāgelio Jo. dr oues mee vocē meā audiēt. Pro declaratōe terminoꝝ nota. Enixa pt declinari regularit̄ ꝓut eſt p̄teritū pfectuȝ h⁹ vbi enitor qd ꝯponit̄ ab e ⁊ nitor. Vn̄ nixus et niſus Itē tremo eſt vb̄m tercie ꝯiugatōis Vn̄ tremulus q̄dā arbor Itē gemo vt triſtari. inde ge-nitus. i. triſticia Sed coluber eſt magnus ſerpēs. ⁊ dr quaſi colens vm-brā. Itē liuidus dr a vbo liueo ſcđe ꝯiugatiōis. i. inuideo. Vn̄ liuor. i. in-uidia Sed lapſus eſt pticipiū a labor. i. cado. Et au. dt lapſus in lr̄a. q2 hō p longū tp̄s iuit ꝯdēnatus. q2 quaſi p q̄nq3 milia annoꝝ. Item ab-ducta venit a vbo abducor paſſiuo. ¶ Tunc ibi. Gaudent in hac.

Gaudēt in hac die agmina angelorū celeſtia. Quia erat dragma decima pdita eſt et inuenta.

¶ Hic ponit q̄ddā inci-dentale oñdens inciden-taliter gaudiū angelorū de natitate xp̄i ꝓgreſſuȝ dicēs (Agmina celeſtia) .i. ꝯgregatōes ⁊ hierarchie angeloꝝ celeſtiū (Gaudēt in hac die) qua xp̄s tpal'r natus eſt. ⁊ ſubiūgit cām ſumptā ex euāgelio (q2 dragma decima) .i. decim⁹ denarius p quē intelligit̄ tota humana natura (pdita erat ſcȝ tranſgreſſione mandati (⁊ eſt inuenta. i. p̄mi'e ue ſue dignati reſtituta

¶ Notandū circa lrām legit̄ in ſcholaſtica hyſto. ꝙ qn̄ oēs chori angelo-rū eſſent pleni q2 fuerūt decē chori ꝯſtituti. Sed lucifer p ſuā inobedien-tiā ⁊ ſupbiā volēs ſil'is eſſe creatori dixit. Ponā ſedē meā in aq̄lone ⁊ ſi-milis ero altiſſimo p hāc ſupbiā fuerūt eiecti q̄ erāt ſecū in decimo cho-ro. ⁊ ſic decima dragma fuit amiſſa decepti hierarchia. Sed ds p ſuā pie-tatē cupiens adimplere decimū chorū creauit hominē vt locū illū adim-pleret. Nūc inimicus humani generꝫ videlȝ dyabolus vidēs ꝙ hō debe-ret poſſidere eternā leticiā quā ipe amiſit decepit p̄mū hoiem et ſugge-ſit ei vt mandatū dei tranſgrederet̄. et ſic poſt tranſgreſſionē mādati dei adhuc decima dragma fuit amiſſa. Vn̄ ds dolens ꝙ ſua creatura debe-ret ſic dānari ꝯſtituit filiū ſuū incarnari q̄ p humanitatē ⁊ paſſionē mū-dum dānatum liberaret ⁊ decimā dragmaȝ inueniret. et h eſt ꝙ dicunt doctores ꝙ aie ſctōꝝ decimū choꝝ debent adimplere. ⁊ hoc eſt ꝙ dt domi-nus in euangelio. ꝙ mulier hn̄s dragmas decē et ſi pdiderit vnā nonne accendit lucernā et euertit totā domū. ⁊ querat diligent̄ donec inueniat Scđo nota au. dt (Gaudent ⁊c.) ⁊ merito gaudium angeloꝝ in iſto die pōt ꝓbari. q2 ſm̄ Math. in euangelio. Gaudiū eſt angelis dei ſup vno peccatore pn̄iam agente. Si hoc eſt veruȝ merito magis iſta die angeli gaudēt qn̄ totus mūdus a dānatione ſuit liberatus. Circa declaratio-nem terminoꝝ nota. agmina venit ab agmē ꝙ idē eſt ꝙ lis. q2 agmen. i. turba vt freq̄nter eſt in lite. Item angelus eſt duplex ſcȝ ꝯfortās et de-uaſtans Angelus ꝯfortans pſuadet bona in quantuȝ bona. Sed ange-lus deuaſtans perſuadet mala inquantum mala. ¶ Item dragma eſt equiuocum. Primo ſignificat pondus conſtans ex tribus ſcrupulis et

De Natiuitate domini

eſt nomen feminini generis. vn̄ vſus. Dragma notat pondus ⁊ tūc fit
in e grūs. Scđo ſt cantū ſubalternatū .ſ. qn̄ duo canunt alijs ceſſantibꝫ
Unde de btā v̓gine. frequentate nobis dulcia cantica dragmatis Itē
perdita eſt participium p̄teriti tp̄is deriuatū a verbo perdor eris.

**O culpa nimium beata qua redemp
ta eſt natura. Deus. (qui creauit om
nia) naſcitur ex femina.**

¶ O culpa niuium ⁊c.
Hic iaȝ autor facit q̄ndā
exclamationē ad naturā
deitatis q̄ ſumus redēpti
et ſm̄ hoc illa ps diuidi
habet in tres ptes. Pri
mo facit exclamationē. Scđo on̄dit nr̄am redemptionē mirabilit̄ factā
Tercio on̄dit ꝓgreſſionē nr̄e redemptionis. ſcđa ibi. Mirabilis natura
tercia ibi Querere venerat. ⁊ vult ꝓprie O natura deitat; tu es nimiū
btā. qꝛ ꝑ te ſumꝰ redēpti a culpa primoꝝ parentū. qꝛ deus qui creauit oīa
ex nihilo. hic ex muliere generatur ⁊ naſcit̄. ¶ Notandū lr̄a multiplici
ter exponitur. Primo exponit̄ ironice ꝑ contrarium. vt ſic. (O culpa
beata nimium) .i. immo (qua) .i. de qua (culpa natura humana eſt re
dēpta) vbi nimiū ponit̄ deriſorie pro ſuo ꝯtrario .ſ. minime Scđo expo
nit̄ vt littera ſonat (O culpa nimium beata) .i. valde beata (qua) .i. ꝓp
ter quā hūana natura eſt redēpta ⁊ iſti ſic exponentes dicūt culpam eſſe
btām ꝑ accn̄s (nam culpa) .i. pctm̄ in ſe eſt malum ſed ꝓpter hoc. qꝛ ꝓp
ter culpā mīa dei eſt excitata vt deꝰ tantam mīām in nobis oſtēderet. ꝙ
filium ſuum vnigenitū ꝓ redēptione daret. Tercio exponit̄ hec littera
hipalaice. ⁊ tūc ꝯſtructio eſt formāda. O natura deitatis. qua .i. ꝑ quam
naturā culpa eſt redēpta que inq̄ȝ natura nimium eſt btā. ita ꝙ natura
ibi ſtet pro deitate. ⁊ illa ꝑticula nimiū btā referat̄ ad naturā. ⁊ hec lectu
ra videtur eſſe melior p̄mis duabꝰ et tūc eſt ſn̄ia iſta O natura deitatis
vnita humanitati tu es nimiū btā. qꝛ ꝑ te ſumus redempti a culpa pri
moꝝ parentū. qm̄ deus qui creauit oīa .ſ. celum et terrā et oīa que in eis
ſunt. ille naſcit̄ nobis ex muliebre. Scđo nota in iſta lr̄a ſm̄ iſtā vltimā
lecturā tangunt̄ duo. Primo tangit̄ p̄celſitas deitatis. cum dr̄ nimium
beata. Scđo tangitur opus pietatis. cū dr̄ naſcitur ex femina. De p̄mo
dt btūs August. ꝙ p̄celſitas ſiue excellentia beatitudinis eſt in tribus.
.ſ. in altitudine ſapientie. in ſuauitate ꝯſcientie. in virtutuȝ ſublimitate
has tres conditiones xp̄s tp̄e ſue natiuitatis ſufficienter habuit Primo
em̄ habuit altitudinē ſapie. vn̄ eccl̄e Ois ſapientia a dn̄o deo eſt ⁊ cū ip̄o
fuit ſemꝑ. Scđo habuit ſanitatem ꝯſcientie. vn̄ dr̄ gloſa ſuꝑ Math. ſua
uitas dei apparet in hoc ꝙ nō p̄cidit. nō ꝓhibet. nō comminat̄. Etiam
habuit v̓tutum ſublimitateȝ. hanc ſublimitatem xp̄s oſtendit in hoc ꝙ
legem in monte tradidit. vn̄ dicit gloſa Aſcendit in montē vt altiora cul
mina v̓tutum doceret De ſcđa dt aug. Magnū opus pietatis erat vt de
us immenſus ſub humana ſpecie on̄deret̄ ſuꝑ illud dt. Criſo. Filioli
nō ſolū deus dilexit nos verbo ſed ope pietatis plenitudinē demōſtra
uit. ¶ Notandū circa lr̄ām. ꝙ culpa venit a v̓bo culpo as. qđ idem eſt
ꝙ reprehenſio ⁊ culpa ſcat noxā. Itē nimiū capit̄ dupliciter. vnoº no
minaliter ⁊ ſic valet in tm̄ ſicut magnū Alioº eſt aduerbiū q̄litat; ⁊ ſic

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

capitur hic. Item btã dꝛ a beo as qd nõ eſt in vſu. ⁊ ꝟcat beatum facere Item redẽpta eſt pticipiũ a redimoꝛ. Itẽ natura dꝛ a naſcendo. Itez lr̃a dt qui creauit oĩa. ⁊ creare eſt aliqd ex nihilo ꝓducere. ⁊ h̄ dz ſic intelligi ꝙ xp̄s creauit oia a ſe. qꝛ ſeipm̄ nõ creauit. Itẽ li feia in lr̃a ſupponit tm̄ ꝓ ſexu femineo ⁊ nõ ꝓ coꝛruptiõe caſtitatꝫ. Tũc ibi. Mirabil' ⁊c.

Mirabilis natura mirifice induta. aſ
ſumens qd nõ erat. manens qd erat
Induitur natura diuinitas humana
quis audiuit talia dic rogo facta.

¶ Hic iam autoꝛ ꝓbat hãc naturã eẽ miraculoſam dicens (Natura) ſcz diuina (mirabilis) .i. admiranda eſt ⁊ laudanda et (mirifice) .i. mirabiliter induta eſt. i. occultata ſub ſpecie humana ⁊ ponit cãm illi⁹. qꝛ (aſſumens qd non erat). ſ. humanitatẽ (manẽs qd erat) .ſ. deus ¶ Diuinitas ꝗ induit̃. i. vnitur hipoſtatice humane nature (dic rogo). ſ. quiſqs es (quis audiuit talia) .i. tã mirabilia et magna facta vt ſcz de⁹ fieret homo ⁊ hõ deus. ¶ Notandũ autoꝛ vult in lr̃a ꝙ hoc miraculũ natiuitatꝫ xp̄i videlicꝫ ꝙ virgo pareret ⁊ deitas ſub humana ſpecie occultaret̃ nunꝙ͂ pꝛius ẽ viſum nec nunꝙ͂ videbit̃ tale miraculum Vñ Barñ. Antiquũ et nouũ ꝯueniunt mirabiliter. Vñ hoc miraculũ ſtat in tribus Pꝛimo in rõne partus Secũdo ratione parientis. Tercio ratione ꝯiunctionis dei ⁊ hominis ¶ Pꝛimo eñ dꝛ ratione partus. quia mirabiliter deus fuit nat⁹ Vñ p̄s. Mirabilis ds in ſctis ſuis Quare mirabilis. qꝛ genitus eſt in mundo ſine patre. genitus in celo ſine matre. ¶ Scdo dicit̃ rõne virginis parientis. qꝛ talis partus fuit ſup naturam ex eo ꝙ v͛go peperit Etiam fuit ſup rõem. qꝛ ſine doloꝛe pepit Etiã fuit ſup ꝯſuetudinem. qꝛ de ſpũſctõ concepit ¶ Circa hoc dicit Anſelmus in paſſionali ꝙ deus poteſt quatuoꝛ modis facere hominem ¶ Pꝛimo ſine viro ⁊ femina ſicut creauit Adam Scdo ex viro ⁊ femina quemadmodũ cõis appꝛobat vſus. Tercio de viro ſine femina ſicut fecit euam de adam ſiue caſta Ade. Quarto de femina ſine viro ſic mirabilit̃ fecit ihũm xp̄m naſci de maria. Tercio rõne ꝯiunctionis. qꝛ in tali natiuitate cõiuncta ſt̃ ad inuicem deus ⁊ homo mater et v͛go fides ⁊ coꝛ humanũ Vñ btũs bern. Mirum eñ eſt ꝙ coꝛ humanũ fidem in his duob⁹ accõmodauit. et quõ credere potuit ꝙ homo deus eſſet ⁊ ꝙ v͛go manſit que pepit. ¶ Scdo nota autoꝛ dicit in littera (manens qd erat) ſup illud dt beatus Aug. Quãuis deus fuit in mundo cõuerſatus. tñ eius pꝛeſentia nunꝙ͂ defuit angelis in celo. ⁊ ꝗ dicit beatus Grego. Id quod fuit permanſit. ⁊ quod non erat aſſumpſit. Dubitat̃ vtrum manſit natura diuina. ⁊ arguit̃ ꝙ non. qꝛ ſi ſic tũc ſequeret̃ ꝙ de vna ⁊ eadẽ re verũ eẽt dicere ꝙ ipſa eſſet coꝛruptibilis et ꝑpetua. ſed hoc ꝯſequens eſt falſum. Reſpondet̃ ꝙ ibi manſit natura diuina. Et vlterius dꝛ ꝙ reſpectu diuerſoꝝ non eſt inconueniens vnã et eandẽ rem eſſe coꝛruptibilem. ⁊ perpetuam ¶ Circa terminos nota induit̃ eſt verbũ paſſiuum. ⁊ ꝯponitur ab in ⁊ duoꝛ qd non eſt in vſu. Iñ indutus a um. Itẽ mirifice eſt aduerbium qualitatis Itẽ aſſumens eſt pticipium decõpoſite figure deri

natũ a ꝟbo.ſ.aſſumo᷑ ¶ Querere venerat ꝛc. Hic iam au.oñdit pro‑greſſum noſtre ſaluationis. ꝛ diuidit in duas ꝑtes ꝑmo facit qꝺ ꝺcm̃ eſt. Scꝺo ꝯmēdat xp̃m rõne victorie.ſcꝺa ibi.Xp̄i pugna ꝛc.ꝛ ꝺt ſic (Pius paſtoꝛ).ſ.xp̃s venerat.ſ.in hũc mundũ (q̄rere).i.reuocare (qꝺ ꝑierat).i. totũ humanũ genꝰ.qꝺ ꝑierat ꝑ pctm̃ ꝛ ip̄e idem xp̃s induit galeam.i.hu manã naturã q̄ galea ꝺꝛ.qꝛ inſtrumentũ eſt diuinitatis. et per eã que ſe hʒ vt armatura (certat) .i.belluʒ gerit (vt miles) ſcʒ ſtrenuiſſimus ꝛ hoc ꝯtra dyabolicam praui‑tatem. Pñ ip̄e diabolus hoſtis noſter ſic certãdo ꝓſtratus deuictꝰ ꝛ ſupa tus (ruit).i.colapſus eſt (in ſua ꝓpꝛia ſpicula).i. ꝓpꝛiam ꝯfuſionē ꝛ ſil'ei (auferunt tela).i. ligata ē aliquo modo poteſtas ledendi ꝛ (ſpolia illius).i.hoies raptos de ꝑadiſo (in quibꝰ fidebat).i.ꝯfi debat ꝛ ſperauit (ſunt diuiſa).ſ.in plures ꝑtes ꝛ etiã (preda ſua).i.rapi‑na hoim eſt (capta).ſ.ꝑ xp̄i natiuitatē ¶ Notandũ autoꝛ ex lr̃a vult ꝙ xp̃s ꝓpterea venit in hũc mundũ vt hominē ꝑditũ leberaret ꝛ ꝯtra dia bolũ triũpharet. Sed poſtꝙ̃ triũphauit et dyabolũ vicit ip̃m in inferno ligauit.ꝛ oẽs antiquos patres qui fecerãt voluntatē eius inde liberauit quos in regno celoꝝ ſm̃ exigentiã meritoꝝ pie collocauit. Secundo no ta ꝑma ꝑs huiꝰ ſm̃e ꝓbat̃ ex euangelio Mat.xv.ca.in quo legit̃ ꝙ muli er cananea clamauit poſt iheſum ꝛ diſcipuli dixerũt. dñe dimitte eã.qꝛ clamat pꝰ nos. Rñdens Ihs dixit. Non ſum miſſus niſi ad oues que ꝑie.do iſrahel. Tercio nota.ſcꝺa ꝑs huiꝰ ſm̃e ꝑt haberi ex euan. Luce xi. ca.in quo legitur Dũ foꝛtis armatus cuſtodit atriũ ſuũ oia q̄ hʒ in pace poſſidet Quis em̃ eſt iſte foꝛtꝭ armatus niſi ip̄e xp̃s q̇ in fide dilectione ꝛ hũilitate foꝛtiter eſt armatus Vñ de ꝑmo ꝺt Pau.ad Eph̄. In omibꝰ ſumētes ſcutũ fidei.fides em̃ pugnabat ꝓ te aduerſus inimicũ De ſcꝺo ꝺꝛ Eccle. Melioꝛ eſt dilectis ꝙ̃ arma bellica. Tercio habemꝰ exemplum cũ b. Anthonius vidit laq̄os diaboli ſuꝑ terrã extentos ꝛ cum ſuſpirãs dixiſſet q̇s hos poterit ꝑtrãſire laq̄os audire meruit vocē dicētē ſibi ſola ꝑtrãſit hũilitas Itē nota circa terciã ꝑtē hꝰ ſm̃e. Tercia ꝑs huiꝰ ſm̃e ha‑beri ꝑt ex dicto Hieremie cũ ꝺt. Toꝛcular calcaui ſolus.i. dyabolũ triũ‑phando ſuꝑaui ꝛ ex alio ꝛ ptãs eius ſub pedibus xp̄i ꝯculcat̃. Silr̃ q̄rta ꝑs huiꝰ ſm̃e.ſ.liberatio iuſtoꝝ.ꝓbat̃ ex li. Sap̄.vbi ꝺꝛ. Reddet deus mer cedē laboꝝ ſctoꝝ ſuoꝝ.ex dicto Mat. Venite bñdicti p̄ris mei et ꝑcipite regnũ ꝛc. Itē mat.xi. Venite q̇ laboꝛaſtis ꝛ onerati eſtis ꝛ ego reficiam vos Itē ꝑs. In memoꝛia eterna erũt iuſti. Itē nota au.tãgit ꝺcm̃ euã gelij.ſ.qꝺ dixit turbis iudeoꝝ. Venit em̃ filius hois q̄rere ꝛ ſaluũ facere qꝺ ꝑierat.quare.ꝺꝛ in lrã (q̄rere venerat paſtoꝛ pius) Etiã au.appellat xp̃.m paſtoꝛē.ꝛ hoc de ſeip̄o teſtat̃ in euan.di. Ego ſum paſtoꝛ bonus.qꝛ

Querere venerat paſtoꝛ pius qꝺ ꝑierat.induit galeam certat vt miles armatura Proſtratus in ſua ꝓpꝛia ruit hoſtis ſpicula auferuntur tela In quibus fidebat diuiſa ſunt illius ſpolia capta preda ſua.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

pono aīam meā ꝓ ouib⁹ meis Itē nota xp̄s induit naturā humanā tā
q̄ꝫ galeā. q̄ ſicut galea occultat hoīem ne videat̄. ſic hūana natura occul
tauit diuinā. ita ꝙ diuina natura nūq̄ꝫ ꝯgnita fuit dyabolo. ſi em̄ diabo

Chriſti pugna fortiſſima ſal⁹ nrā eſt vera. Qui nos ſuam ad patrā duxit poſt victoriā. In q̄ ſibi laus eſt eīna

l⁹ ſciuiſſet xp̄m filiū dei nūq̄ꝫ iudeos incitaſſꝫ ad paſſionem eius. Uidit em̄ diabolus ip̄m multa ſigna facere ex hic habuit opinionem ip̄m fore filium dei. ſed tn̄ neſciuit veritatem ⁊ ꝗ temptauit eum in deſerto dicēs. Si filius dei es. ⁊c. Etiā au. tangit in lr̄a ꝙ diabolus fuit occiſus ꝑ xp̄ꝫ ſicut ꝑ militē armatum. miles em̄ armatus habet indumentū ne cog noſcatur ⁊ offendat ⁊ gladiū hꝫ cū quo interficit. Sic etiā xp̄s habuit indumentū. ſ. naturā humanā. ⁊ habuit gladiū. ſ. diuinitatē cū quo diabolum interfecit. vn̄ p̄s. Accingere gladio tuo ⁊c. Pro declaratōe terminorum nota. paſtor d̄r a paſco is ꝙ eſt idem ꝙ nutrio. q̄ paſtor tenet̄ paſcere oues ¶ Item ꝓſtrat⁹ idē eſt ꝙ occiſus. et venit a v̄bo ſterno is. Vn̄ tunc d̄r ſtrages ⁊ eſt occiſio fcā ab hoſtib⁹. Item autor d̄t diabolū amiſiſſe ſpolia. Un̄ nota ſpolium diaboli fuit primus homo q̄ uē ſibi vſurpauit ꝑ ſuggeſtionē tranſgreſſionis mandati. ⁊ illa ſpolia ꝑdidit diabolus. cū xp̄s deſcendit ad inferna ⁊ ſctōs liberauit ſua paſſione. Item lr̄a d̄t (ruit hoſtis ſpicula ⁊c.) hoc exponit̄ hic miſtice ſic. ꝙ diabolus laborauit genus humanum decipe. ⁊ met eſt decept⁹. Vn̄ p̄s. Occidit in fouea m quam fecit. ⁊ ſpiculū capitur hic ꝓ deceptione. ſed telū capit̄ hic pro inſidijs ſiue ꝓ poteſtate lꝫ primarie ſ̄cat inſtrumentū ſagittandi. Item galea media correpta eſt idē ꝙ caſſis. ⁊ tūc d̄r a galeon grece qđ eſt curuum ſiue rotundū latine. q̄ tale inſtrumētū bellicoſum eſt curuū ⁊ rotundū ſed media ꝓducta eſt dea aquaꝝ. ⁊ tūc d̄r a galis grece ꝙ eſt album latine. q̄ talis dea eſt alba. ſed galea e. d̄r fructus arboꝝ. Itēꝫ certo valet in tm̄ ſicut intento Vn̄ certamē. i. preliū. Itē p̄da d̄r a p̄do as. i. rapio. Itē ſido eſt v̄bum neutro paſſiuū. Item lr̄a d̄t (diuiſa ſunt illi⁹ ſpolia) ex hoc ptꝫ error illoꝝ qui dicūt ꝙ xp̄s oēs captos in inferno liberauit. q̄ d̄t btūs Gre. ꝙ ſpoliū fuit diuiſum ſic ꝙ ꝑtem obtinuit et patrem amiſit. Tunc ibi. (Xp̄i pugna fortiſſima) Hic autor ꝯmēdat ihm̄ xp̄m ratiōe victorie volens (Fortiſſima pugna xp̄i) . ſ. quā habuit ꝯtra ſerpentem antiquum (eſt vera noſtra ſalus). i. cauſat vere noſtram ſalutem. vt ſcilꝫ ſit locutio effectiua q̄ fortiſſimus miles xp̄i ducat nos (poſt ſuam victoriam). i. triūphum (ad patriam) celeſtem (in qua). ſ. patria (eſt ſibi eterna laus). i. gloria ⁊ maieſtas. ¶ Notandū in hac lrā tangunt̄ duo. Primo fortitudo dei qn̄ d̄r (fortiſſima pugna) Scđo tangit̄ retributio mercedis poſt laborē ſuum. ibi (qui nos ſuam) De primo d̄t ſcꝫ Auguſt. ꝙ fortitudo eſt amor faciliter tollerās omnia propter illud quod amatur. Item Bernar. Fortitudo eſt firmitas animi cōtra moleſtias ſeculi. etiā Eſdre. viij. habetur Gaudium dn̄i eſt fortitudo noſtra q̄ fortitudo in diuerſis commendatur. primo q̄ triūphat. Un̄ in li. Re. Attraxiſti me fortitudine ad preliandū ⁊ incuruaſti reſiſten. mihi ſubtus me. Secūdo

dicat. vn̄ in ꝓuer. Egeſtatē opata eſt manus remiſſa. man⁹ aūt fortiū
ꝯpat diuitias Tercio glorificat. vn̄ in ꝓuer. Man⁹ fortiū dn̄abitur. que
autē eſt remiſſa tributis ſuiet. his igit̄ trib⁹ ꝯditionib⁹ xp̄s fortitudinez
habuit. de ſcd̄o aūt dr̄ in euangelio videlz de retributōe mercedis p⁹ la-
borē. Dignus eſt em̄ mercenarius mercede ſua ⁊ iterꝫ Beati eſtis q̇ me
cū intemptationib⁹ pmāſiſtis.

Hanc concordi famulatu cola-
mus ſolēnitatē Autoris illius
exemplo docti benigno Pro perſecu-
torum precantis fraude ſuorum

¶ Circa lrām nota ꝙ pugna et prelia
differūt. Un̄ hore. Pug-
naqz porcoꝝ de mixtis ⁊
pugna venit a v̄bo pug-
no as. ⁊ venit a nōie pug-
nus. qꝛ pugna ſolet fieri
cū manib⁹. ⁊ dr̄n̄t pugna
nomē et pugna v̄bū. vn̄
Pro patria pugna. tūc
ſit iuſtiſſima pungna. Sz patria eſt certa poſſeſſio patris ⁊ matris. et ſu-
mit̄ hic ꝓ vita eterna. ¶ Hanc ꝯcordi famulatu. Hoc canticuz cantat̄
in hōre ſancti Stephani ꝓthomartiris in quo autor tria facit. Pri° hor-
tat̄ nos ad laudē ſancti ſtephani. Scd̄o facit exclamationez ad ſctm̄ ſte-
phanū Tercio dirigit petitiones. ſcd̄a ibi. O ſtephane. tercio ibi. Nos ꝓ
inde. Pri° dt̄ ſic. Nos xp̄i fideles (colamus. i. veneremur) hāc ſolenni-
tatē. i. feſtiuitatē (ꝯcordi famulatu). i. vnanimi officio qđ faciam⁹ (doc-
ti). i. inſtructi (benigno exēplo). i. exprimentali doctrina illius (autoris)
. i. doctoris (ſtephani p̄cantis. i. orantis ꝓ fraude. ſ. oſtēſa in paſſione ſua
(ſuorum perſecutoꝝ. i. eum torquentiū. ¶ Notandum autor dicit in
lrā autoris illius. p hoc dat intelligere ſctm̄ ſtephanum. Vn̄ de eodem dr̄
Actꝫ. vi. ca. Stephanus plenus gratia et fortitudine faciebat ſigna et
prodigia magna in pplo. vbi tria innuuntur Primo illud a quo ſancti-
tas ſtephani fontaliter procedebat. Secundo illud in quo formaliter cō-
ſiſtebat. Tercio illud ex quo realiter apparebat. Primum quod tangit
apoſtolus eſt illud a quo ſanctitas ſtephani fontaliter ꝓcedebat. ⁊ illud
eſt gratie ⁊ virtutum pfectio. cū dicitur plenus grā. Eſt em̄ gratia dei
quidam fons cuius om̄es v̄tutes ſtꝫ quidaz riuuli. a quo quidem fonte
riuulis mediantib⁹ omnis vite ſanctitas ꝓcedit ⁊ certe hic fons erat in
aīa beati Stephani qui dr̄ plenus gratia et fortitudine. Ex quo ſequit̄
ꝙ habebat oēs alias v̄tutes. cui⁹ rō eſt. qꝛ v̄tutes ſm̄ cē pfectū ſtꝫ ſibi in-
uicem ꝯnexe q̄uis em̄ vna v̄tus ſm̄ ſe impfecta poſſit eſſe ſine multis
alijs ſm̄ eſſe. tn̄ pfecte nō poteſt haberi aliqua quin habeant̄ oēs. quare
ğ erat plenus ⁊ pfectus grā fortitudine et v̄tute. ⁊ ſic ſequit̄ ꝙ inpoten-
tia ſue aīe erāt oēs v̄tutes ¶ Item nota ſicut dr̄ Actꝫ. vi. ⁊ vij. ca. Ste-
phanus dr̄ plenus grā. plenus fide. plenus ſpirituſancto. ⁊ plenus forti-
tudine. Fuit primo plenus gratia ad reſpuendum fugibilia. i. peccata
que nullo modo ſtant ſimul cum grā. Actuū. vi. ca. et p hoc immunis
fuit ab omni culpa. Secundo fuit plenus fide ad profitendum credibi-
lia. vnde Actuum. vi. capitulo dicitur Elegerunt apoſtoli ſtephanum
plenum fide. vbi inuitur ꝙ fuit veriſſimus profeſſor catholice veritatꝫ.
Tercio modo ſtephanus fuit plenus ſpirituſancto ad proſequendum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

agibilia eſt em̄ ſpūſſcūs ꝑ quā plenā legē ⁊ ꝑfectam iuſticiā fideles opan
tur Plenus ġ ſpūſctō. ⁊ ꝑ hoc ꝑfecte iuſticie fuit executor. Vñ actuum
vi. Cum eſſet plenus ſpirituſcō. ¶ Quarto fuit plenus fortitudine. qꝛ
non terruit eū nec lapidantiū clamor. nec dentiū ſtridor. nec vna nimis
impetus. nec crudelis inſultus lapidum ipſorum iudeoꝝ. Conuenien-
ter ergo actuū vi. dꝛ Stephanus plenus gratia et fortitudine.

O ſtephane ſignifer regis ſummi bo
ne nos exaudi. Proficue q̇ es ꝓ tuis
exauditus inimicis. Paulus tibi pre
cibus ſtephane te quondam perſecu
tus chriſto credit. Et tecū tripudiat
in regno. cui nullus perſecutor appro
pinquat.

Itē nota ſicut abel fuit
primus martir in veteri
teſtamento. ſic ⁊ ipe poſt
mortem xpi pmus mar-
tyriū ſuſtinuit. igit in na
tura ſtephani fuit pleniſ
ſime illud a q̄ vite ſancti
tas fontaliter ꝓcedit. vñ
ſibi pōt dici ꝙ fuit dictū
aſſuero. Valde mirabi-
les es tu dñe. gamaniel ġ
nominauit eum dñm et
ſubiunxit. Et facies tua plena eſt gratiaꝝ facies. tua. ſ. interior. Et certe
iſta plenitudo relucebat in facie exteriori. facies em̄ ſua erat ſic facies an
geli actuū vij. c. ¶ Itē nota Stephanus interꝑtat̄ ſpeculans iudicans
iaculans. norma ſeu regulatus. corona ſiue coronatꝰ. Vñ ſtephanꝰ fuit
ſpeculans ꝑ cognitionē. ſtabat em̄ in ſua ſpeculatiōe totis noctibꝰ ſicut
dꝛ ꝓpheta cui dictū fuit illud Iſaie. xi. ꝯtemplari in ſpeculo ¶ Scdo in
terpretat̄ iudicās ꝑ diſcretionem Diſcernebat em̄ inter bonū ⁊ malum
inter minus bonū ⁊ magis bonū. inter iudeos ꝑfidos ⁊ chriſtianos fide
les. hoc eſt iudiciū diſcretionis de quo. Io. xij. dꝛ Nunc eſt iudiciū mū-
di ⁊c. ¶ Tercio interꝑtat̄ iaculans. ſ. oē pctm̄ et oēs pctōres ꝑ interemp-
tationē eo ꝙ dicebat iudeis illud eccle. xvij. ca. Dura ceruice ⁊ circumci
ſis cordibꝰ. ¶ Quarto dꝛ norma. ſ. hoim ⁊ regulatꝰ in ſe ꝑ bonoꝝ opatio
nem ⁊ honeſtam ꝯuerſationē. Item interꝑtatur corona ſiue coronatus
ꝑ martirij tollerationem. q̄uis em̄ btūs ſtephanus ſit coronatus triplici
corona. ſ. ꝟginali lilij. ⁊ doctrina magiſterij. ⁊ triūpho martirij. iſta tn̄ ter
cia tanq̄ pncipaliori dꝛ ſpūaliter coronatus Prima corona dꝛ ſtella. de
qua dꝛ apo. xij. Scda dꝛ aurea. de qua dꝛ eccle. v. Tercia dꝛ gēmea ⁊ inde
iſta dꝛ q̄tū ad btm̄ ſtepha. qui fuit lapidatus. vt hꝛ in ꝑs. Poſuiſti in ca-
pite eiꝰ coro. de la. precioſo. Illa eſt corona de qua dꝛ apo. vij. Data eſt ei
ſcō ſtephano ⁊ exiuit vincens vt vinceret Itē btūs ſtephanus dedit no
bis benignū exemplū de quo legit̄ in actibꝰ apl̄oꝝ. qꝛ cū btūs ſtephanus
lapidaret̄ a iudeis ꝓ eis orauit di. Dñs ne ſtatuas ill̄ h̄ pctm̄ ⁊c. Itē em̄
imitabat̄ doctrinā xpi dicētis lu. vi. Orate ꝓ ꝑſequētibꝰ vos. ¶ Circa
terminos nota. ꝯcors idē eſt ꝙ vniformis. et eſt gꝫ ois ꝯꝑabile et mobile
ꝯpoſitū a con ⁊ a nōie cor. Iñ ꝯcordia Iñ ꝯcordo as. Iñ ꝯcordanter ad
uerbiū. Item famulatꝰ eſt noⁿ q̄rte decli. deriuatū a ꝟbo famulor aris.
Iñ famulus ⁊ familia. ſed colo eſt ꝟbū tercie ꝯiugationis. ¶ Nunc ibi
O ſtephane ſignifer. Hic iam au. facit exclamationem ad btm ſtepha.

num vt ꝓ nobis intercedere dignetur dicens O beate ſtephane qui es ſignifer.i.prius ferens ſigna martyrij ſummi regꝫ.i. ihu xpi exaudi nos ſcꝫ ſicut te deus exaudiuit.qđ ſubdit qui es exauditꝰ quo ad effectū auditus ꝓficue.i.ſalubriter ꝓ tuis inimicis id eſt ꝑſecutoribꝰ. Subiungit aūt cām quare dixit ꝓficue. qꝛ paulus ꝑſecutus te quondam.ſ.tempore mortis et paſſionis tue. credit tuis p̄cibus chriſto ſcꝫ quas pro eo feciſti. Et tripudiat.i. victoriam habet tecū in regno ſcꝫ celeſti cui nullus ꝑſecutor ſcꝫ manens in eo ſtatu appropinquat. qꝛ nō ſolum non intrat ſed nec appropinq̄t. ¶ Sciendum ꝙ Stephanus poteſt dici ſignifer ſimilitudinarie. qꝛ ſicut ſignifer vel ante ſignarius ducit vexillū in bello. ſic btūs ſtep.duxit vexillū in paſſione ⁊ martirio .qꝛ primꝰ martyr erat. vn̄ ꝓthomartyr dicebat̄ a ꝓthos ꝙ eſt p̄mū ⁊ martyr teſtis. Item lr̄a dicit Paulus tuis p̄cibꝰ Ubi ſciendū ꝙ ſcūs paulus in iuuētute fuit ꝑſecutor ſci ſtephani ⁊ oīm xpianoꝝ. ſed poſtq̄ ſcūs Stephanus orauit pro eo vt fidē reci͞pet ſtatim ſuis p̄cibꝰ ꝯuerſus fuit ad fidem. Hic etiā ſanctus Grego.rogat vt etiā nos ſcūs ſtephanus ſic in firmitate fidei dignet̄ cōfirmare. Itē legit̄ in paſſionali ꝙ ſcūs ſtephanꝰ fuit vnus de ſeptē dyaconis ab apoſtolis in miniſteriū ordinatꝰ. Cum igit̄ btūs ſtephanꝰ multa ſigna faceret ⁊ frequentiꝰ populo predicaret iudei primū prelium cū eo fecerunt vt eum per diſputationem vincerent. Sed cū diſputaret ſapientie ipſiꝰ reſiſtere nō potuerūt. Uidentes igitur vt non poſſent eum vincere ſeu ſupare ad ſcdm prelium ſe ꝯuerterunt. ſcꝫ vt eum falſis teſtibus ſuparent qui eū de quatuor cauſis accuſabāt. ſcꝫ de blaſphemia in deum.in moyſen.in legem et in templum. Cum igit̄ falſi teſtes hec dixiſſent.btūs Stephanus de his ſe per ordinem excuſauit. et primo de blaſphemia in deum dicens Deum (qui locutus fuit patribus et ꝓphetis) magnifico ⁊ glorifico Poſt hoc excuſauit ſe de ſeculo commendando. Moyſen duobus.ſ.in miraculoꝝ operatione que in egypto ⁊ in deſerto fecit Secundo de familiaritate dei.ſepe em̄ cum deo loquebatur. Poſtea excuſauit ſe de tercio ꝯmendādo legem tripliciter.ſcꝫ rōne dantis qui fuit deꝰ.⁊ rōne adminiſtrantis qui fuit moyſes. Et ratione finis qꝛ dat vitam eternam eam debite ſeruantibus Poſtea cepit ſe excuſare de quarto ꝯmendando tēplum qualiter ſcꝫ a deo preceptum in viſione oſtenſum a moyſe ꝯſummatū ⁊ arche teſtamenti ꝯtentiuum. Uidētes ergo iudei ꝙ ſic nō ꝓfecerūt cōtra ipſum tercium prelium cogitauerūt. vt eum ſupplicijs et tormentis ſuperarent. de quibus infra dicetur.

¶ Pro declaratione terminoꝝ nota. ſignifer dicitur quaſi ſignum ferens ⁊ cōponitur a nōie ſignum ⁊ a verbo fero fers. Itē proficue eſt aduerbium deriuatum a nōie ꝓficuus ⁊ idem eſt ꝙ vtile. Item quondā eſt aduerbiuꝫ tp̄is ſ̄cans tria tempora. vn̄ verſus. Preſens.preteritum vult quondā ſiue futurum. Item credo eſt verbum ꝯpoſituꝫ a ſupino cretum ⁊ do. Un̄ nota cerno ſ̄m artem habet cretum in ſupino. quod ptꝫ ex eius ꝯpoſitis. vt ꝯcretum diſcretum. Itē tripudio eſt v̄bum neutrale.⁊ dr̄ a tris qđ eſt tres ⁊ poſt pes. qꝛ in chorea triplex fit variatio pedum. Uel dr̄ a tri ⁊ pedio pedis.i.calco as. quia in chorea tellus peditur id eſt calcatur ¶ Nunc ibi. Nos proinde ⁊c. Hic iam autor dirigit pe-

titiones ad ſanctũ Stephanũ.⁊ dicit (proinde).i.ꝓpterea (nos ſuppli-
ces).i.humiliter petentes ⁊ clamantes ad te(⁊ pulſantes te pcibꝰ vt ora
tio tua ſanctiſſima.ſcꝫ interceſſoria ꝓ nobis (reconciliet).i.in amiciciaꝫ
reſtituat nos deo noſtro cũ quo per peccatum inimicicias cõtraximus
¶ Sciendum btũs ſtephanus hac die nõ eſt paſſus. ſed illa die qua cele
brat eiꝰ inuentio.ſed feſta mutata ſunt ab eccleſia duplici de cã.Prima
qꝛ natiuitas xp̄i corꝑalis ⁊ glorioſa qua ingreſſus eſt in mundũ eſt cau-

**Nos proinde nos ſupplices ad te cla
mantes ⁊ precibus te pulſantes. Ora
tio ſanctiſſima nos tua ſemper recon-
ciliet deo noſtro.**

ſa natiuitatꝫ ſpiritualis ⁊
glorioſe ꝑ quaꝫ ſancti in
grediũtur in celum Vñ
beatus Auguſtinus in
quodam ſermone huius
feſtiuitatis dicit. So-
lus deſcendit dominus
vt mũdus eleuaret.et ꝙ
primus homo q̇ in nouo teſtamento mortem patiẽs et ꝑ gloriam mar-
tyrij natus eſt in celo fuit btũs ſtephanus. id circo ordinauit eccleſia vt
ſtatim poſt feſtũ natiuitatis xp̄i corporalis ⁊ glorioſe fieret feſtũ de nati
uitate Stephani ſpirituali ⁊ glorioſa.Vñ btũs Aug.in quodã ſermone
vbi ſupra Heri dominus exiuit de vtero virginis.hodie ſeruus eſt egre-
ſſus de ergaſtulo carnis.heri xp̄s fuit ꝓ nobis pãnis inuolutꝰ.hodie ſte.
ab eo eſt ſtola immortalitatis indutus. heri preſepis anguſtia xp̄m por-
tauit infantem.hodie immenſitas celi ſuſcepit Ste.triumphantẽ. Se-
cunda cã vel ratio. qꝛ feſtũ de inuentiõe ſolemnius agebat ꝙꝫ feſtum de
paſſione.ſed qꝛ paſſio eſt dignior et glorioſior ꝙꝫ inuentio. ob hoc ſolẽniꝰ
debet eſſe feſtum paſſionis ꝙꝫ inuentionis.ideo etiã feſtum paſſionis ad
illud feſtũ trãſtulit in quo ampliori reuerentia habeat. Itez duplici de
cauſa hec tria feſta que ſequunt natiuitatẽ dñi ſic voluit ordinare Priᵒ
ꝙ xp̄o ſponſo ⁊ capiti oẽs ſui comites adiungant. Natus em̄ xp̄s ſpon-
ſus in hunc mundũ tres ſibi comites adiunxit.de quibus dꝛ in canticis
Dilectus meus candidꝰ ⁊ rubicundus electꝰ ex milibꝰ.Candidus quã
tum ad Johannem euangeliſtam. Rubicundus quantum ad beatuꝫ
Stephanũ ꝓthomartyrem.et electus ex milibꝰ quantũ ad turbam in-
nocentũ. Scđo vt eccleſia oim martyrũ generationẽ ſm gradum digni
tatis inſimul adunaret quoꝝ natiuitas xp̄i cauſa fuit. Eſt em̄ triplex
martyr. Primum voluntate et opere quod fuit in beato Stephano.
Scđm voluntate et nõ oꝑe.quod fuit in beato Johanne. Tercium eſt
oꝑe et non voluntate quod fuit in innocentibꝰ ¶ Pro declaratiõe ter-
minorũ nota.lrã dicit proinde. ⁊ valet hic intantũ ꝓinde quantũ pro eo
Item dicit ſupplices.⁊ pñt dici illi qui ſunt in magna deuotione.et ve-
nit ab illo v̄bo ſupplico quod eſt v̄bũ petitorium regens poſt ſe dtm̄ ca-
ſum.quãuis tamen alia verba petitionem importãtia accuſatiuũ requi
runt iuxta regulam priſciani. Sed pulſantes venit a verbo pello pellis
deſcendens a ſupino pulſum pulſu. Vñ pulſo pulſas.a quo immediate
deſcendit. Item concilium eſt idem qđ congregatio ſic ſumitur in pſal
mo cum dicitur. Concilium malignantium obſedit me.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

De ſancto Stephano

Et alibi Non ſedi cū concilio vanitatis Vn̄ concilio as id eſt ad ꝯciliū
iungere. Inde ꝑ ꝯpoſitionem reconcilio ¶ Tunc ibi. Te petrus xp̄i
¶ Hic btūs Gregoriꝰ.oñdit quare ſtephanus fuit in fide ꝯfirmatus oſ-
tendens eius martyriū ⁊ p̄miū poſt laborē di.ſic. O ſtephane ſcūs petrꝰ
(ſtatuit).i. ordinauit (te miniſtrū xp̄i) ſcꝫ ad officium dyaconatus (in
quo tu aſtruis).i.ꝯfirmas petro (normā).i.regulam credendi.quā ſcilꝫ
a btō petro recepiſti.⁊ hoc feciſti oſtendendo.ſ.eū (quē plebs).ſ.iudeoꝝ
et gentiliū (furens).i.inſaniens et crudelis exñs (crucifixit hoc eſt xp̄m
crucifixū.ſ. ſtantē vel ſe-
dentem ad dexterā ſum
mi patris).i.in potioribꝰ
bonis O ſtephane xp̄us
elegit te.ſ. ſpāſr ſibi in p̄-
dicatorēꝫ (ꝑ quē fideles
ſuos).i.in eum credētes
corroboret id eſt ꝯfirma-
ret (manifeſtans ſe tibi
inter rotatus.i. eſt inter
ictus (ſaxorum).i. lapi-
dum (ſolatio).i. ꝓ ſola-
tio O ſtephane tu coruſ-
cas.i. ſplēdes nūc.ſ.in ce-
lo coronatus. qꝛ ſtepha-
nus interpretatᷣ corona
inter inclitas purpureas.i. veſtes rubei coloris (coloratas ſanguine tuo
rū martyrū).i.militū xp̄i qui ꝓ eo paſſi ſtꝫ. ¶ Notandū qñ apl̄i elegerūt
btm̄ ſtephanū tūc petrus ꝯſtituit eū miniſtrum vt p̄dicaret fidē ſeu re-
ſurrectionē xp̄i.ſed illa electio fuit a deo p̄deſtinata ⁊ ſpū.ſ.inſpirante ad
effectū eſt ꝓducta.⁊.ſ.ſtephanus approbauit fidē petri hortando ip̄m ad
ꝯſciam paſſionis.qꝛ petrꝰ nō erat ꝓnus ſed retrogradus ad paſſionem
qd ſic ptꝫ.qꝛ ip̄e reprehendit xp̄m dicentem de ſua paſſione cū dixit Dñe
abſit hoc a te. Item pꝫ qñ fugam paſſionis cepit ⁊ xp̄s ſibi obuiās dixit.
Venio romā iterū crucifigi.hanc inſtantiā.b.ſtepha.reprobauit qñ dixit
Video ce.ap.⁊c. Ltē au.in lr̄a pñti tria facit Primo oñdit q̄liter btūs
ſtephanꝰ fuit electus ⁊ ad fidē ꝯuerſus ⁊ hoc patuit in ſcd̄o ſenſu huius
ꝓſe. Nꝫ b.ſtepha.fuit vnꝰ de diaconis vij. ab apl̄is in miniſtꝝ dei ꝯſtitu
tus.ꝙ d̄t in lr̄a Te petrꝰ xp̄i. Scd̄o tangit fortitudo ⁊ ꝯfeſſionis ⁊ ꝓfeſſi
onis fidei quā tp̄e paſſionis ꝯſeruauit. vñ ſicut premiſſuꝫ eſt ꝙ iudei in
tercio ꝯ̄ſilio cogitauerūt q̄re.b.ſtepha.tormentꝭ et ſupplicijs ſuparent. tñ
btūs ſtepha.plenus ſpūſcō intuens in celū dixit Video celū ap.⁊ iheſuꝫ
ſtan.a dex.v.dei. Iudei clamātes voce mag̃ inpetū fecerūt vnanimiť in
eū ⁊ ꝓijcientes eū extra ciuitatē lapidabāt arbitrantes ſe agere ſm̄ legē
q̄ docet blaſphemātes lapidari.⁊ illi duo falſi teſtes (q̇ p̄mo debebant la-
pidē mittere in eū) depoſuerūt veſtimēta ſua ſecus pedes adoleſcentis
qui vocatᷣ ſaulus ⁊ poſtea paulus nūcupatus de q̄ prius dcm̄ eſt q̇ ſaulꝰ
dū veſtimenta cuſtodiret ex eo ꝙ eos ad lapidandū ꝓmptiores faceret

Te petrus cristi miniſtꝝ ſtatuit. Tu
petro normā credendi aſtruis ad dex
teram ſummi patris oſtendendo quē
plebs furens crucifixit Te chriſtus
ſibi elegit ſtephane ꝑ quem fideles ſu
os coroboret ſe tibi inter rotatus ſax-
orum ſolatio manifeſtans. Nunc in-
ter inclitas martyrum purpuras co-
ruſcas coronatus.

magis oim̄ lapidauit quod beatus Stephanus videns ꝓ malo bonuꝫ reddens maximā charitatē ipſius oſ̄ndit qn̄ ꝓ ſuis ⁊ pro ſe ꝑſecutoribus orauit Pro ſe quidē orauit ne ſua paſſio ꝓlongaret̄ Pro ſuis ꝑſecutoribus orauit ne hoc ipſis in pctm̄ putaret̄. ꝙ dicit ſcriptura lapidabant ſtephanū inuocantem ⁊ dicentē dn̄e Jheſu xp̄e accipe ſpm̄ meum Poſitꝭ aūt genibus clamabat voce magna. dn̄e ne ſtatuas illis hoc peccatum. Vn̄ dt gloſa ꝙ orando inimicis genua flexit. qꝛ potius orōnem ꝓ ipſis cupiebat exaudiri ſe q̄ꝫ ꝓ ipſo. qꝛ quoꝝ maior fuit iniquitas maius ſupplicandi remediū poſtulabat. His dictis btūs ſtephanus obdormiuit in dn̄o. Et fcā eſt lapidatio ſtephani codē anno quo dn̄s aſcendit tercio die menſis inquā auguſti. Sanctus vero Gamaliel ⁊ Nicodem⁹ ſepelierūt eū in agro gamalielis vbi poſtea eius inuentio fuit reuelata. Itē ꝙ b. Stephan⁹ in hora mortis ſue in multis ſil'is fuit ieſu xp̄o. Primo qꝛ xp̄s fuit crucifixus a iudeis. ſic b. Stephanus lapidatus. Scd̄o qꝛ ſicut chriſtus fuit paſſus ꝓpter falſam impoſitā blaſphemiā. Sic et ſuo mō b. Stephan⁹ extra ciuitatē lapidatus fuit. Tercio ſicut xp̄s patri recōmendauit ſpiritū. Sic ⁊ b. ſtephanus aiām ſuā recōmendauit xp̄o. Quarto ſicut xp̄s poſtulauit veniam ꝓ crucifixoribus ſic ⁊ ſtephanus ꝓ lapidantib⁹. Quinto qꝛ ſicut xp̄s clamās expirauit ſic ⁊ Stephanus clamans in dn̄o obdormiuit ⁊c. Sed dubiū eſt an viſio beati Stephani (qua vidit celos aptos ⁊ iheſum ſtantē a dextris ꝟtutis dei) fuit mentalis imaginaria vel corꝑalis Ad hoc dicūt aliqui ꝙ fuit mētalis tm̄ ita ꝙ ex ſpeciali gratia fuit ꝯceſſum ſtephano videre nō ſolum humanitateꝫ xp̄i ſed etiā diuinitatē. Sicut Aug. de btō Paulo ad paulinū dixit ꝙ ſibi ꝯceſſa erat poteſtas videre diuinā eſſentiā eo ꝙ erat doctor gentium Sed hoc dictū non videt̄ bene cōſonare dictꝭ ſanctoꝝ doctoꝝ q̄ concorditer dicunt ꝙ talis viſio nō eſt conceſſa in preſenti alicui hoim̄. ꝓpter hoc dicūt alij ꝙ fuit viſio imaginaria ita ꝙ in ei⁹ imaginatione fuerunt effigies diuinit⁹ formate ad repreſentanduꝫ deū ⁊ hoiem xp̄m ſicut ptꝫ Eſaie v. Eſaias vidit dn̄m ſuꝑ ſoliū excelſuꝫ ſeraphin ſtātib⁹ ex vtraqꝫ ꝑte ⁊ mente cognouit ſtephanus ſignatū illi⁹ repn̄tationis ⁊ ſic quantū ad hoc nō ſolū fuit imaginaria viſio. ſed etiā cuꝫ h̄ mentalis ſicut fiebat ꝓphetis et nō eſt dubium quin iſto modo potuit fieri Sed probabili⁹ videt̄ eſſe dicendum ꝙ a corꝑe xp̄i exiſtente fuit imaginatus. viſus ſtephani ad viſionem humanitatis xp̄i. Nam in ꝑtāte ei⁹ eſt ꝙ corp⁹ ſuū non videatur a longe ſed de prope et forte idem eſt de quolibet corpore alio gl'ificato ſeu glorioſo. qꝛ totaliter eſt ſubiectū aīe ꝓpter qd̄ videt̄ ꝙ ad nutū ei⁹ poſſit immutare viſuꝫ indifferent̄ a lōge ⁊ a ꝓpe ſic in ꝑtāte eius eſt qd̄ immutat viſum in ꝓpꝛa vl'in aliena effigie ſicut dꝛ de corpore xp̄i glorioſo. Luce vltimo ca. deitatē vero videre nō potuit iſto mō ſed in viſione imaginaria. Sicut format̄ enī in ꝟtute imaginaria aliq̄ effigies ad repn̄tandū deū ita exteri⁹ pōt diuinitus formari ad inmutationē corꝑalis oculi. ſicut ſuo mō fit in apparitōe angeloꝝ qn̄ apparent in corporib⁹ aſſumptis quo corꝑaliter videtur aliqua effigies corꝑalis non a deo ſumpta ſed formata pōt ipm̄ repn̄tare oculo corporali ſic ꝓbabiliter pōt dici ꝙ ſic fuit in viſione ſancti ſtephani. Mentaliter tn̄ cog-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

nouit ꝙ illa effigies nō erat ipſa deitas niſi tantū repreſentatiue Item autor tangit in lrā ꝟtute pmij poſt laborē qū dr. Nunc inclitas ⁊c. quia hac rōe b. Steffan. dr martir. qꝛ ipe in fide cathoª ꝓmeruit martirij palmā ꝯſuare Et dr ꝓthomartir qꝛ fuit pm⁹ martir Pro declaratōe terminoꝝ nota. Credēdi eſt gerundiū illi⁹ ꝟbi credo. ¶ Itez aſtruo eſt verbum trāſitiuū cōpoſitū ab ad et ſtruo mutādo d in s. ſed furens eſt ꝑticipiū huius ꝟbi furo ꝙ hꝫ accomodatū preteritum inſaniui. Itē corroboro dr a con ⁊ roboro mutādo n in q. qđ vlterius dr a nōie robur qđ deriuatᷣ a nomīe robor. quod ſignificat duo Vn̄ Robora ſunt trunci dicuntur robora vires. Itē rotatus eſt nomen quarte declinationis deriuatū a nōie rota qđ ſcat penā vel preſſuram Item inclitus eſt nomen adiectiuum ⁊ dr ab in ꝙ eſt valde ⁊ cleo gloria quaſi valde glorioſus. Item ſaxum eſt nomen neutri generis ſignificans lapidem durum

Johannes ihesu xp̄o multum dilecte virgo. Tu eius amore carnalem. In naui parentem liquiſti Tu leue ꝯiugis pectus reſpuiſti meſſiam ſecutus. Vt eius pectoris ſacra meruiſſes fluenta potare.

¶ Tunc ibi (Johannes iheſu xp̄o ¶ Iſtud eſt canticū qđ cantatᷣ ob laudē beati Johannis euangeliſte. Primo autor tria facit. Primo ꝯmendat btm̄ Jhōem penes quandaꝫ prerogatiuam et dignitatem amoris. Scđo ꝯmendat eum penes quedam miracula ꝑ ipm̄ facta. Tercio dirigit petitioneꝫ ad ſanctū Johēm Scđa ibi. Tu qui in terra poſitus ⁊c. Tercia ibi. Tu nos oēs ⁊c. et vult O iohēs virgo (multum) .i. valde dilecte iheſu chriſto (tu liquiſti) .i. reliquiſti ſimplex ꝓ compoſito. carnalem parentem. id eſt patrem .ſ. zebedeum (in naui) ſcꝫ laborantem (amore) id eſt ꝓpter amorem (eius) .ſ. iheſu xp̄i. Et tu Johānes (reſpuiſti) id eſt cōſpuiſti vel ſpreuiſti (leue) .i. vanum ⁊ tranſitorium (pectus coniugis) id eſt vxoris tibi deſponſate ſecutus (meſſiam) id eſt xp̄m (vt tu meruiſſes potare .i. bibere ⁊ exhaurire (ſacra fluenta) id eſt ſacram ſapientiam (pectoris eius) ſcilicet Jhu chriſti ¶ Notandum Johannes quadrupliciter interp̄tatur. et ꝑ hoc intelliguntᷣ quatuor priuilegia que fuerūt in ſancto Johanne. Primo dicitur iohannes quaſi gr̄a dei. per hoc intelligitur precipua dilectio dei. qꝛ xp̄s plus ceteris apoſtolis ipm̄ dilexit. ⁊ maiora ſigna dilectionis ſibi oſtendit. Secūdo dicitur iohannes in quo eſt gratia. per hoc tangitᷣ carnis eius incorruptio. qꝛ virgo dilectus eſt a deo. et ſic in ipſo fuit gr̄a virginitatis. Tercio interp̄tatur iohannes quaſi cui donatum eſt ꝑ hoc tangitur tercium priuilegium quod eſt ſecretorum reuelatio. quia ei datū eſt intelligere multa ſecreta et ꝓfunda ſicut de diuinitate verbi et creatione ſeculi. Quarto interpretatᷣ iohānes cui donatio ad non fcā ꝑ hoc tangitur quartum priuilegium quod eſt matris dei recōmendatio. Maxima enim a domino ei donatio facta eſt quando mater dei in eius cuſtodiā commiſſa fuit. Secundo nota. autor dt in lrā. carnalem liquiſti. Vn̄ cum b. Johannes cum patre ſuo zebedeo ⁊ cum fratribus

ſuis.ſ. Jacobo maiori. ⁊ Thadeo laboraſſet in naui ꝑ piſcatura. xp̄s vo-
cauit eum dicēs. ſequere me. Statim relictis rhetibus ſecutus eſt dn̄m
quia ꝯmotus erat ꝑ verba ſancti euangelij. in quo xp̄s loquit̄ ꝑ euange
liſtam dicentē. niſi quis abrenūciat patrem et matrē aut vxorē non pōt
meus eſſe diſcipulus. Tercio nota. autor dt. tu leue ⁊c. Pro quo nota
in ſcholaſtica hyſtoria legit̄ cum ſcūs Johānes iuuenis marie magda-
lene deſponſatus eſſet ⁊ legittime copulatus. dum ꝟo nuptie debebant
celebrari ſanct⁹ Johannes ſubterfugit relinquens ꝯiugem ſuam ſper-
nens deſideriū carnale. ergo dicitur in littera. Tu leue ꝯiugis petrus ⁊c.

Tuqꝫ in terra poſitus gloriam con-
ſpexiſti filij dei. Que ſolum ſanctis in
vita creditur contuenda eſſe ꝑhenni.
Te xp̄s in cruce triūphans matri ſue
dedit cuſtodem. Ut virgo virginem
ſeruares atqꝫ curam ſuppeditares

Et ſic dicunt doctores
ꝙ illud erat cōiugiū vbi
xp̄s primū ſignum fecit
ꝯuertendo aquā in vinū
in chana galilee et dicit̄
Johis. ij. ibi dixit domi-
n⁹ implete ydrias aqua
⁊ ferte architriclinio
Quarto nota btūs Jo-
hānes fuit preditus ſpe-
ciali dilectione. quod be
ne patet in littera. vbi dicitur. Ut eius pectoris ſacra ⁊c. Un̄ cum xp̄s
eſſet in cena. quā cenam habuit tēpore eius paſſionis beatus Johānes
recubuit ⁊ q̇euit ſupra pectus domini. ⁊ ibi diuinitus ſūt ei reuelata om-
nia ſecreta celeſtia. de quibus ꝯſcripſit libꝝ Apocalipſim. ¶ Pro decla
ratione terminoꝝ nota. ꝙ linquo eſt ꝟbum tercie coniugationis. et hꝫ
liqui in ꝑterito et ſm̄ vſum caret ſupino. q̄uis ſm̄ artem poteſt habere
lictum. et linquo duo ſcat. Un̄ Sitranſitiuum deſignat linquo relin-
quo. Si ſit neutrale peccare ſignificabit. Itē coniunx eſt nomen com
munis generis. et ſcat tam virum q̄ꝫ mulierem. qꝛ vterqꝫ illorum con-
iungit̄ alteri. Item meſſias eſt nomen hebraicum. ⁊ ponit̄ pro xp̄o
¶ Tunc ibi. (Tuqꝫ in terra) ¶ Hic iam autor cōmendat ſanctum
Johannē penes quedā miracula. ⁊ pen[illegible]les dignitates
Secundo penes quedam miracula et v[illegible] Secunda ibi. (tu te car
cere ⁊c.) Dicens primo ſic (qꝫ) pro et (tu) [illegible] (poſitus) id eſt ex
iſtens (in terra ꝯſpexiſti) id eſt vidiſti [illegible] filij dei (que) ſcilꝫ gloria
(credit̄ eſſe contuenda) id eſt [illegible] perhenni vita)
id eſt in eterna vita regni celo[illegible] et (ch[illegible]phans) id eſt per
mortem ſuam ſuperans ⁊ [illegible] noſtrā eternam (in cruce
dedit te cuſtodem) id eſt tutorem (matri ſue. vt tu virgo) ſcꝫ exiſtens
(ſeruares) id eſt in cuſtodia teneres (virginem) ſcꝫ mariam (atqꝫ ſup-
peditares) .i. ſubminiſtrares (curam) .i. debitam ꝓuiſionem.
¶ Notandum in littera duo tanguntur Primo reuelatio diuina. cū
de ꝯſpexiſti gloriā dei. ⁊ de tali reuelatione dictum eſt in materia prece-
denti. tn̄ addit aliq̄d in littera ꝙ nullus homo mortalis in hoc mun-
do poteſt tantam gloriam videre nec intelligere. ergo dicit philoſophus
ſcd̄o metaphiſice. ſicut ſe habet ocul⁹ nocticoracis ad lumē ſolis. ſic ſe ha

bet intellectus noſter ad ea que ſunt manifeſtiſſima in natura. Scd̃o tangit̃ in lr̃a matris ꝯmiſſio cũ dt̃ xp̃s in cruce. Vñ qñ dñs pependit in cruce vidẽs matrẽ virginẽ Mariã nimis triſtẽ ⁊ carentẽ ſolatio dixit ad eã mulier. Ecce filius tuus. Deĩn vidit diſcipulũ quẽ diligebat ſcꝫ Johannẽ cui dixit. ecce mater tua. Hic querit̃ quare xp̃s dixit. mulier ⁊ nõ v̾go vel mater. Rñdent doctores xp̃s dixit mulier ⁊ nõ v̾go vt mitigaret caſtitatẽ ⁊ triſticiã beate v̾ginis. qꝛ ſi v̾go dixiſſet. pluriũ bonoꝝ recordata fuiſſet. que ab ip̃o recepit. et ſic ampliori dolore fuiſſet aggrauata. Dicit em̃ btũs Aug. xp̃s dixit mulier ⁊ nõ v̾go. ne iudei blaſphemiam in p̃ñtia beate v̾ginis excitarẽt. qꝛ nec hodierna die credũt xp̃m de virgine natũ. Scd̃o querit̃. quare xp̃s non dixit mater. Dicũt doctores ꝙ fecit ꝓpterea vt ipſa tanto plenꝰ in cuſtodia beati Johãnis ꝯfidere deberet. Sꝫ btũs Aug. dicit ꝙ xp̃s dixit mulier ⁊ nõ mater ꝓpterea reſpectu relationis. qꝛ in ꝓximo fuit ⁊ in ꝓpinq̃ vt filiatio extingueret̃ Sic ⁊ maternitas. qꝛ deſtructo vno relatiuoꝝ deſtruit̃ ⁊ reliq̃nũ. vt ptꝫ p̱ philoſophum in p̄dicamẽtis. Tercio querit̃. quare xp̃s ꝯmẽdauit btã̄ virginẽ beato Johanni ⁊ nõ alteri ap̃lo. Dicit beatus Berñ. hoc fuiſſe factum tribus de cauſis. Primo rõe magne dilectionis. quia chriſtus dilexit beatũ Johannem pre om̄ibꝰ alijs apoſtolis Scd̃o ꝓpter integritatẽ virginitatis qꝛ decuit. ⁊ fuit notus pontificibus et principibus ſacerdotum. ſic ꝙ nullus audiret agere ꝯtra eũ. g̊ commendauit ei beatã virginẽ. vt eam ab infeſtatione iudeorum poſſet conſeruare. Et illa rõ legitur in paſſione dñi. Et hic diſcipulis erat notus pontificibus. Pro declaratione terminorum nota. Conſpicio eſt verbum tranſitiuum ⁊ ꝯpoſitum a con ⁊ ſpecio. p̱ mutationẽ e in i. cauſa euphonie. Item ſuppedito tria ſignificat. Unde ſubiungo peſſundo deſignat ſuppeditoqꝫ miniſtro.

Tunc ibi. Tu te carcere.

Tu te carcere flagriſqꝫ fractus teſtimonio pro xp̃i es gauiſus. Idez mortuos ſuſcitas inquam ieſu nõie venenum forte vincis. Tibi ſummus tacitum ceteris verbũ ſuuz pater reuelat.

Hic autor ꝯmendat ſanctum Johannẽ penes q̄dã miracula et penes q̄ldam virtutes. ⁊ ſũt quatuor per ordinẽ. in quibꝰ beatus Johãnes ꝯmendatur. Primo in penarũ paſſione Scd̃o in mortuorũ reſuſcitatione. Tercio in veneni ſumptione Quarto in p̄dicationis cõſtantia volens. O Johannes (tu te) id eſt tu met (fractus) id eſt punitus (carcereqꝫ pro ⁊ (flagris) id eſt incendijs feruentis olei (es gauiſus) id eſt letatus (pro teſtimonio chriſti) a quo fuiſti miſſus apoſtolus vt predicaret apud epheſum. et tu (idem) ſcilicet Johãnes (ſuſcitas) id eſt aſſurgere facis (mortuos. et tu vincis) id eſt ſuperas ſine nocumento (forte venenum) ſcilicet datum in potu (in nomine iheſu) per cuius ſignũ crucis. ſ. munienꝫ illeſus euaſiſti. O Johãnes (ſummus pater). i. omnipotens deus

(pr̄ reuelat).i.manifeſtat tibi(ſuū tacitū v̄bū).i.ſecretū filiū(cetris).i. p̄ceteris ¶ Notādū cū b. Johs iā incepiſſet p̄dicare ⁊ fama ei⁹ iā creſce-ret p vniuerſum orbē. Domician⁹ impator petijt eū adduci et poni in doliū feruētis olei.ſed ipſe ſcūs Johes ꝯfident credēs in dn̄o illeſus exi-uit Itē no.legit̄ in actib⁹ apl̄oꝝ ꝙ btūs Johes ꝓpter v̄bm̄ p̄dicatiōs fuit miſſus in exiliū in q̄ndā inſulā ſcꝫ Pathmos vbi manēs ſuſtinuit varia ⁊ diuerſa opprobria ⁊ magnas penurias viriliter ⁊ ꝯſtanter Item nota q̄n

Tu nos omnes precibus ſedulis apud deum ſemper commenda. Johannes chriſti chare.

btūs Johes reuerſus fuit ab exilio coactus fuit fortiſſimū venenū aſſumere. Itē ꝯfidēs in dn̄m fecit ſignū crucis.⁊ ſic venenū ſumpſit ⁊ illeſus euaſit.⁊ hoc eſt qd̄ d̄t lr̄ā. Venenū forte vicit. Itē b. Johānes etiaꝫ cōmendat̄ ex ei⁹ ſpēali p̄dicatōe. Ipſe em̄ ex quadā prerogatiua ⁊ reuelatione pris myſteriū dei cognouit qd̄.ſ.myſteriū incognitū erat humane rōni.⁊ qd̄ myſteriū nemo vidit vnq̄ nec audiuit. Sed deus gl̄ioſus iſta btō Johi reuelauit. Vn̄ in p̄ma canonica ſua dixit qd̄ vidim⁹ et audiuimus hoc teſtamur.⁊ de verbo vite annūciauim⁹ vobis ꝙ d̄r in li. Apoc. qui eſt liber reuelatōis ihū xp̄i quā dedit ſcō iohi vt palam faceret ſeruis ſuis Itē legit̄ in paſſionali q̄n b.ioh̄ ōes reuerſus fuit ab exilio Truſiana (q̄ erat mulier religioſa) fuit mortua ⁊ ferebat̄ ad ſepulchꝝ qb⁹ ſctūs iohanes obuiauit iuſſitqꝫ pheretrū deponi ⁊ corp⁹ diſſolui ⁊ truſianam a morte ſuſcitauit.nā ipſa in vita ſua magno deſiderio deſiderauit b.iohānem videre et hoc ꝙ viua pri⁹ nō potuit p̄ficere hoc p⁹ reſurrectionem ꝯſtanter impleuit ¶ Pro declaratione terminoꝝ nota d̄r in lr̄ā tute qd̄ pōt eſſe vna dcō aduerbialis.⁊ tūc idem ē ꝙ ſecure.⁊ deſcendit o noīe tutus. Alio mō pōt ꝯſiderari ꝓut ſt̄ due dictiones.tūc lr̄ā exponit̄ ſic (tu ſcꝫ iohēs(es gauiſus te) ſcꝫ ꝙ es(fractus).i.debilitatus(carcere).i.in ergaſtulo(qꝫ) ꝓ et (flagris).i.in ardentib⁹ feruētis olei ⁊c. Itē carcer eſt nomē maſ.gē.et d̄r q̄ſi carnē torquēs Itē idez eſt ꝓnomē relatiuū idēptitatis ſube mobile p tria genera et p duas terminationis. vt hic et hoc idem et hec eadem. Itez ceteris eſt nomē pluralis nūeri tm̄. mobile vt hi ceteri he cetere hec cetera.⁊ ſt̄ tria taliū.vn̄⁹ Infera vel ſupera vel cetera dic tria tm̄. Adiectiuari ſed voce carentia primi.(Tu nos oēs ⁊c.) ¶ Hic iam au.dirigit petitionem ad b.iohem di.(O iohes care).i.amabilis xp̄o(tu ꝯmenda).i.committe nos oēs apud deū(ſedulis p̄cib⁹).i. frequētib⁹ orōnibus. Notandū au.dirigit petitionē ad b.iohēm triplici de cā. Primo rōe mirifice opatiōis. q2 xp̄s in cruce matrē ſuā ipſi commendauit. Scdo penes q̄ndā dignitatē prerogatiuā.q2 xp̄s in cruce matrē ſuā ipſi cōmendauit. Vn̄ potēs eſt nos deo tanq̄ ſuo dilectiſſimo cōmendare. Tercio ꝓpter nōis interp̄tationē. nam Johānes q̄ſi gr̄a dei interpretat̄.cum ꝙ ipſe ſit gr̄a. potens nos ducere ad grām et xp̄o commēdare. Quarta cā pōt addi rōne magne iuſticie.q2 iuſtus fuit ſmone et ope. Vn̄ Jacob⁹ in canonica ſua. Multū em̄ valet dep̄catio iuſti aſſidua. Itē nota dn̄s triplicē familiaritatem oſ̄dit beato iohanni. Primo

gn̄alem.ſ.ꝙ ip̄am ad eccl'am ſumpſit cum alijs apl'is. Scd̄o familiarita tē ſpālē q: ipſe ex vno latere ⁊ pax in alio ſedere facit. Tercio ſingularē. q: ſupra pect⁹ ꝓpriū ip̄m recūbere facit ꝯ q̄ maieſtatē diuinā et pl'a ꝯtin gentia ꝯgnouit.ꝓpter ꝙ dict⁹ eſt ſacriſta dei. Itē nota dictū eſt ꝙ debe mus dirigere p̄ces nr̄as ad ſctm̄ Jo.cā ꝯtinue ſeu intime dilectionis. q̄ꝫ

Verbū dei dei natū. qd̄ nec factū nec creatū venit de celeſtib⁹. Hoc vidit. hoc attractauit. h̄ de celo reſerauit Johannes hominibus.

xp̄s habuit ad euz ⁊ ecō uerſo. Pro quo ſciendū ꝙ.xij.ſunt grad⁹ ꝟtutuz in q̄b⁹ ſctūs iohēs videbat vitā ꝯplere rōne q̄ꝫ debem⁹ merito diligere ip̄m ⁊ quēlibet vl'iter viuentē in ꝟtutib⁹ Primus grad⁹ vt in deū credam⁹ q̄ eſt vnus in eſſentia ⁊ trin⁹ in p̄ſonis Scd̄s eſt baptiſmus.vn̄ baptiſm⁹ eſt triplex.ſ. flāminis fluminis et ſanguinis.vtꝫ in ſumma Raimūdi. Tercius grad⁹ vt ꝯtinentiā habeam⁹ a fornicatione. Quartus grad⁹ eſt vt ab auaricia nos caueam⁹ Quintus gradus vt a gula conſtringamus nos. Sextus vt penitentiam agamus. Vn̄ Gaudium eſt angelis dei ſup̄ vno peccatore penitentiā agente. Septimus eſt in bonis operib⁹ perſeuerantiā habeamus. Octauus vt hoſpitalitatem amamus Nonus vt voluntatem dei in faciendis queram⁹ ⁊ eam ope ꝯpleamus. Decimus vt voluntatē in non faciendis nō queramus ſed euitemus. Undecim⁹ vt charitatem ⁊ dilectionē inimicis impendamus. Duodecim⁹ vt cuſtodiendis curaꝫ adhibeam⁹ Item au.dicit ſedulis p̄cib⁹ ⁊c. hoc etiā poſſet declarari per ph'm.ij.eth'. vbi dicit Una hirundo nō facit ver nec tp̄s vernale ſed multe. ſic etiaꝫ vna orō vel dep̄catio non reddit deo patri aliquē pctōrem gratum. ſed multe. Item ſedulus eſt nomen adiectiuū tm̄ mobile. et eſt idem ꝙ cōtinuus. Inde ſedule aduerbium.id eſt continue. ¶ Tunc ibi (Verbū dei deo ⁊c.) Iſtud eſt canticū aliud quod cantat̄ ob laudē ⁊ honorem ſancti ioh'is.in quo quidē cantico innuuntur dignitates ⁊ miracula ſcti ioh'is.et diuidit̄ in tres p̄tes principales. In prima parte cōmendat ſanctū iohēm penes viſionē quā habuit ex reuelatione diuina. Scd̄o commendat eum penes q̄dā miracula. Tercio penes ſubtilitatē euāgelizādi.ſcd̄m ibi. Haurit virtus.tercia ibi. Uolat auis. Prima p̄s adhuc diuidit̄ in tres p̄tes. In p̄ma au.ꝯmendat btm̄ Johēm rōe viſionis.ſcd̄o rōne viſionis p̄mitiue euangelizandi. tercio rōne cuſtodie btē virginis ſcd̄a ibi. Inter illos primitiuos.tercia ibi. Cuſtos virginis di. (Johēs) ſcꝫ euangeliſta (vidit) ſcꝫ dū recūberet in pectore dn̄i (ꝟbū).i.filium dei (natū).i.genitū eterna generatione (deo).i.de deo (qd̄) ſcꝫ ꝟbuꝫ (nec factū) q: factio dicit mutationē (nec creatū) q: creatio dt̄ inceptionē. q̄ duo deo ꝯuenire nō p̄nt (venit).ſ.in hūc mundū de celeſtib⁹.hoc in q̄ꝫ ꝟbū iohēs vidit (et h̄ ſcꝫ verbū) attractauit.i.mente reuoluit.et ſic reuolutum mente reuelauit ⁊ manifeſtauit.hōib⁹ in h̄ ſeculo (de celo).i.de celeſti eruditione. ¶ Notanduꝫ in hac ſm̄a beatus Jo. tripliciter ꝯmendat̄. Primo in ſubtilitate viſionis quare ſcribit̄ in Apoc̄.iiij.caplo. Ecce

ego iohẽs vidi oſtiũ aptũ in celo. ⁊ iterũ. Uidi angelũ aſcendẽtẽ ab ortu
ſolis hñtem ſignũ dei viui. Glo. ꝑ angelũ aſcendẽtẽ xp̄s intelligit̃ q̇ dicit̃
angelus magni ↄſilij aſcendente ab ortu ſolis. i. natũ de vᷓgine hñtẽ ſig-
nũ dei viui. i. eq̄litatẽ deo prı̄. vñ in ſimbolo anaſtaſij. Qualis pr̄ talis fi
lius talis ſpũſſanct⁹. ꝗ dicit in lr̄a nec factũ nec creatũ. ſed natũ. Unde in

Inter illos primitiuos veros veri fontis riuos iohãnes exilijt. toti mundo ꝓpinare nectar illud ſalutare. qḋ de throno prodijt.

ſymbolo anaſtaſij Fili⁹
a patre ſolo nõ fact⁹ nec
creatus nec genit⁹ vel ſic
hñtem ſignũ dei viui. i.
dona ſpũſſcti in apoc.
Uidi angelũ dei hñtẽ ſe
ptẽ cornua. i. ſeptẽ dona
ſpũſſcti Scḋo b. iohãnes
ↄmendat̃ in ſubtilitate cognitõis. vñ ſcribit̃ Apoc. iiij. Et ecce aĩalia
plena oculis añ ⁊ retro. Vñ ꝑ aialia intelligunt̃ euangeliſte. ꝑ plenitudi
nẽ vero oculoꝝ intelligit̃ facta cognitio. Pro quo vlterius nota ſcũs io.
quadruplicẽ habuit plenitudinẽ. Primo habuit plenitudinẽ diſcretio-
nis in cognoſcendo. Vñ Ecc. Et impleuit eum dñs ſpũ ſapiẽtie ⁊ intel
lectus. Scḋo habuit plenitudinẽ affectõis ⁊ deſiderij. vñ p̄s. Cõcupiuit
aĩa mea deſiderate iuſtificatões tuas in omni tp̄e. et ꝗ nõ ſunt fraudati
a deſiderio ſuo. Tercio habuit plenitudinẽ pᷣdicatõis. vñ canit ſcã mater
eccl'ia In medio eccl'ie aperuit os ei⁹ ⁊c. Et alibi poſuit os meum vt
gladiũ acutũ. Quarto habuit plenitudinẽ vᷓtutũ in opatione. Vñ p̄s
Ibant de virtute in vᷓtutẽ. ⁊ alibi. Et veſtimẽta eius ſicut nix dealba-
bunt̃. qḋ ꝑ albedinẽ veſtiũ niſi puritas ↄſcie ⁊ ſcitas vite intelligit̃ Ter-
tio ſctus Io. cõmendat̃ in ſubtilitate euãgelizãdi. ⁊ de tali infra dicetur.
¶ Item nota au. dicit in lr̄a. nec factũ nec creatum. vñ entia ſunt du-
plicia. quedã principiata. quedã eterna. Ens eternũ vt deus glorioſus
Sed principiata ſunt duplicia. quedã ingrediunt̃ in eſſe ꝑ gñationem. ⁊
iſta corrũpent̃ ꝑ ſua ↄtraria. Alia ſt̃ entia q̄ ingrediunt̃ in eſſe ꝑ creatio
nẽ ⁊ iſta ſt̃ ꝑpetua a ꝑte poſt. ſed ñ a ꝑte añ. ſicut ãgeli ⁊ intelligẽtie. ꝗ dr̄
au. Nec fcm̄ nec creatũ. q. d. fili⁹ dei. nec hʒ eſſe ꝑ factionẽ nec ꝑ creationẽ
Itẽ attracto as eſt freq̄ntatm̄ ab illo vᷓbo attraho. Itẽ natũ eſt ꝑticipiũ
deſcendens a vᷓbo naſcor. Item celum dr̄ a vᷓbo celo as. i. tegere. q̇a celũ
tegit omnia. ¶ Tunc ibi. (Inter illos primitiuos ⁊c.
¶ Hic iam au. cõmendat ſctm iohẽm ratione primicie et euãgelizandi
et diuiditur in duas partes. Primo facit quod dcm̄ eſt. Secundo decla-
rat quaſdam alias virtuoſas viſiones. Secundum ibi. Celum tranſit
Et vult q̄ Iohannes euangeliſta etiaʒ (exilijt) id eſt prodijt inter illos
(veros riuos) id eſt primos ſcriptores et euangeliſtas (veri fontis) id-
eſt chriſti (exilijt inquam propinare) id eſt prebere toti mundo (illud ſa
lutare nectar) id eſt ſalutiferam doctrinam euangelij (quod prodijt)
id eſt exiuit (de throno) id eſt de celo. ¶ Notandum ex iſta litte-
ra etiam habetur q̄ beatus Iohannes euangeliſta conſcripſit euange
lia de maieſtate dei. et ꝓpterea ipſe deſcribit̃ in figura aquile. q̄ nullus
euangeliſtaꝝ tam ꝓfunde potuit ſcribere de diuinitate dei ſicut ipſe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

De ſancto Johanne

Scđo nota ſctūs iohēs in hac ſīma ꝯmendat̄ de vtilitate ſue p̄dicationis et doctrine vñ̄ de eo p̄t ſcribi qđ habet̄ Judi.xiiij. Eccce examē apū erat in ore leonū.et fau⁹ mellis.ꝑ iſtū leonē deſignat̄ btūs Jo. q̇ habuit apis aculeas in ore qñ̄ de aſꝑitate extremi iudicij p̄dicauit ſiue qñ̄ in aſperitate ꝯtinentie ſuū ꝓpriū corpus caſtigauit. Vñ̄ habuit fauū mellis in ore. qñ̄ glam̄ deitatꝫ ſiue diuinitatꝫ euāgelizādo manifeſtauit ꝛ glaꝫ dei cūctis hōib⁹ repromiſit.

Celum trāſit veri rotam ſolus vidit ibi totam mentis figens aciem. Speculator ſpiritalis quaſi ſeraphin ſub alis dei videns faciem. Audit in gyro ſedis qui pſallant cum cytharedis qualiter ſeni proceres de ſigillo trinitatis noſtro nummo ciuitatis impreſſit caracteres.

Itē ad recōmendationeꝫ ſcti iohānis ſcribit̄ ꝙ erāt q̄ttuor aiālia in ore diuerſa hñ̄tia. ramos in ore columbe.mel in ore leonis ſtaterem in ore piſcis.gladium in ore filij hoīs. vñ̄ btūs io.habuit iſta q̄ttuor in ſuo ore ſꝫm quatuor v̄tutes cardinales. Et eſt ſcūs ioānes colūba ꝑ iuſticiam.leo per fortitudinem.piſcis ꝑ tꝑantiam.filius hominis ꝑ prudentiā.vñ̄ b. Jo.habuit in ore doctrinā bone oꝑationis qđ intelligitur ꝑ ramū. Item habuit doctrinā eterne retributionis qđ intelligitur ꝑ mel. Item habuit doctrinā hūane redemptionis.qđ intelligit̄ ꝑ ſtaterem. Item habuit doctrinā in ore extreme vltionis qđ intelligit̄ ꝑ gladiū. De p° đr in Geñ.viij. portās ramū oliue virentib⁹ folijs in ore.per ramum intelligit̄ opus bonū.qꝛ q̇ docet bñ̄ opari ramum virentē hꝫ in ore de ſcđo đr hic examen apū.vñ̄ in melle deſignatur dulcedo vite eterne.vñ̄ Gre. De ore prudentis ꝓcedit mel Iteꝫ in can.4 Fauus diſtil.la.ei⁹. Cū igit̄ b. Jo.habuit in ore mel etiaꝫ habuit apes q̄ pungūt ad eterne vite dulcedinē.vñ̄ Grego.q̇ affectionē ꝓ veritate ſuſcipiūt illi dulcedine vere ſatiant̄. De tercio in ſcriptura. Piſceꝫ q̇ (primus aſcenderet) tolle ꝛ apto ei⁹ ore inuenies ſtaterē illū ſume ꝓ me et te.ꝛ eſt dcm̄ math. Vñ̄ đt glo. ꝙ ante paſſionē xp̄i totus mund⁹ fuit tributarius diabolo. Vñ̄ princeps ꝓuin.fcā eſt ſubtri. Plenarie autem vnuſquiſqꝫ aliquē dare dꝫ pro tributo.nō em̄ aliter fuit ꝙ ad infernum diabolo tanq̄ꝫ cenſus oportuit pñ̄tari.ſed xp̄s nos a tributo mortis liberauit qñ̄ in morte ſeipſum ꝓ nobis incenſum dedit. Vñ̄ ſtater inuent⁹ in ore piſcis eſt ipſe xp̄s ꝙ ſanct⁹ Jo.ſufficienter predicauit De q̄rto đr in apo. Et de ore eius gladi⁹ ex vtraqꝫ ꝑteſcindēs.alibi. Poſuit os meum vt gladiū acutū. Pro declaratiōe terminoꝝ nota primitus eſt noⁿ adiectm̄ deriuatū a nōie p̄mus. tunc đr vlterius riuos et ꝑ riuos intelligit apl̄os q̄ꝝ fons đr xp̄s. Itē exilio eſt verbū neutrale ꝯpoſituꝫ ab ex et ſalio mutādo a in i. Item nectar ē nomē neu.gꝫ 3ᵉ decli.et ſumit̄ hic ꝓ xp̄o. qꝛ ſicut xp̄s dulcorat corda fideliū ſic nectar eſt dulcis potus ipſius lingue. Itē prodijt eſt v̄bū neutrale q̄rte ꝯiuga. et đr a pro ꝛ eo .i. tranſeo. ꝛ interponitur d cā euphonie. ¶ Celum tranſit. Hic iam autor

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

regredit̃ ad ꝯmẽdationẽ ſcti Johis rõe viſionis dicẽs. Scũs Johannes
trãſit.ſ.viſione ſuã celũ.in quã. vidit totã.i. infinitẽ maieſtatẽ veri ſolis
.i.deifigens.i.imp̄mẽs ibi.ſ.in deũ totã aciem.i.ꝯtẽplationẽ ⁊ ſublimita-
tẽ mẽtis.ſ.⁊ ipe ſctũs Johẽs ſpiritalis.i.ſpũalis ſpeculator .i. cõſiderator
videns aciem.i.maieſtatẽ dr.q̄ſi ſub alis.i.velamine ſeraphin.i.angelorũ
de iſta excelſa iherarchia. Audiuit etiã b. Jo.in gyro.i. circulo ſedis.ſ.di
uine maieſtatꝫ q̃liter ꝓceres.i.nobiles ſenes.ſ. vigintiquatuor pſallãt .i.
decantãt cũ cytharedis.i.reliq̃s cantoribꝰ laudẽ dei inceſſabiliter decan-
tãtibꝰ.de q̃ viſione btũs Jo. impreſſit caracteres.i. figuras ſcribendo.ſ.
euãgeliũ.nũmo.i.imagini nr̃e ciuitatis.i.mentꝫ ⁊ hoc de ſigillo.i.ſecreto
trinitatis. ¶ Notandũ circa lrãm b. Jo.in p̄nti ſm̃a ꝯmendat̃ tripliciter
Primo rõe viſionis Scđo rõe auditus. Tercio rõe impreſſionis ſigilli.
Un̄ in lrã tangit̃ duplex viſio q̄ ſcũs Jo.deſcribit in Apocalipſi. Prio
vidit rotam vbi ſm̄ gloſam eťnitatis dei intelligit̃ ꝑ rotã. qꝛ ſicut rota ẽ
rotãda ⁊ ꝓncipio ⁊ fine caret.ſic eternitas dei que ꝑ rotaꝫ intelligit̃ caret
principio et fine Vel ꝑ rotã intelligit̃ deſcriptio electoꝝ qui ſunt p̄deſti-
nati ad eternã vitam Scđo vidit multitudinẽ angeloꝝ habentiuꝫ alas
quibꝰ regebãt faciem dei. Un̄ in apocalipſi. Seraphin ſtabãt ſuper illud
ſex ale vni ⁊ ſex ale alteri Scđo ꝯmendat̃ ſcũs Jo. rõe auditus.qꝛ audi
uit.xxiiij.ſeniores decantare laudẽ dei. Un̄ ſcribit̃ in apocal.ꝙ xxiiij.ſeni
ores cecinerũt anno ſinguli hñtes cytharas ⁊ phialas aureas plenis oꝛ-
namẽtis.⁊ cantabant canticũ nouuꝫ dicentes dignus es dñe accipere li-
brũ ⁊ aꝑire ſignacula eꝰ quõ occiſus es ⁊ redemiſti nos in ſanguine tuo
Itẽ ibidem dr. Vidi in circuitu ſedis ſedilia ⁊ ſuꝑ thronũ ſedẽtes vigin
tiquatuor ſeniores circũamictis ſtolis albis et in capitibꝰ eorum corone
auree.⁊ audiui eos dicẽtes. Salus deo nr̃o. Tercio ꝯmẽdat̃ b. Jo. de ſi-
gilli imp̄ſſione Un̄ dñs ih̄s xp̄s ꝓ nobis gerit ſignũ quinqꝫ vulnerũ cor-
dibꝰ noſtris fideliter imprimendo Un̄ in canticis Pone me vt ſignum
ſuꝑ cor tuũ ante imaginem ſiue ſigillũ. et tale btũs Joh̄. nobis imp̄ſſit
cũ nos v̄bis ſue doctrine informauit Un̄ hiere. Verba m̃a quaſi ignis
ardens ⁊ malleus ꝯterens petras Un̄ d̄t ph̄s ſcđo de aia. Actus actiuoꝝ
ſunt in paciente bene diſpoſite . Si ğ aliquis voluerit reciꝑe figuraꝫ de
ſigillo trinitatis oportet vt diſponat cor ſuum ꝑ deuocionẽ ⁊ ꝑ cordis cõ
tritionẽ vt aptus fiat ad recipiendũ imp̄ſſionẽ ſigilli. Un̄ ps. Factuꝫ eſt
cor meũ ſicut cera liq̄ſcens Pro declaratione terminoꝝ nota.fingens eſt
ꝑticipiũ deriuatũ a v̄bo fingo is ere.qđ eſt idem ꝙ firmiter ponere. Un̄
fixus.i.firmus. Item ſeraphin eſt nomẽ neutri gñis pluralis numeri ⁊
ſignificat choꝝ angeloꝝ Item ſeraphin eſt maſculini gñis ⁊ ſignificat
quemlibet angelum in tali choro.vñꝰ. N chorus angelicus.m denotat
angelus vnus. Itẽ dr cytharedis ⁊ cytharedus noⁿ maſculini generis
et ſ̄cat aliquẽ cantantem in cythara. Item dr quaterſeni.i.quater ſex
Un̄ ſernus a um.eſt nomen adiectiuum deriuatũ a nomine ſex. Itẽ
proceres dicunt̃ nobiles qui ſplendent in virtute dei. et eſt pluralis nu-
meri tm̃. Item caracter eſt nomen maſculini gñis tercie declinatiõis.
et ſignificat ſignum vel figuram alicui rei impreſſam. Tunc ibi (Iſte
cuſtos virginis) Hic autor commendat ſanctum Johannem ratione

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

De ſancto Johanne

Iſte cuſtos virginis archanum origi
nis diuine miſterium ſcribens euan-
gelium mūdo demonſtrauit Celi cui
pallaciū xp̄s ſuuz lilium filio tonitrui
ſub amoris mutui fide ꝯmendauit

cuſtodet virginalis dicēs (Iſte) .ſ. Johnnes qui fuit cuſtos (virginis) .ſ. marie ſibi in crucre cōmiſſe a dn̄o. vel cuſtos v̄ginitatis ſcz ꝓprie erat em̄ v̄go vſqz ad mortē ſcribēs euangeliū (demonſtrauit) manifeſtauit (mūdo) .i. hominibꝰ (archanum miſterium) .i. ſacrū ſecretum (diuine originis) id eſt emanationis perſonarum in diuinis Et iſte eſt Johannes cui xp̄s ꝯmendauit (ſuū lyliū) .i. intimam matrem ſuā que eſt (pallacium) .i. templuz et habitaculum celi (ꝯmēdauit) inquā ei tanq̄ȝ (filio tonitrui) .i. altitonanti ⁊ alta canenti (ſub fide) .ſ. firmiſſima (mutui amoris) q̇ erat inter mariā et Johēm. ¶ Notandū b. Johēs dr̄ filiꝰ tonitrui ꝓpter ꝯſtantiā p̄dicationis ⁊ ꝓpter eiꝰ altā p̄dicationē. qꝛ tonitrꝰ ab alto venit. ſic eiꝰ p̄dicatio Vn̄ canit vox tonitrui tui deus in rota ⁊c. vel dr̄ vox tonitrui. qꝛ contra diuitias mūdi diſputauit ⁊ p̄dicauit. ſicut legit̄ in paſſionali quādo ſanctus Johānes ꝯtra diuitias mūdi diſputaret. Juuenis q̇dam mortuus efferebat̄ qui triginta diebus habuit vxorē tūc amici illius mortui ceciderūt ad pedes beati Johis vt iſtū in nōie dn̄i ſuſcitaret. flente igit̄ populo btūs iohānes illū mortuū ſuſcitauit. Vn̄ ꝯtingebat eodem tp̄e ꝙ Johēs habuit circa ſe duos diſcipulos quos ꝯuertebat ad fidem. et poſtea doluerūt. vt oēm ſubſtantiā reliquiſſent voluerūt ad gaudia mūdi redire. quibus mortuus ſuſcitatus dixit. O miſeri vidi angelos veſtros flentes. demones v̄o gaudētes. p̄didiſtis em̄ eterna palacia gēmis precioſis fabricata. mirabilis claritatis ꝯtentiua copioſis epulis referta. delitijs plena. gaudijs glorioſa. ineternum ꝑmanſura. Similiter de inferno dixit eis et declarauit eis octo penas inferni que ꝯtinent̄ in his metris.

Vermes et tenebre flagellū frigus ⁊ ignis Demonis aſpectus ſceleruz ꝯfuſio luctus

¶ Pro quo ſciendum ꝙ in inferno ſunt vermes cōtinue homines rodentes. ideo dt̄. Eſa. Ignis eoꝝ non extinguet̄ nec vermis eoꝝ morit̄. ⁊ ſic theologi dicūt ꝙ iſti vermes ſt̄ ꝓprie ꝯſcientie animarū in quibꝰ cognoſcūt ꝙ iuſte ſunt damnati Scd̄a pena ſunt vmbre ⁊ tenebre exteriores. de quibꝰ habet̄ in euangelio. ⁊ ꝑ illas vmbras intelligitur cecitas mentis. ſic ꝙ nō poſſent videre gaudio beatoꝝ de q̇bꝰ ſunt truſi. Tercia pena ē flagellatio in ſingulis mēbris. ⁊ p̄cipue in illo membro cū quo grauiꝰ peccauerūt. Sed quarta pena eſt frigus intollerabile. qꝛ dicūt doctores ꝙ duo oppoſita ꝯtraria ſtant ſimul in inferno. ſcz. maxima frigiditas ⁊ callibitas. et iō tranſibunt de aqua niuea ad calorē nimium vt dt̄ Job. Quinta pena eſt ignis incenſus qui nō p̄t extingui. vt dicit euangeliſta. Ligatis manibus et pedibus in ignem inextinguibilem eiciatis eum. vbi erit ſtridor dentium et fletus oculorum. ¶ Sexta pena eſt aſpectus demonum qui eſt ita horribilis ꝙ lingua humana nō poteſt eloqui. quia ſulphur et pix cū flamma ardēte de ore ipſorum pro-

cedunt. Septima pena eſt confuſio ſcelerum.i. peccatorum.qꝛ propria peccata clamant ſup eos. Octaua pena eſt lucrus.i. clamoris quem indeſinenter faciunt. Omnibus iſtis penis auditis duo diſcipuli cecide- runt ad pedes ſancti Johãnis rogantes vt miſericordiam cõſequeren- tur quibus dixit triginta diebus penitentiam agite ⁊ omniũ virtutum grãm accipietis ſi in fide conſtanter volueritis permanere quod ipſi fe- cerunt.⁊ poſtmodum martyres effecti ſunt. ¶ Circa terminos nota. tonitrus tonitru et tonitrũ idem ſignificant ſcꝫ ſonum factum in nubibus de vtroqꝫ patet in libro ſcđo metherorum.et ponitur hic in neutro genere ſub ſecunda declinatiõe. Item mutuus a um. eſt idem ꝙ viciſſitudinarius. Et ñ mutuo aduerbiũ id eſt viciſſim. Tũc ibi. Haurit virꝰ.

Haurit virus hic letale vbi corpus virginale virtus ſeruat fidei: Pena ſtupet ꝙ in pena ſit iohannes ſine pena bulientis olei. Hic naturis impe- rat vt ⁊ ſaxa transferat in decus gemmaꝝ. Quo iubente riguit auri fuluũ induit virgula ſiluarum.

¶ Hic autor commendat beatum Johannez ratione aliquorum miraculorum.et diuiditur in quinqꝫ partes ſm ꝙ declarat quinqꝫ miracula. ¶ Primo dicens ſic. (Hic iohannes euangeliſta haurit) id eſt bibit (virus) id eſt venenum (letale) id eſt mortiferũ (vbi) id eſt in quo hauſtu (virtus) id eſt firmitas fidei ſue (ſeruat) id eſt ꝯſeruat (corpus) ſcꝫ ſuum (virginale) id eſt incorruptum et caſtum (pena) ⁊ ipſe punitor domitianus (ſtupet) id eſt miratur. ꝙ Johãnes ſit in (pena).i. doleo (feruentis olei.ſꝫ ſine pena).i. dolore (Hic).ſ. ihões (imperat naturis) ſcꝫ rerum (vt transferat).i. transformet (ſaxa) id eſt lapides (in decus gemmarum).i. ſplendidas gemmas quo ſcꝫ Johanne (nubente).i. precipiente.illud (riguit).i. induratum eſt. (virgula ſiluarum).i. virgula lignea (induit fuluum) ſplendorem ſcꝫ auri.

¶ Notandũ circa lrãm in littera tanguntᷣ tria miracula Primũ eſt veneni aſſumptio. Scđm eſt feruentꝫ olei euaſio. Terciũ eſt ſpecieꝝ transmutatio De pmo legitᷣ in paſſionali. Cum beatꝰ Johannes rediret ab exilio ⁊ verbum dei predicaret a pconſule inuitabatur vt diis immolaret qui dum renueret in carcerem mittebatᷣ et venenũ preparabatᷣ.quo mediante Johẽs interficeretur.qui dum guſtaſſet virtute dei coopante ſibi nõ nocuit.ſed alioꝝ duos guſtantes interfecit. de quo infra dicetᷣ qđ dum vidiſſet proconſul miſit lrãm ad domitianum imperatorem in qua ſctm̃ Johannem magũ ⁊ ſacrilegũ iudeoꝝ ꝯtemptorẽ et crucifixi cultorẽ nominauit.iuſſu igitᷣ domitiani romã adducebatᷣ vbi om̃es capilli eius pro deriſione abradebantur. et añ portã vrbis (que latina dꝛ) in doleo feruẽtis olei mittebatᷣ.nullũ tñ dolorẽ ſenſit ſꝫ illeſus exiuit In iſto ꝙ loco chriſtianis eccleſia fabricabatur. et illa dies tanꝗ dies mar-

tyꝛiȷ̄ ſolemniſat̄. ⁊ hoc tangit̄ in ſcd̄a ꝑte hui⁹ ſm̄e cū dt (pena ſtudet ⁊c̄.) Sʒ ꝓ tercia ꝑte eſt ſciendū dū b. Jo. duos iuuenes ad fidē xp̄i cōuertit et erogauerūt bona ſua paupib⁹ b. Jo. ſecuti ſt̄ʒ. q̄ quadā die viderūt ſuos ſubditos ⁊ cognatos p̄cioſis indumētis indutos ⁊ ſeipos degētes ceperūt ꝯtriſtari. qd̄ cū btūs Jo. ꝯſideraſſet ⁊ eos facie triſtes vidiſſʒ ꝟgas et lapides iuſſit auferri q̄s vel quas in aurū et in gēmas p̄cioſas ꝯuertit dicēs illis iuuenib⁹ ite ⁊ redimite vobis terras q̄s vendidiſtʒ. q2 celeſtia p̄mia ꝑdidiſtis. Eſtote diuites tp̄aliter vt imꝑpetuū mendicetis. ⁊ continue ſubiūxit. O ſtulti ⁊ praui ad credendū non videtis ⁊ creditʒ ſi diuitias mūdi vellem acceptare oēs lapides et mōtes in purū aurū virtute dei poſſem trāſmutare. ⁊ hoc eſt qd̄ tāgit tercia ꝑs cū dr (Hic naturʒ imperat) qd̄ eſt ꝯtra naturales q̄ dicūt. ꝙ impoſſibile eſt aliquā ſpeciē tranſmutare in aliam Verū eſt ꝟtute humana et finita. ſed ꝟtute infinita et ſupnaturali eſt poſſibile Vn̄ ph̄s. Gaudēt alchemiſte qm̄ ſpēs rerū trāſmutari nō poſſunt. Et ſtatim cū eis btūs Jo. ad locū ꝑuenit vbi mortuum ſuſcitauit qui eis gaudia celoꝝ ⁊ tormēta damnatoꝝ enarrauit. quib⁹ auditis in fide ꝑmanſerunt vt dictū eſt p̄cedenti ſententia. Pro declaratōe terminoꝝ nota. Haurio ſ̄cat ꝓprie aquā trahere de fonte. et eſt verbū quarte ꝯiugationis. ⁊ tranſmutat̄ hic ꝓ ſumere. ⁊ differūt haurio ⁊ aurio Vn̄ ꝟſus Haurio fontis aquas hauſtus quoqʒ dr inde. Aurio percutiens auriga dr inde. Haurio ſumit aquas. aurit qui vulnerat hoſtes. Item vires eſt no^n neutri generis. ⁊ ſ̄cat venenū. Item letale dr quaſi mortale. Vn̄ letū leti eſt nomē neutri generis ſubſtantiuū carens plurali numero. ⁊ ſic ſumit Catho. Linque metū leti nam ſtultuʒ eſt tempore omi. Qui mortē metuit amittit gaudia vite. Et ſ̄cat mortem. Vn̄ letatus. i. mortuus. Vn̄ hic ⁊ hec letalis et hoc letale. ¶ Item nota. in ſcd̄o ꝟſu ponit̄ ter pena. Primo em̄ ſ̄cat penā inferentem. ſ. domitianū. Scd̄o ſ̄t penarū inſtrumentū. ſ. feruens oleum Tercio ponit̄ ꝓprie ꝓut ſ̄cat dolorē. Item buliens eſt ꝑticipiū huius verbi bulio. et differunt inter ſe bulio blictro ⁊ biblia. Vnde verſus. Olla bulit vinuʒ biblit. ceruiſia blictrit. Item fuluus a um. idem eſt ꝙ ſplendid⁹ ⁊ ſ̄cat ꝓprie ſplendorem metalloꝝ. ¶ Tunc ibi. (Hic infernum)

Hic infernum reſerat morti iubet. vt referat. quos venenum ſtrauit. Obſtruit quod ebeon cherintus et marcion perfide latrauit.

¶ Hic au. declarat mirabilia a. b. Jo. fcā ⁊ dicit Hic Jo. (reſerat) . i. apit recludit (infernū) in quo erāt. ⁊ (iubet) . i. precipit ſcʒ p̄dicando rectā fidem ſcʒ diuina virtute morti (vt referat) . i. reducat. ſ. eos (quos ſtrauit) id eſt interfecit (venenū ⁊ obſtruxit) id eſt deſtruxit ſcilicet illud ꝙ (ebeon cherintus ⁊ marcion. qui fuerūt tres heretici (latrauit) inſtar canis clamauit ſcilicʒ quilibet eoꝝ (perfide) id eſt ꝯtra fidē ¶ Notandū in p̄mo verſu diſtinctū tangunt̄ tria. ſ. inferni reſeratio mortis obedientia ⁊ mortuoꝝ reſuſcitatio. de primo dicit̄ in lrā hic infernū reſerat. quod tamen eſt contra iura infernorum. quia ex ſacra ſcrip-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

tura habem⁹ ꝙ in inferno nulla eſt redēptio. Sꝫ ſcūs iohs illos iuuenes veneno interfectos ⁊ dānatōi deputatos liberauit. ⁊ illas aiās corporib⁹ ſuis reddebat. qđ ꝓ magno miraculo reputat̄. De ſcđo đr in p̄s. Nūqđ mortuis facies mirabilia aut medici ſuſcitabūt ⁊ ꝯfitebunt̄ tibi. qꝛ đt ꝙ poſt reſurrectionē xp̄i mors habuit tantam ptātem. vt raptos et morti

Volat auis ſine meta ꝙ nec vates nec propheta euolauit altius. Tam implenda q̄ꝫ impleta nunq̄ꝫ vidit tot ſecreta purus homo purius.

deditos reddere nō habe ret. tn̄ beatus ihōes ꝟtu te diuina morti precepit vt duos iuuenes iā rap tos redderet. qđ miracu lū videt̄ eſſe ꝯtra ph̄m in poſt p̄dicamentis vbi đr impoſſibile, eſt a ꝑuatione venire in habitum. q̄ſi dicat. impoſſibile eſt ſm̄ curſum naturalē reuenire de morte ad vitam. De tercio legitur in paſſionali. poſtq̄ꝫ beatus iohānes venenum guſtauit et illeſus euaſit. ꝓ conſul eſtimauit hoc venenuꝫ non fuiſſe ſatis efficax duobus iuuenib⁹ dedit guſtandū. qui dum guſtaſſent mortui ſunt quos beat⁹ iohānes a morte reſuſcitauit. et hoc fecit duplici de cauſa Primo ne ſcūs iohānes videret̄ eſſe cauſa mortis ipſoꝝ. qꝛ ꝓpter euaſionē ſuā ipſi fuerūt veneno interfecti. Scđo vt fides catholica ꝑ eoꝝ reſurrectionē ꝯfortaretur. Itē nota dū b. ihōes venit de epheſum inuenit q̄ſdam hereticos q̄ fecerunt ſe tāq̄ꝫ ꝑncipes honorari. ſ. ebeon cherintum. marteon. ab ebeon dicti ſunt heretici ebeonite ſic nūcupati a pauꝑtate. xp̄m enim ꝑfectū virꝫ et iuſtū putant. Vñ ꝯpetenter tales ebonite a pauꝑtate intelligentie ſt̄ appellati. vt vult Iſiđ. in li. ethi. Hi em̄ ſemi iudei ſunt et ita tenēt euāgelium vt legem carnaliter ſeruant. Sed alij cherinthi quidam heretici a cherintheon nuncupati venerūt hi inter cetera circūſitioneꝫ obſeruāt et poſt mille annos in voluptate carnis futura p̄dicant Sed a marteon quidā heretici marcioniſte ſunt appellati. q̄ cerdonis dogmata ſecuti alterum bonū alterū iuſtū deuꝫ aſſerunt tanq̄ꝫ duo principia creatoris et bonitat⁹. illi heretici plura ydola ad ſacrificandū ſtatuerūt. q̄ ſanct⁹ iohānes deſtruxit. immo demones incluſos ad hoc coegit ꝙ om̄a ydola in ꝑtes minutiſſimas ꝯfregerunt. Circa lrām nota. ebeon cherinth⁹ ⁊ marteon ſt̄ ꝓpria nōia hereticoꝝ. q̄ꝝ vnū eſt ſcđe declinatōis. ⁊ alia duo t̄cie Itē ſtrauit ideꝫ eſt qđ interfecit. Vnde ſterno eſt ꝟbū tranſitiuū ⁊ ſ̄cat plura. vñ⁹. Sternitur equiuoce mare lectus aſellus et hoſtis. Sed perfide eſt aduerbium qualitatis. ¶ Volat auis. Hic autor cōmendat. Iohem de viſione et reuelatione diuine maieſtatis. Et diuiditur in duas ꝑtes. in prima facit quod dictum eſt. In ſcđa dirigit petitioneꝫ ad btm̄ iohannē. Scđa ibi. dic dilecte ⁊c. Prima pars adhuc diuiditur in duas partes. In prima ꝯmendat btm̄ iohannē rōe viſionis. In ſcđa rōe celeſtis annūciatōis. Scđa ibi ſpōſus rubra veſte ⁊c. Dicēs p̄mo ſic Iohs euāgeliſta. ſ. exn̄s (auis) Cōpat̄ em̄ aquile (volat) ſcꝫ ingenio ſuo (ſine meta) .i. termino. et ſic ſine meta (ꝙ nec vates) .i. gentilis ph̄s vel ſacerdos (nec ꝓpheta) ſcꝫ iudeoꝝ (euolauit alti⁹) q̄ꝫ ipſe (nunq̄ꝫ hō purus) qđ dicit̄ ꝓpter xp̄m q̄ non fuit pur⁹ hō. ſed et deus (vidit purius)

De ſancto Iohanne

id ē minus ꝑmixte (tā implēda).i.futura (q̄ȝ impleta).i.ꝑterita. Notā
dū ꝙ aq̇la ē q̄dam auis altiſſimi volatus. vt habeẗ in paruis naturalibꝰ
ita ꝙ nulla auis p̄t ſe altiori volatu ad celū erigere ſicut aq̇la. q̄re ſanctꝰ
Iohēs merito aſſiīatur aq̇le. qꝛ nullꝰ euangeliſtaꝝ tā ꝓfunde in deitate
ꝯſcripſit ſicut ipe Etiā btūs iohēs aſſiīatur aq̇le: ꝓpter magnā charita-
tem quaȝ deꝰ habuit ad
ſctm̄ iohēm. vn̄ bm̄ phm̄
nullū volatile tā ardēter
amat fetū ſuū ſicꝫ aq̇la. ⁊
ſic etiā inter oēs ſanctos
nullꝰ fuit deo ita dilectꝰ
ſicut b. iohānes. Vn̄ cō-
mēdatio ipſiꝰ legiẗ in q̄r

Sponſus rubra veſte tectus. viſus
et non intellectus redit ad palacium
Aquilam ezechielis ſponſe miſit qꝫ
de celis referre myſterium.

to li. ſcolaſtice hyſtorie. ꝙ b. Iohānes quendā iuuenē pulchꝝ ⁊ velocꝫ
ꝯuertebat. ⁊ eū cuidā epo ſub depoſiti nōie ꝯmendauit Poſt h̄ iuuenis
derelinquēs epm̄ factus eſt pnc̄ꝑs latronum. Poſtea b. iohēs rediēs ad
epm̄ depoſitum ſuū req̇ſiuit Epͣs intellexit ſe pecuniā ſeruandam rece
piſſe. ⁊ vehemēter obſtupuit. Cui btūs iohēs ait. Iuuenē iſtum repeto
quē tibi ſummo ſtudio ꝯmiſi. Cui epͣs ingemiſcēs ait mortuꝰ eſt Cui
b. Io. q̄ morte obijt. Rn̄dit morte aīe xp̄o mortuꝰ ē. Quo audito apl̄s
ḡuiter dolens equū aſcendit viſitās locū vbi iuuenis cū latronibꝰ eſſet.
Iuuenis vero vidit btm̄ Io. velociter fugit. Cui b. Io. dixit exclamā-
do. fili vt q̇d fugis. ne timeas fili qꝛ ꝓ te xp̄o rōnē reddā. ⁊ certe ꝑ te libē
ter moriar. ſicut xp̄s ꝓ nobis mortuꝰ eſt. reuertere ḡ qꝛ deus miſit me vt
te ad fidē vocarē. Qͦd audiēs iuuenis ꝯpunctꝰ eſt corde cū fletu redijt. ⁊
orante ꝓeo apl̄o veniā impetrauit Itē notāter dꝛ in lrā. purꝰ hō ꝓpter
xp̄m in quo nō erat pura humanitas. ſed deitas hūanitate ꝯiuncta quī
etiā tā ſecreta ⁊ multa maiora cognouit. Pro ꝑminis eſt ſciendū vates
eſt noͣ tercie declinationis cōis gn̄is deriuatū a verbo deponentali va
ticinoꝛ aris. q̇d ſ̄cat futura ꝑdicare. Sꝫ altiꝰ eſt aduerbiū ꝯpandi cōpati
ui gradꝰ. Itē implenda ⁊ impleta ſtꝫ ꝑticipia huiꝰ vbi impleoꝛ. Sed
tot eſt nomen indeclinabile omis gn̄is pluralis numeri tm̄. ¶ Spon-
ſus rubra. ¶ Hic autoꝛ cōmendat btm̄ iohēm rōe cuiuſdam annūcia
tōis et introducit aliq̄ter materiā aſcēſionis xp̄i. ⁊ dt (Sponſus).i. xp̄s
qui eſt ſpōſus eccl̄ie catholice (tectꝰ).i. amictꝰ (veſte rubra).i. rubea ꝑ aſ
ꝑſionē ſanguinis ſui precioſi (viſus) ſcꝫ ab angelis vel ab hoibꝰ. (⁊ nō in
tellectus).i. cognitus. ſ. ab eis (redit). ſ. ꝑ aſcenſionē ſuā (ad palacium)
ſcꝫ celi (qꝫ) ꝓ ⁊ (miſit ſponſe) ſcꝫ ſue eccl̄ie orthodoxe (aquilam ezechie
lis).i. ſcm̄ iohēm (de celis referre myſteriū) ſcꝫ aſcenſionis ſue. Notan-
dū ꝙ in lrā dꝛ ſpōſus rubea veſte ⁊c. vbi nota qn̄ xp̄s aſcēdit in celum cū
multitudine angeloꝝ etiā cū magna ꝑda hoīm aſcēdit. vn̄ ps̄ Aſcēdi-
ſti in altū. cepiſti captiuitatē In tali aſcēſione ſpōſus fuit tectꝰ rubea ve
ſte qꝛ rubrū fuit indumentū eiꝰ. de q̄ diceẗ infra. Etiā minores āgeli fe-
cerūt interrogationē a maioribꝰ dicentes Quis eſt iſte q̇ venit de edon
tinctꝰ veſtibꝰ de boſra. Vbi dt gloſa ꝙ q̇dam āgeli nō intellexerūt plene
myſteriū incarnatōis paſſionis ⁊ reſurrectionis xp̄i Cum em̄ dt vide-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

bant xp̄m potent̄ aſcēdere admirātes dixerūt. q̇s eſt iſte q̄ venit de edō
Sz Dioniſi⁹ in li. celeſtꝫ hierarchie vult dicere ꝙ xp̄o aſcēdēte tres q̄ſtio
nes ab angelis facte ſtꝫ. Primā fecerūt angeli maiores inter ſe dicentes
q̇s eſt iſte q̄ venit de edon admiratiue. Scdām ip̄i fecerūt xp̄o aſcendēte
q̄re rubꝝ eſt indumentū tuū. i. corpus tuū ſanguine cruētatū. Illis xp̄s
r̄ndit dicens. Torcular calcaui ſolus. i. ꝓ toto mūdo ſol⁹ patiēs ſangui-
nē meū fudi. ⁊ h̄ autor tangit in lrā cū d̄t. Sponſus rubra veſte ꝛc. Ter-
ciam queſtionē fecerūt minores angeli maiorib⁹ dicētes. Quis eſt iſte
rex glīe. q̇bus maiores angeli dixerūt. Dn̄s v̄tutū ip̄e eſt rex glīe. Et ſtatiz
ſubiunxerūt. hic eſt ille qui nō habz ſpēm neqz decorē in firm⁹ in ligno.
fortꝫ in p̄lio. virilis in corpe. armat⁹ in p̄lio. fetid⁹ in morte. pulcher in re-
ſurrectione. candidus ex v̄gine. rubicūdus in cruce. fuſcus in opprobri-
is. in celo vero p̄clarus. Itē au. d̄t in lrā. aq̄lam ezechielis ꝗ aliorum
ꝓphetaꝝ prophetias cognouit et toti mundo manfeſtauit. ¶ Circa lit-
terā nota. ꝙ rubra eſt nōⁿ fei generis Item tect⁹ ꝑticipiū p̄teriti tp̄is a
v̄bo tegor Itē viſus eſt p̄teritū a video Itē referre eſt infinitiu⁹ a refe-
ro. Sed myſteriū eſt nomē neutri gn̄is. Tunc ibi. Dic dilecte

Dic dilecte de dilecto qualis ſit et ex
dilecto ſponſus ſponſe nuncia. Dic
quis cibus angelorum. que ſunt feſta
supernorum de ſponſi p̄ſentia. Veri
panis intellectus cenaz xp̄i ſupra pec-
tus ſumptam nobis reſera. Vt cante
mus de patrono coram agno coram
throno laudes ſup ethera Amen.

¶ Hic autor dirigit peti
tionē ad b. Iohēm euan
geliſtā dicens. O (dilecte
iohānes (dic nobis de di
lecto). ſ. dn̄o tuo xp̄o ihe
ſu (q̄lis ſit) ſcz q̄ ad vtrā-
qz ei⁹ naturā. (et nūcia)
noƀ. tu q̇ es (ſpōſus ſpon
ſe) ſcz btē v̄ginis marie.
(ex dilecto) ſcz. dn̄o tuo q̄
cā tibi ꝯmiſit (dic nobis
q̇s ſit cib⁹) ſcz ſpūalis re-
fectio (angeloꝝ) ⁊ dic (q̄
ſtꝫ feſta). i. ſolēnitates et
feſtiue celebratōes (ſup-
noꝝ). ſ. ciuiū (de p̄ntia ſponſi). i. xp̄i. O btē Io. (reſera). i. manifeſta (no
bis cenā intellectus veri panis). i. viuifici corpis ⁊ ſanguis dn̄i noſtri ie-
ſu xp̄i (ſumptā). i. acceptā ⁊ intellectā. ſ. dormiens ſupra pect⁹ xp̄i (vt cā
tem⁹ ſup ethera). i. celum (laudes de patrono). i. de te qui es patronus
. i. an̄ceſſor (coram agno. i. xp̄o q̇ eſt agnus dei tollens pctā mundi (et co
ram throno. i. ſede diuine maieſtatis Amen. Notandū ꝙ autor ponit
in lrā triplicē q̄ſtionē a ſcō Iohāne. Primo q̄rit de myſterio incarnatio
nis ꝯtra curſum nature ex pura v̄gine. De iſto ſcribit b. Amb. ꝙ nec
angeli nec dyaboli myſteriū incarnatiōis cognouerūt Nā de ſpūſancto
xp̄s in vtero v̄ginis cōceptus eſt Vn̄ ſm doctores dicit̄ ꝙ chriſtus poſt
reuolutionem tempoꝝ die ſue incarnationis plura bona operatus eſt.
vt ptꝫ in his metris ſcilz Salue feſta dies que crimina noſtra coherces.
Angelus eſt miſſus. eſt paſſus in cruce chriſtus. Eſt adam factus eo-
dem tempore lapſus. Nos meritum decuit cadit abel a frate chaym.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

De ſancto Johanne

ab menſe. Offert melchiſedech iſaac ſupponit̃ aris. Eſt decollat⁹ xp̃i baptiſta Johẽs Petr⁹ ereptus Jacob⁹ ſub herode punitus. Corpa ſcõꝝ cũ xp̃o multa reſurgũt. Latro dulce tñ ꝑ xp̃m ſuſcipit amen. Scd̃o no. autoꝛ in lrã petit nob̃ manifeſtari gaudiũ ſcõꝝ de pñtia dei de quo dt b. Hiero. Melius eẽt fore in ꝓfundo inferni et hr̃e aſpectũ ſctẽ trinitatis q̃̃ regnare in celo ꝛ carere pñtia dei. Uñ tãta eſt leticia ſcõꝝ de pñtia dei ꝙ nec pr̃ noſcit filiũ nec fili⁹ patreȝ. Sup iſto ṽbo dt b. Gre. Si aliquis ſcõꝝ videret pñtiã dei in celo ꝛ ſciret patrẽ ſuũ dãnatũ in inferno et poſſet eũ liberare cũ iſto ꝙ ſemel dimitteret ſeu auerteret oclos a facie dei ad infernũ reſpiciẽdo patrẽ. vtiqȝ nõ faceret.

Laus tibi xp̃e pr̃is optime nate deus oı̄potentie Quẽ celit⁹ iubilat ſuper aſtra manẽtis plebis dec⁹ armonie Quẽ agmina infantiũ ſonoris hymnis collaudãt etheris inarce

Ergo dt beatus Ber. nemo põt fari nec ſcribere nec premeditari gaudia iuſtoꝛũ. Sic et tormẽta maloꝛũ. Tercio no. au. petit declaratiõeȝ ſacramenti qd̃ nobis in ſpecie panis et vini eſt derelictũ ꝛ de tali ſacramento loco ſuo. ſ. in ſeq̃ntia de corpore xp̃i plenius dicet̃. Item no. doctores dubitant vtrũ ſctũs Jo. abijt vel migrauit cũ corpore vel ſine. Dicũt quidã ꝙ abijt cũ corꝑe et anima in celum ꝛ eſt aſſumptus corpore tñ prius gloꝛificato et iſti dicũt plura corpora ſanctoꝝ. iam gloꝛificata eſſe in celo et pꝛobant hoc ex iſto qꝛ multa corpora mortuoꝛũ iam conſurrexerunt cum xp̃o ſic etiam aſcenderunt cum xp̃o de quibus non dicit ſcriptura ꝙ ad terrã redierunt Sed eodeȝ modo ſicut ꝯſurrexerunt cũ xp̃o ſic etiã aſcenderunt cum eo tamẽ corporib⁹ eoꝝ prius gloꝛificatis. Et hoc nõ videt̃ impoſſibile apud deum qꝛ iſte diſcipulus p̄ceteris ſanctis fuit a deo dilectus ergo cum corpore et anima in celo eſt locat⁹. Q; aũt obijt cum corꝑe declarat̃ ex eo ꝙ in ſepulchro eius nihil niſi mãna fuit inuentũ. Item ſi corpus ei⁹ eẽt relictum ſuꝑ terrã vtiqȝ eſſet aliqua gratia q̃renda de eo ſicut videt̃ de corpibus alioꝝ apoſtolorum martyrum. Sed damaſcenus dicit ꝙ b. Johẽs morte naturali nunq̃̃ obijt. Sed corpus ꝛ anima poſitus eſt in paradiſo voluptatis vbi mille anni ſunt ſibi tanq̃̃ vna dies. Sed debet ibi manere cum enoch et helya vſqȝ ad tempus antichriſti et poſtq̃̃ enoch et helyas fuerint occiſi ipſe beatus Johannes reliquos predicatores debet confortare et contra antichriſtum diſputare et tandem martyrij palma coronari. hoc probatur ex euangelio vbi chriſtus dixit ad petruȝ ſed ſic eum volo manere donec veniam. Et eſt probabile q̃̃uis aliqui aliter opinant̃ dicentes animam beati Johannis eſſe in celo et corpus per angelos deductũ in paradiſum ne executione iudeꝝ dilaniaret Sȝ quid ſit verius noſcit ſcrutatoꝛ cordium. Pro terminis ſciendũ qualis eſt nomen queſitiuum cõmunis generis. Item panis dꝛ a pan in greco quod eſt totũ in latino. quia tota virtus nutrimenti ꝯſiſtit in pane.

Laus tibi xp̃e. ¶ Iſtud eſt canticũ qd̃ cantat̃ ad honorem dei ad re-

nerentiam martyꝝ innocentū. in quo au. duo facit Primo refert grāꝝ
actōes. Scđo dirigit petitionē ad deū. ſcđm ibi. Quoꝝ ꝑcib⁹ ⁊c. Prima
ꝑs adhuc diuidit̄ in duas ꝑtes. In ꝑma ꝑte refert deo grāꝝ actiōes in
ſcđa incidentaliter oñdit martiriū innocentū. ſcđa ibi Quos impius ⁊c.
Primo d̄t ſic (O xp̄e optime nate). i. fili patris eterne exñs d̄s oipotētie)

Quos impius ob nōis odium tui mi
ſero vulnere ſtrauit Quos pie nūc re
muneras in celis chriſte pro penis ni-
tide. Solita vſus gratia. qui tuos or-
nas coronis ſplendide.

.i. oipotens (lauo) ſcʒ ſit
tibi (quē). i. xp̄m (decus
.i. veneratio (armonie)
.i. dulcis cātus vel cōſo-
nātie (plebis manentis)
.i. exñtis (ſuꝑ aſtra). i. to-
ta curia celeſtꝫ (iubilat)
.i. cū iubilo (celitus). i. ce
lico more (quē agmia. i.

turba (infantiū. ſ. innocētū (collaudāt). i. ſil̄ laudāt (ſonoris). i. bñ ſonā-
tib⁹ (hymnis). i. cantib⁹ (in arce). i. in celſitudine (etheris). i. celi. ¶ No
tandum autor in lrā duo facit. ꝑmo ꝯmendat deū. ſcđo refert grāꝝ actio
nes. ꝗtū ad primū autor ꝯmendat deū dupliciter Primo ꝯmendat deū
de oipotentia ſua. q2 d̄t deū omnipotentē iuxta illud ſacre ſcripture. He
ſter. xiij. Dñe in tua ditione vniuerſa ſunt poſita ⁊ nō eſt q̇ reſiſtere po-
ſſit tue vo. H̄ idē ꝑpendēs b. Gre. di. Dñe ihū xp̄e tuā potentiā nobis de
clara pctis nr̄is ꝑcendo ⁊ nobis maxime miſerādo Scđo ꝯmēdat deum
rōe mirifice laudis q̄re hortat̄ nos b. Ber. di. Om̄e opus tuū ⁊ oēs cogi-
tationes tuas in laudē dei expēde. q2 ipſe eſt tributor oim̄ bonoꝝ Itez
in ꝓuer. Nullū malū impunitū. nullū bonū irremuneratū. Vn alibi
ꝓuer. xi. Nil fuerūt theſauri iniq̄tatis. iuſticia ꝟo liberauit nos a morte
Scđo nota. au. refert grāꝝ actōes de q̄ d̄t Ber. Dignū eſt nob̄ ſemꝑ grā
rū actōes deo reddere q̇ nūq̄ȝ ceſſat nobis bñfacere. omi enī tꝑe nos ꝯſer-
uat ipſi⁹ ineſtiabil̄ mia. al̄s ꝓpt pctā nr̄a terra nos viuos abſorbuiſſet. iō
grāꝝ actōes agere debem⁹ ꝓ oib⁹ bñficijs datis ⁊ daturꝫ. Itē alibi Diſce
in referendo grās nō eſſe tardus ⁊ ſegnis. diſce ad ſingula dona grās age
re diligent̄. nā grāꝝ actio ē vnguentū q̄ caput eccl̄e. ſ. xp̄s iungit̄. Vñ be.
Ber. Bonū ē vnguētū ꝯtritōis. qđ de recordatōe pctoꝝ reficit̄. meli⁹ eſt
vnguētū deuotōis qđ fit de recordatōe bñficij dei. Itē 3° nota iſti ſctiſſi-
mi tyrōes (de q̇b⁹ cātat̄ h̄ cāticū) dicūt̄ inocētes ꝓpt̄ q̄tuor. Prio rōe vi-
te q2 nullū pctm̄ ꝯmiſerūt. vñ ipi ſt illi de q̇b⁹ in ps̄ d2. Innocētes ⁊ recti
adhe. mihi. Scđo dicūt̄ innocētes rōe pene. q2 innocent paſſiſtꝫ. vñ in ps̄
Effuderūt ſan. inno. Ter° dicūt̄ innocētes rōne cāe. q2 ꝓ innocētia occiſi
ſtꝫ. vñ in ps̄. Innocens maib⁹ ⁊ mū. cor. Quarto rōe innocētie aſſecute
q2 oēs tā circūciſi q̄ȝ ñ circūciſi effuſicē ſui ꝓprij ſanguis ꝓ xp̄o innocēte
effuſi baptiſmalē innocētiā meruerūt. vñ xp̄s in ps̄. d̄t in figura. Lauabo
inter. inno. ma. me. ¶ Circa declarationē t̄minoꝝ no. celit⁹ eſt aduer̄m
loci deriuatū ab hoc nōie celum. Vn̄ celigena cōis gꝫ. i. de celo genitus.
Item armonia d2 debita ꝓporcio ꝑmarū q̄litatū. ⁊ ſumit̄ hic ꝓ melo
dia. Itē ſonorus eſt no^n adiectiuū a ꝟbo ſono as. Itē ether ris d2 ſupior
regio aeris ⁊ ſumit̄ q̄nq3 ꝓ celo ſic hic. ⁊ d2 ab etheron. i. variū. q2 eſt orna
tum varijs ſtellis. Quos impius.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

De Innocentibus

Hic au. oñdit incidētaliter martiriū innocētū ꝛ dt (Quos) .ſ. innocētes impiꝰ .i. infidelꝭ ꝛ crudelis herodes (ſtatuerat) .i. occiderat (ob) .i. ꝓpter (odiū tui nōis) .ſ. xp̄i (ſtrauit inq̄ꝫ miſero) miſerabili vulnere (q̊s) .ſ. infantes pueros o xp̄e (tu remuneras) .i. iuſtā mercedē tribuis nūc (pie) .i. clement (ꝛ nitide) .i. ſplēdide (ꝓ penis) .ſ. ab herode paſſis. ꝛ hoc dico (vſus) .i. vtēs noⁿ ꝓ ꝑticipio (ſolita) .i. ꝯſueta (gr̄a) .i. mīa (q̇) .ſ. xp̄s (coronas tuos) .ſcilꝫ. famulos (ſplēdide coronis .ſ. regē celeſtꝫ.

Quoꝝ p̄cibus ſacris dele precamur pie nrā crimina vite· Ut quos laudibus tuis iunxeras nobis iſtic dones clemēs fauere Illis eterne dās lumē glorie Nobis eterna concede vincere

¶ Notādū nota dño tres reges venerūt ierosolimā inq̇rentes regē natū qd̄ ꝑcipiēs herodes aſcolonita turbatus eſt valde cū eſſꝫ rex hieroſolimis timuit ſe ꝑ regē natum .ſ. xp̄m a regno ſuo depmi. ꝛ ſic cogitauit interficere xp̄m anteq̄ꝫ inciperet regnare. ꝛ ſic dixit regibꝰ fraudulenter Ite ꝛ interrogate diligenter ꝓ puero. ꝛ cū inueneritis eum nunciate mihi. vt ꝛ ego veniēs adorē eū. Sed tres magi cū in ſomno reſponſum ꝑceperūt. ꝑ aliam viā reuerſi ſūt in regionē ſuam. qd̄ videns herodes de nece pueroꝝ qui erāt in bethleem deliberauit. vt cū eis ille quē ignorabat occideret. Sꝫ monicione angeli ſcā Ioſeph cū puero ꝛ matre in egyptuꝫ fugit vbi ſeptem annis vſqꝫ ad obitū herodis ꝑmanſit. Ingrediēte aūt dño in egyptum ſm̄ vaticiniū. Iſa. oīa ydola corruerunt. eo t̄pe herodes miſit ſeruos ſuos. ꝛ occidit oēs pueros qui erant in bethleem ꝛ in omibꝰ finibꝰ circūiacentibꝰ et erāt in numero centum q̄tuor milia. Item nota ꝙ hec malicia herodis nō manſit impunita. Un̄ ipe paruulū filium ſuū ad nutrienduꝫ in bethleem ipſo caſu declarat q̇ cū alijs interfectus fuit. vt quedam refert cronica. et q̇ multas filias priuauerat ipe in vita ſua ſe ꝓprijs orbauit filijs Tres nāqꝫ pueros fecit occidi. ꝛ tandē in infirmitate terribili poſitꝰ et dolore viſcerū intollerabili ſimul cū fetore ꝛ putredine ſui corpis vermibꝰ ſcaturientibus de carne ſua exn̄te fetidiſſimā miſerabiter vitaꝫ finiuit ¶ Pro terminis nota ſterno eſt vᵐ tranſitiuū ꝛ habet ſtraui in preterito ꝛ ſtratū in ſupino. Item nitide eſt aduerbiū q̄litatis ꝛ deriuat̄ a nōie nitidus qd̄ idem eſt quod ſplendidus. Item ſolitus a um .i. cōſuetus et eſt nomē adiectm̄ deriuatum a verbo ſoleo. Item vſus eſt ꝑticipium p̄teriti t̄pis deriuatum a verbo vtor eris. (Quorum precibus) ¶ Hic au. dirigit petitionē ad xp̄m. ꝛ diuidit̄ in duo. p̄mo dirigit petitionē. ſcd̄o dat cām petitōis. ſcd̄m ibi. Ut liceat ſerenis dicēs (Quoꝝ) .ſ. innocentū (p̄cibꝰ ſacris) .i. interuentionibꝰ vel ꝑ eorū ſacras p̄ces (precamur) .i. petimus (dele) .i. dimitte (pie) .i. clementer (crimina) .i. peccata (noſtre vite) .i. ꝑ vitam nrām ꝯmiſſa (vel indifferenter dones) .i. concedas (clemens) .i. clementer. ſcꝫ illos innocentes (fauere) .i. fauorabiles nobis eē (iſtic) .i. in celo (q̊s iunxeras) .i. aſſociaueras vl̄ fixeras (vt alijs placet) .i. aſtrinxeras tuis laudibꝰ (dans illis) .ſ. innocētibꝰ lumen et̄ne gl̄e ꝯcede nobis (vincere) .i. ſupare (terrena) .i. t̄palia ¶ Notādū in lr̄a

iſta tria inueniunt̃. Prio pſona. 2° petitōis effectus. 3° meritū reſpectu cui⁹ f t petitio. pmū tangit̃ cū dr. pcamur. ſcdz tangit̃ cū dr. dele crimina terciū ibi. in q̄x pcib⁹ De pmo dt Anſ. Petentiū voces p deſiderio formant̃ Ex q̄ ptz. q petens dz bn̄ viuere ⁊ cū deſiderio petere. Un̄ multi ſtz qui prolixas pces hn̄t ad deū. ſed vitā ⁊ deſideriū precantiū nō hn̄t. vn̄ Iſid. Qui a pceptis dei vertit̃ qd in orōne poſtulat nō meret̃ nec impetrat ab illo quē poſcit. q legi nō obedit. Un̄ volēti petere duo ſtz neccāria .ſ. ieiuniū ⁊ elemoſina. vn̄ Iſid. Qui vult orōez ſuā volare ad celū faci-

Ut liceat ſerenis actib⁹ pleniter adipiſci dona tue gratie Herodis vt nō fiat ſocius. quiſq̄s in hox laude ſe exercet propere. Sed eternalitr cū eiſdem cateruis tecū ſit domine Amen

at ei duas alas .ſ. elimoſinā ⁊ ieiuniū. Scdo tāgit̃ effectus petitōis. Un̄ q̄cūqz vult hr̄e bonū modū orādi dz deſideriū diligēter ponere in deū. vt pz p deſcriptionē orōnis Un̄ orō eſt pius mentis affectus ad deū directus ille affecct⁹ eſt deſideriū. ⁊ deſideriū eſt orō. Itē dt Aug. Orō eſt mētis ɔuerſio in deū ppter humilē affectū. vn̄ Ber. Peracit̃ orare eſt amaros ɔpūctionis genit⁹ ɔ nō vba ɔpoſita reſonare Un̄ q̄ vult orare cū deuotione ⁊ cū deo eē dz freq̄nter orare. nā cū oram⁹ cū deo loq̄mur. cū aūt legim⁹ deus nobiſcū legit ⁊ loquit̃. Un̄ dt q̄dā gloſa. q vnus iuſtus deuz orando plus valet q̄z mille pctōres pliando. vn̄ Moy eſ llō ferro pugnādo. ſz pcib⁹ orādo amelech deiecit Iudiciū. iiij. Itē in tpe tribulatōis penā dimittz his q̄ inuocāt te Thob. iij. Itē bona orō cū ieiunio ⁊ elymoſina magz vz q̄z thezauros pandere. Thob. xij. Qn̄ orabas cū lachrymis ego obtuli orōem tuā dn̄o. Itē Piero. Qui orat ⁊ peccat non orat deū ſed eū illudit. Itē Aug. Honorabile op⁹ eſt orō. facit em̄ nos loq̄ cū deo. Itē oēs aque in hoc mūdo. nō ſufficiūt extinguere vnā ſcintillaz in inferno. ſz vna lachryma de puro ⁊ ɔtrito corde pfuſa totū ignē extinguit infernalē. Itē duplex eſt orō Quedā eſt publica. q̄ fit a miniſtris eccl'ie. ⁊ illa nō dz fieri inocculto. ſed dz fieri in cōi. ſ. in eccia. eo q p tota cōitate pfert̃. ⁊ corā pplo fieri dz q̄ ſe ɔformare dz miniſtris eccie ipz deū depcādo ſm modū cōem Alia eſt orō puata. ⁊ talis dz fieri in ſecreto duplici rōe Primo. q2 orō eſt eleuatio mētis in deū vt Damaſ. dt Mens aūt humana meli⁹ ⁊ citius eleuat̃ in celū qn̄ hō in ſecreto loco cōſtituit̃ et a tumultu ſepat̃. Alia cā ē ad euitationē vane glīe. q̄ de facili inſurgit qn̄ orō in publico fit. Ter° tangit̃ meritū illox reſpcū q̄x fit petitio. nam iſti innocētes ſtz q̄ pus meruerūt laudare deū moriēdo q̄z hūana vba loquendo. vn̄ Gre. Nouerūt infantes laudare deū ⁊c. Pro terminis eſt ſciendū. pcor eſt vbm̄ deponentale deriuatū a nōie pcis. qd ſm vſuz caret ntō ⁊ vtō ſingularib⁹ Un̄ pcabilis ⁊ pcatio Itē iungo eſt vbm̄ trāſitiuuz hn̄s xi in pt°. et ctū in ſu°. Iſtinc eſt aduerbium loci. Itē faueo eſt verbū neutrale ſcde cōiugatiōis. ⁊ hz fautū in ſupino Itē vinco eſt vbm̄ tercie ɔiugatiōis ⁊ hz vici in pterito. ⁊ ctū in ſupino Un̄ victor ⁊ victima Nunc ibi (Ut liceat) Hic iam ſubiungit cauſam petitionis dicens

(vt liceat).i.licitū eſt(nos adipiſci).i.acq̄rere(plene).i.ꝑfecte(dona).i. munera(tue grē ſerenis).i.v̾tuoſis(actib⁹).i.opib⁹(vt quiſq̄s).i.quicū qꝫ(ſe exercet.i.frequentem ſe p̄bet ꝛ ꝯtinuū(ꝓpere).i.feſtināter(in laude hoꝝ).ſ.innocentū(vt nō fiat ſocius herodis).ſ.in inferno(ſꝫ o dn̄e talr̄ ſit tecū eternalr̄.cū eiſdē cateruis).i.turbis innocentū amē. ¶ Notādū in lrā tangunt̄ duo Primo q̄liter ꝓ vita eterna ſit laborandū. Scd̄o q̄liter p̄ces ſtꝫ fundēde.pmū tangit cū dr̄.ſerenis actib⁹.ſcd̄m cū dr̄.herodis vt nō fiat ſocius De pmo dr̄ in euan°. Primū.i.pmo q̄rite regnum dei Hoc idē ꝑſuadet apl̄s in ſuaꝝ epl̄aꝝ vna dicens Sn̄ intermiſſione orate vbi dt̄ gloſa. Sine intermiſſione orat q̇ debitꝫ horis orat vel a bono oꝑe non ceſſat. vn̄ dt̄ Hiero. Sicut militē ſine armis exire ad belluꝫ nō ꝯuenit.ita ꝛ cuilibet xp̄iano nō ꝯuenit ꝓcedere ſine orōe. Vn̄ ad bn̄ orandū duo ſtꝫ nccāria.ſ.tps ꝛ locus. Tps dico matutinū eſt ꝯueniēs.qꝛ tūc hō a curis exteriorib⁹ eſt remot⁹. vn̄ p̄s Mane aſtabo tibi ꝛ videbo. Item Ber. Dulcedo ſpūſſci tali hora eſt inpetrāda qn̄ aīa hōis a curis exterioribus req̇eſcit. Scd̄o req̄rit̄ locus. vn̄ q̄ꝫq̄ꝫ vbiqꝫ ſit orandū eo ꝙ vbiqꝫ ſtꝫ ꝑicula.tn̄ ſpēalr̄ locus ſecretus idoneus eſt ad orandū. vn̄ Iſido. Pro in locis p̄uatis optime fundit̄. Itē in euā°. Tu aūt cū oraueris intra cubiculū tuū Item in moralib⁹ Si bene vis orare deū.thalamū tibi claude ¶ De 2° nota ꝙ deſꝑatoꝝ ſocietas eſt vitanda. vn̄ Eccl̄e. Os prauū remoue a te.ꝛ labia detrahētia ſint ꝓcul abs te. Cōtra illos dt̄ p̄s. Os tuum loq̄bat̄ mendaciū ꝛ lingua tua ꝯcinebat dolos. ſedēs aduerſus frēꝫ tuū loq̄baris ꝛ aduerſus filiū matris tue ponebas ſcandalū. Vn̄ Sen̄. O piger neſcio quo loco mors te expectat. Item Tu in om̄i loco eā expecta. Et iō Salo.in ꝓuerbijs loquit̄ ꝑſuaſiue dicēs Fugias ꝯſortia p̄ua ¶ Circa terminos nota ꝙ liceat eſt v̾bū impſonale ꝛ regit illos duos dtōs ſerenis actib⁹ a ꝑte poſt. Vbi nota ꝙ illa v̾ba licet liceat licebat ponunt̄ aliqn̄ ꝓ q̄ꝫuis.ꝛ ſic erūt ꝯiūctiones. vn̄ Ebrardus. Dico ꝓ q̄ꝫuis liceat licet atqꝫ licebat. Iteꝫ adipiſcor eſt v̾bū deponentale hn̄s adeptus ſum in p̄t°. Itē exerceo eſt v̾bū ſcd̄e ꝯiugatōis ꝯpoſitū ab ex ꝛ arceo mutando a in e. Sꝫ ꝓpere eſt aduerbiū qualitatis Tunc ibi. Feſta xp̄i.

¶ Iſtud eſt canticū aliud qd̄ cātat̄ in laudē dei in epiphania dn̄i. Et hꝫ duas ꝑtes p̄ncipales In p̄ma b. Gre.incitat nos ad celebrandū tale feſtuꝫ In ſcd̄a oñdit q̄dā miracula in hꝫ feſto pacta. Secūda.ibi Per nat⁹. Et dt̄

Feſta xp̄i oīs xp̄ianitas celebret
Que miris ſunt modis ornata.
cunctiſqꝫ veneranda populis. Per
omnitenentis aduentum atqꝫ vocationem gentium.

(Ois xp̄ianitas).i.oīs xp̄ianus.abſtractū ꝓ ꝯcreto(celebret).i.honoret (feſta xp̄i.q̄) ſcꝫ feſta(ſunt ornata).i.decorata(miris modis).i.mirificis operibus(qꝫ)pro et(venerāda ſunt cunctis populis) Et item hec feſta xp̄i ſunt ornata(per aduentum omnitenentis) id eſt omnipotentis dei (atqꝫ ꝑ vocatione).ſcꝫ.ad fidem veram vnius dei(gentiū).i.gentilium ¶ Notandum ꝙ autor in hac ſm̄a tangit tantū duo miracula quibus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

hoc feſtū eſt ꝯfirmatū.ſ. ſtelle apparitio ⁊ baptiſmatis ꝯfirmatio de quibꝰ infra dicet̄ Vn̄ pter illa duo miracula ſtꝫ adhuc tria minus pncipalia q̄ etiā tangunt in lr̄a. Primū eſt ꝙ eodē die ꝑ revolutionē.xij.an.a tp̄e apparitōis ſtelle ꝯuertit ih̄s aquā in vinū in chana galilee.deīn ꝑ reuolutionē.xviij.an.eodē die xp̄s baptizatꝰ eſt in iordane. pꝰ h̄ ꝑ reuolutōez vnius āni eodez die ſatiauit v.milia hoīm de q̄nqꝫ panibꝰ ⁊ duobꝰ piſcibꝰ Ex q̄ ptꝫ ꝙ iſta miracula nō ſtꝫ fcā eodez die in nūero ſꝫ eodē die in ſpecie. Secūdo no.h̄ cōiter d̄r ephia dn̄i. tn̄ ſm tria miracula deſcribitur tribꝰ modis Pꝛio d̄r ephia q̄ſi ſupcceleſtis apparitio.q2 tūc noua ſteila aparuit.

Ut natus eſt xp̄s eſt ſtella magis viſa lucida: At illi non caſſam putātes tanti ſigni gloꝛiam Secū mumera deferūt puulo offerūt.vt regi celi. quem ſidus p̄dicat. Atqꝫ aureo tumidi pn̄cipis lectulo trāſito xp̄i p̄ſepe q̄ritant

¶ Scd̄o vocat̄ perphagiphania q2 potētia dei apparuit infra comeſtionē ꝯuiuantiū ꝑ ꝯuerſionē aque in vinū. ⁊ d̄r a a phagi grece qd̄ eſt comedere latine Tercio d̄r bethphania a beth qd̄ eſt domus et phanos apparitio.q2 iſta fcā fuit in domo in nuptijs Quarto d̄r theophania qd̄ interp̄tat̄ apparitio deitatꝫ ſiue diuinitatꝫ. q2 eodē die tota trinitas apparuit in ioꝛdane.pater in voce.filius in humanitate.ſpūſſctūs in ſpē colūbe.⁊ d̄r a theos qd̄ eſt d̄s.⁊ phanos apparitio. q̄ſi apparitio totius deitatis ſeu diuinitatis. q2 g̊ dies ephie q̄dꝛuplici miraculo oꝛnata eſt.ideo eam autoꝛ feſta d̄t in pl̄i. Pro declaratione terminoꝛum nota. mirus a um. eſt nomē adiectiuū deriuatū a v̄bo deponentali miroꝛ arꝫ Vn̄ miraculū ⁊ eſt cuiꝰ effectus ſcitur ſed cauſa ignoꝛat̄ Item venerāda eſt pticipiū deriuatū a v̄bo veneroꝛ aris.cōis gn̄is Vn̄ tūc venerādꝰ pticipiū futuri tp̄is et tm̄ ſcat paſſionem . vn̄ regula eſt in grāmatica ꝙ v̄ba cōia ſcant actionem et paſſionem ſil̄. tn̄ de pticipijs eoꝛum eſt quedam diſtinctio. q2 preſens pticipij ⁊ futurum in rus ſignificant actionē tm̄.ſed p̄teritū in tus ſcat actionē ⁊ paſſionē ſimul.vn̄ Per ans ens rus ſimul actio ſignificat̄. Dus ſolum patit̄.ſed ꝑ tus vtrūqꝫ ſignificatur.

¶ Tunc ibi. Ut natus eſt xp̄s ¶ Hic iam autoꝛ declarat miracula quibus hoc feſtū oꝛnatur.⁊ diuidit in duas ptes ſm duo miracula di. Ut poſtq̄ xp̄s eſt natus(lucida).i.clara(ſtella eſt viſa).i.apparuit (magis) .i.tribꝰ regibꝰ (at) ꝯ ſed(illi).ſ.magi(putantes gloꝛiā) .i.clarā noticiaꝫ (tanti ſigni).i.ſtelle eis apparentis(nō caſſam) .i.vanā.immo alicuius magne rei ſignificatiuā(deferūt).i.depoꝛtant(ſecū) .i.cum eis (mumera) ſcꝫ tria(offerunt).i.ſacrificāt(puulo).i.puero xp̄o (vt) ꝯ tanq̄ regi celi (quē).ſ.regem(ſidus).i.ſtella(p̄dicat).i.pn̄ūciat (atqꝫ) .ſ.illi regi (q̄ritant).i.cū diligētia q̄runt p̄ſepe xp̄i (trāſito).i.ptranſito (lectulo tumidi).i.ſupbi pncipis ſcꝫ regis herodis. ¶ Notandū in ſolēnitate huiꝰ feſti tres magi cū magno cōitatu venerūt.ſed q̄re hoc ꝯtigit aſſignat Remi.q̄tuoꝛ cās Prima q2 magi cognouerūt tp̄s xp̄i nati.ſed locum ignorauerūt.ſed q2 in ihr̄l̄m erat ſummū ſacerdotiū putabāt ꝙ tam egregiꝰ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

puer ibi debebat naſci Scd̄a cā. vt eo citi⁹ natiuitatꝫ locū diſcere poſſent
cū ibi ſapiētes ⁊ ſcribe reſiderūt Tercia cā vt etiā iudei tp̄s nati regis nō
ignorarēt. ꝑ qd̄ ſe excuſarēt. ꝙ magi oſtendūt iudeis tp̄s. ⁊ ecōuerſo iudei
magis locum ꝓphetatū dicētes Et tu bethleem iuda nō es ini. in p̄n. iu.
Quarta vt ſtudiū magoꝝ ꝯtēneret ⁊ pigricia iudeoꝝ tentaret̄. nam illi
crediderīt ꝓph̄is iudei v̄o pl̄ib⁹ imbuti credē noluerūt. illi aūt q̄runt re
gem alienū. iudei v̄o ꝓpriū regē ſp̄ꝛuerīt. illi venerīt de loginq̄. Itē nota
lr̄ā d̄t ſtella. vn̄ multiplex eſt ſtella ꝗ̄ ipi reges viderūt. Prima ē materia
lis quā viderūt in oriente ſequētes eā vſqꝫ ad locū dn̄i. Scd̄a eſt ſtella
ſp̄ūalis ꝗ̄ viderūt in corde ipſoꝝ credēdo firmiter regē regū fore natum.
Tercia ſtella erat intellectualis ꝗ̄ viderūt in ſomno. ⁊ illa fuit angelus
qui cū eis loq̄bat̄ ne ad herodē redirēt. ⁊ de tali d̄t Baruth ꝓph̄a. Stelle
viderūt lumē in cuſtodijs ſuis. ſtelle. i. angeli Quarta ſtella fuit rōnal'
⁊ illa ſtella fuit btā v̄go maria. q̄ d̄r ſtella oīm errantiū indicās viā verita
tis Quinta ſtella fuit ſubſtātialis ⁊ illa fuit vnigenit⁹. ⁊ de illa ſtella d̄r
in Apoc. Ego radix ⁊ genus dauid ſtella matutina. Item nota de iſta
ſtella materiali multe fuerīt opiniones. Aliq̄ em̄ dixerūt eā eē ſp̄m ſctm̄
vt idē q̄ apparuit in ſpē colūbe etiā appuit in ſtella. Sed b. Aug. in li. de
mirabi. ſacre ſcripture. c. x. videt̄ velle q̄ fuit angelus q̄ aſſumpſit talē for
mā. ⁊ ꝯpleto officio ſuo redijt forma aſſumpta in materiā p̄iacentē. Sꝫ
Criſ. narrat ſe inueniſſe in quibuſdaꝫ libris lꝫ apocrifatis ꝙ erat q̄dam
gens in ꝑtib⁹ orientalib⁹ ſapiens ⁊ nobilis h̄n̄s libros. Balā de cui⁹ ſtir-
pe forte erāt q̄ ꝓphetauerāt di. Orieī ſtella ex Jacob. ⁊ cū iſta gens in-
telligeret ꝙ naſcēte xp̄o illa ſtella appereret curioſe inueſtigauerīt ortū ei⁹
vt ꝑ ipam cognoſcerēt xp̄ꝫ natū de q̄ audiuerūt ꝙ eſſet deus ⁊ hō. ſalua
tor mūdi. et rex iudeoꝝ. Ideo elegerūt. xij. ex eis. ita ꝓ vno decedēte ali⁹
in locū ei⁹ ſubrogaret̄. ⁊ illi. xij. deberēt ſolicite ꝯſiderare ortū eiuſdē ſtel-
le. ⁊ vt melius facere poſſent in q̄dā monte altiſſimo in oriēte vbi ſemꝑ
fuit aer puriſſim⁹ ꝯſtruxerūt pulchꝝ pallaciū in copia oīm reꝝ nccāria-
rū ad victū. ⁊ ibi erāt iſti. xij. in ſilentio. orōe. vigilia. ⁊ abſtinētia. expectā
tes ⁊ deuote precātes ortū illi⁹ ſtelle. Aduenīete autē tꝑe natiuitatis xp̄i
et ipis in orōib⁹ ꝑſiſtentibus in ipa hora noctis medie appuit ſuꝑ eos in
aere ſtella fulgida ⁊ pulcherria in c⁹ ſummitate erat imago pueri ꝑuuli
ſecū ferens imaginē crucis ex cui⁹ aſpectu valde gauiſi fuerūt ꝙ ꝓ ſuis
tꝑib⁹ meruerūt illud vidē ⁊ oñderūt ſapientib⁹ regionis illi⁹ ⁊ p̄cipue re
gib⁹ q̄ ſtatim arripiētes iter venerūt in ih̄l'm antecedente eos ſtella ad
puerū orandū ⁊ munera offerendū. Et hāc opinionē quo ad apparitio-
nē tenet ſctā mater eccia nō quo ad alia. Sed b. Aug. vult ꝙ iſta ſtella ꝑ
biennīū an̄ natiuitatē xp̄i apparuit. ⁊ cū magi mirarēt̄ reuelatuꝫ ē eis ꝑ
angelū ꝙ eēt ſtella natiuitatis xp̄i quā viderūt. ⁊ de qua ꝯtinue inueſti-
gauerūt cū quo etiā ꝯcordat Chriſ. Sed an alijs aſtronomis illa ſtella
etiā appuit Rn̄det̄ ꝙ ſic. Remi. ſed iudicauerūt eā eſſe aliq̄ metroloy-
cā impreſſionē. nō em̄ ꝑ ſuā ſciam ꝯgnouerūt eē xp̄m natū in hac ſtella
alios em̄ pl'es inueniſſent aſtronomos ad inq̄rendū v'bi xp̄s naſceret̄ Itꝫ
notandū au. d̄t in lr̄a. xp̄i p̄ſepe q̄ritāt. ſuꝑ hoc d̄t glo. ꝙ in his v̄bis tria
tangunt̄. ſ. locus ⁊ tp̄s ⁊ trib⁹. Primo locus. q̄r in bethleem iude. Scd̄o

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

tempus. q2 in dieb⁹ herodis aſcolonite. Tercio trib⁹ de tribu iuda. Sed venerabil' Beda dt φ due fuerũt ciuitates dicte bethleẽ. vna fuit in terra zabulon. alia in terra iude. ⁊ ĝ dt in betleẽ iude. Ad drñam bethleem in terra zabulon. Itẽ nota illi tres magi obtulerũt xp̃o regi mũera. aurũ thus ⁊ mirram. q2 magi habebant de puero triplicez ſubſtantiã. ideo

Hinc ira ſeui hoſtis feruida. Inuidi
recẽs rectori genito. Bethleem puu-
los p̃cepit enſe crudeli p̱dere. O xp̃e
quãtũ patri exercitũ Iuuenis doct⁹
ad bella maxia Populis p̃dicãs col-
ligis ſugens de tantum miſeris.

ſibi tria munera obtulerũt. habuerũt p̃mo aiãm ꝓ qua obtulerᷓt thus. habuerũt etiã corp⁹ ꝓ quo obtulerũt mirrhã. habuerũt etiam regna ꝓ quo obtulerũt aurũ. Arabia em̃ auro ⁊ diuerſis generib⁹ aromatuz abundat ideo in quib⁹ p̃ alijs abũdãt dño talia obtulerũt.

Tunc ſm btm̃ Gre. aliqͦd myſterij in his agebat Aurũ qͦd regi ꝯgruit thus ꝟo in ſacrificiũ dei ponebat. cũ mirrha aũt corp⁹ mortuoꝝ ꝯditur Vñ Tres dñm querũt reges tria dona tulerũt. Iaſpar fert mirrham thus Melchior. Balthaſar aurum. Sed b. Aug. in ſermone quodam de feſtiuitate hui⁹ dici dt. in auro oñdit regalis potẽtia. in thure ſacerdotalis dignitas ⁊ in mirrha dñica ſepultura Sed remi. vult φ quilibꝫ magoꝝ dedit. oia tria munera quilibet aurũ. q̇libet thus. quilibet mirrhaz et p̱ hoc q̇libet coꝝ regem deũ ⁊ hominẽ p̃dicauit. Vñ Ber. Magi obtulerũt aurũ ad paup̱is pueri ſuſtentationẽ. thus ꝓpter ſtabuli fetorez mirrham ꝓpter membroꝝ debiliũ pueri ꝯfortationẽ. tũc em̃ fuit impletũ illud Thob. xiij. Oẽs fines terre adorauerũt te .ſ. magi venientes de longinquo. Item nota p̱ iſtã oblationẽ magoꝝ debemus addiſcere ſatiſfactionem de peccatis ſcꝫ de auaricia. per oblationem auri cum largitione elemoſynarũ. de ſup̱bia per oblationem thuris. q2 thus deſignat deuotionẽ que opponit̃ ſup̱bie. ſed de luxuria p̱ oblationẽ mirrhe nãqꝫ carnis vicia mortificat ⁊ corpus a corruptiõe ꝯſeruat qͦd facit ⁊ caſtitas que opponit̃ luxurie. ¶ Pro declaratione terminorum eſt ſciendum vt eſt equocũ. ponit̃ ꝓ poſtq̃. vñ Eber. Vt dicit ꝓ ſicut p̱ poſtq̃ ponitur illud ¶ Item viſa eſt p̱ticipiũ p̃teriti tẽporis a videor. Item caſſus a. um. eſt nomen adiectm̃ deriuatũ a caſſo as are qͦd idem eſt qͦd deſtruo. Item tranſito aureo lectulo ſunt tres ablatiui poſiti in deſignatione ꝯſequentie. q2 denotant aliquid ſequi ſcꝫ querere preſepe chriſti. et vnus ablatiuorum eſt participialis ſcꝫ tranſito deriuatum a ꝟbo imp̱ſonali. ſ. tranſitur. ¶ Itẽ magus eſt idem φ ſapiens et attribuit̃ tribus regib⁹ qui ſm diuerſa ydeomata diuerſa hñt nomina. quia magis hebrayce dicitur ſcriba. ſed grece dicit̃ ph̃us. latine vero vocatur ſapiens. et magus idem eſt φ maleficus. quia malefici ſolebant nominari magi. ſed tres reges dicuntur magi quaſi magni. Tunc ibi ¶ Hinc ira ſeui hoſtis feruida. Inuidi recens rectori genito ⁊c.

¶ Hic autor inuehit contra horrorem herodis declarans conſequens

De Epiphania dñi

qð factũ fuit ex miraculo p̄dcõ di.(Hinc).i.poſt h̄ vel ꝓpt̄ hoc(feruida
.i.accenſa(⁊ recens).i.de nouo fcã (ira ſeui).i.crudelis herodis ⁊ inuidi
(rectoꝛi).i.xp̄o regi genito(p̄cepit ꝑuulos).i.ifantes(bethleē).i.inbeth-
leem(ꝑdere).i.occidere ⁊ ꝑimere(crudeli enſe).i.gladio O xp̄e(q̄ꝫtũ).i.
q̄ꝫ magnũ(exercitũ).i.turbã. tu ex̄ns iuuenis(doctus).i.inſtructus ⁊d
maxima bella(colligis p̄ri tuo p̄dicãs pp̄lis).i.cũ adultus factus eſſes ⁊
p̄dicares pp̄lis(cũ tu ſugens).i.lactans.ſ.vbera m̄ris(miſeris).i.deſti-
naueris(tantũ).ſ.exercitũ ¶ Notandũ herodes dꝛ q̄ſi herũ rodẽs.id eſt
odiens.vñ ſciendũ.in paſſionali legit̄ triplicem fuiſſe herodeꝫ. Primus
dicebat̄ herodes abſcolonita.ſub cuiꝰ regno deꝰ eſt natus.⁊ pueri inno-
cẽtes occiſi ſt̄ꝫ. De cuiꝰ natiuitate legit̄ in hyſtoria ſcholaſtica.qꝛ eiꝰ pater
duxit neptẽ regis arabũ in vxoꝛẽ.de qua habuit filiũ quẽ vocauit hero-
dem.⁊ iſte a ceſare Auguſto accepit regnũ Iñ.⁊ tũc p̄mo ablatũ eſt ſcep
trũ de tribu Iuda.⁊ huic herodi poſtea nati fuut ſeptẽ filij.duo ex eadeꝫ
matre q̄s miſit Romã liberalibꝰ ſtudijs imbuendos Poſt hoc a ſtudio
reuerſi ſuut. ⁊ cum p̄re ceperũt litigare ꝓ regno.interim xp̄s natus eſt.
Itẽ legit̄ in paſſionali ꝙ herodes audiuit multos iudeos expectare cũ
gaudio moꝛtẽ ſuã.⁊ ſic furoꝛe repletꝰ nobilioꝛes iuuenes ex oĩ iudea col
legit ⁊ eos in carcerẽ poſuit. dicẽs ſoꝛoꝛi ſue Scio iudeos de moꝛte mea
gauiſuros.ḡ cũ ſp̄m emiſero oẽs iſtos iuuenes occidas.qꝛ vt ſic oẽs iudi
ꝓpter occiſionẽ iuuenũ moꝛtẽ ſuã defleant.Cũq̄ꝫ comederet et cultrũ
in manu teneret videns ꝙ nulla impedimẽta haberet.ſeip̄m interfecit
qð ꝑcipiens ſoꝛoꝛ eius oẽs iſtos iuuenes eruebat ⁊ ſolutos abire fecit
Scðs dicebat̄ herodes Agrippa.⁊ ille occidit bt̄m Iohem baptiſtã ꝓp-
ter herodiadẽ vxoꝛis fratris ſui ¶ Tercio dicebat̄ herodes Antipas qui
regnauit t̄pe paſſiõis xp̄i.ille idem etiã vinxit bt̄m Petrũ in carcere Vñ
verſus. Aſcolonita necat pueros.agrippa iohannem Antipas xp̄m.clau
dens in carcere petrũ. ¶ Itẽ no.circa exclamationẽ autoꝛ vult dicere.
Si xp̄s infans tantos martyꝛes ad patrẽ miſit.quanto plures ip̄e in eta
te virili p̄dicando ⁊ ſigna faciendo mittere potuit.qð ꝓbatur per locũ a
minoꝛi. Si illud qð minus videt̄ in eſſe.ineſt ḡ etiam illud quod magis
¶ Sed querit Cribꝰ.nunquid neſciebant magi ꝙ in iheruſalem regna-
bat herodes. Reſpondit Chribꝰ Dum cõſiderabant regem futurum
non timebant principẽ.adhuc tñ non viderunt xp̄m. et iam parati erãt
pro xp̄o moꝛi.fixi em̄ erãt in amoꝛe xp̄i.⁊ ſic firmati in fide non obſtante
herodis regimine viſitauerũt xp̄m Subdit Criſto.exclamãdo O bea
ti magi qui ante conſpectum crudeliſſimi regis prius q̄ꝫ xp̄m cognoſce
rent xp̄i ſunt confeſſoꝛes. Item nota ꝺm Criſo.magi viderũt hominẽ.
agnouerunt redemptoꝛem. illuminati in fide. ſicut paſtoꝛes credentes
hunc puerum ſaluatoꝛem mundi quem queſierunt. non em̄ fuerũt re-
tracti matris pauꝑtate.nec domus ignobilitate. nec ex pueri imbecilli-
tate ſcientes ꝙ in tali foꝛma vellet apparere qua poſſet ab om̄ibus vide
ri ⁊ audiri.depoſitis coꝛonis aureis.et in terram pꝛoſtrati adoꝛauerunt
veſtigium peduꝫ eius . hanc puero reuerentiam pꝛimitus oñdentes de
tanto beneficio grãs agentes.animas ſuas in manus eius cõmendaue
runt.vt dꝛ Mat.ij. Et ꝓcidentes ⁊c. ¶ Nota ꝙ ſeuus idem eſt ꝙ cru-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

velis. Sed colligo eſt vbum tranſitiuum cōpoſitū a con ⁊ lego mutan do n in l. et e in i. ¶ Tunc ibi Anno hominis triceſimo ⁊c.

Anno hominis triceſimo ſubtus fa-
muli ſe incliti inclinauerat manus de
us. ↄſecrās nobis baptiſma in abſolo
tionē criminum. Ecce ſpiritus in ſpe
cie ipm̄ alitis innocue vncturus ſanc-
tis pre omnib⁹ viſitat ſemꝑ ipſius cō
tent⁹ māſione pectoris. Patris etiā
inſonuit vox pia veteris oblita ſermo
nis. penitet me feciſſe hominem.
Vere filius es tu meus mihimet pla
citus. in quo ſum placatus hodie te
mi fili genui.

¶ Hic au. declarat aliđ miraculū ſiue aliā vtutē ꝑ quā pn̄s feſtū declarat dicēs (deus) .i. xp̄s (inclinauit) .i. humiliauit (ſe ſubtus manus incliti famuli) ſcilʒ. iohis baptiſte (triceſimo anno hōis) .i. ſue humanitatis (conſecrans) .i. ſacrificās (nobis baptiſma) .i. ſacꝝ fontē (in abſolutionē) .i. expurgationē (criminū) .i. pctōꝝ originaliū (Ecce ſpūs) ſctūs (viſitat ipm̄ ſcʒ xp̄m (in ſpē) .i. forma (innocue) .i. colūbe q̄ eſt auis innocēs (vnctur⁹) .ſ. ipſum xp̄m donis ſue. gr̄e (pre oib⁹ ſcis) .i. ſuꝑ oēs ſanctos (ↄtentus ip manſione) .i. inhabitaculo (pectoris ipſi⁹) .ſ. xp̄i. ⁊ (pia vox patris) .ſ. dei oipotētis (oblita) .i. ad modū obliuiſcentꝭ ſe hn̄s (veteris ſermonis) qui erat (penitet me feciſſe hoiem inſonuit) .i. audita eſt. dicēs (vere tu es filius me⁹ placit⁹) .i. placēs (mihimet. in quo) .ſ. filio (ſum placat⁹) .i. ↄſiliatus .ſ. toti generi humano. o (mi fili ego genui te hodie) ¶ Notandū circa lr̄ām. ſupra dcm̄ eſt ꝙ iſta dies ꝓpter tria miracula celebrat̄. quoꝝ vnū tangit̄ in lr̄a. ſ baptiſma. Circa qđ ſciendū ꝙ dn̄s nr̄ ih̄s xp̄s voluit a Iohe baptiſari. vt vim regeneratiuam tactu carnis ſue aq̄s tribueret. vn̄ venerabil' Beda. Vim tribuit aq̄s vt q̇ poſtea inmergerent̄ inuocato trinitatꝭ nōie in baptiſmo a peccatꝭ tergerent̄ Scđo vt nos exemplo ſue hūilitatis inſtrueret. vn̄ Matheus. Iohes ꝓhibuit xp̄m dicēs. dn̄e ego a te debeo baptiſari ⁊ tu venis ad me Rn̄s ih̄s dixit ei. Sic decʒ nos adimplere oēm iuſticiā. gloſa .i. cordis humilitatem. Tercio vt nobis ianuā celi apiret. vn̄ Ihōis. iij. Niſi quis renatus fuerit ex aqua ⁊ ſpūſctō nō pt intrare regnū celoꝝ ¶ Scđo nota. q̄re baptiſm⁹ fit ꝑ aquā ⁊ nō ꝑ aliud inſtrumētū. Dđm ꝙ hꝫ eſt ꝓpter multiplicē naturā aque. qꝛ q̄t vtutes hꝫ aq̄ naturalr̄ tot baptiſm⁹ hꝫ ſpūaliter. Prima em̄ aqua abluit ſordes. ſic baptiſmus abluit pctā. vn̄ Hiero. Baptiſm⁹ eſt q̄dā balneuʒ qđ celeſtis ſponſus ſue ecc̄ie p̄parauit. in quo ip̄e p̄mo balneatus eſt, vt ex tactu ſui corpis vim daret aquis pctā abluendi. Scđo aqua extinguit ignē. ſic baptiſm⁹ extinguit ignē infernalem Tercio ſubmergit hominē. ſic baptiſm⁹ ſubmergit dyabolū q̄ntū ad ſuā ptātem. vt amplius non poſſit agere niſi ꝑ ↄſenſuʒ peccati. Quarto aqua irrigat et inebriat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

terram.ſic baptiſmus cor hōis irrigat ⁊ inebriat ad faciendū frcm̄ bono
rum opeꝝ. Quinto aqua diſſoluit ariditatē.ſic baptiſmꝰ apit celū. qꝛ qꝫ
cito puer baptiſatus eſt.ſi decedat inueniat celū apertū.cū añ baptiſmū
infernus eſſet ei aptus.vñ Ber. Ualde fatuum eſt dolere de hoc ꝙ filij
eorum tranſeunt a ſocie
tate hoim ad ſocietatem
angeloꝝ. ſꝫ potius tales
deberēt gaudere. vñ Se
neca. Mortē mortaliū ſtultum eſt deflere

Huic omnes auſcultate populi pre-
ceptori. Amen

Sexto ideo.qꝛ aqua ferebat
ſpm̄ dei.vt habet̃ in Geñ. Spūs aūt dm̄ ferebat̃ ſup aqs ſic ſpūſſanctꝰ
adeſt baptiſmo vt figuratū eſt. qꝛ ſpūſſcūs appuit ſup iordanē in ſpecie
columbe. Septimo qꝛ ſicut aqua reficit infirmos.ſic etiā baptiſmus fa-
cit filios dei qđ figuratum eſt in voce patris qñ dixit. Hic eſt filius meꝰ
dilectus Octaua.qꝛ aqua recipit ymaginē reſpiciētis.ſic baptiſmus re
format in hōie ymaginē dei. qꝛ ymago dei in baptiſmo refulget tāqꝫ in
ſpeculo ¶ Item notandū.in lrā dꝛ.innocue ipm alitis.i.columbe. Pñ
colūba in ſua natura eſt innocua.nullū nocumentū inferēs. ſimplex et
ſine felle.⁊ vtit̃ marito ſuo.ſic ſpūſſcūs eſt ꝯiūctus in deitate cū filio con
tentus in pectore ipſiꝰ.et ſtꝫ vnū ⁊ idem in deitate. Item lrā dt.veterꝫ
oblita ⁊c. Unde qñ pater in diuinis miſit filiū ſuuꝫ incarnari ꝓpter in
obedientiam et tranſgreſſionem ade doluit de paſſione quam filiꝰ eſſet
paſſurus Dixit em̄ penitet me feciſſe hoiem ⁊c. et qñ vidit patientiā et
humilitatem filij.in eo ꝙ baptiſmū pn̄e nobis ꝯfirmaret pr̄.fuit imme
mor vbi prius dicti.ſed magꝫ gauiſus de humilitate filij dixit. Hic eſt fi
lius meus dilectus ⁊c. Et hodie nō ſumit̃ tm̄ ꝓ preſenti tpe.ſed ꝓ eter-
no determinat vbum rōe cuiuſlibet ¶ Item ales dꝛ a nōie ala ale.⁊ ſic
idē eſt ꝙ auis Aliꝰ.dꝛ a vbo alo is ere.⁊ ſic idē eſt ꝙ nutrix. ¶ Item
vncturꝰ eſt pticipiū futuri tpis a vbo vngo. Itē penitet me feciſſe ho-
minē eſt vna dcō ſupponens materialiter.⁊ debet declinari ꝓ vna dcōe
qꝛ nō ſupponit ꝓ ſe nec ꝓ ſuo ſignificato.ſꝫ ſupponit ꝓ ſermone a cele-
ſti patre ꝓlato ſꝫ tñ exponēdo illā orōem ſignificatiue ⁊ pſonaliter.tūc li
penitet debet teneri in ſuo ſignificato cōi.et ꝰm aliquos ſic exponit̃.me
penitet ⁊c.ego pn̄am vel dolorē habeo de factōe hōis.⁊ iſta expoſitō nō
valet.qꝛ in deo pr̄e nec eſt pn̄a nec dolor.qꝛ ē immutabilis ⁊ impaſſibi-
lis.igit̃ ⁊c.vl̃ ſic exponit̃.penitet.i.pena tenet vel tenebit me ꝓpterea ꝙ
feci hoiem. Vñ dꝛ penitet in pñti.qꝛ preſciuit ſuā paſſionē nō eē euaſibi-
lem ex quo nouit oia ab eťno.hec expoſitio adhuc ꝰm aliqs nō valet.qꝛ
erat vᵐ patris.mō pr̄ indiuinis nō eſt paſſus.⁊ g̃ debet ſic exponi. Peni
tet me.i.factio hōis fecit mihi patri quandā ſimilationem pn̄e.i.taliter
ago ac ſi haberē de factione hōis pn̄am. Uñ videmꝰ ꝙ qñ aliqs opatur
aliqđ opꝰ.⁊ ſi fruſtrabit̃ in fine ſuo tūc dolet et penitet. Sic ſiři mō eſt de
xp̄o.qñ vidit totū genꝰ hūanū eſſe lapſum tūc gn̄auit ſibi quādā ſiľatio-
nē pn̄e. Sꝫ diceret aliqs ꝯ pticulā illā .pe.me.⁊c. xp̄s nūqꝫ penituit.patꝫ
ſic.qꝛ nūqꝫ deliqt vel peccauit.g̃ nūqꝫ penituit Rñdet̃ ꝙ hec vba pñt ſic
gloſari. xp̄s nūqꝫ fecit aliqđ malū q̃ntū ad ꝓpriū actū. et g̃ etiā xp̄s nūqꝫ
penituit.inquātū xp̄s penituit tñ q̃ntū ad rōem ipiꝰ rei p ipſum fctē vel

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

quantū ad rōem hōis. eo ꝙ ꝑmus hō ꝑ tranſgreſſionē mādati cecidit in
eternā dānationē. ⁊ ꝙ̃ penitet me feciſſe hoiem. i. pñam facti hois habeo
¶ Itē triceſimus eſt nomē adiectiuū deriuatū a triginta. Nūc ibi
Nunc oēs. ¶ In hac pte autor hortat̄ pplm fidelē ad ſeruiendū deo
dicēs (oēs ppli auſcultate). i. obedite (huic p̄ceptori). ſ. xp̄o (q̇ hūc diem)
tot facit choruſcare miraculis. Notandū. ex lrā trahit̄ ꝙ om̄is creatura
rōnalis tenet̄ obedire. vt ptꝫ ꝑ Aug. in li. de tri. ⁊ ꝑ ꝯmentatorē li. de aīa.
vbi dt ꝙ potēcia ſenſitiua dꝫ obedire potētie intellectiue. nā q̇libet infe
riꝰ regibile eſt a ſuo ſupiori. Itē autor dt in textu deū eē p̄ceptorē. Uñ
ip̄e pt dici p̄ceptor grā factoris. nō ſolū pñtiū. immo p̄teritoꝝ et futuroꝝ
Grā fcōꝝ ⁊ p̄ceptoꝝ ptꝫ in euanᵒ. vbi recitat̄ ꝙ ip̄e ꝑmiſit vinuꝫ fieri ex
aqua. Etiā grā p̄teritoꝝ ⁊ futuroꝝ factoꝝ ptꝫ ꝑ p̄s dicentē Preceptū po-
ſuit ⁊ nō p̄teribit. Etiā q̇libꝫ mēbꝝ ſtabit bñ ꝓbatū ꝑ p̄s dicentē Ipſe
dixit ⁊ facta ſunt. ip̄e mandauit ⁊ creata ſt̄. Etiā rōne factorū futurorū
ptꝫ in. iiij. ſnīaꝝ. vbi dt ꝙ xp̄s in nouiſſimo die veniet iudicare ſcl'm ꝑ ig-
nem. precipiēs mortuis vt reſurgēt. cuiꝰ precepti effectꝰ p̄cedit de voce
tube q̄ in aduētu iudicis ab omnibꝰ audiet̄. Hec em̄ tuba non eſt aliud
niſi citatio ꝑemptoria iudicis ad audiendū ſnīam Circa q̄rit̄. cuius erit
hmōi tuba Rñdit. Apoc. oñdes ꝙ archangeli ipſiꝰ q̇ eſt p̄nceps et dux
oim angeloꝝ. ⁊ tali voce ꝑcepta hoies reſurgent incorrupti. et non oēs
impaſſibiles. ſꝫ ſine diminutōe mēbroꝝ. vtꝫ de q̄litate reſurgētiū in. iiij.
ſnīaꝝ Itē auſculto as. eſt ꝟᵐ neutrale. ⁊ dr a nōie auris ⁊ a ꝟbo culco as
qd eſt frequētatiū ꝟbum huiꝰ ꝟbi colo. Nunc ibi Dixit dñs ex baſam

Dixit dñs ex baſan ꝯuertā ꝯuer
tam in ꝓfunduꝫ maris. Quod
dixit ⁊ fecit ſaulū ſtrauit paulū et ſta-
tuit. Per ꝟbum ſuum incarnatū per
quod fecit et ſecula.

¶ Iſtud eſt canticū aliq̄d
qd cantat̄ ob reuerentiā
b. Pauli apl'i. ꝓut eius
ꝯuerſio celebrat̄. Et di-
uidit̄ in tres ptes In pri
ma pte autor p̄mittit ꝓ-
phetiā p̄s. q̄ dñs locutus
eſt ꝑ os dauid. Scdo ex
iſta ꝓphetia declarat ſau
li deuiationē q̄ in tenebris ābulauit. neſciēs q̄ iret donec lumē veritatis
cognoſceret. Tercio ꝯmendat btm̄ paulū ꝓpter diuinā diſpenſationē ⁊
ꝯtinuā p̄dicationē q̄s exercuit poſt ꝯuerſionē. Scda ibi. qd dū impug-
nat Tercia ibi. hic lingua tuoꝝ. Quantū ad p̄mū dt ſic (Dñs). ſ. dᵒs pa-
ter (dixit). i. p̄dixit. ſ. ꝑ ꝓphetā dauid Ego ꝯuertā ⁊c. ſ. ip̄m paulū (ex ba
ſan). i. de fide ſua mala (ꝯuertā) inquā eū (in ꝓfundū maris). i. ad cog-
nitionē vere fidei Sed vide inferius cām huiꝰ expoſitionis. immo aliā
expoſitionē Sequit̄ dem in textu (qd). i. quā ꝓphetiā. dñs deus (dixit)
. i. predixit. ſ. diu ante tempus ſancti Pauli (⁊ fecit). i. ꝑfecit eā in ſancto
Paulo (vt) ꝓ poſtq̄s (ſtrauit. i. ꝓſtrauit (ſaulū) in terrā (⁊ ſtatuit). i. in-
ſtituit (paulum) ⁊ hoc dico (ꝑ ꝟbum ſuum). i. filium (incarnatū). i. ho-
minem factum (per quod) ſcꝫ ꝟbum dñs deus (fecit). i. creauit (et ſe-
cula) id eſt omnia que ſunt in celo et in terra.
¶ Notandum in littera dicit̄ (dixit dominus ex baſan. ꝙ illam pro

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

De ſancto Paulo

ꝓphetiā dixit dñs ꝑ os ꝓ̄z. ⁊ ſenſus eſt. ego ꝯuertā ſaulū in ꝓfundū maris
Ut ꝗ̊ hec ꝓphetia intelligat̄ eſt notandū. ꝙ baſan intꝑretat̄ q̄i ꝯfuſio. ⁊
baſan ē ꝓpriū noīn loci ſeu regionis. vñ ſcūs paulus erat oriūdꝰ cuiꝰ re-
gionis regē expugnauerūt filij iſrl̄. vt teſtat̄ ſcolaſtica hiſt. ⁊ baſan inter
ꝑtat̄ ꝯfuſio. qꝛ in illa regiōe habitabāt hoies ꝯuerſi. Etiā baſan interꝑta
tur q̄ſi placēs. qꝛ añ ꝯuerſionē ſcūs Pau. cupiebat placere hōibꝰ ⁊ ñ dō
vñ ꝓ̄z Cōfuſi ſꝫ q̇ hoibꝰ placuerūt. q̄m dš ſpreuit eos. Tūc dꝛ in ꝓfun-
dū marꝫ. vñ mare includit in ſe hūiditatē. baſan vō noīn loci importat. ſic
citatē. ⁊ ſic ſenſus lr̄e erit. ego ꝯuertā ſiccitatē in magnā humiditatē. vñ
ſcūꝫ pau. fuit ſiccus añ ꝯuerſionē. ⁊ ſic ſicca ꝯfuſio fuit ꝯuerſa in humi-
ditatē diuine gr̄e. vñ ꝓ̄s. Viſitaſti terrā ⁊ inebriaſti eā. Vel aliō ꝑt ſic in
telligi. Ego ꝯuertā ſcm̄ pau. ex baſan in ꝓfundū maris. i. in cognitionē
vere fidei. qꝛ fides eſt lata magna ⁊ ꝓfunda. qꝛ ex fide credimꝰ trinitatē
et mlt̄a alia q̄ ſꝫ in ꝓfundo ſpeculatōis. Etiā qꝛ fides nō eſt inueſtigabi
lis aliquo expimēto. qꝛ ſi poſſet inueſtigari nō eēt fides ſꝫ cognitio. Vñ
Gre. Fides nō hꝫ meritū vbi hūana rō ꝓ̄bet expimentū. Etiā aliō ſic
intelligit̄. ego ꝯuertā ſaulū ex baſan in ꝓfundū maris. i. in ꝓfunditatez
ſecretoꝝ dī. qꝛ ip̄e raptꝰ fuit in terciū celū. ⁊ ibi vidit mlt̄a ſecreta dei. vt
decanit eccīa de ipſo. q̇ in terra poſitꝰ ſecreta celoꝝ petiſti. q̄ nō licent hōi
loq̇ ꝓſperiſti. Apl̄s ſcribit ad Rho. iij. Ubi ſupabūdat pctm̄ ſupabūdat
et gr̄a. In his vbis b. Pau. duplr̄ ꝯmendat̄. Primo delictorie. ſcdō me
ritorie. Delictorie deſcribit̄ in eo diuine pietatꝫ diſpenſatio ꝓpt̄ delictū
ꝯmiſſum. vñ ſcribit̄ in actibꝰ Aploꝝ. Saulus adhuc ſpirās minaꝝ ac-
ceſſit ad ꝑncipes ſacdotū ⁊ petijt ab eis lrās. vt q̄tq̄t inueniret huiꝰ fidei
viros aut mulieres vinctos ducēt in ihrl̄m. vt ipſe atteſtat̄ de ſeipſo ad
Choꝝ dī. Ego ſum minimꝰ aploꝝ ⁊ nō ſum dignus vocari apl̄s. qꝛ ſu
pra modū ecciam dei ꝑſecutus ſum. Ad Gala. Audiuiſtis ꝯuerſionez
meā in damaſco. De 2ᵒ ꝑ hoc ꝙ meritorie ꝯmendat̄ tangit̄ diuina pie-
tas cū dꝛ. ſupabūdat ⁊ gr̄a. vñ ad Gala. Cū em̄ placuit ei qui me ſegrega
uit de vtero matris mee et vocauit ꝑ grām ſuam ego non ꝗeui ꝯtinue
carni auguſtini. Eandē diuinā diſpenſationē ip̄e teſtat̄ ad Choꝝ. ij. dicēs
Eſt m̄ ſtimulꝰ carnis ⁊ angelꝰ ſathane q̇ collaphiſet me ꝓpt̄ qđ ter deū
rogaui vt auferet̄ a me. Cui xp̄s dixit Paule ſufficit tibi gr̄a mea. Etiā
b. paulus ꝑt ꝯpari mari ꝓfundo. qꝛ ꝓfunditas maris ꝯtinet in ſe mlt̄os
lapides nobiles ⁊ ꝓ̄cioſos. ſic pau. habuit in ſe multas bonas doctrinas
q̇bꝰ ip̄e ecciam dei illuminauit. vñ de eo canit̄. O glo̅ſum lumē oīm ec-
cleſiaꝝ. Pōt etiā ꝯpari mari ꝓfundo ideo. nā ſicut mare ē valde amaꝝ
ſic b. paulus poſt ꝯuerſionē repletus fuit amaritudine. ſicut de ſeipſo dt̄
Ter vꝫis ceſus ſum. ſel̄ lapidatus. ter naufragiū feci ꝓ xp̄i nōie. Itē lr̄a
dt̄ ꝑ vᵐ ſuū ⁊c. ꝑ illud vᵐ intelligit̄ hoc vbū fiat. qꝛ ꝑ hoc vbū creauit de
uꝫ celū ⁊ terrā. qꝛ dixit fiat lux. ⁊ fcā eſt lux. Etiā ꝑ illud vbū xp̄s fuit in-
carnatꝰ. qñ b. vꝫo dixit ad āgelū. Ecce ancilla dñi fiat ⁊c. Etiā ꝑ iſ̊ vbuz
xp̄s ex magno ꝑſecutore fecit magnū ꝓ̄dicatorē xp̄ianoꝝ. Itē no. Sau-
lus interpretat̄ perſecutor Paulus vero interpretat̄ fideles predicator.
Modo autor dicit in lr̄a. et fecit ſaulum ⁊ ſtrauit paulum vt ſtatuit do
minus ſtrauit ſaluum. id eſt dominus ex perſecutore fecit ꝓ̄dicatorem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

Paulus vo interp̄tat̄ fidelis p̄dicatoꝛ. mō au. d̄t in lr̄a. vt ſtrauit ſauluꝫ et fecit dn̄s paulū. i. dn̄s ex ꝑſecutoꝛe fecit p̄dicatoꝛē. Item diceret quis que eſt cā ꝙ celebrat̄ feſtū ꝯuerſionis ſancti pauli. Ubi nota. triplex ſolet aſſignari cā ſup̄ hoc Primo ꝓpter exēplū vt nullus pctoꝝ de venia deſperare dꝫ. Scd̄o ꝓpter gaudiū qꝛ quātā triſticiā eccl̄a habuit in eiꝰ ꝑſecutione. tantā leticiā habuit in eiꝰ ꝯuerſione. Tercio io. ſ. ꝓpter miraculum qd̄ dn̄s in eo oñdit dū de ſeuiſſimo ꝑſecutoꝛe fecit fideliſſimū predicatoꝛē. Nam eius ꝯuerſio fuit miraculoſa rōne efficientis. ſ. xp̄i. qui in eius ꝯuerſione fecit de ꝑſecutoꝛe vas electionis. Item nota. idem hō q̊ añ cōuerſionē dicebat̄ ſaulus poſt ꝯuerſionē dictus eſt paulus Ex iſto patet ꝙ ſaulus ⁊ paulus ambo ſunt ꝓpꝛia nōia Item baſan eſt noⁿ ciuitatis vel regionis femini gn̄is et indeclinabile Sed mare hic tranſſumitur pꝛo fide. Tunc ibi. Quod dum impugnat

Quod. dum impugnat. audiuit. ſaule. ſaule quid me ꝑſequeris Ego ſum xp̄s. durum eſt tibi vt recalcitres ſtimulo. A facie domini mota eſt terra contremuit mox et quieuit. Dum cognito credidit domino. paulus perſequi ceſſat conchꝛiſtianos.

¶ Hic au. declarat ſancti Pauli deriuationē et q̄liter ſcūs paulus ab erroꝛe fuit reuocatꝰ dicēs. (Quod). ſ. verbū. i. filiū dei. sᶜ paulus (dū impugnat). ſ. ꝑſeq̄ndo (audiuit). ſ. illā vocem (ſaule. ſaule quid). i. ad q̇d vel quare. sᶜ tu (me ꝑſequeris Ego). ſ. qui loquoꝛ et quē ꝑſequeris (ſum xp̄s durum eſt tibi). i. impoſſibile ⁊ valde graue (vt recalcitres). i. ꝑ calcē reſiſtas (ſtimulo). ſ. tue vocationis (terra). i. coꝛ ſancti pauli (ē mota a facie dm̄ loquentis (⁊). ſ. terra (ꝯtremuit). i. inhoꝛruit (et mox quieuit). i. acquieuit. ſ. voci loquentis et vocātis eū. tūc (paulus credidit). i. fidem accepit (cognito domino). i. dū cognouiſſet vocē dm̄ (ceſſat ꝑſequi) id ē impugnare ceſſat (conxp̄ianos). i. ſocios ſuos xp̄iani nōis. Iam enim factus erat eis ſocius. qui pꝛius erat eoꝝ perſecutoꝛ. ¶ Notandū impoſſibile eſt aliq̄ꝫ ꝓphetiam p̄terire. ſic ꝙ non reduceret ad actum. quia al̄s vana fuiſſet viſio ꝓphetaꝝ. modo deus p̄dixit ſaulū conuerti ⁊ fieri vas electionis de vaſe ꝑſecutionis. g̊ autoꝛ d̄t. qd̄ dixit et fecit. ¶ Scd̄o nota. qñcūqꝫ deus voluit opari aliq̄ miracula circa aliquē hoiem tūc cōmutauit nomen eius in bn̄dictionem. Inuenit em̄ exēplum in abꝛahā qui añ benedictionem ⁊ repꝛomiſſionē dicebatur abꝛam. Item Jacob poſtq̄ꝫ luctauit cū angelo vocatus eſt iſrahel. Item eſau poſtq̄ꝫ requiſiuit ſanguinē fratris ſui appellatꝰ eſt edon. qd̄ interp̄tat̄ ſanguis Et iterꝫ ptꝫ in ſara. q̄ pꝛius dicebatur ſarai. ſed qꝛ noluit credere verbis angeli. g̊ abbꝛeuiat̄ nomē eius ⁊ vocata eſt Sara. Sic etiam dn̄s cū ex ꝑſecutoꝛe fecit doctoꝛem fidei. mutauit nomen eius vt pꝛius ſaulus. poſtea paulꝰ vocaretur. ¶ Tercio nota. ꝙ reſponſio dei (qua reſpondit ꝑſecutoꝛi) fuit multum efficax. cōparat em̄ vindictam ſtimulo. Un̄ ſciendum ꝙ triplex eſt ſtimulus de quo loquitur hic Primus eſt ſtimulus pꝛedicati-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

onis.ꝯtra quē dux eſt ābulare ſeu recalcitrare. vñ dñs. ego occidā ⁊ viue
re faciā. ꝑcutiā ⁊ ſanabo. ⁊ nō eſt qui poſſit te de manu mea eruere. Se-
cūdus eſt ſtimulus correctōis ꝯtra quē durꝰ ē calcitrare. ⁊ illa eſt ꝑdica-
tio xp̄i et doctrina ſapientū. vñ Ecci. Uerba ſapientū ꝯterūt bella. ⁊ ſicꝫ
q̄ſi ſtimuli ⁊ aculei in altū defixi. Itē Sap. Dilige ſapientē et diliget te.
argue inſipientē ⁊ odio habebit te. Terciꝰ ē ſtimulus paſſionis xp̄i. ꝯtra
quē duriſſimū eſt ābulare ⁊ qđammodo inpoſſibile. vñ Joħis. iiij. Dux
eſt tibi ꝯtra ſtimulū huiꝰ paſſionis calcitrare. qꝛ oīs calcitrās ē mercena
rius ⁊ nō paſtor. cū ſit vnus paſtor ⁊ vnū ouile. Itē nota. cū diuine pie
tati placuit vt de ſaulo paulū faceret. ſaulus accepit lrās a ꝑncipibꝰ ſac-
dotū vt vbicūqꝫ inueniret xp̄ianos vinctos ꝑduceret in iħrl'm. Cū aūt
appropinq̄ret damaſcū circūfulſit eū lux de celo. ⁊ audiuit vocē dicentē
ſibi. Saule ſaule qđ me ꝑſequeris. qui dixit. quis es dñe Jħs dixit Ego
ſum ieſus quē ꝑſeq̄ris. Cui paulus Dñe qđ vis me facere et cecidit in
terrā. ſed illi (qui. affuerūt) erexerunt eū ⁊ duxerūt eū in vicū in ꝑua vil
la circa viā. ⁊ ibi manſit tribꝰ diebꝰ nō vidēs. nō comedēs. nec bibēs Sꝫ
tercia nocte dñs dixit Ananie. Anania vade ⁊ q̄ras ſaulū. Ananias dix
it. Dñe audiui multum de hōie iſto quāta mala facit xp̄ianis. Subdit
dñs. vade. iſpe eñi orat ⁊ vos electōis effectus eſt. Mane facto Ananias
venit ad ſaulū ⁊ dixit ei. Saule frater mi. dñs (q̇ apparuit tibi in via) mi
ſit me ad te vt videas ⁊ implearis ſpūſcō. Et ſtatim vidit ⁊ recepit cibū
et cōfortatus eſt. Et ꝯtinuo ꝑdicabat in ſynagogis xp̄m eſſe filiuꝫ dei
crucifixum ¶ Item nota ꝙ autor đt. a facie dñi ⁊c. ibi tangit̄ dictū ꝑs.
A facie dñi ⁊c. et ꝑ terrā intelligit̄ ſanctus paulus. Et merito paulus vo
cat̄ terra. qꝛ ſicut terra facit fructū ſeu ꝓducit per qđ oīa aīalia nutriun
tur. ſic ſanctus Paulus dedit nobis doctrinas. q̇bꝰ mediantibꝰ ꝯſerua
mus aīas noſtras in vita eterna. ¶ Item hec v̄ba. ſaule ſaule ⁊c. dupl'r
ꝯſiderant̄. vno mō ſignificatiue. ⁊ ſic ſunt diſtincte dcōes. Scđo mō ꝯſi-
derant̄ vt ſupponūt pro ſola voce. ⁊ ſic ſumit̄ ꝓ dictione materiali. et ſic
hoc totū ꝯplexū. ſaule ſaule ⁊c. eſt vnū nomen neutri gn̄is ꝑ regulā Di
ctio q̄cūqꝫ ⁊c. ¶ Itē ſaulus đr a ſalim hebrayce. qđ eſt vulpes latine. qꝛ
ſicut vulpes decipit alia aīalia. ſic ſaulus ſumpſit lrās a regibꝰ vt poſſet
decipe xp̄ianos. Itē recalcitrare idē eſt qđ repugnare. ⁊ ſpectat ad eq̊s
q̇ retro ꝑcutiūt. ſic ille q̇ recedit a xp̄o eius xp̄ianitatē impugnās ſicut q-
libet hereticus. aſſimilat̄ aīali bruto. Item lr̄a đt. mota eſt terra. et illa
lr̄a dupl'r gloſatur. Uno mō ꝙ paulus (q̇ de terra factus eſt) eſt motus
Alio mō idē eſt ꝙ terra ſuꝑ quā ſteterat paulus ꝙ illa fuit mota. ⁊ bene
ſtabit vtrūqꝫ Et mota eſt ꝑticipiū ꝑteriti tp̄is a verbo moueor. Itē cō-
tremuit eſt v̄bū tercie ꝯiuꝫa. ꝯpoſite figure. ¶ Tūc ibi. Hic lingua
¶ Hic au. ꝯmēdat btm̄ Paulū v̄tute ꝑdicationis Et diuidit̄ in duas
ꝑtes In ꝑma ꝑte ꝯmēdat eū in ꝓphetia. Scđo oñdit effectū ſue ꝑdicati
onis ibi. Quo docente. Prima ꝑs adhuc diuidit̄ in duas ꝑtes. Primo
facit qđ dictū eſt. Scđo ꝯmendat eū metaphorice. ibi. Hic lingua ſacer-
dotum ⁊c. dicēs ſic O deus (hic) .ſ. paulus (eſt lingua) ꝑ quaꝫ loquunt̄
et p̄dicāt (tuorū canū) .i. ſacerdotū (rediens ad te) .ſ. per conuerſionem
(ex inimicis) id eſt ex ſeruitute dyaboli (qui) ſcilꝫ (eſt inimicus gene-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

ris humani) Et q2 hec locutio eſt metaphorica. ideo autoꝛ ſeipſum ex ponit dicēs. Paulus eſt lingua canū (dum) pro quando (Paulus dat iura) .i. ſtatuta ⁊ leges preceptoꝝ in oꝛe oīm ſacerdotum docens nō eſſe alium deum preter chriſtum crucifixum qui regnat cum patre et ſpiritu ſancto (cuius) ſcilꝫ xp̄i dei (paulus eſt teſtis

Hic lingua tuoꝛum eſt canū ex inimicis rediens ad te deus. Dum paulus in oꝛe oīm ſacerdotum iura dat p̄ceptoꝛum. Docēs crucifixū non eſſe aliū preter xp̄m deuꝫ cū patre qui regnat cū ſancto ſpiritu. cuius teſtis paulus.

¶ Notandū q̄ p̄ma ꝑs h⁹ ſm̄e trahit̄ ex dicto ꝓphete p̄s. lxvi. vbi dt intingat pes tu⁹ in ſanguine ⁊ lingua tuoꝛū canuꝫ ex inimicis. Vñ pes bt̄i pauli eſt intinct⁹ ſanguine. qñ per circuituꝫ vniuerſi mundi ꝑicula ſuſtinuit q̄ꝑ ſe enumerat ad Coꝛin. ij. dicēs. Ter virgꝫ ceſus ſum Vñ hec ꝑicula Hylarius in paſſionali deſcribit q̄ bt̄us paul⁹ ſub Philippo rege ceditur ⁊ in carcerē ponit̄. in ligno pedibus affigit̄ in liſtris. in tali ciuitate lapidat̄ in Epheſo feruidat̄. in Damaſco ꝑ ſpoꝛtam tꝑe nocturno per murum emittitur in hieruſalem ligatur ⁊ percutit̄. in Ceſaria claudit̄ ⁊ criminat̄. in Italia nauigās ꝑiculo marꝫ arripit̄ Romam veniēs ſub Nerone iudicat̄ ⁊ occiſus fuit. ⁊ ꝰ pes ei⁹ intinctus eſt ſanguine. Scd̄o nota au. dt lingua canum. in quo tangunt̄ duo. Primū q̄ lingua ponit̄ ꝓ predicatoꝛe. ⁊ hoc ꝑ figuram que dr̄ methonomia que fit qñ inſtrumentū ponit̄ ꝓ opatione. vt hic lingua ponit̄ ꝓ predicatoꝛe. Scd̄o canis ponitur pꝛo infideli. quia canis eſt animal deſpectuꝫ. et irrationale. Unde cum dominus vellet maledicere moab. per Dauid ex hoc q̄ interfecit Abner principem milicie regis Saul dixit. nō deficiat de domo tua canis fluxum ſanguinis ſuſtinēs. canis. id eſt infidelis

¶ Item in euan°. Non eſt bonum ſumere panem filioꝛuꝫ et mittere canibus ad manducandū. Item Mathei. vij. Nolite ſanctū dare canibus. Sed beatus apoſtolus Paulus fuit lingua. id eſt p̄dicatoꝛ illoꝝ canum qui de canibus fecit homines rationales. de paganis fideles. de filijs ꝑditionis fecit filios repꝛomiſſionis ¶ Item nota littera. hic lingua tuoꝝ eſt canum. quod vno modo ſic poteſt exponi. vt lingua canum ſumatur ꝑ ſyncopam pꝛo canoꝛum a nomine canus. et dr̄ homo ſpiritualis habens caniciem. Tunc ſententia eſt in iſto. q̄ ſcūs paulus eſt lingua tuoꝝ canum. i. tuoꝝ ſapientū. Scd̄o exponit̄ q̄ li canū eſt gt̄ūs huius nominis canis de quo poſtea patebit. Ubi nota q̄ ſacerdotes dicuntur canes ꝓpter duas cauſas. Prima q2 ſicut canis eſt animal latrabile manifeſtās furem. ſic ſacerdos debet manifeſtare ipſos peccatores et dꝫ latrare et ipſis pꝛedicare ⁊ pellere infidelitatē de hominib⁹. Vñ Eſayas clamare non ceſſes. exalta vocem tuam quaſi tubam. Secundo quia canis lingendo vulnera cum lingua ſua ſanat ipſa. ſic ꝑ lingā doctri-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

na ſacerdotis debet ſanare vulnera anime ¶ Itez notandũ ꝙ in lr̃a dᷓt
in ore oim̃ ſacerdotũ. illud em̃ pꝫ in ep̃la ſua vbi docet q̃lis dꝫ eſſe ep̃s di⸗
cẽs Oportet em̃ ep̃m mitẽ ⁊ caſtũ eẽ nõ lucri cupiduꝫ ⁊ ſimili mõ dabat
illa iura oib⁹ ſacerdotib⁹ ⁊ cũ hoc oib⁹ gradũ ſacerdotalẽ habentib⁹. Itẽ
ꝑ hoc ꝙ dᷓt crucifixũ debet intelligi xp̃s qui crucifixus eſt ver⁹ deus reg⁸
nans cũ pr̃e ⁊ ſpũſctõ. Vñ p̃s. Videte ego ſum ſolus. ⁊ nõ eſt alius preter
me. Pro terminis nota
rediens eſt ꝑticipiũ a ver
bo neutrali. redeo ⁊ ꝯpo
nitur a re ⁊ eo interponẽ
do d. Itẽ os eſt noᵐ neu⸗
tri gñis ſilr̃ ⁊ ius. et caret
trib⁹ caſib⁹ in plurali. et
ius eſt eq̇uocũ vt patꝫ in
eber Ius meritũ ius aq̃
ius dᷓ ipſa ꝑtãs. Tũc ibi
Hic lingua. Hic au. cõ⸗
mendat btm̃ Paulum ꝑ
aliquã methaphoram di
cẽs (Hic). ſ. paulus ẽ lin
gua ſacerdotũ (dũ ipẽ ꝑ⸗
linxit). i. ꝑfecte linxit (et
ordinauit more). i. ad ſili
tudinẽ canis (duos mo⸗
lares. i. fundamẽta (legꝫ
. i. veterꝫ teſtamẽti (⁊ euã
gelij ꝯtriuit). i. collegit (⁊ corroſit. i. vndiqꝫ ꝯportauit (in his). ſ. molarib⁹
(vniuerſas ſpecies) ſcꝫ aromaticas (medicinarũ). ſ. ſpũaliũ (quib⁹). ſ. ſpe
cieb⁹ (ſaucij). i. infirmi (curantur) id eſt ſanantur ⁊ (reficiuntur) id eſt
fouentur refocillantur (enutriendi). i. informandi in rudimentis fidei
(quo) ſcilicet (Paulo docente) id eſt predicante (deum) ſcilicet chriſtũ
(mare vidit ⁊ fugit) cuius expoſitio patebit inferius. quia turba gentiũ
infidelium paganorum (relicta profundo) id eſt magnitudine immẽſi⸗
tate viciorũ (et confuſo og rege baſan) id eſt dyabolo. vt patebit (ado⸗
rat). ſ. turba gentium te ſolum xp̄m creatorẽ (quem agnoſcit). i. fideli⸗
ter credit veniſſe redemptorẽ (in carne humana) ¶ Notandũ lr̃a dᷓt
canis. Qꝛt canis eſt aial latrabile. et ponit̃ ꝓ p̄dicatore. Vñ ſicut canis
continue latrat. ſic p̄dicator dei habet ꝯtinue latrare. predicando contra
infideles ⁊ ipſos peccatores corrigendo. Ubi nota. ꝙ in cane habent̃
alique virtutes. vt patet in quibuſdam verſiculis quas ſanctus Pau⸗
lus dᷓ in ſe retinuiſſe. Unde verſus In cane laudanda q̃tuor ſunt atqꝫ
probanda. Eſt lingua medicus dm̃qꝫ fidelis amicus. Edẽ cuſtodit fure̅
latrandoqꝫ ꝓdit. Vñ ſicut canis dᷓ eſſe medicus rõe ſue lingue. ſic ſcũs
Paulus multos deuiantes ⁊ debiles q̃ nõ poterũt cognoſcere vere fidei
luciditatẽ curauit lingua ſua. i. ſua inſtructione dulciſſima et doctrina
lingẽdo (cũ corda debiliũ). i. corda errantiũ eis imprimẽda ſaluberrima

Hic lingua ſacerdotũ more canis dũ
perlinxit legis et euãgelij duos mola
res in his contriuit Corroſit vniuer⸗
ſas ſpecies medicinarũ. quibus curã⸗
tur ſaucij reficiunt̃ enutriendi. Quo
docente deum mare vidit ⁊ fugit. ior
danis conuerſus eſt retrorſum Quia
turba gentium relicto viciorꝫ profun
do og rege baſan confuſo. Te ſolum
adorat xp̄m creatorẽ quem cognoſcit
n carne veniſſe redemptorem.

documēta fidei etiā dn̄o ſuo multum fuit fidelis ſicut canis que cōmiſſa fideliter obſeruauit ꝑ rapina.i.fideles in cuſtodia retinebat. ⁊ ſic quelibet virtꝰ adherens cani.ſcō paulo pōt applicari. Scdo nota ꝑ duos molares intelligit̄ duplex teſtamentū.ſ.nouū et antiquū quoꝝ vnū mouet aliud.ita ꝙ vnū ex alio cognoſcit̄.et hos molares bene cōtritos ꝑlectos

Concentu parili hic te maria veneratur ppl'ſ teqꝫ pijs colit cordibꝰ Generoſi abrahe tu filia venerāda regia.de dauidis ſtirpe genita. Sctiſſima corꝑe caſtiſſima moribus qꝫ omniū pulcherrima vgo virginum

et expoſitos cōfirmauit in ore alioꝝ ſacerdotum vt et ipſi poſſent etiā verbū dei predicare Item au.dicit corroſit vniuerſas ſpecies . ſuꝑ illud dt glo.ꝙ ſaucij dicunt̄ illi q̄ ſunt in infirmitatibꝰ occupati ⁊ tūc ſumit̄ hic ꝓ hereticꝫ ꝯtra fidē luctātibus Sed enutriendi dicunt̄ illi q̄ nondū aliquā fidē integraliter receperūt.ſed ſunt adhuc informandi. ⁊ medicina illoꝝ non eſt alia niſi predicatio ⁊ verbū dei cum beneficiorum confirmatōe. Itē ſciendū ꝙ ſcda ꝑs huius ſme trahit̄ ex cantico filioꝝ iſrahel. vbi dt quare vidit ⁊ fugit ⁊c. qꝛ hoc factū eſt in exitu filioꝝ iſrael de egypto. et autor loquit̄ hic ꝑ figurā que dr̄ proſopopeya. Et habet fieri qn̄ aliquid attribuit̄ rebus inanimatis qđ tn̄ ſpectat ad res animatas. et ſic dr̄ mare vidit ⁊ fugit.modo videre ꝑtinet ad res animatas.⁊ ergo ſic exponit̄ Mare vidit exercitū filioꝝ iſrahel.⁊ fugit dans eis ſecurū tranſitum vt ꝑambularent ipm̄ ſiccis pedibꝰ.ſicut ſcribit̄ in Exo.qn̄.xij.tribꝰ iſrahel ꝑtranſierūt ꝑ mare rubrū. tunc duodecim lapides ſunt poſiti circa mare in ſignū illius ꝙ dn̄s fecit ſtare aquas iordanis donec ppl'ſ ꝑtranſiſſet modo metaphorice intelligendo mare .i. infidelitas gentilium et error euanuit ꝓpter predicationē ſancti Pauli et fugit.i.a malicia ceſſauit ⁊ locum deo dedit (ſed iordanis) .i.error iudeorum (eſt cōuerſus retrorſum).i.multi iudei ꝑ p̄dicationē ſancti Pauli ſtꝫ reuerſi ad dn̄m. Itē nota rex baſan erat gygas in corpore.potens in regno.ꝑ quem intelligimus dyabolū cuiꝰ vis deficit in p̄dicatione ſancti pauli.et eſt ꝯfuſus. qꝛ ſanctus Paulus docuit hoies reſiſtere tēptationibꝰ dyabolicis Pro terminis no.ꝑlingo capit̄ hic ꝓ informatōe.et habꝫ ꝑlinxi in p̄terito et caret ſupino.vn̄ alexander. Lambo lingo ⁊c. Item molaris eſt noⁿ maſculini gn̄is et duo ſcat vn̄ꝰ. Dentem molarem lapidē dic eſſe molarē Item corroſit eſt vbū.tranſitm̄.et cōponit̄ a con ⁊ rodo mutando n in r. Item reficiunt̄ eſt paſſiuum huius verbi reficio. Inde refectorium. et eſt locus in quo monachi ſolent comedere. Item relicto profundo et confuſo og rege ſunt ablatiui abſolute poſiti. et og eſt ꝓpriū nomen regis.et eſt nomen iude.ſed retrorſum eſt aduerbiū loci.

Concentu parili. Iſtud canticū cantat̄ ad laudē ⁊ reuerentiā vgīnis gl'oſe in purificationis feſto.⁊ diuidit̄ in tres ꝑtes In p̄ma parte au.ponit primitiuā commendationem huiꝰ feſti. Secundo ponit eius

De purificatione btē marie

dē feſti hiſtorialē deſcriptionē. Terꝰ addit eiꝰ ꝯſecutiuā collaudationez
ſcdm ibi. Sz tu tñ. 3ª ibi Laus pri. Prima adhuc in duas. pº au. cōmen
dat eā q̄ntū ad ꝓpheticā dignitatē. ſcdm ibi. Te vga arida Et pmo dt
ſic. O maria vgo (hic ppls) .i. ꝯgregatio hoim (venerat̄) .i. honorat (te
parili ꝯcētu) .i. equali ⁊ ꝯcordi cātu (qz) ꝑ ⁊ (colit) .i. celebrat ſcz te pijs
cordibus. qꝛ tu es venerāda filia generoſi abrahe. ⁊ hoc quo ad eiꝰ ꝓgeni
em (genita) .i. nata (de regia) .i. regali (ſtirpe) .i. ꝓgenie dauidis. qꝛ pro
miſſio ē facta. Dauidi ꝙ de ſemine ſuo naſceret̄ xp̄s (⁊ tu maria es ſcti
ſſima) .i. puriſſima integerrima corꝑe (caſtiſſima) .i. pudiciſſima mori
bꝰ. ſ. vita vbo et ꝯuerſatione (qꝫ) ꝑet pulcherrima vgo oim virginum.
¶ Notandū ſcribit Malach. ij. Ecce mitto angeluz meū qui p̄parabit
añ faciē tuā. ⁊ ſtatim veniet ad templū ſcm̄ ſuū dñator dñs quē vos q̄ritꝭ
et angelꝰ teſtamēti quē vos vultis. In illis vbis tangunt̄ tria. Primo
huiꝰ feſti originalis ꝯmēdatio. Scdo eiuſdē hyſtorialis declaratio. Ter
cio huiꝰ feſti ꝯſecutiua collaudatio. p̄mū tangit̄ ibi. Ecce mitto angelū
meū. Vñ hꝫ feſtū purificatōis. b. vginis habuit originē a feſto cōceptiōis
et natiuitatis. qꝛ ſi b. vgo nō fuiſſet ꝯcepta nō fuiſſet nata. ⁊ ſi nō fuiſſet
nata nō fuiſſet purgata. ⁊ iō ad ipſiꝰ ꝯceptionē ds miſit angelū ſuū dicēs
ad eā. Spūſſcūs ſuꝑueniet in te ⁊c. q̄bꝰ vbis ip̄a ꝯſenſuz adhibuit dicēs
Fiat mihi ſm vᵐ tu. ⁊ ꝑ angelū intelligit̄ ſpūſſcūs miſſus in terrā q̇ p̄
parauit viā añ faciē xp̄i veniētis ex q̊ ſpūſſcūs ferebat̄ ſuꝑ aq̄s añ creatio
nē mūdi. ⁊ corda ꝓphetaꝝ irrigauit ⁊ vtute illiꝰ miſſus eſt gabriel ange
lꝰ. ptz Lu. j. Uel ꝑ angelū intelligit̄ ſcūs. Jo. baptiſta q̇ p̄iuit ⁊ q̇ p̄curſor
dñi appellat̄. Scdo tangit̄ huiꝰ feſti hiſtorial' declaratio cum dt Et ve
niet ad templū ⁊c. Vñ triplex eſt templū ad qd̄ xp̄s veniebat Primū eſt
virginale corpꝰ ad qd̄ venit tꝑe incarnatōis ſue. ⁊ btā vgo eſt vocata tē
plum dei. vñ b. Gre. Domꝰ pudici pectoris templū ⁊c. ¶ Scdm tēpluz
ad qd̄ xp̄s venit fuit materiale ex lignis ⁊ lapidibus conſtructuz. et hoc
fuit tꝑe purificatōis. b. marie vginis ¶ Tercio venit ad templū ſpūale
qd̄ inhabitat ⁊ intrat corda fideliū. Vñ Apo. ad Corinth. Templū dei
ſcm̄ eſt qd̄ eſtis vos. et de tēplo materiali intelligit̄ dictum ꝓphete ſcilꝫ.
Et venit ad tēplū ⁊c. ¶ Tercio ꝓpheta tāgit ꝯſecutiuā collaudationē
qꝛ ip̄e dñs q̇ p̄ntatꝰ eſt in tēplo ille ē angelꝰ q̇ in veteri teſtamento p̄figu
ratꝰ eſt in nube. Sed in nouo teſtamēto eſt p̄figuratꝰ in ſpeculo ⁊ relu
cētia. qꝛ legit̄ in Exo. Poſtq̄ꝫ fabricata erat archa teſtamenti recluſit
moyſes in ea veꝝ māna ⁊ virgā aaron ex p̄cepto dn̄i. Etiā tabulas legꝭ
hec tria erāt figure noui teſtamēti. qꝛ ꝑ tabulas legꝭ intelligit̄ deus pr̄ q̇
dedit legē moyſi. ꝑ māna veꝝ intelligit̄ filiꝰ q̇ eſt veꝝ manna qd̄ de celo
deſcēdit Sz ꝑ vgam aaron deſignat̄ ſpūſſcūs virtute cuiꝰ deſcendit de
celo inter virgas. ⁊ q̇ fecit florere virgaz aaron. Uel ꝑ virgā intelligitur
caſtitas que concluſa fuit in btā virgine. que ꝑ celeſtē caſtitatem in mul
tis locis collaudat̄. ¶ Pro terminis nota. Cōcentus eſt nomē quarte
declinatōis a vbo concino qd̄ componit̄ a con ⁊ cano. vel dꝛ a con ⁊ can
tus Item parilis eſt nomē adiectiuū et idem. eſt ꝙ equalis et dꝛ a no
mine par paris. Item venerat̄ eſt verbū cōe ⁊ ſcat actionem in preſenti
Item lr̄a dt hic ppls ad excludendū pplm iudaicū. quia talis populus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

nō venerat̄ ꝟginem glorioſam Item colo eſt ꝟbū trāſitm̄ ꝛ eſt equocuꝫ vtꝫ in eber Agros rus formā ſupos colit atqꝫ ꝑentes Hic arat hic habi-tat ornat adorat amat. Itē lr̄a d̄t filia abrahe. vn̄ btā ꝟgo non fuit filia abrahe ſm̄ carnis gn̄ationem. ſed tm̄ ſm̄ linee cōſanguinitatis deſcen-ſum. qꝛ ex ſtirpe abrahe genita fuit. ¶ Tunc ibi. Letare mr̄ et virgo

Letare mater et virgo nobilis gabrielis archangelico que oraculo credula genuiſti clauſa filiū. In cuiꝯ ſacratiſſimo ſanguine emundatur vniuerſitas perditiſſimi generis vt promiſit deus abrahe.

¶ Hic au. ampliat laudem beate ꝟginis di. O mater. ſcꝫ. iheſu chriſti et virgo nobilis (letare. i. gaude que exn̄s credula archangelico oraculo. i. allocutioni (gabrielis archangeli genuiſti clauſa id eſt incorrupta filium (In cuiꝯ. ſ. filij ſacratiſſimo ſanguine (emundat̄ .i. liberat̄ a culpa (vniuerſitas ꝑditiſſimi gn̄is) .i. vniuerſum genꝯ hūanum (vt) .ꝑ ſicut (deꝯ ꝓmiſit abrahe dictis angelicis. ꝛ tu genuiſti filiuꝫ tuū ieſum chriſtum caſta et incorrupta qui. ſ. iheſus chriſtus totū genꝯ hūanū ꝑditū ꝛ ꝯdēnatū redemit ſuo ſciſſimo ſanguine vt ꝓmiſit generi abrahe ¶ Notādū au. d̄t gabriel̄ ꝛc. ꝑ h̄ tāgit ſalutationē gabril̄. Vn̄ d̄s oipotēs miſit de celo. b. ꝟgini ꝑ angelū gabrielē ſuauiſſima ꝟba. i. Aue ma. gr̄a ple. do. te. ꝛ qn̄ illa ꝟba inſonuerūt auribus beate ꝟginis. ipa ſtatim prebuit cōſenſum ꝑ ꝟginitatis hoſpicium vel hūilitatis di. Ecce ancilla dm̄. In illa voce ꝑ ſpm̄ ſcm̄ cōcepit iheſum chriſtum et portauit iu vtero. quē expleto tꝑe pepit ſaluatorē mūdi nobis omibꝯ ad ſaluteꝫ Et tunc impletū ēſt qd̄ dicit Gre. Deſcēdit de celis miſſus ab arce patris. Et iterū Btā es ꝟgo maria q̄ credidiſti dn̄o qm̄ in te ꝑficientur ꝛc. Vn̄ ꝑ illud ꝟbum aue plures ſtꝫ ſalutati. Primo tres. ſ. maria ſalome maria iacobi. ꝛ maria magdalene. qn̄ de nocte q̄ſierūt xp̄m. tunc xp̄s apparuit eis di. Auete. ꝛ hoc ꝓpter maiorem leticiā. Scdo. b. virgo fuit ſalutata illo verbo vt patuit. Tercio ꝑ illud verbum xp̄s fuit ſalutatꝯ. vt patet in eius paſſione. vbi d̄r. Aue rabbi ſil̄r. Aue rex iudeorum. et hoc propter maiorem contumeliam vt mediante illa contumelia liberaret nos ab eterna damnatione ¶ Itē nota au. d̄t nobilis mr̄. Vn̄ eiꝯ nobilitas patet in h̄. qꝛ filia ꝑncipis eſt ꝛ mr̄ regꝫ oim regū. Vn̄ Hiero. Quis nobilior eſt mr̄e dn̄i. ſplendidior eſt ea q̇ ſplendorē elegit eterne glorie O nobiliſſima nobiliſſimi ꝑncipis filia. qꝫ pulchri ſunt greſſus ꝟtutū tuarū in calceamentis tuis nō bouinis ſeu hircinis. ſed aureis aurea charitate ornātis. nā aureus amor Marie ad deū ꝛ aureus amor ad ꝓximū q̄ſi duo calciamenta q̇bꝯ pedes affectuū eꝯ iniuncti ꝛ ornati erant Pro terminis nota. archāgelicus eſt nomē adiectiuū deriuatū a nōie archāgelus qd̄ vlterius ꝯponitur ab archos qd̄ eſt ꝑnceps et angelus q̄ſi ꝑnceps angeloꝝ. Item credulus eſt nomē adiectiuum deriuatū a verbo credo is ere. Item ꝑditiſſimus ponit̄ hic in ſuꝑlatiuo gradu. ꝛ d̄r ꝑditꝯ quaſi damnatus. ſic ꝑditiſſimus quaſi maxime damnatus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

De purificatione btē marie

❡ Te vga arida (Hic au ꝯmendat b. vginē q̄ꝫtū ad misterialē ꝓpheticā dignitatē di. O maria arida vga aaron ꝺ q̄ infra patebit. ſ. exn̄s ſpecioſa). i. formoſa (flore). i. ꝑ florē (ꝑfigurat). i. ſignat (te floridā). i. fecundam (nato). i. ꝑ filiū tuū ſine viri ſemine. O maria (tu es porta ſerata). i. clauſā (iugiter). i. aſſidue (quā). ſ. portā (vox ezechielis). ſ. ꝓphete (teſtatur). i. predixit (⁊ tu crederis eſſe ꝑuia ſoli deo)

Te vga arida aaron flore ſpecioſa. ꝑfigurat maria ſine viri ſemine nato floridā. Tu porta iugiter ſerata q̄ꝫ ezechiel' vox teſtat᷑. maria ſoli deo ꝑuia eſſe crederis. Sed tu tn̄ matris vtutū dū nobis exemplū cupiſti ꝯmendare ſubiſti remediū pollutis ſtatutum matribꝰ. Ad templū detuliſti te cum mūdādū. q̇ tibi integritatis decꝰ deꝰ hō genitꝰ adauxit intacta genitrix

Notandū in iſta lr̄a due tāgunt᷑ hyſtorie Prima tāgit᷑ cum dr̄. te vga arida aaron. vn̄ legit᷑ in exo. qn̄ ex. xij. tribubꝰ iſrael eſſet eligendus vnus q̇ p̄eeſſet tabernaculo ꝑ annū. tūc in tēplo dei erant poſite xij. virge aride. quarum vna fuit ipſius aaron q̄ vna nocte floruit ⁊ amigdola ꝓduxit lꝫ arida fuit ⁊ recte ſic̄ lꝫ fuit ꝯ naturā. ſic b. vgo deū oīnipotentē ſine corruptiōe vginitatis ꝓduxit Itē ꝑ virgā aaron pōt intelligi vga ꝑ quā moyſes duxit ppl'm iſrahelíticuꝫ ꝑ mare rubꝛū. ⁊ mediāte qua aquaꝫ de lapide ꝑcuſſit. qꝛ ſicut talis vga ppl'm iſrahelíticū a iugo pharaonis deduxit. Sic btā vgo maria a multis tribulatōibꝰ nos liberauit Sil'r ſicut lapis ꝯtra naturā aquā dederat ſic beata vgo maria ſupnaturaliter filiū ꝓcreauit ❡ Scḋa hiſtoria tangit᷑ ibi. (Tu porta iugiter) Vn̄ ſciendum circa finem li. Ezech. ſcribitur Poſtq̄ꝫ ezechiel deſcripſit dn̄m deum. et vidit aquā egredienteꝫ a latere dextro templi. vidit etiam partem occidentalem que reſpiciebat ſancta ſanctorum. et ibi vidit aliquid egredi ꝑ portam. et audiuit vocem dicētem Hec porta clauſa manet ⁊ nō aperiet᷑. et dn̄s ingreſſus eſt ꝑ eam. per hanc ergo portam figurat᷑ virgo glorioſa ꝑ quam ingreſſus eſt dn̄s ipſa clauſa ꝑmanente et incorrupta. ſup iſto dicit Hiero. In glorioſam portā ezech. rex glorie intrauit dum voce gabꝛielis eum fecūdauit. ❡ Pro terminis nota aridus eſt nomē adiectiuū deriuatū a vbo areo. Unde areſco vbum inchoatiuū. Unde area. i. campus non fructuoſus Iteꝫ floridus eſt nomen adiectiuū deriuatū a nomine flos. Item teſtatur eſt vbum deponentale habens actiuam ſignificationē. Itē peruius eſt idē ꝙ penetrabilis. ⁊ dr̄ a ꝑ. i. valde. et via q̄ſi ꝑfecta via. et hoc ſoli deo

❡ Tunc ibi (Sed tu tamen matris. ❡ Hic au. deſcribit huiꝰ feſti hiſtorialem dignitatem di. O btā vgo. ſcꝫ licet fuerit incorrupta. tn̄ ſubiſti ꝓ ſubiuiſti (remediū). ſ. purificationis (ſtatutū). i. inſtitutū (pollutis). i. immūdis mr̄ibus (dū tu cupiſti) ꝑ cupiuiſti ꝑ ſyncopaꝫ voluiſti (cōmendare). i. ꝑbere nobis exēplū (mr̄is). i. hūilitatis (et tu exiſtens

intacta dei genitrix(detuliſti tecũ ad templũ).ſ.puerũ tuũ(mũdãdum) .i.purificandũ(q̇).ſ.puer genitꝰ(deꝰ ⁊ hõ adauxit).i.augmentauit(tibi glorioſe ꝟgini(decꝰ.i.honorẽ(intelligitur).i.virginitatis tue. ¶ Notandũ hec lrã ꝯcordat cũ feſto purificationis marie q̃tangit puritatem ꝟginis gloſe. vñ ex lrã ptȝ ꝙ lex eſt ſtatuta pollutis mřibꝰ ſꝑ poſt ꝑtũ.xl. die purificare. vtȝ leuitici xij.ꝙ mulier q̃ filiũ generaret ſuſcepto ſemine ꝑ ſex ſeptimanas eẽt munda a cõſortio hoim et ab ingreſſu templi. Si vero generaret filiã.xij. ſeptimanas maneret extra tabernaculũ.qꝛ immũda ẽ corã dño. Sed tñ hec lex

Letare quã ſcrutatoꝛ cordis et renũ ꝓbat habitatu ꝓprio ſingulariter digna ſcã maria. Exulta(cui ꝑuus arriſit tunc) maria qui letari omnibus et conſiſtere ſuo nutu tribuit.

in b.ꝟgine nõ viguit.q̃re purificatõe nõ indiguit. Et q̃uis b.ꝟgo gñauit ſine ſemine purificari tñ voluit. hoc tñ cã humilitatis factũ fuit ⁊ nõ cã neceſſitatis.qꝛ b.ꝟgo generauit ſine ſemine ſuſcepto.ergo fuit ſoluta a tali ꝯſuetudine ⁊ lege Si eñ purꝰ ex hũilitate voluit purificari quãto magis impurꝰ q̇ hȝ matrẽ purificãdã. vñ Lucas euãgeliſta bñ declarat purificationẽ di. Poſtq̃ʒ impleti ſt̃ dies purificatõis eiꝰ ꝺm legẽ moyſi. tulerũt eũ in ihrl̃m vt ſiſterẽt eum dño vt ſcriptũ eſt in lege dñ.ꝙ omne maſculinũ ꝓmogenitũ vocabit̃ ſcm̃.i.ſctificat dño. Et inde eſt ꝙ in veteri teſtamẽto parẽtes in maioꝛi reuerẽtia ⁊ dilectione habebãt ꝓmogenitos q̃ʒ alios natos ¶ Itẽ nota diceret aliq̇s q̃re lex ꝑcepit vt.xl.die puer in tẽplũ dȝ referri ad purificãdũ. Dic triplex ẽ rõ. Una vt ꝑ h̃ intelligeret̃ ꝙ ſicut puer in.xl.die in tẽplũ materiale ducitur.ſic.xl.die animaʒ corpꝰ tanquã in templũ ſuũ infundit̃. Scda rõ.qꝛ ſicut.xl.die aia corpi infuſa ab ipo coꝛꝑe maculat̃.ſic.xl.die in tẽplũ inducta ꝑ hoſtiã a macula purgat̃. Tercia cã eſt.vt ꝑ h̃ det̃ intelligi. vt illi merent̃ templũ dei ingredi q̇.x.ꝑcepta cũ fide q̃tuoꝛ euãgeliſtaꝝ volũt obſeruare.qꝛ ꝑ q̃dꝛageſimũ tp̃s intelligunt̃ q̃tuoꝛ euãgeliſte et.x.ꝑcepta.mõ q̃ter decem ſunt.xl. et in illis ꝑceptis ⁊ euãgelijs puer dȝ emundari. ¶ Sȝ diceret aliq̇s q̃ eſt rõ ſi femella generat̃ ꝙ tunc tp̃s dȝ duplicari Rñdet̃.qꝛ ſicut coꝛpꝰ ipſiꝰ viri.xl.die oꝛganiſat̃ et ꝑficit̃. ſic coꝛpꝰ ipſiꝰ mulieris in octuageſimo die ꝑficit̃. Et rõ theologoꝝ.qꝛ mulier plus peccauit q̃ʒ vir. ⁊ ideo ipſiꝰ miſerie dñt duplicari in vtero mřis.ſilr ⁊ pena ¶ Pro terminis nota cupiſti eſt ꝑteritũ ꝑfectũ huiꝰ verbi cupio tercie ꝯiugatõis. ⁊ ponit̃ ꝑ ſyncopaʒ ꝓ ꝯcupiuiſti. Silr ſubiſti ponit̃ ꝑ ſincopã ꝓ ſbiuiſti a ſubeo is. Itẽ pollutus a um eſt nomẽ adiectiuũ tm̃ a ꝟbo polluo .i. maculo qd̓ vlteriꝰ dꝛ a cõiunctõe poꝛto ⁊ luo is. Sed augeo eſt ꝟbũ trãſitiuũ ſcd̓e ꝯiugatiõis ꝯpoſitũ ab ad ⁊ augeo. ¶ Tunc ibi.(Letare quã ſcrutatoꝛ ⁊c.) ¶ Hic au.amplificat laudẽ b.ꝟginis.⁊ diuidit̃ in duo. ꝓmo facit h̃ .ſcd̓o infert correlariũ ibi. Ergo quiq̇ȝ colimꝰ Quãtũ ad ꝓmã ꝑtẽ d̓t ſic. O maria letare(quã).ſ.deꝰ exñs(ſcrutatoꝛ).i.inſpectoꝛ ⁊ inueſtigatoꝛ (cordis) .i. cogitationũ (⁊ renũ) .i.oim interioꝝ(ꝓbat) .i.eligit (ſingulariter) id ẽ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

ſpecialiter dignā ſanctā mariā ꝓprio habitatu.i.habitaculo Vel ſi pona
tur in textu.ſcā maria tūc ponit̄ in p̄ncipio ꝯſtructōis. Ut o maria (tu
exulta).i.gaude(cui pu⁹).i.fili⁹(arriſit).ſ.riſu ſpūali(applauſit tūc)ſcilꝫ
tp̄e infantie ſue(q̇).ſ.xp̄s fili⁹(tribuit).i.ꝯcedit(ſuo nutu).i.voluntate
(oib⁹).ſ.reb⁹(ꝯſiſtere).i.eſſe ⁊ letari ¶ Notādū au.in hac ſm̄a cōmēdat
b.v̄ginē dupl'r. Primo
rōe incolat⁹ xp̄i ſeu inha
bitationis.ſcdo rōne allo
cutōis ⁊ arriſionis eius.
De p̄mo dt p̄s. Hic hita
bo qm̄ elegi eā ⁊ ipſa con
gaudendo dt.ꝙ ſcribitur
in Eccle. Qui creauit
me reqͤuit in tabernacu
lo meo. De ſcdo dr in lrā
cui puus arriſit.

Ergo quiqꝫ colimus feſta puuli xp̄i
ꝓpter nos facti eiuſqꝫ pie matris ma
rie. Si nō dei poſſum⁹ tantā exequi
tardi humilitatem . forma ſit nobis
eius genitrix.

Eſt tñ eſt dubiū vtꝝ xp̄s aliqñ riſit in hoc mūdo. ⁊ videt̄
ꝙ ſic.q2 hic videt̄ in lrā. In oppoſitū ē Sapiēs in ꝓuer. vbi dt Riſus fit
in ſtulticia.ſed nefas eſt ip̄m xp̄m dicere ſtultū.⁊ alibi. Meli⁹ ē ire in do
mū ꝯuiuij. Sil'r dt Aug. xp̄m fleuiſſe lego riſiſſe v̄o nunq̄. Ad h̄ ē dōm
ꝙ duplex eſt riſus Quidā eſt corꝑalis q̇ cauſat̄ in exteriorib⁹. ꝓpt̄ aliq̄d
vanū delectabile.q2 admiratio eſt cā riſus.⁊ de tali riſu dt Sap. Ali⁹ eſt
riſus ſpūalis ⁊ eſt quedā inſtitutio excitans aīm ad gaudendū. et de tali
riſu dr hic. vñ dt Anſ.qñ b.v̄go faciē filij ſui inſpexit tūc maxima delec-
tione ⁊ ſpūali gaudio replebat̄ ſic ꝙ riſit.ſic etiā ꝯtigit xp̄m riſiſſe. Item
ſciendū in hyſtoria purificatōis dr obtulerūt ꝓ eo par turturū aut du-
os pullos colūbaꝝ. Hec em̄ erat pauperū oblatio.vt h̄r Leuit.xij. vñ ꝓ-
prietates turturꝫ h̄ntur in his metris. Alta petit turtur cātando gemit
moriēs vir. Nūciat ⁊ caſte viuat ſola q3 moratur Pullos nocte fouet
mortē quoꝗ3 refutat. Sꝫ ꝓꝑetates colūbe ꝯtinēt in his v̄ſib⁹. Grana
legit ſociatā volat cadauera vitat. Felle caret plangitqꝫ ſociū poſtula tā
git. Dat petre nidū fugit hoſtē flumina niſum Roſtro nō ledit geminos
pullos bñ nutrit ¶ Sꝫ di. nōne potuiſſes emiſſe agnellū.q2 magi ei auꝝ
obtulerūt. Rñdit Parnaſ.ꝙ hec mūera b.v̄go pauꝑib⁹ erogauit vl' for-
te ꝓpt̄ ꝑegrinatōem ingruētē in egyptū ꝓuide ꝯſeruauit. Uñ dt glo.
ꝙ tres oblatiōes facte ſtꝫ ꝓ dño. Prima a ꝑentib⁹ de q̄ dcm̄ ē. Scda fcā
eſt d aurib⁹. Tercia in cruce ꝓ nob̄ oib⁹. Pria oñdit ei⁹ hūilitatē.q2 dñs
legꝫ ſubiecit ſe legi. Scda aūt oñdit ei⁹ pauꝑtatē. q2 pauꝑis oblationē fe
cerat. Tercia oñdit ei⁹ caritatē.q2 ꝓ pctōrib⁹ ſacrificauit in cruce. Pro
terminis nota habitat⁹ eſt no^n q̄rte declina. deriuatum a v̄bo habito.et
ſ̄cat manſionē. Itē ſingularit̄ eſt aduerbiū q̄litatꝫ. Itē exulto eſt verbū
freq̄ntatm̄.⁊ venit ab ex ⁊ ſalio Itē arrideo ē v̄^m tranſitm̄ ꝯpoſitum ab
ad ⁊ rideo mutādo d in r. Itē ꝯſiſtere ē v̄^m ſubſtātm̄ impuꝝ q2 vltra ac-
tū eēndi aliq̄d ꝯnotat.⁊ hꝫ ꝯſtatui in p̄^to ꝑfcō. ¶ Tūc ibi. Ergo quiqꝫ.
¶ Hic au. infert correlariū ex p̄us dictꝫ di.(Ergo q̇q3).i.q̇cunqꝫ nos(co
lim⁹).i.celebram⁹ feſta puuli xp̄i facti ꝓpter nos (q3) ꝓ ⁊.ſ.feſta marie
ei⁹ pie mr̄is (ſi nos tardi).i. pigri ꝓpter fragilitatē hūane nature(non

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

poſſumꝰ exequi).i.ꝑficere tantã hũilitatẽ dei(tñ genitrix eius).i.mater xp̃i(ſit nobis forma).i.exᵐ.ſ.hũilitatis(diſcamus hũilitatem exercere) Notãdũ.ſcribit em̃ in thopi.ſic ꝓpoᵐ in ꝓpoſito.ita oppoᵐ in oppoſito ex q̃ ſequit̃.ſicut ſupbia eſt initiũ oĩm viciox ſic ecõuerſo hũilitas eſt initiũ oĩm ꝟtutũ.g͛ autor hortat̃ nos ad humilitatẽ.q꜡ ꝑ humilitatem ꝟgo maria meruit fieri mr̃ celeſtis dñi. vñ Grego.ꝯmẽdans hũilitatez dicẽs De quãto tu es humilior.de tãto deo p̃cioſior. Item Ber. Verus humulis vult vilis reputari.ꝛ nõ hũilis p̃dicari. Itẽ nota pñs feſtũ triplici nõie noiat̃. Primo feſtũ purificatõis.q꜡ in ipõ b.ꝟgo legẽ purificatiõis adimpleuit.que tñ nũꝗ̃ maculata fuit Scd̃o vocat̃ hipopãti.i.p̃ſentatio q꜡ in illo feſto xp̃s fuit pñtatus in templũ.ꝛ d꜡ ab hipos qd̓ eſt ſub ꝛ pan totũ ꝛ timor.q꜡ illud feſtũ eſt ſolem̃nit̃ celebrandũ ſub timore pctõx. q꜡ ille pctã timuit q̇ nũꝗ̃ pctã ꝑegit Tercio vocat̃ obuiatio.q꜡ anna ꝛ ſymeon obuiauerunt ſibi in tẽplo. Etiã vocatur candelaria.q꜡ in illo feſto amici ꝛ cognati cereos ardẽtes in manibus tenuerũt ¶ Pro terminis nota.quiqz eſt nomẽ hñs ſcd̃am declinationẽ ꝓnõis. Item poſſum eſt ꝟbum anormalũ ꝯpoſitum a nõie potis ꝛ a ꝟbo ſum. Itez exequor eſt ꝟbũ deponẽtale ab ex ꝛ ſequor.ꝛ idẽ eſt ꝙ ꝑficere. ¶ Lũc ibi. Laus pr̃i.

Laus patri gl'ie. qui ſuũ filiũ gentibꝰ ꝛ ppl'o reuelans iſrl' nos ſociat. Laus eius filio. qui ſuo ſanguine nos patri reconcilians ſupernis ciuibꝰ ſociauit Laus quoqꝫ ſancto ſpiritui ꝑ euum

¶ Hic au. cõmendat.b. ꝟginẽ penes ꝯſecutiuaz collaudationẽ q̃ eſt reſpectu trinitatꝫ.ꝛ diuidit in tres ꝑtes ſm ꝙ ꝯmẽdat trinitatez ꝑſonax dicens (Laus).ſ.ſit (patri gl'ie (qui).i.pater (reuelãs) id eſt manifeſtãs ſuum filiũ(gẽtibꝰ).i.gentilibꝰ (ꝛ populo).ſ.iudaico(ſociatꝰ).i.ꝯiũgat(nos iſrl').i.ſanctis ꝛ angelis dei in celo(Laus).ſ.ſit(filio eius).ſ.patris(qui ꝯcilians).i.cõcordans(nos patri)ſuo ſanguine(ſociauit nos ſupnis ciuibus).i.angelis(qꝫ)pro et (laus).ſ.ſit ſancto ſpiritui (ꝑ euũ).i.eternaliter. ¶ Notandũ autor in hac lrã cõiter dat intelligere totã trinitatẽ. ꝛ ꝑ hoc innuit ꝙ eſt vnus d̓s in eſſentia ꝛ trinus in ꝑſonis.vt teſtat̃ b. Gre. Te vnũ in ſubſtãtia ꝛ trinũ in ꝑſonis veneremur. Itẽ ſciendũ ꝙ triplex eſt rõ q̄re in pñti feſto lumina portant̃. Prima rõ eſt ad remouendũ errorẽ antiq̊x ꝛ malã ꝯſuetudinem.olim em̃ candelas incenſas in honorẽ martis (qui eſt deꝰ belli) omni anno rome illuminabãt vt filijs ſuis victoriã ſuꝑ inimicos cõcederet. Sed talis ꝯſuetudo in meliorẽ eſt trãſmutata. vt xp̃iani in honorẽ inclite matris ſemel in anno ecciam hõibꝰ illuſtrarẽt. Scd̃a rõ.q꜡ ſymeon ꝛ anna maria ꝛ ioſeph venerabilẽ fecerũt ꝓceſſionẽ. qñ dñm in tẽplum p̃ſentauerũt.ſic ſimili mõ faciemꝰ cereas in manu portando in ꝟginis marie ꝛ filij hõrem. Tercia rõ eſt.q꜡ ſicut in candela ſtꝫ tria.ſ.cera ligmen ꝛ ignis.ſic etiã illa tria in xp̃o ꝛ̃câtur. q꜡ cera repñtat carnẽ xp̃i quã ſumpſit de ꝟgine pura. ſꝫ ligmen ꝯuolutũ in cera deſignat aiaz xp̃i candidiſſime latentẽ in carne.i.corꝑe hũano. Sed ignis rep̃ſentat diui

De purificatione btē marie

nitatē et etiā amorē. quo amore ipſe deus facit ardere corda nr̄a in amo
re eius. vn̄ꝰ Hanc in honore pie candelā porto marie. Accipe ꝑ ceram
carnē de ꝟgine verā. Per lumē numen maieſtatiſqꝫ cacumen Sic mi-
ſtice (ſi volumꝰ placere deo) debemꝰ gerere illa tria in nobis. fidē veraꝫ
actionē bonā. ⁊ certā intentionē. qꝛ ſicut cādela extincta dꝛ mortua. ſic ſi
des ſine opibꝰ. Sꝫ lumē
deſignat intentionē bo-
nam in corpore humano
occultatā. Sꝫ ignis rep̄-
ſentat deſideriū ad vitaꝫ
eternā. ¶ Pro terminis
nota iſrahel eſt nomē re-
gionis feminini generis indeclinabile ⁊ ponit̄ hic ꝓ pp̄lo fideli. ⁊ dꝛ iſra-
hel ab is qd̄ eſt vir. ⁊ ra videns. et el deū. qſi vir videns deum.

Ave preclara maris ſtella in lu
cem gentiū maria diuinitꝰ orta

Ave p̄clara maris ⁊c. ¶ Illud canticū glorioſum ꝑ btm̄ Amb.
ob reuerentiā b. ꝟginis marie ꝯpletū ⁊ ſolet decātari in feſto pu
rificatōis. Sed tn̄ in oībꝰ feſtis b. ꝟginis eſt decātandū. ⁊ diuidit̄
in tres ꝑtes. In ꝑma ꝯmendat b. ꝟginē ex eloq̄o ꝓphetaꝝ ⁊ variaꝝ figu
rarū veteris teſtamēti q̄re alloquitur eā ſalutando. In ſcd̄a ꝓ multis
bn̄ficijs nobis nccārijs alloquit̄ eam hūiliter implorādo. ſcd̄a ibi. Ora
ꝟgo ⁊c. ⁊ dt̄ (P p̄clara). i. valde clara ſtella maris (tu aue). i. ſis ſalutata
(orta) i. nata (diuinitus). i. ꝑ diuinā reuelationē vel diuino numine (in
lucē). i. luminationē (oim̄ gentiū). i. oim̄ pp̄loꝝ. ¶ Sciendū ꝙ ſcribitur
ꝑs. lxxxvij. Glo̅ſa dcā ſtꝫ de te ciuitas dei. in quibꝰ ꝟbis duo tāgunt̄ Pri
mo. b. ꝟginis famoſa ſublimitas. cū dꝛ Glioſa dicta ⁊c. Scd̄o tangit̄ eiꝰ
p̄clara magnanimitas ibi ciuitas dei. De ꝑmo dt̄ Hiero. in quodā ſer-
mone ꝙ ipa eſt metha q̄ꝫ reſpicit oīs ꝓphetia. qꝛ oē dcm̄ ꝓpheticū ad ip-
ſam reſolutionē hꝫ. vn̄ merito dꝛ glioſa. qꝛ oīs figura veteris teſtamenti
ꝑ ip̄am gloſatur. ⁊ ſic tranſeundo totā ſcripturā veteris teſtamenti. tunc
multa miracula inueniunt̄ ad ipſaꝫ applicabilia Primo de victorie ſuꝑ
ꝑtātē ſathane. qꝛ ſcribit̄ Geñ. iij. Ipe em̄ ꝯteret caput tuū Iteꝫ ꝟgini-
tas eiꝰ p̄figurat ꝑ vellus gedeonis madefactū a rore celi ꝑ qd̄ gedeō elec
tus eſt in iudicē pp̄li. Item ꝟginitas eiꝰ eſt figurata in li. Exo. ꝑ rubrū
ardentē ⁊ incōbuſtū. ⁊ ꝑ ꝟgam vna nocte amigdola ꝓducētē ꝑ q̄ꝫ aarō
electus eſt in ſacerdotē ſummū. Itē de ꝑtu eius dꝛ in li. Iſa. Ecce ꝟgo
ꝯci. et pa. fi. ꝫ bn̄ dt̄ p̄s Glioſa dicta ſtꝫ de te. Scd̄o tangit̄ p̄clara magna-
nimitas. vn̄ ſm̄ ꝑhm. iij. eth. Magnanimitas eſt magna virtus in cor-
pore exiſtens. Vn̄ b. ꝟgo nō fuit magna in corꝑe ſꝫ in ꝟtute ⁊ ab illo no
mine magnanimitas venit magnanimꝰ q̇ dignificat ſeip̄m honoribꝰ q̇
bus eſt dignꝰ. Licet em̄ btā maria digna fuit magnis hōribꝰ. tn̄ ſeipſam
hūiliauit in ſalutatōe angeli. qn̄ dixit Ecce ancilla dn̄i. Ipſa etiā dꝛ ciui
tas dei. de qua Iſa. dt̄ ibi. Induere veſtimentis glorie tue ciuitas ſctā.
et induta veſtimētis tranſibit ad ꝯuiuium ſummi regꝭ aſſueri. i. xp̄i. vn̄
repulſa eſt regina ſuꝑbie. ſ. regina vaſti. que ſpreuit p̄cepta regis. et in lo-
cum illius vaſti aſſumpta eſt heſter in veſtimentis glorie. et igit̄ ſubdi-
tur ibidem. nō adijciat vltra. vt pertranſeat ſanctā ciuitatem ⁊ circumi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

ciſus ⁊ immūd⁹. Ipa em̄ b. ꝟgo pͥncipiū noue leg̃ fuit. oē immūdū ⁊ oē
hereticū ſpreuit. qꝛ xp̄s nouus ſponſus veniēs in mundū noua precepta
dedit. Itē nota. maria ſcribit̃ qnqꝫ lr̄is in qͥbus qnqꝫ myſteria b. ꝟginis
deſignant̃. Prima lr̄a eſt m. ꝑ quā intelligit̃ mediatrix. Ipa em̄ fecit pa
cem ⁊ mediū inter deū ⁊ hoiem. Vn̄ an̄q̄ xp̄s naſcebatur inimicicie facte
fuerūt inter deū et hoiem. ſic ꝙ vno die occidit qnqꝫ milia hoim ꝓpt̄ hoc
ꝙ denudauerunt archā ⁊ ꝓpt̄ ſolā iuſticiā. Etiā facit pacē inter angelū
et hoiem qͥ erāt tante inimicicie. ꝙ angelus vna nocte occidit. vij. milia
hoim. Etiā fecit pacē inter virū ⁊ mulierē. qꝛ vir obiecit mulieri qđ de
ꝯſilio ſcūs in obediēs deo detruſus eſt a ꝑadiſo. Scđa lr̄a eſt a. per quam
intelligit̃ auxiliatrix. Ipa em̄ auxiliat̃ oīb⁹ eā deuote inuocātib⁹. ſicut
pꝫ đ theophilo. quē a laq̄is diaboli eripuit. ⁊ q̄pplures alios liberauit. qͥ ad
ipſam refugiū habuerūt. vt ſolet recitare in miraculis b. ꝟginis. Tercia
lr̄a eſt r. ꝑ q̄ intelligit̃ reꝑatrix. qꝛ ipa reꝑauit et recōciliauit oēs pctōres
vere penitētes ſuo dilecto filio ſicut legit̃ de qͦdā milite qͥ filium ſuū vē-
didit dyabolo. qͥ poſtq̄ ꝑuenit ad etatē. factū pr̄is cogͦuit ⁊ firmiter in
reꝑationē b. marie credidit. nihil orans niſi aue maria. ⁊ liberatus eſt.
Quarta lr̄a ē i. ꝑ q̄ intelligit̃ illuminatrix. ipa em̄ illūīat corda pctōrū
ad cogͦſcendū bn̄ficia dei. Quinta lr̄a eſt a. i. adiutrix. qꝛ ipſa ſolet oēs iu
uare qͥ eā honorāt. Itē nota lr̄a đt aue. ꝑ h̄ autor hortat̃ nos ad b. ꝟgi-
nis ſalutationē. vn̄ đt Anſ. Valde vtile eſt b. ꝟginē ſalutare cū affectu
qꝛ ſalutauit eā angelus. ⁊ fact⁹ eſt dei famul⁹ Salutauit etiā elizabeth
et repleta eſt ſpūſcō. ſalutauit eā iohēs in vtero mr̄is. ⁊ ſtatim ſanctifica
tus eſt. Itē Bern̄. Celū ridet. angeli gaudēt. mundus exultet. demones
fugiūt. infern⁹ ꝯtremiſcit cū dixero aue maria. Itē aue đꝛ ab a qđ ē ſine
et ve. qđ eſt ſignū doloris. q̄ſi ſine dolore. Vn̄ poſtq̄ mūdus fuit dānatus
ꝓpter trāſgreſſionem ade. tūc cogitauit dn̄s quō poſſet nos redimere a
faucib⁹ dyaboli ꝑpendēſq̄ ꝯria ꝯtrarijs curant̃. lr̄aliter ꝯuertit h̄ nomē
eua in aue. vt ſicut ꝑ euā mūdus fuit dānat⁹. ſic ꝑ ꝯtrariā ſuā ſcꝫ aue ſal
uaret̃ mund⁹. vn̄ b. Bern̄. đt ꝙ aue multiplex includit myſteriū. Primo
ſicut mors ꝑ euā intrauit mundū. ſic ꝑ aue vita ſempiterna qđ etiā pꝫ
ex interp̄tatione vocabuli. Dicit̃ em̄ eua ab euan grece qđ eſt ꝑuerſum
latine. qm̄ ꝑ euā venit oē maluꝫ in trāſgreſſione mādati. q̄re ipſa ſeq̄bat̃
maledictionē vt pareret filios ſuos in dolore. Sꝫ aue đꝛ ab a qđ eſt ſine.
et ve qđ eſt ſignū doloris. q̄ſi ſine dolore. vt patuit. qꝛ btā ꝟgo nr̄m dolo-
rem abſtulit qn̄ nob redēptorē peꝑit. ⁊ ĝͦ ipſam merito ſeq̄bat̃ bn̄dictio.
Itē gen⁹ humanū fuit ſubiectū triplici ve. ſ. ꝯcupiſcētie. deſidie. ⁊ igno
rantie. q̄ tria tangit Ber̄. in ſermone de aduētu dn̄i dicēs. Sum⁹ mag̃
fragiles ad reſiſtendū. debiles ad oꝑandū. faciles ad ſeducēdū. Iđo đꝛ in
Apoc̄. Ve ve ve vob habitātibus in terra. et de illo triplici ve liberauit
nos btā ꝟgo qn̄ nobis redēptorē peꝑit. ĝ merito ſequit̃ bn̄dictio. Item
hec ſtella. ſ. btā ꝟgo eſt orta in lucē gentiū. vn̄ hiere. primo Poſui te in
lucē gentiū vt ſis ſalus illis vſqꝫ ad extremū terre. Sed diceres. nunqͥđ
btā. ꝟgo etiā orta eſt in lucē iudeoꝝ Ad hoc dđm eſt ꝙ pͥncipalr̄ orta ē
in lucē iudeoꝝ. qm̄ ſalus ex iudeis orta eſt. Item apl̄s ad Rho. Salus
oīmi creature. Primo iudeis. Scđo gentib⁹. ſed iudei cognoſcētes ſcrip-

turā ⁊ vidēt ea mirabilia auerterūt faciē ſuā a xp̄o faciētes ſibiipſis ig-
norātie cām. ꝙ btā ꝟgo eſt orta in lucē gentiū. iuxta illud Iſa. Excecatū
eſt cor eoꝝ vt vidētes nō videāt. ⁊ audiētes nō intelligāt ꝯuertimur ad
gentes ſic p̄cepit dn̄s. q̄re dr̄ b. ꝟgo orta in lucē gentiū minꝰ ꝑncipaliter
Item nota ꝙ aue eſt ꝟbū defectm̄. cuiꝰ ꝯiugatio pȝ in ꝑma pte Alex-
andri. Item diuinitus eſt aduerbiū qualitatis. Lūc ibi Euge dei.

¶ Hic autor in pſona ſancte matris eccie alloquit̄ virginē mariam applauſiue introducēs ſeptē ꝓphetias ꝑncipales. ⁊ ꝺm h̄ diuidit̄ in ſeptez ptes q̄ patebūt in ꝓceſſu littere Et ꝑmo ponit ꝑmā dicēs (Euge) qd̄ ē interiectio gaudētis vel applaudētis. ſ. marie (q̄

Euge dei porta. que non aperta veritatis lumen ip̄m ſolem iuſticie indutum carne ducis in orbē. Virgo decus mundi regina celi preelecta vt ſol pulchra lunaris vt fulgur agnoſce omnes te diligentes.

es porta nō apta). ſ. p virilē ꝯceptionē. tu (ducis in orbē). i. in mundum (lumen veritatis) ⁊ (ip̄m ſolem iuſticie). i. xp̄m (indutū carne). i. natura hūana. ſ. ip̄m generando. ¶ Notandū iſtā hyſtoriā tangit Ezechiel xliiij. ca. circa finē. vbi deſcribit diſpōem tabernaculi. Vidit em̄ portam clauſam ⁊ glām dn̄i ingredientē. ⁊ audiuit vocem dn̄i dicentis. hec porta clauſa manet ⁊ nō apietur ⁊ vir nō trāſibit p eā. qr glā dm̄ ingreſſa eſt p illam. In hac em̄ viſione ꝓbata eſt caſtitas b. virginis marie. quia dn̄s egreſſus eſt p eam. quē ſine dolore pepit pmanens virgo. vn̄ in euangelio. Ego ſum lux mūdi. ego ſum via veritas ⁊ vita. Itez Iacobꝰ in canonica ſua. Ego credidi vobis qm̄ xp̄s eſt lux et tenebre in eo non ſunt. et in h̄ nob̄ oſtēdebat fructū bn̄dictōis in qua ceſſat antiq̄ maledictio. in dolore paries filios tuos. Item lrā dt ſolem iuſticie. Vn̄ xp̄s eſt ſol iuſticie. immo p̄celſior ſole. Nota tāta eſt diſtantia filij ⁊ ꝟginis q̄nta creatoris ⁊ creature. Itē autor appellat btām ꝟginē portā dei. vn̄ Gregoriꝰ. Et exiuit p aureā portā lux ⁊c. Et rōne huiꝰ introitus ip̄a dr̄ grā plena vn̄ Ber. O dn̄a ex ore tuo pendet ꝯſolatio miſeroꝝ. redemptio captiuorū. liberatio dānatoꝝ. Vn̄ duplex eſt grā btē ꝟginis ſiue miſcdia Vna ē corpalis q̄ corpibꝰ miſeret̄. Alia eſt ſpūalis q̄ aiabus miſeret̄. ſcda eſt melior ꝑma. ſed ad vtrāqȝ eſt ꝓna. vn̄ Ber. Maria oībus miſericordiā ſuaȝ aperit. vt de plenitudine eius captiui libertatem. egroti ſanitatē. triſtes ꝯſolationē. pctōres veniam. iuſti grām. angeli leticiam. perſona filij humane carnis ſubſtantiā. ⁊ tota trinitas glām conſequentur. ¶ Pro terminis no. ꝙ euge eſt interiectio. ⁊ exponit̄ triplicit̄. Vno mō applauſiue prout ſignificat effectum cōceptus. ⁊ ſic ponit̄ in lrā. Secundo exponit̄ deriſiue. et ſic ſcat effectum deſpectionis. ⁊ ſic ſumitur in p̄s. qui dicunt mihi euge euge. Tercio exultatiue. vt Mat. xxv. Euge ſerue bone et fidelis ⁊c. Item aptus eſt pticipium. ⁊ venit a ꝟbo aperior qd̄ componitur ab antiquo verbo pario. Itez indutus eſt pticipium huiꝰ verbi induor. Sed duco eſt verbū tercie ꝯiugationis tranſitiuum.

Virgo decus ¶ Hic autoꝛ adducit ſcđam ꝓphetiā q̄ cōmendat btām
virginem dicēs. O maria.ſ.xp̄ās(virgo ⁊ dec⁹).i.honoꝛ mūdi et regina
celi p̄electa.i. pꝛe omnib⁹ electa (vt).i.ſicut(ſol) et (pulchꝛa vt lunaris
fulgur).i.luna lucēs(agnoſce).ſ.fauoꝛe miſcđie tue (oēs te diligentes)
Notandū ꝙ au.inducit h̄ ſcđm ꝓphetiā.⁊ ꝯparat eā ad btām ꝟginē. Et
hec ꝓphetia ſcribit̄ in cāticis canticoꝝ.vij.ca. Cum eēt btā ꝟgo aſſum-
pta in celū dixerūt angeli . que eſt iſta q̄ ꝓgredit̄ q̄ſi auroꝛa ſurgens pul-
chꝛa vt luna electa vt ſol. Reſponderunt. Iſta eſt ſpecioſa inter filias
ihr̄l̄m. Et alter choꝛus dixit. Hec eſt q̄ neſciuit thoꝛum in delicto. Pꝛo
quo vlteri⁹ nota.ꝙ btā ꝟgo maria ꝯmēdat̄ q̄dꝛuplr̄ in hac ſm̄a. Pꝛimo
de ſublimitate honoꝛis cū dr̄.decus mūdi.vn̄ p̄s. Omis gl̄a ei⁹ filie reg̃.
Vn̄ btā ꝟgo maria tripliciter dr̄ gl̄am habuiſſe. Pꝛimo gl̄az ſapiētie.vn̄
in ꝓuer. Gloꝛiā ſapiētie poſſidebit ⁊c. Scđo habuit gl̄am continētie.i.
caſtitatis.vn̄ Iſa. Gloꝛia libani data eſt ei. ⁊ libanus interp̄tat̄ q̄ſi candi
datio que conuenit virginitati. Tercio habuit gl̄am patientie.vn̄ Eccl.
Magna eſt gl̄a ſequi dn̄m .ſ.p patientiā et humilitatē. Secūdo cōmen
datur de coꝛonatione celeſti cum dr̄.regina celi.vn̄ Grego. Coꝛonā au-
reā poſuit ſup caput eius.cui ꝯcoꝛdat p̄s dicens. Aſtitit regina a dextris
tuis in veſtitu de aurato. Tercio ꝯmendat̄ de ꝓuidētia electionis. cū dr̄
p̄electa vt ſol. Et de illo dr̄ in libꝛo ſapiētie. Añ oēs colles ego pturiebar.
Itē ibidē.cū ipſa cūcta ꝯponēs. Vn̄ btā ꝟgo in tali electione ꝯparatur
ſoli.ſm̄ Ptho. Sol eſt in medio planetarum ſicut rex in regno ſuo.⁊
ab ipſo ſole oīa alia ſidera lucē recipiunt.⁊ lucet ſup bonos ⁊ malos Sic
btā ꝟgo eſt mediatrix inter deū ⁊ hoiem.et aliqui hoies deuoti ſumunt
lumen gloꝛie ſeu gr̄e ab ip̄a.etiā ipſa mittit ſplendoꝛem ⁊ grām tā pecca
toꝛib⁹ q̄ȝ iuſtis ip̄am deuote inuocantib⁹.vn̄ Apoc.xij. Signū magnuȝ
apparuit in celo.mulier amicta ſole.hn̄s lunā ſub pedibus eius Et hoc
tangit littera.cum pulchꝛa lunaris vt fulgur. Quarto ꝯmendatur de
claritate caſtitat̃.vn̄ Iſa
Virgo in partu.ꝟgo añ
ptum.ꝟgo poſt ptū. Vn̄
btā virgo ꝯpatur auro-
re ꝓpter ſanctificationē
in vtero. Cōpatur lune
ꝓpter ꝯuerſationē in mūdo. Etiā ꝯpatur ſoli ꝓpter gl̄ificationē in celo

Te plenam ſide virgam alme ſtirpis
yeſſe naſcituram pꝛioꝛes deſiderauе
runt patres et pꝛophete

Pꝛo terminis notādū.ꝙ dec⁹ eſt nomen neutri gn̄is a ꝟbo decoꝛo as.i.
honoꝛo. Item lunaris eſt nomē adiectm̄ deriuatū a nōie luna. Sȝ ful
gur eſt noⁿ maſ.g̃ deriuatū a ꝟbo fulgeo. Itē agnoſco ē ꝟᵐ tranſitiuuȝ
ꝯpoſitū ab ad ⁊ noſco mutādo d in g. Te plenam fide ¶ Hic autoꝛ
introducit terciā ꝓphetiā dicēs (pr̄es pꝛioꝛes).i.antiqui ꝓphete deſide
rauerūt te).ſ.mariā(plenā fide).ſ.et (naſciturā).i.geniturā (ꝟgā alme
ſtirpis).i.ſctē ⁊ nobilis ꝓgeniei (yeſſe).i.illi⁹ patriarche.⁊ ꝯguerunt (te
plenam fide). ¶ Sciēdū ꝙ b.ꝟgo in p̄nti ſm̄a ꝯmendat̄ dupliciter. Pꝛi-
mo ex ꝯſtantia fidei.cū dr̄. Te plenā fide. Scđo ex dignitate ꝓphetie cū
dr̄ ſtirpis ieſſe. Quantū ad pꝛimū dicit btūs Grego.ꝙ in paſſione dn̄i
oēs apl̄i in fide dubitauerunt et fidem amiſerunt. excepta beata maria

ꝟgine. que ſtabilis in fide ꝑmanſit. et reſurrectionē dn̄i fiducialiť expec-
tauit. q̄re merito dꝛ plena fide. Quantū ad ſcđm. tūc de ip̄a ꝓphetizatū
eſt. Dn̄s dabit illi ſedem dauid pr̄is ſui ꝛ regnabit in domo iacob ineter-
num ꝛ regni eius ꝛc. Itē ps. De fructu vētris tui ponā ſuꝑ ſedē tuam
Item hiere. Ecce dies veniūt dt dn̄s et ſuſcitabit dauid germen iuſtū

**Te lignum vite ſancto rorante pneu-
mate pariturā diuini floris amigdalū
ſignauit gabriel. Tu agnum regē ter-
re dominatorē moabitici depetra de-
ſerti ad montē filie ſyon tranſduxiſti.**

et regnabit rex ꝛ ſapiens
erit ꝛc. Et cā illiꝰ ꝓmiſ-
ſionis btā ꝟgo eſt facta ꝟ-
ga ipſius yeſſe. que florez
ꝓduxit. Item ſciendū
qn̄ ſancti patres cū mag-
no deſiderio expectabāt
virgam yeſſe naſciturā.
tūc audiuerūt vocez be-
nigniter dicentē. Trahe me poſt te curremꝰ in odorē ꝛc. vt dꝛ Cāt. pri-
mo ¶ Item ſciendū ꝙ fides eſt nomē fe i gn̄is q̇nte declinatōis ꝛ caret
tribꝰ caſibꝰ in pl'ali numero. ꝛ deſcribiť ſic. Fides eſt ſuba rerū ſperāda-
rum ꝛ non apparentiū argumentū ꝛ obiectū ipſiꝰ eſt prima veritas Itē
yeſſe eſt ꝓprium nomē viri indeclinabile. Sed naſcitura eſt ꝑticipiū fu-
turi tp̄is a verbo deponētali naſcor. Itē pores eſt ꝯpatiuus cōis generis
a pridem ¶ Tunc ibi. Te lignum.

¶ Hic autor introducit quartā ꝓphetiā dicēs O maria (gabriel) ſcꝫ
annuncians tibi filiū dei (ſignauit te) .ſ. exn̄tem (lignū vite parituram
amigdalū diuini floris) .i. filiū dei (rorante) .i. fecundante (ſancto pneu-
mate) .i. ſpūſancto ¶ Notandum in p̄n̄ti ſ m̄a btā virgo commendatur
dupliciter Primo ex opere recōciliationis ibi. te lignū vite. Scđo ex di-
uina obūbratione ibi. rorante pneumate. Unde maria dicitur lignū vi-
te. nam in ligno (quod erat in paradiſo) ortum eſt peccatum parentum
noſtroꝝ ſcꝫ ade et eue ꝛ factum eſt lignū mortis. Sic oppoſito mō ma-
ria lignū vite reſuſcitauit qꝛ ſaluatorē mundi ꝓduxit. a quo orta eſt no-
ſtra ſalus. Sed de ſcđo. ſ. de obūbratione ſpūſſancti. dt beatus Gregoriꝰ
Virgo ꝯcepit in vtero filiū dei nō ex cōmixtione virilis ſeminis. ſꝫ ex ob-
umbratōe ſpūſſancti. qꝛ talis incarnatio nō fuit naturalis. ſed miraculo-
ſa ſiue ſuꝑnaturalis Pro terminis notādum. rorans eſt ꝑticipiū p̄n̄tis
tp̄is a ꝟbo roro as. Item pneuma eſt nomē neutri gn̄is. tercie declina.
Sed ꝑitura eſt ꝑticipium futuri tp̄is a pario is. Item amigdolus eſt
nomen heteroclitum. et ſ̄cat lignū cum fructu. vt patet in prima parte
Alexandri. ¶ Nunc ibi. Tu agnum regem

¶ Hic autor introducit quintam ꝓphetiam. Et vult. O maria (tu
tranſduxiſti) .i. petiſti (agnum) .ſ. chriſtum exiſtentem (regem et domi-
natorem terrre ad montē filie ſyon) id eſt ecclefie vel animie fidelis (de
petra moabitici deſerti) id eſt deſerti moab. Pro quo notandū. ꝙ hic in
littera tangitur hyſtoria de progenie xp̄i. quia xp̄s voluit naſci partim
ex gentibus et partim ex iudeis . quare factus eſt lapis angularis con-
nectens paganiſmum et iudaiſmum in ſignum iſtius quod non ſolum
venit vocare ad regnum celorum iudeos. Sed etiam gentiles vt pa-

tuit in balaā.q̇ ꝓphetiſauit aduētū xp̄i di. Nūeri.xxiiij. Orieť ſtella ex ia-
cob ⁊ ꝯſurget hō de iſrl̄.⁊ ideo d̄r in lrā moabitici ⁊c. Un̄ moab erat hō
gētilis multū crudelis adoptās in vxorē cape iudeā q̄ copulatio fuit in
ꝯſueta ꝓpterea q̇dā iudei ꝯtradixerūt ſibi cū q̇bꝰ moab p̄lia ꝯſtituebat
ſed alij iudei vt litigiū tale ceſſaret ſibi. Ruth in ꝯiugē deſpōlabāt q̄ erat

**Tuqꝫ furentem leuiathā̆ ſerpentē tor-
tuoſumqꝫ et vectem collidens. dam-
noſo crimine mundum exemiſti.**

de nobili ꝓſapia.ſ. Da-
uid q̄uis erat meretrix ⁊
ex illa fuerť nati filij vſqꝫ
ad ḡnationē xp̄i. ⁊ hoc tā-
git lrā cū d̄t.de petra de-
ſerti.qꝛ moab fuit hō in-
duratus ſicut petra. et ꝗ
merito petre ꝯpatur ¶ Pro t̄minis nota.moabiticꝰ eſt nomē adiectm̄
a nōie moab q̇d eſt ꝓpriū noⁿ viri. Item ſyon eſt ꝓpriū noⁿ loci.⁊ poni
tur ꝓ q̄libet aīa fideli.⁊ interp̄tať q̄ſi peſculatio. Itē tranſduxit eſt ver
bū tranſiuū ꝯpoſitum a trans ⁊ duco. Tunc ibi. Tuqꝫ furentem
¶ Hic iā au.introducit illā ꝓpheciā.ſ. ſextā quā applicat ad btām v̄ginē
di. Tu virgo maria (exemiſti).i.liberaſti mundū (dānoſo crimine).i.no
ciuo pctō (collidens).i.expugnās ꝯſtringens (furentē leuiathā).i.demo
nem (qꝫ) ꝓ et (tortuoſum).i.curuū ſerpentē (⁊ vectem).i. repagulum
qꝛ dyabolus ꝑ ſuas ſuggeſtiones ianuas regni nobis obſtruxit.
¶ Notandū hec ꝓphetia ſcribiť Iſa.xxiij.in his v̄bis In die illa ſuſcita
uit aduerſus leuiathā ⁊ aduerſus tortuoſum ſerpentē mulierē fortē gla
dio accinctā q̄ caput eꝰ ꝯteret.⁊ auferet ab eo obprobriū ſempiternū.vn̄
ꝑ mulierē fortē intelligiť btā v̄go q̄ ſua humilitate.⁊ gl'oſa caſtitate dya
bolū ligauit.⁊ portas celi nobis reſerauit. ⁊ ꝑ ſuā fortitudinem dyabolo
oēm potentiā abſtulit.ꝗ d̄r in ꝓuer. Mulierē fortē q̇s inueniet. vbi for-
titudo btē v̄ginis ſufficienter ꝯprobať. In hac ꝓphecia etiam v̄go du
pliciter ꝯmendať. Primo de plenitudine fortitudinis cuꝫ d̄r ſuſcitauit
mulierē fortē. Scd̄o de plenitudine gr̄e. cū d̄r Et auferet ab eo oppro-
brium ⁊c. De jᵒ patuit ꝑ dcm̄ Salomonis in ꝓuer. Mulierem fortem
quis inueniet. Item manū ſuā miſit ad fortia. vn̄ beata v̄go maria d̄r
fortiter laboraſſe.qꝛ ſigno caſtitatis ⁊ humilitatꝫ dyabolū ſuꝑauit. De
ſcd̄o d̄t Ber. O maria tu es facta indeficiēs quaſi diceret btus Ber.
Quarto plus btā v̄go maria dat ⁊ auxiliatur. tanto plus dare poteſt ⁊
auxiliari.⁊ hoc ꝯfirmando dicit btūs Gregoriꝰ Quia quem celi capere
non poterant tuo gremio contuliſti. ¶ Pro terminis no.leuiathan eſt
ꝓpriū nomē dyaboli.⁊ d̄r quaſi finiſter pacis. vel d̄r quaſi ad ditandum
qui noſtris parentibꝰ ad ditandum ꝓmiſit dicens Quia eritis ſicut dij
ſcientes bonum et malum. Etiā dyabolus d̄r ſerpens.qꝛ habuit formā
ſerpentis qui hominibus maxime eſt odioſus propter eius maledictio-
nem quam homini fecit. Etiam dicitur tortuoſus.qꝛ illud vocať tortu
oſum quod non eſt planum ⁊ rectum.ſic ip̄e dyabolus d̄r tortuoſus. qꝛ
nos a via rectitudinis quotidie eſt diſtrahēs ad mala op̄a. Itē collidens
eſt ꝑticipiū decōpoſite figure a con ⁊ ledo.mutando n.in l.⁊ e.in i.⁊c.
Tunc ibi. Hinc gentiū ⁊c. ¶ Hic magiſter aliā ſcꝫ ſeptimā ꝓphetiam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

De purificatione btē marie

Hinc gentium nos reliquie tue ſub-
cultu memorie mirū in modū quez es
enixa ꝓpiciationis agnū regnātez ce
lo eternaliter reuocam⁹ ad aram ma-
ctandum miſterialiter. Hinc manna
verum iſraheliticis veris veri abrahe
filijs admirantibus quondam moyſi
quod typus figurabat. iam nūc abdu
cto velo datur perſpici

dicēs (hinc) .i. exinde. ⁊ ꝓpter hoc nos xp̄iani (reliq̄e gentiū) .i. relicti ex gentib⁹ reuocam⁹ vel vt alij text⁹ hn̄t (deuocam⁹) .i. deuote vocamus (ad arā) .i. altare agnū ꝓpiciatōis ⁊ grē ⁊ recōciliatōis (quē) .ſ. agnū tu es (enixa) .i. enixa (regnāte celo) .i. in celo (eternalit̄ mactādū) .i. offerendū (miſterialr̄) .i. ſub miſterio (ſacri ſub (cultu) .i. famulatu (tue memorie) .i. tue ꝯmemoratōis (⁊ hinc) .i. exinde (veruȝ māna) .i. corp⁹ xp̄i (dat̄ ꝑſpici) .i. videri veris iſrahelitic̄ filijs veri abrahe (admirantib⁹ quondaȝ) .i. ꝑus (qd̄) .ſ. verū māna (typus) .i. figura moyſi figurabat .i. ſignabat. ⁊ h̄ dico illud veꝝ mana (datur ꝑſpici iā velo) .i. figura (abducto) .i. depoſito ¶ Notandū in hac ſīma principalr̄ tangunt̄ q̄nq̄ȝ. Primo ſitus ⁊ ordo nationū. cū d̄r hinc gentium ⁊c. Vn̄ vocat nos reliq̄as gentiū. q̄r nos ſum⁹ relicti ⁊ ꝓpagati ex gētib⁹. ⁊ ſum⁹ vltimi. ⁊ nouiſſimi oīm nationū. vn̄ Paulus. Nos ſum⁹ in quos fines ſc̄loꝝ deuenerūt. Sc̄do tangit̄ memoria btē v̄ginis pagēda. cū d̄t. tue ſub cultu mēorie. vn̄ q̄libet ſacerdos in celebratōe miſſe poſtq̄ȝ egerit mēoriā paſſionis xp̄i. etiā debet agere memoriā btē v̄ginis. Vnde Grego. in ca. Cōicantes ⁊ mēoriā venerantes in p̄mis ſempq̄ȝ glorioſe v̄ginis marie. Tercio tangit̄ modus natiuitatis xp̄i. ibi. mirū in modū q̄r talis natiuitas fuit ſꝑ ſuꝑ oēs ḡdus nature. Quarto tangit̄ p̄ceptuȝ veteris teſtamēti. ibi agnū mactandū. In veteri em̄ lege fuit p̄ceptū iudeis vt agnū paſchalē comederēt q̄ agnus dȝ eſſe maſculus ⁊ immaculatus. ⁊ illū deberēt comedere inteḡliter. ꝑ illū agnum intelligit̄ xp̄s verus deus qui eſt ſine macula. quē myſterialiter venerari debemus in altari. Quinto tangit̄ miſteriū corꝑis xp̄i. ibi miſterialiter. Vn̄ in celebratione cuiuſlibet miſſe xp̄s ꝓ nobis immolatur. ſicut fuit immolatus in cruce Item ſciendū ibi. hinc māna verū autor ibi oñdit q̄ corp⁹ xp̄i figuratū eſt ꝑ māna qd̄ moyſes reliq̄t in vrna aurea. ꝑ moyſen intelligit̄ xp̄s q̄ incluſit māna .i. filium dei. in aurea vrna .i. in vtero b. v̄ginis que rōe caſtitatis vrna aurea nuncupat̄. ⁊ hoc manna dat̄ pp̄lo iſrahelitico in figura nob̄ aūt dat̄ in v̄itate. vn̄ Paulus qd̄ eis ꝯtingebat in figura. nobis contingebat in v̄itate. Pro t̄minis nota. reliq̄e eſt no^n^ pl̄is numeri tm̄ f. g. Sed cultus eſt no^n^ quarte decli. a verbo colo is. qd̄ ſ̄cat venerari. Iteȝ mactandū eſt ꝑticipiū futuri tp̄is a v̄bo macto as. Itē manna eſt nomē neutri g̃ ꝑme declinatōis. ⁊ d̄r a manhu .i. admiratiue q̄d eſt hoc. q̄r p̄res in deſerto admirabant̄ de illo pane Itē iſraheliticū eſt nomē adiectiuū a nōie iſrahel. et d̄r vir vel mulier videns deum. Item typus .i. figura

Itē abducto eſt ꝑticipiū ꝓteriti tpis a ꝟbo abducor. Tūc ibi Ora ꝟgo ⁊c. ¶ Hic au. alloquit̄ b. ꝟginē depcanter. ⁊ pmo ponit quaſdam orati-ones. ſcdo oñdit illaꝝ orōnū rōnabilitatē ꝓbando ipas eſſe exaudibiles

Ora virgo nos illo pane celi dignos effici. Fac fontē dulcē (quē in deſerto petra ꝓmonſtrauit) deguſtare cū ſin-cera fide reneſqꝫ ꝯſtringit latos in ma-ri anguem eneum in cruce ſpeculari.

ibi. Audi nos. prima ad-huc in tres partes. ſm q̄ ponit tres petitiōes ſm ibi. Fac ignē. terciuꝫ ibi. Da fontē boni ⁊c. vñ pe-titio ꝓcedit ex lrā ꝓcedē-ti. q2 dcm̄ eſt ꝑus q̄ anti-quitus mãna datū patri-bus in deſ̄to ꝓfigurauit illud veꝝ mãna qd offer-tur in altari ⁊ ſumit̄ a filijs veri abrahe q̄ ſtꝫ filij ꝓmiſſionis. ḡ dt O ꝟgo maria tu ora nos (effici). i. fieri (dignos illo pane celi). i. corꝑe xp̄i. et fac nos deguſtare dulcē fontē (quē). ſ. fontē (petra ꝓmonſtrauit). i. ꝓfigura-uit in deſ̄to (cū ſincera). i. pura fide (⁊. ſ. fac reſtringi renes). ſ. ꝑ ꝯtinen-tiā (⁊ o maria tu fac nos lotos). i. mūdatos (in mari). i. in te ſtella maris (ſpeculari) i. videre (anguē eneū). i. ſerpentē in cruce. ¶ Notādū in lrā tangunt̄ tres hyſtorie que ſpēaliter tria deſignāt. Primū eſt cū filij iſra-hel fuerūt in deſerto tūc murmurabāt ꝯtra aaron ⁊ moyſen q̄ nō habe-rent aquā ad bibendū. tūc moyſes ex ꝓuidētia diuina accepit ꝟgam. et tetigit petrā a q̄ ſtatim fluxerūt aque largiſſime ad refectionē oīm pplo-rum. illa figura ꝓfigurauit q̄ regnū dei ingredi non poſſumꝰ. niſi renati ſumꝰ ex aq̄ ⁊ ſpū ſcō. ⁊ illa figura tangit̄ ibi. Fac fontē. Scdo tangit̄ hy-ſtoria exo. de eſu agni paſcal. q2 qñ filij iſrahel debebāt comedere agnuꝫ paſchalē. tūc ꝓceptū eſt eis vt renes eoꝝ ꝯſtringerēt ⁊ baculos in manibꝰ portarēt. Illa hyſtoria deſignat nobis caſtitatꝫ ꝯſtantiā. q2 luxuria mr̄ vitioꝝ eſt in renibꝰ. ⁊ ibidē eſt mutatio ſenis. ⁊ ſi aliq̄s vult guſtare dul-cē fontē ille renes ſuos conat̄ ꝯſtringere. vñ Grego. Sint lūbi vr̄i pcin. et hoc tangit iā cū dt. reneſqꝫ ꝯſtringi. Tercio tangit̄ hyſtoria exo. qñ filij iſ-rahel fuer̄t in deſerto. tūc ſurrexit multitudo ſerpentū venenoſoꝝ. q̄bus multi fuerūt interfecti. ſed moyſes vidēs hāc plagā ex ꝓcepto dei erexit ſerpentē eneū ſupra altā arborem ⁊ q̄cūqꝫ illū ſerpentē de mane inſpicie-bat ille ſecurus ꝑ totū diem ambulabat. ⁊ illa figura oñdebat xp̄m pati in cruce. cuiꝰ paſſionē oīe mane ad memoriā debemꝰ reuocare. ⁊ ſic ꝓ-ſeruabimur a ſerpentibꝰ. i. dyabolicis ſuggeſtionibꝰ q̄ vndiqꝫ extēdunt̄. vt capiāt ⁊ illaqueāt nos. ⁊ hoc tangit lrā. cū dt anguē eneum Itē nota autor dirigit petitionē ad b. ꝟginē vt ipa ducat nos ad fontē ſacri baptiſ-matis. ſcdo q2 ipſa ꝯfirmat nos in puritate baptiſmatis cū caſtitatꝫ ꝯſer-uatione. tercio poſſumus ſpeculare paſſionē eiꝰ filij cū qua caſtitate eo firmius valeamus ꝯſeruare ¶ Pro terminis nota. effici eſt infinitiuus huius ꝟbi efficior. Item renes eſt nomē maſculini gñis. a ꝟbo rennuo ſed lotus eſt ꝑticipiuꝫ ꝓteriti tpis a lauor aris. Item anguis eſt nomen maſ. gñis. a ꝟbo actiuo anguo is. Item eneus eſt nomen adiectiuum quaſi ereus. ſed ſpeculari eſt ꝟbum deponentale prime coniugationis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

De purificatione btē marie

Fac igni ſctō. Hic au. dirigit aliā petitōez ad btām vginē ⁊ dt O maris (fac nos diſtinctos). i. diſcalceatos (pede). i. in pede (pecuali pelle). i. in-calceis q̄ ſunt facti de pellib⁹ porcoꝝ (ꝓpinquare). i. appropinq̄re (mundis) labijs (qȝ) ꝓ ⁊ mūdo corde igni. i. ſpūiſcō (qȝ) ꝓ ⁊ (vbo pr̄is). i. filio dei (qđ). ſ. vbū (tu vgo) facta mater portaſti (vt). i. ſicut (rub⁹). ſ. portauit flāmā.

Fac igni ſcō patriſqȝ vbo qđ (rub⁹ vt flāmā) tu portaſti vgo mater ſcā pecuali pelle diſcinctos pede mūdis labijs cordeqȝ ꝓpinq̄re Audi nos. nā te filius nihil negās hōrat. Salua nos iheſu. ꝓ quibus virgo mater te orat

¶ Notādū in lr̃a tāgunt due hyſtorie Pria eſt ipſi⁹ moyſi ſm ꝙ legit Exo. iij. qn̄ moyſes petiuit ⁊ cuſtodiuit oues ꝓprias vidit in monte ſynai rubū ardere. ⁊ tn̄ non ꝯſumptū. ⁊ cū moyſes deſcēderet ad videndum hoc quid eſſet audiuit vocē de rubo dicētez Diſcalcea te. qꝛ locus in q̄ſtas ſcūs eſt. qꝛ ibidē ꝯſtitutus eſt in legatū vt duceret pplm̄ de egypto. nā dn̄s vidit afflictionē eoꝝ volens eos ꝑ manus moyſi liberare. Ille rub⁹ p̄figurabat btām vginē. q̄ ardebat igne ſpūſſcti. attn̄ nō ꝯbuſta eſt. i. poſt ꝑtū nō violata. vn̄ b. Gre. Rubū quem viderat moyſes ⁊c. ¶ Scđa hyſtoria eſt ipſi⁹ gedeonis. ⁊ tangit ibi pecuali pelle. vn̄ Gedeon qn̄ duxit pplm̄ iſraheliticuȝ ꝑ deſertū. tūc vidit hominē volentem aduerſus eum pugnare. ⁊ ſic inuocauit nomē dei. ⁊ ſtatim eſt p̄ceptum ſibi vt agninam pellē poneret ſupra grāmina. ⁊ ſi fieret madida eſſet ſignū victorie ⁊ triumphe. Item ſciendum. qui vult accedere ad illū ignē. i. ad gratiā ſpūſſancti debet habere quatuor Primo pecualem pellem. i. pellem agninā. per quā deſignatur humilitas que ducit nos ad eternā vitā. vn̄ Paulus Humiliamini vos ſub manu potentis dei ⁊ ipē exaltabit vos. Secundo debet habere diſtinctos pedes id eſt conſtantiā et tribulationem. vn̄ Ber. Conſtantia cum ꝑſeuerantia promittit coronam. Tercio debet habere purum os. i. bonā diſciplinam. vn̄ diſciplina eſt moꝝ ordinata correctio. vn̄ Bern̄. Compoſitū hoiem reddit diſciplina. qꝛ vultum componit. ceruicem ſubiugat. oculat ligat cachinnos ꝓhibet gulam refrenat iram cedat. ⁊ linguā moderat Quarto debet habere mundū cor. i. ſinceram orationē. vn̄ ſm Damaſ. Oratio eſt pius affectus mentis directus in deum Pro terminis nota. pecualis eſt nomē adiectiuum a nomine pecus dis. quod ſignificat animalia non potentia laborare. et capitur hic pro humilitate. Item littera dt diſtincto pede. ꝑ hoc tangit p̄ceptū iudeoꝝ. quia animalia non ruminātia et fiſſos pedes non habentia ſunt immūda. i. ipſis ꝓhibita. Et ſic patet ꝙ nō comedant carnes porcinas qꝛ nō ruminant. Etiā non comedunt equos ⁊ hmōi animalia. qꝛ nō hn̄t fiſſos pedes. Tunc ibi. (Audi nos ⁊c. Hic au. on̄dit rōnabilitatē oim̄ petitionū p̄dictaꝝ ⁊ ꝓbat eas eſſe exaudibiles. ⁊ pmo facit hoc. ſcđo ſupaddit quaſdam orōnes ſequentiam ꝯcludendo ibi. Da fontem boni ⁊c. et dicens O maria (audi). i. exaudi nos (nam) pro qꝛ (filius). ſ. tuus xp̄s honorat te (nihil negans) ſcilicet tibi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

O ihu ſalua nos ꝓ quib⁹ ꝟgo mater orat te ¶ Notandū lr̃a dt. nihil ne
gaſte honorat. vn̄ tota trinitas btām ꝟginem honorauit. q2 pater aiam
ei⁹ purgauit. filius eius ventrē inhabitauit ſpūſſcūs vterū eius ſanctifi-
cauit. vn̄ canit̄ de ipa. Optimā ptē elegit ſibi maria. qd̄ intelligit̄ ſic. illa
ps eſt bona q̄ hʒ vitā actiuā. illa ps eſt melior q̄ hʒ vitam cōtēplatiuā. illa
ꝟo optima q̄ hʒ vtrāqʒ. ꝟgo mater eſt hm̄oi g̊ ꝛc. vel ſic. Ubicūqʒ eſt glo
rificatio corporis ibi eſt ps bona. ſed vbi eſt glorificatio aie ibi eſt ps me-
lior. g̊ vbi eſt glorificatio vtriuſqʒ eſt optima. quaʒ elegit b. ꝟgo. q2 corpe
et aia aſſumpta ē in celū. Itē ſciendū. ꝟgo hʒ triplex officiū ſcʒ adiuuan
di. aduocādi. et miſerēdi. Primū hʒ triplr̃. q2 auxiliat̄ in vita. in morte. et
p⁹ mortē. Primo in vita. qn̄ vnicuiqʒ impetrat grām ſuā. 2° in morte qn̄
nos a dyabolo defendit. Tercio poſt mortē. qn̄ aias nrās ſumit ad ſcām
ciuitatē ihrl̃m. Primuʒ officium eſt bonū. ſecundū eſt melius. g̊ legitur
de ea quo ad p̄mū. maria mater gr̃e. quo ad ſcdm. tu nos ab hoſte ꝓtege
quo ad terciū. in hora mortis ſuſcipe. Scdʒ officiū eſt aduocare in q̊ pri-
mo captat beniuolentiā iudicis ſcdo ſibi inſinuat miſerias hōis Tercio
inducit iudicē ad miſericordiam. ꝛ ſic iterū p̄ma ps eſt bona. ſcda melior
tercia optima. Tercio habuit officiū miſerendi. quidā em̄ iudices conſe
quūtur veritatē ꝯſcie. que ps eſt bona. alij ꝯſequunt̄ rectitudinē iuſticie
que eſt melior. alij ꝟo tempant miam. que eſt optima. quā ipſa btā ꝟgo
elegit ꝓpterea mr̃ mie nuncupat̄. Tūc ibi Da fontem boni ꝛc.

Da fontem boni viſere. da pure men
tis oc'los in te defigere. Quo hauſto
ſapientie ſaporē vite valeat mens in-
telligere. Chriſtianiſmi fidem opib⁹
redimire beatoqʒ fine ex huius inco-
la tu ſeculi autor ad te tranſire.

¶ Hic au. ſupaddit ali-
as petitiōes. ꝛ hʒ ad filiuʒ
dei dicēs O maria vel o
ihu (da viſere) .i. videre
(fontē boni) .i. bonitatis
ſcʒ xp̄m. ꝛ da (defigere)
.i. firmit̄ infigere oculos
pure mentis in te q̊ ꝓ vt
(mēs valeat intelligere
ſaporē .i. dulcedinē (vite
ſcʒ eterne (hauſto) .i. p hauſtū (ſapie) o iheſu tu da (nos redimere) .i. or-
nate (fidē xp̄ianiſmi) .i. fidē xp̄ianā (opib⁹) .ſ. ſcis ꝛ ꝟtuoſis. q2 fides ſine
opib⁹ mortua eſt. ꝛ o iheſu (autor) .i. factor .ſ. oim. ſᶜ da nos (trāſire ad te
ex incolatu) .i. exilio (hui⁹ ſeculi) .i. iſtius mūdi. ¶ Notandū prima ps
huius petitionis tāgit̄ in Boetio de ꝯſolatione phie li. iij. metro. ix. Da
pater anguſtā mentis ꝯſcendere ſedem. Da fontem guſtare boni. da lu-
ce repta. In te ꝯſpicuos animi defigere viſus. Item lr̃a dt oculos. Vn̄
ocul⁹ eſt duplex .ſ. corpalis q̇ ꝯſtat ex ptib⁹ materialib⁹. q̄ ſunt caro oſſa
et nerui. Alius ē oculus ſpūalis q̇ eſt intellectus. ſm̄ que fiūt opatiōes
ducētes nos ad ſummā felicitatē. qꝫ autor petit in fine hui⁹ ſeqntie cum
dt. ex h⁹ incolatu ſeculi. Pro terminis nota. boni ponit̄ h̄ ſubſtātiualr̃ ꝛ
in neutro gn̄e ſubſtātiuat̄ Itē nota. fides xp̄iana reqrit bonū opus. nā
ſm̄ aplm̄. fides ſine opib⁹ mortua ē. Itē nota. dr in lr̃a. da fontē boni ꝛc.
et hoc ꝯcordat cū ſm̄a Boetij in de ꝯſolatione phie li. iij. metro. ix. Da pa
ter anguſtaʒ ꝛc. vt ptactū eſt. Vbi nota ꝙ ſedes ſummi boni dr anguſta

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

id eſt ſubtilis.qꝛ vix.immo magno labore ad ipſam ꝑuenit᷑.ꝛ illud ſum
mū bonū dꝛ fons bonitatꝫ.ſicut riuuli hn̄t eē ꝛ exiſtere ꝛ fluere a fonte.ꝛ
ipſe a nullo.ſic a deo habemꝰ oē bonū.bonitatē aūt a ſeipo hꝫ.ꝛ ad hoc ꝙ
ſedes ſummi ꝯſcēdat opꝫ vt inueſtiget᷑. ſꝫ qꝛ nō ſufficit inueſtigare ſi nō
inueniat᷑.nec inueniri pt̄ ſi nō diligat᷑ phīa.in illa ꝑte petit ꝑ amorē viſꝰ
animi.ſ.rōem ꝛ intellcm̄ in ſummū bonū.ſed ex quo intellectꝰ ꝛ rō impe
diunt᷑ ꝛ obſcurant᷑ ꝑ affectionē ꝛ deſideriū terrenoꝝ.qꝛ corpus qd̄ corrū
pit᷑ aggrauat aiam. Ideo vlteriꝰ petet fugare nebulas ꝛ grauitates ter-
re.ꝛ qꝛ n̄ ſufficit fuga tenebraꝝ niſi aſſit lux illumināſ. iō petit illumina
tionē cū ſubiūgit.mica. Item redimere idem ē ꝙ ornare. Itez incolatꝰ
eſt nomē quarte declinationis deriuatū ab incolo.Nūc ibi Victime

Victime paſchali laudes im-
molent chriſtiani. Agnus re
demit oues xp̄s innocens patri recō-
ciliauit peccatores. Mors et vita du
ello conflixere mirando.dux vite mor
tuus regnat viuus.

¶ Hic autor ponit alid
canticū. in q̄ deſcribit po
tentiā dei. et ꝑmo facit h̄
ſcdo deſcribit reſurrecti-
onis ꝟitatē. tercio ſubin
fert eiuſdē reſurrectōnis
credēdi ꝓbabilitatē. Se
cūdū ibi. dic nobis. Ter-
ciū ibi. credēdū eſt magꝫ
Pro ꝑmo dt ſic (xp̄iani
immolent).i.offerre dn̄t
(laudes paſchali victime).i.xp̄o q̄ dꝛ paſchalis victima. Eſt enī oblatus
ꝓ nobis in cruce tꝑe paſchali (agnus).ſ. ipſe xp̄s (redemit).i. liberauit
ab eterna morte (oues) ꝓ quibꝰ eſt occiſus.agnus inq̄ꝫ (innocens).i.im
maculatus (reconciliauit).i.pacificauit (pctōres).ſ.deo patri (mors).i.
dyabolꝰ (ꝛ vita).i.xp̄s (ꝯflixere).i.ꝯflixerūt.hoc eſt pugnauerūt.ſcilꝫ in
ara crucis (mirando).i.mirabili (duello).i.bello.ſed tn̄ (dux vite) qui
erat (mortuus.regnat viuus) qꝛ in triduo reſurrexit ad vitā immortalē
¶ Notandū.ſcribit᷑ Mat.vi. Similis factus ſum leoni in ſuis opibus.qui
bus ꝟbis ꝯmendat᷑ iudas machabeus qn̄ poſt mortē ſui patris ſumpſit
ꝑncipatū a pplo iſrahel. et q̄ꝫuis de ipſo dicta ſunt hyſtorice.tn̄ de deo ſtꝫ
ſcripta ꝓphetie.qui ſilis fuit leoni. Vn̄ patꝫ ex phiſiologo ꝙ leo hꝫ ali-
quas ꝓꝑetates q̄ pn̄t applicari ad xp̄m Prima ꝓprietas eſt ꝙ habitat.ꝛ
gyrat in montibꝰ altiſſimis ꝛ eo deſcēdente delet veſtigia pedū ſuoꝝ oc-
cultās ꝑ hoc ne canes venatiles pueros ſuos inueniāt. Sic filius dei oc
cultauit ſuā reſurrectionē ꝙ nullus cuſtodū infideliū q̇cq̄ꝫ de ea ꝑcepit
niſi poſtq̄ꝫ ſurrexit Scda ꝓꝑetas leonis eſt ꝙ pueri gn̄antur mortui.ſed
in triduo ꝑ rugitū patris reuiuiſcūt Sic xp̄s erat mortuus vſqꝫ in tridu
um.ꝛ ꝑ diuinā clementiā pr̄is tercia die reſurrexit ꝛ hoc ꝑ rugitū dyabo
loꝝ quibꝰ p̄dam accepit. etiā cū magno rugitu terremotꝰ q̇ ꝑterruit cu-
ſtodes ꝙ nō potuerūt euigilare. vel cū magno rugitu patrū. qui lachry
mabili voce clamauerūt.aduenisti deſiderabil'. Tercia ꝓꝑetas ꝙ leo dor
miēs hꝫ oculos aptos.ſic xp̄s habuit oculos vigiles.qn̄ nos de ptāte dia
boli liberauit.vn̄ pſ. Non dormitauit neqꝫ dormiet qui cuſtodit iſrahel
Itē victima dꝛ offertoriū qd̄ dat᷑ poſt triūphū. vt legit᷑ in Gen̄.xiiij.cuꝫ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

Abrahā obtinuit triūphuz reuerſus eſt ad melchiſedech ſacerdotē. quo
obtulit ei ꝓ victoria vinū ⁊ panē. q̇ erat ſacerdos altiſſimi dei. Sic eodē
mō xp̄s ſacerdos ⁊ pōtifex ſummi dei obtulit ſemetipm̄ panē et vinū in
cena dn̄ica ꝓ victoria in victimā. Sil'r cū filij iſrl' expugnauerūt egiptū
offerebāt victimā. ⁊ dr̄ victima paſcalis. qꝛ mediāte tali victima ſiccis pe
dib⁹ ꝑambulabāt mare rubꝝ. ꝗ dr̄ paſcha a phaſis grece qđ eſt tranſitus
latine. Vn̄ hoc paſcha fuit p̄ſagiū paſche ih̄u xp̄i. de quo trāſiuit de mor-
te ad vitā ⁊ offerebat ſe ꝓ nob̄ in ara cruc; ſm̄ ordinē melchiſedech. Itē
xp̄s dr̄ agnus duplici rōe. Primo rōe ꝓphetie. qꝛ ꝑ ꝓphetā Iſa. dr̄ Emit
te agnū dn̄e dn̄atorem terre Scđo rōne hūilitatis ⁊ innocentie. vn̄ ſicut
agnus corā tondēte ſe obmuteſcit. ita ꝙ nō aꝑiat os ſuū. ſic et dn̄s nr̄ ih̄s
xp̄s ductus eſt ad ſuā paſſionē tanꝗ̄ agnus manſuetus. ¶ Pro termi-
nis nota. paſcha eſt nomē neutri gn̄. Item agnus ponit̄ ꝓ xp̄o. ſed nos
xp̄iani appellamur oues. qꝛ vnuſq̇ſqꝫ in viā ſuam declinat ſicut ouis
Item innocēs eſt nomē adiectiuū oīs generis ꝯpoſitū ab in ⁊ nocēs. ⁊
gr̄a iſtius ꝯpōis trāſit in vim nois. qꝛ nō dr̄ innocco. Itē ꝯfligo eſt vbū
ꝯpoſitū a con ⁊ fligo. Sed mirādus eſt noⁿ adiectm̄ a noie mirus a um.

Dic nobis maria quid vidiſti in via
Sepulcrum xp̄i viuentis ⁊ gloriā vi-
di reſurgentis Angelicos teſtes ſuda
riuꝫ ⁊ veſtes Surrexit xp̄s ſpes mea
precedet ſuos in galileam

Hic au. deſcribit dn̄ice
paſſionis veritatē ⁊ vtit̄
ſermōe dragmatico. i. in
terrogatiuo. ⁊ dirigit ſer-
monē ſuū ad btām mari
am magdale. Et vult. o
(maria) magdalēa (dic
nobis) ſcꝫ fidelib⁹ (quid
vidiſti in via). ſ. qua iui-
ſti ad ſepulchrū xp̄i vt cū vngeres. ⁊ rn̄dit maria mag. (vidi ſepulchꝝ). i.
locū ſepulture (xp̄i viuentis. ⁊ vidi glām). i. gl'oſum corpus (reſurgētis)
ſcꝫ xp̄i ⁊ vidi (angelicos teſtes). ſ. reſurrectōis xp̄i (⁊ ſudariū). ſ. in q̊ erat
ſepult⁹ (⁊ veſtes) q̄ oīa ꝑhibent teſtimoniū de ei⁹ reſurrectōe. Dico g̊ ꝙ
(xp̄s ſpes mea ſurrexit ⁊ p̄cedet vos). ſ. diſcipulos (in galilea) qui eterna-
liter viuit ¶ Notandū quereret aliq̇s. q̄re xp̄s ſe manifeſtauit ꝑmo mu
lieri. cū tn̄ mulieres iure a teſtimonio remouent̄. Rn̄det̄ ꝙ hoc eſt ideo.
qꝛ mulieres ea q̄ ſciūt de facili nō occultāt. iō apparuit mulieri vt ei⁹ re-
ſurrectio eo citius diuulgaret̄ Etiā ideo q̄uis xp̄s apparuit mulieri. tn̄
adhuc teſtimoniū ꝑmāſit in apl'is. vt dt̄ Gre. in omel'. ſuꝑ illud euāgeliū
Thomas q̇ dr̄ didimus. vbi dr̄ Maria mag. minus mihi p̄ſtitit q̄ cito cre
didit q̄ꝫ thomas q̇ diu dubitauit. ⁊ dubitādo fixuras clauoꝝ et vulnera
tetigit. ⁊ ſic ab eo vuln⁹ dubitatōis xp̄s āputauit. Vel dr̄ ꝙ iō apparuit
marie mag. nō rōne teſtimonij. ſed cā ſumme dilectiōis. qꝛ dimiſſa ſtꝫ ei
pctā multa qm̄ dilexit multū. Itē maria mag. vocauit xp̄m ſpem ſuaꝫ
qꝛ poſt mortem ⁊ ſepulturam xp̄i multi ceciderunt in deſꝑatione. nam
Lucas ⁊ Cleophas cū irent in emaus ⁊ xp̄s in ſpecie peregrini eis ob-
uiauit. tunc deſꝑando dixerunt ad inuicem. nos autem ſperabamus ꝙ
xp̄s eſſet ver⁹ ꝓpheta redempturus iſrahel. Sed qꝛ nūc eſt tercia dies ꝙ
hec facta ſunt ⁊c. Ex q̇bus verbis manifeſte patet eorum deſperatio.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

De Reſurrectione chriſti

Sed reſurrectõe fcã amota eſt eoꝝ deſpatio. ⁊ reuenit ſpes. q̃re xp̃s meri
to dꝛ ſpes ¶ Pꝛo terminis nota. quid eſt h̷ acci caſus. qꝛ ei rñdet accũs. ſ.
ſepulchꝛũ. vñ Floꝛiſta. Si rñdet q̃rtus qd habet. Item nota ille termi-
nus gl̃a multipl̃r exponit. Primo idẽ eſt ꝙ viſio mirabilis. vñ in Exo.
Gl̃a dñi apparuit in mõte ⁊ loq̃bat ad moyſen. Scdo dꝛ regnũ celeſte.
vñ apl̃s. Que ſurſum ſtꝫ q̃rite. vbi xp̃s eſt in gl̃a. i. in regno celoꝝ Tercio
dꝛ gl̃oſa opatio. vñ Johes Vidim⁹ gl̃am ei⁹. Quarto idez eſt ꝙ coꝛpus
gl̃ificatũ. ⁊ ſic capit qñ maria mag. vidit gl̃iaz. i. coꝛpus gl̃ificatũ. Item
ſudariũ pmo dꝛ pãnus q̃ mũdant equi a ſudoꝛe. Scdo dꝛ pãnus quo in
uoluunt coꝛpa moꝛtuoꝝ. ⁊ ſic capit hic Item galilea eſt ꝓpꝛiũ nomẽ re
gionis ⁊ interp̃tat quaſi tranſfiguratio. Tũc ibi. (Credendũ eſt)

¶ Hic autoꝛ infert eiuſ-
dẽ reſurrectõis credẽtiaz
⁊ ꝓbabilitatẽ dicẽs Ma-
gis credẽdũ ẽ ſoli veraci
marie. i. marie magdale
ne (q̃ȝ fallaci). i. decepti-
biſi (turbe). i. ꝯgregatio

**Credendum eſt magis ſoli marie ve
raci. q̃ȝ iudeoꝛum turbe fallaci. Sci-
mus xp̃m ſurrexiſſe a moꝛtuis vere.
tu nobis victoꝛ rex miſerere.**

ni (iudeoꝝ. nos) xp̃iani (ſcimus xp̃m ſurrexiſſe vere a moꝛtuis) igit tu
(victoꝛ). ſ. xp̃e q̃ moꝛtẽ viciſti (miſerere nobis) Notãdũ de reſurrectio
ne xp̃i magn⁹ fuit erroꝛ in ppl̃o. nã xp̃ifideles ꝓteſtati ſtꝫ reſurrectionez
dñi. iudei vero nõ. vt recitat Math in euan. qꝛ cũ reſurrectio dñi innoteſ-
ceret pncipib⁹ ſacdotũ. ipis militib⁹ ſepulchꝛũ cuſtodiẽtib⁹ magnã pecu
niã ꝓmiſerũt vt dicerẽt. ꝙ ipſis doꝛmiẽtib⁹ diſcipuli eius furati eẽnt eũ
dicẽtes eũ ſurrexiſſe ⁊ viuere. Et dꝛ ibidẽ. qꝛ talis ſermo diuulgatus eſt
apud iudeos vſqȝ in hodiernũ diẽ. Sꝫ potius credendũ eſt veritati q̃ȝ er
roꝛi iudeoꝝ. Itẽ nota au. dat intelligere vnũ articulũ ⁊ vnũ argumẽtũ
arguendo p locũ a minoꝛi. Nam pmo ꝓcedit p locũ maioꝛi. vt ſic magꝫ
eſt credenduz marie q̃ȝ fallacib⁹ iudeis. qꝛ maria eſt verax. iudei vero fal-
laces. g̊ potius credẽdũ eſt marie. Exiſto tũc infert argumentũ p locũ a
minoꝛi. vt ſic minus videt eẽ credendũ vni mulieri q̃ȝ plurib⁹ viris infi-
delib⁹. ſed vni ſoli mulieri magis credit q̃ȝ plurib⁹ iudeis. g̊ multo magꝫ
credit plurib⁹ fidelib⁹. ſ. apl̃is ⁊ diſcipulis. Item q̃reret q̇s. quõ xp̃s ſur-
rexit. Rñdet ꝙ varijs modis. Prio ſurrexit potẽter. qꝛ ꝓpꝛia vtute. Vñ
Joh. ij. Ptãtem habeo ponẽdi aiam meã ⁊ iterũ ſumẽdo eã Scdo ſurre
xit feliciter. qꝛ depoſita oñi miſeria. vñ Joh. Poſtq̃ȝ aũt ſurrextio p̄cedã
vos in galileam. Tercio viriliter. qꝛ capta p̄da dyaboloꝝ. Vñ Hiere. Aſ
cendit leo de cubili ſuo. Quarto ſurrexit miral̃r. qꝛ ſepulchro manente
clauſo. vt dt Chꝛiſoſto. Sicut eñ clauſo matris vtero exiuit et clauſis
ianuis ad diſcipulos intrauit. ſic clauſo ſepulchꝛo ſurgẽ potuit Quinto
ſurrexit veracit. qꝛ ꝓpꝛio coꝛpe vero ⁊ nõ fantaſtico. qd pmo ꝓbat p ange
lum q̇ viſus erat circa ſepulchꝛ. ſcdo p frequentẽ apparitionẽ. tercio p
comeſtionẽ. q̃rto p palpationẽ. ex eo ꝙ fecit ſe palpare. cicatrices oñden-
do. q̃ nõ ſtꝫ in coꝛpe fantaſtico. Itẽ quereret q̇s. vtrũ xp̃s ſurrexit exci-
tatus vel exprectus. i. p ſe euigilãs Rñdet ꝙ vtroqȝ mõ. tñ aliter ⁊ aliter
Vñ ſurrexit excitatus p ꝓphetã dicentẽ. Exurge quare obdoꝛmis do-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

mine. Pꝫ ſurrexit exprectus p̱ euãgeliſtã. Ptãtem habeo ponẽdi aiam
Ex q̃bus pꝫ ꝙ ptãte diuina xp̃s ſurrexit a mortuis ¶ Pro ẽminis notã-
dũ ꝙ credẽdũ eſt gerũdiũ indeterminate perſone ⁊ numeri recte ſicut il-
le infinitiuus credere. Item verax eſt noᵘ adiectm̃ a noie verus. Item
miſerere eſt impatiuus a miſereor.

Agni paſcalis eſu potuqꝫ dig-
nas moribus ſinceris prebe
ant om̃es te chriſtiane am̃ie Pro qui
bus ſe deo hoſtiã obtulit ipſe ſumm⁹
pontifex. Quarum frons in poſtis
eſt modum eius illita ſacroſctõ cruo-
re ⁊ tuta a clade canopica q̃rũ crude-
les hoſtes in mari rubro ſunt obruti.

¶ Agni paſcalis
¶ Hoc eſt aliud canticũ
qd̃ cãtat̃ in paſcha. in ei⁹
materia autor oſtẽdit q̃-
liter h̃ paſcha ſit prefigu-
ratum. Et diuiditur in
duas p̱tes. primo agit de
paſcha generalit̃. ſcd̃o ex
ponit articl̃os paſche iu-
deorꝝ. Scd̃m ibi. renes
ꝯſtringas. Prima adhuc
in duas p̱tes diuiditur.
Prio hortat̃ nos ad pre
paratione huius paſche
Scd̃o declarat effectuꝫ
et vtilitatẽ ei⁹. Scd̃a ibi.
quarꝫ frons. dicens p̱mo
ſic (Oẽs xp̃iane aie). i. xp̃iani hoies. ⁊ ponit̃ p̱s ꝓ toto (p̃beãt ſe dignos
eſu). i. mãducatiõe (qꝫ) p ⁊ (potu paſcalis agni). ſ. xp̃i (ſinceris). i. bonis
morib⁹ (ꝓ quib⁹). ſ. aiabus (ipe pontifex xp̃s obtulit ſe hoſtiã deo No
tandũ ꝓphetia iſta ſcribit̃ Exo. xij. vbi dr̃. Eſt em̃ paſcha. i. tranſit⁹ dm̃
Circa qd̃ ſciendum ꝙ in ſacra ſcriptura legimus triplex fuiſſe paſcha
Primũ paſcha eſt vetus. ⁊ hoc celebrãt iudei Scd̃m paſcha eſt mediũ. et
hoc fuit celebratũ añ paſſionẽ xp̃i. Terciũ eſt paſcha nouũ qd̃ celebratur
hodierna die. Primũ paſcha eſt in figura. de quo dictũ eſt. Iam eſt em̃
paſcha. i. tranſitus dm̃. Cũ em̃ filij iſrahel p̱ grãm acquiſitã in ꝯſpectu io
ſeph fratris pharaonis. et p̱ ſucceſſum tp̱is poſt mortem ioſeph onerib⁹
grauati clamauerunt ad dñm exauditi ſunt. quia dñs trãſtulit eos ſicco
pede p̱ mare rubrũ. ⁊ ſic paſcha dr̃ trãſitus maris rubri. Scd̃m eſt celebra
tum cũ dñs noſter ih̃s xp̃s cõſummato op̱e carnis tranſiuit ad patreꝫ p̱
ſtimulũ paſſionis. et ſic dr̃ paſcha q̃ſi tranſitus ih̃u xp̃i de corruptiõe in
incorruptionem. Terciũ paſcha celebrat̃ a fidelib⁹ die hodierna. qꝛ fide-
lis aia relictis vinculis pctõꝝ libere ambulat in ṽtutibus. ⁊ ſic de labo-
rioſa vita hui⁹ mũdi p̱tranſibit ad requiem. ¶ Pro littera notandum
eſus eſt nomẽ q̃rte declinatõis deriuatũ a verbo edo is. Iteꝫ ſummus
eſt ſup̱latiu⁹ hui⁹ nõis celſus. Sed põtifex eſt idẽ qd̃ ep̃s. nam ſicut ho-
mo p̱ pontẽ tranſit p̱ aquas. ita p̱ p̃dicationẽ ⁊ p̱ regimen ip̃ius ep̃i debe
mus tranſire per vanitates mundi.

¶ Quarum frons

¶ Hic autor declarat vtilitatẽ ⁊ effectũ hui⁹ agni paſchalis. ⁊ infert̃ ſic
qꝛ dictũ eſt ꝙ aia fidelis dꝫ ſe p̱parare ad eſum agni paſchalis. Quere-
ret q̃ aliq̃s vtrũ ois aia debeat h̃ facere. vidꝫ guſtare agnũ paſchalem ſcilꝫ
corp⁹ xp̃i. Ad hoc rñdet autor ꝙ non om̃is aia manducabit agnum pa-

chalē.ſed ſolū illa aīa q̄ eſt ſignata in fronte ſignaculo ſcē crucis ⁊ depicta ſignaculo p̄cioſi ſanguinis ihū xp̄i. ⁊ q̄ eſt liberata a putredine viciorꝫ.cuius inq̄ꝫ aīe inimici ſunt detenti ⁊ ſubmerſi in inferno. q̄ſi diceret. tm̄ aīa fidelis purgata ab omni pctō p̄t mādūcare corpus xp̄i. Vñ dt ſic. (quarū).ſ.aīarū(crudeles hoſtes).i.ſeui inimici(ſunt obruti).i.ſubmerſi (in mari rubro) ⁊ quarū aīarū (frons eſt illita).i.ſignata(ſacroſancto cruore ei⁹).ſ.agni paſchal̄(in modū).i.ſil̄itudinē(poſtis) ⁊ (q̄rū).ſ.aīarū(frons eſt tuta).i.ſecura(a clade canopica).i.egipciaca ¶ Notandū ſcribit̃ Ezechiel̄.vij. ꝙ ezechiel vidit virū habentē attramētariū iuxta renes ſuos ⁊ ipm̄ tranſire ⁊ in ciuitate pſignare poſtes domuū cū figura thau.q̄ olim diſpoſita erat ad modū mallei.⁊ hāc ſignationē figure ſequebat̃ ꝯcluſio talis. vt oīs qui pcuſſit aliquem hoīem nō vidēs thau ſignatū non peccauit. mō ad ꝓpoſitū iſte poſtes ſignauit frontes xp̄ianorū. Itē thau eſt figura hui⁹ hyſtorie qñ filij iſrael poſtq̄ꝫ celebrauer̄t paſcha tūc fuerūt iſrahelitici.i.ppl̄s ꝯtemplatōis et ſequentes ſicco pede trāſierūt.i.ſine dolore purgatorij trāſierūt ad eternā vitaꝫ.ſed inimicos .i.egyptios opuit mare. vñ ps. Principes eorꝫ ſubmerſi ſunt in mari rubro. ¶ Pro terminis notandū.frons duo ſ̄cat. vñ Frons frontis capitis.frons frondis in arbore ramus. Itē poſtes dr̄ ſupior ps ianue.q̄ alio nōie dr̄ ſubliminare. Itē illita eſt pticipiū a verbo linio is deſcendēs qđ ſignificat maculare. Itēꝫ clades dr̄ infirmitas ſiue peſtilentia ꝓueniēs ex fame. Sꝫ canopicus ca cū eſt noⁿ adiectīm deriuatū a nomine canopia.qđ eſt ꝓpriū noⁿ terre in egypto. et ſic clades canopica dr̄ plaga illi⁹ regionis. Sed obrutus eſt pticipiū deriuatū a v̄bo paſſiuo obruor.

¶ Reneſq̄ꝫ ꝯſtringant

Reneſqꝫ conſtringāt ad pudiciciam pedes tuent̃ aduerſus viperas. Baculoſqꝫ ſpiritales cōtra canes iugiter manu baiulant. Ut paſcha ihesu mereantur ſequi. quo de baratro redijt.

Hic autor declarat figuras agni paſchalis in ſpeciali. Et diuidit̃ in duas partes. Primo declarat figuras. Scđo ex dictis infert petitionē ibi.en rediuiuus. Et p̄mo dt ſic. (xp̄iane anime).i.xp̄iani hoīes(ꝯſtringāt).i.p̄cingāt(renes ad pudiciciā).i.ad caſtitatem.⁊ xp̄iane aīe(tuent̃).i.tutos faciāt pedes(aduerſus viperas).i.ꝯtra ſerpētes et (baiulant).i.portant (iugiter).i.ſp(manu).i.in manu(baculū ꝯtra ſpiritales canes.vt).ſ.ſic ſe habentes(mereant̃ ſeq̇).i.ꝯſequi vel(ſeq̇).i.imitari(paſcha).i.tranſitū(ieſu.q̄) ſcꝫ paſcha(redijt de baratro).i.inferno h̄ eſt de lymbo ſanctorū patrꝫ. ¶ Notādū hec ſīma habet̃ in Exo. vbi ſcribit̃ de filijs iſrahel de ꝯmeſtione agni paſcalis. Renes vr̄os accingetꝫ.calciamēta in pedibus. baculos in manib⁹ habeatis ⁊ ꝯmedetꝫ feſtinanter. Hec eñ in ſe habent myſticā expōem.qꝛ p renes accinctos intelligit̃ carnal̄ ꝯcupiſcētia extincta.vt in euā°. Sint lumbi vr̄i p̄cincti. Sꝫ p calciamēta in pedib⁹ deſignat̃ ꝯtinētia q̄ ꝯtradicit carnali deſiderio. p qđ ad auariciā ⁊ ad vanam gl̄am ſumus inclinati. Habeam⁹ ḡ calciamēta in pedib⁹.i.cōtinētiam

ne vipere.i.ſerpētes noceāt nos.i.vt diaboli nō trahāt nos ab dānatōem a via ſalutis Tercio debemꝰ hr̄e baculos in manibꝰ.i.debemꝰ hr̄e firmā ſpem ⁊ verā fidem ꝑ q̄ȝ poſſumꝰ hr̄e ſecuritatē et defendē nos a falſitate hereticoꝝ.ad h̄ hortat̄ nos dn̄s in euāg.dicēs Attendite a falſis ꝓph̄is ⁊c̄. Itē attēdite a fermento phariſeoꝝ. Itē debemꝰ hr̄e baculum in manu vt poſſimꝰ certare in agone. qꝛ nullꝰ coronabit̄ niſi q̇ legittime certauerit. Itē baculꝰ dꝫ nob eſſe ſuſtētamētū ⁊ ſolatiū vt poſſumꝰ dicere cuȝ pſ. Virga tua ⁊ baculꝰ tuꝰ ipa me cōſolata ſt̄. Itē ꝑ baculū intelligitur etiā ſigculū ſcē cruc̄. qꝛ ꝯ̄ h̄ lignū nullū reſiſtit ꝑiculū ¶ Pro t̄minis nota.mereoꝛ ē v̄bū deponētale hn̄s merui in p̄t°. Itē vipera eſt ſerpēs.⁊ capit̄ hic ꝓ dyabol̄.nā ſicut vipere ſt̄ aīalia mortifera.ſic et dyabolꝰ.

Itē iugiter eſt aduerbiū q̄litatis. ¶ En rediuiuus ¶ Hic autoꝛ ꝑ modū petitionis hortat̄ nos ad faciendū ea q̄ dicta ſunt dicens (En).i. ecce (mūdus rediuiuus).i.iteꝝ viuꝰ.q̇.ſ.ꝑ hyemē erat mortuꝰ (ꝯſurgēs .i.ſit̄ ſurgens (xp̄o ornatibꝰ).i.floribꝰ q̇bꝰ ornat̄ mūdꝰ (ammonet fideles .i.xp̄ianos (victuros meliꝰ) ſcȝ q̄ȝ ꝑus vixer̄t (cū eo) .ſ.xp̄o (poſt morteȝ) coꝝ tꝑalem ¶ Notādū q̄ rediuiuꝰ mūdꝰ p̄t dupliciter exponi. Primo q̄ rediuiuus mundꝰ dr̄ multitudo illoꝝ q̇ ꝯſurrexerūt cum xp̄o ⁊ viſi ſt̄ in ihr̄l'm. ſic q̄ hec multitudo hortat̄ nos ad faciendū ea q̄ predicta ſunt. Alio mō ſic intelligit̄ rediuiuꝰ mūdꝰ.i.mūdꝰ a dānatōe redemptꝰ qꝛ añ redēptionē non dicebat̄ mūdꝰ viuꝰ ſed mortuꝰ ⁊ dānatꝰ. ¶ Pro terminis nota En eſt aduerbiū demōſtrandi.⁊ ponit̄ aliq̄liter hortatiue. Iteȝ rediuiuꝰ dr̄ q̄ſi rediēs ad vitā et eſt nomē adiectiuum mobile tm̄ Itē meliꝰ eſt aduerbiū cōꝑandi.

En rediuiuus mūdus ornatibꝰ xp̄o cōſurgēs fideles āmonet Poſt mortem melius cū eo victuros.

Mane ꝑma ſabbati ſurgēs dei ſiliꝰ noſtra ſpes et gl'a Victo rege ſceleris redijt ab inferis cum ſumma victoria. Cuiꝰ reſurrectio omniū plena gaudio cōſolatur omnia.

¶ Mane prima

¶ Iſtud eſt cāticū aliud qđ cantat̄ ob reuerentiā dn̄ice reſurrectōis. et diuidit̄ in duas ꝑtes ꝑncipales. In ꝑma ꝑte aꝰ· recitat triūphalē reſurrectionē xp̄i. In ſcđa oñdit cui xp̄s reſurgēs ꝑmº apparuit.ꝑma ibi.. Reſurgētis itaqȝ.dicēs (Filiꝰ dei) ex̄ns (ſpes nr̄a ⁊ gl'a.ſurgēs) .i.reſurgēs (mane ꝑma ſabbati).ſ.in die dn̄co (redijt ab inferis) .i.ab infernis (cū ſumma victoria.rege ſceleris).i.ꝑncipe pcti (victo).i.ſuꝑato (cuiꝰ) .ſ.filij dei (reſurrectio) ſᵉ eſt (plena oī gaudio ⁊ ꝯſolat̄ oīa) ¶ Notādū q̄ ſeptimana hȝ ſeptē dies.q̇ a diuerſis diuerſimode noīati ſunt Silueſter pp̄ nominat illos dies ferias addēdo noīa. vt ꝑma feria.ſcđa feria.tercia feria.⁊c̄. Et hoc mō apud nos in cōi vſu.nominare ſolent. Sed ph̄i ſiue aſtronomi dies noīant a planetis.dicētes diē dn̄icū.diē ſolis. eo q̄ in prima hora illiꝰ diei regnat ſol talis planeta. ⁊ ſic ꝯ̄ṅter ꝑ ordinē noīant alios dies ſecundum noīa planetaꝝ.vbi gr̄a dies lune.dies martis.dies mercurij.di

De Reſurrectione chriſti

es iouis. dies veneris. dies ſaturni. Sed iudei dies ſeptimane denoiant a ſabbato. ita ꝙ diē celebrē eoꝝ ſabbatū denoiant. ⁊ tūc alios dies ſeqntes a ſabbato denoiant addendo noia ordinē ſignificātia. vbi grā Prima dies ſabbati. ſcda dies ſabbati. tercia ſabbati ⁊c. Et Silueſter papa noīat dies ferias a ferio as are. qd idē eſt ꝙ ceſſo as are. qꝛ oib⁹ dieb⁹ ceſſare debem⁹ ab opib⁹ malis. Sʒ iudei diē celebrē eoꝝ ſabbatū noiant. nā ſabbatū. idē eſt qd reqes ex eo ꝙ de⁹ hoc die reqeuit ab omī ope qd patrauerat. ⁊ ſic ꝯformit ipſi reqeſcūt a laboribus. ⁊ tunc alios dies ſeqntes ab illo denominant tanq̄ a digniori.

Reſurgentis itaqʒ maria magdalena facta eſt prenuncia Ferens chriſti fratribus eius morte triſtibus expectata gaudia.

Et ſic ad ꝓpoſitū ꝑ hoc ꝙ autor dt. mane ꝑma ſabbati intelligit diem dn̄icum. q̄ ꝑmus eſt p⁹ ſabbatū iudaicū. Itē nota au. in ꝑmo vſu tāgit dictū Marci. xvi. dicētis. Surgēs ihs mane ꝑma ſabbati apparuit marie magdalene. ⁊ ꝙ xp̄s mane debuit reſurgere ꝑdixit ꝓpha in voce patris dicēs. Exurge glā mea ⁊c. Et ſic in ꝑſona filij rn̄dit. Exurgam diluculo. i. mane. ⁊ xp̄s mane reſurrexit ad deſignandū ꝙ mane id eſt tꝑe iuuētutis ſurgere debem⁹ ad exercitiū virtutū. iuxta ꝯſiliū ſapiētis qui dt Bonū eſt viro cū portauerit iugū dn̄i ab adoleſcētia ſua. Et alibi dt ſapiēs. Fili ne tardes ꝯuerti ad dn̄m Itē no. ſup h̄ qd dt. ſpes ⁊ glā ꝙ xp̄s eſt ſpes ⁊ glā nr̄a. hoc teſtat̄ b. Ber. dicēs. Uos q̄ eſtis in puluere expꝰgiſcimini ⁊ laudate. qꝛ venit dn̄s cū ſalute. venit cū vnctione. venit cum glā nunq̄d eīn ſine ſalute ihs aut ſine vnctione xp̄s aut ſine glā venit et dei filius. quaſi dicat nequaq̄. ¶ Reſurgentis itaqʒ.

¶ Hic autor ꝯn̄ter on̄dit cui xp̄s apparuit ꝑmo. ⁊ eſt ſcda ꝑs ꝑncipal̄ Et diuidit̄ in tres ꝑtes. ꝑmo on̄dit ꝙ xp̄s reſurgens primo apparuit marie magdalene Scdo ꝯmēdat mariā mag. enumerādo diuerſa genera grāꝝ ſibi inpenſa. Tercio dirigit ꝑces ſuas ad mariā mag. Scda ibi. O beati oculi. Tercia ibi. o maria mater. Dicit aūt (itaqʒ) ꝓ certe (maria mag. eſt fcā ꝑnuncia) .i. nūciatrix (reſurgētis xp̄i ferens) .i. dicens (fratrib⁹) id eſt diſcipulis (triſtib⁹ morte) .i. de morte (eius) .ſ. xp̄i (expectata) id eſt preparata (gaudia) ¶ Notandū ꝙ xp̄s marie mag. ꝑmo appꝰuit quinqʒ de cauſis. Primo eo ꝙ ardētius diligebat euʒ. Vn̄ Lu. vij. dr. Dimiſſa ſunt ei pctā mlta qm̄ dilexit mltū Scdo vt xp̄s on̄deret ſe mortuū fuiſſe ꝓ pctōrib⁹. vn̄ dr in euāgelio Math. Nō veni vocare iuſtos ſed pctōres Tercio ꝙ xp̄s on̄deret ꝙ meretrices ⁊ publici pctōres ꝑcederēt ſapiētes in regno dei. vn̄ dr in euanᵒ. Math. Meretrices ⁊ publicani ꝑcedēt ſapientes in regno dei. Quarto vt ſicut mulier eua fuit nūcia mortis. que mortem intulit. ita mulier. ſ. maria mag. eēt nūcia vite. i. reſurrectionis xp̄i. Quinta cā vt xp̄s on̄deret ꝙ vbi magis abūdauit delictū magis abundaret ⁊ grā. vt dt apl̄s. igit̄ xp̄s marie mag. primo apparuit. que xp̄m ſurrexiſſe apl̄is nūciauit. vn̄ etiaʒ apoſtola dicitur. ¶ Scdo nota de hoc ꝙ dicit. Ferens xp̄i fratrib⁹. apoſtoli dicunt̄ fratres xp̄i. vn̄ xp̄s dixit mulierib⁹ Ite nūciate fratrib⁹ meis. qꝛ illi erant triſtes de morte xp̄i. Unde

tauit eccia. triſtes erāt apl'i de nece ſui dn̄i. ſed poſtq̄ xp̄m ſurrexiſſe cognouerūt gauiſi ſūt. vn̄ canit ſcā mater eccia gauiſi ſunt apl'i viſo dn̄o. Tercio notandū hoc de quo dr̄ expectata gaudia. vn̄ xp̄s ante eius paſſionē diſcipulis ſuis p̄dixit. Ecce aſcēdim⁹ iherlīmā ꝛ filius hois tradet̄ ꝛc. illa em̄ gaudia expectauerūt diſcipuli ſicut dn̄s ipſis ꝓmiſerat. ¶ O bti oculi Hic au. ꝯmendat mariā magdalenā. enumerando diuerſa gn̄a grāꝝ. Et diuidit̄ in duo. ꝓmo facit q̄d dcm̄ eſt. ſcdo ꝯpat mariā mag. ad

O beati oculi quib⁹ regē ſeculi morte iam depoſita primum eſt intuita. Hec eſt illa femina. cuius cuncta crimina ad xp̄i vaſtigia eius lauit gr̄a. Que dum plorat ꝛ mens orat facto clamat quod cor amat iheſum ſup oia. Non ignorat quē adorat quod precet̄ iam deletur quod mens timet conſcia.

mariam matrē xp̄i. ꝓmo dr̄ ſic. O bti oculi. ſcꝫ marie magdalene quib⁹ ſcꝫ oculis ip̄a eſt (intuita) id eſt vidit (regē ſeculi) .i. xp̄m depoſita (iā morte .i. a mortuis reſurgentē ¶ Notandū de hoc q̄ dr̄ beati ocl'i. illi oculi beati dicunt̄ qui xp̄m viderunt. vn̄ ieſus dixit in euāgelio Beati oculi qui vident que vos videtis. Itē nota licet ex textu euāgelij habeat̄. q̄ xp̄s ma. mag. ꝓmo apparuit. tn̄ firmiter eſt credendū q̄ ꝓmo mr̄i ſue apparuit que maxime eius paſſione dolebat. Sꝫ q̄ euāgeliſte hoc nō dicūt de maria matre xp̄i qualiter xp̄s ſibi apparuit forte iō hoc ē. q̄ꝛ euāgeliſte volebāt inducere ꝛ ꝓducere idoneos teſtes reſurrectionis xp̄i. ſed maria mater xp̄i nō poterat eſſe idonea teſtis. q̄ꝛ mater de filio ꝯuenienter nō poſſet teſtimoniū ꝑhibere. ¶ Itē nota de modo apꝑitionis q̄liter xp̄s nō poſſet teſtimoniū ꝑhibere marie mag. apparuit dicēs Jo. euan. q̄ maria ſtetit foras ad monumentū ꝛ vidit duos angelos ſedētes in albis qui xp̄m ſurrexiſſe teſtabant̄. Sed maria pre nimio amore iterū ꝛ iteꝝ inclinauit ſe ad monumentū vt videret xp̄m ſepultū poſt hec ꝯuerſa eſt retrorſum ꝛ vidit ih̄m ſtātem. ſed neſciebat q̄ xp̄s eēt. et dixit ei iheſus. mulier quid ploras. q̄ ait. tulerūt dn̄m meū ꝛ neſcio vbi poſuerūt eū. q̄ dixit ei maria. ꝛ ſtatim agnoſcens eum ꝓcidebat ad pedes eius volens eū tangere di. rabbi q̄d interpretat̄ magiſter ¶ Hec eſt illa femina. Hic au. ꝯmendat mariā mag. enumerādo aliā grām ſiue indulgentiā pctōꝝ ſuoꝝ. ꝛ dr̄ ſic. Hec. ſ. maria mag. eſt illa feīa cui⁹ .ſ. feīe (cūcta crimina) .i. oia delicta (lauit) .i. purgauit (eius gr̄a) .ſ. xp̄i (ad veſtigia .i. ad pedes xp̄i (que) .ſ. femina maria mag. (amat ieſum ſup oia) .i. pre om̄ib⁹. ꝛ ipſa maria mag. (non ignorat) .i. ſcit. ſ. illū (quē adorat ꝛ q̄d precet̄) .i. roget iam delet̄. ſ. pctm̄ q̄d (ꝯſcia mēs) .i. animus marie mag. bene ſciens (timet) .i. dolet ſe ꝑpetraſſe ¶ Notandū q̄ maria mag. trib⁹ vicib⁹ legit̄ fleuiſſe. ꝛ ſp magnū fructū ꝯſecutā eſſe. Primo legit̄ q̄ fleuit in domo phareſei lauans lachrimis pedes dn̄i. ꝛ tunc ꝯſecuta fuit remiſſionem pctōꝝ ſicut habetur Luce. vij. Secundo fleuit de morte lazari fratris ſui ꝛ tunc ꝯſecuta eſt reſuſcitationeꝫ fratris. Tercio fleuit ſtans

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

De Reſurrectione chriſti

ad monumentū ⁊ querēs xp̄m. ⁊ tūc ſecuta eſt xp̄i viſionē ⁊ aſpectū. Itē nota. ꝙ ma. mag. xp̄m mente amauit qđ ipſa ope oñdit. qꝛ ſm̄ b. Grego ꝓbatio dilectōis exhibitio eſt opis. Ipſa igit̄ dilectionē mētis ope oſten dit in eius ꝯuerſione lauās lachrimis pedes dn̄i ⁊ ipſos oſculās ⁊ tergen do vngens. Ipſa etiā xp̄m in paſſiōe ⁊ morte ei⁹ dilexit ꝑmanens cū eo vſqȝ ad mortē eius. vñ ſcribit̄ in euan°. Ioh. Stabat iuxta crucē maria mater ei⁹ ⁊ maria mag. Ipſa etiā dilectionē eius poſt mortē oñdit ipſuȝ mortuū q̄rens. vñ de ipſa canit ſctā mr̄ eccia. Viuenti adherebat mortu um q̄rebat merito ⁊ cūcta pctā eius ſunt ſibi dimiſſa qm̄ dilexit multū. ſ. in morte ⁊ poſt mortē. Itē nota. de hoc ꝙ đt. nō ignorat quē adorat ꝙ ex euāgelio nō habem⁹ ꝙ maria in ei⁹ ꝯuerſione cū ad xp̄m venit in domū phariſei orōem nō fecit ꝑ v̄ba. ſȝ ꝑ orōēs hic intelligēdo ſtȝ geſtus quos maria mag. habuit lauādo oſculando tergēdo ⁊ vnguēdo q̄ opa đſideri um ei⁹ declamauarūt. qꝛ indulgentiā pctoꝝ q̄ſiuit. qđ deſideriuȝ xp̄s ag- noſcēs dixit Remittunt̄ tibi pctā tua. ⁊ iterū. Fides tua te ſaluā fecit vade in pace. Ultimo nota. de hoc ꝙ đt mens timet ꝯſcia. đt b. Gre. ꝙ maria mag. in ſeipſa grauiter erubeſcebat de turpitudine pcti. g̊ nihil fo riſquo verecūdatur eſſe credebat. Nūc ibi. O maria mater.

O maria mat̄ pia ſtella maris appel- laris operū ꝑ merita Matri xp̄i coe- quata dū fuiſti ſic vocata ſȝ hōre ſub- dita Illa mūdi impatrix iſta btā pec catrix leticie ꝓmordia fuderīt in eccl̄a Illa eñ fuit porta ꝑ q̄ȝ ſalus eſt exor-

¶ Hic au. iam ꝯpat ma. mag. ad mariaȝ matrem xp̄i penes noiationem ⁊ etiā opatōem di. ſic. (O ma. mag. pia mr̄ tu ap- pellaris. i. nōiaris (ſtella marȝ ꝑ merita. i. dignita- tes (operū). i. bonoꝝ ac- tuum. ⁊ tu maria es (coe quata). i. ſil̄is et equalis facta (mr̄i xp̄i duȝ fuiſti vocata). i. noiata (ſic). ſ. maria ita ꝙ eodē nōie ſicut ip̄a mr̄ xp̄i noiaris. ſȝ . ſ. tu es (ſubdita ſibi hōre). i. in honore. qꝛ ma. mag. multo inferioꝛ ē ipſa b. v̄gine. Notādū circa lrām. añ ꝯuerſionē ma. mag. ꝓpt̄ multitudineȝ pctoꝝ ei appropatū fuit hoc no^{n} peccatrix ita ꝙ ab hōib⁹ peccatrix noia bat̄. vñ Luc. Et ecce mulier q̄ erat in ciuitate peccatrix. Scđo maria đr ſeu interp̄tat̄ ſtella marȝ. ⁊ ma. mag. bñ đr ſtella marȝ. qꝛ ipſa ꝓmo vidit ⁊ nūciauit xp̄m q̊ ſe in li. apoc. ſtellā matutinā noiat. Scđo ꝯuenienter đr ſtella marȝ. mare em̄ đr q̄ſi amaꝝ. ſic etiā ē de ma. mag. qꝛ ipſa maximam amaritudinē de ſuis pctis habuit. vel đr ſtella maris intelligēdo ꝑ mare ſeculū vel mundū. qꝛ ſicut ſtella maris nauigātib⁹ ducatū p̄bet. ſic ma. mag. pctōrib⁹ in p̄ñti ſec̄lo laborātib⁹ viā ⁊ modū ſalutifere p̄ñie p̄mon- ſtrauit. Illa mūdi impatrix. Hic au. ꝯpat ma. mag. ad mariā mr̄eȝ xp̄i penes ei⁹ opatōeȝ. ſcđo dirigit ſuas petitiōes ad ma. mag. di. illa. ſ. maria mater xp̄i exñs (impatrix mūdi) iſta. ſ. ma. mag. exñs (b. peccatrix) qꝛ cō- uerſa (fuit ille). ſ. due marie (rñderūt). i. ꝓtulerīt (p̄cordia). i. ꝓncipia (le ticie in eccl̄a). i. ꝯgregatōe fideliū. hoc declarat in ſequēti v̄ſu di. em̄ ꝓ qꝛ (illa). ſ. maria mr̄ xp̄i (fuit porta. ꝑ quā). ſ. portā (eſt orta). i. nata (ſalus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

ſcꝫ xp̄s (hec).ſ.ma.mag.(nūcia).ſ.exn̄s reſurgētis xp̄i replet mūdū leti-cia (O ma.mag.tu audi).i.exaudi (vota).i.deſideria nr̄a (plena laude) ſcꝫ qua laudam⁹ te.ꝛ ꝯcilia clemēter illū chorū.i.turbā (apud xp̄m regē vt ipſe fons pietatꝭ q̇ te lauit.ſ.ma.mag.a pc̄tis (mūdet).i.purget (ſeruos ſuos atqꝫ) ꝓ et (tuos ſeruos data venia).i.indulgētia pc̄toꝝ dicat.ſ.ſer-ui ꝑ oīa).ſ.ſecula (amē).i.fiat verū. ¶ Notandū ꝯueniētiā quā autor in lr̄a intēdit inter matrē xp̄i ꝛ ma.mag.eſt hec ꝙ ambe attulerunt no-bis gaudia et ꝑncipia gaudioꝝ maria mr̄ xp̄i inquantū xp̄m genuit qđ

ta O maria magda.audi vota laude plena apud xp̄m choꝝ iſtū clementer ꝯcilia. Ut fons ſumme pietatis qui te lauit a peccatis ſeruos ſuos atqꝫ tuos mūdat data venia amē dicat ꝑ oīa

Virginis marie laudes.intonent xp̄iani Eua triſtis abſtulit ſꝫ ma-ria ꝓtulit natū q̇ redeit pc̄tōres Ius et virtus modulo cōuenere mirando marie filius regnat viuus.

magnū gaudiuz fuit vñ angel⁹ paſtorib⁹ Annū-cio vobis gaudiuz mag-num.ſed maria mag.ꝑn-cipiū gaudioꝝ attulit.qꝛ reſurrectiōeꝫ xp̄i ꝑmo an-nūciauit.in qua reſurrec-tione celū ꝛ terra letentᷣ. Itē nota de hoc ꝙđt au. fons xp̄us đr fons iuxta dictuꝫ b.Hiero. Hic qui đt ſi vulnus curare deſi-deras medic⁹ eſt ſi febri-bus eſtuas fons eſt. Ul-timo nota ad iſtū fontē mie cucurrit ma.mag. volēs lauari aſpiciēs ma-culas ſue turpitudinis.i.ſuoꝝ pc̄tōꝝ q̄ nō erubuit. ¶ Uirginis ma.ꝛc.

¶ Iſtud ē aliud cāticū qđ cātatᷣ ob reuerentiā b.marie in q̊ au.implo-rat b.v̄ginē ꝙ in reſurrectiōe xp̄ianos ꝯciliet ſuo filio dilecto Cxiſto eſt ꝙ h̄ canticū cantatᷣ de dn̄a nr̄a circa feſtū paſche.ꝛ diuiditᷣ in tres ꝑtes in ꝑma ꝑte dirigit petitiones ad b.v̄gineꝫ ꝓ remiſſione pc̄tōꝝ.ſcđo dirigit petitionē ꝓ futura gl̄a ꝯſequēda.tercio oñdit cām rōnabilē ſue petitio-nis. Quantū ad ꝑmū đt (xp̄iani (.ſ.hōies (intonēt).i.decātent (laudes v̄gini vel v̄ginis marie) ꝛ ſubiūgit rōem.qꝛ (Eua triſtis abſtulit).ſ.no-bis ſalutē.ſ.ꝑ ꝑuaricationē ꝑcepti (ſed ma.ꝓtulit natū).i.filiū (q̇ redeit pc̄tōres).ſ.morte ſua (ius).i.potētia ꝛ (v̄tus).ſ.ma.v̄ginis (ꝯflixere).i. ꝯuenerūt (modulo mirādo).i.mirabili mō.vñ (filius ma).ſ.exn̄s de⁹ et hō (regnat viu⁹) ¶ Notādū ſcribitᷣ geñ.ij.g̊ acq̇eſcite filij ꝯfilijs meis hec v̄ba in ꝑſona ma.ad quēlibet pc̄tōrem ꝑn̄t dici.in q̇b⁹ v̄bis q̇nqꝫ cōſide-rantᷣ Prio maternalꝭ dilectio.vñ Iſa. Nunq̇t ꝑt mulier obliuiſci pueri ſui vt nō miſereatᷣ illi. Scđo tangitᷣ filialꝭ inclinatio.vñ in geñ.orbabar.i. ꝑuabar vtroqꝫ filio vno die.i.vnigenito filio ꝛ etiā pc̄tōre.tercio tāgitᷣ rō ſeu cā q̄re eā debem⁹ audire ipa em̄ in li.Sap.đt q̇ audit me nō ꝯfundetᷣ Quarto qđ ſit ꝯciliū.de q̄ ipa đt in li. Sap. Trāſite ad me o.q̇ cō.me.ꝛ a ge.meis.i.v̄tutib⁹ meis q̄s gn̄abo a vob̄ adimplemini Quinto tāgitᷣ qđ ſit illud nūc qđ di.qn̄ nūc g̊ filij ꝛc.hoc gloſat btūs Anſel.di. Nunc id-eſt ſabbatinis diebus ꝛ in oībus feſtis ſeu feſtiuitatibus v̄ginis glorio-ſe.de tali nunc đt ps. Hodie ſi vocem eius audieritis.nolite obdurare corda veſtra ꝛc. ¶ Audiamus ergo eam iſtis ſabbatinis diebus.quis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

tales dies ꝑncipaliter ꝯſecrate ſtꝫ v̾gini gl̾ioſe. ⁊ g̊ hoc canticū eſt ſabbatꝫ deputatū. Pro lrā nota. intonoꝫ eſt v̾bū ꝯpoſitū a prepōe in ⁊ a v̾bo tono qd̓ ſm aliqs inuenit̄ in tercia pſona. ſꝫ ꝑ tranſlationē ſeu proſopopeiam ꝓ vt tm̄ valet ſicut ſono inuenit̄ in ꝑma ⁊ ſcd̓a pſonis. Itē ꝑma mulier ſcꝫ eua fuit media inter ſerpentē ⁊ hoieꝫ faciēs inter ipſos recōciliatōeꝫ et g̊ ſicut ꝑma fuit cā mortis. ſic ſcd̓a fuit cā vite. Dic nobis maria ⁊c.

Dic nobis maria v̓go clemens et pia qūo mater ſis facta adhuc manēs intacta Angel⁹ eſt teſtis miſſus ad me celeſtis Proceſſit de me ſpes mea ſꝫ incredula manet iudea Credēdū eſt magis gabrieli forti q̃ꝫ iudeoꝝ praue cohorti. Scim⁹ xp̄m ꝓceſſiſſe ex maria vere tu nobis nate rex miſerere:

¶ Hic au. dirigit petitiones ꝓ futura glā ꝯſequēda et vult. O maria virgo clemens. i. benigna et pia (dic nobis qūo ſis fcā mr̄) . ſ. xp̄i veri dei et hominis (adhuc tn̄ manēs intacta). ſ. a viro. deinde ſubiūgit rn̄ſioneꝫ. b. v̓ginis q̄ ſic dt (Angelus). ſ. gabriel (eſt celeſtis teſtis miſſus ad me) ſcꝫ a deo pr̄e (ſpes mea) ħ eſt xp̄s (ꝓceſſit). i. tp̄aliter genitus eſt mundū (de me). i. vtero meo (ſed iudea). ſ. plebs (manet incredula). ſ. xp̄m verū deū ⁊ hoiem ex me genitū ⁊ ꝑmāſiſſe me v̓ginem nō credēs. ¶ Notādū ſcribit̄ in ꝓuer. Aufert ⁊ rubiginē de argēto ⁊ egredieṫ vas puriſſimū. hec v̓ba rōnabiliter p̄t habere quilibet pctōr ad btām v̓ginē ſic deprecatiue dicēdo. O btā v̓go maria aufer rubiginē. i. putredinem pctōꝝ de argēto. i. de nr̄a ꝯſcia. et egredit̄ vas puriſſimū. i. aīa clara abſqꝫ peccatis. ⁊ ſic tūc poteſt dicere. ſume vas purū ⁊ mitte in eo manū vel manna. i. ꝯiunge filium tuum aīe noſtre. Sed multoꝝ vaſa (que deberent eſſe aurea ꝑ vite ſanctitatē) facta ſunt lutea ꝑ peccatoꝝ multudinem. ſi ergo vas putridum debeat mūdari. opꝫ mūdantis opationē eſſe efficacem. ſed hec operatio a ſola virgine procedit. qꝛ ipſa purgatrix viciorum dicitur ⁊ vaſaꝝ ſordidorum. ergo vtile eſt preces ad eam extendere Unde Bern̄. O maria diues ſuper omnia de cuius ſubſtantia modica pars aſſumpta totius ſufficit tollere delicta. et ſic ptꝫ vtilitas nr̄e redēptionis ad ipſam beatam v̓ginem. ¶ Pro declaratione terminoꝝ nota. clemens eſt nomē adiectiuum comparabile ⁊ mobile om̄is generis. ſed intacta eſt participium decōpoſite figure. Credendū eſt magis ¶ Hic autor oñdit cauſam rationabilem petitionis dicens (magis eſt credendum ſoli gabrieli) ſcilꝫ archangelo forti. qꝛ interpretat̄ fortis (q̃ꝫ praue) . i. peruerſe (cohorti). i. ꝯgregationi (iudeoꝝ ſcimus) ſcꝫ nos xp̄iani (criſtum proceſſiſſe vere ex maria). ſ. virgine glorioſa ergo (tu rex). ſ. xp̄e (nate) ſcꝫ ex btā virgine (miſerere nobis) ꝯdonando nobis pctā amen.

¶ Notādū rō hui⁹ lr̄e p̄t haberi ex dictis. qꝛ teneṫ exaudire matrē. eo qꝛ nos credimus eā matrem xp̄i. g̊ diligentiori modo debet filiū pro nobis implorare. vt qd̓ noſtris meritis ꝓſequi non mercamur eius interceſſione nobis doneṫ. Jacob⁹ em̄ de voragine in ſuis ſermonibus nititur pro

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

bare.hoc ē impoſſibile nos nō exaudiri a xp̄o ⁊ b.v̄gine. q̄ꝛ ih̄us xp̄us eſt
pater ⁊ frater nr̄. ⁊ v̄go gl̄oſa ſoroꝛ ⁊ mr̄ ꝑmū nitit̄ ꝓbare ex homel̄.q̄ d̄c
b.Gre.ſup̄ hoc euāgeliū Liber gn̄atōis ⁊c. Ipe em̄ eſt factoꝛ et pr̄ oim
in ſe credentiū.ſed q̄ꝛ nos in eū credimꝰ.igit̄ pr̄ noſter eſt. Itē ptꝫ ex euā.
qn̄ diſcipuli ignorātes q̄d deberēt orare. Ih̄s dixit pr̄ nr̄ orabitis Itē ali
bi in euā.d̄ꝛ ꝯceſſit nobis inuocātibꝰ orare vocare patrē.mō in ꝓpoſito
ih̄s ē filiꝰ dei ⁊ deꝰ eſt pr̄ ⁊ nos filij eiꝰ.et ḡ xp̄s frater nr̄ eſt. Maioꝛ tenet
ex v̄itate fidei. Minoꝛ pꝫ ex orōe dn̄ica quā ponit euāgeliſta matheꝰ pr̄
nr̄ qui es in celis. Oem̄ ꝓbat ꝙ b.v̄go ſit mr̄ ⁊ ſoroꝛ nr̄a. Et primo ꝙ
mater.q̄ꝛ genuit xp̄m fratrē noſtrū.q̄re mater totius eccl̄e nūcupat̄ etiā
ipſa ē ſoroꝛ nr̄a.q̄ꝛ eſt filia dei cuius nos filij ſumus.ꝙ aūt ſit filia ptꝫ per
ꝓphetā dicentē Audi filia ⁊ vide. ſi ḡ b.v̄go eſt mr̄ ⁊ ſoroꝛ nr̄a rōnabile
eſt ꝙ intercedat ꝓ nobis ⁊ etiā ipſam diligenter imploramus.

Laudes crucis attolamus nos
q̄ crucis exultamus ſpēali gl̄ia:
Dulce melos tāgit celos dulce lignū
dulci dignū pāgimus melodia. Voci
vita nō diſcordat.dū vox vitā non re-
mordet.dulcis eſt ſymphonia

Laudes crucꝫ attol-
lamus.h̄ ē aliud cā-
ticū cuiꝰ materia tangit
dignitatē ſc̄ē crucis.in ſe
cūda ꝯmēdat ſc̄ām cru-
cē typice quātū ad figu-
ram eius.in tercia p̄te di
rigit petitiones ad ſc̄ām
crucē. ſc̄da ibi.hec eſt ſca
la.tercia ibi.o crux lignū
⁊c.p̄ma adhuc in duas diuidit̄ p̄tes.p̄mo hortat̄ nos ad laudē ſc̄ē crucis
ſimpl̄r.ſc̄do facit idē mota ſalutatōe. ſc̄da ibi.ſerui crucꝫ ⁊c. d̄t primo ſic.
Nos xp̄iani(attollamus).i.eleuemus(laudes crucis).ſ.ſc̄ē(qui exulta-
mus).i.gaudemus(ſp̄uali gl̄a).i.de ſp̄uali gl̄a crucis(dulce melos)ideſt
dulcꝫ cātus(tangit celos).ſ.penetrādo ipos et ad aures dei p̄ueniēdo.q̄ꝛ
nos credimꝰ(dulce lignū).ſ.ſc̄ē crucis.i.eē dignū(dulci melodia).i.cātu
(vita).i.op̄atio nr̄a(nō diſcordet).i.ꝯtrariet̄ ſed potius ꝯcordet voci ſcꝫ
nr̄e qua laudamus ſc̄ām crucē(dū vox).ſ.cātus vel orōis(nō remordet
.i.redarguit vitā ⁊ ſi hoc in nobis fuerit eſt dulcis ſimphonia.i.dulcis vo
calis ꝯcordia Notandū ſc̄ā crux dupl̄r ꝯmēdat̄ ſeu cognoſcit̄.ſ.q̄ātū ad
eius materiale ⁊ etiā formale ⁊ vtraqꝫ cognitio plena refulget miracul̄.
vn̄ q̄ātū ad eſſe materiale adhuc dupliciter ꝯgnoſcit̄ ſcꝫ in diſpoſitione ⁊
effectu. In diſpoſitōe legimꝰ em̄ in paſſionali ꝙ cū adam moriturꝰ eēt
miſit filiū ſuū ad angelū cuſtodē p̄adiſi vt daret ei lignū ſcie boni ⁊ mali
in quo peccaſſet ⁊ angelꝰ dedit ſibi ramū.cū em̄ filius portaſſet ramū vſ-
qꝫ ad modicā diſtantiā a pr̄e.pater eiꝰ mortuus erat.⁊ cū veniſſet ⁊ eum
mortuū inueniſſet plantauit ramū ſup̄ ſepulchꝝ patris eiꝰ.⁊ tranſactis
multis tp̄ibꝰ cū ſalomō edificaret tēplū dn̄i abſciſa fuit arboꝛ illa.ſed nō
potuit ad aliquā p̄tē templi applicari ideo poſita in tranſitū ſup̄ flumē
poſtmodū venit regina de ſabba cū donis ⁊ muneribꝰ volēs audire ſapi
entiā ſalomonis vidēs hoc lignū noluit pedibꝰ tranſire p̄ hoc lignū eo ꝙ
cognouit redēptorē paſſurū in h̄ ligno. q̄d p̄cipiens ſalomō hoc lignū ſu
pra ianuā fecit ſuſpēdi vt hoies introeūtes tēplum neceſſitate ꝯpulſi ob

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

reuerentiã ligni capita inclinarẽt. Sȝ poſt multũ tpis ſpaciũ iudei hoc lignũ accipiẽtes in q̄ndã lacũ putridũ ꝓiecerũt vbi ſcã fuit piſcina q̄ ꝓba tica piſcina nũcupat in q̄ ãgel⁹ deſcẽdit ſm tps ⁊ mouebat aq̄s h⁹ piſci- ne ⁊ ſanabat ibi q̄ pmo ingreſſus erat ab oi infirmitate. ſic dr in euã Jo ca. xv. Et remãſit ibi vſqȝ ad tps dñice paſſionis. ¶ Scdo nota ꝯgnitio ſcẽ crucis erat mirabilis in effectu ꝓpt qd feſtũ ei⁹ colit ſcã mater eccl'a ex iſto. q2 cũ ipſe cõſtantin⁹ impator romanoꝶ leproſus factus eẽt habi to conſilio per medicos iuſſus eſt in ſanguine pueroꝶ balneari. ⁊ cũ con gregati eẽnt multi pueri mia motus p̄cepit ipſos pentib⁹ reſtitui de no cte dũ dormiret vidit in ſumnis duos apoſtolos. ſ. petrũ ⁊ paulum dicẽ tes ſibi. q2 pepciſti aiab⁹ innocentũ miſit nos ds vt te curem⁹ a lepra ſed vade ad ſilueſtrũ papam ille dicet tibi q̇d facturus es. quod cũ feciſſet ⁊ baptiſatus eſſes curatus eſt a lepra. ſeq̄nte vero nocte vidit apl'os hñtes ſignũ ſcẽ crucis in manib⁹ defendẽtes eũ a multis inimicis. ⁊ cũ recitaſſȝ matri ſue. helena ſummo deſiderio prexit in ihl'rm. et cogebat iudeos vt traderẽt ei iudã virũ antiquũ. ⁊ ille oſtendit ei locũ ſcẽ crucis. ⁊ ſic ſancta crux erat inuenta. ¶ Tercio nota feſtuȝ exaltationis ſcẽ crucis colit ſcã mater eccia. Cũ em̃ coſdras rex potentiſſimus rapuiſſet ſcãm crucem ⁊ locaſſet eã in throno ſuo a dextris ſuis. ⁊ precepit ſe coli tanq̃ deũ. Era- clius impator nolens hec ſuſtinere ꝓpter fidem p̄ualuit ꝯtra eũ. ⁊ occi- dit eũ. ſanctã crucẽ duxit in ihl'rm quã ibidẽ honorifice exaltauit. Pro terminis nota. melos eſt dcõ neu. g. indecli. ⁊ valet tm̃ ſicut dulce. ponit tñ etiã ꝓ cãtu. melodia dr dulcȝ cãtus. Et dr a melos ꝙ eſt dulce ⁊ odos cãtus quaſi dulcis cãtus. Itẽ ſymphonia dr cãtus multũ ꝓporciona- tus. ⁊ dr a ſyn qd eſt con ⁊ phonos ſonus q̄ſi cantus cũ bono ſono.

Serui crucis crucẽ laudãt. qui ꝑ cru cẽ ſibi gaudẽt vite dari mũera Dicãt oẽs ⁊ dicãt ſinguli. aue ſalus totius ſe culi arbor ſalutifera. O q̃ȝ felix q̃ȝ pre clara fuit hec ſalutis ara rubens agni ſanguine Agni ſine macula. qui mun dauit ſecula ab antiquo crimine.

¶ Hic iam au. hortatur nos ad laudẽ ſcẽ crucȝ cũ ſalutatione di. (Serui. i. famuli (crucis laudant crucẽ. q̇). ſ. ſerui (gaudẽt dari ſibi mũera). i. dona (vite). ſ. eterne (ꝑ crucem oẽs dicãt). ſ. ſil' (⁊ ſingu- li). i. diuiſim (dicãt) ſcȝ ſic (O ſalus totius ſeculi ⁊ ſalutifera arbor. aue. i. ſis ſalutata (O q̃ȝ felix) . i. multũ felix. ⁊ (q̃ȝ p̄clara). i. multũ clara ⁊ nobis (fuit hec ara). i. ſalutis (rubens). i. fcã rubea (ſanguine) id eſt de ſanguine agni (Agni) dico (ſine macula). i. pctõ (qui mũdauit ſecula). i. hoies in ſecl'o (ab antiquo crimine). i. pctõ ꝑpetrato ſcȝ in antiq̇s tpib⁹ p̄moꝶ pantũ. ¶ Notandũ ſcribit in ſacra ſcriptura non repellit dñs in ſempiternum ſed miſerabit ſm multitudinem miſeration ũ ſuaꝶ. in quo quidẽ verbo tangunt duo Primo tangit myſteriũ eterne ſaluationis. Scdo opus charitatiue di lectionis. vñ circa pmũ eſt ſciendũ ꝙ hõ creatus eſt ad ymaginẽ. i. ad ſi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

miſitudinē dĩ. vt pꝫ in li geñ. q̃uis ꝑ pctm̃ cecidit. tñ ope ſaluatōis erect⁹ eſt ⁊ ad grām reuocat⁹. qꝛ antiquū ↄſiliū nō potuit ↄfundi ſicut ſcriptū eſt. Ipe ſaluū faciet ppl'ꝫ ſuū a pctis eoꝝ ꝓptea ad fugiendū deſꝑationē ↄſolabat̄ hoīem dĩ. Hierl'm cito veniet ſalus tua. qꝛ in errore cōſumeris nunq̇d ↄſiliarius nō eſt tibi ſaluabo te ⁊ liberabo te. ſ. ꝑ ſignū ſcē crucis. Circa ſcōm nota dñs in tm̃ dilexit ſilitudinē ſue creatōis. vt ꝓ hōie ſuſtineret martyꝛiū dans ꝑ hoc exēpla. q̇ oēs vult ſaluos fieri nō reſpiciēs multitudinē pctōꝝ. vñ Jſa. i. dꝛ Si fuerint pctā tua ſicut harena maris q̃ſi nix dealbabunt̄. ⁊ ſi auerterit ſe iniuſt⁹ ab oī iniq̇tate ſua ⁊ fecerit iuſticiā oīm iniq̇tatū ſuaꝝ nō recordaboꝛ ampli⁹. Itē nota. vt q̃liter ꝑtactū eſt tūc helena coegit oēs iudos in ihrl'm vt dicerēt ei locū vbi ſcā crux erat abſcōdita. inter q̊s nullus erat qui q̇cq̃ꝫ de tali ligno audiuerat niſi vn⁹ nōie iudas ſic inq̇ens Audiui ab auo meo de illo q̇ cū iacuit in agone dicebat ipſaꝫ eē in tali loco. ⁊ ſic indicauit locū in quo foder̄t ꝑ ſpaciū xv. cubitoꝝ. ⁊ ↄtinue exiuit immēſus odoꝛ. tandē inuenerunt ſigna vel tres cruces ſalua grāmatica. q̃ꝝ vna fuit crux xp̄i. ſꝫ alie due ipoꝝ latronū. ⁊ ſic nō potuer̄t ↄg̊ſcere q̄ eēt crux xp̄i. ſꝫ tulerūt iuuenē moꝛtuū ſuꝑ quē duo ſig̃ crucꝫ apponebāt. iuuenis aūt nō ſurrexit. ſꝫ tercia ſuꝑpoſita ſtatim ſurrexit. ⁊ ſic ↄg̊uerūt verā crucē xp̄i vnanimit̄ dicētes Aue ſalus toci⁹ ſcl'i. ⁊ ſic ſcā crux erat inuēta. Pro t̄minis no. Jſi. dt ꝙ li ſingl'i voce caret ſin. nu. ſꝫ ꝑcatōe ꝑ aliū t̄minū reſtringit̄ ad nu. ſin. ſꝫ tñ dꝛ ꝙ ꝑt hēre ſin. ⁊ plu. nu. ſ̄m cōem vſum grāmaticoꝝ qꝛ ñ ſolū repit̄ in ſin. ſed etiā in plu. et ecōuerſo vt ſingul⁹ a ū vt in ꝑdicamētꝫ. vbi phs dt ſingulū coꝝ. i. q̇ölibet coꝝ. Itē rubens eſt ꝑticipiū ꝑñtis tꝑis deriuatū a v̄bo neu.

Hec eſt ſcala pctōꝝ. ꝑ quā xp̄s rex celoꝝ ad ſe traxit oīa. Cuius forma hoc oſtendit. que terrarum compꝛehēdit quatuoꝛ confinia.

Hic au. ↄmēdat ſcāꝫ crucē hiſtoꝛial'r ⁊ figuratiue ⁊ diuidit̄. qꝛ j° facit q̇d dcm̄ eſt. ſcōo āplificat illas hyſtoꝛias oñdens bñficium nob illatū ꝑ v̄tutē ſcē crucis. ⁊ ſtꝫ q̃tuoꝛ hiſtoꝛie in nūero. ſcōa ibi Nō ſtꝫ noua. tercia ibi Nulla ſalus. q̃rta ibi Ligna legēs et dt ꝑmo ſic (Hec). ſ. crux (eſt ſcala pctōꝝ). ſ. ꝑ quā ipi aſcendūt in celū (per quam) ſcꝫ ſcalam (xp̄s exiſtens rex celoꝛum traxit ad ſe omnia. id eſt omnes homines redemit q̃ꝫtum eſt ad ſe (cuius) ſcilicet crucis (foꝛma). i. diſpoſitio (oſtendit hoc) chꝛiſtum omnia ad ſe traxiſſe in cruce (que) ſcilicet crux (compꝛehendit quatuoꝛ ↄfinia) id eſt plagas (terrarum) Notandum ꝙ de hac ſcala in Geñ. dicitur. qñ iacob accepit benedictionē patris ⁊ requieuit in quodam loco habēs lapidem ſub capite. vidit in ſumno ſcalam celos tāgentem ⁊ angelos domini aſcendētes et deſcendētes. hec ſcala fuit figura ſancte crucis que tetigit celos quādo criſtus per crucem attraxit ad ſe omnia. Unde Cū exaltatus fuero a terra in eleuatione crucis omnia traham ad me. ¶ Item ꝑ iſtam ſanctā crucem chꝛiſtus ad ſe traxit omnia. quod patet ex eo. Nam figura interſectionis duarum linearum in angulis rectis tranſit in infinitū et in extremitatib⁹ in quatuoꝛ ꝑtibus. vt patet in pꝛopoꝛtione euclidis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

et ꝰ̃ xp̄s traxit ad ſe oīa. qm̄ vltra plagaʒ mūdi nō datᷣ alia plaga ꝙ̄ poſſet hūc q̄ternariū fugere. ⁊ ꝰ̃ dicūt doct. ꝙ xp̄s ſtetit in cruce extēſis pedibꝰ ⁊ brachijs ad deſignādū ꝙ in amplexu totū mundū vellet liberare ¶ Pro t̄minis nota. ſcala venit a ſcādo. Jn̄ ſcalo as are. ⁊ eſt ſucceſſiue aſcēdere Jn̄ ſcalati. Jtē q̄tuoꝛ ꝑtes mūdi dicūtᷣ ꝯfinia. q2 imediate vna ꝑs tangit aliā. ⁊ ꝑ h̄ inuitᷣ ꝙ ꝑ totū mūdū ꝗ̄tū ad q̄tuoꝛ ꝑtes inueniuntᷣ hoīes xp̄i paſſiōe redēpti. Jtē oñdo eſt v̄bū tranſitm̄ ꝯpoſitū ab ob ⁊ tendo b in s mutādo Jn̄ venit oſtentū. i. ſignū. Jtē ꝯphēdo eſt ꝯpoſitū a cō ⁊ p̄edo interponēdo b. ¶ Nō ſunt noua ⁊c. Hic au. incidētāliter declarat ſcd̄am figurā hyſtorialē q̄ eſt bimēbris r̄ndens ācipofere. i. tacite q̄ſtioni. q2 diceret aliq̄s immo feſta ſcē cruc̄ ſunt nouitᷣ inuēta. R̄ndet mgr̄ di.

Nō ſunt noua ſacramēta. nec recēter eſt inuēta crucis hec religio. Jſta dulces aquas fecit. ꝑ hanc ſilex aquas iecit moyſi officio Nulla ſalus eſt in domo ſi non cruce munit hō ſupliminaria. Neqʒ ſenſit gladium nec amiſit filium quiſquis egit talia.

Sacramēta. ſ. ſcē crucis (nō ſt̄ noua nec hec religio). i. ſcā veneratio crucis (eſt recēter). i. nouiter inuēta ⁊ declarat hec ꝑ duas figuras veteris teſtamenti Prima eſt (Jſta). ſ. ſcā crux (fecit aq̄s). ſ. amaras dulces (⁊ ꝑ hāc. ſ. crucē ſcām (ſilex). ſ. exn̄s durus lapis (iecit). i. effudit (aq̄s) et hoc (officio). i. ꝑ officiū moyſi. ¶ Notandū circa ꝑmā hyſtoriā ſicut recitatᷣ ex. iiij. reguʒ cū Heliſeus ꝓpheta veniſſet ad q̄ndā ciuitatē vbi aq̄ erat nimis amara ppl̄s dixit ad eū iſte optimꝰ ſed aq̄ peſſime ſt̄. tūc heliſeus accepit lignuʒ ad modū crucis mittēs ad aq̄s ⁊ indulcorate ſt̄ aq̄. et hoc tāgit lr̄a cū dt̄ iſta dulces aquas fecit. Sed de ſcd̄a ꝑte hꝰ ſim̄e legitᷣ cū filij iſrl̄ eſſent in deſerto nō h̄ntes aq̄s murmurabāt ꝯtra moyſen dicētes. da nobis aq̄s vt bibamus. ⁊ ſic moyſes et frater eiꝰ orabant ad dn̄m vt daret eis q̄cq̄ de aq̄. ⁊ ſtatim dixit tāge ſilicē cū v̄ga ⁊ ip̄e dabit vobis aq̄s. moyſes ꝓcedens dixit ad ppl̄m Audite rebelles ⁊ increduli nūq̄d poterimꝰ haurire aq̄ de petra. ⁊ ſic ꝑcuſſit petrā in modū crucis ⁊ effluxerūt aque largiſſime vt biberet oīs ppl̄s cū iumētis ipſoꝝ. vn̄ aq̄ fluēs de petra ſ̄cat lachrimas fluētes cū deuotōe de ip̄o corde. ſʒ ꝑ ſcām crucē intelligitᷣ xp̄i paſſio Pro terminis nota. recēter eſt aduer. q̄li. a nōie recēs. i. nouus. Jtē religio eſt noⁿ f. gē. ⁊ idē eſt ꝙ reuerētia vel virtꝰ. ſed ſilex eſt noⁿ tercie decli. ſ̄m aliq̄s du. g. ſed iacio is ere eſt idē ꝙ iacto. ⁊ hʒ ieci in p̄to. ¶ Nulla ſalus eſt ⁊c. Hic declarat aliā hiſtoriā q̄ eſt bimēbris di. (Nulla ſalus eſt in domo). i. hōie. ſ. q̄cūqʒ (ſi hō nō munit) ſignat (ſuꝑ liminaria). i. poꝛta id eſt in fronte (cruce). ſ. ſcā (q̇ſq̄s). i. q̇cūqʒ (egit talia). ſ. ſignādo frontē ſuaʒ ſigno ſcē crucis (nec ſentit gladiū). i. interfectionē (nec amiſit filium) ¶ Notandū circa ꝑmā ꝑtē hyſtorie legitᷣ ꝙ cū ezechiel in viſione vidit angelū h̄ntem attramētariū circa renes ſuos. ⁊ ſignauit ſuper liminaria ipſiꝰ domus cū figura thau. et vidit alium ſequentem cum gladio ⁊ vbi nō inueniebat ſigna ibi omnes homines interficiebat. ⁊ hec fuit figura

ſcẽ crucis.q̇ tantã hꝫ virtutẽ cuſtodiẽdi ꝙ nullũ nocumentũ põt ſeq̇ ⁊ ſu
ꝑ liminaria ⁊ ꝑ figurã thau intelligit̃ ꝙ q̇libet fidelis tenet̃ ſe ſignare cũ
ſigno crucis in fronte ꝓpter defenſionez nociuaꝝ aduenientiũ. ⁊ ſic frõs
dr̃ ſupliminare hõis Circa ſcdaz ptẽ nota ꝙ legit̃ in gen̄. ꝙ xp̄s tempta
uit abrahã dicẽs. immola filiũ tuũ quẽ diligis Iſaac in holocauſtũ ſuꝑ
montẽ quẽ monſtrauero tibi.abrahã nolens ſuprafcedere mãdatum dñi
trãſiuit cũ filio ⁊ fecit ipm ligari.ſuꝑ ſtruẽ lignoꝝ in modũ crucis et ſta-
tim dixit fili⁹ pater ecce ligna vbi eſt victima holocauſti.pr̃ rñdit fili mi
de⁹ ꝓuidebit ſibi holocauſtũ. et cũ extenderet angelus gladiũ apparuit
dicẽs. Ne extendas manus tuas in puerũ eo ꝙ times dñm. ⁊ ſic Iſaac
creditur ꝟtute ſcẽ crucis eſſe ſaluatus a gladio prĩs ¶ Pro terminis no.
munio eſt ꝟbum quarte ꝯiugationis. Iñ munimẽ. id eſt ſignaculum
Itẽ ſupliminare eſt noⁿ neu.gꝫ.⁊ dr̃ ſupior ꝑs ianue. Ligna legens

Ligna legens in ſarepta ſpem ſalutis
eſt adepta pauper muliercula.
Sine lignis fidei nec lechitus olei va
let ne farinula.

¶ Hic au.declarat aliaz
figurã ꝑ quaz ꝯmendat
ſanctã crucẽ di. Pauper
muliercula legens) col-
ligens (ligna in ſarepta)
id eſt in hoc loco (eſt ad-
epta).i.acquiſiuit (ſpem
ſalutis nec lechitus) id ẽ
vas olei (nec farinula) .i.farina(valet ſine lignis fidei) id eſt ſine ligno
ſcẽ crucis. ¶ Notãdũ circa illã ſmam legit̃ quinto Regũ.ꝙ helyas ꝓp
ter vindictaz cuiuſdã regis q̇ ipm pſequebat̃ rogauit dñm vt non plue-
ret ſuꝑ terrã tribus annis et menſib⁹ ſex. Ipſe tandez eſuriens quaſi fa-
me ꝯſumptus clamauit ad dñm et dixit ei dñs.ſurge et vade in ſarepta
ſycomoꝝ ibi viduã mulierẽ inuenies.dic vt paſcat te . et ſurrexit helyas
et cum veniſſet ante ciuitatem egreſſa eſt mulier cui dixit.nunquid ha-
bes aliquid in domo tua ad manducandũ.et illa rñdit.nõ habeo domi-
ne quidq̃ꝫ niſi modicũ farine quantum pugillus poteſt capere ⁊ parum
olei quo vngar. ⁊ vado colligere ligna vt faciam mihi ⁊ filio meo vt co-
medamus ⁊ moriamur. Illa autem mulier vt dt̃ beatus Gregorius
fuit vxor Ione ꝓphete quam iudei vocabant ionam.huic autẽ mulie-
ri dixit helyas.vade fac mihi ꝓmũ panẽ ſub cinericium vt comedã.et fe
cit mulier.⁊ dixit ꝓpheta ad eam ydria farine et lechitus olei nõ minu-
ent̃ in domo tua iuxta verbum quod miſit dñs per ꝓphetam ad mulie
rem.⁊ hoc miraculum ſm doctores eſt facte virtutũ duoꝝ lignorũ poſi
torum ex tranſuerſo in modum ſcẽ crucis ¶ Pro terminis nota.ſarep
ta eſt ꝓpriũ nomen ſilue.ſed adepta eſt ꝑticipium ꝑteriti tꝑis a ꝟbo de-
ponen.adipiſcor. Itez muliercula eſt diminutiuum a nomine mulier
Item lignus eſt nomen maſ.ge.⁊ ſignificat ſonũ in candela inuolutam
ſed ponit̃ pro firmitate fidei.vel amore dei Item etiam poteſt dici lin-
guis. Lechitus eſt nomen maſculini generis.et dicitur vas in quod in-
funditur oleum. Item farinula eſt diminutiuum a nomine far quaſi
de fare nata.id eſt pinguedine frumenti.:.

Sequitur textus ¶ In ſcripturis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

De Sancta Cruce

¶ In ſcripturis. Hic au. ꝓbat hyſtorias recitando miraculis que fcā ſunt ex bñficio ſcē crucis in veteri teſtamēto di. Iſta ſcʒ iam dcā latent id eſt abſcōdita ſunt (in ſcripturis).ſ.ſacris (ſub figuris).i.ſub ſignis. (Sʒ iā).i.in nouo teſtamēto (patēt).i.manifeſta ſunt (bñficia).i.miracula (crucis) ſcʒ ſcē.⁊ annumerat bñficia ſcē crucis dicēs reges credunt ſcʒ ſcē cruci (⁊ hoſtes cedūt) ſcʒ illis regib⁹ ⁊ (vn⁹ fugat milia ſola cruce xp̄o.ſ. exñte duce iſta.ſcʒ crux (facit ſꝑ ſuos. ſcʒ famulos fortiores et victores.ſcʒ crux (ſanat morbos ⁊ languores. et repmit).i.depellit demonia ⁊ hec ſcā crux dat libertatem (captiuis).i.carceratis ⁊ tūc tal'liberatio vel ſcā crux (ꝯfert nouitatē vite).ſ.ſpūalis.⁊ ſcā crux (reduxit oia ad antiquā dignitatem.ſ.quā in primis pentib⁹ amiſim⁹.

In ſcripturis ſub figuris iſta latent ſed iā patēt crucis beneficia. Reges credūt.hoſtes cedunt ſola cruce.chriſto duce vnus fugat milia Ipſa ſuos fortiores morbos ſanat et languores reprimit demonia. Dat captiuis libertatē.vite confert nouitatē ad antiquā dignitatem crux reduxit omnia.

¶ Notādū poſtꝙ̄ au.poſuit diuerſas hiſtorias veteris teſtamēti in qb⁹ ſcā crux fuit ꝑ̄figurata. iam ponit ſigna noui teſtamēti q̄ miraculoſe ꝑ ſcām crucē fcā ſtꝫ ⁊ ꝑ ordinē recitant. et quātū ad ꝑmū legit̄ in canonica regum. ꝙ multi gentiles cōuerſi ſunt ad fidē ꝟtute ſcē crucis ⁊ ſubiecti ſunt romano impio. ⁊ ergo circa ꝯmendationē ſcē crucis ſcribit Rabanus In te crux ſcā reges et ꝑncipes fidē recipiūt.in te angeli ſua gaudia cumulata recipiūt.in te omnia iura ſue ſalutis cognoſcunt.in te inferi retributionē ſue fraudis agnoſcunt. Circa ſecūdū nota autor ꝺt hoſtes cedunt.hoc bene patet in Conſtantino qñ debuit pugnare cōtra paganos vidit in ſumno figurā ſcē crucis ⁊ audiuit vocē hoc ſignū facies et ꝙ tu eris victor inimicoꝝ tuoꝝ ſi firmiter credas in ip̄m.⁊ cū Conſtātinus veniſſet ad ppl'm tunc millenarius nūerus erat reſpectu ſui exercit⁹.ſed Cōſtātinus fideliter credēs ꝑ ꝟtutē ſcē crucis oēs ſupauit. Ex iſto eſt ꝙ hodierna die vexillum impatoꝝ hʒ aq̇lam ſignatā in ſignū ſctē crucis.et g̊ lr̃a ꝺt ſuos facit victores.hoc bñ patuit qñ Eraclius expugnauit Coſorā ⁊ oēm familiā ſuā. qr eraclius ꝟtute ſcē crucꝫ effectus eſt victor ſuoꝝ inimicoꝝ Itē dauid ꝓtectus ⁊ ſignat⁹ ſigno crucis goliam ſupauit. Circa q̄rtū no. ſcā crux ſanat infirmitates hoim.qd iterum patet in cōſtantino impatore q̄ ꝟtute ſcē crucis curatus eſt a lepra.vñ Ber de ꝟtute ſcē crucis ꝓcedit ois fructus ſanitatis ⁊ vite. Item Rabanus tu ſcā crux pctōꝝ remiſſio.pietatis exhibitio. meritoꝝ augmentatio remedium infirmoꝝ Circa q̇ntum no.ſcā crux repmit demones. Unde Paulus ad coloſſenſes ꝑ crucē expoliauit ꝑncipatus ptātes et infernales. Item Caſſiodo d. O crux victoria xp̄i.ꝑditio dyaboli.infernoꝝ deſtructio.celeſtium reformatio.mors infidelium.vitaqʒ iuſtoruʒ. Circa ſextū nota ſancta crux dat libertatem captiuis.i. pctōrib⁹ hoc intelligit̄

ꝙ pctõꝛes capti laqueo pctõꝝ reuocãtes ad memoriã xp̄m crucifixũ reficiunt a iugo pctõꝝ. Circa vltimũ nota au. ꝺt ad antiquã dignitatem Vñ antiqua dignitas eſt hereditas paradiſi a qua fuimus expulſi ꝑ inobedientiam Ade ⁊ Eue. ſed hic aſcẽdens ſcām crucem ſua humanitate nobis ꝑadiſum apuit ⁊ reformauit ¶ Pro tminis nota. latent eſt vbum neutrale ſcđe ꝯiuga. Inde latito as frequentatm̄ Item xp̄o duce ſunt duo ablatiui in deſignatione ꝯſequentie poſiti ⁊ duce exponitur ꝑticipialiter. Item milia apud antiquos erat ois gꝫ pluralis nu. tm̄ et declinabat̄. ntō hi ⁊ he ⁊ hec milia. gtō hoꝝ ⁊ haꝝ et horum milium. Sꝫ milia apud modernos eſt tm̄ neu. gꝫ et declinatur. ntō hec milia. genitiuo hoꝝ milium ⁊c. vñ In triplici genere dum milia fuere. milia ſignati eſt data congruitati

O crux lignum triumphale mundi vera ſalus vale inter ligna nullum tale fronde flore germine. Medicina chriſtiana ſalua ſanos. egros ſana: qđ non valet vis humana fit in tuo nomine Aſſiſtentes crucis laudi conſecrator crucis audi. atqꝫ ſeruos tue crucis poſt hanc vitam vere lucis trãſfert ad pallacia. Quos tormentis vis ſeruire fac tormenta non ſentire. ſed cum dies venit ire confer nobis ⁊ largire ſempiterna gaudia.

O crux. Hic autor facit exclamationẽ ad ſanctam crucem dicens. O crux ſcꝫ exiſtens (lignuꝫ triumphale) .i. victoriale (vera ſalus mundi) ſcilicet effectiue. quia attulit ſalutẽ toti mũdo (vale) .i. ſis ſalutata (nullum) ſcꝫ lignũ (inter omnia ligna eſt tale) .i. tam nobile (fronde) id eſt in fronde (flore) id ē in flore (et germine) .i. in germine. O ſancta crux exiſtens (medicina) id eſt chriſtianoꝝ (ſalua) id eſt conforta ſanos (et tu ſana egros) id ē infirmos qꝛ hoc (quod non valet) id eſt pōt (humana vis) id eſt virtus (fit in tuo nomine) id eſt virtute. O xp̄e. ſcꝫ exñs (conſecrator) .i. ſanctificator crucis (audi) .i. exaudi (aſſiſtentes) id eſt aſtantes (laudi crucis) atqꝫ ꝓ ⁊ (tu tranfer) .i. perduc (nos ſeruos) id eſt famulos tue crucis (ad pallatia) .i. habitacula (vere lucis) .i. vite eterne (poſt hanc vitã) .ſ. tꝑalem ⁊ tu fac. ſ. illos (nõ ſentire) .i. ꝑcipere (tormẽta) id ē penas infernales quos tu vis ſeruire (tormentis) .i. paſſionibus tuis in cruce paſſis. Sꝫ tñ tu (cõfer) .i. da (⁊ largire) .i. cõcede et dono ſempiterna gaudia (cũ dies ire) .i. iudicij venit ¶ Notãdũ au. ꝯmẽdat ſcām crucẽ in trib⁹. ſ. in frõde flore ⁊ germine. Primo in fronde. qꝛ ſm Damaſ. Lignũ ſcē crucis fuit radicaliter in paradiſo plantatũ ⁊ compoitũ erat ex quatuor lignis. Primũ erat cedrinũ ꝙ erat in pede ſctē crucis. aliud erat cypreſſuꝫ ⁊ illud ſuppoſuit pylat⁹ qñ ſcripſit titulũ. tercium fuit de palmis ⁊ illud fuit tranſuerſum ꝑ medium. q̄rtum erat oliua. Vñ vlus

Signa crucis palma cedrus cypreſſus oliua Pes cedrus mediū cypre-
ſſus oliuaqȝ ſummū. Palmaqȝ tranſuerſum fuit in cruce lignū. Cedrꝰ
deſignat altitudinē cōtemplationis. Cypreſſus odorem bone opiniōis
Palma deſignat fructū iuſticie. Oliua lenitatē miſcdie. Scdo cōmenda
tur in flore. vñ b'm Nicodemū h̄ lignū ſcē crucis fecit florez dānatōis et
ſaluatōis. de p̄mo flore nō laudat̄. ſ. de flore dānatōis. de q̄ adā in p̄adiſo
guſtauit p̄ quē mūdū dānauit. Sȝ de flore ſaluatōis quē portauit qñ p̄
ſanguinē xp̄i h̄ lignū fuit coloratū. et iſte flos fuit de q̄ dr̄ in cāticis. Ego
ſum flos campi ⁊ liliū cōuallium. Tercio ꝯmendat̄ ex germine. i. rōe fructꝰ
q̄r ſuauiſſimū fructū protulit. ſcȝ corpus xp̄i traditum in preciū tociꝰ ſe-
culi. vñ in canticis Et fructus eius dulcis gutturi meo. Itē no. au. dr̄
quo nō valet vis hūana p̄ hoc tangit̄ v'tus effectus ſancte crucis de qui
bus dr̄ Damaſ. O ſpecioſa crux p̄ te euacuata eſt mors p̄mi parentis et
pctm̄ ſolutū infernus dānatus eſt et mūdus ad priſtinam beatitudinis
gr̄am reuocatus Subiūgit eis in galea ⁊ ſcutū v'ſus dyabolū tu es dor-
mientiū reſurrectio infirmoꝝ baculꝰ v'ga ꝯuertentiū ⁊ ꝓtectio corp̄is ⁊
aīe. Itē nota q̄dā textus h̄nt quos tormētis vis ſeuire. ⁊ tunc debet ſic
exponi lr̄a. O xp̄e cōfor-
ta tuos fideles qui ꝓp̄t
te paſſionē ſuſtinēt ne in
paſſionibꝰ et tribulatio-
nibꝰ deficere videamur.
ſed quidā h̄nt vis ſeuire
tunc debȝ ſic intelligi. O
xp̄e cōſerua tuos fideles
q̄ ſeruiūt ſcē cruci in hoc
mūdo.

Summi triūphum regis ꝓſeq̄mur laudē. Qui celi. q̄ terre re-
git ſceptra inferni iure domita. Qui
ſeſe pro nobis redimendis per mag-
num dedit precium.

¶ Pro terminis nota triūphale eſt noⁿ adiectm̄ a nomie trium-
phus. ⁊ dr̄ a tris qd̄ eſt tres ⁊ planos ſonus quaſi triū pueroꝝ ſonus. Sȝ
vale eſt v'm defectm̄ neu. gꝫ cuiꝰ declinatio p3 in Alexan. Sȝ vis ſumit̄
hic ꝓ p̄tāte. Itē ſeuire eſt v'bum q̄rte ꝯiuga. neu. gꝫ. et ſ'cat crudeliter
agere ⁊ h3 ſeui in p̄terito p̄fcō. Item largior eſt v'bū cōe h̄ns vtrāqȝ
ſ'cationē ⁊ h3 largitus ſum in p̄tº. ¶ Summi triūphum ¶ Hic
deſcribit aliud canticū in quo oñdit materiā aſcenſionis dn̄i. ⁊ diuiditur
in tres p̄tes. In p̄ma p̄te deſcribit hyſtoriā triūphalē q̄ facta eſt in paſſi-
one xp̄i. In ſcd̄a deſcribit ipſiꝰ aſcenſionis inenarrabilē gl̄am. Tercio
applicat ea q̄ premiſit ad principalem materiā huiꝰ feſti. ſcd̄a ibi. huic no
men. tercia ibi. deniqȝ ſaltū. Primo hortat̄ nos ad laudem dei dī. (Nos
proſequamur laude) . i. p̄fecte laudamꝰ (triūphū) . i. victoriā (ſummi)
id eſt ſup̄mi regis q̄ rex (regit) . i. gubernat (ſceptra) . i. regna celi et terre
(domito) . i. refrenato ⁊ expugnato (iure) . i. p̄tāte inferni (q̄) . ſ. rex de-
dit (ſeſe p̄magnū) . i. valde magnū p̄ciū in ara ſcē crucis ꝓ nobis (redi-
mēdis) . i. vt redimeret nos ¶ Notandū ſcribit̄ Yſa. xliiij. iſte ſocꝰ mihi
formoſus in ſtola ſua g̃diēs in m̄titudine v'tutꝫ ſue. in iſtis v'bis ad cō-
mēdatōem huiꝰ feſti tangūt̄ duo. p̄mo triūphꝰ ih̄u xp̄i paſſiōis cū dr̄ iſte
ſocius nr̄ formoſus eſt. ſcd̄o tangit̄ inenarrabilis gl̄a cum dr̄ in multi-
tudine virtutis ſue. Quantum ad primum nota. q̄ ille terminus ſtola

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

multipliciter ſumit᷑. Primo dr̄ ornat⁹ ſacerdotalis. Scđo ē veſtis alba.
vñ in Apoc. Stolis albis ſequunt᷑ agnū q̄cunqȝ ierit. Tercio dr̄ veſtis
ſolēnis. vñ epl'a Piere. Induit ſtolā iocūditatꝭ. Quarto ponit᷑ ꝓ aīa et
corpe. vñ in Apoc. Lauerūt ſtolas ſuas in ſanguine agni Quinto capit᷑
ꝓ paſſione. ⁊ ſic capit᷑ hic qñ angeli dixerūt admiratiue. ille ſocius nr̄ for-
moſus ē in ſtola ſua. i. in paſſione. Quātū ad ſcđm tūc xp̄s aſcēdit cum
magna multitudine. quia poſtq̄ꝫ ꝯmedit cū ſuis diſcipulis tranſiuit in
montē oliueti ⁊ ſtatim nubes ordinata ſuſcepit eū. nā xp̄s ē pmo ab an-
gelo nūciatus. p⁹ hoc natus circūciſus in tēplo pn̄tatus paſſus et reſur-
rexit vt aſcenderet ad celū ad dexterā pr̄is q̇ eū miſit. et h̔ declarat᷑. qꝛ hō
ꝑ pctm̄ pmi parētis pmo ē capt⁹ in vincul' dyaboli. ſed hora paſſionis et
reſurrectōis xp̄i liberatus eſt. nūc aūt ductus eſt ad patrē celeſtē. vt patet
etiā ꝑ ꝓpham q̇ dt̄. aſcēdens xp̄s in altū captiuā duxit captiuitatem ſua
virtute. ¶ Pro terminis nota. ꝓſequor eſt v̄bū depo. tercie con. ꝯpoſi-
tū a ꝓ ⁊ ſequor. Itē domit⁹ a um. eſt ꝑticipiū futuri tp̄is deriuatum a
v̄bo domor aris. Sed redimendus eſt participium futuri tp̄is hui⁹ ver
bi redimor qđ componit᷑ a re et emor mutando e in i ⁊ interponendo e
¶ Tunc ibi (Huic nomen extat.

Huic nomen extat conueniens iditū
nā tranſiliuit oēs ſtrennue montes
colliculoſqȝ bethel

¶ Hic au. deſcribit ine-
numerabilē gl'am aſcen-
ſionis xp̄i. et diuiditur in
duas ꝑtes. Primo im-
ponit ꝓpriū nomen deo
ꝯueniens ſibi ex virtute
aſcenſionis. Scđo ꝯꝑat vel trāſfert ſe ad materiā pncipalem. Scđa ibi
(ſaltū de celo) Primo dt̄ ſic (iditū). i. tranſiliens (eſt conueniens) id eſt
ꝯpetēs (nomē huic) ſcȝ xp̄o (nā) ꝓ qꝛ (trāſiliuit ſtrennue) id eſt viriliter
trāſiuit (oēs montes qȝ), ꝓ ⁊ (oēs colliculos bethel) illi⁹ regiōis vel celi
¶ Notandū iditū fuit ꝓpriū noⁿ viri q̇ erat potens ſuꝑ oēs moabiticos
de quo legit᷑ pmo Regū. ꝙ erat velociſſim⁹ et agilliſſim⁹ ad currendū. ⁊
illū interfecit abner filius neronis pncipis. ⁊ ſic ꝑ excellentiā q̇libet velo-
ciſſimi curſus et agilis in ſaltando pōt dici vel vocari iditū. ſic etiam xp̄s
triūphator merito et rōnabiliter dr̄ iditū. qꝛ magnū ſaltū fecit qđ atteſta
tur ꝓpha in pſalmo a ſummo celo egreſſio eius ⁊ occurſus eius vſqȝ ad
ſummū ei⁹. Itē lrā dt̄ (bethel) ꝑ hoc intelligit᷑ hieruſalē qđ pmo vocat᷑
ſolima (qđ interp̄tat᷑ pax (⁊ in tali ciuitate xp̄s pacificauit ⁊ recōciliauit
nos patri. Scđo vocat᷑ ſalem. Vñ legit᷑ in Geñ. ꝙ melchiſedech rex ſalē
id eſt iheruſalē vinū ⁊ panē obtulit. Tercio vocat᷑ luſa ⁊ eſt hebraice dic-
tum. Quarto vocat᷑ bethel. i. dom⁹ dei. vñ legit᷑ in Geñ. quādo Jacob
accepit benedictionē patris ⁊ fugeret a facie fratris ſui eſau requieuit in
quodā loco vbi vidit in ſomno ſcalā tangentē celū ⁊ euigilans dixit ve
re dñs eſt in loco iſto ⁊ neſciebā et vocauit nomen loci bethel. et poſtea in
eodē loco edificatū eſt templū dei Quinto vocat᷑ helia. Vñ legit᷑ de ſctō
Joh̄. ꝙ caput ſancti Joh̄. fuit ſepultū in helia. i. hieruſalem Sexto voca
tur hieroſolima. Ultimo vocat᷑ hieruſalem. ⁊ hoc nomē eſt ſibi impoſi-
tum a pmis edificatorib⁹ hui⁹ ciuitatis ¶ Item nota dicebatur in lit-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

tera p̄cedēti ꝙ xp̄s regit ſceptra celi ⁊ terre. qꝛ ip̄e ſolus eſt p̄nceps totius mūdi. vn̄ h̄ ē de neceſſitate boni ordinis ꝙ ſp̄ ſit vnū regēs. qꝛ ſi non eſſet vn⁹ rector celi ⁊ terre tūc eſſet pluralitas p̄ncipiū q̄ eſt deteſtabilis vt ptz ꝑ ph̄m. x. meth̄. q̇ di. entia nolūt male regi ſit g̊ vn⁹ p̄nceps ⁊ rector. Itē etiā dicebat̄ ibidē iure inferni domito. qꝛ xp̄s deſcendit in infernū et ibi contriuit dyaboli ptātem recipiendo aīas q̄ ſibi placuerūt et ei⁹ voluntatē fecerūt. vn̄ oēs aīe hoīm qui fuerūt an̄ aduētū xp̄i mortui fuerūt in limbo inferni. ſed xp̄s motus miſericordia de ꝑditiōe hax aīax ipſos abſtulit a ptāte diabolica. Pro t̄minis no. ꝯueniens ponit̄ hic rōnabiliter et eſt nomē adiectm̄. Item extat eſt v̄bum neu. ⁊ exponit̄ h̄ pro eſt Secundo ꝟcat appare. inde venit exta et ſunt inteſtina hominis Itē iditum eſt ꝓprū noⁿ viri q̇ fortiter ſciuit ſaltare ⁊ eſt m. ge. ⁊ indecli. Itē tranſiliuit eſt v̄bū quarte ꝯiuga. ⁊ cōponit̄ a trans ⁊ ſalio. Itē bethel eſt ꝓpriū nomen ciuitatꝫ feminini ge. indeclinabile.

Saltū de celo dedit in virginalē ven
trem. inde in pelag⁹ ſecli. Poſtqꝫ il
lud ſuo mitigauit potētatu tetras fle
getontis aſſilijt tenebras Principis
illi⁹ diſturbato impio Maniplis plu
rimis inde erutis mundum illuſtrat
ſuo iubare Captiuitatēqꝫ detentam
inibi victor duxit ſecū Et rediuiuum
iam ſuis ſe prebuit ſeruis ⁊ amicis

¶ Tūc ibi. Saltū de celo. ¶ Hic au. regredit̄ ad veram materiā hui⁹ feſti oñdēs quot modis xpriſtus ſaltauit dicens (Chriſtus dedit). i. facit (ſaltum). i. deſcēſum (in v̄ginalē ventrē). i. vterū b. ma. v̄ginis (inde). i. poſtea xp̄s dedit ſaltum (in pelag⁹). i. mare (ſeculi). i. hui⁹ mūdi (poſtq̄ꝫ mitigauit). i. pacificauit ⁊ ꝯpeſcuit (illud) ſcilꝫ pelagus. i. mūdū (ſuo potētatu). i. ꝑ ſuā potentiā (ipſe aſſilijt). i. ſaltauit (tetras). i. obſcuras tenebras (flegetontis). i. inferni ⁊ ip̄e xp̄s (diſturbato). i. deſtructo (impio). i. ptāte p̄ncipis illius. ſcꝫ. inferni (erutis). i. liberatis (plurimis maniplis). i. multis ſuis ſeruis (inde). i. de inferno (illuſtrat). i. illuminat ⁊ letificat mūdum (ſuo iubare). i. ſplendore. ſ. ſue reſurrectionis (qꝫ) ꝓ ⁊. ſ. xp̄s ex̄ns victor duxit ſecū captiuitatem detentam. i. captiuā (inibi). i. in inferno ſcꝫ ſcōs p̄res qui in inferno erāt captiui et. ſ. xp̄s (prebuit). i. oñdit ſe (iā rediuiuū). i. iterū viuum et a mortuis reſurgentem ſuis ſeruis ⁊ ſuis amicis. ¶ Notandū diceret q̇s q̄re xp̄s nō ſtatim aſcendit poſt reſurrectionē. ſed per quadraginta dies expectauit Rn̄detur ꝙ huius triplex eſt rō. Primo ꝓpter certitudinez reſurrectionis. qꝛ ad verā reſurrectionem requirunt̄ plures dies qꝛ difficilius erat ꝓbare veritatē reſurrectōis q̄ꝫ paſſionis qꝛ a p̄mo die vſqꝫ ad terciū ꝓbat̄ paſſio. Scd̄o ꝓpter apl̄ox et diſcipulox ꝯſolationem q̇ ꝑ ipſius paſſionem grauiter fuerūt turbati. Tercio ꝓpter myſticā ꝟcationē quia ſicut. xl. dies ieiunauit ⁊. xl. horis iacuit in ſepulchro ſic ⁊ poſt. xl. dies aſcendit in celum. vt ꝑ hoc daret̄ intelligi ꝙ ꝯſolatōes diuine ꝯparantur ad tribulatio-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

nes ſicut dies ad horã ⁊ annus ad diẽ. Itẽ ſciendũ q̃reret aliq̃s q̃liter aſ
cẽdit xp̃s. Rñdet q̃ xp̃s aſcẽdit nec tentus nec ꝯtentus ſ3 ꝓprijs virib⁹.
vñ Io. nemo aſcẽdit in celũ ꝓpria ꝟtute niſi q̇ deſcendit. Scdo aſcendit
manifeſte. vñ in acti. apo. videntib⁹ illis eleuatus eſt. Tercio aſcẽdit letã
ter. vñ p̃s. deus in iubilo ⁊c. Quarto aſcẽdit velociter. vñ p̃s. Exultauit
vt gygas ad currendũ viã ⁊c. Itẽ no. de loco de quo aſcendit xp̃s dr̄ q̃
aſcẽdit de monte oliueti ꝟſus bethaniã vbi diſcipulos ire precepit nã in
ipſius aſcẽſionis die bis apparuit ſemel. xi. diſcipulis ꝯmedẽtib⁹ in cena
culo. cũ igit̃ ꝯmediſſent ⁊ p̄cipiſſet eis vt in mõte oliueti ꝟſus bethaniã
irẽt ibi iterũ eis apparuit ⁊ eleuatis manib⁹ bñdixit eis ⁊ corã oculis eoꝝ
in celũ aſcẽdit. Itẽ no. q̃re xp̃s aſcẽdit Dic q̃ h⁹ ſt̄ plures cauſe. Prima
eſt vtilitas. vt in euã. Niſi ego abiero paclitus nõ veniet. Scda eſt ma-
ior cognitio dei. vñ in euã. Si diligeretis me ⁊c. Tercia eſt meritum dei.
Quarta eſt ſecuritas nr̃a q2 iõ aſcendit vt nr̃ aduocatus fieret apud pa
trẽ. Quinta ꝓpt̃ dignitatẽ nr̃am vñ ãgeli videtes nr̃am hũanã naturã
exaltari ad dexterã p̃ris ꝓhibuerũt ſe ab hõib⁹ adorari. vñ apo. Cecidit
ad pedes ei⁹ vt adoraret ⁊ dixit angel⁹. vide ne feceris ſeruus tuus ⁊ fra
trũ tuoꝝ ego ſum. Sexta cã eſt illa ianue celeſtis aperitio ſicut em̃ p̄us
apuit ianuã inferni ſic eodẽ modo ianuã padiſi. Itẽ no. q̃reret q̇s cũ q̇b⁹
aſcẽdit xp̃s in celũ Rñdet q̃ xp̃s aſcẽdit cu3 captiuitate quã ipſe libera-
uit de inferno. vñ p̃s Aſcẽdit de⁹ in iubilatõe captiuã duxit captiuitatẽ
Scdo aſcendit cũ multis corpib⁹ ⁊ aiab⁹ q̇ ſecũ ſurrexerũt. vñ in euãge°
Multa corpa ſcõꝝ ſurrexerũt q̃ viſa ſt̄ in ſcã ciuitate ⁊ poſtea cũ xp̄o aſ-
cenderũt. Tercio aſcẽdit cũ multitudine angeloꝝ. vñ tres q̃ſtiones facte
fuerũt ab ãgelis in aſcẽſione ⁊ hoc ſḃm triplicẽ iherarchiã. Primã q̃ſtio-
nẽ fecerũt minores angeli ip̄is maiorib⁹ dicẽtes. Quis eſt iſte q̇ venit de
edom tinctis veſtib⁹ de boſra. huic q̃ſtioni rñdet dñs. ego ſum q̇ loq̊r iuſ-
ticiã ⁊ iudiciũ in redemptiõe hũane gñis. Scdam q̃ſtionẽ fecerũt ſup̄mi
ãgeli ad xp̄m. q̃re rubrũ ẽ indumẽtũ tuũ ⁊ iteꝝ rñdit dñs torcular calaui
ſolus. Tercia q̃ſtio fuit ip̄oꝝ angeloꝝ de trib⁹ hierarchijs q̇ dixerũt mu-
tuo q̇s eſt iſte rex gl̃e. rñdit dñs. dñs ꝟtutũ ip̄e eſt rex gl̃e Deinde oẽs an
geli rñdebãt. h̄ eſt candidus qui nec habuit ſpẽm neq3 decorẽ. hic eſt qui
infirmus fuit in regno. fortis in ſpolio armatus in p̄lio. ſpretus in mor-
te. pulcher in reſurrectõe. rubicũdus in cruce. clarus in celo. ſtrẽnuus in
nouiſſimo iudicio. Pro t̃minis no. pelag⁹ ẽ no^{u} neu. g3 2^{e} de. ⁊ dr̄ a pello
is. q2 pellit littora fluctib⁹ ſuis. ⁊ ponit̃ h̄ ꝓ tribulatõib⁹ hui⁹ mũdi. Vñ
bñ dr̄ q̃ xp̃s ſaltauit in mare mũdi q2 xp̃s nunq̃3 habuit bonũ diẽ in ter-
ris. ſ3 ſp̄ vixit paup̄ nõ em̃ habuit ꝓp̄a bona Itẽ nota. teter tra trũ ẽ no^{u}
adiectm̃ ⁊ idẽ ẽ q̃ obſcur⁹ a um. Itẽ flegeton dr̄ fluui⁹ inferni vt3 in cor-
nuto ⁊ dr̄ flegiton grece qd̄ ẽ ardere latine ⁊ in ip̄o puniunt̃ illi q̇ ardent
in amore h⁹ mũdi. vñ q̇nq3 ſt̄ pene infernales. vñ⁹ Strix odiũ flegitõ ar
dẽs obliuio letes. Cochit⁹ lux⁹ archiron ſonat abſq3 ſalute. S3 diſtur-
bato impio ſt̄ ablti in deſignatõe ꝯñe. ⁊ diſturbat⁹ ẽ p̄ti. a ꝟbo diſturbor
aris. Itẽ aſſilijt ꝯponit̃ ab ad ⁊ ſalio. Itẽ plurim⁹ a um eſt ſup̄latiu⁹ h⁹
nois mult⁹. Ite3 erutis ẽ p̄ti. p̄te. t̄pis decompoſite figure. ab eruor aris
Item inibi per ſe eſt aduerbiũ loci. Sed in preſenti ponit̃ nominaliter

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

qꝛ dictiones indeclinabiles ꝑ additionē prepoſitionum declinatur

¶ Deinde ſaltū Hic au. declarat ſcōm ſaltum qui fuit ad vitā eternam ſeu applicat ea que dicta ſunt ad materiam principalem huius feſti. et diuidit in duo. Primo facit qđ dcm̄ eſt. Secundo dirigit petitionē ad xpriſtū. ſecunda ibi. Nā iditū dicens (Deniqʒ). i. poſtremo vel vltimo ſcʒ xp̄s (dederat). i. fecerat (hodie). i. hac die aſcēſionis (maximum ſaltū tranſuolans). i. ꝑuolans (nubes) qʒ ꝓ ⁊ (polos). i. celos (ꝑpeti). i. veloci curſu ergo (pplꝰus). i. tota multitudo fideliū exiſtens (credulus). ſ. xp̄o (celebret) id eſt honoret hunc diem aſcenſionis (cuius) ſcʒ populi (morbida). i. maculata (corpa). i. corpoream naturā filius dei exiſtēs iditum. i. trāſiliens (inuexit). i. induxit (altis ſedibꝰ celi. et ſcʒ populꝰ (tremens) expectat affuturū). i. vēturum iudicem. ſcʒ filiū dei (vt) ꝓ ſicut (duo angeli docuerunt fratres) id eſt apl'os. ſcʒ dicentes eis Jeſus qui aſſumptꝰ eſt a vobis. ſ. apl'is in celum veniet (iterū). i. in nouiſſimo die (vt) pro ſicut (vidiſtis eū) ſcʒ euntem in celū. Notandum diceret quis an xp̄o fuit cōgruum in celū aſcendere Rn̄det̄ ꝙ ſic vn̄ xp̄s aſcendit multipliciter ꝓmo ꝓpter ꝗeſcere poſt laborem quo erat fatigatus Secundo ad intercedendū pro amicis pro quibus vtiliter laborauit. vn̄ Ber. Securū acceſſum habes o homo ad deum vbi habes filiū mediatorem matrē intercedentem filius oñdit patri latus ⁊ vulnera Pater oñdit filio ⁊ patri pectus et vbera nulla poteſt eſſe repulſio vbi ſunt tot amoris inſignia. Tercio ad ꝯquerendum pro inimicis pro quibus inutiliter laborauit Unde Eſa. Inuanū laboraui ⁊c. Quarto vt nobis locum prepararet Unde Jo. Vado parare vobis locum. Itē Auguſtinus dicit para. quid paras. Quinto aſcendit propter noſtraʒ dignitatem quia magna dignitas eſt vbi humana natura vſqʒ ad dexteram dei eſt exaltata. Sexto vt ſpiritumſanctum nobis mitteret. Unde in euangelio. Niſi ego abiero peraclitus non veniet. Item ſciendū chriſtus in eius aſcenſione penetrauit omnes celos. vt dicit apoſto. abſqʒ omni ſciſſura ⁊ diuiſione celorum ⁊ ſperarum xp̄s eleuatus eſt. quia hoc poſſunt facere corpora glorificata. Item paulus ille qui deſcendit in ſinum patris aſcendit ſuper omnes celos. Pro terminis nota. deniqʒ eſt aduerbium affir. et exponitur pro certe vel poteſt dici ꝙ ſit aduerbium tp̄is. ⁊ pōt exponi ꝓ li vltimum. Item prepes eſt nomen adiectiuum. i. velox. ⁊ đr quaſi pre alijs

Deniqʒ ſaltum dederat hodie maximum nubes poloſqʒ curſu ꝑpeti trāſuolans. Celebret ergo populus hunc diem credulus. cuius morbida iditum corpora in ſemetipſo altis ſedibus celi inuexit dei filius. Et tremens iudicem expectat affuturuʒ vt duo angeli fratres docuerunt Qui iheſus a vobis aſſumptus eſt in celuʒ iterum veniet vt vidiſtis eum.

habẽs pedes.qꝛ velox hꝫ pedes añ tardũ. Itẽ inueho.i.induco.⁊ eſt ṽbũ tranſitm̃ Item affutur⁹ eſt ꝑticipiũ deriuatũ ab antiquo ṽbo affuo ⁊ ꝯponit̃ ab ad ⁊ ſuo. vñ ſm antiq̃s ſuo eſt ṽbũ ſubſtantm̃.⁊ eius ꝑticipiũ ſuens Item qui iħs a vobis illa ṽba ſupponũt materialiter ꝓ ſibi in voce aliter ſupponere. Nunc ibi. Iam iditũ noſtrum vocibus ⁊c.

Iam iditũ noſtrũ vocib⁹ ſedulis oẽs implorẽmus Ut a dextris patris (q̃ ſedet) ſpm̃ mittat nobis ſctm̃. In fine ſeculi ip̃e quoqꝫ ſemꝑ ſit nobiſcum

¶ Hic au.dirigit quandã petitionẽ ad xp̃m dicẽs Nos oẽs (implorẽm⁹ .i.rogemus (iam).i.in p̃ſenti mũdo (nr̃m iditũ) .i.noſtrũ ſaluatorẽꝫ xp̃m (ſedulis vocib⁹).i.freq̃ntib⁹ orõnib⁹ (vt).ſ.ip̃e qui ſedet a dextris patris (mittat nobis) ſpm̃ ſcm̃ quoqꝫ (⁊ ip̃e).ſ.xp̃s ſit ſemꝑ nobiſcũ (in fine ſeculi).i.vſqꝫ in fineꝫ ſeculi vel in fine ſeculi poſt hanc vitã. ¶ Notãdũ lr̃ã d̾t ad dextraã patris.diceret quis. tñ deus pater eſt ſpiritus ⁊ ſpiritus eſt ſine omni dimenſioue ⁊ corporeitate. Uñ dicitur in euang. Spiritus carnem ⁊ oſſa non habet qũo tunc ſedet ad dexteram patris. Rñdetur ꝙ ſedere ad dexteram dei patris intelligit̃ dupliciť. Primo.i.inequalitate patris. Scd̃o.i.cẽ in potioribus donis dei patris ſm humanitatem. ⁊ ſic vtroqꝫ modo ſedet ad dextram patris ſm ambas naturas ſcꝫ deitatis ⁊ humanitatis. vñ btũs Auguſti.in quodã ſermone d̾t ꝙ xp̃s carnaliter ſedet ad dextram p̃ris damnati aũt ad ſiniſtram in futuro iudicio. Sancti aũt in etrna beatitudine omnes ſunt dextera.quia ibi nulla eſt obliquitas.nec aliqua miſeria. Scd̃o intelligitur ſm naturam deitatis. qꝛ filius eſt equalis patri in diuina natura. ¶ Item ſciendum ſi diceret quis vtrũ xp̃s poſt aſcẽſionẽ ſit in celo empyreo ꝑ modum ſtantis vel ſedentis. primũ patet de ſctõ Stephano. vbi d̾t. Uideo celos apertos et iheſum ſtantẽ a dextris ⁊c. Scd̃o patꝫ in ſymbolo. Sedet ad dextram dei patris. Reſpondeť ꝑ diſtinctionẽ.qꝛ vel loquitur ſm ſenſum miſticũ quẽ ſignificant res. tũc bñ cõceditur ſm diuerſas metaphoras Chriſtus em̃ d̾ ſtare qñ paratus eſt preſtare auxiliũ ſuis.⁊ ita apparuit btõ Stephano agoniſanti.⁊ dicit̃ ſedere.qꝛ regnat in pace ineffabili.hoc etiã intelligitur de membris. Uñ Iſa. Sedebit pp̃ls me⁹ in puluere pacꝫ in tabernaculo fiducie ⁊ in reqe ſempiterna. Sꝫ ſi loquereť ſm ſenſum litteralem tunc non ẽ nobis determinatuꝫ qualiter xp̃s ſit in celo. Sꝫ certum eſt ſi placet ſibi ſtare ſtet ſi ſedere ſedet. Item nota cũ xp̃us aſcendit locatus eſt ad dexteram dei patris. Uñ p̃s. Sede a dextris meis. non ꝙ ſpirituſſanctus tantum procedat a patre. ſed etiam a filio. Item nota.ex iſta lr̃a in fine ſeculi patet error philoſophorum qui dicũt mundũ non habere principiũ neqꝫ finẽ quod eſt falſum.qꝛ ſi ſic tũc nõ eſſet dies vltimi iudicij. Pro terminis nota.dextra ponitur hic ſubſtantiue.⁊ d̾ quaſi dans extra. Item ſedulus ſedula ſedulum d̾ quaſi frequens.et eſt nomẽ adiectm̃. Inde venit ſedule aduerbium. Item ſpiritus dicit̃ quaſi ſpirans thus.id eſt gr̃am Sed nobiſcu... eſt aduerbium perſonalis ſignificationis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

De Sancto ſpiritu

Sancti ſpirit⁹ aſſit nobis gratia
Que corda nr̄a ſibi faciat habi
taculum. Expulſis inde cũctis vitijs
ſpiritalibus. Spiritus alme illuſtra
tor hominũ. Horridas noſtre mentis
purga tenebras. Amator ſancte ſen
ſatorum ſemper cogitatuum.
Infunde vnctionem tuam clemens
noſtris ſenſibus.

Sancti ſpũs ꝛc. Poſtq̃ au. in precedēti ſeq̄ntia determinauit mate
riã aſcẽſionis dn̄i in q̃ docuit ſpm̄ſcm̄ fuiſſe ꝓmiſſum. hic au. exeq̄t
effectũ ꝓmiſſiõis. deſcribens diuinã naturã ſpũſſancti dicẽs. Gracia .i.
benignitas ſctiſpũs (aſſit) .i. digneť adeſſe nobis (q̃) .ſ. gr̃a facit corda (ha
bitaculũ) .i. habitationẽ ſibi (expulſis) .i. remotis (inde) .i. a cordib⁹ nr̄is
(cũctis vicijs ſpiritalib⁹) .i. omĩb⁹ pctis (O alme) .i. ſctẽ ſpũs .ſ. exiſtens
(illuſtrator) id eſt illumi
nator hominuz. q2 tu es
ignis illuminãs (tu pur
ga) .i. illumina (horridas
tenebras) .i. ignorantias
(mẽtis nr̄e) .i. intellect⁹
nr̄i O ſcẽ amator (ſenſa
torũ cogitatuũ) .i. ſapien
tũ meditationuz (infun
de clemens) .i. clementer
(tuã vnctionez) .i. grãm
(noſtris ſenſib⁹) .ſ. exte
riorib⁹. ¶ Notãdũ pri⁹
ſcribiť in li. Sap. primo
Spũs dn̄i repleuit orbez
terrarũ. In q̄bus verbis
duo ꝯſideranť. primo ſpiritusſancti indefinens gratia. cũ dr̄ ſpũs dn̄i. Se
cundo magnifica potentia eiuſdẽſpũs. cũ dr̄ repleuit orbẽ terrarũ Quã
tum ad pmũ dign⁹ eſt ad inuocandũ. ſed q̃ꝛtum ad ſcõm potens eſt ad
miracula faciendũ ¶ Circa primũ nota. iſte terminus ſpirit⁹ in ſacra
ſcriptura diuerſimode accipiť ſeu exponitur Primo poniť ꝓ iudicio re
cte rõnis. vñ apl's ad Gal. Spũs ꝯcupiſcit aduerſus carnẽ .i. iudiciũ rcẽ
rõnis laborat ꝯtra ꝯcupiſcentiam carnalem. Scđo exponiť ꝓ ſpũali in
telligẽtia. ſa. ſcrip. vñ apl's ad Corinth. Littera occidit. ſpũs aũt viuifi
cat. Tercio exponiť ꝓ aia. vñ in li. Geñ. vij. Ex oĩ carne habente ſpm̄ in
greſſe ſť in archam Noe .i. aiam. Quarto poniť ſeu accipiť pro ira. Vñ
ps. In ſpũ vehemẽti ꝯteres naues. Quinto poniť ꝓ ſupbia. vñ in euã
Mat. Bti paupes ſpũ. Sexto poniť ꝓ diabolo. vñ in euã. Cũ immũd⁹
ſpũs exierit ab hõie ꝛc. Septimo poniť ꝓ vita. vñ in Job Spũs me⁹ at
tenuabiť. Alio⁹ exponiť ꝓ vento. vñ in Exo. vidit moyſes ſpm̄ aq̄lo
nis flantẽ p mediũ. Alio⁹ exponiť ꝓ hõie. vñ ps. Recordatus eſt. q2 caro
ſum ſpũs vadẽs ꝛ nõ rediens. Ultimo exponiť ꝓ eẽntia diuina ſiue ꝓ
gratia que aliqualiter a pr̄e et filio ꝓcedit. ꝛ ſic ſumiť in ſymbolo atha
naſij vbi dr̄. Qualis pater talis filius talis ſpũſſcũs. et ſic etiã ſumitur
hic ¶ Circa ſcõm nota diuina bonitas repleuit orbẽ terrarũ. q2 in pn
cipio creationis mundi de⁹ vidit cũcta q̃ fecerat. ꝛ erãt valde bona. nam
de⁹ creauit ſeu ꝯfirmauit oĩa ſub rõe boni. q2 nihil eſt qđ pt ſubterfuge
re rõnem boni. eo ꝙ bonũ ꝛ ens ꝯuertunť. Item nota lr̄a dt gr̃a. vñ no
ta ille termin⁹ gr̃a capiť tripl'r ſcʒ ꝓprie. cõiter. ꝛ ꝓpriiſſime. Primo dr̄

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

adiutoriũ dei creature gratis impenſuz. ſine qua grã nulla creatura pt quicq̃ facere. nec in ſuo eẽ durare. Scdo capit ꝓpe. ⁊ ſic dr donũ quo aliquis ſe ꝑparauit ad ſuſcipiendũ ſpm̃ſcm̃. ⁊ illius grẽ intereſt reuocare liberũ arbitriũ a malo. faciendo bonum. Tercio capit ꝓprijſſime. et dr grã gratum faciens. et ſic dr donum deibatum alicui ab intra. ad merendũ regna celeſtia. ſine qua gratia nemo pt mereri nec in bono proficere nec ad gloriã ꝑuenire.

Tu purificator oĩm flagicioꝝ ſpiritꝰ. Purifica noſtri oculuz interioris hominis. Ut videri ſupremus genitor poſſit a nobis. Mũdi cordis quẽ ſoli cernere poſſunt oculi

Item nota ſm aplm ad corin. Corda hoim ſunt .i. habitaculũ ſpũſſcti. ſm quez dt. Neſcitis q corda veſtra ſtꝫ templũ ſpũſſancti. Et alibi. Neſcitis quia ſpũſſctũs habitat in vobis. cũ g° corda noſtra ſtꝫ habitacula ſpirituſſancti. ideo digne petimus vt expulſis noſtris vicijs faciet noſtrum habitaculum dignũ ad receptionẽ gratie ſpũſſancti. que non introibit nec inhabitat in corde ſubdito peccatis.

¶ Item nota autor petit ſpiritumſanctuz vt purget omnia vitia. Ubi nota ſicut v̾tutes ſunt duplices. quedam corporales. vt fortitudo. temperantia ⁊c. que alio nõie morales dicunt. et quedam ſunt virtutes ſpirituales ſeu intellectuales. ſicut ſapiẽtia ſeu prudentia. Sic ꝑ oppoſituz duplices ſtꝫ iniquitates ⁊ vitia que opponuntur iſtis. Queda ſunt vitia corpalia. vt incontinentia intemperantia ⁊c. ⁊ iſta opponuntur v̾tutibꝰ corporalibꝰ Et quedam ſunt ſpiritualia que opponuntur virtutibꝰ ſpiritualibꝰ. ſicut iniuſticia inſipientia cõcupiſcentia ⁊ ſupbia. Modo autor in littera petit q ſpirituſſanctus purgat a nobis vitia ſpiritualia. quia talia maxime hominẽ coinquiant cum iſta vicia ꝓgrediuntur ex intentione mentis Non eñ qd ingredit ventrem coinquinat animam ſed qd procedit ex ore coinquinat animam. ¶ Item nota. littera dicit amator. vñ ſpirituſſanctus dicitur amator tribus modis. Primo effectiue. qr efficit nos ſua grã diligere deum ⁊ proximum. Secundo formaliter vel exemplariter. qr ꝑ ipſum diligimus deum ⁊ proximum. Tercio per modũ inherentie. quia inheret anime rationali cui inducit donum quo ipſa anima diligit deum. ¶ Pro terminis nota. aſſit eſt verbum neutrũpaſſ. compoſitum ab ad ⁊ ſum. mutando d in s ⁊ caret ſupinis Item expulſus eſt participium decompoſite figure. ab illo verbo expellor. ¶ Item clemens eſt nomen et exponitur hic aduerbialiter Tunc ibi. Tu purificator omnium flagiciorum ſpiritus ⁊c.

¶ Hec eſt ſecunda pars huius ſequentie in qua autor inuocat ſpiritum ſanctum amplificando materiam huiꝰ petitionis dicens (O ſpiritus) ſcilicet ſancte. tu exiſtens purificator) id eſt immundator (omniũ flagiciorum) id eſt peccatoruz que ſunt macule anime (Tu purifica) id eſt munda (oculum) id eſt intellectum (interioris hominis) id eſt anime noſtre (vt ſupremus genitor) pater celeſtis (poſſit videri) a nobis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

(quē).ſ.patrē ſoli oculi mūdi cordis poſſunt(cernere).i.videre Notā
dū hō dr habere duplicē oculū.ſ.interiorē ⁊ exteriorē Per interiorez diſ-
cernim⁹ verū a falſo. ⁊ ille ocul⁹ dr cognitio rōnalis ⁊ illa nō pt pcipi ſen
ſu exteriori.qr de quāto ipa plus dirigiť in deū de tāto magꝫ illuſtrať ſua
gr̄a.⁊ de quāto plus pctōr a deo elongať de tanto magis obſcurať. Sed

Quādo machinā p vbū ſuū fecit de
us celi ⁊ terre marīꝫ. Tu ſup aquas
foturus eas numē tuū expādiſti ſpūs

p oculū exteriorē ꝯgnoſ
cim⁹ res pceptibiles vi-
ſu.⁊ ſ̊ petimus puritatē
ipſi⁹ intellectus.p quem
videmus abſentia tanꝗ̄
pn̄tia.et ſ̊ dt btūs Tho.
Nos viatores cognouim⁹ deū tāꝗ̄ in ſpeculo trinitatis.vn̄ ad iſtū ocu-
lū reqriť cor mūdū.qr cor immundū ſeu poſitū in vmbra.i.in pctis non
pt ꝯteplari nec ꝯgſcere deū ſuū. Scdo nota.ꝙ materia pn̄tis ſeqntie eſt
de miſſione ſpūſſcti.videam⁹ ſ̊ qt modis ſpūſſctūs miſſus eſt.Vn̄ ſciē-
dum ꝙ ſpūſſctūs mittiť duob⁹ modis.ſ.viſibiliter ⁊ inuiſibiliter.Inuiſi
biliter cū mentib⁹ caſtis infundiť.Viſibiliter cū aliq̄ ſigno viſibili demō
ſtrať.De primo dr in euang.Joh.Spūs vbi vult ſpirat. Juxta hoc dt
Bern̄.ꝙ p oculū nō introibit.qr nō eſt colorat⁹.neqꝫ p aures.qr nō inſo
nuit.neqꝫ p os.qr aeri nō ꝯmiſcet.nec p fauces.qr nec bibēdo nec eden-
do ꝯſumiť.nec p tactū corpis.qr palpabilis non eſt. Querens ergo cuꝫ
ita inueſtigabiles ſtꝫ vie eius.vn̄ illud eſſet Dico ꝙ ex motu cordis intel
ligimus pn̄tiā eius Pro ſcdo ſciendum ꝙ ſpūſſctūs viſus eſt ſeu miſſus
in quadruplici ſpetie viſibili ad miſſionis inuiſibilis aliqualē demōſtra
tionē.Fuit em̄ pmo miſſus in ſpecie colūbe ſup xp̄m baptiſatū. Luce.
iiij.⁊ Joh.i.ad innuendū baptiſmi fecunditatē ⁊ baptiſantis ſimplicita
tem Eſt em̄ colūba auis ſimplex ⁊ fecunda.⁊ hec ſtꝫ in baptiſmo vtute
ſpūſſancti. ❡ Scdo fuit miſſus in ſpecie nubis lucide ſup xp̄m tranſfi-
guratum Math.xvij. Adhuc eo loquēte nubes candida obumbrauit
ad innuendum ſaluandorum ſublimitatem.⁊ ſalutis eterne claritatez
et he due miſſiones viſibiles fuerunt ante xp̄i paſſionem. Tercio fuit
miſſus in ſpecie flatus ſup pmos paſtores eccľe Joh.xx. qn̄ xp̄s inſtauit
et dixit. Accipite ſpiritumſanctum.ad innuendum prelatorum digni
tatem et prelationis eccleſiaſtice leuitatem.⁊ hoc fuit poſt xp̄i reſurecti-
onem ante tn̄ eius aſcenſionem. ❡ Quarto fuit miſſus in ſpecie ignee
lingue.ſicut dicitur Actꝫ.ij. Apparuerunt apoſtolis diſpertite lingue tā
ꝗ̄ ignis Pro terminis nota flagitium idem eſt quod peccatuꝫ nomē
neutri generis ſcde declinationis. Item interior eſt nomen ꝯparatiui
gradus.cōis generis ab aduerbio intra. ❡ Item ſupremus eſt ſuplati-
uus huius aduerbij ſupra. Item poſſum eſt verbum neutrale incon
ſequentis coniugationis.et deriuatur a potis et ſum. Item cernere eſt
verbum tranſitiuum et habet hoc verbum accommodatū preteritum
ſcꝫ vidi. Tunc ibi. Quando machinam ⁊c.
❡ Hic au.deſcribit vtutē ſpūſſcti dicēs.O ſcē ſpūs(tu exaudiſti numē
tuum)id eſt diuinitatē ⁊ virtutem tuam(ſup aquas foturus).i.refectu

rus(eas).ſ.aquas(qñ deus).ſ.pater(fecit machinã).i.fabꝛicã(celi terre mariũ).i.aquarũ.ꝑ verbũ ſuũ).i.filiũ dei. Tu ſctẽ ſpiritus(fecũdas.i. fructificas(aquas).ſ.baptiſmatis(aiabus viuificãdis).i.renaſcendis.ſ. ad vitã grẽ. Et (tu das).i.facis(hõies.ſ.eſſe ſpiritales (aſpirãdo) id eſt gratiã tuã infundẽdo O dñe ſctẽ ſpũs(tu adunaſti).i.in vnũ ꝯgregaſti (mundum diuiſum).i. diſtinctũ (ꝑ linguas) ꝑ ideomata(⁊ritus).i.con ſuetudines. O ſctẽ ſpũs optime mgr̃oꝝ.tu reuo‑ cas(idolatras).i.ydola colentes(ad cultũ).i.ſer uitiũ dei ¶ Notandũ in lr̃a tangunt ꝗtuoꝛ. Pri‑ mo tangit opus creatio nis totius mundi cum dꝛ fecit. Scdo tangit vtilitas baptiſmatis.cum dꝛ aquas fecundas. Tercio fidei admiratio.cũ dꝛ adunaſti. Quarto er‑ rantiũ infoꝛmatio.cũ dꝛ reuocas. ¶ Circa primũ nota.legitur in Geñ In ꝓncipio creauit deus celũ ⁊ terram.ꝑ hoc ꝟbum fiat.vñ Ber. Hoc verbũ fiat eſt magne virtutis.qꝛ cum illo ꝟbo omnia creata ſunt ſimi‑ liter tota terra eſt repleta. Vñ Replebit eiꝰ maieſtate ois terra fiat fiat. et illud verbũ fiat excellenter attribuit btẽ virgini. Primo in aure ꝑ an gelicã ſalutationẽ. Scdo in coꝛde ꝑ fidei adheſionẽ. Tercio in oꝛe ꝑ con feſſionem. Quarto in ventre ꝑ incarnationẽ. Quinto in bꝛachijs ꝑ ob lationẽ.⁊ oia iſta fiebant cum charitate. De ſcdo legit ibidem videlicꝫ in Geñ.vbi dꝛ. Spũs aũt dñi ferebat ſuper aquas.qḋ ſic exponit ſpũs dñi.i.intentio dñi.ferebatur ſuper aquas.i.ſuper creationem aquarum ¶ Sed ꝗdam doctoꝛes hanc ꝓpoſitionem ſic exponunt.ſuper aquas.i. ſup diuinam potentiã in qua ſpũſſcũs eſt eq̃lis patri ⁊ filio. et hoc dicũt ex iſto.qꝛ añ creationẽ mũdi nec erat aqua ſubſtãtialis nec elementalis. Ex illo ꝗ mouet dubiũ vbi deꝰ fuit ante creationẽ mũdi.qñ nihil erat. ſcꝫ neqꝫ tempꝰ neqꝫ locꝰ.⁊ hoc ſoluit in his verbis. Dic vbi tunc eẽt cũ pꝛeter eũ nihil eſſet. Tunc vt nũc in ſe.quia ſic ſibi ſufficit eſſe. Item in euãge. Joh.ſcribit. Opoꝛtet vos naſci denuo.et hec natiuitas fit ꝑ aq̃s et ſpm̃ſctm̃. De tercio legit Actuũ.ij. Dum ꝯplerent dies penthecoſtes erant oẽs diſcipuli in eodem loco.et factus eſt repente de celo ſonus. et ſunt confirmati in fide per ſpm̃ſctm̃ qui potens eſt infundere gratiam. De quarto nota.ꝙ ſpũs potens eſt grãm ſuã hominibus infundere et ad fidem reuocare. nam ꝟtus eius eſt efficax ⁊ penetrabilioꝛ omni gla‑ dio Unde apl̃us ad Heb.iiij. Dux boni operis. quia nemo poteſt dice re dñs ihs.niſi ꝟtute ſpũſſancti.vñ ab ipo ꝑcipiamus oẽm bonitatem.ip ſe em̃ eſt a quo fluit oĩs bonitas. ¶ Sciendũ pꝛo terminis.numen idẽ eſt qḋ ſpũs.et eſt nomen neutri.gñis. Item viuificandus eſt ꝑticipiuꝫ futuri tpis illius verbi viuificoꝛ. Itẽ foturus eſt ꝑticipiũ futuri tempo ris a foueo es. Sed idolatra eſt nomen cõmunis generis.et dicit a no‑ mine idolum li.et eſt aliquis ſeruiens idolis.

Tu animabꝰ viuificandis aquas fecũ das. Tu aſpirãdo das ſpiritales eſſe homines. Tu diuiſum ꝑ linguas mũ‑ dum et ritus adunaſti domine Ydo‑ latras ad cultum dei reuocas magiſ‑ troꝛum optime.

De Sancto ſpiritu

¶ Ergo nos. Hic au. dirigit petitões ad ſcm̄ſpm̄. ⁊ ꝑmo facit hoc Se
cundo oñdit qb⁹ miraculiis pn̄s feſtū eſt cõfirmatū. ibi. tu q̇ oim. dicens
Et q̄ ita eſt ꝙ tu ſcẽſpūs tā mirabiles opatões efficis (g̊ o ſcẽſpūs tu ex-
audi ꝓpicius). i. cleměter (nos ſupplicātes tibi) . i. te hūiliter inuocātes
(ſine q). ſ. ſpūſctō (oēs p̄ces). i, orones (credunt̃). ſ. eſſe (caſſe). i. vane (et
indigne auribus dei.

Ergo nos ſupplicātes tibi exaudi ꝓ
picius ſcẽſpūs. Sine quo preces oēs
caſſe credunt̃ ⁊ indigne dei auribus.
Tu qui oim ſeculoꝝ ſanctos tui nu
minis docuiſti inſtinctu amplectẽdo
ſpūs. Ipſe hodie apoſtolos xp̄i do
nans munere inſolito et cūctis inaudi
to ſeculis Nūc diē glorioſum feciſti.

¶ Notādū oēs orones
dicūt̃ caſſe ⁊ inutiles ſine
gr̄a ſpūſcti. Cui⁹ rō eſt
q² ſpūſſcūs eſt vera chari
tas q̄ eſt diſpſa in cordi-
b⁹ nr̄is. ſed ſine charita-
te nullū opus placet deo
Si g̊ nullū op⁹ placet ſi-
ne charitate deo. merito
ſine ſpūſcō (q̇ vera chari
tas eſt) nō placebūt. Itē
q̄reret q̇s. q̄ die ſpūſſctūs
miſſus ē Rn̄det ꝙ in q̇n
q̄gesima die ⁊ ꝑ h̊ dat̃ in-
telligi. ꝙ tria bona cū ipo veneřt. ſ. legis ꝑfectio. et̃na remuneratio. ⁊ pec
catoꝝ remiſſio. De ꝑmo dt̄ gloſa. A q̇nq̄geſimo die agni immolati deſ
cẽdit ſpūſſcūs in igne. De ɜ° dt̄ ibidẽ. Sicut q̄dragesimo die p⁹ reſurrec-
tionẽ ꝯuerſat⁹ eſt cū diſcipul̃. ita ꝑ q̇nq̄geſimā diẽ q̄ ſpūs dabat̃ denari⁹
eterne remunerationis exprimit̃. De tercio dicit glo. ibidẽ. Ideo q̇nq̄-
geſima die ſpūſſcūs miſſus eſt. q² indulgẽtie fiebāt in anno iubilatiōis.
⁊ ſic ꝑ ſpm̄ſcm̄ pctā dimittunt̃. peccatores ad patriā reuocant̃. hereditas
amiſſa reddit̃. et a iugo ſeruitutis liberant̃. Item nota ꝓpicius eſt ad-
uerbiū q̄litatis. Sʒ caſſus a um idẽ eſt ꝙ inutilis. ¶ Tu q̇ oim

¶ Hic au. oñdit q̄bus miraculis hoc feſtū fit ꝯſecratū dicẽs. O ſctẽſpūs
(tu q̇ docuiſti ſcōs oim ſeculoꝝ). i. ab initio ſeculi (inſtinctu) id eſt inſpi
ratione (tui numinis). i. virtutis (amplectendo). ſ. ꝑ gratiā circūdando
(tuipe). ſ. es (donans) id eſt renumerans (hodie) id eſt in die pentheco-
ſtes (apoſtolos criſti inſolito) id eſt inconſueto (munere) id eſt dono
(et inaudito). i. ꝑus nō audito (cunctis ſeculis). i. ab om̄ibus tꝑibus et
gentibus. q² dedit apoſtolis nouū modū loquẽdi. Et tunc ꝯmẽdat dieʒ
penthecoſtes dicẽs. tu ſcẽſpūs (feciſti) ſcʒ ⁊ decoraſti (hunc diem). ſ. pen
thecoſtes. Et tunc in fine inuocat graciaʒ ſanctiſpūs ſicut in principio
vbi dt̄. Gr̄a ſanctiſpūs aſſit nobis ¶ Notandum ſpūſſctūs dedit homi
nibus ſepteʒ dona que Iſaias enumerat ca. xij. vbi magno deſiderio ꝓ
phetiſauit aduẽtū xp̄i di. Egrediet̃ vga de radice yeſſe ⁊ ſuꝑ eaʒ req̇eſcet
ſpūſſcūs ſapientie intellect⁹ ⁊ conſilij fortitudinis. ⁊ ſpūs ſapientie pieta
tis. et ſpiritus cū timore domini eum repleuit. Hec ſunt ſeptem dona
que in veteri teſtamento data ſunt patribus ſolummodo in verbis. ſed
data ſunt apoſtolis in vera miſſione. ¶ Iteʒ ſciendum ꝙ ſpirituſſanc-
tus pluribus de cauſis miſſus eſt. que cauſe cōphenduntur in hac au-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

toritate ſpūs paraclitus quē pater mittet in nomine meo ipſe vos doce-
bit oia. Primo ad viuificandū mortuos. qd notat̄ cū dꝛ ſpūs. qꝛ ꝑ ſpiritū
viuificamur. vn̄ Ezech. Oſſa arida audite verbuꝫ dn̄i ⁊ ego mittam in
vos ſpm̄ ⁊ vos viuetis. Scdo ad ſacrificandū Tertio ad ſaluandum iu-
ſtos. qd innuit̄ cū dꝛ. In noie meo. nomen em̄ filij eſt Jeſus ⁊ interpre-
tatur ſalus vel ſaluator.
qꝛ in nomine ſalutis pa-
ter miſit ſpm̄ſcm̄ vt oſtē-
dat ꝙ ad ſaluandum gē-
tes venit Quarto ad
docendū ignaros. et hoc
innuitur ibi. Ipſe doce-
bit vos oia. ¶ Pro ter-
minis nota amplectando eſt ꝟbum gerundiū illius verbi amplector et
ponitur hic in actiua ſignificatione. Item inſolitus eſt nomen adiecti-
uum. ⁊ idem eſt qd incōſuetus. Similiter inauditus eſt nomen adiecti-
uum ⁊ non participium. quia inaudio non dꝛ. et dicitur ideo inaudito
in littera. qꝛ ſpūſſanctus dedit apoſtolis nouum modum loquendi om-
nium linguarum et hoc prius fuit inauditum.

Veni ſcté ſpūs et emitte celitus
lucis tue radium. Ueni pater
pauperum veni dator munerum veni
lumen cordium.

Veni ſancte ſpiritus. Hec eſt alia ſeq̄ntia que cantat̄ in die penthe-
coſtes. in qua autor inuocat ſpiritumſanctum dicens. O ſancte
ſpiritus. (veni) .ſ. per gratiam tuam (et emitte celitus) id eſt de
celo (radium) id eſt ſplendorem (tue lucis) id eſt gratie. (O pater pau-
perum) veni (o dator) id eſt clemēs largitor (munerum) ſcꝫ. omnium
veni (O lumen) .i. illuſtrator cordiū. ¶ Notandum ſcribitur Actuuꝫ
primo Accepiſti virtutem ſpirituſſancti. Un̄ ſciendum ꝙ homo dici-
tur accepiſſe per virtutē ſpirituſſancti tria ſcꝫ animam. graciā ⁊ coronā
De primo dicit ps̄. Qui non accepit vano animam ſuam nec iurauit
in dolo proximo ſuo. Unde homo accepit animam ſuam a deo inſpi-
rante. vt deus accipiat eam ab homine expirante. homo accepit animā
ad vitam tranſitoriam. deus autem ad vitam eternam ¶ Unde
Joh. in euangelio. Iterum venio ad vos. et accipiam vos ad meipſuꝫ
Secundo homo accepit gratiam ¶ Unde nota ꝙ gracia ſiue vnctio
ſpirituſſancti non a fatuis ſed a prudentibus accipitur. ſicut habetur de
ſeptem virginibus prudentibus. Unde Math. in euangelio dicit
Prudentes vero virgines acceperunt oleum ſecum in vaſis ſuis cum
lampadibus. per oleum intelligitur gratia ſpirituſſancti. Unde pſalmi-
ſta. Oleo ſancto vnxi eum. Sed fatue virgines non acceperunt oleum
in vaſis ſuis ſecum cum lampades earum extinguntur. Unde per
lampades ardentes intelligitur feruens amor dei et proximi quem ho-
mo amittit. qui graciam ſancti ſpiritus non habet. Unde fatuus liben-
tius accipit potentiam quam regnum celorum. de illis dicitur. Neſcio
vos. Tercio per virtutem ſpirituſſancti homo accipit coronam. de tali
autem virtute ſpirituſſancti dicit Leo papa ꝙ ſpirituſſanctus deſidera-
batur ab apoſtolis. vt ſancta ipſorum pectora accenderet et mundaret
et mundata vlterius ꝯfirmaret. et confirmata ad eternam beatitudinē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

vitā ꝑparet pꝰ hoc vt coronā eterne vite ipſis tribueret. vn̄ Gre. Corona aurea ſupꝫ caput eiꝰ. ¶ Pro terminis nota. emitto eſt v̄bū tranſitm̄ tercie ꝯiuga. hn̄s emiſi in p̄terito. Itez dr̄n̄t celitꝰ ⁊ celicꝰ. qꝛ celitꝰ eſt aduerbiū q̄litatis vel loci. ⁊ interp̄tat̄ q̄ſi de celis. Sȝ celicꝰ a um eſt nomē adiectm̄. Itē radiꝰ pl'a ƀcat. vn̄ eber. Dicas radiū textoris radiū q̄ȝ ſolis Sed paupꝫ eſt nomē adiectiuū ꝯpabile ⁊ mobile

Coſolator optime dulcis hoſpes aie dulce refrigerium. In labore requies in eſtu tempꝫies in fletu ſolatium

¶ Tunc ibi (Conſolator optime dulcis ⁊c. ¶ Hic au. cōmendat ſpm̄ſctm̄ penes diuerſa bn̄ficia di. (O ſctē ſpūs optime ꝯſolator (o dulcis hoſpes aie). ſ. nr̄e (o dulce refrigeriū). i. recreatio (veni). ſ. ad nos (o reqes in labore) veni (et tempꝫies). i. mitigatio (in eſtu). i. calore (⁊ ſolatiū) in fletu. ¶ Notādū au. ꝯmendat ſpm̄ſctm̄. ſ. pncipaliter in ſex. Primo in ꝯſolatione q̄re dr̄ paclitꝰ qd̄ interp̄tat̄ ꝯſolator qꝛ miſſus eſt vt triſtes et meſtos ꝯſolaret̄. vn̄ Ber. ꝯſolator ſpūs dr̄ de peccatis. Itē Iſa. Spūs dm̄ ſupꝫ me dulcis. ⁊ ſubiungit. Bonā ꝯſolationē lugientibꝰ ſyon. Scd̄o cōmendat eum ex viſitatione. qꝛ viſitādo viuificat aias. vn̄ eccle. Ego mitto in vobis ſpm̄ vt viuetis. Tercio commendat eū ex ꝯfortatione. ⁊ ꝯfirmat amorē inter diſcordes ⁊ odioſos et h̄ tāgit̄ in lr̄a cum d̄t dulce refrigeriū. vn̄ in euange. Ioh. Ipſe pater amat vos. Quarto ꝯmendat̄ in reqe laboris. qꝛ ipſe eſt reqes in opꝫationibus ſiue in laboribꝰ ſpūalibꝰ. vn̄ cum ꝯtra malignos ſpūs certamen inire debemꝰ ſpūſſctūs nobis adeſt pꝫ cuius virtutē ⁊ graciā reſiſtere poſſumus nr̄o aduerſario. ſ. dyabolo. Quinto ꝯmendat̄ penes tpꝫantiam in calore. qꝛ opꝫationes nr̄as ⁊ tentationes modificat ⁊ tpꝫat. ⁊ hoc ptȝ de ſancto Ioh. q̇ pꝫ gr̄am ſctiſpūs illeſus exiuit de doleo feruētis olei. Vn̄ ſciendūȝ ꝙ ſpūſcūs penes ſeptē eius dona ſeptē modis tentatōes nr̄as temporat Primo humiliat alta pꝫ donū timoris qꝛ eſt ꝯtra tentationē ſupꝫbie. Secundo dura mollificat pꝫ donū pietatis. qd̄ eſt contra tentationē inuidie Tercio obſcura illuminat pꝫ donū ſcie qd̄ eſt ꝯtra auariciā Quarto mollia ꝯſiderat pꝫ donū fortitudinis qd̄ eſt ꝯtra tentationē ire. Quinto feruida reſtringit per cōſilium qd̄ eſt ꝯtra temptationē luxurie. Septimo ſurſum facit tēdere pꝫ donū ſapiētie qꝛ eſt ꝯtra tēptationē accidie. ſic ſpiritus ſcūs oia vicia in nobis tpꝫat ne ex multitudiae vicioꝝ dicamꝰ cū p̄s. Quoniā iniq̄tates mee ſupꝫgreſſe ſt̄ caput meū ⁊c. Vltimo commēdat eum ꝓpter ſubleuationē nr̄ām in tpe tribulationis ⁊ hoc innuit̄ in euā cum dicit̄. tanq̄ȝ ignis. ſeditq̄ȝ ſupra ſingulos eorum ſpirituſſctūs. vnde ignis triplicē hȝ naturā. ſ. alta inclinat. ſurſum tendit. fluentia cōgregat pꝫ hec tria intelligit̄ triplex vis amoris. ſ. inclinatiua eleuatia et coordinatiua. Inclinatiua. quia ſpūſſctūs inclinat ſuperiora inferioribus. Eleuatiua. quia eleuat inferiora ad ſuperiora. Coordinatiua. q̇a equalia equaliter ordinat. Item nota diceret quis. quare ſpūſſanctus apparuit apoſtolis in ſpecie diſpertite lingue. Rn̄detur vt ipſa lingua magis regeretur. quia difficulter poteſt refrenari. ¶ Secundo vt ipſi ſcilicet

apl'i poſſent feruenter loq̄ in p̄dicatōe. vñ Ber. Venit ſpūſſcūs ſup̄ diſcipulos in linguis igneis vt v̄ba loquerent̄ ignea. ⁊ legē igneā predicarēt. Ex hoc dubitat̄ q̄re ſpūſſcūs apparuit in igne. R̄ñdet̄ ꝙ ignis precellit oīa elemēta in ſpecie. in ordine. ⁊ in v̄tute. Primo in ſpē pulchritudinis. qꝛ nō eſt pulchrius elementū. Scđo in ordine rōne ſublimitatis. qꝛ nullū elementū eſt igne ſublimius. Tercio in v̄tute rōe vigoris. qꝛ ignis eſt maxime actiuus inter alia elementa. Sic etiā ſpūſſcūs excedit omnia ſpecie ordine et virtute. Etiam ſicut ignis cremat purgat calefacit et illuminat. Sic ſpūſſcūs cremat pctā. purgat corda. calefacit intellectū. et illuminat. Sciendū ꝓ t̄minis. hoſpes eſt nomē cōis gn̄is. ⁊ dicitur quaſi hoſpitium petens. Reqes eſt nomen q̇nte declinatōis a requieſco Sed temperies eſt nomē quinte declinatōis a v̄bo tempero as. Item eſtus eſt nomē quarte declinatōis a verbo eſtuo. ¶ O lux bea.

O lux beatiſſima reple cordis intima tuorum fidelium.

Sine tuo numine nihil eſt in homine nihil eſt innoxium

¶ Hic autor dirigit petitōes ad ſpm̄ſanctū dicēs (O beatiſſima lux) tu (reple intima) .i. interiora (cordis tuoꝝ fidelium) .i. in te credentiū. qꝛ (nihil ē in homie innoxium) .i. ſine culpa (ſine tuo numine) .i. v̄tute ⁊ grā ¶ Notandū autor in littera petit illuminationē ſeu illuſtrationē ſpiritusſancti cognoſcens ꝙ lux valet ambulantib⁹. Iuxta illud euā. Qui ambulat in luce nō offendit ſe. Circa qđ eſt ſciendū ꝙ quilibet volens impetrare illuſtrationē ſeu illuminationez ſpiritusſancti debet habere ſeptē Primo ꝙ debet eſſe quietus in aīmo. Vñ Iſa. Super quem requieuit ſpiritus almus ⁊c. Secundo debet eſſe vnitus in fide ſeu in congregatione fidei catholice. Unde a ſimili ſicut ignis p̱ diuiſionem ipſius extinguitur ſic ſpiritusſanctus per diſcordātiam in hominibus extinguitur. et ideo dicitur in actibus apoſtoloruz Et erat omnium credentium cor vnum. Tercio debet orare in loco ſecreto. vnde propheta. Ducam eam in ſolitudinem ⁊ loquar ad cor ei⁹. Quarto debet aſſidue orare. Uñ dicitur de apoſtolis. Erant perſeuerantes vnanimiter in oratione. Qz autem oratio ſit neceſſaria ad receptionem ſpiritusſancti oſtenditur. Sapientie ſeptimo. Inuocaui et venit in me ſpiritus domini. Quinto debet eſſe humilis. Vñ pš. Qui emittis fontes in conuallib⁹. id eſt qui das grāz ſpiritusſancti humilib⁹. Sexto debet eſſe pacificus. vñ ꝙ pax neceſſaria ſit ad recipienduz ſpiritumſcm̄ declarat Iohēs in euangelio dicens. Pax vobis. deinde dominus ſufflauit ⁊ dixit. accipite ſpiritumſanctum Septimo debet eſſe in contemplacione orōnis. quod notatur cum dicitur Acceperūt ſpirituz ſcm̄ in cenaculo. vbi đt gloſa. Qui ſpm̄ſanctum deſiderat domicilium carnis mentis cōtemplacione tranſcendens calcat. ¶ Pro terminis nota ꝙ intima ponit̄ hic ſpecialiter in neutro gn̄e. Noxius idem eſt ꝙ viciosus. et deriuat̄ a nomine noxa. Uñ tunc per cōpoſitionem innoxius. id eſt non nociuus. ſeu mundus de peccato.

Laua qd̓ eſt. ¶ Hic au. dirigit aliā petitionē ad ſpm̄ſcm̄ di. O ſcēſpūs (laua).i.mūda.ſ.in nob(qd̓ ē ſordidū).i.immūdū(⁊ riga).i.humecta.ſcʒ illud(qd̓ ē aridū)in nob(⁊ ſana).ſ.in nobis(qd̓ eſt ſauciū).i.infirmum (flecte qd̓ eſt rigidū).i.inflexibile in nob(⁊ foue).i.nutrias(qd̓ eſt langui dū).i.infirmū(rege).i.ordina(qd̓ eſt deuiū).i.erroneū. O ſctēſpūs(da tuis fidelibꝰ).ſ.credentibꝰ(in te et ꝯfidentibꝰ).i.ſperantibꝰ in te(ſacrū ſeptenariū).i.ſeptē dona ſacrata ⁊ o ſcēſpūs(da meritū virtutis ⁊ exitū) id eſt finē(ſalutis).ſ.eterne(da ꝑhenne).i.ſempiternū gaudiū. ¶ Notā dum au. in lr̄a ꝑ ordinē petit diuerſa. Primo pctōꝝ abſolutionē.q꞉ illa ꝑncipaliter eſt nccāria. qm̄ hō in pctis nullo mō pōt ꝯuerſari cū fratribꝰ .i.cū angelis.nā ipſi ſunt ab oi pctō remoti.vn̄ venerabil' Beda. Nulla inter hoies deo gratioſior pt eſſe ꝯuerſio q̄ȝ eoꝝ q̇ ſe alienāt a vicijs ⁊ vir tutū ſtudijs aim ſubiūgūt. Scd̓o petit purgatiōeʒ mentium.i.informa tionē ꝑ remotionē ignorātie. q꞉ ꝺm Aug. Ignorātia eſt vicioſa ſi aſſit

Laua qd̓ eſt ſordidū riga qd̓ eſt aridū
ſana qd̓ eſt ſauciū. Flecte qd̓ ē rigidū
foue qd̓ eſt languidū. rege qd̓ ē deuiū
Da tuis fidelibꝰ in te ꝯfidētibꝰ ſacrū
ſeptenarium. Da virtutis meritū. da
ſalutis exitū. da ꝑhenne gaudium

affectatio neſciendi. Itē Ber. Prudētia eſt ſi pre terita mala defleas.ſi tpa lia ꝯtēnis. ⁊ ſi eterna cō cupiſcis. Tercio petit ſa nitatē aie q̄ impedit̄ ꝑ vi cia pctōꝝ Vn̄ pctā ſum me ſunt vitanda Vn̄ d̓t Aug. Ex peccato ade no bis influxa ſunt duo ma la ſcʒ ignorantia rerū agendoꝝ. ⁊ ꝯcupiſcentia noxaꝝ. Iteʒ Ber. Nulla nocebit aduerſitas ſi nulla dn̄atur iniquitas Quarto petit cor indura tū flecti ꝑ charitatē ſpūſſcti.vn̄ in om̄i virtute tua dilige eū qui te fecit. Bern. Via dn̄i ad cor dirigit̄ cū ſermo veritatis humiliter audit̄ Quin to petit remotionem frigiditatis aie.vn̄ aīa d̓r infrigidata quando caret igne ſpūali.i.gr̄a ſpūſſancti. De tali igne d̓r in li. Sap. Et lampas eiꝰ nō extinguet̄ in nocte.i. gr̄a ſpūſſcti.nō auferet̄ ab eo in tpe tribulationis Sexto petit remotionē erroris ꝓpt̄ informationē iuſticie.q̄ maxime at tēdit̄ in voluntate.q꞉ aliq̇s nō d̓r iuſtus ꝓpter rectitudiuē intellectꝰ vel opis.ſi deſit rectitudo volūtatis.i.iuſticie.vt d̓r in Prouer. Qui ſequit̄ iuſticiā diliget̄ a dn̄o. Itē pſ̄. Juſtus dn̄s ⁊ iuſticiā dilexit. ¶ Pro ter minis nota. ꝙ ſordidū ponit̄ hic ſubſtantiualr̄. ⁊ d̓r a noie ſordes qd̓ vlte riꝰ d̓r a vbo ſordeo. Itē aridū eſt nomē adiectm̄ Vn̄ area.i.terra ſterilis Silr̄ rigidꝰ idē eſt ꝙ diſtortꝰ a vbo rigeo es. Flecto eſt vbum tranſitm̄ Itē lr̄a d̓t ſacrū ſeptenariū.et ꝑ h̓ dat̄ intelligi ois ꝑfectio. q꞉ ſicut ꝑ ſep tenariū numerū claudit̄ om̄e tempꝰ ⁊ ꝑficit̄.ſic ꝑ ſeptenariū.i. ꝑ ſeptem dona ſpūſſancti om̄is ꝑfectio importat̄. ¶ Benedicta ſemper

¶ Iſtud eſt aliud cāticū in honorē ⁊ reuerentiā ſancte trinitatis dicēs. (Sancta deitas).ſ.que eſt trinitas).ſ.in ꝑſonis ⁊(vnitas)ſcʒ in eſſentia (et coeq̄lis gl̄a).ſ.deitatis et triū perſonaruʒ(ſit bn̄dicta ſemꝑ)et tūc de clarat q̄uō in diuinis ſit trinitas ꝑſonarū et vnitas eēntie dicens (pr̄ et

filius ꝛ ſpūſcūs ſtꝫ tria nōia).i.tres res noiate.ꝛ tm̄ (oia).ſ.noia (ſtꝫ eadē ſba).i.eiuſdē eēntie. Et hoc iterū declarat dicens (Genitoꝛ).i.pater eſt (deus genitꝰ).i.filiꝰ (eſt deꝰ ꝛ ſacer ſpūs in vtroqꝫ).ſ.patre ꝛ filio exn̄s tā q̄ꝫ nexus amboꝝ.ſ.eſt (ſocius in deitate) ſic ſcꝫ ꝙ ꝛ ipe eſt deus verus ¶ Notandū pr̄ ꝛ filiꝰ ꝛ ſpūſſcūs ſunt eadē eēntia diuina.ſed tm̄ tres ꝑſone. Et quō hoc dꝫ intelligi oñdiť ꝑ illud ſignū vulgare. Nix glacies et aq̄ tria noia res tm̄ vna. Sic in ꝑſonis trinitas. deus eſt tm̄ vnꝰ Itē ſciēdū. ꝙ eſſe trinitatez ꝑſonarū ꝛ vnitatē eēntie in diuinis pōt declarari tripl'r. Primo ex autoritate ſcripture. Vñ legitur in Geñ. Dixit q̄ꝫ deꝰ faciamus hoiem ad ymaginē nr̄am.in hoc ꝙ dt̄ faciamus innuit triplicē ꝑſonā.ſed in h̄ ꝙ dt̄.ymaginē in ſingulari nūero.ꝛ nō ymagines.ꝑ hoc innuit vnicā eſſentiā De ſcdo dt̄ Au. Si in natura deitatis. tm̄ vna eēt ꝑſona nō diceret faciamꝰ ſed facio etiā nō diceret nr̄am ſed meā.ſi nō eēt vnitas eēntie. Scdo declarať ꝑ autoritatē angelicā.qꝛ dt̄ Iſa. Angeli nō ceſſant clamare ſctūs ſcūs ſcūs ꝛc. ꝑ hoc ꝙ dꝛ ter ſcūs in numero ſingulari notať ſctā trinitas. Tercio declarať ꝑ autoritatē humanā. vñ ps Bñdicat nos deꝰ deꝰ nr̄.ꝛ bñdicat nos deus ꝛc. ꝑ hoc ꝙ dt̄ deꝰ ter innuiť trinitas ꝑſonaꝝ. Sed et hoc ꝙ dt̄.metuāt eū oēs fines terre in ſingulari numero tangiť vnitas eēntie. Itē declarať ex figuris qꝛ legiť in Geñ. ꝙ abrahā ſtans iuxta radicē mōtis mambre vidit tres pueros aſcēdentes ꝛ deſcēdētes ꝑ viā vidit tres ꝛ vnū adoꝛauit.hec viſio abrahe ē nobis ꝓphetia et ꝑſagium nr̄e cognitionis ſctē ꝛ indiuidue trinitatis inq̄ꝫtū nobis poſſibile ē. vidit em̄ tres pueros.i.tres ꝑſonas.ꝛ vnū deū adoꝛauit. Vñ ſciendū ꝙ oēs leges ꝯcoꝛdāt in hoc ꝙ colūt vnū deū ꝛ nō pl'es. ꝛ hoc teſtať vetus teſtamentum.qꝛ dꝛ in Exodo. Audi iſrahel deꝰ tuꝰ vnus eſt. Itē greci ꝛ gentiles vnū deū colunt.ſaltē gentiles q̇ recta vtunť rōe. qm̄ ex eis multi tāq̄ꝫ beſtie irrationales vnitatē dei negāt colētes pl'es deos. et hoc opatur rōne obūbꝛata et carens lumine ſpūſſci. vt ph̄s.xij.metaph̄. Non vꝫ pluralitas ꝑncipū.ſit ḡ vnꝰ ꝑnceps. et ḡ bñ dt̄ Au.ꝙ vnitas ſoli deo ꝯuenit.ꝛ vnitas dei ſimplicioꝛ eſt vnitate numeri.qꝛ ſimpl'r eſt indiuiſibil' nullaꝫ h̄ñs paſſionē diuiſionis. Et rōe iſtius vnitatis oꝛauit dñs nr̄ vt ſicut ipſe cū pr̄e et ſpūſcō vnꝰ eſt deus ita nos ꝑ grām diuinā eſſemꝰ vnū cum deo dicēs. Pater rogo vt ipſi mecū ſint vnū ſicut ꝛ nos vnū ſums. ꝛ illō vnū eēntie diuine abraham adoꝛauit ſed tres vidit ꝑſonas et eaꝝ ꝓprietates q̄ ſunt relationes mutue.quia pater genuit filium.et filius genitꝰ eſt a patre.et ſpūſſcūs ꝓcedit ab vtroqꝫ. Et hec eſt trinitas que ſm̄ btm̄ Aug.eſt numerus omni creatura perfectioꝛ. quia ſcdm̄ ph̄m ꝑmo celi nihil ꝑfectum eſt niſi trinum ¶ Pro terminis no.ſcꝫ eſt coniūctio expletiue ꝑtātis.ꝛ poniť hic cā oꝛnatus. Itez coeq̄lis eſt nomen adiecti-

Benedicta ſit ſctā ſit trinitas deitas ſcꝫ vnitas coeq̄lis gl'ia. Pater filiꝰ ſanctus ſpiritus tria ſunt nomina.om̄ia eadem ſubſtātia. Deꝰ genitoꝛ.deus genitus.in vtroqꝫ ſacer ſpiritus deitate ſocius.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

uum ꝯpoſitũ a con ⁊ equalis deponēdo n. ⁊ idem eſt ꝙ ſimilis ¶ Item eadem aliqñ eſt nomē habēs ſcdam declinationē ꝓnois. vñ Eſt rectus eadem. ſed eſt obliquꝰ eadē. Idē eſt nomē diſtributiuũ habens ſecũdam declinationem pronominis.

¶ Non tres tñ dij

Non tres tamē dij ſunt. ſed deus verus vnus eſt. ſic pater dominus. filiꝰ ſpiritus quoqꝫ ſanctus. Proprietas in perſonis. vnitas eſt in eſſentia. Maieſtas par ⁊ poteſtas decus honor eque per omnia.

Sidera maria continens aura ſimul ⁊ vniuerſa condita. Quem tremunt impia tartara. colitqꝫ queꝫ et abiſſus infima. Nunc oĩs vox atqꝫ lingua fateat̄ hunc laude debita Quem laudant ſol atqꝫ luna. dignitas adorat angelica. Et nos voce p̄celſa omnes modulemur organica cantica. dulci melodia Eya et eya nunc ſimul iubilemus altitrono domino laudes in excelſis.

¶ Hec eſt ſcda ꝑs. in q̄ autor deſcribit diuine eſſentie vnitatē dicēs (tñ) ſcꝫ pr̄ et filius ⁊ ſpirituſſcũs (nō ſunt tres dij. ſed deꝰ verꝰ eſt vnꝰ. ſic). i. eodem mō (patˀ eſt dñs. filius eſt dñs. et ſpũſſanctꝰ eſt dñs (Nũc declarat q̄liter cum vnitate eẽntie ſtat ꝓprietas ꝑſonalis et eq̄litas potentie. Dicit ꝓprietas. ſ. diſtincta ē in ꝑſonis). ſ. diuinis (⁊ vnitas ē in eẽntia). ſ. diuina (par. i. eq̄lis (maieſtas et par poteſtas ⁊ par honor eſt eque). i. equalr̄ (ꝑ oia q̄ſi omia ſtꝫ vna eẽntia in diuinis ꝑſonis ſtꝫ tñ diuerſe ꝓpetates. Pria qꝛ ibi eſt vnitas eẽntie. Secũda qꝛ ibi. ē eadē maieſtas in ꝑſonis. Tercia qꝛ ibi ē eade pax et ptās. ibi eſt decꝰ ⁊ honor eq̄ ꝑ oia Notādũ in deitate cuilibet ꝑſone attribuunt̄ ſpēales ꝓprietates. nā patri ꝯuenit pr̄nitas maieſtas innaſſibilitas et potentia. Sed filio ꝯuenit ſapientia filiatio ſimilit̄ et natio Spirituiſancto attribuit̄ inſpiratio bonitas ⁊ ꝓceſſio. At q̄uis potentia ꝑncipaliter attribuit̄ deo patri. tñ ꝓpter hoc non aufert̄ a filio nec a ſpirituſancto. vt ptꝫ in ſymbolo athanaſij. omnipotens pater. oṗs filius ⁊c. ⁊ ſic realiter potētia attruibuitur indiuidue trinitati. Sic intelligitur de ſapientia qui attribuit̄ filio q̄ tñ etiaꝫ in pr̄e ⁊ ſpũſancto ſunt. Itē omnipotētia in diuinis non ſumit̄ ꝓ omnibus vniuerſaliter. quia ꝫm Aug. deus non pōt malum. et iō hoc facere nequit. et ea q̄ ſunt preterita illis impare non pōt. et ergo dr̄ ꝫm Remigiũ ꝙ iſto ſolo poſſe deꝰ eſt priuatus ſcilicet preteritis impare. Ex illo tamen non ſequitur diuinam potentiam augere vel minui. qꝛ ipſa eſt eterna et immutabilis

¶ Pro terminis nota. ꝙ vnus eſt pronomen habens ſcdam declinationem ꝓnominis. Itē eque. i. eq̄liter et deriuatur ab illo nomine equus.

¶ Sidera maria. ¶ Hic autor oñdit quomodo omnia inferiora et

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

ſupiora adorẽt indiuiduā trinitatē di. Predicta diuina maieſtas eſt cōti
nēs.ſ.ꝑ ſuā potentiā (ſidera).i.ſtellas (maria).i.aquas (arua).i.campos
(⁊ ſiſ vniuerſa ꝯdita).i.oēs creaturas (quē).ſ.deū (ipſa tartara).i.crude
lia inferna (tremūt).i.cū tremore venerant̃ (qꝫ) ꝓ ⁊ (quē).ſ.deū (infima
abyſſus).i.ꝓfunditas (colit).i.honorat Huc ois vox (atqꝫ) ꝓ ⁊ (lingua
fatet̃).i.ꝯfiteat̃ (hūc).ſ.deū (debita laude).i.ꝯueniēti veneratōe ⁊ leticia
(quē).ſ.deū ſol ⁊ luna laudāt (⁊ angelica dignitas adorat) ſumma ado
ratione latrie (⁊ nos oēs).ſ.hoies (modulemur).i.decātemus organica
cantica (dulci melodia).i.ſono (ꝑcelſa).i.alta voce.⁊ inde hortat̃ nos ad
laudandū deū dicēs (Eya ⁊ eya) ꝑ qd̕ ſignificat exhortationē.qꝛ eya ē
aduerbiū hortādi (nos iubilemus).i.decantemꝰ ſimul (alti troni dño)
.i.ſedente ſup altam ſedem in excelſis. ¶ Notandū hec ſīa ſic infertur
qm̄ ſancta trinitas potens eſt regere celum ⁊ terrā mare ⁊ oia que in eis
ſunt ſua poteſtate.⁊ qm̄ infernus obedit ſibi ⁊ ois irracionalis creatura
obedit deo.⁊ cū debita laude.et qm̄ oia celeſtia adorant deū.et ſic nichil
ꝑtermiſſum quin laborat in laudē dei. Ergo congruū ⁊ ꝯueniens eſt. vt
nos xp̄iani qui ſumus eius creature rōnales laudemꝰ deū in canticis ⁊
melodijs. ¶ Item no.ex lr̄a trahit̃ ꝙ in toto vniuerſo triplex eſt locus
qui cognoſcit deū trinū ⁊ vnum ſcꝫ ſummus medius ⁊ infimus Sum
mus ſicut celū. Medius ſicut terra Infimus ſicut tartarꝰ Primus eſt
bonus.qꝛ ibi eſt ſumma leticia. Scd̕s medio modo ſe hꝫ.qꝛ ibi eſt ſpes ⁊
timor. Sed tercius eſt peſſimus.qꝛ ibi eſt ſumma triſticia. Ex illa tripli
citate loci autor innuit triplicitatem ꝑſonarum que aliter ſic declarant̃
Nam in aia rōnali eſt memoria intelligētia ⁊ volūtas Primū attribui
tur p̄ri. Scd̕m filio. Terciū ſpiritui ſancto. Vel ſic in ſole reperiunt̃ tria.
ſcꝫ ſubſtātia ſolis.ſplendor et color. Subſtātia ſolis generat ſplendorem
ſplendor generat calorē.⁊ vnū ſine alio eſſe nō poteſt. Sic pater generat
filiū.ſed ſpūſſctūs eſt ꝓcedens ab vtroqꝫ. ¶ Item nota trinitas ꝑſona
rum habet cognoſci ex diſtinctione ⁊ ꝓprietate noſtre operationis. nā
ad quēlibet artificem effectum ꝓducere volentē reqͥrunt̃ tria Primo ꝙ
poſſit.ſi eñ nō poteſt effectū ꝓducere inuanū laborat Scd̕o requiritur
ꝙ ſciat.qꝛ ſi neſcit nō poteſt laborare. Tercio requiritur ꝙ velit.qꝛ ſi no
luerit effectū non ꝓducit. Sic etiā in diuinis patri aſcribitur potentia.
qꝛ poteſt omnia Filio aſcribitur ſapientia.qꝛ omnia ſcit. Spirituiſanc
to aſcribitur voluntas. ⁊ hec quāuis vnum ſunt et eadē eſſentia tñ iſte
ꝓprietates ſunt diſtincte Et vulgaribꝰ ſeu ruſticis dat̃ groſſum exēplū
de trinitate ⁊ vnitate dei. Nam ſicut aqua glacies ⁊ nix ſunt tres res di
ſtincte.attñ ꝯfluunt in vnā naturā aquaticā. Sic pr̄ ⁊ filiꝰ ⁊ ſpūſſcus ſūt
tres ꝑſone.attñ ꝯueniunt in vnā naturā deitatis. Item ſciendū deuꝫ
eſſe vnū in ſubſtantia pōt ꝑſuaderi ſic ꝑ rōnem phiſicalem. vt habetur
vij.phicoꝝ.de motibꝰ ⁊ de motoribꝰ eſſentialiter ſubordinatis non ꝯtin
git ꝓcedere in infinitum. ⁊ ꝑ ꝯñs datur pmꝰ motor de quo oia alia mo
uent̃.hoc quidē deus eſt.qd̕ ptꝫ.xij.methaph̄. Ab hoc quidē ente depen
det celum ⁊ terra ⁊ tota natura. Itē dt̕ pmo ethicoꝝ ꝙ nō poſſunt eſſe
duo optima.qꝛ ſi ſic exponendo ſuplatiuū negatiue.ſequeretur ꝙ vnuꝫ
illoꝝ eēt ſupfluum. et ſic nō pn̄t eſſe plures dij.qꝛ vel vnꝰ illoꝝ eſſet ſup

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

ſuus ⁊ ſi nō pn̄t eſſe plures. ⁊ ꝑfecti vel vn⁹ haberet oēs ꝑfectiōes alter vo nō. ⁊ ſic vnus eſſet impꝑfectus. qd̓ abſurdū eſt dicere. Item Ariſto. Non valet pl̓alitas principiū ſit g̊ vnus princeps ¶ Pro terminis nota. ſidera eſt nomen neutri generis a vbo ſido is ere. Item mare dr̄ q̄ſi amarū. qꝛ in dulcorari nō poteſt. qꝛ qn̄ aque dulces veniūt ad mare. tūc natant ſurſum. ⁊ ꝑ radios ſolares euaporant̄. Itē arua eſt noᵐ neu. ge. ⁊ ſ̄cat terrā fructuoſā ſed ꝯdita ē ꝑticipiū a vbo ꝯdor eris qd̓ ſ̄cat creare. Item abyſſus eſt nomen f. gꝫ. ⁊ dr̄ ab a qd̓ eſt ſine ⁊ byſſus clarus q̄ſi ſine claritate. Sed infima eſt ſuplatiuus huius qd̓ eſt infra. Sed fateor eſt verbum deponen. ſcd̓e ꝯiugationis. et ſumit̄ hic in bona ſ̄catione et ſ̄cat aliqd̓ expſſe dicere. ſed modulor aris eſt vbū deponen. ⁊ ſ̄cat cantare. Item organica eſt nomē abſtractū a noīe organum. Itē littera dicit Eya ⁊ eya. ꝑ hoc vult ꝙ non ſolum ore deū laudare debemus. ſed etiam corde. et eya eſt aduerbium hortandi Item altitronis eſt nomē adiectiuū ꝯpoſitum ex obliquo ⁊ recto. Tunc ibi. O veneranda ⁊c.

O veneranda trinitas. O adoranda vnitas. Per te ſum⁹ creati vera eternitas. Per te ſumus redēpti ſumma tu caritas. Populum cunctum tu ꝓtege ſalua libera eripe ⁊ emunda.

Te adoramus oīpotens tibi canim⁹ tibi laus et gloria per infinita ſecula ſeculorum.

¶ Tercia et vltima ps hui⁹ ꝓſe. in qua au. facit exclamatōe; cū directōe petitionis ad ip̄am indiuiduam eſſentiā vnitatis dicens. O venerāda trinitas. ſ. in ꝑſonis. (O adoranda vnitas) ſcꝫ in eēntia (O tu eternitas) nos ſumus per te creati. (O ſumma caritas nos ſumus) per te redempti Deinde ſupplicat ſctē trinitati di. (O ſcā trinitas (tu ꝓtege). i. defende (ſalua libera ⁊ emunda) cunctū populū. Et tunc refert gloriam trini di. (O omīpotēs deus) nos adoramus te nos tibi canimus (tibi). ſ. ſit laus ⁊ gloria (ꝑ infinita ſecula ſeculoꝝ). i. eternaliter ¶ Notandum ex littera principaliter habentur duo. ⁊ hoc ſufficit. Primum ꝙ ſumus creati ꝑ veram eternitatē. que eſt indiuidua trinitas q̄ꝫ eſt coeterna vnitati. vt patuit ex prehabitis. Scd̓m eſt ꝙ ſumus redēpti ab eterna morte caritate diuina. de qua dr̄ Iohis. xv. Maiorem charitatem nemo hꝫ q̄ꝫ vt animam ſuam ponat pro amicis ſuis. Itē Iohis iij. Sic de⁹ dilexit mundū. vt filiū ſuum vnigenitum daret ꝓ mundo Item hiero. Magna eſt dilectio dare res. maior exſoluere corp⁹ ꝓ periculo maxima ſuſtinere mortē pro animo. Item lr̄a dt̄ eternitas. Vn̄ eternitas diuinitatis eſt triplex. ſ. eternitas potentie. qꝛ ibi eſt eadē potētia in trib⁹ ꝑſonis. vt patuit. Scd̓a eſt eternitas duratōis. qꝛ ille tres pſone eque durant. tam a ꝑte ante q̄ꝫ a parte poſt. qꝛ filius dicitur ſapiētia patris. ſed deus pater nunq̄ꝫ fuit ſine ſapientia. g̊ nunq̄ꝫ fuit ſine filio. Tercia eternitas fuit ꝑfectionis. qꝛ ille tres ꝑſone habent eque ꝑfectiſſimam eſſentiam. in qua eſſentia nō eſt aliud filij. nec aliud p̄ris ⁊c. bene

alius pater. alius filius ⁊c. qꝛ illa eſt vera pater eſt alius a filio. ſed illa eſt heretica. pater eſt aliud filij. qꝛ li aliud dicit diuerſitatem eſſentie. et ſic eſſet ſenſus. ꝙ eſſentia que eſſet inter patrē ⁊ filium eſſet diuerſa. ſed hoc eſt falſum. ergo ⁊c. ¶ Item no. au. in hac ſm̄a hortatur ad ꝯfeſſionez vere fidei. et poſtea inuitat nos ad cōmendationez ſancte trinitatis. pro quo vlteri⁹ nota. Hec tota ſeq̄ntia eſt collecta ex ſimbolo athanaſij. iu quo ipſe docet fidem catholicam. ⁊ ea que requirunt̄ ad ſaluationem noſtraz ¶ Item nota ad fidem ſancte trinitatꝫ trahimur funiculo. qui funiculus triplex difficilit̄ corrūpitur quo trahimur de ꝓfundo culpe. Iſte eſt pater filius et ſpiritusſctūs

Lauda ſyon ſaluatorem. lauda ducem ⁊ paſtorē. in hymnis et cāticis Quantū potes tantū aude qꝛ maior oī laude nec laudere ſufficis.

Vñ btūs Aug. Funiculus fidei trinitatis nunq̄ꝫ ꝯſumit̄ cū tñ non ſit nouus ſed antiq̄ſſimus. qꝛ patriarcha Abrahā vidit tres ⁊ vnum adorauit Item in fide trinitatis tribus digitis apprehendim⁹ eam ⁊ in gloria collocamur. Vñ Iſa. Quos app̄hendit tribus digitis molem terre vñ terra eccl'iam ſignificat. qꝛ ſicut ſuꝑ aquas fundata eſt. ſic eccleſia ſuper aquas baptiſmatis. vñ p̄s Quia ipſe ſuꝑ maria fundauit eam. Fundata aūt eſt tribus digitis. i. fide trinitatis. vnde in euāgelio Baptiſantes eos in noīe patris ⁊ filij et ſpiritusſanti. ¶ Pro littera nota. autor d̄t ꝙ per eternitatem ſumus creati ad deſignandum ꝙ eternitas ſit coeterna trinitati. vt ptꝫ in libro geñ. vbi d̄r. Faciamus hoīem ad ymaginē et ſimilitudinem noſtrā. dicit em̄ faciamus. ꝓpter trinitatem perſonaruꝫ et d̄t ad ymaginē inſingulari propter vnitatem eſſentie. vt ꝑus patuit in prima ſententia hui⁹ ꝓſe. Item ſeculum ſignificat ſpaciū centū annoꝝ. Et ſm̄ regulam priſciani. ſctūs pluralis ſuꝑ aliquem terminum reflexus importat excellentiā. ergo d̄r in littera ſecula ſeculoꝝ. ad deſignādum excellentiā centenarij numeri in annis. Sed cum additur infinita ꝑ hoc eternitas deſignat̄ que deſcribi nō poteſt niſi ſub tp̄e infinito ¶ Nunc ibi. ¶ Lauda ſyon ſaluatorem.

Lauda ſyon ſaluatorem. Hec eſt alia ſequētia que in memoriā et reuerentiā glorioſi ſacramenti corporis ⁊ ſanguinis xp̄i cōpoſita eſt. et diuidit̄ principaliter in duas ꝑtes. In p̄ma parte hortatur fideles ad laudem chriſti. In ſc̄da ꝑte introducit principalem materiam hui⁹ feſti. ſc̄da ibi. Laudes thema ſpecialis. pro primo d̄t ſic (O ſyon) id eſt anima fidelis (tu lauda) ſaluatorem (lauda ducē ⁊ paſtorem) tuum (in hymnis) .i. cum cantu exteriori (⁊ cāticis) .i. ſub iubilo interiori mentis ⁊ (ſyon tu aude) quantum potes (qꝛ) ſcꝫ ſaluator tu⁹ (eſt maior) omni laude (nec ſufficis) .i. non potes (ſufficienter laudare). ſ. deū ¶ Notandū ꝙ ſicut Dauid ꝓpheta ſcribit in pſalmo Memoriam fecit mirabilium ſuoꝝ miſericors et miſerator dn̄s eſcam dedit timentibus ſe. In q̄bus verbis equidem ipſe Dauid propheta deſcribit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

memoriã ſuoꝝ mirabiliũ tenendã q̃ꝫ preparare fecit ihs ad eſum agni paſ-
chalis in memoriã ſuoꝝ mirabiliũ. qꝛ p̄cepit vt diſcipuli haberẽt memo-
riã de diuerſis ſermonibꝰ factis ⁊ auditis in cena dm̄ ¶ Scdo nota mlᵗ-
tiplex ponit᷑ eſca. Prima eſt eſca refectõis. de qua legit᷑. iiij. Regꝫ. ꝙ he-
lyas venit ad viduã in ſarepta que refecit eũ cũ pane ſubcinericio Iſta
etiã eſca refecerũt diſcipuli dñm pꝰ reſurrectionẽ qñ venit ad eos ad ma
re tiberiadis di. Filioli nunq̇d pulmentariũ habetꝫ ad manducandum
¶ Scdã eſt eſca recõciliatõis. de q̃ legit᷑ p̄mo regũ. Cũ Nabal vir ſtultꝰ
negaſſet Dauidi panẽ et aq̃ꝫ. et ip̄e dauid iuraſſet nabal occidere. vxoꝛ
eius acceptis mlᵗis feeculis acceſſit ad dauid ⁊ remouit ꝑ talia fercula
iram eius. et talis eſca reconciliabat indignationẽ quam habuit dauid
ꝯtra nabal ¶ Tercia eſt eſca ſupbie. de q̃ legit᷑ Heſter primo ꝙ rex aſſue-
rus fecit grande ꝯuiuium. ſuis p̄ncipibus ⁊ militibus. in quo quidẽ ꝯui
uio regina ſupbie eſt eiecta. ⁊ regina hũilitatis eſt aſſumpta. ¶ Quar-
ta eſt eſca manifeſtationis. de qua legit᷑ in euãgelio Ioh̄. ꝙ dñs ſaciauit
quinqꝫ milia hoim de duobꝰ piſcibꝰ et q̇nqꝫ panibꝰ. qꝛ ſic manifeſtauit
potentiã ſuam ¶ Quinta eſt eſca deceptionis. de qua legitur in geñ. ꝙ
Iacob prepauit patri ſuo eſcam. ⁊ cooꝑuit brachia ſua ⁊ collum ſuum
pellibꝰ. ⁊ ſic rapuit bñdictionem fratris ſui eſau ⁊c. ¶ Sexta eſt eſca tra-
ditionis. q̃ꝫ miniſtrauerũt iudei xp̄o crucifixo. vñ ꝓpheta in p̄s. Et de-
derũt in eſcã meã fel ⁊c. ¶ Septima fuit eſca dilectionis. de qua d̓r in
euãgelio. Sciens ihs qꝛ venit hora vt tranſeat de hoc mundo ad patreꝫ
fecit preparare cenã. ⁊ cena facta ſurrexit. ⁊ accepto lintheo lauit pedes diſ
cipuloꝝ. ¶ Octaua eſca eſt eterne glorificationis. de qua ſcribit᷑ in euã
gelio Luce. Ego diſponam vobis ſicut diſpoſuit mihi pater regnũ vt
edatis et bibatis ſuꝑ menſam meam in regno meo. Sed inter oẽs iſtas
eſcas miſeratoꝛ dñs dedit timentibꝰ ſe in hoc mũdo eſcam optimã. que
non erat cõmunis ſed ſanctus. Vñ legit᷑ primo regum cũ Dauid pete
ret abimelech ſacerdotem vt daret ei panem Rñdit Non habeo paneꝫ
niſi panẽ ꝓpoſitionis. i. panem ſctm̄ Hic dñs noſter ſacerdos in eternuꝫ
ſm̄ ordinem melchiſedech. panem ⁊ vinũ offerens deo patri nõ habuit
panem ꝯmunem ſed ſanctũ. Unde in euangelio Iohis. Panis (quem
ego dabo vobis) caro mea eſt ⁊c. hũc panẽ dedit in eſcam timentibꝰ ſe.
in memoriã ſuoꝛum mirabiliũ. ſed illam eſcam dabit in futura gloꝛia igi
tur ad eius reuerentiam ⁊ huiꝰ panis. ſ. coꝛꝑis xp̄i hec ſequentia eſt cõ-
poſita Itẽ nota. d̓r in littera maioꝛ omni laude. Ex hoc patet ꝙ deus
ab homine laudare ſufficiẽter nõ poteſt Uñ autoꝛ theologice veritatis
ſic inq̇t. Diuina dignitas ſeu deitas tanta eſt ꝙ ip̄a anima ſeu mẽs hu-
mana cogitare de ea deficit. qꝛ incõprehenſibilis ſenſus eã non ꝑcipit. qꝛ
inuiſibilis eſt intellectus nõ ꝯp̄hendit Lingua eã nõ explicat. qꝛ ineffa-
bilis eſt. Tempus eam non menſurat qꝛ interminabilis eſt. Locus eã
non recipit. qꝛ incircũſcriptibilis eſt. Etiam ſcriptura eam non explicat
ſeu exprimit. qꝛ ineſtimabilis eſt. Virtus eam nõ attingit. quia inacceſſi
bilis eſt. Deſideria ⁊ vota trãſgreditur. qꝛ incomparabilis eſt. Ergo
breuiter dicatur ꝙ omnis creatura ad deum compata defectum habꝫ
qꝛ comparationis finiti ad infinitum nulla eſt proportio. Item autoꝛ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

in littera vtitur quadā figura que d̄r Apoſtropha. q2 dirigit ſermonez ſuū ad ſyon abſentē tanq̄ȝ ad pplm xp̄ianū p̄n̄tem. vn̄ ſyon interp̄tatur ſpeculatio. ⁊ ƀt aiaȝ fidelē que ſpeculat̄ in cacumine eternoꝝ. vn̄ dt Yſa. Syon regnabit deus tuus ſpeculatoꝝ tuoꝝ. vn̄ ſpeculatio diuinitatis ſub hoc nōie ſyon ꝯphendit̄. q2 fideles ſtʒ illuminari in ſpeculo. i. in grā incorruptibili in radio diuinitatis ¶ Pro terminis nota. q̄tum ⁊ tantū ſunt aduerbia q̄ntitatis. Sed aude eſt impatiuꝰ verbi neutropaſſiui. ſ. audeo. Itē ſufficio ponit̄ ꝓ aduerbio abſoluto. ⁊ ꝯponit̄ a ſub ⁊ facio.

Laudis thema ſpecialis. panis viuꝰ ⁊ vitalis hodie ꝓponitur. Quē in ſacre mēſe cene turbe fratruȝ duo dene datum non ambigitur. Sit laus plena ſit ſonora ſit iocūda ſit decora mētis iubilatio. Dies em̄ ſolemnis agit̄ in qua menſe prima recolit̄ huius inſtitutio In hac menſa noui regis. nouum paſcha noue legis. phaſe vetus terminat. Vetuſtatem nouitas vmbrā fugat veritas noctē lux eluminet

Tūc ibi. Laudis thema. ¶ Hic au. introducit materiā p̄ncipalē huius feſti. Et diuidit̄ in duas ptes In prima ptractat materiā hyſtorialiter penes rē geſtā. Scd̄o ptractat eā penes figuram ꝓpheticā miſterialiter Secūda ibi. ecce panis Prima adhuc in duo. primo ptractat materiā huius feſti in generali Scd̄o ꝓſequit̄ eā magis in ſpēali oñdens miracula ꝓpter que eius memoria eſt habēda. ibi Q̄d in cena ⁊c. Et dicit p̄mo ſic (panis viuus). ſ. in ſe (et vitalis ſcȝ dans vitā (ꝓponitur hodie). ſ. in nobis in die corporis criſti (thema) .i. materia vel obiectum (ſpecialis laudis. quē). ſ. panem (non ambigit̄) id eſt non dubitatur ſcȝ eſſe (datum duodene turbe fratrum) id eſt apoſtolorum (in menſa ſacre cene) id eſt vltime cene xp̄i. Tunc hortat̄ nos ad laudandum deum ⁊ ad gaudiuȝ ſpirituale dicens. (Laus ſit plena). i. perfecta (⁊ ſit ſonora) id eſt bene ſonans (⁊ iubilatio mentis ſit iocunda). i. amena (⁊ decora) id eſt celebris (enim) pro quia (ſolemnis dies agitur) id eſt celebratur (in qua recolitur). i. memoria repetitur (prima inſtitutio) id eſt erectio (huius menſe). ſ. corporis ⁊ ſanguinis chriſti (in hac menſa. nouum paſcha) id eſt tranſitus (noue legis) id eſt teſtamenti (terminat) id eſt ceſſare facit (phaſe vetus) id eſt vetus paſcha et ſic (nouitas). ſ. huius ſacramenti (fugat) id eſt depellit (vetuſtatem et veritas fugat vmbram). i. figuram (et lux eluminat) id eſt extirpat ⁊ expellit (noctem) ¶ Notandum autor in littera facit duo. Primo pertractat materiā huiꝰ ſequentie in generali. vt ex iſto ſenſu generali aliq̄ ſpecialia poterint extirpari. Secūdo hortatur nos ad celebrationez huius feſti. Circa primū eſt ſciēduȝ q̄ materia huius feſti generaliter eſt de virtute v̄bi diuini. qua virtute panis tranſmutatur in corpꝰ et vinum in ſanguinē. ad iſtud credendum coadiuuat intellectus humanꝰ

d: his que ſumit ex inuētione humana. ⁊ de his que legunt̄ in ſacra ſcriptura. ⁊ de his que vident̄ in natura Uidemus em̄ ꝙ nature rex cogūtur vbis ⁊ mutantur. ſicut patet de incantatoribꝰ qui adiurant ſerpētes vt ad manus veniāt Item cū vbis acutiſſimus gladius ebetat̄. ita ꝙ ꝑdit acutiem et vtutē ſcindēdi. Mimirū ꝙ vbis diuine inſtitutōis panis cōuertitur in corpus ⁊ vinum in ſanguinem ihu xpi. qꝛ vnico vbo fecit oia quādo dixit. fiant ⁊ facta ſunt. Itez nota circa illud quod dͥt panis viuus ⁊ vitalis ⁊c. quia viuus vitalis differūt inter ſe. Un̄ viuū dꝛ qđ in ſeipſo viuit ⁊ hꝫ vitam. Sed vitalis eſt qđ cōicat ad vitam. Primo mō hō dꝛ viuus. Scđo modo ſpūs dicuntur vitales qui viuificat corpꝰ Sic ad propoſitum. cene dm̄ce panis viuus eſt in ſe. qꝛ abſurdum eſt dicere aliquem deum mortuum vel nō viuū Etiam eſt panis vitalis quaſi cōferens nobis vitam. qꝛ ſic deus dilexit mundum vt filiū ſuum daret ꝓ mūdo vt ois qui credit in illū habeat vitam eternaz. Item no. dꝛ in lr̄a hodie ꝓponit̄. Ex quo pꝫ ꝙ iſte panis vocat̄ panis ꝓpōis. Ubi ſciendū ꝙ ꝓpoſitio eſt duplex. ſ. logicalis ⁊ theologicalis. de pͥma nihil ad ꝓpoſitum. Sed ꝓpoſitio theologicalis eſt cōicatio panis celeſtis. et hec ꝓpō originem habuit a melchiſedech. q̇ pͥmo ꝓpoſuit panē ⁊ vinū in oblatiōnē hoſtiaꝝ. ⁊ poſtea ꝯmendata ꝑ moyſen cū fabricaret tabernaculū federis ⁊ ꝓpiciatoriū. ſed hec ꝓpō impleta eſt ꝑ xp̄m q̇ ſeipm̄ ꝓpoſuit diſcipulis in ſpecie panis ⁊ vini dicēs Accipite ⁊ comedite. hoc eſt em̄ corpꝰ meū. Itē nota. paſcha nr̄m ſumpſit originē in cena dm̄. ⁊ fuit terminꝰ veteris paſche iudeoꝝ. qꝛ paſcha eoꝝ erat quedā figura. vn̄ apl̄s ad Rho Neſcitis qm̄ modicū fermentū totaz paſtam vel maſſam corrūpit. ⁊ expurgate ꝙ vetus fermentum vt ſitis noua ꝯſperſio Itē nota lr̄a dͥt vmbrā fugat veritas. Un̄ paſcha vetus fuit vmbra ⁊ figura noui teſtamēti de quo dͥt apl̄s ad Chor. Qm̄ oia in figura ⁊ vmbra illis contingebāt ſcꝫ ꝙ melchiſedech panē ⁊ vinū obtulit. mān̄a de celo pluit Agnus paſchalis occiſus Helyas panē ſubcinericiū comedit ⁊ ambulauit in fortitudine illius Item dictū erat famueli. qꝛ dies veniet ꝙ hō offeret argentū et ſacerdos reddet ei buccellam panis. Et hmōi multa legunt̄ in vmbra ⁊ figura. que illuminauit veritas huiꝰ ſacramenti. ¶ Pro terminis nota. thema eſt nomē neutri generis tercie declinationis. Sed ambigo eſt idem ꝙ dubito. ⁊ ꝯponitur ab ami. circum ⁊ ago. et caret ſupino. Item quidā textus hn̄t noctem lux illuminat. tūc exponit̄ ſic (lux). i. veritas noui teſtamenti (illuminat noctem). i. patefacit figuras veterꝫ teſtamenti Aliqui hn̄t ſic, noctem lux eliminet. ⁊ tunc exponitur ſicut patuit. Et dicitur elimino quaſi extra teeminum pono.

¶ Tunc ibi. Quod in cena chriſtus geſſit ⁊c.

¶ Hic autor pertractat materiā huiꝰ feſti magis in ſpeciali. Et diuiditur in quinqꝫ ꝑtes ſm̄ ꝙ au. ꝑtractat quinqꝫ mirabilia circa illud ſacramētū

Quod in cena xp̄us geſſit faciendūz hoc exp̄ſſit in ſui memoriā. Docti ſacris inſtitutis panē vinū in ſalutis ꝯſecramus hoſtiā. Dogma dat̄ chriſtia-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

niſ. ꝙ in carnē trāſit panit. et vinū in
ſanguinē Q ŏ nō ſapis qđ nō vides a
nimoſa firmat fides p̄ter rerū ordinē

Secunda ibi. ſub diuer
ſis ſpeciebus. Tercia ibi
a ſumente non conciſus
Quarta ibi. ſumūt boni
ſumūt mali Quinta ibi

fracto demū ⁊c. Dicit p̄mo ſic (xp̄s expſſit (hoc) .ſ. eſſe (faciendū in ſui memoriam) .i. commemorationē (qđ xp̄s geſſit) .i. fecit (in cena) vnde nos (docti) .i. eruditi (ſacris inſtitutis) .i. diuinis ꝯſtitutionibꝰ (cōſecramus panē et vinū in hoſtiā) .i. ſacrificium (ſalutis) qđ eſt corpus ⁊ ſanguis xp̄i. (Dogma) cꝫ doctrina (datur xp̄ianis) ſcꝫ hominibus (ꝙ panis trāſit) .i. tranſſubſtantiat̄ (in carnē) .i. corpus xp̄i (⁊ vinū tranſit) id eſt tranſmutatur (in ſanguinē xp̄i. ⁊ animoſa) .i. firma (fides firmat) id eſt confirmat (preter ordinem rerum) .ſ. illud (qđ non ſapis) .ſ. guſtu corpali. ⁊ (quod nō vides) .i. viſu corpali. ¶ Notandum ꝙ mirabilia penes ſacramentū corpis ſunt inaudita ⁊ incōprehēſibilia quātū ad humanā naturā Ap̄ls ad Rho. Quis eñ nouit ſenſuꝫ dñi aut q̄s ꝯſiliarius eiꝰ fuit. et igit̄ qđ ſenſu nō ꝑcipimus opibus fidei confirmamus Et hoc multipliciter. qꝛ multa ꝯtingunt in natura ſilia. et ğ illa fide ꝑcipimꝰ. que nec viſus nec aliquis ſenſuum poteſt enarrare. qꝛ panis ſolum mō videt̄ ⁊ vinū. Sed credit̄ ibi verū corpus xp̄i ⁊ ſanguis. vñ Grego. In ſacramēto altaris aliđ eſt qđ credit̄ ⁊ aliud eſt qđ cernit̄. huiꝰ ſignuꝫ eſt in natura. Nā a ſenſu cuiſlibet rei ſuba cognoſcit̄. niſi nature ſubſtātiarū ſupceleſtiū. q̄ ſunt nobis ignote. qꝛ ſtꝫ a ſenſibus nr̄is elongate ⁊ remote videmꝰ eñ albedinē. et color albꝰ in corpe hois etiā videt̄. ſed forma hūana nō p̄t videri nec apphendi niſi aliq̄ mō a q̄dā poſteriori ſcꝫ ꝑ eiꝰ effectus. ſed nō p̄t videri nec cognoſci ꝑ cām. Sic dico ꝙ in ſacramēto altaris accñtia. ſ. ſpēs. color. odor. ſapor. albedo. rotūditas ⁊ quantitas. ſubſiſtūt ſine ſubſtātia Vñ dꝛ in metaph̄. hō p̄t intelligere accñs ſine ſubiecto. ſ. dulcedinē ſine melle. ⁊ albedinē ſine niue. ſed q̄cq̄d hō p̄t intelligere hoc deus p̄t facere ⁊ multo amplius. ⁊ ideo in illo ſacramento eſt dulcedo ſine dulci. albedo ſine albo. rotūditas ſine rotūdo ⁊c. Vñ ſciendūꝫ in hoc ꝑfecte ſtꝫ vniuerſe res huiꝰ mundi. qꝛ aliquando deus fecit mutationē accidētis ſine ſubiecto. ſicut patꝫ in aquis amaris. vbi manifeſte mutauit amaritudinē aque in dulcedinē. Etiam aliq̄ñ mutat ſubiectuꝫ et accidens ſimul. ptꝫ in aqua mutata in vinū. vbi mutata eſt ſubſtātia aque in ſubſtantiā vini ⁊ color odor et ſapor aque ſtꝫ mutati in colorem odorē ⁊ ſaporē vini. Si ğ deꝰ mutauit accidēs ſine ſubiecto ⁊ aliq̄ñ accidens cū ſubiecto req̄ſiuit ꝑfectio vniuerſi ꝙ etiā mutaret ſubam ſine accidente. vt fit in ſacramēto corpis xp̄i in altari quod a domino factū eſt et eſt mirabile in oculis noſtris. Item dꝛ in littera. panis trāſit in carnē id eſt ex pane fit corpꝰ dominicū ꝑ tranſſubſtātionem eēntialem. et illa mutatio nō eſt naturalis ſed miraculoſa ſeu ſupnaturalis. ⁊ in tali trāſſubſtātiatione manēt accideutia et ꝓprietates. ſ. albedo que videtur in pane. qꝛ panis tranſſubſtātiatus eſt in carnē. vt p̄us viſum eſt. nec tamē iſta accidēcia velut quātitas ⁊ figura ſunt in corpore xp̄i. qꝛ in deum nullum cadit accñs. etiā nullū acñs ꝑpetuuꝫ. vt patet per commentatorem

quinto phiſicoꝝ. Sed tñ ꝯtra hoc aliquis poſſet arguere. tñ phs octouo metaph. dt. ꝙ oĩe accñs eſt in ſubiecto. Silr̃ habet̃ pmo phiſi. ꝙ nullū accñs eſt ſepabile extra ſubiectū Ad hoc eſt dicendū ꝙ phs loquit̃ ſm curſum naturalē. nõ aūt ſm viā theologoꝝ ⁊ ſupnaturalē. Pro q̃ nota vlteriꝰ ꝙ triplex eſt mutatio. ſ. artificialis. naturalis. ⁊ ſpūalis. Artificialis eſt que hꝫ fieri per artē. ſ. qñ vitrū fit ex cineribꝰ Sed naturalis ē duplex. ſ. ſubſtātialis ⁊ accidentalis. Accñtalis eſt qñ idem ſubiectū manet ſub diuerſis accñtibꝰ. ſ. qñ corpus aliq̃d mutat̃ de albedine in nigredinē Sꝫ ſubſtātialis ē qñ eadē materia manet ſub diuerſis formis ſubſtātialibꝰ ſibiinuicē ſubſequētibꝰ. exemplū. eadē manus q̃ nūc ſtat ſub forma hoīs poſtea ſtat ſub forma cadaueris. Sꝫ ſpūalis eſt qñ nec materia nec ſubiectū manet. ſed ſolū accñs. ⁊ illa vocat̃ ſupnaturalis. qꝛ in mutatõne illa vtus ſupnaturalꝭ pt facere accñtia ſtare ſine ſubiecto. ⁊ illa trãſmutatio fit in ſacramēto altaris. ¶ Pro terminis nota. exprimo ꝯponit̃ ab ex ⁊ pmo is. ⁊ hꝫ expſſi in pterito Sed animoſus plura ſcat Primo idē eſt ꝙ ſapiens. ſcdo idem eſt ꝙ ſupbus. tercio idem eſt ꝙ fortis vel firmus et ſic capit̃ hic. ⁊ venit a nõie animus. Sed fides eſt nomē ſci gñis q̇nte declinationis. et deſcribitur ſic. Fides eſt ꝯfidentia ſine heſitatione non precedente via demonſtrationis. Tunc ibi. ſub diuerſis.

¶ Hic autor declarat ſcdm miraculum dicens Res eximie latent. i. abſcondite ſꝫ ſub diuerſis ſpēbꝰ. ſ. panis ⁊ vini. ſ. exiſtentibꝰ (tm̄ ſignis ⁊ nõ rebus) qꝛ panis ⁊ vinū tranſmutant̃ in verū corpus ⁊ ſanguinē xp̄i. deinde declarat q̃ ſunt ille res eximie dicēs (Caro). ſ. xp̄i (eſt cibꝰ) ⁊ (ſanguis) xp̄i (eſt potus. tñ xp̄us manet totus ſub vtraqꝫ ſpecie). ſ. panis ⁊ vini.

Sub diuerſis ſpeciebus ſignis tm̄ et non rebus latent res eximie Caro cibus. ſanguis potus. manet tñ criſtus totus ſub vtraqꝫ ſpecie.

¶ Notandū autor vult tm̄ dicere. licet in altari videmꝰ diuerſas ſpecies. ſ. panis ⁊ vini. tñ nõ eſt credendū ꝙ aliqua ps dei ſit ſub vino tm̄. ⁊ aliq̃ ps dei ſit ſub ſpecie panis tm̄. nec credēdum eſt ꝙ alius deus ſit ſub ſpecie panis. ⁊ aliud deus ſub ſpecie vini. ſed ſub vtraqꝫ ſpecie eſt vnus verus deus totus incorruptibilis. Scdo nota myſteriū huiꝰ miraculi ꝓbatur ex quodā ſimili in natura. qꝛ videmꝰ ꝙ nix et glacies ſunt ſpecies diſtincte ſub quibꝰ tñ latet vna res. ſ. aqua. Sic etiā ſub ſpecie panis ⁊ vini latet corpus xp̄i integrum et indiuiſum. Vñ beatus Aug. circa hoc miraculū recitat aliud incidentaliter dicens Corpꝰ xp̄i ſub pluribꝰ hoſtijs. ſub maioribus nõ eſt maius. vel ſub minoribꝰ nõ eſt minus. nec augmentatur ex eo ꝙ multociens a pluribus conficitur Huius em̄ ſimile inuenimus in Exodo. de manna per quod deꝰ pauit filios iſrahel in deſerto. ꝙ ille qui plus collegit nõ habuit g̊ plus q̃ȝ ille q̇ minus collegit. Vñ tpe oportuno vnus ſacerdos cõſecrat plures ptes. nõ tñ niſi vnū corpus. g̊ dt Hoc eſt em̄ corpꝰ meū ⁊c. Idem exemplū pt haberi de aia rõnali. Videmus em̄ ꝙ aia in corpe maiori non eſt maior nec in corpore minori eſt minor. quia non augmentat̃ aucto corpe. qꝛ dt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

pħs in li. de aia. ꝙ aia pueri eſt tam magna ſicut aia viri perfecte etatis. Sic etiã in ꝓpoſito in ꝑua hoſtia ẽ tam magnꝰ dꝰ ⁊ ꝑfectꝰ ſicut in magna ¶ Pro t̃minis nota ꝙ lateo eſt ꝟᵐ neutrale ſcđe ꝯiu. Itẽ res p̃t capi dupl̃r. Uno° ꝓut ſ̃cat ſubſtãtiã incorporeã ⁊ inuiſibilẽ. ⁊ ſic capit hic. et dr̃ a ꝟbo reor. i. opinor. qꝛ opinione ⁊ fide cognoſcimꝰ illa miracula. Alio mõ capit̃ ꝓ ſub̃a corꝑea. vt pꝫ in Ebrardo. Nõ de viſibili ⁊c. Eximiꝰ eſt noⁿ adiectm̃ mobile tm̃. ⁊ dr̃ a ꝟbo exemo is ere. qꝛ hõ nobilis dꝫ eẽ exemptus vltra alios in dignitate.

A ſumẽte nõ cõciſus. nõ ꝯfractꝰ nec diuiſus integer accipit̃. Sumit vnus ſumunt mille. quantũ iſti tantum ille nec ſumptus conſumitur.

A ſumente non

¶ Hic au. declarat tertiũ miraculũ di. Xp̃s) accipit̃). i. ſumit̃ (a ſumẽte). i. manducãte. ſ. eũ ſacramental̃r (integer) ſcꝫ ſub vtraqꝫ ſpecie (nõ ꝯciſus nec ꝯfractus nec diuiſus. vnus ſumit). i. corpus xp̃i (⁊ mille ſumũt). ſ. corpꝰ xp̃i. ⁊ (ille vnꝰ ſumit tãtũ q̃ntũ iſti). i. mille (nec) ſcꝫ xp̃s (ſumptꝰ) ab vno vel a mille (ꝯſumit̃) ¶ Notandu huiꝰ miraculi ſil̃itudo rep̃it̃ in natura. nam ſicut forma hũana tota ⁊ indiuidua eſt in toto indiuiduo. ⁊ nõ magis in h̃ q̃ꝫ in alio. ⁊ ſicut plures hoies nõ ſunt magis hõ q̃ꝫ vnꝰ quãtũ ad naturã humanã. ſic ex natura corꝑis xp̃i recipit̃ in hac portõe total̃r ⁊ in q̃libet ꝑte total̃r. ⁊ ſi diminuunt̃ ſpecies panis adhuc corpꝰ xp̃i nõ diminuit̃ Scđo no. circa vltimã ꝑtem hꝰ miraculi cũ dr̃. nec ſumptus ꝯſumit̃. Sil̃itudo huiꝰ miraculi habet̃ in natura. nam videmꝰ ꝙ vigor herbarũ reficit viſum vel aliũ ſenſum. attñ ex hoc nõ corrũpit̃ talis vigor vel nõ diminuit̃. Illi etiã panes q̇bꝰ dñs ſaciauit q̇nqꝫ milia hoim. lꝫ diuiſi fuerant. nõ tñ cõſumpti nec diminuti ſunt. qꝛ de iſtis q̇nqꝫ panibꝰ ⁊ duobꝰ piſcibꝰ collecti ſt̃ꝫ duodecim cophini fragmẽtoꝝ Sic a ſil̃i corpꝰ xp̃i nõ diminuit̃ nec ꝯſumit̃ a ſumẽte Hõ dt̃ Damaſcenus. Corpꝰ ⁊ ſanguis ih̃u xp̃i in ꝯſtitutionẽ corꝑis ⁊ aĩe trãſiens nõ corrũpit̃ nec ad ſeceſſum mittit̃. Pro q̃ vlteriꝰ ſciẽdũ Aug. circa cõionem corꝑis xp̃i mouet aliud miraculũ volẽs ꝙ eadẽ magnitudo (quã xp̃s hꝫ in celo. ⁊ quã habuit in ara crucis) in parua ſpecie panis ꝯphendit̃. vñ legit̃ ꝙ Heliſeus ꝓpheta volens reſuſcitare puerũ a morte expandebat ſe ſuꝑ puerũ et poſuit os ſuũ ſuꝑ os pueri et oculos ſuos ſuꝑ oculos pueri. ſil̃r et manꝰ. ⁊ ſic de toto corꝑe. Modo notũ eſt ꝙ facies viri maior eſt q̃ꝫ facies pueri. q̃uo g̊ ꝓpheta potuit coaptari faciei pueri vt eẽnt oculi ſuꝑ oculos. ⁊ os ſuꝑ os ꝟtute diuina videt̃ hoc factum eſſe in figurã huiꝰ. ꝙ in hoc ſacramento gerit̃ vbi corpꝰ xp̃i nõ menturat̃ ſed ſacramẽtaliter eſt ꝯtentũ ſub parua ſpẽ panis. Itẽ videmꝰ natural̃r ꝙ ꝑua pupilla oculi recipit in ſe ſpẽm magni mõtis. dũmõ videat montem. ecce ſicut magnus mons recipit̃ in oculo. ſic corpꝰ xp̃i recipitur in parua hoſtia. ¶ Pro terminis nota. integer eſt noⁿ adiectm̃ Sed conciſus eſt ꝑticipium a ꝟbo ꝯſcindor. Sed ꝯfractus eſt ꝑticipiũ preteriti temporis. et venit ab illo verbo confringor. Sed ſumptus eſt ꝑticipiũ preteriti temporis a verbo paſſiuo ſumor.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

De Corpore chriſti

Sumūt boni ¶ Hic au. declarat q̄rtū miraculū dicēs (boni ſumūt). ſ. corpꝰ xp̄i ⁊ (mali ſumūt) corpꝰ xp̄i (tm̄ ineq̄li ſorte). i. diſſi̇̄li euentu (vite vel interitꝰ). ſ. mortꝫ. ⁊ sc̄ ſumptio corpis xp̄i (eſt mors) ſpūalis (malis. i. pctōribꝰ (et vita) ſpūalis (bonis). i. iuſtis. Et tūc dirigit ſermonē ſuū ad nos dſcēs. O hō tu (vide). i. ꝯſidera (q̄ꝫ diſpar exitꝰ) id eſt diſſimilis finis (fit p̄ris). i. eiuſdē (ſumptōis) ¶ Notandū ꝙ b. Aug. dicit. Diligenter aduertendū eſt. ꝙ cibus iſte ſine mutatione aliq̄bus eſt cibꝰ vite aliq̄bus eſt cibꝰ mortis. ⁊ qui iuſtꝰ eſt iuſtificet̄. ⁊ qui in ſordibꝰ eſt ſordeſcit. huiꝰ ſimilitudo repit̄ in natura. q̄ꝛ in eadem dulcedine vniꝰ et eiſdē floris fit mel ⁊ venenū. mel in apibus. venenū in aranea. Sic etiā corpus xp̄i fit iuſtis redēptio. pctōribꝰ vo eterna dānatio.

Sumunt boni ſumūt mali ſorte tamē inequali. vite vel interitus. Mors eſt malis vita bonis. vide paris ſumptionis q̄ꝫ diſpar ſit exitus.

¶ Scōo nota ex lrā pꝫ meritū ⁊ retributio cōicacionis huiꝰ ſacramenti. quia iuſtis ad gl̄am pctōribus vero ad eternā dāpnationē. Et ergo dicit apl̄us. Probet aūt ſeipm̄ hō. et ſic de pane illo edat et de calice bibat. Addit ſi quis mādūcauerit ex hoc ſaltem digne viuet ineternū. Sed ꝑ oppoſitū ſi q̇s mādūcauerit indigne iudiciū ſibi māducat. Tercio nota. hic ſolet queri cōiter vtrū corpus xp̄i conſecratū a preſbytero pctōre minus ſit conſecratum q̄ꝫ a preſbytero iuſto. Reſpondet Johēs de ſacrabuſto ſuper ſummā raymundi ꝙ non. q̄ꝛ corpus xp̄i nō ꝯſecratur ꝑ meritū ſacerdotis. ſed de v̄tute verborꝫ. q̄ꝛ ſacerdos nō in ꝓpria ꝑſona. ſed in ꝑſona dei loquit̄. modo ſicut deterius nō fit ꝑ deteriorē. ſic nō fit melior ꝑ preſbyterꝝ meliorem. Quarto nota b. Aug. mouet adhuc aliud dubiū penes ſacramētum corpis xp̄i. cū xp̄s ſit magnus ⁊ immenſus q̄liter intrat in os hois ſine leſione oris. Dicit em̄ ſacra ſcripturā ſil̄r. et nullꝰ xp̄ianꝰ ignorat ſicut xp̄s ingreſſus eſt in vterū v̄ginis ſine corruptōe v̄ginis. ſic etiā pōt intrare os hōis ſine leſione ipſius. Sil̄r videmꝰ ꝙ radirÿ ſolares penetrāt vitrū ſine vitri corruptione ſic xp̄s intrat os hōis ſine oris leſione. ¶ Pro t̄miuis no. ſorte eſt noⁿ f. gn̄is deriuatū a v̄bo ſortior iris. Sed interitꝰ eſt nomē q̄rte declinatōis. Sꝫ par ⁊ diſpar ſunt noia ois gn̄is. ¶ Fracto demū. Hic autor declarat quintū ⁊ vltimū miraculū dicēs (Ne vacilles). i. non dubites (ſed memento). i. firmiter crede (tantū eſſe ſub fragmento). i. ſub particula hoſtie (quantū tegit̄). i. ꝯtinet̄ (toto). i. ſub tota hoſtia (et ħ fracto ſacramēto). i. hoſtia in tres ꝑtes diuiſa (demū) id eſt circa finem miſſe. (Nulla fit ſciſſura). i. diuiſio (rei) id eſt corpis xp̄i (ſed tm̄ fit fractura) id ē diuiſio (ſigni). i. forme panis (qua). ſ. fractura. i. ꝑ quā fracturā (nec ſtatus). i. ſubſtantia (nec ſtatura). i. quātitas (ſignati) id eſt corpis xp̄i qd̄ ſignat̄ et ꝯtinetur ſub ſpecie panis et vini (minuitur). i. minoratur. ¶ Notandū ꝑmo ꝙ huiꝰ miraculi ſimile inuenimus in natura. Sicut em̄ dtbtūs Aug. in li. de quātitate aie. Anima hūana in toto corpe eſt tota et indiuiſibilis in ꝑtibꝰ eſt tota. g̊ ſc̄m hoc aia in capite eſt tota. in corde eſt tota. attamen in omnibus membris ſimul eſt ſolum vna anima.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

Sic̄ verbum qđ mō loquor plures audiūt. et quilibet veſtrū hꝫ hoc verbū in corde ⁊ in mente. attn̄ eſt niſi vnū verbū non derelinquēs dictum de ore meo nō derelinquēs aures veſtras. et integrū penetrat ad oīa corda veſtra. Hic xp̄s (qui eſt verbum pr̄is) totꝰ ⁊ integer fuit in ſinu patris nō derelinquēs patrē. et interuenit in vterū ꝟginis. ſic totꝰ vtrobiq3 fuit. cū tm̄ vnus deus ſit. ſic etiā celū non derelinquēs in ſingulis altaribꝰ. ⁊ in ſingulis hoſtijs ⁊ in ſingulis ꝑtibꝰ hoſtie eſt totus ⁊ integer in oībus ſimul vnꝰ ⁊ indiuiſus. ſꝫ in oppoſitū eſt hereticꝰ q̇ d̄t. ꝙ illa ſilitudo claudicat qꝛ ꝙ anima eſt tota in toto. et tota in ꝑtibus. hoc fit per coniūctionem partium ad totum. Sed ꝙ xp̄s eſt in partibus hoſtie. hoc fit ꝑ diuiſionem partium a toto. g̊ non eſt ſimile. Rn̄detur ꝙ nō eſt poſſibile. quia multi homīes pn̄t capere vnum ꝟbum a predicatore. et quilibet illoꝝ in corde ſuo concipit illud verbum. licet a pluribus ꝑcipiatur auribus. Hic xp̄s (qui vocatur verbum patris) eſt totus ⁊ integer vbicunq3 locorum. quia ſi huiuſmodi naturalia ex naturalibus declarantur. multo fortius per ſupnaturalia ſuperantur. Item nota ꝙ ſanctus Johannes in Apocalipſi d̄t de libro ſignato ſeptē ſigillis quē nullus eſt dignꝰ aperire. Per ſepte3 ſigilla intelligunt̄ ſeptē miracula circa illud ſacramentū. Primū eſt ꝙ idem deus manet pane conſecrato qui fuit ante. hoc ſigillū ſoluitur. q̇a mea intentio poteſt fieri tua cognitio mediāte voce. ⁊ tamen eadem intentio manet in me que tranſiuit in te. Secundū miraculū ꝙ tanta magnitudo ſub tam ꝑua ſpecie latet. et illud ſigillum ſoluitur a ſimili. qꝛ ſpecies vnꝰ ciuitatis ⁊ magni montis comprehenduntur in oculo. Tercium eſt ꝙ tam magnum corpus intrat illeſu3 per os hominis. hoc ſigillum eſt ſolutum in precedentibus. Quartum miraculum. ꝙ ipſe aſſumitur ⁊ non ꝯſumitur. hoc eni̅ etiā prius patuit. qꝛ herba odorifera ſumitur ab odorante. ſed ipſa herba non diminuitur. Quintum miraculum eſt ꝙ ſacramentum venerabile corporis criſti multociens ſumitur a peccatoribus et ab immundis hominibus et tamen non polluit̄. illud ſigillum ſoluitur per radios ſolares. qui mundi ſunt et coniungūtur immundis rebus. et propter hoc ipſi radij non coinquinātur multomagis vero inuiſibilis ⁊ incommutabilis veritas non poteſt coinquinari. Sextum miraculum eſt. ꝙ a pluribus ſumitur ⁊ in pluribus locis conficitur. illud ſigillum ſoluitur quia lumen candele plura loca illuminat ſimul et ſemel vna candela manens. Septimum miraculū ꝙ ibi eſt quantitas ſine quanto. dulcedō ſine dulci. Solutio illiꝰ ſigilli patet ex arte metaphiſicali. vel etiam mathematicali que potuit abſtractionem accidentium ſine ſubiecto. Et ſic omnia ſigilla propoſita huius

Fracto demum ſacramento. ne vacilles ſed memento tantum eſſe ſub fragmento. quantum toto tegitur.
Nulla rei fit ſciſſura. ſigni tantum fit fractura. qua nec ſtatus nec ſtatura ſignati minuitur.

libri ſine leſione apta ſunt. Vñ lr̃a ſecurius legiť vbi ſigilla nõ laceranť ſed illeſe manẽt. ¶ Pro t̃minis nota. fracto ſacramẽto ſtꝫ duo ablatiui poſiti abſolute. Itẽ facillo idẽ eſt ꝙ dubito. ⁊ eſt ꝑme ꝯiu. Itẽ memẽto eſt vbũ defectiuũ ⁊ hꝫ oia tpa a p̃terito formata. Itẽ ſignũ dr̃ illud cum apphenſum fuerit ducit nos in cognitionẽ alteri⁹ Sꝫ minuiť eſt verbũ paſſiuũ illi⁹ vbi minuo.

Ecce panis angelorũ fact⁹ cib⁹ viatorum. vere panis filiorũ nõ mittendus canibus. In figuris preſignatur cũ yſaac immolatur. agnus paſce deputatur datur manna patribus.

Ecce panis
¶ Hic au. ꝯſequẽter deſcribit materiam corpis xpi ꝓphetice adducẽdo figuras veterꝫ teſtamẽti Et diuidiť in duas ptes. In ꝑma pte facit qᵭ dictũ eſt. in ſcḋa ꝯcludit ſequentiã ꝑ quãdã orõem. Scḋa ibi. bone paſtor Et primo oñdit figuras quibus ꝯmendat hoc ſacramentũ dicens (Ecce) .ſ. corpus xpi. exñs (panis angeloꝝ) ꝫc eſt factus (cibus viatorũ) .i. hoim in vita pn̄tis ſeculi laborantiũ. et exñs (vere) .i. veraciter (panis filioꝝ) .i. ſctõꝝ hoim (nõ mittendus) .i. dãdus (canib⁹) id eſt prauis hominib⁹. p̃dictus panis (prefignatur) .i. prefiguratur (in figuris) ſcꝫ veteris teſtamenti (cum yſaac immolatur) id eſt ſacrificatur a patre abraham (et deputatur agnus paſce cum datur manna patribus) ſcꝫ in deſerto ¶ Notandũ au. tangit diuerſas figuras. q̃rum ꝑma eſt. ꝙ hoc ſacramentum eſt panis angeloꝝ de quo dt̃ ps̃ Panẽ angelorũ manducabit hõ. Diciť em̃ panis angelorum. quia requies angelorum eſt in celis. ⁊ ſic homines et angeli vtunť eodẽ pane vñ ad exaltationẽ hois dr̃ in ps̃. Minuiſti eũ paulominus ab angelis ⁊c. Secunda figura eſt ꝙ iſte panis eſt cibus viatorum de quo legitur. iij. Regum cum fames eſſet in terra ⁊ non pluit ſuꝑ terrã trib⁹ annis ⁊ menſibiis ſex. venit helyas ⁊ requieuit ſub vmbra iuniperi. vbi dormiens ⁊ excitatus vidit panẽ ſubcinericiũ. et vas aque. et comedit et bibit. et ambulabat in fortitudine cibi illius quadraginta diebus et noctibus vſqꝫ ad montem dm̃. Iſte panis ſignificat hoc viaticum qᵭ dominus noſter ihs xpus iturus de hoc mundo ad patrem ſuis diſcipulis dedit. Ex q̃libet homo tenetur ſe preparare ad hoc viaticum in extremis vite ſue. ⁊ cibabit eũ dominus pane vite ⁊ intellectus Tercia figura eſt illa ſ꞉m quã dominus loquebatur mulieri chananee. vt ſcribitur Mathei. xv. Clamanti miſerere mei fili dauid. ⁊ cũ diſcipuli audiſſent dixerũt. domine dimitte eam quia clamat poſt nos. Ihs dixit. nõ eſt bonũ ſumere panũ filiorum ⁊ mittere canibus ad manducandũ. et g̊ dicit littera. panis filiorum. Quarta figura eſt. que figuratur in abraham. quando imolabat filium ſuum yſaac. Unde abraham pater multorum dicitur per quem de⁹ intelligitur. qui immolauit filiũ ſuum yſaac. i. xp̄m q̇ ꝓprio ſuo filio non pepercit. ſed ꝓ nobis omnib⁹ tradidit illũ et ergo dicit littera cum yſaac imolatur. Quinta figura eſt. cum filij iſrahel tranſirent per mare rubrum immolauerunt agnum paſchalem in egypto. ſic et nos tranſituri de hoc mundo debemus offerre agnum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

immaculatū.i.purā ↄſciam ſi debem⁹ corp⁹ xp̄i accipe. et ſic trāſire valeamus p mare.i.de morte ad terrā ꝓmiſſionis.ꝙ ðt lr̄a. agnus paſche deputat̄ ¶ Sexta figura ē cū murmuraſſet ppl̄s cōtra dn̄m in deſerto. qꝛ deficerēt in panib⁹.tūc pluit eis māna p quatuoꝛ dies in heremo de quo collegit quilibet iuxta menſurā et ſm voluntatē ipoꝝ habuit ſaporē.vn̄ p̄s.Deſideriū aie tribuiſti eis.ꝛ ꝙ ðt lr̄a.manna patrib⁹. ¶ Itē nota in li Exo.legit̄.cū filij iſrahel inuenerūt māna dixerūt inter ſe.qd eſt hoc glo ðt ꝙ hec q̄ſtio quaꝫ tunc iudei mouebāt nunꝙ̄ in lege fuit ſoluta .ſed ꝓpt̄ admirationeꝫ panis iſte vocatus eſt manna. Sꝫ hec q̄ſtio ſoluta eſt in cena dn̄i cū em̄ q̄rerent iudei vel apl̄i quid eſt hoc. Chriſtus rn̄dit hoc eſt corpus meum.ꝛ ſic illud māna fuit p̄ſagiū corporis chriſti.

Bone paſtoꝛ panis vere ihesu noſtri
miſerere . tu nos paſce nos tuere . tu
nos bona fac videre in terra viuentiū
Tu qui cūcta ſcis ꝛ vales qui nos pa
ſcis hic mortales tu nos ibi cōmenſa-
les coheredeſ ꝛ ſodaleſ fac ſcōꝝ ciuiū

¶ Item nota mittendus eſt participium a mittoꝛ eris. Sed Iſaac eſt nomē ꝓprium indeclinabile ꝛ quaſi gaudium oīm fidelium. Tunc ibi. Bone paſtoꝛ ꝛc. ¶ Hic autoꝛ ↄſequenter ↄcludit canticum ſuum p quandā orōem hui⁹ ſacramēti graciā inuocando dicēs O ieſu bone paſtoꝛ ꝛ vere panis.miſerere noſtri (tu paſce).i.foue nos.ſ.corpore tuo(ꝛ tu tuere).i.defende nos(ꝛ fac nos videre bona).ſ.eterna(in terra viuentium).i.in regno celoꝝ(Tu xp̄e qui ſcis).i.cognoſcis(ꝛ vales) id eſt potes cuncta (qui paſcis).i.nutris(hic) id eſt in preſenti ſeculo nos mortales.ſ.hoies.ſ.corpe ꝛ ſanguine tuo (Tu fac nos ibi).i.in regno celorū (tuos cōmenſales).i.tecū comedentes(coheredes).i. hereditatem celeſtis regni tecum poſſidentes(et fac nos ſodales).i.ſocios (ſanctoꝝ ciuium) id eſt beatorū in celeſti vita regnantium ¶ Notandum hoſtia huius ſacramēti debet habere quaſdam ↄditiones reſpicientes materiam ipſi⁹ quib⁹ homo debet pfrui ſpiritualiter qui velit hanc hoſtiā digne manducare.ꝛ patent in his metris. Calida triticea tenuis nō magna rotūda. Exps fermenti nō falſa ſit hoſtia xp̄i. Primo em̄ debet eſſe calida ꝛ mūda. ſic hō debet eſſe mundus ꝛ calidus p ↄfeſſionē.ↄtritioneꝫ. et ſatiſfactionem anteꝙ̄ accedat ad menſam xp̄i. Scd̄o debet eſſe pfecta de puo tritico quod eſt dulce. ſic homo debet eſſe dulcis in ope ꝛ ſermone p charitatem pfectam. Tercio debet eſſe tenuis.ſic homo debet eſſe moderat⁹ in potu in cibo nō nimis guloſe. Quarto hoſtia debet eē pua ſic homo debet eſſe paruus ꝛ humilis. vnde de tercio modo legitur in li Exodo. Non habent poteſtateꝫ edere agnū qui ſeruiunt tabernaculis voluptatum. Quinta debet eſſe rotunda.qꝛ omne rotundū eſt mobile ſic homo debet eſſe mobilis ad bonū ꝛ immobilis ad malū. Sexto debꝫ eſſe ſine fermento. vn̄ fermentū ſcat ſuperbiam.qꝛ ſicut modicum fermenti corrumpit totam maſſam.ſic homo q̇ vult digne accedere debet eſſe ſine ſupbia ꝛ meditari debet ꝙ̄ vilis ſit nature. qꝛ ðt ſcriptura. Me-

mento homo qꝛ cinis es ⁊ in cinerem reuerteris. ⁊ alibi eccl'e. vij. Memo
rare nouiſſima tua ⁊ ineternū non peccabis. Septimo debet eſſe nō ſal
ſa. ſal eñ facit homines ſitire. et ſcat auariciam. ſic homo non debet eſſe
auarus qꝛ auaritia eſt ſeruitꝰ ydoloꝝ Itē ſciendū ad hoſtiā ꝯſecrandā
requirunt duo ꝑncipaliter .ſ. intentio conſecrātis et intentio inſtituen-
tis. Primo dꝛ intentio cōſecrātis. qꝛ ſi plures hoſtie ponerent ad altare
ita ꝙ vna illaꝝ eēt abſconſa in medio altaris ꝗꝫ ſacerdos iguoraret. tunc
illa hoſtia ſic tecta nō eſt ꝯſecrata Rō qꝛ ibi non fuit intētio ꝯſecrecātis
Scdo reqrit intentio inſtituentis. qꝛ ſi ſacerdos ꝯſecraret iocoſe totum
cophinū repletuꝫ hoſtijs
ꝑ directā formā vborꝫ
nulla eſt facta ꝯſecratio
qꝛ non fuit de intentiōe
inſtituentis. ¶ Pro lr̃a
nota. bone paſtor dꝛ cuiꝰ
ſunt oues ꝓprie. qui po-
nit aiam ſuā ꝓ ouibꝰ ſu-

**SAncti baptiſte xp̄i preconis ſo
lemnia celebrantes moribꝰ ip
ſum ſequamur. Ut ad vitam (quam
predixit) aſſeclas ſuos perducat.**

is. vt pꝫ in euāº. Joh. Sic et iam xp̄us fecit qñ obtulit ſeipm ꝓ nobis in
ara crucis. Item paſce eſt vᵐ tran. ꝫᶜ ꝯiuga. Sꝫ tueor eit vᵐ deponen.
ſcdꝫ ꝯiu. Sed ꝯmenſales dicunt hi qui in eadem mēſa comedunt. Sꝫ
coheredes dicunt illi qui ſimul recipiunt aliq̄ꝫ hereditatē. et dꝛ a con ꝙ
eſt ſimul et heres quaſi coheredes deponendo n.

SAncti baptiſte xp̄e. Hec ſeq̄ntia ob reuerentiā ⁊ glaꝫ ſci Johā-
nis bap. eſt ꝯpilata. in qua au. ꝑncipl'r tria facit. ꝓmo hortat nos
ad eiꝰ ſolemnitatē ſeu feſtiuitateꝫ celebrando. ſcdo inuocat ſctm̄
Joh. cū dt declarando eiꝰ natiuitatē. tercio dirigit petitionē ad ipm. ſe-
cūda ibi. Deuote te ⁊c. tercia ibi. Tu qui preparas fideliū di. ꝓmo (Nos
celebrātes). i. cū celebritate venerātes (ſolēnia). i. feſtiuitates ſci baptiſte
ſcꝫ iohānis ꝯ̄ exnīs (ꝑconis). i. ꝓnūciatoris xp̄i. (Sequamur ipm moribꝰ.
ſcꝫ ſcis. vt ipe. ſ. ſctūs iohannes baptiſta ꝑducat nos (aſſeclas). i. ſeq̄ntes
vel ſeruos (ad vitā). ſ. eternā quā predixit predicādo. ¶ Notandum
ſcribit Math. iij. Ecce ego mitto vobis heliam ꝓphetā anteq̄ꝫ veniet di
es dm̄ magnus et horribilis Ad intellectū illius ꝓphetie eſt notandū ꝙ
duplex eſt dies dm̄. ſ. dies natiuitatis qui erat dies exultationis ⁊ leticie
ſed ſcda dies eſt iudicij qui erit dies miſerie ⁊ dānationis ⁊ ſm hoc dupli
cem fuiſſe heliam. ſ. heliam in corpe. ⁊ heliā in ſpū et vtute. Ille aūt du
plex dies tangit in vbis ꝑdictis. Prima tangit ibi. cū dꝛ magnus Dicit
eñ magnus ꝓpter magnitudinē regis nati. ſcda dies tangit ibi. horribi
lis. ⁊ illa eſt dies miſerie ⁊ lamentabilis. ⁊ hāc duplicē diem dm̄ ꝑcedit du
plex helias Nam ꝑ ꝓmā diē precurrit helias in ſpū ⁊ vtute. Vñ in euā-
gelio. Luc. Ipſe preibit ante illum in ſpū ⁊ virtute helie. Item in euā-
gelio Cum Johes miſiſſet ad ihm diſcipulos vt interrogaret eum Tu
es q̄ venturus eſt an aliū expectamus. Rñdit Jeſus ⁊ dixit ad turbas
Omnis lex vſqꝫ ad Johānem vim patitur. et ſi vultis recipere ipſe eſt
helias in ſpiritu ⁊ virtute Sed ſecundā diem precedet helias in corpore
qui raptus eſt in paradiſum corporaliter vt teſtimoniū reddat in nouiſ

ſimo die.ſicut dicitur Regum.ij. Ipſe em̄ helias ⁊ enoch ſunt teſtes de
aduentu dn̄i. Unde ꝓpha cōmendando btm̄ Johannē dixit. Mittam
vobis heliam ꝓphetam. Fuit em̄ certior propheta. ⁊ vltra illum ꝓphe-
tam inuentus eſt nullus alius. qꝛ dictum eſt omnis lex et prophete vſqꝫ
ad Johānem ⁊c. ⁊ dominus noſter ipſum commendando dicit Quid
exiſtis in deſertum videre prophetā. ymmo vobis dico qꝛ plus ꝙ ꝓphe-
tam. quia inter natos mulierum non ſurrexit maior iohanne baptiſta.
¶ Item nota. autor rogat ſctm̄ Johannem vt ſeruos ſuos perducat
ad vitā quam predixit predicando quando dicit. Penitentiaꝫ agite ap-
propinquabit em̄ regnum celorum hanc vitam omnibus preparauit
Fuit em̄ vox clamantis in deſerto preparate viam domino Mathei.iij
et Iſa.xl. ¶ Pro terminis nota. preco eſt nomen cōmunis generis. qꝛ
conuenit vtriqꝫ ſexui. Sed ſolemnis eſt nomen neutri gn̄is. ⁊ dicitur a
verbo ſoleo ⁊ annus. qꝛ ſolēnitates ſolent celebrari in annis. Item aſſe-
cla eſt nomen maſculini generis prime declinationis ⁊ dicitur a ꝟbo aſ-
ſequor aſſequeris. qꝛ aſſecla ſequitur dominū ſuum. ⁊ tm̄ conuenit ma-
ribus. ⁊ ergo autor implorat ſanctum Johānem. vt aſſeclas ſuos perdu-
cat ad vitam eternam. vel ſm̄ alios viam qn̄ dixit. penitentiam agite

Deuoti te ſanctiſſime hominum ami-
ce iheſu chriſti flagitamus vt gaudia
percipiamus. Apparens que zacha-
rie gabriel repromiſit. qui tuam cele-
braret obſequijs natiuitatem.
Ut per hec feſta eterna gaudia adi-
piſcamur. Qua ſancti dei ſacris deli-
cijs leti cōgaudent.

¶ Hic au. inuocat ſan-
ctum Johānem cū hoc
deſcribens materiā nati-
uitatis ei⁹ dicēs O iohā-
nes ſanctiſſime hominū
⁊ amice iheſu criſti (nos
flagitamus) id eſt roga-
mus (te deuoti) .i. cum
deuotione (vt nos ꝑcipi-
amus) id eſt accipiam⁹
(gaudia) .ſ. illi qui cele-
brarent .i. honorarēt (tu-
am) natiuitateꝫ) .i. diem
natalem (obſequijs) id ē
ſeruicijs. vt nos (adipiſ-
camur) .i. acquiramus ꝑ
hec feſta) ſcꝫ natiuitatis tue gaudia eterna et hoc in patria qua .ſcꝫ pa-
tria ſancti dei (congaudent) id eſt ſimul gaudent (leti) .i. exultantes
(ſacris delicijs) id eſt ſpiritualibus.
¶ Notandum beatus Johannes in preſenti littera multipliciter no-
minatur. Dicitur em̄ propheta. propter prerogatiuaꝫ cognitionis. quia
quicquid alij prophete ſub dubio dixerunt. ipſe digito demonſtrauit cū
dixit Ecce agnus dei. et ꝫ ad ꝯmendationem ipſius di. chriſtus Quid
exiſtis in deſerto videre prophetam. dico vobis Hic eſt pluſꝙ propheta.
quia inter natos mulierum non ſurrexit maior Johanne baptiſta Se-
cundo dr̄ amicus dei propter prerogatiuam dilectionis. quia in tantuꝫ
criſtus eū dilexit. vt idem angelus qui deum annunciauit incarnari ip-
ſum etiam annunciauit. ¶ Tercio vocatur lucerna propter pre. o-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

gatiū ſanctitatis. vn̄ b. Gre. Non fuit vaſti ſpaciū p orbis ſanctioꝛ q̄ſq̄ genitus iohe. Quarto vocat̄ angel⁹ ꝓpter progatiuā dignitatꝫ cui⁹ te⸗ſtimoniū hꝫ a p̄re celeſti qui vocat eū angelū. ſicut legit̄ de eo Malach. p°. Ecce mitto angelū meū ⁊c. Itē vocat̄ vox clamātis in deſerto ꝓpter prerogatiuā p̄dicatōis ⁊ hūilitatis. qꝛ ipſe docuit reuereri maioꝛes et ſu⸗pioꝛes. qꝛ de ſeipo dixit. Qui de terra eſt de terra loquit̄. Et iterū Qui⁹ nō ſum dignus ſoluere corrigiā calciamēti. Etiā docuit aduentū regni celoꝝ. quapꝛopt̄ dꝛ. vox clamātis ⁊c. in quo eſt ſumma felicitas ⁊ btitudo q̊ dixit Pn̄iam agite appꝛopinquabit em̄ regnū dei. etiā dixit. Parate viam dn̄o. Item vocat̄ helyas in ſpū ⁊ v̓tute. ⁊ hoc rōne officij qꝛ ambo ſunt p̄curſoꝛes dm̄. helyas in iudicio. iohes in heremo. Itē vocat̄ bapti ſta xpi ꝓpter excellentiā mirabil̓ honoꝛis. qꝛ ipe baptiſauit xp̄m in ioꝛda ne baptiſmū nobis p̄parando. Itē vocat̄ p̄co. i. p̄curſoꝛ dm̄. qꝛ p̄parauit. viā dn̄o ¶ Pꝛo quo ſciendū ꝙ b. Io. tripl̓r fuit p̄curſoꝛ dm̄. ſ. natiuitatꝫ p̄dicatōis et paſſionis Fuit em̄ p̄curſoꝛ natiuitatis. qꝛ poſtq̄ ꝯcepit eli⸗zabeth mr̄ eius in mēſe ſexto miſſus eſt gabꝛiel angel⁹ in ciuitatem gali lee Luce p̄mo. ⁊ hoc pꝫ ex eo. qꝛ poſt ſalutationē b. v̓go maria ſalutauit elizabeth cognatā ſuā ⁊ p p̄ntiam dm̄ exultauit infans in vtero mr̄is. et ſic ꝯſtat ꝙ b. Io. fuit. vi. mēſib⁹ p̄us natus in mundo q̄ xp̄s Scd̄o fuit pꝛecurſoꝛ p̄dicationis. vt dꝛ Math. iij. In diebus illis iohānes baptiſta veniēs venit pꝛedicās baptiſmū pn̄e. Fuit etiā p̄curſoꝛ paſſionis vno anno an̄ paſſionē xpi. Item nota. autoꝛ imploꝛat Iohem ꝓ gaudijs ab angelis repꝛomiſſis Dicit̄ em̄ in euāg. Et multi in natiuitate ei⁹ gaude bunt ⁊c. Pꝛimo em̄ gauiſi erāt eius amici ⁊ cognati carnales. Secundo gaudēt fideles xp̄iani ſpūaliter. Tercio gaudebūt ſancti de natiuitate eiu⁹ eternaliter. Itē nota dꝛ in l̄ra ſanctiſſime hoim. qꝛ vt pꝫ ex pꝛedic⸗tis vbi dicebat̄ Inter natos mulierū ⁊c. Vn̄ ſanctus Iohes dꝛ magn⁹ tripliciter. qꝛ fuit nūcius in angelica ſalutatiōe. qꝛ poſtq̄ b. eliſabeth ꝯce pit menſe ſexto miſſus eſt angelus gabꝛiel ⁊c. ⁊ tūc b. Iohes ꝓpter pre ſentiā dm̄ letat̄ in vtero matris Scd̄o dꝛ magnus. qꝛ ſanctificat⁹ eſt in vtero. vnde de trib⁹ legit̄ in theologia qui ſunt ſanctificati in vtero Pri mus fuit Sampſon. de q̊ legit̄ in libꝛo Iudicū ꝙ angelus venit ad vxo rem Mayme qui dixit ei ꝙ eſſet pitura filium. q ſua foꝛtitudine filios iſ rahel gubernaret. Scd̄s fuit Pieremias. de quo legit̄ Pꝛiuſq̄ exires de vtero ſanctificaui te. Tercius fuit ſanctus Iohānes baptiſta. qui obti⸗nuit pꝛincipatū. qꝛ in annunciatione d̄t. Hic erit magnus coꝛam dn̄o Tercio dꝛ magnus in limbo inferni vbi ſancti patres fuerūt in deſolati one. nō ꝓpter diurnitatē tēpoꝛis. vel ꝓpter demonum vicinitatēꝫ. ſed ꝓpter diuine viſionis pꝛiuationē. ⁊ ibi ſanctus Iohānes ipſos letifica⸗uit. p̄mo ꝙ cito eſſent liberandi. a vicinitate demonū. ⁊ ꝙ ad ſocietatem angeloꝝ eſſent aſſociandi. pꝛimo fuit maioꝛ. ſecūdo maximus ⁊c ſic nul⸗lus maioꝛ eo ſurrexit ¶ Pꝛo terminis nota. flagito eſt v̓bum tranſitiū regens poſt ſe duplicem accuſatiuum. vt habetur in Alexandꝛo. Item adipiſcoꝛ eſt v̓bum deponentale tercie coniugationis habens adeptum in ſupino. Sed apparens eſt participium decompoſite figure ⁊ dicit̄ ab ad et pareo mutando d. in p. Tunc ibi. Tu qui pꝛeparas ⁊c.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

¶ Hic ꝯſequēter autoꝛ dirigit petitiones ſuas ad b. Johannē. ⁊ diuidit
in duas ꝑtes. in pꝛima ꝑte facit hoc. in ſcđa reddit effectum petitionis.
ſcđa ibi. Placatus ⁊c. di. O ſctē iohānes. nos depoſcimus te qui ꝑparas
coꝛda fideliū ne deus inueniat in eis (quid deuiū). ſ. a via ꝟtutū vel lu‑
bꝛicū. i. obſenū ⁊ vicioſuꝫ. vt ſtudeas (abſoluere) .i. delere nr̄a crimina et
nr̄a (facinoꝛa). i. minoꝛa pctā (ꝯtinua ꝑce). i. ꝑ tuā frequentem oꝛōnem

Tu q̄ pꝛepas fideliū coꝛda. Ne quid
deuiū vel lubꝛicū deus in eis inueniat
Te poſcimꝰ vt crimina nr̄a ⁊ facinoꝛa
ꝯtinua pꝛece ſtudeas abſoluere.

¶ Notandū au. ꝑpēdēs
officiū ſancti Jo. petit eū
vt mūdat coꝛda. vn̄ offi‑
ciū ſci Johis bap. eſt pꝛe‑
parare viam dn̄o. Math
iij. Iſa. xl. hoc ptꝫ ſic. ipe
em̄ interꝑtat̄ lampas ar‑
dens. qꝛ ſuis exemplis ⁊ doctrinis facit nos xp̄um ardēter amarc. quare
de ipo dꝛ. ſurrexit helias quaſi ignis ardēs Itē no. legit̄ in ſcolaſtica hy
ſtoꝛia ꝙ Jo. euāg. migrauit ad dn̄m cuiꝰ ſolēnitates ſcā mater eccl'a in
tercium diē poſt natiuitatē xp̄i celebꝛare inſtituit. ſed ſolēnia b. Jo. bap
in ſuo die ꝑmanſerūt. Nec mirū eſt. qꝛ hec dies angelo annunciata fuit
nō aūt dogmatizandū eſt ꝙ euangeliſta ceſſit Jo. bap. tanq̄ꝫ minoꝛi ma
ioꝛ. nec decēs eſt de hoc diſputare quis coꝝ maioꝛ. qđ in quodā exemplo
diuinitus oſtenſum eſt Erant em̄ duo docti. quoꝝ vnus baptiſtam alter
euangeliſtā pꝛeferebat. tandeꝫ ſuꝑ ſolemni diſputatione inducta q̇libet
valde ſollicitus erat autoꝛitates ⁊ efficaces inuenire rōnes q̇bus q̇libet
ſuū poſſet ꝑferre aduenıente aūt diſputatōis die quilibet ſcōꝝ ſuo emu
latoꝛi apparuit dixit bene ꝯcoꝛdes ſumus in celis. de nobis nō eſt diſpu‑
tandū in terris. Tūc doc. ſibiinuicem obuiauerūt ⁊ omi populo publica
uerūt ⁊ dn̄m benedixerūt. Itē nota. natiuitas ſci Jo. bap. ꝭm magiſtrū
vvihelmū celebꝛat̄ triplici de cā ſeu rōne Pꝛimo rōne ſanctificatōis in
vtero. vn̄ Hiere. Pꝛiuſq̄ꝫ te foꝛmarē in vtero cognoui te. Scđo rōe dig‑
nitatis ⁊ officij. Ipe em̄ tanq̄ꝫ lucifer venit ⁊ eternū gaudiū nobis ꝑmo
annūciauit. Tercio rōe iocūditatis. dixit em̄ angelus ad zachariā. ⁊ mul
ti in natiuıtate eiꝰ gaudebūt. Item nota b. Jo. habuit omniū ſcōꝛum
ꝑfectionē ⁊ pluſq̄ꝫ ꝓpheta qꝛ xp̄m digito demōſtrauit Etiā apl's qꝛ miſ‑
ſus a deo. etiā fuit martir. qꝛ ꝓ iuſticia moꝛtē ſuſtinuit. Etiā fuit ꝯfeſſoꝛ
qꝛ ꝯfeſſus eſt ⁊ nō negauit Ecce quātis dignıtatibꝰ b. Jo. extollit̄ Itē
b. Johes bap. in via hac triplex munus habuit mirabilis gr̄e. Pꝛimo
habuit graciā ſanctificatōis. vt dictū eſt pꝛius Scđo meruit gratiā pꝛo‑
phetizandi qn̄ in vtero matris exultans deū eſſe cognouit. vn̄ Chriſo.
volens oñdere qualiter fuit pluſq̄ꝫ ꝓpheta dt. Pꝛophete eſt merito con‑
uerſationis ⁊ fidei ꝓphetiā accipe Sꝫ ipe fuit pluſq̄ꝫ ꝓpheta. qꝛ ꝑus fuit
ꝓpha q̄ꝫ hō. Tercio meruit gr̄am vt ſuis meritis matri daret ſpm̄ ꝓphe
tizandi qn̄ in vtero matris exultans deuꝫ adeſſe cognouit. Vn̄ Chriſ.
Quis ꝓphaꝝ cū eſſet ꝓpheta ꝓphetā facere potuit. helyas vnxit heliſe
um in ꝓphetam. non tn̄ gratiā pꝛophetizandi donauit. Iſte aūt in vte‑
ro matris exn̄s ſciam matri dedit. et etiā filius in verbo ꝯfeſſionis appa‑
ruit. vt cuiꝰ non cognoſcebat ꝑſonā cognoſceret dignitatē dicēs Unde

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

mihi hoc ꝙ mater domini venit ad me. ¶ Sciendum nequit capitur dupliciter. Uno modo pro vt ſunt due dictiones. et ſic capitur hic. Alio modo capitur pro vna dictione. et eſt nomen infinitum mobile tantum. vt hic nequis. hec nequa. hoc nequit. habens ſcđam declinationem ꝓnominis. Sed ſtudeo eſt verbum abſolutum ſicut hic capitur carens ſupinis Tunc ibi. Placatus vt ipſe.

Placatus vt ipſe ſuos ſemꝑ inuiſere fideles· Et manſionē in eis facere dignetur Et agni vellere (quē tuo digito mundi monſtraueras tollere crimina) nos velit induere Ut ip̄m mereamur angelis aſſocij in alba veſte ſequi per portam clariſſimam Amice chriſti iohannes.

¶ Hic au. oñdit effectum ſue petitionis dicens. Ut ipſe. ſ. deus (placatus) .i. placabilis effectꝰ ſcilꝫ ꝑ tuas ꝑces (dignet̃ inuiſere) id eſt freq̃nter viſitare ꝑ ſuam gratiam ſuos fideles Et vt ipſe deus dignet̃ facere in eis ſcꝫ fidelibꝰ manſionē. ſ. ꝑ ꝯtinuā pñtiam Et vt ipſe deus velit nos induere (vellere) .i. pelle hũilitatis et innocētie (agni) .i. xp̄i quē. ſ. agnum xp̄m mōſtraueras tuo digito tollere (crimina) .i. pctā mundi. vt nos (aſſocij) .i. aſſociati angelis mereamur ſequi (ip̄m). ſ. agnum (in alba veſte). i. in pura innocētia (per portā clariſſimam) . ſ. qua intrat̃ in regno celoꝝ. ¶ Notandū natiuitas ſancti Johīs baptiſte a gabriele archangelo hoc mō fuit nūciata. Legit̃ eñ in ſcholaſtica hiſtoria. ꝙ rex dauid volens cultū dei amplificare inſtituit. xxiiij. ſacerdotes quoꝝ vnꝰ erat maior ⁊ ſummus pontifex ꝑ vnū annū. ⁊ ſic ꝯtingebat ꝙ zacharias illo anno fuit ſummꝰ pontifex cuiꝰ vxor vocabat̃ Elizabeth et ambo fuerūt ſenes ⁊ abſq; liberis Cū aūt zacharias tēpluꝫ dñi ⁊ ſancta ſcōꝝ intrauit apparuit ei angelꝰ gabriel ꝑ cuius viſionem zacharias ꝑterritus erat Ubi dīt glo. ꝙ ꝓpriū angeloruꝫ eſt primo ꝑterrere. poſtea ꝯſolari. ⁊ dixit angelꝰ Ne timeas zacharia exaudita eſt orō tua. Annūciauit igit̃ gabriel archangelus zacharie ſe filiū habiturū cuiꝰ nomē eēt Johānes qui vinū ⁊ ſicerā nō biberet. ⁊ dñm in ſpū et virtute helie ꝑcedere deberet. Tūc zacharias ꝯſiderās ſe eē ſenem ⁊ vxorē eius ſterilem dubitare cepit ⁊ ſignū ab angelo requiſiuit Rñdit angelus dñi ꝓ eo ꝙ meis ṽbis credere nolueris taciturnitatis plaga ꝑcutieris. ⁊ vt ſic modulos loq̄le ꝑdidit. ⁊ huiꝰ aſſignatur mlͭiplex ratio. Prima dīt eñ venerabilis Beda. qꝛ diffidendo locutus eſt. iam ſilentio plectit̃ et ꝑcutit̃. vt tacēdo credere diſcat Scđa rō vt maius miraculū in natiuitate filij appareat qñ patri in natiuitate filij loquela reddebatur. Tercia quia ipſe ſignum a domino petijt. ergo taciturnitateꝫ in ſignum accepit Quarta qꝛ congruum fuit vt ipſe vocem amitteret quādo vox clamātis naſcebatur que ſibi ſilentiū imponeret. ſed in natiuitate filij organa vocis recuperauit. poſtulauit eñ pugillarē ab amicis vt ſcriberet q̄liter puer

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

deberet nominari. ⁊ ſcribēdo dixit Johannes eſt nomē eius ⁊ ſic loque
lam acq̊ſiuit. Poſtq̄ʒ ergo elizabeth cōcepit quinq̄ʒ menſibus ſe occulta
uit. quia dixit ambroſius. Partus ſui erubuit etatē ne in ſenectute va
caſſe libidini videreť. menſe autē ſexto beata virgo maria glorioſa (que
dominum iam ꝯcepit) ad elizabeth venit. ⁊ cuʒ ſalutaſſet eam beatus
Johannes repletus ſpiritu ſcō ſenſit filium dei veniſſe ad ſe ⁊ pre gau-
dio in vtero tripudiauit ⁊ motu ſalutauit quē voce nō potuit ſalutare.
Manſit ergo beata virgo cum cognata ſua elizabeth tribus menſibus
miniſtrans ei et natum ſuum puerū ſanctis manibus de terra leuauit
¶ Pro terminis nota. placatus eſt participium preteriti temporis a
placor aris. Sed inuiſere eſt verbum deſideratiue forme. ⁊ componitur
ab in ⁊ viſo is. ⁊ ſignificat cum deſiderio videre. Sed mereamur eſt ver
bum neutropaſſiuuʒ habens merui in preterito Sed vellus tranſumiť
hic pro humilitate. Sed aſſocij componitur ab ad ⁊ ſocius. mutando d
in s. et eſt ſecunde declinationis. Nunc ibi. Petre ſumme.

Petre ſumme chriſti paſtor ⁊ paule doctor gentiū. Eccleſiam vr̄is doctrinis illuminatā. Per circulū terre precatus adiuuet veſter

Petre ſumme criſti paſtor ⁊c. Autor conſequenter ꝑm ordineʒ feſtorum de
ſcribit ſequentiā de ſc̄tis apl̄is Petro ⁊ Paulo. et
diuidiť iſta ſeq̄ntia prin-
cipaliter in duas partes.
In pͥma pte declarat di-
uerſa miracula per beatos apoſtolos facta. Scd̄o introducit paſſionem
eorundem. ſecunda ibi (poſtrema victus ⁊c.) Prima pars adhuc diui-
ditur in tres ptes. Primo ꝯmendat beatos apoſtolos de fructuoſa pre-
dicatione Secundo reprimit retributiones ꝓ huiuſmodi predicatione
Tercio cōmendat eos ex miraculoſa virtutum operatione. ſecunda ibi
Illam dominus. tercia ibi Mare planta. Dicit pͥmo ſic (O petre ſum
me paſtor chriſti. et o Paule doctor gentiū (veſter precatus) .i. vr̄a ora-
tio adiuuet. ſ. erga deū (eccl̄am) .i. ꝯgregationē fideliū illuminatā (ve-
ſtris doctrinis) .i. predicationibꝰ (ꝑ circulū) .i. circuitū terre. ¶ Notan-
dum ſcribiť in Apo. iſti ſunt due oliue et duo cādelabra lucētia añ dn̄m
Ex illo patet q̄ ſummus paſtor appellatur ¶ Itē btūs Paulus dici-
tur doctor gentium. iuxta illud Iſa. Poſui te in lucem gentiū vt ſis ſa
lus illis vſq̄ʒ ad extremum terre. vnde cū ſecutus eſſet chriſtum in tem
pore ſue conuerſionis miſit dominus ad eū ananiam dicens Vade que
re ſaulum. iþe vas electionis eſt mihi. ⁊ ideo ſanctꝰ paulus ſingulariter
dicitur doctor gentium. Vn̄ dicit apoſtolus. Cum cognouiſſet gentes
q̄ increditū opus eſſet verum qui operatus eſt petro in apoſtolum ope
ratus eſt mihi inter gentes ⁊ cognouerunt gratiam que data eſt michi
et g̊ ſanctus paulus ſingulariter doctor gentium vocatus eſt.
¶ Itē nota. ſanctus Paulus interp̄tať quaſi os colūbe Vn̄ iþe de ſeiþo
dixit Plus om̄ibus laboraui. Scd̄o interpretať charitas victorioſa. ipſe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

dixit Quis infirmatur ⁊ ego non infirmor. Tercio interp̄taᷣ miraculū
electoꝝ. vñ in iſta ſeq̄ntia dixit dñs ex baſan dr ſaulū vt ſtrauit paulū. et
ſtatuit Quarto interp̄taᷣ manus opoſa. q2 legiᷣ ꝙ ꝑ vnā ꝑtē diei p̄dica
tioni inſiſtebat ⁊ alia ꝑte ad victū acquirēdū laborib⁹ ſe inſtituit Quin-
to interp̄taᷣ quaſi ꝯtemplacio diuinoꝝ. q2 raptus fuit in tercium celū.
Sexto interp̄taᷣ hūanitas. vñ de ſeip̄o dt. Ego minimus apl'oꝝ. q2 ec-
cleſiā dei vltra modū ꝑſecutus ſum ¶ Pro t̄minis no. p̄catus eſt noⁿ
quarte declinationis a v̄bo p̄cor aris Sed eccl'a dr ab ex qd eſt lis ⁊ cleos
gloria. vel dr ab en qd eſt in. ⁊ cleos gloria. q2 in hoc mundo ſum⁹ in tp̄e
gratie et glorie. Sed illuminata eſt participium decompoſite figure a
v̄bo illuminor. Nā dñs

Nam dñs petre celoꝝ tibi claues do
no dedit Armigerum beniamyn xp̄s
te ſcit ſuum vaſq3 electum.

Hic autor oñdit retribu
tionem muneris pro la-
bore p̄dicationis. Et p̄º
ponit retributionem ſcti
petri. ſcdo ſcti Pauli di.
(Naz) p q2 o (petre dñs
id eſt xp̄s (dedit tibi claues celoꝝ) .ſ. poteſtatē ſoluēdi ⁊ ligandi (dono)
.i. ꝑ dono. ⁊ o paule (xp̄s ſcit te armigerū) .i. gerentem ſua arma ⁊ nomē
(et ſcit te) .ſ. eſſe (vas electū) q2 de ipſo dñs dixit ananie vas electionis
eſt mihi iſte vt portet nomen meum cunctis gentibus. ¶ Notandum
primo circa p̄mū mēbrū ſententie ꝙ ſcūs Petrus ſortiᷣ plurima nomīa
¶ Primo dr petrus a petre firmitate. q2 firmus fuit in fide ſicut petra
Cum em̄ dñs interrogauit pro fide Philippi. Quē dicunt hoīes eſſe fi
lium hominis Aliqui dixerūt Johannem baptiſtam. aliqui Hieremiā
vel vnū ex ꝓphetis. Sed beatus Petrus rn̄dit. Tu es xp̄s fili⁹ dei viui
et poſt multas ꝯmendatōes ꝓ retributōe date ſunt ſibi claues regni ce
loꝝ. q2 dictū eſt ſibi. Quodcūq3 ligaueris ſuꝑ terrā. erit ligatū ⁊ in celis
¶ Scdo vocaᷣ ſymon. q̄ſi ſine malo. vel quaſi ſimplex. q2 floruit in ſim-
plicitate ⁊ ſimplici intentione deo ſeruiuit ¶ Tercio vocaᷣ bariona. q̄ſi
filius colūbe ꝓpter ſimplicitatē ¶ Quarto vocaᷣ cephas. qd interpreta
tur caput latine. q2 fuit princeps omnium apl'oꝝ ⁊ caput xp̄ianitatis.
¶ Scdo nota. autor vocat ſcm̄ Paulū beniamyn. q2 ip̄e fuit de tribu
beniamyn. vt ꝑ ſe atteſtaᷣ in epiſtola ad Chorinth. dicens Ego ſum
de tribu beniamyn ⁊ minimus apl'oꝝ. ⁊ non ſum dignus vocari apl'us.
¶ Item ex alio vocatur beniamyn. q2 legitur in Gene. quando Jacob
patriarcha bñdiceret filijs ſuis. ⁊ cū veniſſet ad beniamyn dixit. Lupus
rapax de mane comedit predā. ſ3 de veſꝑe diuidit ſpolia. hec autē ꝓphe-
cia cōpleta eſt in beato Paulo qui mane id eſt ante cōuerſionem come
dit predam. id eſt perſequebaᷣ xp̄ianos. Sed de veſpere id eſt poſt cōuer
ſionem diuiſit ſpolia id eſt fidem catholicam populis p̄dicabat ipſos in
formando. ⁊ ergo vocatur Beniamyn. id eſt armiger xp̄i in opere predi
cationis. ¶ Tercio nota ſanctus Petrus habet tria nomina ſcilꝫ Sy-
mon petrus ⁊ Cephas que nōia non re ſed voce ſunt diuerſa. Vñ Sy-
mon eſt hebraicū Cephas eſt grecū Petrus v̄o latinū. hec aūt tria nōia
hn̄t ſe ſm̄ diuerſa ideomata ad deſignandū qd diuerſorum apl'oꝝ futu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

rus paſtor eſſet. Vñ ſymon interpretat̃ obediētia Petrus agnoſcēs Cephas v̈o interpretat̃ firmitas vel caput q2 ſcũs petrus fuit obediēs in p̄ceptis, agnoſcēs in credēdo, firmus in p̄dicando ſeu in aduerſis. Vel ſic fuit obediens deo patri. vñ in actib9 apl'oꝝ. Oportet magis obedire deo q̃3 hominib9 agnoſcēs fuit deitatē ⁊ filiũ dei qñ dixit. Tu es xp̄s fili9 dei viui. Etiā fuit firmatus a ſpũ ſancto. Vñ ps̃. Verbo dei celi firmati ſũt celi. i. apl'i. Pro lr̃a no. clauis eſt nom fe. g. ⁊ d2 a v̈bo cleo es qd̓ in vna ſ̄catione ſ̄cat reſerare vel aperire. Sed armiger eſt nomē maſ. gñis ꝯpoſitũ ex duob9 corruptis. ſ. a noie arma armoꝝ. et a verbo gero. Sed beniamyn eſt ꝓprium nomē viri indecli. Sed electũ vt hic ponit̃ eſt noa adiectm̃ deriuatũ a v̈bo eligo.

¶ Mare planta

Mare planta te petre xp̄s conculcare tua dedit charitati. Umbram tui corporis infirmis debilibuſq3 fecit medicinam.

¶ Hic autor ꝯmendat ſanctos apl'os ex miraculoſa virtutũ op̄atione et diuidit̃ in duas p̄tes In p̄ma p̄te cōmendat ſcm̃ Pe. In ſcd̓a cōmendat ſcm̃ Paulum. ibi doctilogos dicens. O ſctē petre (xp̄s dedit charitati). i. dilectioni (te cōculcare). i. ambulare (mare planta). i. pedib9. ⁊ ſc3 xp̄s (fecit vmbrā tui corp̄is). i. p̄cedētem de tuo corp̄e (medicinā) infirmis (q3). i. ⁊ debilib9 ¶ Notādũ au. ꝯmēdat btōs apl'os et p̄mo btm̃ petrũ duplici virtute. vt p3 in lr̃a. Circa primā eſt ſciendum cũ diſcipuli eēnt in naufragio ſup̄ mare tũc Io. vidit Iheſum ſtantē in littore maris ⁊ dixit petro dñs eſt ⁊ cum petrus vidiſſet dñm dixit tu es dñe iube me venire ad te ſup̄ aq̃s ⁊ cōtinuo petrus miſit ſe in mare ⁊ ambulauit ſup̄ aq̃s ſiccis pedib9 ⁊ cũ dubitaſſet ſtatim cepit ſubmergi. ⁊ ſic xp̄s rep̄hendit petrũ dicēs O modice fidei cur dubitaſti. ⁊ h̓ habet̃ Io. xxi. h̓ tangit p̄mus v̈ſus hui9 ſeq̄ntie. Circa ſcd̓a3 virtutem eſt ſciendu3 legit̃ in actib9 apo. ca. vi. q̓ tanta erat virt9 apl'oꝝ vt ex vmbra eoꝝ ſanarent̃ infirmi in lectulis eoꝝ. ⁊ hoc v̈tute ſpũſſancti. ⁊ ꝓpter prerogatiuā dignitatis illud ſcō petro eſt collatũ. pre ceteris. vt d2 ibidem Veniente petro ſaltē vmbra illi9 obũbraret queq3 illoꝝ. Pro quo vlterius nota q̃3 uis au. nō poſuit plures virtutes miraculoſas ſcti petri. tñ multis alijs v̈tutib9 eſt decoratus. vt d̓t. Criſoſt. Hic ſuper mare ambulauit ⁊ a dño claues regni celoꝝ accepit ⁊ ſtatera3 in ore piſcis inuenit tria milia hoim in vna predicatiōe cōuertit ananie mortē predixit puellam reſuſcitauit. Corneliũ baptizauit. paraliticũ curauit vmbra ſui corp̄is infirmos curauit in dñi transfiguratione electus. ab herode incarcerabatur ab angelo liberabat̃. Indumentũ eius fuit tunica cũ palleo. et nil aliud req̄ſiuit ecce quantis v̈tutib9 choruſcat apl's gl'oſus. refert b. Clemens de vita ipſius q̓ ſp̄ ſudarium portabat quo fluētes lachrymas tergebat. ⁊ qñ memor erat dulcis allocutionis ⁊ diuine p̄ñtie pre nimio amore lachrimas cōtinere nō poterat. Itē ſciendũ legit̃ q̓ quadā vice dum petrus duos diſcipulos ad p̄dicandum miſiſſet ſc3 ſeruaciũ ⁊ marcianu3. et dum per xx. dietas iuiſſet ſanct9 ſeruacius defunctus eſt marcianus vero ad be-

atum petrū rediens quid ſibi accidit intimauit cui btūs petrus dedit baculū ſuū pcipiēs vt ſociū ſuū baculo tāgeret. qd cū feciſſet ille vero (q̇. xl. dieb⁹ mortuus fuerat) viuus ſurrexit. Eo tpe erat in ihrl'm quidā magus nōie ſymon. q̇ ſe pmam veritatem ſeu virtutem dicebat ⁊ dixit adorabor vt deus. qꝛ ego ſum ſermo dei. ego ſpecioſus. ego paraclitus. ego omipotens vn̄ dt btūs Dyoniſius ꝙ ipſe fecit lapides ridere et cantare. Etiā fuit potēs ꝑ aerem volare nouas arbores facere lapides in panem mutare. ⁊ in igne ſine leſione durare. volens diſputare cum. b. Petro et oñdere ꝙ ipſe eēt deus. ſtatuto die venit petrus ad locum certaminis et aſtantib⁹ di. Pax vobis fratres q̇ veritatē diligitis. cui ſymon tua pace opus non habemus. cui petrus ait. cur times audire pacem. vbi em̄ pax vbi veritas. Symon dixit. nihil eſt qd dicis ego oñdā deitatis potentiā repente adorabis. qꝛ ego ſum pma vtus omnia potens facere. Contra hunc petrus diſputauit ⁊ om̄ia maleficia ei⁹ detexit. vidēs autē ſymon ꝙ ſcō petro reſiſtere nō poſſet romā prexit. vt ibi tanq̄ꝫ deus adoraretur qd ꝑcipiens b. petrus ipm ſequebat̄ ⁊ ibi oē pdicationib⁹ ſuis multos homines ad fidē ꝯuertit. ⁊ q̄tuor ꝯcubinas p̄fecti agrippe p̄ſertim ad fidem ꝯuertit. Vn̄ p̄fectus ꝯmotus occaſionē querebat cōtra petrum. de hinc dn̄s apparuit petro dicens. ſymon ⁊ nero te perdere cogitant ne timeas qꝛ ego tecū ſum et eruā te. Symon aūt amabat̄ a nerone. qꝛ fili⁹ vite et ſalutis cuſtos putabat̄ tandē ꝙ ſymō fecit ſe iactitare ꝙ poſſet mortuos ſuſcitare. ⁊ accidit ꝙ q̇dam iuuenis moriebat̄ vocatis aūt petro ⁊ paulo et ſymone hanc ſn̄am confirmarūt ꝙ iſte occideret̄ q̇ mortuū ſuſcitare nō poſſet. Symon dūmō ſup mortuū incantatōes faceret. viſus eſt defunctus caput mouere. et ſic hoies clamarūt petrum lapidare. Petrus autē impetrato ſilentio dixit ſi viuat defunctus ſurgat et ambulet et loquat̄ alioq̇n ſciat̄ fantaſma adeſſe et dixit ſepat̄ ſymon a lecto ⁊ puer immobilis permanſit. Petrus aūt ſtans a longe dixit adoleſcens in nōie ieſu xp̄i nazareni crucifixi ſurge. q̇ ſtatim ſurrexit et ambulauit. Cunq̄ꝫ ppl's ſymonē magū vellet lapidare Petrus dixit ſatis eſt illi ad penam ꝙ cognoſcit ſe eſſe ſupatum in artibus ſuis magicis. Magiſter em̄ noſter docuit nos ꝓ malo bonum reddere

Doctilogos philoſophos: te paule xp̄s dat vincere ſua voce.
Multiplices victorias tu paule chriſto populos acquiſiſti.

¶ Pro terminis nōta. cōculco as are eſt verbū tranſitiuū cōpoſitum a con ⁊ calco mutando a in u. qd vlterius dr̄ a nomine calx cis. quod ſignificat partem pedis. Tunc ibi ¶ Doctilogos)

¶ Hic autor cōmendat btm̄ Paulū di. O (paule xp̄s dat) id eſt concedit (te vincere philoſophos doctilogos) id eſt verbis ſuis doctrinantes (ſua voce) id eſt gratia ſpūſſancti. Et o (paule) tu (acquiſiſti). i. acquiſiuiſti (chriſto multiplices victorias ꝑ populos). ſ. quos tua predicatiōe ad fidem cōuertiſti. Notandū. legit̄ in acti. apo. ꝙ b. pau. qn̄ venit athenis intrauit ariopogum. i. ad locum vbi viguit ſtudium phie. ⁊ hoc ſub

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

Dyoniſio vbi ſanctꝰ paulus incepit diſputare de reſurrectiōe mortuoꝝ et pħos ⁊ mgr̄os deuicit. qꝛ in pn̄tia hoim miraculoſa oꝑatione iuuenē mortuū ſuſcitauit ille eſt intellectꝰ ꝑmi vſus. Sed materia ſcdi vſus ſtat in hoc ꝙ qn̄ ſanctus paulus in ſpecie peregrini venit acquiſiuit multiplices victorias ipſoꝝ ꝑpl'oꝝ. Nero aūt nōdū erat impio ꝯfirmatus ⁊ ſic etiā audiens ꝙ de lege iudeoꝝ ⁊ fide xp̄ianoꝝ inter paulū et iudeos queſtio habebať non curauit. et ſic paulus (q̄ volebat) libere ibat ⁊ predicabat. Quadā aūt die fama veniēte inter iudeos ꝙ ſctūs pau. p̄dicaret qdā iuuenis pincerna regꝫ neronis vt paulū cōmodoſius audiret feneſtrā aſcēdēs vbi incipiens dormire cecidit et expirauit. de cuiꝰ morte nero multū doluit quē ſanctꝰ paulꝰ reſuſcitauit. ⁊ ipſe reſuſcitatus tantaꝫ dixit potentiā virtutē et veritatē de deo ꝙ rex nero multum commotꝰ iuſſit ſanctum paulū detruncari. ⁊ poſt decollationē caput ipſius trina vice reſiliens clamauit. O ihu xp̄e miſerere mei. de cuiꝰ corꝑe vnda et lac vſqꝫ ad veſtimentū militis exiuit ⁊ poſtea ſanguis effluxit et vbicūqꝫ caput ſaltauit fons aquarum emanauit. q̇ hodierna die multꝫ infirmis p̄ſtant iuuamen. Item ſciendū ſcūs Dyoniſius d̄r de inuentione capitis ſci pauli. ꝙ qdā paſtor inuenit caput ſcti pau. in campo et ip̄m iuxta ouile poſuit vbi ſingulis noctibꝰ ineffabiliter candele lucebant ꝙ cum ip̄e epiſcopo et alijs fidelibus enunciaſſet. dixerūt vere hoc eſt caput ſancti pauli. egreſſus aūt epiſcopus cum alijs fidelibꝰ caput cū magna ſolemnitate attulerunt. ⁊ illud caput coniungi corpori temptabant. tunc dixit quidam patriarcha. Scimus quoniaꝫ multi fideles ſunt occiſi ⁊ capita eoꝝ diſperſa ſunt. et ergo dubium eſt an ſit caput ſancti pauli. cui ep̄s di. ponamꝰ ad pedes corporis orando ad dominum vt ſi corpus ſuum eſt conuertatur corpus ⁊ capiti iungatur qd̄ cū omnibꝰ placuiſſet. ⁊ illis in orationibus perſeuerantibus corpus ſe vertit in loco ⁊ ſuo capiti ſe coniunxit. ⁊ ſic om̄es deum benedixerunt ⁊ hoc eſſe caput ſancti pauli veraciter cognouerunt

Poſtremo victis om̄ibus barbaris.
Ad arcem ſummi pergitis culminis
Germanos diſcordes ſub iugo xp̄i
placatos iam coacturi. Ibi neronis
feritas principis apoſtolorum p̄lijs
Plurimis victores diuerſe te petre
et paule addixerat pene mortis.
Te crux aſſociat te vero gladius cru
entus mittit chriſto.

¶ Pro terminis nota doctilogus et doctiloquus idem ſignificāt. et ſunt nomina adiectiua. ⁊ dicitur aliquis referens doctrinam. et componitur a nomine doctus ti. et logos ſermo. ſed doctiloquus d̄r a doctus. et loquor eris. Sed philoſophus d̄r a philos grece. id eſt amor latine. ⁊ ſophos ſapientia q̄ſi amator ſapientie. ¶ Tunc ibi. ¶ Poſtremo victis)

¶ Hic iam conſequentur autor pertractat materiam paſſionis beato-

rum apl'oꝝ petri ⁊ pauli di. O petre ⁊ paule vos ꝑgitis.i.cū gaudio aſcen
ditis (ad arcē).i.celſitudinē (ſummi culminis).i.celi (omib᷒ barbaris)
.i.infidelib᷒ a fide alienis (victis).i.ſupatis.ſ.ꝑ ſcām predicationē (veſtrā
coarturi).i.cōgregaturi (germanos).i.fratres diſcordes.ſ.in fide iude-
os.ſ.gentiles (iā placatos).i.recōciliatos (ſub iugo).i.fide chriſti O pe.
et pau. vos exn̄tes victores apl'oꝝ ⁊ excellētes alios apl'os plurimis ꝓeli
is).i.ꝑ multa ꝓlia predicatōis ⁊ paſſionis (feritas).i.crudelitas neronis
(ꝓncipis).i.impatoris romani (addixerat).i.adiudicauerat.ibi.ſ.in vr-
be romana te pe. ⁊ te pau. pene mortis vnde o petre crux aſſociat te xp̄o
(vero) ꝓ ſed (gladius cruent᷒).i.ſanguinolēt᷒ mittit te.ſ.paulū xp̄o.
¶ Notandū p̄mo de paſſione ſci pauli iā dcm̄ eſt. videam᷒ ꝗ̊ de paſſione
b.pe. vn̄ legit̄ vt dt b. Hiero. ꝙ quadā die ſymon mag᷒ excelſam turrim
aſcēdit ⁊ inde ſe deijciēs cepit volare ꝑ aera ꝙ ꝑcipiens b.pe. adiurauit
angelos ſathane q̇ ꝑ aera ferebāt eū vt eū dimitterēt q̇ dimiſſus cecidit ⁊
fracto collo expirauit qđ audiēs nero multū doluit ⁊ petrū perdere cogi
tauit. p᷒ ea b.pe. a miniſtris neronis apprehēſus et p̄fecto agrippe p̄n̄ta-
bat̄ ⁊ iuſſus eſt crucifigi. Petrus aūt cū vidiſſet crucē ait. O crux caput
meū in terrā dꝫ declinari ⁊ pedes ad celū dn̄t erigi. qꝛ n̄ ſum dign᷒ in cru
ce eē vt dn̄s me᷒. et ergo dixit capite deorſum ⁊ pedes ſurſum me crucifi
gite. Tūc illi crucē ꝯterūt pedes ſurſum caput aūt deorſum poſuerunt
tūc petr᷒ de cruce ait O crux diu martiriſari optaui. ſꝫ rect᷒ crucifigi nō
vſurpaui. tūc petrus gratias agēs deo emiſit ſpiritū. Itē ſciendū ꝙ ab
aliq̇b᷒ dubitat̄ vtrū b. petrus ⁊ pau. eodē die paſſi ſunt. et dicit b. Hiero.
ꝙ ſic. Etiā ſic habet̄ in ep'la Dyoniſij ꝙ vno die ſunt paſſi vt pariter ad
xp̄m ꝑuenirent vno loco vt vnus ab altero compatientiaꝫ caperet. vna
perſecutione vt equalis crudelitas ambos conſtringeret. Rn̄det̄ ꝙ licet
ambo eodeꝫ die paſſi ſunt. ſunt tn̄ ſ̄m aliquos in diuerſis locis paſſi. ſed
tn̄ ambo rōe eadē paſſi ſtꝫ. vn᷒ Enſe coronat̄ paul᷒ cruce petrus eodem
Sub duce luce loco dux nero roma locus. Enſe ſacrat paulꝫ par lux
dux vrbs cruce petrū. Iteꝫ no. autor in lr̄a dt germanos diſcordes per
hoc intelligit iudeos ⁊ grecos. de quo dt Hiero. in prologo ad romanos
qđ iudei ⁊ greci erant diſcordes litigando inter ſe quis illorum eſſet no-
bilior ⁊ ꝓpinquior ſaluti eterne. dicebāt enim iudei ꝙ eſſent nobiliores
et propinquiores eterne vite. quia chriſtus erat ipſis miſſus et ex eis na
tus. Dicentes ꝙ in euangelio dicit̄. ſalus ex iudeis orta eſt. Dixerunt
autem greci miſſus eſt nobis ſaluator ad ſalutem quia non perpendiſ-
tis. quia ſaluatorē in ligno crucis ſuſpendiſtis nos aūt neſcij et ſtatim cū
vidimus credimus. ⁊ ergo propinquiores ſumus redemptioni ei᷒ Iſto
litigio ſtante btūs apl'us miſit eis lr̄am et epiſtolam ꝑ quam eos infor-
maret ⁊ concordes faceret. ergo lr̄a dicit germanos diſcordes. Item no
ta lr̄a dicit neronis feritas. vnde Nero fuit crudeliſſimus hominū cuꝫ
eñ Seneca magiſter ſuus ſperaret mercedem ſui laboris condignā ait
ad ipſum. intantū te timeo inquantum ictus gladij me ledere poſſet vt
puer conſueuit te metuere. ergo ſtatim morieris. Quia viuere nō mitte
re poſſum te. Dixitqꝫ Seneca ſi mori me oportet eligam michi genus
mortis. Cui Nero feſtinanter eligas tunc. Seneca in aqua balneo fa-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

cto in vtroqꝫ brachio ſe minui fecit ⁊ ꝓpter nimiã emiſſionẽ ſanguinis
ibidẽ vitã terminauit. Itẽ poſtremo eſt aduerbiũ tꝑis deriuatũ a poſt
Sꝫ barbatꝰ ſicut hic ponit̃ dr̃ ois ille q̇ non obedit romano impꝫio. Sed
ꝑgo is. eſt ꝟbũ neu. ꝯpoſitũ a ꝑ ⁊ rego. Sꝫ coactꝰ eſt ꝑti. futuri tempo
ris a ꝟbo cogo qd̉ vlteriꝰ dr̃ a con ⁊ ago deponẽdo n. Item plurimis eſt
ſuꝑlatiuus illius nõis multis. Tunc ibi (Celi enarrant ⁊c.

Celi enarrãt gl'iam dei filij ver-
bi incarnati facti de terra celi
Hec enim gloria ſoli dño eſt congrua
Nomẽ eſt cuiꝰ magni conſilij angelꝰ
Iſtud ꝯſiliũ lapſo homini auxilium
eſt antiquũ ⁊ ꝓfundũ et verũ factum
ſolis tñ ſanctis cognitũ. Cũ angelus
iſte homo natus ex muliere immorta
lem ex mortali de terra celum fecit ex
homine angelum.

Hanc ſequentiã btũs
Gre. ꝯpoſuit ob reueren
tiam ⁊ honorem beatoꝝ
apl'orũ ꝓut diuiſi erant
ꝑ totũ mdm. et diuidit
in duas ꝑtes ꝑncipales
In prima ꝑte ponit q̊d-
dã preambulũ in quo de
clarat ꝯmendationẽ mit
tẽtis ſcz filij dei. In ſecũ
da ꝑte ꝓſequit̃ intentuꝫ
q̃ntum ad miſteriũ oim
apl'oꝝ ꝑ totũ mdm miſſo
rum. Scda ibi. Hic eſt
dñs Prioau. ponit q̃ndã
ꝓphetiam quaꝫ aſſumit
loco thematis. et ſcribit̃
pſalmo. xviij. et applicat
ad ipſuꝫ mittentẽ apl'os
imponens ei nomen ꝙ debet vocare deꝰ magni ꝯſilij dicẽs (Celi) id eſt
apl'i (facti celi). i. hoies celeſtes (de terra). i. de omibꝰ terreſtribus (enar-
rant) id eſt p̄dicant (gl'am filij dei verbi incarnati) ſcz xp̄i qui eſt hõ fac-
tus (em̃) ꝓ qr̃ (hec gl'a) ſcz p̄dicationis ſanctoꝝ apl'oꝝ (eſt congrua) id ẽ
ꝯueniens (ſoli dño cuiꝰ) ſcz dñi (nomẽ eſt angelus) id eſt nunciꝰ (mag-
ni conſilij et iſtud cõſiliũ) ſcz ex̃ns auxiliũ homini (lapſo) id eſt perdito
(eſt antiquũ ⁊ ꝓfundũ et) ſcz eſt (ꝯgnitũ ſolis ſanctis et eſt factũ verum
cũ iſte angelus). i. filius dei (homo natus eſt muliere) ſcz b. virgine ma
ria (fecit immortale ex immortali ⁊ fecit de terra). i. de terreſtribꝰ (celũ)
. i. celeſtes (⁊ fecit angelũ ex hoie) Notandũ ꝑmo ſcribit̃ in libro. Eſa.
Qui ſt̃ hij qui vt nubes volant ⁊ q̃ſi colũbe ad feneſtras ſuas hec ſunt
ꝟba admiratõis ꝓphetaꝝ et angeloꝝ q̇bꝰ datũ eſt a longe ꝓuidere ꝟtu
tem doctrine ⁊ p̄dicatõis apoſtolice admirantes dixerunt Qui ſunt hij
qui vt nubes volãt. In his ꝟbis ꝑncipaliter tangunt̃ duo. Primo cele
ſtis prudentie ſublimitas Secundo immaculate ꝯuerſatõis humilitas.
Primũ tangit cum d̉t vt nubes volant vbi no. ſcti apl'i poſt aſcenſionẽ
dñicam miſſi in oẽm terram volauerunt in claritate et alacritate vt nu
bes fuerunt em̃ vt nubes nouelle ortũ irrigando infidelẽ ppl'm a praua
fide reuocando fideles abſqꝫ terrore deſperationis fideliter conſolando.
Primum declarat̃. quia in nube preſupponitur humidas ꝯueniẽs ad-
irrigandũ. Vñ in li. ſapie ſcribit̃ Irrigabo ortũ meum ⁊ exaltabo mei

ꝑ'us fructū. Scđo ipi apl'i dicunt̄ nubes ipos fideles a caumatib⁹ ꝯcu-
piſcētie defendēdo vn̄ ipi deſignant̄ ꝑ nubē in q̄ apparuit dn̄s cum dux
it filios iſrael ad terrā ſcām. nā in die ꝑceſſit eos in nube. Itē nocte ꝑce-
ſſit eos in colūna nubis. vn̄ ſcriptū ē in die illa erit eis vmbraculum ⁊ ſal
uabit eos ab eſtu. a turbine et a pluuia. Et ſicut nubes defendūt nos a
caumatib⁹ ſolis. ſic ſancti apl'i dereliq̄runt vel dimiſerunt nobis exem-
pla virtutū ⁊ doctrinaꝝ quib⁹ defendim⁹ nos a caumatib⁹ peccatorum
Tercio dicunt̄ nubes ppl'm a terrore deſperationis ꝯſolando Dicit em̄
Grego. ſuꝑ hoc euangeliū erat aūt aſpect⁹ eius ſicut fulgur qđ ꝓpter
aſpectū fulguris cuſtodes ꝑterriti ſunt timore. Sed candor veſtimenti
apparēs mulierib⁹ remouebat ab eis pauorē ſeu terrorē ita ꝙ perterrite
non ſunt. ꝑ iſtā nubem intelligunt̄ apl'i qui terrorē deſperatōis ppl'orū
multoꝝ remouerūt ſed ſpm̄ ꝯſolationis infunderunt. Scđo cōmendat̄
ex immaculate ꝯuerſatōis humilitate. cum đr volauerunt ad feneſtras
ſuas id eſt ad celeſtem requiem. quia ſunt vitā immaculatam ducētes.
et huic cōcordat doctrina ſaluatoris noſtri cum di. apl'is. Eſtote prudē-
tes ſicut ſerpentes fidem p̄dicando. eſtote ſimplices ſicut colūbe imma
culatā vitā ꝑ ꝯſeruationis ſimplicitatem habendo. ⁊ qn̄ apl'i hanc prudē
tiā ⁊ vitam immaculatā ſuſceperūt poſt miſſionē ſancti ſpiritus tūc in
oēm terram diuiſi ſunt ideo in laudē huius miſſionis ⁊ diuiſionis pn̄s
ſequentia eſt cōpilata. ¶ Itē no. au. noīat ſanctos apl'os celos propter
quaſdā ꝯditiones ſeu ꝓprietates celoꝝ eis cōuenientes. q: celum eſt to
tū p̄mū natura ſimpliciſſimū eēntia ſubtiliſſimū q̄ntitate maximū q̄li-
tate luciſſimū figura ſpericū incorruptiōe ſolidiſſimū ſitu ſupremū. et
hee cōditiones attribuunt̄ apl'is. ipi em̄ fuerunt p̄mi xp̄m ſeq̄ntes. Vn̄
xp̄s dixit eis. vos q̄ ſecuti eſtis me. Scđo fuerūt ſimplices in ore vn̄ xpus
dixit eis eſtote prudentes ſicut ſerpentes. ⁊ ſim. ſicut co. Tercio fuerūt
ſubtiliſſimi in intelligendo. vn̄ xp̄s di. eis. vobis eſt datum noſce myſte-
rium regni dei. Quarto fuerūt ſctē p̄lationis maximi. vn̄ ſaluator dixit
eis. ſedebitis ſuꝑ ſedes iudicātes. xij. trib⁹ iſrael. Quinto fuerūt in q̄lita-
te predicatōis lucidi. vn̄ xp̄s dixit eis. vos eſtis lux mundi. Sexto fuerūt
figure ſperice. Vn̄ inter om̄es figuras figura ſperica eſt capaciſſima oīm
figurarū. ſic et apl'i fuerūt ſperici et figure ſperice fert̄ motus ꝑ vniuer-
ſum orbē ſic et apl'i. vn̄ in oēm terrā exiuit ſonus eoꝝ. Septimo fuerūt
in caritate incorrupti ſicut celū. vn̄ xp̄s dixit eis. vos eſtis q̄ mecū ꝑman-
ſiſtis in tēptationib⁹. Octauo fuerūt ſup̄mi. vn̄ dixit eis xp̄s. gaudete et
exultate qm̄ merces veſtra copioſa eſt in celis. ⁊ ꝓpter has ꝯditiōes. iam
enumeratas au. di. ſanctos apl'os eſſe celos aſſumendo dictū p̄s dicen-
tis (Celi enarrāt gl'am dei) Item au. dicit in l'ra verbi incarnati. Ibi
tangit dictū Iohis euan. di. et verbū caro factū eſt. Prez l'ra đr (facti de
terra celi) hoc pȝ ſic. q: xp̄s apl'os terrenos ⁊ mūdanos exiſtentes mira
ſanctitate ⁊ moꝝ cōuerſatione celeſtis fecit. vn̄ in euan. ego vos elegi de
mūdo vt fructū afferatis in patientia. Item nota xp̄s đr angelus mag
ni con. ꝑ figuram q̄ hȝ fieri qn̄ humane paſſiones attribuuntur celeſti-
bus et diuinis. cum em̄ conſilium ſit de rebus naturalib⁹ ⁊ paſſibilibus

que ſubiacent noſtre voluntati.tūc cōſtat ꝙ conſilium nō cadit in deuz
nō em̄ habet opus conſilij de aliq̄bus cum omnia nuda et aperta ſunt
oculis eius.ſed figuratiue loquēdo in compatione ad cognitionem no-
ſtram magnū ⁊ profundū erat cōſilium quando tres perſone conſiliate
ſunt quidnā facerēt de repatione hominis qui lapſus fuit. ſed filius dei
miſertus nature humane factus eſt angelus huius conſilij. et deſcendit
in terram liberās hominem ſua paſſione. ſed hoc cognitum erat tantū
ſanctis quibus d̄s voluit reuelare.erat em̄ angelis ignotum qui in aſcē

Hic eſt dominus exercituū deus. cu
ius ſunt angeli miſſi in terram apoſto
li. Quibus ſeipſum viuum prebuit
reſurgens in multis argumentis pa-
cem victor mortis nuncians Pax
vobis ego ſum inquit nolite iam time
re predicate verbum dei creature om
ni coram regibus et principibus.
Sicut miſit me pater et ego mitto
vos in mundum. Eſtote ergo prudē
tes ſicut ſerpentes.eſtote ſimplices vt
columbe.

ſione eius admirantes
dixerūt. quis eſt iſte qui
venit de edom Eti
am erat occultum dya-
bolo. vt d̄t Hugo. ſuper
hoc euangeliū.Auz eſſet
deſponſata Maria Io-
ſeph quatenus myſteri-
um incarnationis dya-
bolo celaretur ſi ſciuiſſet
nunq̄ȝ in cor iude miſiſ-
ſet ꝙ xp̄m tradidiſſet.
Item autor dicit (nat⁹
ex muliere) beata enim
virgo erat mulier ex no-
mine et fama.ſed non in
re fuit mulier in fama.qꝛ
viro deſponſata. et quia
virum genuit ſcȝ chriſtū
ſed in re mulier non erat
q̄m̄ virgo incorrupta.

Item nota lr̃a d̄t immortalē ex mortali fecit.qꝛ ſuſcitauit nos ex ope-
ribus mortis vt viuam⁹ deo. vn̄ ſicut per vnius delictuȝ mors intrauit
in homines ⁊ facti ſunt mortales,ita ꝑ vni⁹ iuſtificatōnem vita redijt in
hoies.hō terrenus erat q̇ amiſit ſpm̄ gr̄e.ſed factus eſt celeſtis ꝑ reſurrec
tionem. Pro terminis nota.congruus a um.i.cōueniens. Sed angel⁹
interp̄tatur q̄ſi nuncius de celo miſſus.⁊ d̄r ab ana ꝙ eſt ſurſum et gelon
nunciatio. Sed lapſus a um eſt ꝑticipium preteriti tpis deriuatum a
labor. Sed cognitus a um eſt ꝑticipiuȝ deriuatū a verbo cognoſcor qḋ
ↄponitur a con ⁊ noſcor mutando n in g. Hic eſt dn̄s
¶ Hic conſequenter ꝑtractat materiā p̄ncipalem de diuiſione apoſtolo
rum.et diuiditur in tres ꝑtes In prima parte facit qḋ dictum eſt. In
ſecunda dirigit petionem ad chriſtum iheſum qui miſit illos apoſtolos
Secunda pars ibi (Germen iuſtum) Prima pars adhuc diuiditur
in tres partes. Primo pertractat diuiſionem apoſtolꝝ q̄ꝫtum ad diui-
nā miſſionē. Scdo q̄ꝫtū ad p̄dicationē. Tercio declarat illa ꝑ ꝓpharum
confirmationē,ſecunda ibi. Hinc petrus. Tercia ibi.in omnem terram

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

dicenſ pͥmo ſic. Hic.ſ.filius dei eſt deꝰ et dn̄s exercituū.i.multoꝝ pplꝫoꝝ
et turbaꝝ.ſ.filij dei apl'i ſunt(angeli).i.nūcij (miſſi in terra).i.in totuz
mundū qbꝰ.ſ. apl'is ſc filiꝰ dei reſurgēs(ꝓbuit).i.manifeſtauit ſeipm̄ vi
uum in multis(argumētis).i.ꝓbatōibꝰ exn̄s victor mortis et nunciās
pacē.ſ.apl'is(inquit).i.dixit pax vobis ego ſum nolite iam timere ꝑdica
te vbū dei (oi creature).i.hoi corā regibꝰ et pͥncipibꝰ Ego mitto vos in
mundū ſicut miſit me pater. ḡ eſtote prudētes vt ſerpentes et ſimplices
(vt).i.ſicut colūbe ¶ Notādū pͥmo au. hāc ꝑticulā collegit ex diuerſis
locis euāgeliſtaꝝ.vt patebit in ordine dicēdoꝝ qꝛ tota materia eſt collec
ta ex vbis dn̄i apl'os mittētes. Scdo mō vocat dn̄m deū exercituū non
eſt em̄ dn̄s tm̄ vniꝰ exercitꝰ ſed indefinite loqn̄do deus exercituū ⁊ ſic ſu
mit nomē illud ab illo Eſa.c.vi. Scūs ſcūs ſcūs dn̄s exercituū. Itē ſcri
biṫ in Ezech.hec dicit dn̄s exercituū ⁊ ſepe repiṫ ſub nōie hebraico.ſ. ſa
baoth.ꝑ hoc daṫ intelligi diuina potentia que eſt oim̄ exercituū dn̄atrix
Itē nota apl'i ꝑ mgr̄m in lr̄a dicunṫ angeli. Angelꝰ eſt noⁿ officij.ſed
apl'i habuerūt officiū angeloꝝ.iō angeli appellanṫ. Primo em̄ habuerūt
officiū chori angeloꝝ.ſ.cherubin q̇ repleti ſunt ſcientia In ipſis em̄ fuit
plenitudo ſciētie.vn̄ dixit eis. vos ſedebitis ſuꝑ ſedes iudicātes Scdo
habuerṫ officiū illoꝝ angeloꝝ q̇ dicunṫ ſeraphin.qꝛ ſicut illi ardēt in ca
ritate ſic oēs apl'i ⁊c. Tercio habuerṫ officiū dn̄ationū q̄ docēt nos ſuꝑio
res reuereri. Ipi em̄ apl'i maxime hōrant in h̄ mūdo. vn̄ ꝑs. Nimis ho.
ſtꝫ amici tui deꝰ.⁊ q̇cq̇d boni faciebāt deo gl'am referebāt.vn̄ dicebant in
noie tuo eijcimꝰ demonia. Quarto habuerūt officia poteſtatū ad q̊s ꝑ
tinet dyabolos arcere ⁊ punire. Ipſi em̄ demōes ab obſeſſis corporibꝰ
hoim fugabāt vn̄ dixit ad eos.ſaluator hoc genꝰ demoniorū nō eijcitur
niſi orōnibꝰ ⁊ ieiunijs Etiā habuerūt officiū vtutū ad quos ꝑtinet mi
racula exercere ipſi em̄ mirabilia faciebāt. vn̄ legiṫ in actibꝰ apl'oꝝ. Per
manus apl'oꝝ fiebant ſigna et ꝓdigia multa in plebe. Etiam habuerūt
officium archangeloꝝ qḋ eſt maiora nunciate ſicut paſſionem xp̄i ⁊ eiꝰ
reſurrectionem. Vnde in actibꝰ apo. virtute magna reddebant apl'i te
ſtimoniū reſurrectionis. Etiā habuerūt officiū angeloꝝ qḋ eſt minora
nunciare ⁊ hoies informare bonis opibꝰ.ſic apl'i ſuis ꝑdicatōibꝰ informa
bant fidem catholicam. ergo bene dicunṫ angeli miſſi in terraz. qꝛ miſſi
ſunt a deo in vniuerſum mūdum. Item lr̄a dicit pax Unde duplex eſt
pax.ſcꝫ pax pctōꝝ.vn̄ ꝑs Zelaui in pctōribꝰ pacē pctōꝝ ⁊c. Alia eſt pax
iuſtoꝝ.vn̄ Pau. Fructꝰ ſpūs ſtꝫ gaudiū charitas ⁊ patientia.⁊ illam pa
cem dominus dedit diſcipulis ſuis dicens. Pax vobis ego ſum ⁊c. et in
euan. Jo.dicitur.pacem meam do vobis. Item nota lr̄a d̄t.nolite iam
timere. ⁊ ibi tangiṫ dictum euangelicum qḋ xp̄s dixit ſuis diſcipulis di
co autem vobis amicis meis ne terreamini ab his qui vos ꝑſequūtur.
et iterum.nolite timere eos qui occidunt corpꝰ. aiam occidere non pn̄t.
Itē no.au.d̄t ꝑdicate vbū dei oi creature.i.homini. Un̄ ſm̄ b.Grego.
hoc noie om̄i creature deſignaṫ homo. Eſt em̄ hō ois creatura ſm̄ ꝑtici
pationē et cōmunionem.qꝛ cōmunicat cū om̄ibus rebus cum lapidibꝰ
eſſendo cum plantis in vegitando cum brutis in ſentiendo cum ange
lis in intelligendo.et hoc etiam vult pħus in de anima dicens. Homo

eſt quodāmō oia. Item lr̄a dt̄ Sicut miſit me pater ⁊c. vbi nota ꝙ deus miſit filiū ſuū in mundū ex nimia charitate. vn̄ apl̄s dt̄ Sic deus dilexit mūdū vt filiū ſuū vnigenitū daret ꝓ mūdo. ſic xp̄s miſit ſuos diſcipl̄os et eos ad dilectionē hortatus eſt di. Hoc eſt p̄ceptū meū vt diligatis vos Et iterū Diligite inimicos vr̄os. et benefacite eis q̇ vos oderūt. Item no. dn̄s noſter ꝯpat prudentiā apl̄oꝝ ⁊ etiā nr̄oꝝ ſapientie ſerpentis. Vn̄ legit̄ in li de aīalib⁹ ꝙ ſerpēs tres hꝫ ꝓprietates. Prima ꝙ inter oia mē-bra caput ſuū maxie cuſtodit. qn̄ em̄ ſentit incātatiōes ⁊ ꝯiuratiōes vtit vnā aurē ad terrā. ſed reliquā cū cauda obſtruit ne audiat vocē incātan-tis. Sic etiā xp̄s elegit apl̄os capita ⁊ p̄ncipes inter cetera. i. inter cet̄os hoies qui etiā obſtruxerūt organa ſenſuum exteriorum ne ꝑ p̄uas occu-pationes occuparet̄ intellect⁹. Scd̄a ꝓprietas ꝙ ſerpens inueteratus q̄-rit ſtrictū ⁊ arduū locū antiq̄ꝫ pellē remouendo ⁊ ſic acq̇rit iuuentutem Sic etiā apl̄i antiq̄ꝫ pellem depoſuerūt. i. oia terrena et foramē petre in-greſſi ſunt. ⁊ xp̄m qui vocat̄ petra deſerti ſecuti ſunt. Tercia ꝓp̄etas ſer-pens intrat aquā ⁊ venenū deponit. ſic etiā apl̄i ingreſſi ſunt aquaꝫ. i. ad gaudia eterna ⁊ depoſuer̄t venenū. i. ꝓ ſuis ꝑſecutorib⁹ orabāt deponē-do rancorē ⁊ inuidiā. inſ̄ xp̄m imitādo q̇ ꝓ ſuis in imicis orauit dicēs Pa-ter ignoſce illis ⁊c. Item nota apl̄i ꝯpant̄ colūbis ſpeal̄r ꝓpter tres ꝓp̄eta-tes Prima qꝛ colube hn̄t triſtem gemitū. ſic etiaꝫ apl̄i habuerūt triſtem ge-mitū ꝓpter paſſionē xp̄i Scd̄a ꝓp̄etas. qꝛ carent felle. ſic etiā apl̄i fuerunt abſq̄ꝫ inuidia ſed firmaꝫ habuerūt dilectōeꝫ Tercia ꝓp̄etas et nemini ſꝫ nocentes ſic etiā apl̄i nul-li nocumentū intulerūt ſed magnū fructū afferebāt. vn̄ Ego vos elegi de mūdo vt fructū afferatis. ¶ Itē no. ſi lr̄a bn̄ inſpicit̄ tunc hoc totum pax vobis vſq̄ꝫ ad finē ſme poteſt eſſe quedam orō materialiter accepta Nō qꝛ nō ſupponit ꝓ ſe nec ꝓ ſuo ſ̄cato. ſꝫ ſupponit ꝓ v̄bis a xp̄o ꝓlatꝫ ad apl̄os. et ſic hec tota orō ſ̄t v̄ba a xp̄o ꝓlata. ſed tn̄ ſ̄m vſum grāmati-coꝝ declinātur ſignificatiue ſed inquit eſt verbū defectiuū nihil hn̄s niſi inquit. ⁊ inquā in futuro. ⁊ inquies in futuro. etiam poteſt habere inqui-mus. vt patet per philoſophum qui non curat grammaticam.

Hinc petrus romaꝫ apl̄oꝝ princeps adijt. Paulus greciam vbiq̄ꝫ docēs grām ter q̄tuor hi proceres in plagis terre quatuor euangelizantes trinū ⁊ vnū. Andreas iacobus vterq̄ꝫ philippus bartholomeus ſymon thade⁹ iohannes thomas ⁊ matheus. xij. iudices non ab vno ſed in vnuꝫ diuiſi per orbem diuiſos in vnum colligunt.

Tunc ibi. Hinc petrus romaꝫ. ¶ Hic iam autor ꝯſequēter ꝑtractat materiā de diuiſione apl̄oꝝ ad enumerationē numerans eos numera-tim di. (Hinc). i. poſtea petrus princeps apl̄oꝝ (adijt). i. acceſſit romā et paulus. ſ. adijt greciam docēs vbiq̄ꝫ (gratiā). ſ. redemptionis xp̄i (hi ter quatuor proceres). i. hi. xij. principes. ſ. ſunt (euangelizantes). i. predicā-

tes trinũ.ſ.in ꝑſonis.ꝛ vnum.ſ.eſſentia in quatuoꝛ plagis.i.ꝑtibus terre ſcꝫ oꝛientali occidentali auſtrali ꝛ aquilonari. Deinde enumerat alios apl'os di. Andꝛeas qui fuit frater ſymonis.ꝛ vterqꝫ iacobꝰ.ſ.maioꝛ ꝛ minoꝛ.maioꝛ ꝙ erat frater iohis euãg.ꝙ fuerunt filij zebedei.ſed minoꝛ fuit filius Thadei.nõ ſm carnem ſed ſm meritũ.et bartholomeus qui fuit filius regis ꝛ ſymon iu-

In omnem terram exiuit ſonus eoꝛũ
Et in fines oꝛbis terre verba eoꝛum

ſtus. ꝛ thadeus .i. iudas qui dꝛ thadeus ad differentiam iude ſchariotis ꝛ thomas qui dicebatur dydimus.i.qui dubitauit de reſurrectiõe xpi ꝛ matheus qui erat publicanꝰ. Iſti duodecim iudices nõ diuiſi ab vno.ſ. deo vel ab vna fide. ſed diuiſi (in vnum).i.in vnã fidem (colligunt) id eſt congregant .ſ. ſua p̄dicatione (in vnũ).i.in vnã fidem (diuiſos) .i. diſperſos (ꝑ oꝛbem) id ẽ totum mundum. Iſti duodecim apoſtoli ſunt diuiſi ꝑ totum mundũz .ſ.in ꝑtem oꝛiẽtalem auſtralem et aquilonarẽ ꝛ ſunt duodecim iudices qui ſedebũt ſuꝑ ſedes in die iudicij iudicantes duodecim tribꝰ iſrahel ꝛ iſti ſunt miſſi non vt ſepanť a fide.ſed vt colligãt omnes homines ibi diuiſos ꝑ totum mundum ad vnam fidem. ¶ Notandum de numero apoſtoloꝛum in cena domini qui erãt duodecim. et in illo numero non erat Paulus ꝛ mathias. ꝛ cũ iudas ſeipm ſuſpendiſſet remanſerũt.xi.in nũero vſqꝫ ad aſcenſionẽ domini. vt dꝛ Mathei vltimo. vndecim diſcipuli abierũt in galileam. Sed poſt aſcenſionem apoſtoli et diſcipuli cũ magno gaudio reuerſi ſunt in iheruſalem. ꝛ erãt vnanimiter oꝛantes ꝛ laudantes deũ. Et exurgẽs petrus in medio fratrũ dixit Uere fratres opoꝛtet implere ſcripturã quam dixit dauid de iuda. Fiant dies eius pauci.ꝛ epiſcopatũ eius accipiat alter.ergo opoꝛtet vnũ fieri ex illis teſtẽ reſurrectionis xpi ꝛ ſtatim ſtatuerũt duos.ſ. Ioſeph iuſtũ et Mathiam et dederũt ſoꝛtem. ꝛ cecidit ſoꝛs ſuꝑ mathiã qui cõnumeratus eſt cũ.xi. apoſtolis.et ſic implebať numerus apoſtoloꝛum. Deinde ſtephanus eſt lapidatus.ꝛ ſaulus lapidantiũ veſtimẽta ↄſeruabat qui erat perſecutoꝛ xpianoꝝ poſtq̃ ꝓſtratus ꝛ conuerſus eſt ad dñm ꝛ etiam connumeratꝰ eſt inter apuſtolos.ꝛ hoc rõne officij.qꝛ officiũ apl'oꝝ excellenter exercuit in p̄dicando. ¶ Pro terminis nota.quatuoꝛ eſt nomẽ numerale indeclinabile.ſed proceres dicuntur nobiles virtutibus floꝛentes.ꝛ dicuntur quaſi procul a carne.i.putredine vicioꝛum. Sed plaga eſt equiuocũ. vñ Uulnera ſunt plaga.plaga regio.vel plaga rethe. Sed adijt eſt ꝟbum quarte ↄiugationis ↄpoſitũ ab ad et eo is. Sed philippus dicit a philos id eſt maioꝛ.ꝛ lampas ardẽs.qꝛ ꝓpter amoꝛem xpi etiã eſt imitatus conſoꝛtiũ apl'oꝝ. Tunc ibi. ¶ In omnem terram. Hic autoꝛ deſcribit diuiſionẽ apoſtoloꝝ ꝑ ꝓpheticas ↄfirmationes. Et diuidiť in tres ꝑtes ſm ꝙ autoꝛ ↄfirmat hiſtoꝛiam in tribꝰ ꝓphecijs.ſcđa ibi (Quam ſpecioſi. tercia ibi.(Hi ſunt) di. Sonus.i.p̄dicationes eoꝝ.ſ.xij.apoſtoloꝛũ exiuit in terrã.i.ꝑ totum mundum.et ꝟba.i.doctrine eoꝛum.ſ.apoſtoloꝛũ ſcilꝫ exiuerunt (in fines).i.in terminos oꝛbis terre. qꝛ dixit dñs Ite in oꝛbẽ vniuerſum ꝛ p̄dicate euangelium.hanc ꝓphetiã ſcribit Dauid p̄s.xviij

ſub eiſdem verbis. Celi enarrant ⁊c.
¶ Notandum per ſonum propheta dat intelligere quamlibet reuelati
onem. ſcilicet vocalem ſiue litteralem ad excludendum per hoc ꝙ apl'i
non perambulauerunt totum mundum. ſed ꝙ propria peregrinatione
non poterāt adimplere illud opus nuncijs adimpleuit per ſcripturas ⁊
epiſtolas Scripſerunt enim epiſtolas ad populum ſuper omnibꝯ articu
lis fidei. ⁊ ſic edificauerunt eccleſiā et ipſam numero credentium dilata
uerūt. ⁊ ergo ſonus ſupponit pro litterali reuelatione. ⁊ numerus ꝓnci-
paliū erat duodenarius. ſed aſſignauit diſcipulos alios. lxxij. ⁊ miſit eos
in omnem terram ⁊ regionem ad predicandum verbum dei ¶ Scdo
nota. chriſtus miſit apoſtolos in omnem terram vt eſſent teſtes de om-
nibus his que viderunt ⁊ audierūt. et ergo dicitur in actibus apoſtolo-
rum. Uos eritis teſtes ad omnes homines eorum que audiſtis et vidi
ſtis. ¶ Pro quo ſciendum. ꝙ apoſtoli fuerunt teſtes chriſti princi-
paliter in ſeptem articulis. ¶ Primo fuerunt teſtes miſſionis. ⁊ de illo
dicitur Iohannis quarto Teſtificantur. quia pater miſit filiū ſuum in
terris ſaluatorem mundi Item iohannis primo In mūdo erat ⁊ mū
dus per ipſum factus eſt ⁊ mundus eum nō cognouit. ⁊ ſcimus quia ve
rum eſt teſtimonium eius ¶ Secūdo teſtes fuerunt potiſſime opatio-
nis. vnde Petrus in actibus apoſtolorum. qui pertranſiuit benefacien
do ſanando homines oppreſſos a diabolo. quoniam deus erat cum illo
vt vult gloſa qui liberauit demoniacos. cecos illuminādo. leproſos mū-
dando. mortuos ſuſcitādo. ventis imperando. ¶ Tercio fuerunt teſtes
amare paſſionis. ⁊ non ſolum apoſtoli. ſed etiam gentiles erant teſtes ꝙ
deus patiebatur. vt patet in Centurione dicente. Uere filiꝯ dei erat iſte
¶ Item patet in dyoniſio ariopagita qui fuit gentilis. ⁊ vidit eclipſim
ſolis in paſſione domini dicens Aut deus nature patit̃. aut tota mun-
di machina diſſoluetur. Unde Gregorius Terra cōtremuit. ſol radios
ſubtraxit. ⁊ lapides dirupti ſunt ¶ Quarto fuerunt teſtes veriſſime re
ſurrectionis. vnde Actuum Uirtute magna reddebant apoſtoli teſti-
monium reſurrectionis criſti. Unde in reſurrectione domini non ſoluꝫ
habuit teſtes viuos immo etiā mortuos. qꝛ multa corpora mortuorum
cum criſto ſurrexerunt et multis apparuerūt in iheruſalem ¶ Quinto
glorioſiſſime aſcenſionis Unde Petrus in actibus apoſtolorum Ihe
ſum quem vos interemiſtis ſuſpendentes in ligno. hūc deus ſuſcitauit
et ꝓncipem ac ſaluatorē exaltauit. ⁊ nos ſumus teſtes illius Itē Gre-
gorius Criſtus prius hūiliatus. poſtea exaltatus in celo ¶ Sexto largi-
ſſime miſerationis. Unde Lu. in euangelio Oportebat xp̄m pati. et ſeq̄
tur Predicate in nomine eius penitentiam ⁊ remiſſionem peccatoruꝫ
in omnes gentes. vos autem eſtis teſtes eorum. O q̃ꝫ larga miſeratio
quod dicit in omnes gentes, ideo dicit Petrus In veritate comperi. qꝛ
non eſt perſonarum acceptor deus. ſed in omni gente qui timet deum.
¶ Septimo ſunt teſtes extremi iudicij. Unde in actibus apoſtolorum
Nobis p̄cepit deus predicare ⁊ teſtificare. qꝛ ipſe conſtitutus eſt rex vi-
uorum et mortuorum. Unde vſus Miſſus agit patitur ſurgit ſcandit
miſeretur Iudicat eſt hoꝝ vox teſtis apl'oꝝ. Tunc ibi Quā ſpecioſi ⁊c.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

De diuiſione Apo.

¶ Hic autoꝛ ponit ſcđam ꝓpheticā ꝯfirmationē di. (ꝙ̃ ſpecioſi) .i. valde pulchri (ſcꝫ pedes) .ſ. apł̃oꝝ (euāgelizantiū) .i. nūciantiū (bona et predicantiū pacē redemptis ſanguine xp̄i dicentiū ita) .ſ. vt ſequit̃ (Syon) .i. o fidelis aīa (deus tuus regnabit. qui) .ſ. deus (fecit ſecula) .i. mundū (v̄bo) .i. ꝑ filiū ſuū (quod) .ſ. v̄bū .i. filius dei (factū eſt caro) .i. hō̄ ꝓ nobis in fine ſeculoꝝ. hoc v̄bum .i. filius dei .ſ. eſt qđ nos ſcꝫ apł̃i (p̄dicamus xp̄m crucifixū q̊ viuit et regnat deus in celis)

Quā̃ ſpecioſi pedes euāgelizātiū bona p̄dicantiū pacē ſanguine xp̄i redēptis ita dicentiū. ſyon regnabit deus tu⁹. Qui v̄bo ſecula fecit qđ ꝓ nobis v̄bum caro factū eſt in fine ſeculoꝛum Hoc v̄bū qđ p̄dicamus xp̄m crucifixum qui viuit ⁊ regnat deus in celis. Hi ſunt. in q̊bus xp̄e habitas. in quorum verbis tonas fulguras ſignis roras gratiam. His dixiſti roꝛate celi deſuper et nubes pluant iuſtum aperiatur terra germinans.

¶ Notādū hec ꝓphecia ſcribit̃ Yſa. xlij. in his verbis. Pulchri ſunt oculi ſeu pedes euāgelizantis ſuper mōtes bonū annūciantis pacem p̄dicantis ſalutem dicētis ſyon regnabit de⁹ tuus In hac ꝓphetia innuunt̃ q̄tuoꝛ virtutes apł̃oꝝ .ſ. euāgelizare bonū. nūciare paceꝫ predicare ſalutē ⁊ veritatem ꝓnunciare. De primo đt paulus. Notū vobis facio euāgeliū qđ accepi ⁊ nō ſꝫm hoiem neqꝫ ſꝫm carnē. ſed ꝑ reuelationē ihū xp̄i. De ſcđo dicit̃ in actib⁹ apł̃oꝝ et intrauit pax cū illis. et iterū Pacē meaꝫ do vobis De tercio đt b. Gre. Hi ſcꝫ qui dederūt veritatis lumē agnoſcere. ⁊ in euang. Et ſcimus qꝛ veꝝ eſt teſtimoniū eius De quarto đꝛ in euang. Illi aūt ꝓfecti p̄dicauerūt veritatem vbiqꝫ dn̄o ꝯfirmante. Item nota in ꝓphetia iam dicta ꝑ mōtem debet intelligi ꝙ apł̃i predicauerūt in publico. nō aūt in abſcondito qꝛ qđ ſuꝑ mōtes edificat̃ non p̄t bene abſcōdi. vt đt in euāge. Nō poteſt ciuitas abſcondi ⁊c. ⁊ quicq̊d predicauerūt hec lucide dixerūt qꝛ ſcriptuꝫ eſt. Luceat lux veſtra corā homib⁹. Itē in euāg. Joh. Ego palam locutus ſum vobis in mundo. Pro terminis nota. ꝙ̃ eſt aduerbiū ꝯparandi. Iteꝫ ꝑ pedes in ſacra ſcriptura debet intelligi affectus ⁊ intentio qꝛ ſicut hō̄ ꝑ pedes gradit̃. ſic ꝑ affectus ⁊ intentiones mens diſꝑgitur. Item ſyon regnabit deus tuus p̄t hic poni materialiter pro ſibi ſimiliter ſupponente. ſed viuo eſt verbum abſolutum neu. ge.

¶ Tūc ibi. Hi ſunt in q̊b⁹ ¶ Hic autoꝛ declarat ꝯfirmationē ꝓpheticā di. O (xp̄e. hi) apł̃i (ſcꝫ celi in q̊b⁹ tu habitas) .i. manes. et (in quoꝝ) ſcꝫ apł̃oꝝ (v̄bis tonas. ⁊ fulguras) .i. fulgura facis (ſignis) .i. ꝑ ſigna (roꝛas id eſt infundis gratiā. O xp̄e tu (dixiſti his) apł̃is. O celi (vos roꝛate) .i. roꝛem date (deſuꝑ) .i. de ſurſum (⁊ nubes pluāt) .i. pluendo emittant (iuſtū) .i. iuſticiā (⁊ terra) .i. coꝛ hoīs germinās .i. fructificās aperiatur

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

ſcȝ ad recipiendū grām Notandū hec ꝓphetia ſcribit̄ Iſa.lx.ſub eiſdē verbis. et principaliter eſt dicta de incarnatione xpi. qꝛ nubes id eſt regnum celorum miſit iuſtū.id eſt xpm. ſcȝ in vterū beate virginis q̇ dū germinauit dedit nobis ſaluatorem mundi. Item vterus eſt terra fructuoſa.de qua predixit ꝓpheta. Veritas de terra orta eſt. Sed modo autor tranſtulit hic eandem ꝓphetiam ad apoſtolicam dignitatem cōparando ipſos apoſtolos celis ꝓpter quatuor conditiones. Prima qꝛ deꝰ inhabitat celum. Secunda qꝛ in regione vicina corpibus celeſtibus fiunt tonitrua. Tercia quia ibi etiā fulgura fiunt. Quarta ros generat̄ ex aere qꝛ vicinat̄ corpore celeſti. Sed apoſtoli dicuntur pmo celi.quia xpus eos inhabitat Unde in libro Sap̄.et in euange. Si quis diligit me ſermonem meū ſeruabit et pater meus diliget eum. et ad eum veniemus et manſionem apud eum faciemus. Scđo dicunt̄ tonitrua propter predicationem. Tercio fulgura propter doctrinam mundum illuminanteȝ Quarto rorauerunt id eſt per gratiam predicationem dederūt. Item nota quando chriſtꝰ miſit apoſtolos in mundum miſit ipos tanq̄ȝ electos vt prius patuit. Unde in euang. Iohan. Ego vos elegi vt eatis et fructum afferatis ⁊ fructus veſter maneat. Unde ſancti apoſtoli dicūtur quatuor modis electi. Primo tanq̄ȝ electum ſpeculum ad repreſentandum ſeu deſignandum faciem glorie in qua conſiderant oīe velle tanq̄ȝ in ſpeculo trinitatis. Secundo tanq̄ȝ electum vaſculum ad continendum vinum glorie. Tercio tanq̄ȝ electos ſurculos ad multiplicandū fructum eccleſie. Quarto tanq̄ȝ electum iaculum ad feriendum hoſtem iuſticie. De primo dicit pſalmiſta. Quomodo elegit dominus ſyon ⁊c. Dñ ſyon interpretat̄ ſpeculum ſiue anima fidelis ⁊ bene compe tit ſibi.quia elegit eā in habitationē ſibi. De ſecundo dicitur in prouer.

Germen iuſtum ſuſcita terrā noſtrā quam apoſtolis verbis ferens germinare facias Quorum verbis verbū patris tenentes in patientia fructum ferre fac nos tibi domine.

Aufer rubigineȝ ⁊ egredietur vas puriſſimum multi eniȝ ſunt qui gratie liquoreȝ in vaſis animarum ſuarum habere conſiderant. attamē rubiginem peccatoruȝ auferre non curant. De tercio dicitur in allegatione facta. Ego vos elegi ⁊c. ⁊ ſicut eligunt̄ ſurculi boni generis qui multū ⁊ nobilem fructuȝ afferunt. Sic chriſtus elegit apoſtolos vt per ſui predicationē multum et nobilem fructum facerēt. De quarto dicit Iſa. Poſuerunt me quaſi ſagittā electam.de quibus etiam dicitur in ps̄. Sicut ſagitte acute in manu potentis ita filij excuſſoꝝ id eſt apoſtoli qui excuſſi ſunt in fide. ¶ Notandum tonas ⁊ fulguras ſunt verba exempte actionis.quia actus ipſorum eſt exemptus a noſtra voluntate. Item deſup eſt aduerbium loci. Tunc ibi. ¶ Germen iuſtum ſuſcita.

Hic iam au.dirigit petitionem ad xpm tanq̄ȝ ad mittentem apl'os et diuidit̄ in duas ptes. In pma pte facit qđ dictum eſt. In ſecunda dirigit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

aliam petitionem cum ꝯmendatione aploꝝ.ſcda ibi. Hi ſunt celi dicēs
ꝑmo. O xp̄e tu exiſtens(germen iuſtum ſuſcita terram noſtram) id eſt
cor noſtrū lcꝫ ad fructificandū in bonis opibꝰ (quā) ſcilꝫ terram.hoc eſt
cor noſtrum(facis germinare) id eſt fructuꝫ dare(ſerēs) id eſt ſeminans
(apoſtolicis verbis) id eſt ꝑ v̓ba apoſtoloꝝ (quorū) ſcilicꝫ apoſtolorum
(verbis).i.ꝑ verba(o dn̄e tenentes verbū) id eſt mandatum patris tui
(ferre) id eſt ꝓducere fructuꝫ in patientia. ¶ Notandū autor in littera
duo facit. Primo dirigit petitionem ad xp̄m cum dt (germen iuſtum)
Secundo inſinuat affectum petitionis.cum dt (Fac nos tibi domine)
De primo dicitur in euangelio. Petite ⁊ accipietis.pulſate ⁊ aperietur.
De ſecundo dicitur ſimiliter in euāgelio. In patientia veſtra poſſide
bitis animas veſtras. Unde ad veram patientiam tria requiruntur
Primo correctio dei. Unde Iob. Suſcipientes correctionem beatificā
tur. Item idem. Btūs vir qui corrigitur a domino. Secundo requiri-
tur pacientia perfectionis Unde in euangelio. Beati qui perſecutionē
patiuntur. Tercio requiꝛ̄ impugnationem dyaboli patienter ſuſtinere
Un̄ Iacobꝰ in canonica. Beatus vir qui ſuffert temptationes Item
Paulus. De quāto infirmior tanto ſum fortior. Super illo dicit vene-
rabilis Beda.ꝙ infirmitates ꝯtingunt quinqꝫ modis . Primo vt meri-
ta iuſtorum augeantur. Secundo contingunt ad virtutum cuſtodiaꝫ
vt patet in paulo. Tercio ad corrigendum peccata.vt patet in maria ſo
rore Aaron. Quarto ad gloriam dei.vt patet in ceco nato. Quinto in
adiuuamen pene.vt patet in herode. ¶ Item nota prima pars huius
ſententie exponiꝛ̄ dupliciter. Primo ſic.ꝙ per terram intelligatur v̓go
maria glorioſa.de qua dicitur in p̄s. Veritas de terra orta eſt.et per ger-
men intelligatur Iheſus chriſtus. de quo dicit hieremias. Ecce dies
venient dicit dominus.⁊ ſuſcitabo Dauid germen iuſtum.⁊ tunc intel
ligitur ſic.ꝙ beata virgo noſtra mediatrix ſuſcitauit nos chriſtū iheſuꝫ
ipſum orando pro nobis. ⁊ ſic illud relatiuum quam refert litteram ſm̄
vocem et ſcd̄m rem. Tercio ſic exponitur ita ꝙ per terram intelligitur
noſtra conſcientia vel noſtra operatio.et de tali dicit Bernardus. Me-
mento ꝙ homo de terra es ⁊c. Et per germen intelligitur fructus bo-
norum operum ⁊ de tali fructu dicitur in euangelio. Ex fructu operuꝫ
eorum cognoſcetis eos.⁊ tunc ſententia talis eſt. Cor noſtrum et caro
noſtra faciet tibi iuſtū germen.id eſt fructum boni operis. et ſic hoc re-
latiuum quam refert li terraꝫ voce ⁊ ſignificatione. ⁊ hec ſecunda lectu
ra videtur eſſe melior q̄ꝫ ꝑma. ¶ Pro declaratione terminoꝝ nota. Ger
men eſt nomen tercie declinationis neutri gꝫ. ⁊ ſignificat fructum Un̄
germino as are.id eſt fructum facere. Itē ſuſcito compoſitū a ſub et ſci-
to as. quod eſt frequentatiuuꝫ huius verbi cieo es. quod idem eſt quod
voco. Sed terra plura ſignificat. Un̄ v̓ſus · Terra ſit infernꝰ virgo deꝰ
deus ac elementum. Celica vita caro prothoplaſtus machina mundi
Sed ferens eſt participiū huius verbi fero.quod habet duplex preteritū
vt patet in prima parte Alexandri. Sed fero eſt verbum anormalum.
et eſt equiuocum ad plura. Unde Fert patitur ⁊c.

Hi ſunt celi q̃s) ¶ Hic autor ꝯſequēter dirigit ſcdam petitionē cū com-mendatiōe apłoꝝ di. (Hi) .ſ. apłi (ſtꝫ celi. q̃s) ſcz celos. tu xp̄e exn̄s (ange-lus magni ꝯſilij inhabitas quos nō appellas) .i. noias (ſeruos ſz amicos quib⁹) ſcz apłis. tu (notificas) .i. nota facis (oia que audiſti a patre In quoꝝ) ſcz apłoꝝ (diuiſione) q̃ hodie celebrat̃ ⁊ facta eſt. o xp̄e (cuſtodi-

Qui ſunt celi quos magni cōſilij ange lus inhabitas quos non ſeruos ſed a-micos appellas q̃bus oĩa q̃ audiſti a patre notificas In quorū diuiſione collectū gregez cuſtodias indiuiſum et in vinculo pacis vnū vt in te vnum ſumus ſicut in patre tu es vn⁹. Miſe rere nobis tu. qui habitas rex in celis

as gregem) id eſt pp̄łm (collectū indiuiſum) ſcz in fide (⁊ vnū in vinculo pacis vt nos ſum⁹ vnuz in te) ſcilz p̱ grām (ſic̃ tu es vnus in patre) ſcz per naturā. o xp̄e (rex q̃ habi tas in celis miſerere no-bis) ¶ Notandū apoſto li vocantur celi pluribus de cauſis Primo dicun tur celi quaſi celeſtes. qꝛ ab eterno ad celeſtia ſūt p̄deſtinati. ſicut dt Luc. in euang. Ego diſpoſui vobis ſicut diſpoſuit mihi pater vt edatis ⁊ bibatis ſup̱ menſam in reg-no meo. Scdo dicunt̃ celi q̄ſi celeſtib⁹ p̄figurati. vn̄ in Apoc. Ecce muli er amicta ſole ⁊ luna ſub pedib⁹ eius. ⁊ in capite corona. xij. ſtellaꝝ vbi p̱ xij. ſtellas intelligunt̃. xij. apoſtoli in celeſtibus lucentes. iuxta illđ Dan. xiij. Fulgebūt iuſti quaſi ſplendor firmamenti ⁊c. Tercio vocant̃ celi quaſi defectū celi p̱ficientes. deficit em̄ de celo dragma. x. que p̄dicatiōe apoſtolorū eſt integra ⁊ integraliter reſtituta eſt. Quarto vocant̃ celi quaſi viuentes in celo cum dn̄o celi. nā magiſtrū habuerūt rectorē celi de cuius doctrinis ipſi celeſtes effecti ſunt. ⁊ q̄uis dr̄ ꝙ ſunt de terra fa-cti erāt tn̄ tanq̄ dij inter hoies cōuerſantes. Item nota autor dt (quos nō ſeruos ⁊c. hui⁹ rōem aſſignat b. Gre. vbi dt ſup̱ euan. Iam non di-co vos ſeruos ſed amicos. qꝛ ſeruus neſciat que faciat dn̄s eius. ſed oia q̃ audiui a patre reuelaui vobis. hoc idē teſtat̃ ps. cum dt Michi autem nimis honorati ſunt amici ⁊c. Item littera dicit amicos. vnde amicus dr̄ q̄ſi animi cuſtos. qꝛ ipi in oibus precept̃ dei amimā ſeruant. ⁊ ergo dr̄ in euan. qn̄ iudei dixerūt ad ih̄m. Pater tuus ⁊ amici tui ſunt foris que rentes te. ⁊ ih̄s ꝯuocatis diſcipulis dixit. Quis eſt pr̄ me⁹ ⁊ fratres mei. ecce iſti ſunt amici quia faciūt voluntatem meā. ¶ Pro terminis nota inhabito eſt v̄bum prime ꝯiugationis tranſitiuū. Et dicūt quidaz ꝙ ha-bito ſit verbū frequētatiuum huius verbi habeo. quod habet habitum in ſupino. ⁊ voluit dicere ꝙ p̱ compoſitionē debeat dici inhabito et non inhibito. quia inhibito habet inhibitum in ſupino. Vn̄ dicit Hugo ꝙ hibito eſt verbum primitiuum. ⁊ debet dici. p̱ compoſitionem inhibito. Ratio quia frequentatīn ſepe debet concordare cum p̱ncipio in ſignifi catione. ſed hoc non fit hic. quia nihibeo ſignificat prohibere ſed inhabi-to ſignificat manſionem facere

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

De ſancta maria mag·

Laus tibi xp̄e. Hic au. ſm ordinē feſtoꝝ in anno celebrandoꝝ deſcribit aliud canticū qđ cantat̄ in feſto ma. mag. ⁊ diuidit̄ in tres ptes In p̄ma p̄mittit quoddā p̄ambulū deū collaudando. et vt ſic tranſeat ad ꝓpoſitū. Scđo aggredit̄. ſcđa ibi. Hec ſtʒ cōuiuia. đt p̄mo ſic. O (xp̄e q̇ es creator celi ⁊ terre maris angeloꝝ et hoim. et redēptor) .ſ. hoim tm̄. ⁊ q̇ idē es (ſaluator). ſ. angeloꝝ ⁊ hoim (tibi ſit laus quem) ſcʒ xp̄m nos (cōfitemur ſolū deū q̇) .ſ. o xp̄e tu (veniſti vt ſaluos faceres) .i. vt ſaluares pctōres (aſſumēs formulā) .i. ſimilitudinem (peccati ſine peccato) .ſ. actuali originali ⁊ veniali.

Laus tibi xp̄e qui es creator et redēptor idē ⁊ ſaluator. Celi terre maris angeloꝝ ⁊ hoim Quē ſolū deū ꝯfitemur ⁊ hoiem Qui peccatores veniſti vt ſaluos faceres Sine pctō peccati aſſumens formulam.

¶ Notandum ſcribit̄ in libro Trenoꝝ. ca. ij. Non repellit dn̄s miſericordiā in ſempiternū. ſed miſerebitur ſm multitudinē miſerationum tuaruʒ. In q̇bꝰ verbis duo tanguntur Primo tangit̄ myſterium eterne ſaluatiōis erga hominē deperditum. Scđo tangit̄ opus dilectionis erga eundē hoiem reprobatū. Primū em̄ declarat̄. hō em̄ creatus eſt ad imaginem ⁊ ſimitudinē dei. ⁊ q̄uis ꝑ pctm̄ cecidit. tn̄ ope ſaluatoris erectus eſt et ad grāʒ reſtitutus. qꝛ conſiliū antiquū de ſaluatōe homiuis nō poterat ꝯfundi nā dcm̄ eſt ꝑ ꝓphetā Xp̄e em̄ ſaluū faciet ppl'm ſuū a peccatis eoꝝ. ppterea remouendo deſꝑatiōnē dn̄s conſolat̄ hoiem per ꝓphetam dicentē Hieruſalem cito veniet ſalus tua q̄re merore conſumeris nunq̇d conſiliarius eſt tibi. ſaluabo te et liberabo te. Deinde declarat̄ ſcđm. qꝛ dn̄s opus ſue creationis intm̄ dilexit vt ꝓ eo mortem ſuſtineret. dans ꝑ hoc exemplū vt q̇cunqʒ vult ſaluus fieri martyriū ⁊ temptationes ſuſtineat ꝓ proximo. qꝛ dn̄s ꝓmptus eſt ad ignoſcendum. Vnde in euan. Math. Non veni vocare iuſtos ſed pctōres. Item ſi auerterit ſe iniuſtus ab iniq̇tate ſua et fecerit iuſticiā iniquitatū ſuaꝝ nō recordabor amplius. ſʒ illud opus charitatiuū dilectōis et myſterium eterne ſaluationis excellentiſſime impletum eſt in ma. mag. in cuius honore hec ſequētia eſt cōpoſita. Item nota lr̄a dicit (q̇ pctōres) ꝑ hoc intelligit̄ dictū pauli di. Fidelis ſermo et omni acceptatōe dignus. qꝛ ih̄s venit in hūc munduʒ pctōres ſaluos facere. Itē nota ap'ls ad Gal'. Miſit deus filiū ſuū in ſimilitudinē carnis peccati vt de pctō dānaret pctm̄ in carne ad deſignādū (q̇ pro pctōribꝰ naſci voluit) etiā peccatores in ſuo genere nō ꝯtempſit. ꝗ đt Aug. ꝙ in genaloya ſaluatoris numerant̄ quattuor mulieres peccatrices q̄s reprobat eccl'a. ſcʒ thamar. ruth. berſabee. ⁊ raab. ¶ Pro declaratione terminoꝝ nota. idem eſt ꝓnomē ꝯpoſitū ab is ⁊ demū per depoſitionem quarundam lr̄aꝝ. Sed qn̄ format de ſe abſtractum ſcilicʒ idemptitas. tūc eſt nomē neutri gn̄. Item cōfiteor eſt ṽbū depo. 2ᵉ cōiuꝯpoſitū a con et fateor. Sʒ aſſumēs eſt ꝑticipiū p̄ntis t̄pis a verbo aſſumo. et illud vlterius đr ab ad ⁊ ſumo mutando d. in s.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

¶ Quoꝝ de. ¶ Hic magiſter regredit̄ ad materiã principalē am-
plificans p̄ambulũ dc̄m. ⁊ diuidit̄ in duas ptes. in p̄ma oñdit miſericor-
diam xp̄i p̄ quã ſaluificauit mariã magdalenã. Scd̄o declarat locum et
geſta ꝯuerſatõis ma. mag. Scd̄a ibi. in domo ſy. lepro. di. p̄mo De quo

**Quorum da grege vt chananeã ma-
riam viſitaſti magdalenam.**

**Eadem menſa verbi diuini illam mi-
cis hanc refouens poculis.**

rum ſcꝫ pctõꝝ (grege). i.
multitudine (viſitaſti)
ſcꝫ p̄ tuã grãm (mariam
magdalenam) vocando
.ſ. ipaꝫ p̄ fic̄ viſitaſti (cha
naneam) ſcꝫ mulierēꝫ re
fouens) id eſt reficiens il
lã. ſ. chananeam (micis)
id eſt pticulis panum ⁊ refouẽs id ē reficiens (hãc). ſ. mariã magdalenã
(eadem menſa) ſcꝫ verbi diuini ¶ Notandũ ma. mag. mirabilit̄ erat
peccatrix et p̄ncipaliter in pctõ ſupbie qd̄ eſt oim̄ pctõꝝ radix et funda-
mentũ. et ergo oppoſitũ eius eſt humilitas q̄ inter ceteras virtutes ma-
gis exaltata ē. vñ p̄ ſupbiã angeli ceciderũt de celo. ⁊ p̄mus homo de pa-
radiſo. ſed p̄ humilitatē b. virgo exaltata eſt. Sic etiã maria mag. ꝓpter
ſui humilitatē recepta eſt ad ſocietatē ſupnoꝝ ciuiũ. Itē ſciendũ ꝙ cha-
nanea fuit mulier de terra chanaan q̄ venit ad ihm̄ di. Dñe ſaluã me
fac. Math. xv. Rñdit ihũs nõ eſt bonũ ſumere panē filioꝝ et mittere ca-
nib⁹ ad manducandũ. At illa vtiqꝫ dñe. naꝫ ⁊ catelli edunt de micis q̄
cadunt de menſa dñoꝝ ſuoꝝ dt ei Ihs. o mulier magna eſt fides tua fiat
ſicut petiſti. et ſic dñs cibauit iſtam mulierē chananeam cum micis hu-
ius menſe ſue ſicut poſtulauit. Sed ma magda. cibauit poculis cũ fleti-
bus intimo cordis. Vñ cum maria conſiderauit qd̄ fecit ⁊ voluit mode-
rare quod fecerat. ingreſſa eſt ſup cõuiuãtes. nõ iuſſa venit inter epulã-
tes lachrimas obtulit ⁊ dolore arſit. qꝛ inter epulantes flere non erubeſ-
cit. Itē no ma. mag. fuit orta a clariſſimis parētib⁹ et ex regali ſtirpe.
hec maria cũ fratre ſuo lazaro ⁊ ſorore martha magdalũ caſtrum poſſi-
debant ⁊ bethaniã ⁊ magnã ptem iherl'm. et cũ hec oia inter ſe diuiſerũt
ita ꝙ ma. mag. caſtꝝ magdalon obtinuit vocata ē magdalena a tali ca-
ſtro. Sed lazarus partē vrbis iherl'm. Sed martha bethaniam poſſide-
bat Magdalena delicijs ſui corpis totã ſe expoſuit. et in multis volup-
tatib⁹ ſui corpis vixit. ita ꝙ nõie ꝓprio perdito fuit appellata peccatrix
et in multitudine peccatoꝝ diu p̄manſit. Sed lazarus militiã exercuit.
Martha aũt bethaniã poſſidebat. attñ ptem ſororis et fratris ſtrennue
gubernauit. et oia poſt aſcenſionē dñi vendiderunt et pecuniam ad pe-
des apl'oꝝ poſuerunt. ita ꝙ maria magdalena p̄ amplius voluptatibus
ſui corpis ſe nõ ſubdidit. ¶ Pro fminis nota. chananeus a um eſt no-
men adiectiuum. ⁊ dicitur aliquis vel aliqua habitans in chana galilee
id eſt in loco illo in q̄ erat conuiuiũ ſymonis leprofi. Itēꝫ magdalen⁹ a
um eſt nomē adiectm̄ a magdalon deriuatũ. Sed refouens eſt pticipi-
um decompoſite figure a refoueo. i. renutrio. ſed poculũ eſt diminutm̄
a potus. et capitur hic ꝓ lachrymis penitentie.

Sequitur textus ¶ In domo ſy.)

¶ Hic au. ꝯſeqnter oñdit modũ et locũ ꝯuerſionis ma. mag. di. O xp̄e
tu (reſouiſti ma. mag. poculis acubãs). i. ꝯuiuando aſſidẽs tipicis. id eſt
ſpũalibꝰ ꝯuiuijs (in domo ſymonis leproſi. vñ phariſeꝰ). i. ſymon (mur
murat). i. indignat̄ ibi (vbi femia). ſ. ma. mag. (ꝯſcia crimis) id eſt recog
noſcẽs peccata ſua (plorat). i. flendo dolet (peccator) ſcʒ ſymon phariſe
us cõtemnit cõpeccantem ſcʒ maria mag. q̇ tñ phariſeus fuit (neſcius)
id ẽ neſciuit. ſ. ma. mag. penitentẽ pcti. ſed tu xp̄e (exaudis emundas) id
eſt purgas. ſ. mariã mag. ⁊ tu (adamas). i. valde amas (fedam) id eſt im-
mundã. ſ. peccatis (vt facias). ſ. eã (pulchrã). i. virtutibꝰ ornatam. ⁊ ma.
mag. (amplectit̄). i. tangit (pedes) dñi iħu xp̄i (et lauat) ipſos (lachry-
mis et tergit) eos (crinibus) et vnxit (vngento lauãdo). i. pedes qui la
uandi erant. et (tergen-
do) id ẽ pedes q̇ tergẽdi
erãt (⁊ circuit oſculis). i.
oſculatur eos circunq̄qʒ
Notandũ qñ placuit di-
uine gr̄e. vt ma. magda.
ad gr̄am reuocaret ipſa
ſciens xp̄m diſcũbere in
domo ſymonis leproſi.
ſtatim ꝓperauit ⁊ nõ au
dens vt peccatrix inter
iuſtos apparere retro ſe-
cus pedes dñi mãſit. vbi
pedes domini lachrimis
lauit. capillis terſit. vn-
gento p̄cioſo ꝑunxit. et
cũ ſymon leproſus vidiſ
ſet intra ſe dixit hic ſi ꝓpħa eſſet neq̄q̄ʒ a peccatrice ꝑmitteret ſe tãgere
dñs illũ ſtatim redarguit et mulieri oia pctã dimiſit di. Symon habeo
tibi aliq̇d dicere. rñdens ſymon. magiſter dic. cui iħs duo debitores habe
bant vni creditori ſoluere vnus q̇ngentos denarios alter q̇nquaginta.
illis non ħñtibꝰ remiſit vtriſqʒ quẽ illorum magis dilexit. ſymon dixit
eſtimo ꝙ iſtum cui plus remiſit di. iħs recte iudicaſti. et cõuerſus iħs ad
mulierẽ di. ſymon vides hãc mulierẽ ego intraui domũ tuã. ſed aquaʒ
pedibꝰ meis nõ dediſti. hec aũt mulier nõ ceſſauit lachrymis rigare pe-
des meos. oſculũ mihi nõ dediſti. hec mulier oſculat̄ pedes meos ꝓpte
rea dico tibi remittunt̄ ei pctã multa qm̄ dilexit multuʒ. ⁊ ſic deinceps
beata ma. mag. ceſſauit a vicijs et ſecuta fuit xp̄um cũ ceteris diſcipulis
vſqʒ ad aſcenſionem dñi. ⁊ ſic ptʒ modus ⁊ locus cõuerſionis ſctẽ marie
mag. qꝛ ꝑ magnã p̄m̄am ⁊ cõtritionẽ ad gr̄am venit relinq̄ns nobis exẽ
plum vt nos hoc idem faciamꝰ. Itẽ nota au. d̄t (cõuiuijs tipicis). i.
figuratiuis. qꝛ hec menſa a ſymone phariſeo p̄parata magis floruit ſig
nis. ⁊ figuris ⁊ gr̄a ſpũali iħu xp̄i q̄ʒ ferculis ⁊ cibarijs corꝑalibus ſymo-
nis fuit p̄parata. Itẽ accũbens eſt pti. de cõpoſite figure a verbo accũ-
bo q̇d d̄r ab ad et cumbo. vñ qñ hoc v̇buʒ cũbo interponit illã lr̄am n in

In domo ſymonis leproſi conuiuijs
accubans tipicis. Murmurat phari
ſeus. vbi plorat femina criminis con-
ſcia. Peccator contẽnit compeccan-
tem peccati neſciens penitentẽ exau
dis. emundas fedam adamas. vt pul
chram facias. Pedes amplectit̄ dñi
cos lachrymis lauat tergit crinibus
lauando tergendo vngendo vnxit oſ
culis circuit.

ſuis ꝯpoſitis vt diſcūbo accūbo. tūc ipa ſunt 3ᵉ cō. ſed qn̄ hec lrā n deponi tur tūc manēt ꝑme cō. Itē typic⁹ eſt noⁿ adiectm̄ a nōie typus. Sed cō ſcius dr̄ q̄ſi ſciēs aliquā culpā eſſe ſecū. Sz fedus a um venit a vbo fedo as. Sed amplectiť eſt vbū cōe. ⁊ ponitur hic in actiua ſcatione. ſed pha riſeus dr̄ a pharos grece qđ eſt diuiſio latine. qꝛ fuit diuiſus a bona fide.

¶ Nunc ibi ¶ Hec ſunt conuiuia)

Hec ſunt cōuiuia que tibi placent o patris ſapientia Natus de virgine q̄ non dedignaris tangi de peccatrice

¶ Hic iam au. apoſtrophat ſupra ꝯuiuio in domo ſymonis facto. Eſt aūt apoſtrophare quaſi ſermonem cōuertere de vna ꝑſona ad aliam aliqn̄ ⁊ diuidiť in tres partes In ꝑma pte alloquiť xp̄m. In ſcd̄a pte oñdit in quibus ferculis hoc conuiuium fuit conſecratum. In tercia pte ꝯmendatur xp̄m de multitudine gratie ſue cum directione petitionis Scd̄a ibi a phariſeo. Tercia ibi hanc xp̄e proſelitam di. (O ſapientia patris) .i. o xp̄e fili dei. (hec ſunt conuiuia q̄ tibi placent) ſcilz vt conuertantur ⁊ viuanť. o xp̄e (qui es natus de virgine) ſcz maria (nō dedignaris) .i. contemnis (tangi de peccatrice) ſcz maria mag. ¶ Notandum conuiuium phariſei maxime placuit dn̄o. ſed non in quantum ꝯuiuium: ſed inq̄ſtum luct⁹ et cordis contritio que erat in illo conuiuio iuxta quod dt̄ Eccl's. Melius eſt ire ad domū luctus q̄ȝ ad domū conuiuij. erat eñ in conuiuio luctus qn̄ ma. mag. ſuis lachrymis lauit pedes dn̄i ⁊ nō ſolum placuit dn̄o luctus ſed interior mentis contritio et pn̄ia quam egit de peccatis quoniam gaudium eſt angelis ſuper vno peccatore pn̄iam agente. Item nota ma. mag. reliquit nobis quadruplex exemplū quo poſſumus veniam peccatorum ꝓmereri Primo veram contritionem q̄ deſignatur in fletu. Scd̄o elemoſinarum largitionem que deſignatur in vngento Tercio ſincerā dilectionem q̄ deſignať in pedū oſculo. Quarto deuotā orōnez que deſignať in terſione criniū. et illa quatuor dicunť refrigeria aīe. a q̇bus aīa accepit refrigeriū ab eſtu peccatorū. Vn̄ maria mag. aῑ cōuerſionē maxime fuit indurata et fortiter trita ſeptem peccatis mortalibus. Sed poſtea liquefacta dulcedine ⁊ grā ſpūſſancti Vn̄ quatuor ſunt q̄ maxime liq̄faciunt. Primo ignis q̇ liq̄facit metalla. Secundo aq̄ liquefacit rigida ⁊ arida. Tercio auſter q̇ liquefacit glaciē. Quarto vngentū quod liquefacit rem aſperam Sic ma. mag. fuit dura ad cōtritionem. arida ad deuocionē congelata. ad dilectionē aſpera ꝑ famā. contra primā habuit ignem diuini amoris qui ipſam liquefecit ad contritionem. contra ſcd̄m habuit aquam conpunctionis que ipſam liquefecit ad dilectionem. contra tercium habuit auſtrum ſpiritusſancti que eaz liquefecit ad dilectionem. contra quartum habuit vngentum odoriferum virtuoſe operationis quod ipſam liquefecit ad bonam famam. Sed de primo premiſſo ſcz de vera contritione. dicitur in actibus apſtolorū ad dandam penitentiam in remiſſionem peccatorum Item Gre. O mira virtus pedum iheſu xp̄i ad quos peccatrix proſtrata tanta lachrymis abundauit. De ſcd̄o dicitur ps. Remitte michi vt refrigere-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

prius q̄ꝫ ab ea ꝛ erā nā ꝛ refrigeriū aīe ſunt elemoſine q̇bus aīe accipiūt refrigerium ab eſtu pctōꝝ vt ſicut aqua extinguit iguem. ſic elemoſina pctm̄ Itē Eſa. frange panē eſurienti. egenū ꝛ vagū induc in domuꝫ tuā De 3° dꝛ hic in ꝓpoſito. remittunt̄ ei pctā multa ſicut dꝛ in lrā. ꝛ h̄ deſignatur in oſculo quo pedes dn̄i oſculata ē in ſignū amoris. oſculabat̄ ḡ xp̄m ſuauiter qꝛ eaꝫ dilexit dulciter. vn̄ Gre. oſculamini chariſſimi xp̄m vt ma. nō vt iudas q̇ ore ſe amicū oſtendit. ſed corde inimicus fuit De 4° dꝛ in euāg. petite et dabit̄ vobis Itē in actib⁹ apo. Petrus dixit ad ſymonē. roga deū vt mittat tibi. Item iacobus in canonica multum em̄ valet depcatio iuſti aſſidua Iteꝫ nota d̄t in lrā. o pr̄is ſapientia p̄ hoc circūloquit̄ filiū in diuinis. qꝛ patri attribuit̄ maieſtas filio vero ſapientia ſpirituiſancto bonitas. Illa de cā vt nō debet eſtimari ꝙ ſic ſit in pſonis trinitatis ſicut ē in pſonis creatis. nā in pr̄ib⁹ crearis decreſcit potētia in filijs deficit ſciētia. mō pater eq̄ potēs cū filio et filius eque ſapiēs cū pr̄e ſed ſpirituiſanco attribuit̄ bonitas ꝓpter horribilitatē nōis. q̇a hoc nomē ſpūs importat res horribiles. mō in ſpūſancto nulla eſt horribilitas ſed cūcta bonitas. Itē nota lrā d̄t. q̄ non dedignatus. vn̄ magna erat humilitas qn̄ xp̄s naſci voluit de pura ꝟgine maior qn̄ muliere peccatrice tangi non dedignatus eſt in quo oſtendit nobis duplex opus. ſcilicet opus ſalutis et opus virtutis. Opus ſalutis qꝛ tactus eſt a peccatrice q̄ eſt nobis exempluꝫ penitentie. Opus ꝟtutis qꝛ natus eſt ex ꝟgine q̄ eſt ſpeculuꝫ innocētie et oiꝫ ꝟtutū Pro terminis nota cōuiuiū dꝛ a ꝟbo conuiuio quod ē laute viuere cū alio Dedignor aris. ē cat denegare et dꝛ a de ꝙ eſt deorſum et dignor. i. ago vel volo ¶ (A phariſeo) Hic au. oñdit q̇b⁹ ferculis hoc cōuiuiū ſit cōfirmatū ꝛ ꝯſecratū d. O xp̄e tu es inuitatus a phariſeo ſcꝫ ſymone et es ſaturatus ferculis marie mag. (tu dimittis multum) id eſt multa pctā amanti multū (nec repetēti). i. nō reiteranti (poſtea). i. poſt penitētiā crimē (tu mūdas eā ſeptē demonijs). i. ſeptē gn̄ib⁹ pctōꝝ mortaliū (ſeptiformis ſpūs). i. p̄ ſeptē dona ſpūſſancti (tu das). i. prebes ſcꝫ ma. mag. (videre p̄orē cunctis). i. p̄us q̄ꝫ oēs alij te reſurgentē ex mortuis ¶ Notādū ma. mag. an̄ ipſi⁹ confeſſioneꝫ offendebat xp̄m ſcꝫ oculis ipſos ad vanitatē derigendo iō ſatiſfecit lachrymas effundendo ¶ Secundo capillis ip̄os vane cōponendo. iō ſatiſfecit capillis pedes xp̄i rigādo et tergengo Tercio odoribus iō ſatiſfecit vngendo pedes odoriferis vngentis. ¶ Quarto in verbis vana loquendo. et ergo ſatiſfecit orando. Item autor dicit in littera marie ferculis ſaturitatis. erant aūt

A phariſeo es inuitatus. marie ferculis ſaturatus. Multum dimittis multum amanti nec crimen poſtea repetenti. Demonijs eam ſeptem mundas ſeptiformis ſpiritus Ex mortuis reſurgentem das cūctis videre priorem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

fercula alia q̄ꝫ ꝯuiuia vt ſcribit̄ in euā. Cibꝰ meꝰ eſt vt faciā voluntatez pr̄is mei q̇ miſit me Itē alibi Ego habeo cibū māducare quē vos neſcitꝫ. vn̄ cibꝰ xp̄i ē pctōres ꝯuertere. iuſtos ꝯfirmare. ꝛ. x. dragmā deꝑditā repare. Itē nota lr̄a ꝯmēdat btām ma. mag. in triplici ꝓuilegio Primo qꝛ dimiſſa ſtꝫ ſibi pctā multa ꝛ ꝯfirmata eſt. ne amplius ad pctā redire poſſet. qꝛ ſi habuiſſet ꝓpoſitū amplꝰ peccādi nō fuiſſet ꝟe penitēs qꝛ b. Gre. dt Nō eſt vere penitēs q̇ poſt ꝯfeſſionē ad pctā redire ꝓponit. Itē Aug. qui penitet cū ꝓpoſito āplius peccādi nō eſt ꝟe penitens ſed pm̄e deriſor. Scdm ꝓuilegiū ꝙ purgauit ipāz a ſeptē demonibꝰ vn̄ mane ſurgens iheſus ꝛ apparuit ma. mag. de q̄ eiecit. vij. demonia. i. ſeptē mortalia pctā que oīa in ſe habuit. Sꝫ de luxuria dubitat̄ qꝛ nuſq̄ꝫ legitur eaꝫ luxuriā ꝯmiſiſſe. vn̄ ſciēdū ſm̄ Boe. in de diſci. ſcho. ꝙ triplex ē luxuria Prima eſt in coitu. ſcda in guloſitate. tercia in ornatu veſtiū. ꝛ licet primā nō habuit. tn̄ ſcdāꝫ ꝛ terciā excellentiſſime in ſe habuit Sꝫ qm̄ ꝯtra hec. vij. vicia ſtꝫ ſeptē dona ſpūſſci ipē mūdauit eā ab oī vicio ꝛ pctō. Tercio dedit ei ꝓuilegiū vt eſſet ꝓma q̄ videret eū reſurgentē. Dicūt tn̄ q̇dā doc. ꝙ xp̄s ꝓmo ꝛ ꝓncipaliter apparuit ꝟgini marie. et addunt rōnez. qꝛ dignū erat vt eā ꝓmo ꝯſolaret̄. que ꝓ morte eiꝰ maiorē dolorē patiebatur Sꝫ alij dicūt ꝙ nō. ſed ꝓmo ma. mag. appꝑuit Rō qꝛ b. ꝟgo firmiter in fide ꝑmāſit ꝛ nūq̄ꝫ de filij reſurrectōe dubitauit. ſed oēs alij ꝛ apl̄i dubitauerunt. ꝛ ḡ necē fuit vt prius dubitantibꝰ fidem ꝯfirmaret ꝛ ſe viuū oſtēderet. ſed qꝛ b. maria mag. breuiter an̄ paſſionem vocauit vt eā firmiter in fide ꝯſeruaret. primo voluit ei apparere. etiā qꝛ ma. mag. ꝓncipaliter opus dilectionis poſt mortē xp̄i voluit exhibere. ſ. corpus eius vngere. qᵈ nullus diſcipuloꝝ fecerat. ḡ ꝓmo meruit xp̄z poſt reſurrectionem videre.

Hanc xp̄e. ꝓſelitā ſignas eccleſiam quam ad filiorum menſ[illegible]am vocas alienigenam Quam inter cōuiuia legis ꝛ gratie ſpernit phariſeus faſtus lepra vexat heretica. Qual' tu ſcis tā git te qꝛ peccatrix qꝛ venie optatrix. Quid nam haberet erga ſi non accepiſſet ſi non medicus adeſſet.

Itē nota duplex fuit ꝯuiuiū in domo ſymonis leproſi. Primū fuit corꝑale ad qᵈ xp̄us fuit inuitatus a ſymone leproſo. ꝛ illud ſibi nō placuit. vt aliquo mō pretactum eſt. Aliud fuit ſpirituale. ſ. penitentie ma. mag. que criſtum ad ſuum cor per penitentiam inuitauit. de hoc ꝯuiuio dr̄ in li. ꝓuer. Delicie mee ſunt eſſe cū filijs hōim. concordat p̄s. Hec reqes mea in ſeculū ſeculi. Nota ferculum eſt eq̇uocū. vn̄ꝰ Fercula ſunt epule varie. ſunt fercula currꝰ Fertilis eſto caput ꝓmi fero ferſqꝫ ſcdi. Sed poſtea. i. poſt illū locū vel poſt illud tp̄s aduer. lo. vel tp̄is Itē ſeptiformis eſt nomē adiectiuū cōis gn̄is cōpoſitū a nōie ſeptē ꝛ forma tanq̄ꝫ ex duobus corruptis Tūc ibi. Hanc xp̄e.

¶ Ultima ꝑticula illius proſe in qua autor ꝯmendat mariā magdalenam cum directione petitionis ad eam dicens. O chriſte (tu ſignas), i.

das intelligere(hanc).i.ꝑ hanc mariā mag.(ꝓſelicā).i.aduena eccl'am quā.ſ.exrānem(alienigenam).i.a fide alienā.tu vocas (ad mēſam).ſ.ad grām.filioꝝ.ſ.tuorū ſpūaliū.quā.ſ.mariā mag.(faſtus).i.ſupb⁹.phariſeus ſpreuit inter ꝯuiuia legis et gr̄e.ꝛ phariſeus ſpernit magdalenā. quā heretica (lepra).i.intrinſeca nequicia vexat.i.occupatā tenet Sed tu.ſ. xp̄e ſcis q̄lis ſit.ſ.ea q̄ tangit te.qꝛ peccatrix. ꝛ tñ etiā. qꝛ opatrix (venie) .i.remiſſionis pctōꝝ (nam) ꝓ qꝛ quid haberet (erga) .i.maria mag.que fuit erga ſm aiam et ſpūaliter ſi non accepiſſet.ſcꝫ.medicinam a xp̄o (ſi medicus)ſcꝫ xp̄us (non adeſſet).i.abfuiſſet.o xp̄e rex regum id eſt excellēs oēs reges diues .i. ſuper oēs. et tu exiſtens ſpes et gl'ia ſanctorū . ſalua nos

Rex regum diues in omnes nos ſalua peccatorum tergens cuncta crimina ſanctorum ſpes et gloria.

ſcꝫ gr̄a tua(tergens).i.abluens (cūcta crimina pctōꝝ.i.hoim peccantiū ¶ Notandū ex illo cantico autor inuit. ꝙ ꝑ ſymonē leproſum intelligere poſſumus ppl'm iudaicū q̄ ſꝑ inuidebat hōīb⁹ ſe ꝯuertētib⁹ ad fidē Sed ꝑ ma.mag.intelligimus pctōres redeūtes ad pn̄iam. vel poſſum⁹ intelligere eccl'am que orta eſt ex gentib⁹ q̄ gētiles ſunt alieni ꝛ aduene a regno celoꝝ. Sed ꝙ ipā ſtetit retro ſecus pedes dn̄i nō eſt aliud q̄ꝫ ꝙ nos ſequi debem⁹ xp̄i veſtigia in oꝑe virtutum. Sed ꝙ lauit pedes dn̄i nō eſt aliud q̄ꝫ ꝙ nos omnib⁹ iniuriā patientib⁹ cōpati debemus. Sed ꝑ hoc ꝙ terſit pedes capillis intelligimus ꝙ miſeris nō ſolū ꝯpati debemus. ſed etiā effectualiter ſubuenire in quib⁹ poſſit. hoc tangit Cathocū dixit Od dare potes gratis ꝯcedere roganti Sed ꝑ hoc ꝙ ipſa oſculata erat pedes eis dat nobis intelligere ꝙ illis(quibus ꝯpatimur ꝛ ſubuenimus)nō eo minus diligere debemus q̄ꝫ ſi nobis nullatenus nō diligerent. Itē nota autor dꝛ Quid nā haberet erga. ꝑ hoc tangit dictū euangelij. vnde dicitur Bene habentibus non eſt opus medico ſed male habentib⁹.qꝛ qui mūdus eſt non indiget niſi vt lauetur. Et ergo beata maria magdalena omnib⁹ membris(quibus peccauit) penitentiaꝫ egit pro ſuis peccatis. ¶ Item nota poſtq̄ꝫ maria magdalena in diuerſis locis deū predicaſſet ꝛ fidē xp̄ianā ꝛ ſigna in ꝩtute dei feciſſet. mortuos ſuſcitando leproſos mundando . ipſa intime cōtemplationis auida mente aſperrimū heremū petijt.ꝛ in loco angelicis manib⁹ ſibi preparato ꝑ triginta annos hōīb⁹ incognita ꝑmanſit . vbi nec aquaꝝ fluēta nec arboꝝ ꝛ herbarum erant ſolatia vt ex hoc manifeſtaretur ꝙ redemptor noſter ipſam nō terrenis ſed celeſtib⁹ epulis diſpoſuit ſatiare.qualibꝫ eīn die ſeptē horis canonicis ab angelis in ethera eleuabat̄ vbi celeſti agminum gl'ōſa cantica corporalibus auribus audiebat. vnde diebus ſingulis ſuauiſſimis dapibus eſt ſociata et inde ꝑ eoſdem angelos ad locum ꝓpriū reportata vbi corporalib⁹ alimentis indigebat. Sacerdos autem quidā religioſus deſiderans vitā ſolitariam duodecim ſtadijs loco eodem vicino ſibi cellam collocauit De q̄dam predicti ſacerdotis oculos dominus aperuit interiores ꝛ corꝑalib⁹ euidēter aſpexit qualiter angeli ſupra predictū locū in quo maria magdalena morabat̄ celitus deſcen

debant ⁊ eam in ethera ſubleuabant. et poſt hore ſpaciū eundem locum diuinis laudib⁹ reuocabant. Uolens igitur ſacerdos hui⁹ admirabilis viſionis veritatē agnoſcere creatori ſuo precib⁹ ſe commendans deuot⁹ ad locum ꝓperabat. cum ad vnius lapidis iactum propinquaret inua ſit eū timor et crura ipſius inceperūt tepeſcere ita ꝙ maxime perterrit⁹ erat. ipſe autē intellexit hoc eſſe factum et ſacramentū celeſte. ¶ Inuo cato igitur deo ⁊ diuino auxilio clamauit ad eā. Adiuro te per deum ſi ſis rationalis creatura q̄ in ſpelunca habitas vt mihi reſpōdeas. cui ma ria magdalena dixit. q꞉ ſic adiuraſti me. accede propius. vt ſcias verita tem. Cumq; die acceſſiſſet ait ad eum maria. meminiſti ne ex euāgelio de maria peccatrice que ad pedes domini peccatorum ſuorū veniam ꝓ meruit Cui ſacerdos reſpondit memini et triginta ſunt anni reuoluti. Dicit maria. Ego ſum illa et ꝑ tot annos oīibus hoībus incognita illum locū incolui. Sed modo a deo mihi reuelatū eſt vt ſum moritura dic ergo maximiono epō ꝓxima die reſurrectionis dominice oratoriū ſolus ingreditur ibi me inueniet. ſacerdos autem beatum maximianū adijt. et ei omnia per ordinem enarrauit. Sanctus ergo maximianus illa die oratoriū ſuū ingreſſus eſt ⁊ vidit btām mariā magdalenā in cho ro orantem cū multitudine angelorū. et ad eam accedere non audebat

Laurenti dauid magni mar tyr mileſq; fortis. Tu impe ratoris tribunal. Tu man⁹ tortorum cruentas ſpreuiſti. ſecu tus deſiderabilem atq; manu fortem Qui ſolus potuit regna ſuperare ty ranni crudelis. Quiuſq; ſancti ſan guinis ꝓdigos fecit amor militis ei⁹ dum modo liceat illum cernere diſpē dio vite preſentis.

Ipſa ꝯuerſa dixit ad eū Accede propius pater. ne fugias filiam tuā Cō uocato igiť vniuerſo cle ro cū ſacerdote predicto corpus ⁊ ſanguinem ihe ſu xp̄i beate marie mag dalene dedit que cum la chrimis accepit. Deinde maria magdalena ſe ip ſaz añ altare proſtrauit. vbi ſciſſima eius aīa mi grauit ad dominum. cu ius corpus btūs Maxi mian⁹ diuerſis conditu ꝫ aromatibus honorifice ſepeliuit. et poſt mortem ſuam iuxta ipſam ſe pre cepit ſepeliri.

¶ Pro terminis nota proſelicus proſelica proſelicum. idem eſt ꝙ alienus vel peregrinus. Et dicitur ab a quod eſt ſine procul. et ſalicus quaſi ſaliens ſeu veniens pro cul de partibus alienis. Sed faſtus eſt adiectiuum. et idem eſt ꝙ ſuper bus Inde faſtidium quaſi ſuperbia vel celſitudo.

Tunc ibi. Laurenti dauid magni martyr ⁊c.

¶ Iſtud eſt aliud canticum ob honorem ⁊ reuerentiam b. Laurentij

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

De ſancto Laurentio

compilatum.in quo autoꝛ tria facit Primo ꝯmendat btm̄ Laurentiū
rōe ſuarū virtutū Scdo ꝯmendat eū rōne ꝯſtantie in ſua paſſione. In
tercia ꝑte dirigit petitiones ad ſcm̄ Lauren. Scda ibi. Ceſaris tu faces
Tercia ibi O laurenti.dicēs ꝑmo ſic. O laurenti exn̄s (martyꝛ.qꝫ) ꝓ
et(fortis miles magni dauid).ſ.xp̄i (Tu ſpreuiſti tribunal) .i.ſedē iudi-
cialem(imperatoris) .ſ.decij ⁊ ſpreuiſti (cruentas) .i.crudeles(manus
tortoꝝ).i.eoꝝ qui penas inferūt Tu exiſtēs ſecutus(deſiderabilem) ſcꝫ
xp̄m ⁊ manu forte(qui).ſ.xp̄s(potuit ſolus ſuꝑare regna) .i.poteſtatez
(crudelis tyranni).ſ.dyaboli (vel) id eſt decij (Cuius).ſ. manu(fortis
xp̄i.ſanctus amoꝛ facit eius milites ꝓdigos).i.ꝓdigaliter effudētes ſan
guinē(dūmodo) ꝓ tamē(⁊ vt liceat ipos).ſ.ſcōs(cernere ip̄m) .ſ.xp̄m
veꝝ Dauid (diſpendio).i.ꝓ tedio ſeu faſtigio pn̄tis vite. ¶ Notandū
Jacobus apl's ſcribit in canonica ſua.ca.ij. Beatus vir qui ſuffert tēp-
tationem.qꝛ cū ꝓbatus fuerit accipiet coronaz vite In his vbis ad cō-
mendationē beati Laurentij duo tangunt Primo ſanctoꝝ in tribula
tione huius vite confortatio.cum dicitur. Beatus vir qui ſuffert temp
tationem. Secundo tangitur temptationis glorioſa remuneratio.cum
dicitur(accipiet coronam vite) De primo dicit beatus Jacobus ibidē
Scientes quoniā temptatio patientiā operatur.pacientia vo fructū bo
num. Et ſubdit. Deus em̄ neminē temptat. ſed vnuſquiſqꝫ temptat
a ſua concupiſcentia. Ut etiam dicit beatus Auguſtinus. ꝙ quotidia-
nis diſcimus experimentis eos grauius tēptari a cōcupiſcentia carnis.
Unde beatus Gre. Illos dyabolus pulſare negligit quos iure quieto
poſſidere ſentit. Sicut aliquis dum fuerit captus in carcere habet vnū
cuſtodem vel duos.ſi vero euaſerit oīs eum ſequuntur. Sic etiam eſt
de captis ⁊ euadētibus a dyabolo De ſecūdo dicitur in Apocalipſi
Qui vicerit faciam illum columnam in tēplo.et dabo ei coronā. ⁊ ſcri
bam ſuꝑ illum nomen nouum Item ex alio Qui vicerit dabo ei ſedez
mecū in throno meo Qui ergo in tribulationibꝰ huiꝰ ſeculi in virtute
fortitudinis perſeuerauerit. hic erit columna in templo ſanctificās cor-
pus eccleſie et accipiet coronā vite.⁊ habebit nomen nouum qd̄ os do-
mini nominauit.et eſt benedictū in eternū. Sed quia beatus Lauren
tius viriliter agens ſuſtinuit temptatiōes.ergo de ſua victoria iſta ſeq̄n
tia eſt compilata ¶ Scdo nota.ſcribitur Johannis.xij. Niſi granum
frumenti cadens in terrā mortuū fuerit ipſuz ſolum manet.vbi dr̄ glo-
ſa ꝙ criſtus ꝑ granum intelligit qui fuit mortuus ⁊ in paſſione fructū
attulit in reſurrectione. Un̄ Auguſtinus. Dominus iheſus chriſtus
erat granum mortificandum ⁊ multiplicandum. Mortificandū in in-
fidelitate iudeoꝝ Multiplicandū in fide chriſtianoꝝ Unde chriſtus du
plici grano comparatur. ſcꝫ grano frumenti ⁊ grano botri. Primum
granū ꝓficientes confortat migrandi in via mandatoruz dei due reſtat
eis ad celum Un̄ ps. Panis coꝛ hōis confirmat Chriſtus em̄ bene com-
paratur grano frumenti qꝛ frumentum meſſum ligatur.triturat.mo-
litur.coquitur ⁊ comeditur Sic chriſtus ligatus eſt. Unde Auguſtinꝰ
Ligatus eſt q̄ ſoluit cōpeditos Item flagellis tribulatus eſt. vn̄ Johs
in euang.tunc apph̄endit ieſum pylatus et flagellauit eū. Item mola-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

crucis attritus eſt. vñ Eſa. attritus eſt ꝓpt̄ ſcelera noſtra Itē in clibanū
inferni miſſus eſt. vñ in Leuitico ſcribit panis in clibano offerri dꝫ abſꝫ
fermēto ꝛ ꝯſperſus oleo Ibi panis xp̄m clibanus infernū ſ̄ꝰcat. fermen-
tū culpā. oleū grām Itē ꝯ cōmedit ſacramentaliter. vñ in euā. accipite
et comedite hoc eſt corpus meū Item ſi quidem panis iheſus nobis in
paſcha tā calidus ſeip̄m miniſtrauit Sic veniēs in clibano. vñ Bern̄.
Sicut butyrū in pane calido ita cor nr̄m liq̄fieri dꝫ in h̄ ſacramēto. hoc
ꝯſiderās b. Laurēti⁹ ꝑ iſto pane calido ſe in craticula calida obtulit do
mino deo. Ue 2° dr̄ Eſa. Si inueniat̄ granū in botro dicet̄ ne diſſipes
illud qm̄ bn̄dictio eſt Hoc granū fuit xp̄s in collegio apl̄oꝝ q̇ ſol⁹ inue-
niebat̄ qm̄ oēs diſcipuli relicto eo fugierūt de tali grano dr̄. O xp̄iane ne
diſſipes illud in corde tuo ꝑ p̄uaricationē qꝛ bn̄dictū eſt, in hoc em̄ ḡno
eſt oīs bn̄dictio. vñ Pau. ad ephe. q̇ bn̄dixit nos bn̄dictione ſp̄uali de tali
grano dr̄ alibi in ſcriptura epulare oēm mentē ꝯuertit in ſecuritatē h̄ pꝫ
bene in b. Laurē. q̇ tm̄ hoc grano fuit inebriatus ꝙ etiā ignē nō timuit
vñ b. Bern̄. q̇cūqꝫ guſtu caritatis ſemel ꝑfecte inebriatus fuerit ad om
nem laborē ꝛ dolorē nō areſcit dolorē nō ſentit loborat ꝛ nō laceſſit deri
pere ꝛ nō aduertit. et b. lauren. his ꝟtutib⁹ claruit. ideo hoc canticū in ip
ſius gl̄iam eſt ꝯpoſitū Itē nota laurentius dr̄ a lauro arbare de cui⁹
folijs antiquitus victores coronabant̄ ꝛ ꝑ hoc eius victoria deſignatur
habuit em̄ q̄ntuplicē victoriā. Primo habuit victoriam ꝯtrariā inſani-
em hoſtiū ip̄m ꝑſequēs. vñ de ip̄o dr̄ maximianus flāmaꝝ ſuꝑatis mini
ſtris oē humane inſanie reſtringit incendiū. Scdo habuit victoriā ꝯtra
ignē materialē quo exuſtus erat. vñ iterū dr̄ de eo corꝑali laborabat in
cēdio. Sed diuinus amor oēm ignis extinguebat ardorē. Tercio ha-
buit victoriā ꝯtra carnē ſuam carnalem ꝯcupiſcētiā refrenādo vñ de ip-
ſo iteꝝ dr̄. ecce b. Lauren. tranſiuit qui aduſtus non abhorruit ſed illu-
minat⁹ effulſit arſit ne arderet ꝛ ne vreret̄ exuſtus eſt. Quarto habuit
victoriā cōtra mūdū mūdi diuiſias ꝯtemnēdo. Un legit̄ de ipſo ꝙ the-
ſauros eccl̄e inter pauꝑes diſtribuit. Quito habuit victoriā ꝯtra ignē
gehenne. vñ de ip̄o dr̄ nunq̄ꝫ credere potuit momētarij hoſtiā cui⁹ fides
in eternū gehenne ꝯſtringebat ardorē merito ergo laurenti⁹ a lauro dr̄.
Itē autor appellat xp̄m. dauid Un dauid rex fuit qui interpretat̄ ma
nu fortis ꝛ deſiderabilis in aſpectu ꝛ ſumit̄ hic pro xp̄o. qꝛ xp̄s eſt fortꝫ et
potens in prelio. qꝛ ſicut dauid goliā ſuꝑauit ita xp̄s potentiā dyaboli
cōculcat et ē deſiderabil̄ in aſpectu. ipſe em̄ eſt in quē angeli proſpicere
deſiderāt ꝛ martyres ita in amore fuerunt accenſi ꝙ ſanguinem leti ꝓ
eius amore fuderūt ſperātes firmiter poſt vitam temporalem conſequi
vitā eternā. Un legitur in actib⁹ apoſto. Ibant apoſtoli gaudentes ꝛc.
¶ Nota dauid eſt nomen ꝓprium ꝛ ponitur hic indeclinabiliter Sed
tribunal eſt nomē neutri generis tercie declinationis ꝛ ſ̄ꝰcat ſedem iudi
cis. Sed ſperno eſt ꝟbum tercie ꝯiugationis. Prodigus eſt nomē adie
ctiuū ꝛ idem eſt ꝙ largus. ſed in ꝓpoſito beatus Laurentius dicit̄ pro-
digus. qꝛ largiſſime expendit corpus ſuum pro amore dei. Sed dūmo-
do eſt aduerbiū qualitatis. Sed liceat eſt ꝟbum impſonale ꝛ declinatur
tantum ꝑ tercias perſonas. ¶ Tunc ibi Ceſaris tu faces ꝛc.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

De ſancto laurentio

¶ Hic iam autoꝛ oſ̄dit ꝯſtantiā ſcti Laurentij quā habuit in ſua paſſione dicēs Tu laurēti (ꝯtēnis).i.ſpernis (faces) honoꝛes ceſaris et derides minas iudicis (carnifex).i.laniatoꝛ ⁊ (vſtoꝛ).i. crematoꝛ ꝯſumunt (vane).i.inutiliter (vngulas ⁊ craticula).i.inſtrumēta qbꝰ laniant̄ carnes ⁊ aſſant̄ ⁊ hoc referendo ſingula ſingulis ita ꝙ carnifex vane conſumit vngulas ⁊ vſtoꝛ vane c̄titulā Impiꝰ p̄fectꝰ vꝛbis.ſ.romane (dolet victꝰ).i.ſupatꝰ ab aſſato piſce.ſ.ſcō laurentio exn̄te cibo xp̄i Conuiuia domini.ſ.ſcūs lau.gaudet ſaturatꝰ (fauo).i.melle (ꝯreſurgenti.i. ſil̄ reſurgenti cū xp̄o.

Ceſaris tu faces cōtemnis ⁊ iudicis minas derides Carnifex vngulas et vſtoꝛ craticulam vane cōſumunt Dolet impius vꝛbis pꝛefectus victꝰ a piſce aſſato chꝛiſti cibo Gaudet domini conuiuia fauo ꝯreſurgenti chꝛiſto ſaturatus

¶ Notandū p̄mo legit̄ in paſſionali. qn̄ beatus Sixtus papa duceret̄ ad martyriū b.lau. fuit eius dyaconus ⁊ dixit ad b.ſixtuꝫ noli me relinquere pater ſcē ⁊ ſubiuxit quo ꝓgrederꝫ ſine filio pater quo ſacdos ſctē ſine miniſtro ꝓperas.cui b.ſixtus dixit nō ego te deſero fili neꝫ derelinquo ſꝫ maioꝛa tibi debent̄ ꝓ fide xp̄i certamina.qꝛ poſt triduum me ſeq̄ris leuita. his verbis b.ſixtus ꝯfoꝛtauit b. Laurentiū vt nulla toꝛmēta foꝛmidaret ⁊ poſtea ſixtꝰ fuit martyꝛizatꝰ b.Lau.cuſtodiuit thezaurum eccleſie quem ceſar voluit habere et litigando ⁊ ſupbiendo conſumere. fecit ergo vocari beatum laurentum ⁊ p̄ſentauit valeriano pꝛefecto vt deberet ab eo extoꝛquere thezaurum eccleſie qui dū interrogaſſet btm̄ laurentiū de thezauro. beatus laurentiꝰ nolens pꝛodere ſibi thezauruꝫ petijt inducias vt poſſit dare reſponſum pꝛefecto ⁊ medio tēpoꝛe congregauit multos pauperes quibus thezaurum eccleſie donauit perpendēs dictum dauiticū. Diſperſit dedit pauperibus ⁊c.tēpoꝛe vero induciarum elapſo beatus lauren.ſtans an̄ pꝛefectū fecit conuocari omnes pauperes dicēs. Hi ſunt qui thezaurū eccleſie in celeſtes thezauros depoꝛtauerunt quaſi diceret O pꝛefecte tua inq̄ſitio ē vana ⁊ inutilis.quia pauperes thezaurum eccleſie iam depoꝛtauerūt quo audito pꝛefectus iuſſit os b.laurentij plumbatis cedi. qui dum cederet̄ ridebat ⁊ dixit. O impie crudelis tyꝛāne pene tue dant refrigeriū anime mee. vbi quidam homo nobilis nomine romane vidēs btm̄ Laurentium perſpicuum tanꝙ̄ aerem intuebatur circa euꝫ angelum dei confoꝛtantē eum qui fuit ſtatim conuerſus ad fideꝫ et dixit ad btm̄ laurētium. video in te iuuenē pulcherrimum feſtina me baptizare. ¶ Secūdo nota.poſtꝙ̄ beatus laurentius nec timuit verba nec curauit verbera pꝛefectus dixit ad eum tota nox in te expandetur in ſupplicium. Beatus laurentius dixit mea nox obſcurū non habet ſed omnia in luce clareſcūt.cū hec dixiſſet. pꝛefectus dixit miniſtris afferte mihi lectū ferreū in quo laurentius requieſcat quo appoꝛtato expoliauerunt bea

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

tum Laurẽtiũ veſtibus ⁊ ligatus manibus et pedibus conſtrinxerũt cum ſuper craticulam ⁊ reliqui miniſtri ſuppoſuerũt prunas ardentes cũ ſic b. Laurentius puniretur ridendo dixit ad prefectum. O miſer ⁊ impie quid cedis iſte carbones preſtant mihi refrigerium. quia videtur mihi ꝙ ſup roſas dulcifluas requieſco tibi vero preſtant ſuppliciuꝫ eternum aſſatus ſum iam verſa ⁊ manduca. et btũs Laurentius dixit hec vba aſſatus ſum duplici de cauſa. Prima vt per ſuam conſtantiã prefecto faceret terrorem. Scđo vt vtrũqꝫ latus ⁊ omnia eius mẽbra pro chriſti nomine lacerarentur pro quo multitudinem premiorũ ſupauit Unde ſic poſitus in craticula dixit in medio ignis nõ ſum eſtuatus. qꝛ carbones tui non dolorẽ ſed refrigerium michi preſtant. His ſiquidem dictis leuabat oculos in celum dicens. gratias ago tibi domine quia ianuas vite ingredi merui his dictis ſubiunxit O domine cõmendo tibi ſpiritũ meum ⁊ ſic emiſit ſpiritum ⁊ requieuit in pace iuxta illud quod legitur in euãgelio. ꝙ poſt reſurrectionem dominꝰ apparuit diſcipulis iuxta mare tyberiadis et dixit eis filioli nunquid pulmentariũ habetis obtulerunt partem piſcis aſſi. hunc ergo piſcem aſſum ſeu aſſatũ autor in littera cõparat ad beatum Laurentium. qꝛ iſte piſcis aſſatus eſt xp̄o cum fauo mellis. id eſt cũ dulcedine virtutum quod etiam bene verificatur de beato Laurentio. nam in vita ſua tantis claruit virtutibus vt de eo dr̄ eccle. Beatus vir qui eſt inuentus ſine macula. ⁊ poſt aurum nõ abijt nec ſperauit in pecunie theſauris fecit eũ mirabilia in vita ſua et ergo dicit̄ de eo illud propheticum prius allegatum Diſpſit dedit pauperibus ⁊c. ¶ Item nota quadruplex eſt ignis quo iuſti purgant̄ ſcilicet ignis tribulationis. ignis temptationis. ignis dilectiõis. et ignis eruditionis De primo dr̄ pſalmiſta Igne me examinaſti ⁊ nõ eſt in me inuenta iniquitas. Sic etiam potuit dicere beatꝰ Laurentius qui thezauros eccleſie dedit paupibus De ſecundo dicit Iob ex eius ore lampades procedunt ſicut tede igne accenſo. Iſte tede ſtꝫ temptationes et ſuggeſtiones hac teda dyabolus totũ mundum in primis parentibus cremat de tali igne q̇libet ſollicite vigilare debet ne in ꝓpria domo cordis ſui comburetur. De tercio dicit̄ in leuitico. ignis in altari meo ſemper ardebit vnde ignis in altari ſemp ardẽs eſt charitas in corde feruẽs Uñ in euangelio nonne cor noſtrum ardens erat in nobis. Iſte ignis ſemper debet ardere. qꝛ charitas debet perſeuerare. vnde in prouerbijs Omni tẽpore diligit qui verus amicus eſt. De quarto dicit pſalmiſta Ignitũ eloquiũ tuum vehementer. Item Hieremias. Nunquid verba mea quaſi ignis ardẽs ⁊ malleus conterẽs petras ⁊ in hoc quadruplici igne b. Laurentius fideliter laborauit. Primum ſuſtinuit. Secundum depulit. Tercium compoſuit et augmentauit. Quartum ſemper ſecum conſeruauit.

¶ Pro terminis notandum eſt ꝙ ceſar eſt nomen dignitatis maſculini generis et dicitur a ceſon grece ꝙ eſt elephas latine. quia ceſar debꝫ eſſe potens inter ceteros homines ſicut elephas inter cetera animalia Sed fax facis eſt nomẽ tercie declinatõis feminini generis ⁊ ſignificat lumẽ ardẽs et differunt fax et teda. Uñ verſus Semper ſacra faces te-

De ſancto laurencio

des ꝯnubia poſcūt Occōteno eſt vbū tercie ꝯiuga.tranſi. Sed mine arū eſt nomē plu.nu.tm̄ pme decli.ꝛ dicunt̄ opprobria Jn̄ minoꝛ aris eſt de po.ꝛ ſt minas imponere Sed derideo eſt vbū tranſitm̄ ſcde ꝯiu.ꝯpoſitū a de et rideo Sed vngula vt hic ſumit̄ dꝛ ferrū incuruatū cum quo mo uetur ignis Sed cōuiuia eſt nomen fe gn̄is.et dꝛ aliquis vel aliqua ex- iſtens cū alio in conuiuio

Tunc ibi O laurenti ꝛc.

O laurenti militum dauid inuictiſſi me regis eterni Apud illum ſeruulis ipſis deprecare veniam ſemper Martyꝛ mileſqꝫ foꝛtis.

¶ Hic au.ꝯn̄ter dirigit petitionē ad b.lauren.di. O laurenti martyr ꝛ foꝛ tis miles inuictiſſime mi lituꝫ.i. inter oēs milites dauid eterni regis tu de pcare apud ipm̄.ſ.regem (ſemp veniā).i.indulgentiā (ſeruulis).i.famulus ipſius.ſ.regis eterni.

¶ Notandū au.in lr̄a tangit dignitatē ſcti laurentij. que inter ceteros martires hꝫ tria priuilegia quantū ad officiū Primū ē inuigilia qꝛ be. Laurē.ſolus inter martires hꝫ vigiliā Sed vigilie ſcoꝝ ꝓpter mltas in ordinatiōes in ieiunia ꝯmutate ſtꝫ.mos em̄ fuit vt in feſtiuitatibꝰ ſctōꝝ hoies cū vxoribꝰ ꝛ filiabꝰ ad eccl̄am venirant et ibi cū luminaribꝰ perno ctabant. ſed qꝛ multa adulteria in his vigilijs fiebant ſtatutū eſt et fuit vt vigilie in ieiunia vterent̄.nomē aūt antiquū retētū eſt. qꝛ nō ieiunia ſed vigilie appellant̄ Scdm̄ eſt in octaua.qꝛ ipe ſolus cū b. ſtephano hꝫ octauā inter oēs martires.ſicut martinus inter cōfeſſores. Terciū eſt in vſibꝰ antiphonarū quos ipſe ſolus et paulus hꝫ.ſed tn̄ diuerſimode. qꝛ ſcūs paulus hꝫ eos ꝓpter excellentiā pdicatōis. ſcūs vo Lauren. ꝓpter excellentiā paſſionis Scdo nota.autoꝛ vocat xp̄m dauid fortē. vn̄ legit̄ in pmo regū cū ſamuel vnctus eſſet in regem dauid fuit decoꝛꝰ in facie quē pater eiꝰ miſit ad fratres vt poꝛtaret eis cibū ꝛ aſcēdit ad pliū phili- ſtinoꝝ cū ǵ ꝓclamatū eēt ſingulare certamē ꝯtra goliā gigātē ipe pua- luit in funda ꝛ lapide ꝛiſte dauid pfigurauit xp̄m regē vt d.b. Aug.ſup genoloyā dn̄i mathei pmo.vn̄ dauid manu foꝛtis interp̄tat̄.ſupauit em̄ golyā.i. dyabolū ꝛ poſtea factus eſt pr̄ multarū gentiū qui om̄ibꝰ pr̄eꝫ ſe vocare ꝯceſſit dicēs.ſic aūt oꝛabitis pater nr̄ ꝗ es in celis ꝛc. Sic au.in ꝓpoſito vocat xp̄m dauid ꝛ b.lauren.militē eius qm̄ dn̄m imitatus eſt in foꝛtitudine ꝛ militia triūphali.fuit em̄ inuictus gracia ſpūſſci ꝛ in vtu te ꝓceſſit ꝯtra goliam .i. decium impatoꝛē miniſtrū iniquitatis.et pua- lens ſecutus eſt xp̄m ꝛ ꝯfiſus eſt in adiutoꝛio ſui dauid oēs inſidias ini- micoꝝ non timuit ſed prunas craticule cū alijs penis foꝛtiſſime ꝓ reg- no dei Itē nota ſcūs laurentiꝰ dꝛ inuictiſſimus ꝛ excellentiſſimꝰ mar tir nō ꝓ tāto vt nullus alius martir tanta ſit paſſus ſed ꝓ tanto.qꝛ eius martiriū a ſanctis doc.magis eſt approbatū. licet em̄ aliq̄ martires legū tur plura ꝓ xp̄i noie ſuſtinuiſſe tn̄ eoꝝ martyꝛiū non in tantū eſt appro batū.vel ꝓ tāto dꝛ excellētiſſimꝰ qꝛ fuit excellētis dignitatis.nā fuit ar- chidiaconus ſiue leuita romanꝰ ſic de ipo legit̄ Pro ēminis no.miles ē noⁿ dignitatꝫ deri.a.ver.milito. Sed inuictiſſime eſt ſuplatiuus hꝰ nōis inuictus ꝛ dꝛ ille ꝗ nō pt vinci. Sed ſeruulus ē diminutiuū a nōie huius

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

¶ (Congaudēt) Iſtud iā eſt aliud canticū in laudē ⁊ honorē .b.ꝟgis cōpilatū ⁊ cantat̃ ad laudē aſſumptionis ꝟginis gl'oſe. ⁊ diuidit̃ ꝑncipaliter in tres ꝑtes. In ꝑma ꝑte deſcribit gaudiū angelicū in aſſumptiōe ꝟginis gl'oſe. Scd̄o facit exclamationē de excellenti gl'a b. ꝟginis. Terciº ꝯmēdat eam in diuerſis ꝟtutibꝰ Scd̄a ibi. q̄꞉ celebris. Tercia ibi. Celi

Congaudent angelorum chori glorioſe virgini. Que ſine virili cōmixtione genuit. Filium qui ſuo mūdū cruore medicat. Nam ipſa letatur. ꝙ celi iam conſpicat̃ principem In terris cui quondaꝫ ſuggēdas virgo mammillas prebuit.

bri virgo ⁊c. di. ꝙ (Chori id eſt turbe angelorum. (congaudent) .i. ſimul gaudent (gl'oſe virgini marie q̄) ſcꝫ maria (genuit filiuꝫ) ſcꝫ xp̄m (ſine virili cōmixtōe) .i. ſemie (q̄) ſcꝫ filius (medicat) id ē ſanat (mōm ſuo cruore) .i. ſanguie (nam) ꝓ qꝛ (ip̄a) maria (letat̃) ſcꝫ ex eo ꝙ ipſa (ꝯſpicat̃) .i. videt ⁊ cōtemplat̃ (iam ꝑncipē celi cui) .ſ. ꝑncipi. ip̄a maria (ꝓbuit quondam) .i. prius (in terris mām̄illas ſuggendas) .i. ad ſuggendū. ¶ Notādū ſcribit̃ in canticis cāticoꝝ ca. viij. q̄ eſt iſta q̄ aſcēdit de deſerto delicijs affluens innixa ſuper dilectū ſuū. In his ꝟbis duo tangunt̃. Primo b. virginis in hac vita multiplex tribulatio cū dꝛ de deſerto. Scd̄o eximius honor quo eſt decorata cū dꝛ delicijs affluens. Circa qd̄ no. ꝙ q̄uis b. ꝟgo ſpūſctō repleta habuit gaudia ineſtimabilia tn̄ multꝫ paſſionibꝰ erat occupata in egyptum fugiendo filiū ꝑditū q̄rens. ⁊ maxime ſibi in ſua paſſione cōpatiēdo. iuxta ꝓphetiā ſymeonis. Et tuā ipſius aiam ꝑtranſibit gladiꝰ Vn̄ iſte tribulationes vocant̃ deſertū. ꝑ qd̄ opꝫ trāſire quēlibet ad terrā promiſſionis. legit̃ in li. Exo. cū filij iſrael egreſſi erāt de terra egypti tranſiuerunt multis annis ꝑ deſertū donec venirēt ad terrā ꝓmiſſionis. ē g̊ verbū ꝓpoſitū ꝟbū admiratōis angeloꝝ q̇ mirati ſeu admirati ſꝫ in aſſumptiōe ꝟgis gl'oſe dicētes. Que eſt iſta q̄ aſcendit ꝑ deſertū .i. detribulatōibꝰ Vn̄ b. Jo. euā. dt apl'is in diuerſas regiones mūdi ſubeuntibus. virgo btā in ſua domo iuxta montem ſyon ꝑmanſit oia loca filij ſui. ſcꝫ locū baptiſmi. ieiunij. paſſionis. ſepulture. reſurrectiōis. aſcenſionis q̄꞉ diu vixit ſedule viſitauit Terº legit̃ in paſſionali ꝙ dn̄s ip̄aꝫ tanto honore decorauit. ꝙ cū tranſitura eſſet ad requiē ipſe deus cū oībꝰ apl'is pn̄s erat ꝓpe torrentē cedron. nō longe a ciuitate hierl'm et ibi multitudo angeloꝝ btām virginē ad requiē aſſumpſerūt. in cuiꝰ laudem ſequētia cōpoſita eſt ⁊ ꝯpilata. Itē no. ꝙ oē myſteriū filij dei occultuꝫ erat angelis ab initio. ſed cū notuꝫ fieret angelis gaudētes admirati ſꝫ in oībus geſtis ⁊ in oībus circūſtantijs xp̄i. nō ſolū admirati ſunt de xp̄o. ſed de glorioſa virgine eius matre q̄ in gl'ia aſſumpta eſt affluens delicijs id eſt celeſtibꝰ voluptatibꝰ. ⁊ ē enixa cū filio ſuo in eterna reqe. Sed dubitat̃ cur filiꝰ aſcendēs in celū nō fecit ſecū aſcendere matrē. q̇ latroni ꝓpter ſcelera ſua ſuſpenſo dixit. hodie mecū eris in ꝑadiſo. cur non ſta-

tim in aſcenſionẽ ſuã eã aſſumpſit. Rñdet ꝙ xp̄s ꝓpter ſalutẽ humani
generis venit in mundũ. ⁊ ꝓpter eandẽ ſalutẽ elegit eũ. idõ ꝑ aliqđ xp̄us
voluit eã remanere in terris ꝓpter plura. Primo ꝓpter diſcipuloꝝ ⁊ fi
deliũ xp̄i ꝯſolationẽ ⁊ eruditionẽ in multis. q̄ ſpecialr̄ ei cõſtabant. Vñ
matheo reuelauit ꝙ de magis et ſtella ſcripſit ⁊ occiſionem innocentũ
Et manifeſtauit luce de miſſione gabrielis archangeli ⁊ de ceteris xp̄i
natiuitatẽ et cõceptionẽ ꝯcernentib⁹ ſcripſit. ⁊ q̄ de infantia ſaluatoris
mirantur. et ꝙ de virginitate marie in partu credit̃ ⁊ añ et ſic̃a a nullo
niſi ab ip̄a v̄gine imo ſalua v̄tute receperũt. vñ b. Jo. euan. In ꝑncipio
erat v̄bũ ⁊ v̄bũ erat apud deum hec ꝯferens in corde ſuo. vñ b. Bern̄ in
omelia Stabat iuxta crucẽ ihu ⁊ reliqua. Scđo ad eruditionẽ in multꝫ
de quo etiã iam dictũ eſt. q꞉ euãgeliſtas . et multos alios informauit de
geſtis et factis xp̄i. vñ recte virgo mater poſt filij ſui aſcenſionem debuit
remanere. vt eccl̄iam inter vndas ꝑſecutionũ tũc tp̄is valde fluctuan-
tẽ v̄bo cõfirmauit v̄bo et exemplo. ſi em̄ dñs hinc migrãs matrẽ ſecum
duxiſſet puſillus ille grex fidelium deſperare potuiſſet tanq̃ derelictus
et obliuioni dat⁹. vñ b. Bern̄ migraturus ex hoc mũdo dñs matrem in
eo reliquit pie ſimul ⁊ pulchre ordinans vt vtraqꝫ eccl̄ie portio trium-
phans videlicet ⁊ militãs viſibili et inuiſibili ſolatio foueret̃ ab illa xp̄o
in celum aſſumpto. Tercio ꝓpter cremẽtũ fidei ex ſua preſentia meritꝫ
et exhortationibus Quarto remanſit in mundo ꝓpter augmentatõeꝫ
ſui meriti. ⁊ eiſdem complecionẽ diuina em̄ diſpoſitione ꝑiodos natura
lis vite eius ſic putant̃ eſſe ꝓportionate meritis ipſius ꝙ ꝓportionabili
ter creuit in merito q̄ntũ proceſſit in etate Quinto ad hoc vt eſſet for-
ma diſcipline xp̄i ⁊ exemplar ꝑfectionis vite xp̄iane. Vñ Ambroſius
ſuper Lucam ſit nobis tanq̃ in imagine deſcripta virginis vita marie.
in qua velut in ſpeculo refulget ſpecies caſtitatis ⁊ forma virtutis hinc
ſumatis exemplũ viuendi. vbi tanq̃ in exemplari exẽpla probitatis ſuf
ficientiſſime inueniunt̃ quid corriget̃. quid fugere. quid tenere debeatis
talis em̄ fuit maria vt eius vita omniũ fieret diſciplina. et ſpecialr̄ ipſis
fidelibus pro tunc fuit exemplar patientie ⁊ cõſtantie in tribulationib⁹
iniurijs et aduerſitatibus. recte ḡ virgo mater poſt filij aſcenſionem in
eccleſia remanere debuit vt ipſas inter vndas perſecutionum conforta
ret. Item nota lr̄a đt (congaudent) vñ Bern̄. đt de aſſumptione vir-
ginis hodie btãm virgineꝫ celum ſuſcepit angeli laudando archangeli
gaudendo. throni iubilando. dominatões exultando. principatus pſal-
lendo. poteſtates organizãdo. cherubin cytharizando. et ſeraphin hym-
nizando. ergo bene dicitur (congaudent angeloꝝ) Item littera dicit
(que ſine virili ⁊c.) vnde ſanctus Bern̄. Maria fuit ſine pudore fecun-
da. ſine grauedine grauida. ſine labore puerpera ¶ Nota virilis eſt no-
men adiectiuum deriuatum a nomine vir. Sed medico eſt verbuꝫ pri
me coniugationis trãſitiuũ deriuatum a nomine medicis. Sed conſpi
cor eſt verbũ deponentale ꝑme cõiugationis. et differunt conſpicor me
dia breuis et conſpicor media longa. Unde Conſpicor ſuſpicio conſpi-
cor colligo ſpicas. Quam celebris)

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

¶ Hic au.facit exclamationem de glõa btẽ virginis marie di.(O q̃z ce-
lebris) id eſt veneranda (maria mater) ihu.(creditur angelis.q̇)ſcʒ an-
geli (cognoſcunt ſe debitos famulos) filij illius marie (q̃z).i.q̃z magna
(glõa iſta virgo colit̃).i.honorat̃ in celis(q̃ p̄buit hoſpiciũ dño celi) id eſt
deo hoſpiciũ ſui ſanctiſſimi corpis(o q̃z ſplendida).i.clara (ſtella maris
id eſt maria (rutilat).i. ſplendet et choruſcat (polo).i. in celo (que) ſcʒ
maria (genuit lumen oĩm aſtrorꝝ).i.ſtellarꝝ (⁊ omniũ ſpirituum) id eſt
angelorꝝ. Sciendũ iſta ſententia ꝓcedit per locum a maiori ⁊ habuit
originẽ ab vno articulo decalogi id ẽ decẽ p̄ceptorꝝ vbi dꝛ honora patreʒ
et matrem vt ſis longeuus ſup terrã. Ex iſto arguit̃ ſic.qui aliquid pre
cepit amplius tenet̃ hoc idem facere. Sʒ qꝛ dñs p̄cepit parentes honorare
ergo et ipſe magis tene-
bat̃ queadmodũ et fecit.
Maior pʒ p apl̃m dicen-
tem verbuʒ ſine ope fru
ſtrat̃. minor ptʒ ex fide.g̊
ſequitur cõcluſio veraq̄
maria ſit celebris angel̃.
⁊ nõ ſolũ angelis ſʒ etiaʒ
xp̄o ⁊ omibus celeſtibus
Item no.lrã dt (q̃z cele
bris) vñ ſanctus Grego
di.quis cogitare ſufficit
q̃z glorioſe hodie regina
mundi proceſſit quanto
deuotionis affectu in eius
occurſu celeſtium legiones prodierunt quantis ad thronum tantis ſit
deducta q̃z placito vultu et ſerena facie quãtiſq̄ amplexibus a filio ſuo
ſit ſuſcepta ſuper omnem creaturam eleuata. credendum tamen eſt q̄
dei filius ſibi occurrit atq̄ ſuper omnes choros angelorum eam collo-
cauit. alias non impleuiſſet quod in lege precepit dicens. honora patreʒ
et matrem ⁊c. ¶ Item notãdum de hoc q̄ dicit (domino celi) ⁊ hoc q̄
dicit in terris cui quondaʒ q̄ beata virgo maria in filio ſuo omnia ope-
ra miſericordie adimpleuit. Ipſa em̃ filium dei ſumnum peregrinum
exiſtentem cum in hunc mũdum veniſſet in hoſpitio ſui corporis ſuſce
pit. eſurientem pauit. ſitientem mammillis ſuis potauit. ipſum a iudeis
comprehenſum viſitauit. ipſum nudum veſtiuit. tunicam ei conſuen-
do. ex quo ergo omnia opera miſericordie in filio ſuo adimpleuit meri-
to ergo a filio ſuo deducta ad eterna gaudia. ¶ Item nota dicit maria
rutilat polo vbi ponit partem ꝓ toto per ſynodochen. Unde duo ſunt
poli in ſpera celeſti. ſcilicet polus articus et polus antarticus his duobus
polis celum voluitur. Et ſic autor ſumit polum pro ſpera ſuprema in
quo eſt requies ſanctorum Sed circa aſcenſionem v̾ginis glõſe dubita
tur Utrum vere mortua fuerit ex quo non dicitur dies eius depoſitio-
nis vel natalicie vel obitus ſicut aliorꝝ ſanctorꝝ ſcilʒ aſſumptionis. Rñ-

Quaʒ celebris angelis maria mater
ieſu creditur. Qui filij illius debitos
ſe cognoſcunt famulos. Qua gloria
in celis iſta virgo colit̃. Que dño celi
prebuit hoſpicium ſui ſanctiſſimi cor
poris Quã ſplendida polo ſtella ma
ris rutilat. Que omnium lumẽ aſtro
rum et hoĩm atq̄ ſpirituum genuit

De aſſumptione marie

deᷣ ꝙ ꝓ certo et indubitāter habendū̄ eſt ſeu tenendū ꝙ vt hodie vͥgo
mater migrauit de hoc corꝑe ⁊ vere mortua fuerit ita ꝙ ſub tali genera
li lege cōcluſa fuit q̄ ꝯſtitutū eſt hōibꝰ ſemel mori. ad Ro. ix. vñ nec filiꝰ
eiꝰ ex illa lege eximi voluit. certū ḡ habeᷣ ꝙ ſubiijt mortē tꝑalem. ptꝫ ḡ
error opinionuꝫ illaꝝ q̄ꝝ vna di. ꝙ tꝑe p̄fixo de hac vita mortali vͥgo dei
genitrix ad vitā immortalē ſine morte fuerat in celeſtē ꝑadiſum trāſla-
ta queādmodū factū fuiſſet in ſtatu innocētie. ⁊ hꝫ opinio iſta rōnē q̄a
deꝰ voluit ⁊ ita ꝓ redēptione gn̄is humani diſpoſuit. Siľr ſcd̄a opinio
nō ē ſuſtinēda q̄ di. ꝙ vͥgo mater viua ad ꝑadiſuꝫ terreſtrē queādmodū
Enoch ⁊ helyas trāſlata ſit ſič dr̄ d Jo. euā. ⁊ de his q̄ cū xp̄o reſurrexeᷣt
qui opinanᷣ ad illum finē vt tꝑe antixp̄i ꝯtra ip̄m teſtes irrefragabiles
inueniantᷣ tam ex ꝑte legis q̄ꝫ etiā ex ꝑte nature. ⁊ tꝑe legis xp̄i Sed du
bitatur q̄ p̄ceſſerūt eius obitum ⁊ an dn̄s obitum futurum p̄nunciauit
de his. ſic legiᷣ die q̄dā dū in filij ſui deſideriū cor vͥginis gľoſe vehemē-
ter accenderetᷣ eſtuanſqꝫ animꝰ cōmoueretᷣ ita vt ad interiorē abūdan
tius lachrymaꝝ excitaretᷣ effuſionē quatinꝰ deinceps ſubtracti filij nō
valens ferre ſubtracta ſolatia. iuxta illud in canticis. aīa mea liq̄facta eſt
⁊c. ſanctiſqꝫ angelis indeſinenter eā viſitantibꝰ ad honorē ſui dm̄ reuerē
ter cuſtodientibꝰ ſui deſiderij. vehemētiā vt credi fideliter pōt inſinuās
atqꝫ di. narrate dilecto. qꝛ amore langueo. tam diuina inſpiratiōe occul
ta q̄ꝫ aꝑte legationis nuncio vicinos dies ſui obitus eſt p̄nunciatꝰ Nec
mirꝫ qꝛ illud ſanctis martiribus. ſiľr apľis et ceteris ſanctis freq̄ntiſſime
legimꝰ fore ſcm̄ cur in illo minor eſſe deberet virgo b. Sciuit em̄ b. Pe-
trus vicinū ſuū obitū cū dixit certꝰ ſum qꝛ velox ē depoſitio etiā taber-
naculi mei. Angelus etiā cū multo lumine eidē apparēs et reuerenter
eā vt matrē ſui dn̄i ſalutans die tercia eſſe aſſumēdaꝫ ſibi p̄dixit. Hꝫ an
apoſtoli fuerūt ꝯgregati ad eius exequias celebrandas. btūs Augꝰ ſer-
mone ſexto hodierne feſtiuitatis dicit ex antiq̄ ⁊ veriſſima traditiōe ac-
cepimus ꝙ tꝑe glorioſe dormitionis eius cum quidaꝫ ſancti apľi ad ſal-
uandas gentes in orbem terraꝝ fuiſſent diſperſi momētū tꝑis in altum
ſublati hieroſolimis ꝯuenerūt ⁊ cū illic eēnt angelica viſio eis fcā eſt di-
uinaqꝫ cantica audiebant ⁊ ita cum diuina ⁊ celeſti claritate in manus
dei ſcām aīam ꝯmēdauit Jtē dyoniſius de diuinis nōibꝰ dicit nos ⁊ tu
ſcꝫ thymotee ⁊ multi ſcōꝝ fratꝝ nr̄m in viſione corꝑis vitā inchoantis.
et deū recipientis ꝯuenimus. i. in morte. b. vͥginis de qua corpus domi-
ni ſepultū eſt ⁊ q̄ dei filiū in vtero ſuo recepit et ſubdit aderat ibi et eius
frater Jacobus ⁊ petrus vtex honorabiliſſima theologoꝝ ſummitatis
qd̄ dcm̄ exponēs dn̄s Alber. in poſtilla dt apľi et multi alij ex diſcipulis
quoꝝ ꝯgregatione interfuit Dyoniſius ibidē. deinde placuit poſt viſio-
nem ſumme ſacerdoti vt vniuerſe hierarchie ſimul laudē dederūt qm̄
vnuſquiſqꝫ idoneus erat potēs laudare bonitateꝫ infirmitatis eius qd̄
exponēs dominus Albertus di. ꝙ poſtea viſum eis vt vnuſquiſqꝫ dice
ret in laudem humanitatis ipſius ⁊ de corpore eiꝰ quod deum ſuſcepit
vt habetur alibi. placuit poſt viſionē vniuerſe ꝙ hierarchie laudareᷣt ſi-
cut vnuſquiſqꝫ ſufficiens infinite virtutis bonitateꝫ tearchice infirmi-
tatis. id eſt humane infirmitatis. ¶ Pro terminis notandum ꝙ celes-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

bꝛís eſt nomen a diectiũ ꝯpabile ⁊ mobile. Item creditur eſt paſſiuũ huius vbi credo Sed rutilo eſt vbũ neutrale ꝓme ꝯiugationis. ⁊ idem eſt ꝙ ſplendere. Vñ rutilus a um. i. ſplendidus a um. Nũc ibi. Te celi ꝛc.
¶ Hic au. ꝯmẽdat btãm vginẽ ex multis virtutib⁹ et diuiditur in duo Primo facit qḋ dictũ eſt. Scḋo dirigit ꝑtitionẽ ad btãm vginem ibi

Te celi regina hec plebecula pijs cõcelebꝛat mentibus Te cantu melodo ſuper ethera vna cum angelis eleuat Te libꝛi virgo concinunt pꝛophetaꝝ choꝛus iubilat ſacerdotum. apoſtoli chꝛiſtiqʒ martires pꝛedicant. Te plebis ſexus ſequitur vtriuſqʒ vitam diligẽs virginalem celicolas in caſtimonia emulans.

Eccl'a ğ cũcta dicens primo ſic O regina celi maria (hec plebecula). ſ. fideliũ (concelebꝛat). i. veneratur (hodie) in die aſſumptiõis tue (te pijs . i. deuotis mentib⁹ (⁊ eleuat). i. extollit (tecũ angelis). ſcʒ. btis (melodo) . i. ſuam cantu (ſup ethera). i. celos Et vgo libꝛi ꝓphetaꝝ (ꝯcinũt). i. ꝑdicant te (⁊ choꝛus). i. turba ſacerdotũ (collaudat . i. ſit̃ laudat te apl'i (qʒ) ꝑ et martires xp̃i ꝑdicãt te (et ſexus vtriuſqʒ plebis). i. ſexus maſculin⁹ ⁊ feminin⁹ (ſequit̃ te) ſcilʒ laudib⁹ (emulans). i. inuitans (celicolas). i. in celo exiſtẽtes (in caſtimonia). i. caſtitate ¶ Notandũ autoꝛ ꝯmẽdat beatã virginem ex omnib⁹ ꝑſonis mundi. dans in hoc exemplum certitudinis dicens quoniã ipſa eſt de qua omnes pꝛophete pꝛedixerũt. Pꝛimo ꝯmendat eam cum populo hui⁹ mundi tanquam poꝛtum ſalutis. in quo omnis anima fidelis requieſcit. Scḋo ꝯmendat eam ex vaticinio pꝛophetaꝝ. quia ipſa eſt terminus omnis pꝛophetie. Tercio ꝯmendat eã ex dignitate ſacerdotali. quia ipſa eſt templum ſacerdotij eterni. quia tale templũ ingreſſus eſt ſummus pontifex poꝛta remanẽte clauſa. vt legit̃ in ezechiele Quarto ꝯmendat eã teſtimonio apoſtoloꝛũ qui poſiti ſunt in teſtimonium xp̃i. Vñ virtute magna reddebant apoſtoli teſtimoniũ reſurrectionis etiaʒ alterius myſterij. ſcʒ natiuitatis aſſumptionis purificationis ꝛc.
Quinto cõmendat eã ex caſtitate virginali. quia ipſa fuit virgo in partu. añ partum. ⁊ poſt partum nam ipſam ſequitur ſexus vterqʒ cũ deſiderio virginali. modo ſm cõmentatoꝛem. Deſideriuʒ naturale impoſſibile eſt vt fruſtret̃. ex. xij. methaph̃. ⁊ naturale deſideriũ hominis ſemper eſt ad bonum. vt dicitur pꝛimo ethicoꝛum. ergo vita virginalis cum ſit vita optima ab hominibus apperietur. vnde omnes naturaliter ſequũtur virginẽ glorioſam diligentes vitaʒ caſtam. vt fiant ſimiles et participes celeſtis dignitatis. ¶ Item nota hec ſententia põt myſtice intelligi de ſupceleſtibus. quia legitur in paſſionali. ꝙ xp̃o aduenіente cũ eo venerunt turbe angeloꝝ patriarcharum confeſſoꝛum ⁊ vginũ. et ergo dicit̃ in canticis Circũdabãt eam floꝛes roſarum. id eſt roſei cetus martyꝛũ ⁊ lilia conuallium. id eſt agmina cõfeſſoꝛum angeloꝛuʒ virginum

et ſcribitur ibidē apl'i cantant poſt eam quo progredieris virgo prudēti‑ſſima. ¶ Item nota. poſtq̄ȝ beata virgo ſpiritū emiſit apoſtoli reuerenter corpus eius acceperūt. et ſup pheretrum poſuerunt. ⁊ dulciter cātauerunt qd̄ audientes iudei interrogauerunt quid hoc eſſet. quibus tūc dictū eſt. ꝙ mariā deferrent mortuam. tunc dixerunt. venite occidamꝰ eos. et corpus qd̄ ſeductorem portauit igne cōburamus. qui dum dixiſſent. lux immenſa circūdedit eos. vt ex nimia claritate territi facti ſunt veluti mortui. Ex quo miraculo q̄ȝ plures iudei cōuerſi fuerūt ad fidez Sic diſcipuli liberati corpus Marie in monumentū depoſuerūt. Tercia vero die anima redijt ad corpꝰ. et de ſepulchro prodijt glorioſum. ſic qȝ ad ethereum ſumitur thalamū angeloꝝ ¶ Pro terminis nota plebecula eſt nomen diminutiuum a plebs. et idem ſignifcat. Sed melodus a um. eſt nomen adiectiuū deriuatum a nomine melos. Sȝ ether eſt nomē maſculini generis carens plurali numero. ⁊ habȝ em vel a in accō. ¶ Item celicola eſt nomen cōis generis deriuatum a nomine celum. ⁊ a v̄bo colo. et dicitur aliquis habitās in celo. ſed caſtimonia eſt nomen feminini gn̄is. et idem eſt ꝙ caſtitas. Nūc ibi. Eccl'a ḡ cuncta.

Eccleſia ergo cūcta te cordibus teqȝ carminibus venerans. Tibi ſuaȝ manifeſtat deuotionez p̄catu te ſupplici implorans maria. Ut ſibi auxiliū circa dominū eſſe digneris per euum

¶ Hic autor dirigit petitionē ad v̄ginem glorioſam dicens (Ergo cuncta eccleſia) id eſt omnis congregatio fideliū (celebrans) .i. honorans (te cordibus) qȝ pro et (carminibꝰ) id eſt cantu. manifeſtat tibi ſuam deuotionē (implorans) id eſt inuocans (te ſupplici p̄catu) .i. humili oratione (vt tu digneris) id eſt velis (eſſe ſibi auxiliuȝ) circa dn̄m chriſtum (per euum) .i. eternaliter.

¶ Notandum legitur in quodam libro ꝙ glorioſa virgo maria tempore mortis ſue penetrauit purgatorium ⁊ infernū. attamen ſine pena illeſa exiuit Dicunt quidā ratione ſuper iſto ꝙ virgo glorioſa propterea fuit in purgatorio. vt videret tribulationes penaꝝ ⁊ multiplicationes eorundem. quas anime ſuſtinerēt in purgatorio. vt tanto citius mota ad miſericordiam exaudiat peccatores. ¶ Item legitur ibidē ꝙ ꝓpterea virgo beata in celis locata eſt ad dexteram filijſui. vt cū aliquis pctōr eſſet damnandus ipa ꝓmpta eſſet ad interueniēdum pro peccatore quare fidelis mediatrix appellatur. ¶ Item nota tempore aſſumptionis beate marie v̄ginis hec nouem circa eam facta dicūtur ſeu exhibita beate v̄gini Marie. ſ. angelica cōſolatio. omnium apoſtolorum congregatio. ſine dolore conſummatio. ſepultura in valle ioſaphat. preparatio ex eq̇alis. deuotio xpi. et tocius celeſtis curie obuiatio. iudeorū perſecutio miraculoruȝ in omni cauſa ꝯdecens cōuerſatio. anime ſimiliter ⁊ corporis aſſumptio. ¶ Item nota ꝙ virgo glorioſa cū corpore ⁊ anima in celū eſt aſſumpta. patet ꝑ Egidium dicentem. Scandit ad ethera vir‑

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

go puerpera virgula yeſſe non ſine corpore. ſed ſine tempore tendit ad
eſſe et ergo dr̄ in paſſionali ꝙ beata virgo aſſumpta eſt honorabiliter le
tanter et excellenter. ¶ Pro terminis nota. venerans eſt participium
veniens a veneror aris. qd̄ tm̄ eſt actiue ſignificationis. vt patet ꝑ floriſ-
tam qui dicit. Sola per ans ens ꝛc. Tūc ibi. Sallite regi noſtro ꝛc.

Pſallite regi noſtro pſallite
pſallite pſallite prudenter
Nam pſalteriū eſt iocundū
cū cythara. Nato v̄ginis quo pſallēs
natus ſterilis. Cytharam carnis per
cuſſit in domo domini. Dum quod ſo
nabat clamando docuit viuendo.
Mortificando (que ſuꝑ terrā ſunt)
membra ꝛ hoc alios docendo. Pre-
parans chriſto plebem perfectam io
hannes vox clamantis in deſerto.

¶ Hic ſm̄ ordinatiſſimū curſum anni autor ponit aliam ſeqntiam
ſcz de ſancto iohāne bap
tiſta et de eius paſſione
Et diuidit in tres ꝑtes.
Primo introducit quaſ
dam ꝓphetias quas ap
plicat ad ꝓpoſitū exhor-
tādo populum ad laudē
iohannis baptiſte Scd̄o
deſcribit cauſam ꝛ mate
riam decollationis eiuſ.
Tercio facit quādaz ex-
clamationem cōtra mor
tem ipſi⁹. ſcd̄a ibi. Sed
hec vox. Tercia ibi. In
quo morit̄ iuſtus. Pro-
ponit ergo vnā ꝓphetiā
que ſcribitur in p̄s exhor
tando ppl'm dicēs. Uos
criſti fideles pſallite. i. cū
leticia cantate. prudēt̄ (regi noſtro) id eſt deo (nam) ꝓquia (pſalteri-
um) id eſt canticum oris eſt iocundum (cū cythara). i. cuz concordan-
tia boni operis (quo) id eſt cum quo ſcilicet pſalterio (natus). i. filius
(ſterilis). ſcilz mulieris Elizabeth. pſallens (nato) id eſt filio (virginis
Marie) id eſt chriſto (percuſſit cytharam carnis). i. corporis ſui (in do-
mo domini) id eſt in ſancta eccleſia (dum. ſ. ſanct⁹ Johannes baptiſta
docuit viuendo (per operationem vite). ſ. illud (quod ſonabat) ſcz cla-
mando (viuendo) id eſt p̄dicando (mortificando). i. macerando mem-
bra que ſunt ſuper terram (ꝛ docendo hoc alios) ſcz homines Et ip̄e io
hannes. ſupple exiſtēs (vox clamantis) ſcz in deſerto (preparās chriſto)
perfectam plebem. ¶ Notandum ſcribitur in pſalmo viceſimoocta-
uo. Uox domini in v̄tute. vox domini in magnificentia. In quib⁹ ver
bis beatus Johānes baptiſta dupliciter cōmendatur. Primo ex v̄tu-
te ſue predicatōis. quā perfecit ex inſtinctu ſpirituſſancti ſeu dominice
collationis. quia vox domini in virtute ¶ Secundo commēdatur in
virtute eius predicationis quē terminauit ipſe beatus Johannes bap-
tiſta per efficatiā ſue virtuoſe operationis Quia vox domini in mag-
nificentia De primo ſcribitur Luce primo capitulo. quomodo Ga-
briel archangelus ingreſſus eſt ad Zachariam dicens. Ne timeas Za

charia vxoꝛ tua tibi pariet filium. hic erit magnꝰ coꝛam dño. ipſe preibit
ante illum in ſpū ⁊ virtute helie. et ſpūſancto replebitur Et ex iſto ptʒ ꝙ
erat vox dñi in vͦtute. qm̄ virtuoſe vocatus. et virtuoſum aduentū dm̄
predicauit. vox inquā illa clamantis in deſerto. pate viā dño. rectas faci
te in ſolitudine ſemitas eius Derꝰ ſcribit Math. iij. ꝙ in diebꝰ illis ve-
nit iohēs baptiſta p̄dicans baptiſmum pñie. ex quo factus eſt vox dñi in
magnificentia. qm̄ magna fecit. qꝛ tam dñs ꝙ̄ ſeruus magnifice opatꝰ
eſt. de quo dt̄ Iſa. Cantate dño qm̄ magnifice fecit. Sed de magnificē-
tia ſerui. i. Iohānis baptiſte ſcribitur Iohis. i. ꝙ̄ magnifice perhibuit te
ſtimonium xp̄i. hoc eſt teſtimoniū qd̄ perhibuit quando iudei miſerunt
ab iheroſolimis ſacerdotes ⁊ leuitas ad iohanē. vt interrogarēt eū quis
es. et confeſſus eſt et non negauit Confeſſus eſt. qꝛ non ſum ego xp̄s Et
interrogauerunt euʒ Helias es tu Qui reſpondit non ſum. Propheta
es tu. qui reſpondit non. Dixerunt Quis es tu. vt demus reſponſum
his qui nos miſerunt ad te Dixit iohānes Ego vox clamātis in deſer-
to. hanc em̄ vocem exaltauit in magnificentia ⁊ in decollationis marty
rio fideliter terminauit. ergo in honorē huiꝰ vocis facta eſt hec ſeqn̄tia
¶ Item nota ꝓpheta hortat̄ populum ad pſallendum Primo ſemel
in laudem ⁊ gloriā diuine deitatis ꝙ̄tum ad eſſentiam Deinde hortat̄
populum ad pſallendū ter. in honorem ſumme trinitatis ꝙ̄tum ad ꝑ-
ſonas. ergo in principio huiꝰ ſequentie ponitur ſemel pallite. ⁊ poſtea re
ſumit̄ ter. vt ex hoc ſancta trinitas ⁊ inſepabilis ſeu indiuiſibilis vnitas
collaudetur. Itē nota beatus Iohannes baptiſta vocat̄ filius ſterilis.
Unde elizabeth mater eius erat ſterilis. ſterilitate nature Dñi in euan
gelio Et hic eſt menſis ſextus illi que vocatur ſterilis. ſed nō vocat̄ ſte-
rilis ſterilitate gracie. qm̄ generauit filium domino. ¶ Item nota ſanc
tus iohannes percuſſit citharam carnis. i. ſuam linguam. ⁊ cū hoc pſal-
lebat in pſalterio. qꝛ verba ſalutis predicabat. Et illud quod predicauit
etiā operibus adimpleuit. Unde predicabat hominibus caſtigare coꝛ-
pus ſuū. ⁊ ipſe coꝛpus ſuum caſtigabat. victū ſumendo de melle ſilueſ-
tri. ⁊ veſtimentum de pilis cameloꝛum. ¶ Item nota p̄dicatio docto-
ris eſt populo accepta ⁊ grata. quādo doctoꝛ id (quod vete predicat ⁊ do
cet) operibus adimplet. Unde dicit Auguſtinus Cuius vita deſpici-
tur reſtat ꝙ predicatio eius contemnatur. Item ſanctus paulus dicit
Caſtigo coꝛpus meū et in ſeruitutē redigo. ne cum alijs predicauero ipſe
reprobus efficiat. et hoc idem dicit Catho Turpe eſt doctoꝛi. ⁊c.
¶ Item nota littera dt̄. preparans xp̄o Ibi tangit dictum Iohis bap-
tiſte de ſeipō dicentis Ego ſum vox clamātis in deſerto. preparate viā
dño rectas facite ſemitas dei veſtri Et iohannes baptiſta merito dicitur
vox clamātis in deſerto. naʒ ſicut vox precedit verbum. ſic iohēs bapti-
ſta preceſſit verbum. i. filium dei in predicatione. preparando ſibi viam
¶ Pro terminis nota. pſallo eſt vͦbum neutrale tercie ꝯiugationis. ſed
natus vt hic ponitur eſt ſecunde coniugationis. Item percutio eſt vͦ-
bum tranſitiuum tercie coniugationis ꝯpoſitum a ꝑ et quatio. mutā-
do litteras. Uel dicit quidam ꝙ cōponitur a per et cutio cuius ſimplex
non eſt in vſu. ſed bene eius ꝯpoſita. vt incutio percutio.

¶ Tunc ibi Sed hec vox. Hic iam au. ꝯñter introducit materiā principalem huius ſequentie. et diuidit in duas ꝑtes In ꝑma ꝑte au. deſcribit cām remotā decollationis ſancti Johis. In ſcda deſcribit cauſam magis ꝓpinquā. ſcda ibi. Sedet in tenebris. dicens ꝑmo. Sed hec vox .ſ. ſcūs iohes. vel hec vox ſci iohis minime corrigit. i. cōuertit et emendat

Sed hec vox impium herodem corripit quem minime corrigit haud tamē tacuit. ſed aduſqꝫ ſanguinem ſceleri reſtitit. Non licet te inquit fratris tui habere coniugem raptaꝫ ſibi peccaſti quieſce penitentibus ſic precipit dominus. Vocem incantantis ſapiēter herodis vt aſpis ſurda ſpreuit vt iuſtum vt ſanctum iohannem timet quem vinxit in carcerem.

herodē quem corripit. i. arguit. tñ ꝓ ſed. ſ. ſcūs iohānes. haud. i. nō tacuit (ſed reſiſtit). i. reſiſtebat. (ſceleri). i. pctō vſqꝫ ad ſanguineꝫ. i. vſqꝫ ad ſanguis effuſionē (vñ). ſ. ſanctus iohēs (inqt). i. dixit .ſ. herodi (nō licet). i. non decet te habere (cōiugeꝫ .i. vxorem (fratris tui raptā). ſ. ſibi violent. Peccaſti (qeſce). i. ceſſa ð peccato (dñs ꝑcepit ſic). ſ. vt ceſſant a pctō. penitentibus Sed herodes (ſpernit). i. ꝯtēnit (vocē). ſ. iohānis (in cantātis. i. diuinantis et ꝑdicātis ſapienter (vt). i. ſicut (ſurda aſpis). i. ſerpens obdurans aures ſuas. (et timet iohannem vt iuſtum) ſcꝫ virum (quem). ſcꝫ iohannem (vinxit). i. ligauit. in carcereꝫ ¶ Notandū autor ðt raptam ſibi. Vñ beatus iohānes non corripuit herodē ꝓpterea ꝙ habuit vxorem fratris. ſed quia rapuit ipam Fuit em̄ in lege et adhuc ſeruatur a iudeis ꝙ mortuo viro frater viri poteſt ſuſcitare ſemen de vxore fratris ſui. et hoc legitur in euangelio marci de reſurrectione mortuorum. ꝙ vna mulier nupſit ſeptem fratribus per ordinem et de inde ceperunt ſaducei originem. Sic etiam iudas filius iacob dedit thamar meretricem duobus filijs ſuis. et hoc intelligitur alteri fratri mortuo. Sed herodes habuit vxorem fratris ſui philippi viuentis qui fuit tetrarcha ituree et traco nitidis regionis. Unde corripit eum pro vxore rapta quod prohibitum eſt in lege. Item nota Herodes timuit iohannem vt virum iuſtum et ſanctum vt habet textus euangelij. Et dicit gloſa beati Gregorij ibidem. ꝙ iſte timor non fuit meritorius. quoniam huic timori pretulit amorem ſaltatricis. quia quamuis b. iohannem timuit. tamen propter iuſiurandum noluit puellam contriſtari. ſed precepit beatum Johannem in carcere decollare ¶ Item nota de hoc ꝙ dicit aſpis ſurda. Eſt em̄ vna proprietas ſerpētis cum percipit incantationem qui plures ſerpentes conuocauit per vim verborū ipſe ſerpens hoc percipiens aures nititur obſtruere ne vocem incantantis audiat. modo autor hic comparat herodem ſerpenti. quia herodes preceptis vbis et conſilijs ſancti iohis nō obediuit. ¶ Pro terminis nota. corripio eſt vbū tercie cōiu. cōpoſitum a con et rapio. et ꝟcat duo.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

Vñ vſus. Corripio caſtigo notatis ſil'a breuioqȝ. Sed corrigo ē v̄bū ⁊
eſt cōpoſitum a con ⁊ rego mutādo n in r ⁊ e in i. Sed aduſqȝ ſm̄ quoſ
dam eſt vna dictio deſeruiēs accō caſui. attñ quidaȝ dicūt ꝙ debent eſſe
due dictiones quarum vna ſcȝ ad eſt ꝑpō deſeruiēs accō. reliq̄ vero ſcilȝ
vſqȝ debet eſſe aduerbiū. Reſto eſt v̄bum neutrale ꝯpoſitū a re et ſto. et
ſt̄ reſiſtere. Sed licet eſt v̄bū imperſonale. ⁊ ꝯiugat̄ tm̄ ꝑ tercias ꝑſonas

Sedet in tenebris lucerna lucēs amicus oīpotentis Studet delicijs mundi principis filius perditionis Meretrix ſuadet puella ſaltat rex iubet ſanctus decollat̄· Dat rex ſaltāti caput iohānis q̇ ſanctus anteq̄ȝ ſit natus

Sed inq̇t eſt v̄bū defec-
tiuuȝ ⁊ nichil hȝ niſi inq̇t
in preſenti. ⁊ inquā in fu-
turo. q̄uis tñ ariſto. dixit
ſepe inq̇mus in ꝑma ꝑſo
na in pl'i. Sed vincio is
ire eſt v̄bū trāſitiuum. et
ſ̄cat ligare ⁊c. ¶ Tunc
ibi Sedet in tenebris.
Hic au. tangit cām ma-
gis ꝓpinquā paſſionis b.
Jo. di. Scūs iohannes ex̄ñs lucerna lucēs. ſ. fidei ⁊ toti mundo et amic⁹
dei omnipotentis. ſedet in tenebris. ſ. carceris. Sed. ſ. herodes. fili⁹ ꝑditi-
onis. i. eterne dānatiōnis. ſtudet. i. inſiſtit ⁊ incumbit. delicijs. i. volupta-
tibus mundi. et meretrix. i. vxor herodis. ſuadet. i. dat conſiliū. et puella
. i. filia vxoris herodis. ſaltat. i. corriſat. rex iubet. i. precipit. ſctūs ſcȝ iohēs.
decollatur. et rex. ſ. herodes dat caput ſancti iohīs. ſaltanti ſcȝ puelle. qui
ſcȝ iohēs. ſ. fuit ſanctus anteq̄ȝ ſit natus. ¶ Notandū primo in hac ſima
tangit̄ paſſio. beati Jo. bap. et cauſa eiuſdē paſſionis ꝑ ordinē q̄ hoc mō
facta eſt. Herodes agrippa accepit vxorem fratris ſui philippi herodia
dem ꝓ quo eū arguebat Jo. vñ in carcere eū ligauit quē occidere volu
it. ſed ppl'm ꝓpter ipſius predicationē ꝑ baptiſmū congregatuȝ timuit.
herodias aūt et herodes occaſionem querentes ad occidenduȝ Jo. dies
agitur natalis herodis. principes conuocant̄. puella ludet. quicquid pe-
teret ꝓmittit̄. ſub iuramento caput petit̄ et amputatur. ⁊ puelle datur
Sic in ſecreto videntur tractaſſe. quia ſi puella interituȝ patris vel ma
tris poſtulaſſet. herodes vtiqȝ non admiſiſſet. Secundo nota Iſta eſt
mors ſancti Jo. bap. Circa iſta dr̄ beatus aug⁹. ꝙ hoc conuiuium fuit
pollutum dupliciter Primo per natalis diei celebrationē gaudioſam. qꝛ
non eſt conueniens ꝙ homo debeat diem ſue natiuitatis cum gaudijs
et leticijs ad memoriam reuocare. ſed magis homo debet extremum di
em ſue mortis perpendere. quare dicit Bern̄. O homo memorare no-
uiſſima tua et in eternum non peccabis. Concor. b. Grego. dicens Val
de ſe ſollicitat in bono ope. qui ſemper cogitat de extremo fine Secun-
do fuit pollutum temerato iuramento per quod herodes promiſit da-
re puelle quodcunqȝ poſtularet. Certeminus peccaſſet herodes ſi iura
mentum abnegaſſet q̄ȝ homo conuiuium ſanguine polluit. beatum io-
hannem occidendo. qd̄ bene patȝ in dauid q̇ iurauit iureiurādo vt inter
ficeret nabel virū ſtultū. cuius vxor cū ferculis pacificis venit ad dauid ⁊
irām ei⁹ mitigauit. Ecce dicēdū min⁹ peccauit in eo ꝙ iuramētū fregit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

q̄ ſi homicidiū cōmiſiſſet. Tercio nota b. Jo. nō fuit decollat⁹ illo die q̄ memoria ei⁹ mortē pagit̄. ſed circa dies azimoꝝ āno p̄cedēti paſſiōis xp̄i Vn̄ ſciendū ꝙ b. Jo. in q̄dā caſtello arabie vinct⁹ ē ꝛ decollat⁹. herodias aūt fecit caput ei⁹ deferre in iherl'm ꝛ iuxta habitaculuꝫ herodis caute ſepelire timēs ꝙ reſurgeret ſi cū corꝑe caput ſepeliret ¶ Pro fminis nota. ſtudeo eſt v̄bm̄ neu. ſcd̄e ꝯiu. ſed ſuadeo ē v̄bm̄ neu. ſcd̄e ꝯiu. ꝛ ſ̄cat conſiliū dare. ſed ſalto eſt v̄bū freq̄ntatiuū deriuatuꝫ a v̄bo ſalio. ſed decollor aris eſt v̄bū paſſiuuꝫ hui⁹ quod eſt decollo ꝛc.

En quomodo perit iuſtus quaſi non ſit deo dilectus. Cum ſit eius precioſa mors hec in conſpectu domini Nos corde percepimus qualis ac q̄ꝫtus eſt quia vicinus dignitate chriſto fit et morte. Nam morte turpiſſima damnatur ſponſus ſponſi et amicum damnant morte recte turpiſſima. Carcere carnis ductum quem ferunt pſallendo celi angeli angelum.

¶ Tunc ibi. En quō perit. h̄ au. facit exclamationē ꝯtra mortē innocētē b. Jo. bap. ꝛ diuiditur in duo. p̄mo facit qd̄ dictuꝫ eſt. 2° dirigit petitōem ad deū. 2ª ibi. et nos in terris di. En. i. ecce. quō. i. q̄m miſerabiliter. iuſt⁹ .ſ. ſanct⁹ iohēs. perit. i. morit̄ q̄ſi nō ſit dilect⁹ deo. Cū hec mors ei⁹. ſ. iohīs ſit precioſa in ꝯſpectu dn̄i ſicut teſtatur p̄s di. Precioſa in ꝯſpcū dn̄i m ſan. eius. Nos percepimus. i. cognouimus corde q̄lis et quantus eſt. ſcꝫ. Jo. bap. q2 ipſe fit vicin⁹. i. propinquus xp̄o dignitate ꝛ morte. Nam pro q2 ſponſus. i. xp̄s damnatur. i. occiditur turpiſſima morte q2 crucifixus fuit A ſcꝫ herodes cum miniſtris ſuis. damnant recte. i. ſimpliciter turpiſſima morte. Amicum ſponſi. ſ. ſcm̄ Jo. qui fuit amicus iheſu xp̄i. quem. ſ. Johannem exiſtentem. angelū. i. nuncium xp̄i et precurſorem. ſancti angeli ferunt in celum. pſallendo. i. cantando. eductum. i. exutum carcere. id eſt de carcere carnis ꝛ corporis ſui. ¶ Notandum dicitur in littera deo dilectus. vbi nota duplex dilectio qua deus diligit hominem. ſ. dilectio corporis et dilectio anime. Prima dilectione dominus diligit peccatores vt conuertantur. et propterea corripit eos hic in terris et etiam corrigit iuxta illud. Quem deus diligit corripit et flagellat. Tercia dilectione diligit iuſtos et dilectos quorum animas tollit de hoc mūdo. de qua dicit Eccle. Dilectus deo et hominibus cuius memoria in benedictione eſt. et de tali dilectione beatus Johannes eſt. Prima cum eſſet predicator penitentie non habuit neceſſe penitere. et qui iſta dilectione diligitur cito parit vt ſaluetur. qui autem prima dilectione diligitur viuit vt conuertatur. ¶ Nota ſecundo beatus Johannes dicitur vicinus criſto. et non equalis ſed in gradu propinquiſſimo Erat autem ſanctificatus in vtero matris. quare dicitur de eo. Inter natos mulierum non ſurrexit maior iohanne. et dicitur notanter inter natos et nō natas. ꝓpter beatam virginem Mariam que eſt maior et ſanctior Johanne que dicitur nata et non natus.

Filr dr mulieris ꝓpter xp̄m q̄ eſt maior iohe. vt teſtat̄ de ipſo Qui poſt me venit maior me eſt. Jpe em̄ dr xp̄s natus vginis ⁊ nō nat⁹ mulieris et ꝙ bn̄ dr Inter natos mulieꝝ. ⁊ iſta maioritate ⁊ dignitate iohes dr vicinus xp̄o. Itē nota au. appellat xp̄m ſpōſuz. iuxta illud dauiticū. tāq̄ ſpōſus de thalamo. ⁊ interp̄tat̄ ſponſus q̄ſi caput ⁊ defenſor toti⁹ eccl̄ie.

Et nos in terris tibi pſallare fac xp̄e in memoriā baptiſte Heredis ſpreta quo menſa altaris tui menſa xp̄m te dū ſumimus ſemꝑ tibi pſallamus.

Nota vicin⁹ eſt noⁿ adiectiuū. i. ꝓpiqu⁹ et aliq̄n vicin⁹ ponit̄ ſb̄ſtātiuał̄r et tūc ſ̄cat illuz q̄ cōmorat̄ alteri in ꝓpinq̄ Sed duct⁹ a ū eſt ptiᵐ deriuatū a v̄bo paſſiuo ducor ¶ Tunc ibi. Et nos in terris. h̄ au. dirigit petitionē ad xp̄m di. O xp̄e tu fac nos pſallere. i. laudes decātare (tibi in terris) in memoriā. i. laudabilem cōmemorationem iohānis bap. (quo). i. vt nos (pſallam⁹ tibi ſꝑ dū ſumimus te xp̄m menſa. i. in menſa (tui altaris) in quo eſt corpus ⁊ ſanguis tuus. et hoc dico (ſpreta). i. ꝯtēpta (menſa herodis). ſ. quam habet in inferno. ¶ Notandū au. hic cōpat duas menſas adinuicē Una eſt menſa ſupbie et inanis gl̄e de qua ſcribit Marcus euang. ꝙ herodes fecit magnū ꝯuiuium in memoriā ſue natiuitatis. et cū ſediſſet in menſa precepit ſcm̄ iohannē decollare. Scd̄a menſa eſt diuine glorie quam criſtus preparauit. Prima menſa fuit cauſa interitus b. iohis. Secūda menſa fuit cauſa et figura interitus criſti. Prima ſpernenda. q2 interit⁹ iohānes nō habuit ſeq̄lam glorie. q̄m non ſurrexit ꝙuis herodes tetrarcha cum famam audieret ihesu xpriſti dixit pueris ſuis. hic eſt iohānes et ipſe reſurrexit a mortuis. ſicut legitur in euang. Math. Sed ſecunda menſa eſt ad optanda. quia interitum criſti ſequebatur glorioſa reſurrectio. in cuius memoriam communicamus de menſa ipſius corpus domini ihesu xp̄i. ¶ Scd̄o nota feſtū decollationis beati iohannis baptiſte quadruplici de cauſa celebrat̄. Primo propter eius decollacionem de qua hic vſq3 dictū eſt. Scd̄o ꝓpter oſſiuz ipſi⁹ cremationē que ſm̄ quoſdam fuerunt cōcremata. ⁊ ſic ſecūdarie eſt martyrizatus. Hanc concremationē oſſiū fecit. Julianus apoſtota ꝓpter miracula que fecit d̄s circa oſſa b. iohannis. Tercio ꝓpter capitis eius inuentionē. Unde btūs iohānes cuidā monacho hoc caput reuelauit. Monach⁹ vidit in ſomno beatū iohannē. cui beatus Johannes dedit oſculum dicens ſe de ſebaſte veniſſe. Unde Sebaſte eſt quedam ciuitas vbi oſſa ſancti iohannis fuerunt cōcremata. ⁊ iterum alia nocte excitatus vidit ſtellam fulgētem. q̄ ſecutus venit ad locum vbi caput beati iohannis erat ſepultum ⁊ cilicijs inuolutū. Quarto ꝓpter digiti ipſius tranſlationez et eccleſie dedicationem Digitus quo dominum monſtrauit comburi nō potuit. Unde a p̄dicto monacho raptus eſt. ⁊ ideo dominus papa ſtatuit. vt hec dies celebris habeatur per totuz mundum. Item ſpretus tatum eſt participiū preteriti t̄pis deriuatum a ſpernor.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

Stirpe maria. ¶ Hic au. deſcribit aliã ſeq̄ntiã in qua tangit̃ mate-
ria natiuitatis ꝟginis glorioſe. ⁊ diuidit̃ in tres ꝑtes. In. ꝓma ꝑte ↄmẽ-
dat beatã ꝟginẽ ex nobilitate ſui generis ſubinterẽs quãdã petitionem
Scḋo ↄmẽdat ipam ex q̇buſdã opibꝰ gl̃oſis. Tertio ↄꝑat beatã ꝟgineꝫ
cum filio ſuo ad gentes penes exceſſum. ſcḋa ibi. patris tui ſalomonis
tercia ibi ſꝫ q̇d nos iſtos

Stirpe maria regia procreata regem generans iheſum Laude digna angeloꝝ ſanctorũ. Et nos peccatores tibi deuotos intuere benigna. Tu pios patrũ mores oſtentas in te ſed excellis eoſdem.

Primo ↄmendãdo bea-
taꝫ virginẽ dicit. O ma-
ria procreata. i. genita re-
gia ſtirpe. i. de regali pro-
genie generãs regeꝫ ihm
xp̃s digna laude ſanc-
torũ angelorũ. Tu intue-
re. i. inſpice benigna. id ẽ
clementer nos peccato-
res deuotos tibi o marie
Tu oſtentas. i. oſtendis
in te pios. i. bonos. mores patrũ). ſ. de quoꝝ ſtirpe tu es genita. ſed tu ex-
cellis. i. ſuperis. eoſdem. ſ. patres in moribꝰ ⁊ multis alijs. ¶ Notanduꝫ
eccleſia xp̃iana ſolemnizat tres natiuitates. ſ. xp̃i virginis glorioſe ⁊ bea-
ti Johannis baptiſte q̄ deſignant tres ſp̄uales natiuitates. qꝛ cum iohẽ
naſcimur in aqua. cum maria inpenitentia. Cum xp̄o naſcimur in gr̃a
ſed quia in adultis oportet precedere natiuitatem baptiſmi contritionẽ
et gloriam. ideo ille due natiuitates habẽt vigilias. ſed cum p̄ma tua ſic
pro vigilia non oportuit et vigiliam haberet. Octauas vero habẽt om-
nes. quia omnes ad octauam reſurrectionis anhelamus. Secundo no.
ſcribitur. iiij. Regũ. Cum veniſſet archa federis dñi in caſtra vocifera-
ta eſt omnis iſrael clamore grandi. In quibus verbis beata commen-
datur quadrupliciter. Primo qꝛ ꝑ ipam dyabolꝰ eijcitur cũ dicitur ve-
niſſe archa Secundo impiꝰ cõuertit̃ cũ dicit̃ archa federis. Tercio per
ipam iuſtus bñdicitur cum dicitur federis dñi Quarto ꝑ ipſam ſaluan-
dus introducit̃ cũ dꝛ in caſtra. Unde hec archa eſt ipa ꝟgo glorioſa de
qua dicit p̃s. Surge dñe in requiem tuã tu ⁊ archa ſanctificationis tuẽ
Hec em̄ archa venit in caſtra militie p̄ntis vite. q̄diu em̄ viuimꝰ quaſi
in caſtris militamꝰ. Unde Job Militia eſt vita hominis ſuꝑ terrã. vñ
huius arche. Prima commendatio figurata eſt primo Regũ. vbi legit̃
ꝙ dagon ꝑ archam deiectꝰ eſt caput ⁊ manus eiꝰ abſciſi ſunt. dagon in-
terp̄tat̃ piſcis iniquus ⁊ ſ̄cat dyabolum. Hic eſt ille piſcis qui thobiã pe-
des lauantẽ deuorare voluit. qꝛ dyabolꝰ eos q̇ ſe a peccatis lauant val-
de ꝓſequitur. Sꝫ ſepe ꝑ archã dei. i. ꝑ mariã ducit̃ ſeu fugat̃. Scḋm fi-
guratũ eſt Joſue. vi. vbi legit̃ ꝙ archa circuentẽ ciuitatem hierico quo-
libet die ſemel. ſed ſeptimo die mulieri hiericho corruerũt. ⁊ ciuitas gla-
dio ⁊ igne eſt extminata. Uñ ciuitas hiericho eſt ↄſcientia peccatrix cu-
ius murꝰ eſt ↄſuetudo peccãdi. q̇ g̊ voluerit muꝝ male ↄſuetudis ſubru-
ere et vicia cordis deſtruere dꝫ bñdictã archã ſcilꝫ mariam corde ſuo ſe-

De natiuitate marie

ꝑties in die circūferre. Primo ipaꝫ rogando. ſcḋo vocādo. tercio collau-
dando. quarto ieiunādo. q̇nto paupibꝰ ſubueniēdo. ſexto ceremonijs ip-
ſam ſpēaliter venerādo. ſeptimo eiꝰ exēpla imitādo. Tercio eſt figuratū
Reg. vij. vbi legiť ꝙ dñs bñdixit obcedon ⁊ domꝰ eiꝰ ꝓpter archaꝫ Ob-
cedon interptat̄ q̄ſi ſeruiēs ruffo. et ſcat quēlibet fidelem ſeruientē illi
ruffo dꝛ in cantico dilectꝰ meꝰ candidꝰ et rubicūdꝰ tali em̄ ſeruiēs bñdi-
ciť p archā. i. p beatā v̄ginē cuiꝰ bñdictio eſt in om̄ibꝰ copioſa. Vñ An-
ſchelmꝰ. O v̄go bñdicta ⁊ ſp̄ bñdicta p cuiꝰ bñdictōem bñdiciť oīs crea-
tura. Quartū figuratū eſt Joſue. vbi dꝛ ꝙ archa veniēte ad iordanē flu-
uius diuiſus eſt. ⁊ ppl's tranſiuit in terrā ꝓmiſſionis. Jordanis interp-
tatur fluuiꝰ iudicij. Vñ ſaluꝰ eſt q̇ in fluuio iudicij nō fuit ſubmer-
ſus. q̇ g̊ voluerit euadere ſeq̄tur archā. i. v̄ginē mariā. vñ Bern. Mariā
ſeq̄ns nō deuias ipſaꝫ rogitas non deſperās. ipaꝫ cogitas nō erras. ipſaꝫ
tenentē nō corruis. ipaꝫ ꝓtegentē nō metuis. ipa duce nō fatigeris. Et
qꝛ beata v̄go tā cōmendabilis eē ꝓbat̄. iō hec ſequētia in laudē ⁊ gloriā
eiꝰ eſt cōpilata. Tercio no. beata v̄go ꝯmendat̄ ex gloſis ꝑentibus quos
imitata eſt in v̄tutibꝰ. habuit em̄ in linea ꝯſanguinitatis ſicut pꝫ de ge-
noloya ipſiꝰ. Ipſa em̄ eſt orta de tribu yeſſe. cuiꝰ v̄ga floruit in genero-
ſa ꝓpagatōe. Ab ipſa em̄ regnū ſumpſit exordiū. nā filiꝰ eius dauid pri-
mo vnctꝰ erat. Iuxta illō ps Inueni dauid ſeruū meū oleo ſctō meo
vnxi eū Sꝫ ſi obijciť ꝙ in genoloya v̄ginis gloſe multi legunt̄ nō v̄tuo-
ſi. qꝛ roboā filiꝰ ſalomonis inſipiēter egit. et plures mulieres reprobate
in genoloya eiꝰ inueniunt̄ ſicut Thamar Ruth. ⁊c. Hoc dictum ſoluit
ſanctus Aug. ſic. Ex quo v̄go glorioſa in ſalutē pctoꝝ in mūdū vene-
rat. iō etiam in genoloya eiꝰ pctōres habere voluit ⁊ peccatrices. Item
no. Hiero. ſcribit hyſtoriā b. v̄ginis di. Vir erat Joachim de galilea ⁊ in
ciuitate nazareth. hic duxit vxorē de Bethleē noīe Annā. q̇ ambo iuſti
erāt. et in mādatis dñi ābulātes. et totā ſubam tripharie. i. tripliciter di-
uiſerunt. Vnā ꝑtem ad templū et ſenioribꝰ tēpli impēdebat. Aliā par-
tem peregrinis ⁊ paupibꝰ diſtribuerūt. Terciā vero ꝑtem ſibi ⁊ familie
ſue in vſus quotidianos ſeruauerūt Hij per. xx. annos ſimul erāt ꝓlem
nō habentes. Vñ dño votū fecerūt. ꝙ ſi ipſis ꝓlem daret ipm̄ ſeruitio di
vellent mancipare. ꝓpter qḋ ſingulis annis tribꝰ feſtis precipuis hieru-
ſalem venerunt et a dño ſobolē petierūt In feſto igiť enceniaꝝ. i. in no-
uatione temploꝝ. Joachim in iheruſalem venit ⁊ ſimul cū alijs veni-
ens oblationem facere volens a ſacerdote indignāter expulſus eſt. q̇ dix-
it ei. non eſt ꝯueniens maledictū in lege obnoxiam offerre oblationem.
nec eſt ꝯueniēs in lege. inter fecundos in fecūdum ſtare. Joachim igiť
cū nimio pudore timens ſe ab alijs q̄ a ſacerdote obprobrium audiebāt
deridere ſeceſſit. i. iuit ad paſtores ſuos. et cum ibi aliquantulū diu mā-
ſiſſet eo ſolo exn̄te apparuit ſibi angelꝰ di. Ego ſum angelꝰ dm̄ et veni
nunciare preces tuas exauditas et elemoſinas tuas ad dñm aſcendiſſe.
Vñ anna vxor tua pariet tibi filiā et hec erit ſeruitijs dñi ꝯſecrata ſicut
votū feciſti. nō erit inter populares ſed in tēplo dñi manebit. et ſicut ipa
mirabiliter ex ſemine ſterili naſcetur. ſic ipa mirifice pariet deū ſaluato-
rem. ⁊ erit h̄ tibi ſignū cū veneris iheruſalē vxor tua anna obuiā tibi da

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

dat circa portã aureã que ſollicita eſt de abſentia tua tunc autem gau-
debit de aduentu tuo. His dictis angelus diſparuit et venit ad vxorem
Joachim ibidem ſibi nuncians et dixit ei vt tribus feſtis precipuis iret
ad portam que aurea dicitur quia Joachim veniet. Anna igitur dãs
obuiam iuxta portam conuenerunt ſimul. ideo cõuerſi ſunt ſecuri de
promiſſo angelico. Anna igitur ↄcepit filiã. et vocauit nomẽ eꝰ Maria

Patris tui ſalomonis in te lucet ſo-
phia. Et ezechie apud deum correc
tum ſed nunq̃ȝ in te corrumpendum.
Patris yoſie adimpleuit te religio
ſitas. Summi etiam patriarche te fi
des totam poſſidet patris tui.

que cũ triũ annorũ eſſet
⁊ etiã ablactata fuiſſet a
parentibꝰ in templũ dñi
offerebat̃. fuit aũt aſcen-
ſus ad templũ ꝑ quinde
cim gradus. ⁊ virgo glo-
rioſa in vltimo ↄſtituta
ꝑ omnes gradus. aſcẽdit
nulla exiſtente duce. ac
ſi ꝑfecte etatis fuiſſȝ Itȝ
nota ꝙ olim in antiqua
eccleſia natiuitas virginis glorioſe latuit que ſic eſt manifeſta quidam
vir ſanctus ſedule ↄtemplationis exiſtens ſexto idus ſeptembris mag-
nam iocunditatem angelorum audiuit qui cum a domino peteret vt
ſibi reuelaret quare ſemel annis hoc die tantam iocunditatem angelo-
rum audiret ſibi reſponſum eſt. ꝙ hodie glorioſa virgo nata eſt qui hãc
reuelationem ſanctis pontificibus oſtendit qui ieiunijs et orationibus
inſiſtentes et ex diuina reuelatione hunc diem in honore beate virginis
marie natiuitatis celebrare ſtatuerunt. ¶ Pro terminis nota. Stirps
eſt nomen feminini generis et ſignificat duo vñ verſus. Hec ſtirps pro-
genies. hic ſtirps in arbore ramus. Item regius a um. eſt nomen ad-
iectiuum deriuatum a nomine rex. ſic ponitur hic ⁊c. Sed aliquando
regia ponitur ſubſtantialiter. et eſt nomẽ feminini generis et ſignificat
prouinciam regis. Sed oſtento eſt verbum frequentatiuum. Sed ex-
cello eſt verbum tranſitiuum tercie coniugationis habens extuli in p̄-
terito et eſt compoſitum ab ex et cello ⁊c.

Patris tui ſalo. ¶ Hic iam autor commendat beatã virginẽ ſpecia
liter ex glorioſis parentibus dicens. O v̄go maria Sophia. i. ſapientia
patris tui ſalomonis lucet. i. reſplendet in te. ⁊ rectum cor. id eſt ꝓphetia
ſm̃ aliquos Ezechie apud deum. ſ. lucet in te ſed. ſ. illud cor tuum. nun-
q̃ȝ eſt corrumpendum. ſ. a rectitudine in te. Et religioſitas. id eſt deuota
religio patris ioſie. ſ. lucẽs in te. adimpleuit te ⁊ fides abrahe ſummi pa
triarche poſſedit te totam. ſ. exiſtentis patris tui. ¶ Notandum iſti re-
ges ⁊ patriarche dicuntur patres beate virginis largo modo ſicut etiaȝ
linea ↄſanguinitatis incipitur et terminatur in quinto gradu. Hic vl-
tra non datur reſpectus parẽtele. ſed tamen beata virgo commendat̃
ex iſtis duplicit̃. Primo ex v̄tutũ largitudine. Primo a ꝑncipio creatio
nis mõi ex illis ꝑcuſſit ꝑentibꝰ. Scdõ ↄmendat̃ ex moꝝ ſimilitudine qꝛ
omnes virtutes patrũ in ipſa integraliter ſunt collecte. Secundo no-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

De natiuitate marie

ta. Beata virgo habuit ꝯplere ſapiam ſalomonis. Vñ poſtq̃ꝫ ſalomon ex̄ptus eſſet de omībꝰ q̄ ſub ſole ⁊ vidiſſet in eis vanitatez ⁊ afflictionez dedit cor ſuū ſapiētie. ⁊ fcūs eſt ſapiētiſſimꝰ hoīm. ſicut teſtat̃ Eccl̄s. Sic etiā virgo beata oīa gaudia mūdana reſpuit tanq̃ꝫ vana. Tercio no. legit̃ in li. Regū. ꝙ ezechias egrotauit vſꝫ ad mortē. ⁊ introiuit ad eū Eſa. filius amos. dicēs diſpone domui tue qꝛ morieris ⁊ nō viues. et ꝯuertit ſe ezechias cum fletu dicens. Obſecro dñe mementote qūo ambulaui corā te corde ꝑfecto et ꝙ bonū erat in oculis tuis fecerā. adiecit dñs ſuper dies eius multos anuos ſcꝫ q̄ndecim. ecce quā cōfitetur ſe habuiſſe ꝑfectū cor et rectū. attamē cordis eius fortitudo eſt finita. vñ legit̃ Eſa. iij. poſtq̃ꝫ ezechias ꝯualuit de infirmitate nabuchodonoſor rex babilonis miſit ad eū nuncios ſuos cum muneribꝰ congaudens ei quia conualuiſſet et ezechias gauiſus oñdit nuncijs oīa ornamenta templi. qꝛ iratus eſt dñs ꝯtra eum. ⁊ miſit Eſa. ꝓphetam dicentē ei. qꝛ oſtendiſti ornamēta templi nuncijs regis babilonis. ecce oīa hec ducent̃ in babilonē. Rñdit ei ezechias. dicēs dñs qđ bonuz eſt in oculis ſuis faciet. Fiat tñ pax in diebꝰ meis et ſic cor eſt corruptū. qꝛ dñm irritauit ornamenta templi oñdendo gētilibꝰ. Item nota ſicut legit̃ Regū. iiij. Joſias rex cū electꝰ eſſet egit in oībꝰ virtuoſe et religioſe vltra oēs reges q̄ ante eum erant in iheruſalem. Abſtulit eñ idola de domo dñi et ambulauit in omnibꝰ vijs patris ſui dauid et oēs virtutes eiꝰ in beata v̄gine ſunt perfecte. Item nota ꝙ abrahā ſummꝰ patriarcha dr̄ pater fidei Nam p̄mo incepit fidem in circūſione Iſaac. vñ apl̄s Abraham credidit deo ⁊ reputatuz eſt ei ad iuſticiā. Hec etiā fides poſſidebit b. virginem qm̄ in ipſa ſumpſerat ſupplementū. Vnde priuſq̃ꝫ veniet fides ſub lege cuſtodiebat̃ concluſi in ea fide quia reuelanda erat in x̄p̄o iheſu. vt dicit apl̄us ad Gala. iiij. Pro littera nota. Salomon Ezechias Joſias ſunt ꝓpria noīa viroꝝ Sed Sophia idē eſt ꝙ ſapientia. et dicitur a ſophos grece qđ eſt ſapientia latine. Item nota quidam libri habent cor rectum ſed quidam habent corruptum. et vtrunqꝫ valet. qꝛ ezechias primo habuit rectū poſtea vero corruptum.

Sed quid nos iſtos recenſemus heroas. Cum tuus natus omnes precellat illos atqꝫ cunctos per orbem. Nos hac die tibi gregatos ſerua virgo in lucem mundi qua prodiſti paritura celorum lumen.

¶ Sed quid nos Hic au. ꝯpat b. virginē ad ꝑeuntes penes excellentiam et exceſſum di. O maria quid. i. ꝓpter qđ. nos recenſemus. i. enumeramꝰ iſtos heroas. i. dños antiq̄s p̄res. Cū ꝓ ex quo. tuꝰ natꝰ. i. tuus filius precellat illos omnes. atqꝫ pro et. cūctos per orbem. id eſt in toto mundo. O virgo maria. tu ſerua. ſcilicꝫ ab omni malo. nos gregatos. i. congregatos. tibi hac die. id eſt in hac die. qua ſcilicet die. prodiſti in lucem mundi. i. in qua die tu nata eſt ꝑitura. i. genitura lumē celoꝝ. id eſt x̄p̄m q̄ eſt lux mūdi. Notādū au. in lr̄ā facit duo Primo cōꝑat beatam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

ꝟginē ad parētes ꝑ excuſſus. vn̄ ꝑ talem exceſſum deſtruit̃ erroꝛ barbaroꝝ.ꝑ barbari dixerūt ꝙ impoſſibile eſt ſm naturā hō ꝓficiat ꝛ tranſeat ꝟtute in ꝟtutē.ꝛ ſic ad talē gradū ꝑueniat vt reddat̃ oino in peccabilis.et inde ſequeret̃ ꝙ aliqs hō poſſet inueniri ꝑfectioꝛ xp̄o. Sz iſte erroꝛ dānatus eſt in clementinis.ꝛ deſtruit̃ hic in lr̄a. qꝛ filiꝰ hōis glorioſe precellit oēs patres.ꝛ nō ſolū patres.immo oēs hoies ꝑ totū vniuerſum. Et ex quo ipa eſt mr̄ tāti filij.tūc merito ſit petitio ad eā.nā ipſa eſt benignissima ad exaudiēdū.ꝓmptiſſima ad ꝯſiliandū. dulciſſima ad interueniendū.qd̄ ptz in miraculis eius. Nā legit̃ ꝙ qdā ſacerdos ſeu clericus deuotꝰ circa doloꝛē qnqz vulneꝝ xp̄i mariā q̄tidie ꝯſolari ſtudebat dicēs Gaude que ab angelo gaudiū ſuſcepiſti. Gaude q̄ genuiſti eterni luminis claritatē. Gaude mater ſctā dei genitrix ꝟgo tu ſola mater innupta. te laudat ois creatura.genitrix lucis ſis ꝓ nob̄ ꝑpetua interuētrix. Tal' clericꝰ cū nimio doloꝛe ꝛ lāguoꝛe toꝛq̄ret̃ in extremis paucre ꝛ trepidare incepit.cui ꝟgo maria appuit dicēs ſibi. Cur in tanto doloꝛe trepidas qui tociēs gaudiū mihi nunciaſti.gaude ꝛ tu eternalr̄ viues mecuz veni dilecte mi.veni coronaberis. ¶ Pro t̃minis nota recenſeo eſt verbū trāſitiuū ſecūde ꝯiu.et ſ̄cat plura. Primo ſ̄cat iudicare. Scd̄o ſ̄cat numerare.et ſic ſumit̃ in ꝓpoſito. Tercio ſ̄cat ꝯputare.ꝛ ſic ſumit̃ in libro Reg. Recenſui oīa q̄ fecit amalech iſrahelitis ꝛc.

Summi regis archangele michael intēde queſumꝰ noſtris vocibus. Tu deum obſecra pro nobis vt donat auxilium miſeris. Te namqz profitemur eſſe supernoꝛum ciuiū pꝛincipem. Principalis eſt poteſtas a domino tibi data peccantes saluificare animas. Idem tenēs perpetui potentiam paradiſi omnes con ciues te honoꝛant ſuperi.

Itē heros.i.dn̄s dictio greca.et ſm grecā declinationem. hz heroas in accō plurali. Sed ꝓdeo id eſt ꝓcedo.ꝛ cōponitur a ꝓ et co interponēdo d. ¶ Summi regis ꝛc. Iſta ſequentia cantat̃ ad laudem ꝛ gloriā angeloꝝ et oim ſpirituū beatoꝝ. Et diuitur in tres ꝑtes. Primo dirigit petitionē ad ſanctū michaelem tanq̄ ad pꝛincipem angeloꝛum. vt ipſe intercedat ꝓ nobis ad dominum. Secūdo cōmēdat beatum michaelez reſpectu miniſtroꝛum ſibi traditoꝛum. Tercio dirigit petitionez ad plures angelos Secunda ibi tu in tem. Tercia ibi.audi nos michael.dicens ꝑmo ſic. O (michael archāgele ſummi regis. nos queſumus) id eſt rogamus (tu intende noſtris vocibus)ſcz quibus te oꝛamus(namqz)pꝛo quia(nos ꝓfitemur te eſſe pꝛincipem ſupernoꝛum ciuium) id eſt angeloꝛū (tu obſecra) id eſt roga(deum pꝛo nobis vt mittat auxiliū nobis miſeris) O michael(pꝛincipalis poteſtas eſt tibi data a dn̄o ſaluificare) id eſt ſaluos facere (peccantes animas. Idem) ſcz michael (tenens potentiam perpetui para

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

dyſi).i.celi(et oēs ſupi ꝯciues).i.angeli(te honorāt) ¶ Notandum iſti ſt; q̄ quotidie aſſiſtunt ante thronum dei.ita ſcribit Apoc̄. viij. In q̄b⁹ vbis tangit miſteriū celeſtis exercit⁹ angeloꝝ cui⁹ eſt omni tp̄e aſſiſtere corā deo ⁊ ei⁹ nutib⁹ obedire. Pro q̄ vlterius ſciendū.ꝙ pn̄s feſtū dicitur memoria angeloꝝ.⁊ tn̄ in ip̄o agit ſolemnitas ⁊ reuerētia oim̄ ſpirituū btōꝝ.licet intitulat feſtū ſancti michaelis a p̄ncipe oim̄ angeloꝝ.qm̄ ip̄e eſt p̄nceps militie celeſtis exercit⁹ ⁊ oēm aiarū fidelium ip̄e ꝓpugnator eſt.ſicut legit in Daniele In tp̄e illo ſurgit michael q̄ ſtet ꝓ filijs ppl̄i ſui ꝯtra furorē draconis. Itē no. ph̄s d̄t et ꝯmentator in libro de celo et mūdo. ꝙ opinādū ē de deo ꝙ eius ꝯuerſatio ſit ſicut regis in politia bn̄ ordinata. Sicut em̄ rex hʒ p̄mates et conſiliarios in ꝓximo latere.vltra quos hʒ duces milites aduocatos ⁊ phaſallos ſm̄ gradum dignitatis.

Au in templo dei thuribulum aureū viſus es habuiſſe manibus inde ſcandens. Uapor aromate plurimo peruenit ante conſpectum dei. Quādo cum dracone magno commiſiſti p̄lium faucibus illius animas eruiſti plurimas. Inde maximum agebatur in celo ſilentium. milia milium dicebant ſalus regi domino

Hic eſtimādū eſt de deo ꝙ hʒ āgelos in ſui miſteriū ſm̄ gradualitatē dignitatis diſtinctos. Quādo igit volumus placare deū optet ꝙ p̄mo trāſeamus ꝑ media.ſ. ꝑ naturā angelicā.qm̄ ipſi angeli quotidie aſſiſtūt ante thronū dei. ⁊ ḡo ad dep̄candā naturam angelicā autor poſuit nobis iſtaʒ ſequentiā. Unde e circa illud d̄t b. Aug. ꝙ angeli ſunt nobis ad hoc deputati vt orōnes noſtras et bona opera nr̄a portent an̄ conſpectū trinitatis.vn̄ p̄s Dirigat orō mea ſicut incenſum in conſpectu tuo.et iteꝝ. In cōſpectu angeloꝝ pſallam tibi ¶ Pro t̄minis nota.queſum⁹ eſt vbum defectiuum nihil habēs niſi queſo et queſumus vt patet in Alexandro. Item ſuperi eſt nomen pluralis numeri tm̄.

¶ Au in templo. ¶ Hic autor ꝯmēdat michaelem penes quedā miniſteria ſibi a deo tradita dicens (O michael (tu es viſus in manibus habuiſſe aureū thuribulū in tēplo dei.inde).i.de quo.thuribulo(vapor).ſ. fumus (plurimo aromate).i.cū multo aromate(ſcādēs) id eſt aſcēdēs (peruenit an̄ conſpectū dei) Et o michael (tu eruiſti).i. eripuiſti (plurimas animas faucibus).i.de poteſtate illius).ſ.draconis (quando tu cōmiſiſti magnū prelium cū magno dracone).i.dyabolo (Inde) id eſt de illo p̄lio (maximū ſilentium agebat).i.fiebat (in celo. ⁊ milia miliū) ſcʒ angeloꝝ dicebāt(ſalus) ſcʒ (ſit regi dn̄o) ¶ Notandum p̄mo ſicut legitur in Apoc̄. Sanctus michael viſus eſt ſtetiſſe in templo domini et habuiſſe turibulum aureū in manu ſua.de quo aſcendit fumus aromatum. Ex quo patet ꝙ ip̄e eſt cuſtos humane nature. q: ip̄e quotidie

ante deū habēs thuribulum aureum clarefacit ꝯſcias iuſtoꝝ in manu ſua quibus ꝯſcientijs dantur multa incenſa propter diuerſas ſcematōnes ignei amoris. ſicut eſt amor igneus amor ꝓperans. fumꝰ illiꝰ thuribuli. i. bona opatio aſcēdit in cōſpectu dñi de manu angeli. Ipſi em̄ omē opus bonū reuelant dño. ipſi ſunt bñ habentes violas aureas plenas odoramentis que ſunt orōnes ſancte iſtoꝝ hominū ¶ Secundo nota legitur ibidem in Apoc. Factū eſt preliū magnū in celo. et angeli eius ꝑliabant cum dracone. ⁊ draco repugnauit cōtra eos et non valuit. nec inuētus eſt locꝰ eius ampliꝰ in celo. Ipe em̄ ē pugil fortiſſimus. qui interficiēs dyabolū multa de poteſtate eiꝰ liberauit. ⁊ ſic poſtea ſilentium magnum factuȝ eſt in celo et militia miliū dicebant. ſalus domino deo noſtro.

Audi nos michael archāgele ſumme
huc parum deſcende de poli ſede nobis ferendo opem dñi atqꝫ leuamen.

¶ Tercio nota autor in littera dicit. cuȝ dracone cōmiſiſti ⁊c. Vñ ſanctus michael multiplicē obtinuit victoriam. Prima eſt qñ luciferū cū ſuis ſequacibus de celo expulit. Cum em̄ lucifer equalitatem dei appetiſſet. archangelus michael ipſum cum omnibus ſequacibus de celo expulit. Vñ Haymo dicit ꝙ aer tam plenus demonibus et malignis ſpiritibus ſicut radij ſolis athomis id eſt minutiſſimis pulueribus. Secunda victoria eſt quaȝ angeli quotidie de demonibus obtinent dum pro nobis contra eos pugnantes ab eorum temptatione remouent. et hoc tripliciter. Primo poteſtatem demonum refrenando. Secundo concupiſcentiam et iram malam refrigerando Tercio memoriam dominice paſſionis mentibus noſtris imprimendo Tercia victoria eſt quam archangelus de antixp̄o habebit. quando antichriſtus ſtabit in ſolcoſuo. Vnde ſicut dominus iħs aſcendit. ita et ipſe antichriſtus aſcendere cupiet. ſed michael adueniens ipſum interficiet vbi dyaboli in magna flamma ignis animam eius ad infernum rapient. De tali prelio ⁊ victoria dicitur illud quod dicitur in Apoc. Factum eſt prelium magnun in celo. Item nota ꝙ in celis triplex legitur eſſe hierarchia. ſ. ſumma. media. ⁊ infima. et quelibet hierarchia continet tres ordines. Prima continet angelos. archangelos. et principatus. Secūda continet ſm̄ aſſignationem beati. Dyoniſy in libro de celeſti hierarchia dominationes virtutes et poteſtates. Tercia continet cherubin. ſeraphin. et thronos ſpirituum vnde verſus.

Spirituū nouē chori ſtꝫ ſcȝ iſti. Angelꝰ. archāgelꝰ ꝟtus. dñatio ꝑnci.
Atqꝫ poteſtates cherubin. ſeraphin. quoqꝫ throni.

¶ Pro terminis nota. viſus eſt participium preteriti temporis deriuatum a videor. Sed draco eſt nomen tercie declinationis maſculini generis. et mouetur vt hic draco. hec dracena. Et differunt draco ⁊ traco. Vnde verſus

Beſtia ſeua draco. via ſub terranea traco.

Sed faux ſignificat ꝑtē oris

¶ Tunc ibi. Audi nos michael

De ſancto Michaele

¶ Hic iam au. dirigit petitionez ad plures āgelos ſucceſſiue. ⁊ pmo a d
ſanctū michaelē dicēs (O michael ſumme angele tu audi nos et deſcē
de). ſ. (p tuū adiutoriū huc). i. ad nos (de ſede poli). i. de celo (ferendo. i.
dando (nobis miſeris opē). i. auxiliū (atqȝ) p ⁊ (leuamē). ſ. indulgētie.
(O gabriel tu pſterne). i. cadere fac (nr̄os hoſtes) ⁊ o raphael. tu affer
. i. da) medelā). i. medicinā (egris). i. infirmis (tu auerte). i. remoue. mor
bos) tu (dele noxas). i. culpas (qȝ) pro et (⁊ tu fac nos intereſſe gaudi/
is) ſcȝ celeſtibus (beatorum)

Tu noſtros gabriel hoſtes proſterne
tu raphael egris affer medelam. mor
bos abſterge. culpas dele. noſqȝ fac
intereſſe gaudijs beatorum.

¶ Notandū pmo ꝙ enumerant̄ tm̄ tres
angeli. in quib⁹ omes an
geli cuiuſcunqȝ ordinis
dant̄ intelligi. et ꝙ iō ē. qꝛ
illi nobis notiſſimi ſtȝ et
etiā magis cogniti. ⁊ cui
libet ē pncipale officium
deputatū. qꝛ michael ſo/
let aīas de ptāte dyabo/
li eripe. Sed gabriel ſolet nr̄os hoſtes pſternere. ꝗ interptat̄ gabriel qua
ſi fortitudo dei. Sȝ raphael ſolet corpus ⁊ ꝯſcias mundare. ⁊ pctā delere
qꝛ ipſe medicina dei vocatur. Scdo nota. ꝙ feſtū in memoriā angelorū
decet nos celebrare multiplici rōe. Ipſi em̄ ſunt cuſtodes noſtri. miniſtra
tores noſtri. ⁊ cōciues noſtri. ⁊ orōnum noſtrarum apud deū repreſenta
tores. eterni regis. nobiliſſimi milites. et tribulatorum conſolatores. etiā
aiaꝝ noſtraꝝ in celo portatores. Primo igit̄ debem⁹ eos honorare quia
ſtȝ cuſtodes nr̄i. cuilibet em̄ hōi dant̄ duo angeli. vn⁹ mal⁹ ad excitādū
peccata. alius bonus ad cuſtodiēdū hōies in omi aduerſitate. Scdo de/
bemus angelos honorare quia ſunt miniſtratores noſtri. Unde apl'us
ad Hebreos. Sūt aūt adminiſtratorij ſpūs. oēs em̄ mittunt̄ ppter nos
vt poſſint nos iuuare ⁊ inſidias dyaboloꝝ impugnare. eo ꝙ vident nos
auxilio eoꝝ egere et malos angelos nos impugnare. Tercio debemus
eos honorare. quia ſunt fratres noſtri. ⁊ ꝯciues oēs em̄ electi aſſumun/
tur ad ordines angeloꝝ. qdā ad ſupiores. qdā ad inferiores. quidam ad
medios ſm diuerſitate meritoꝝ. Quarto debemus eos honorare. quia
ſunt animaꝝ noſtraꝝ in celum portatores. ⁊ hoc tripl'r. Primo viā pre/
parādo. vn̄ Malach. iij. Ecce ego mitto angelū meū q pparabit viā ante
faciem tuā. Secūdo p viam paratā in celū portando. vn̄ in Exodo Ec
ce ego mitto angelū meū qui cuſtodit te in via ⁊ pducat te in terrā quā
promiſi patribus tuis. Tercio in celo collocādo. Unde Lucas in euāg
Factum eſt dū moreret̄ ille mendicus ⁊ portabatur ab angelis in ſinū
abrahe. Quinto debemus eos honorare. quia ipſi ſunt orationum noſ/
trarum repn̄tatores in ꝯſpectu dei. vn̄ legit̄ de raphaele in Thob. Qn̄
orabas cū lachrimis et mortuos ſepeliebas ego obtuli orōnem domino
Sexto debem⁹ eos honorare. qꝛ ipi ſunt eterni regis milites nobiliſſimi
Unde Job. Nunqd eſt numerus militum eius. Sicut em̄ videm⁹ in
militib⁹ alicui⁹ regis ꝙ qdā eoꝝ ſp in aula regia ꝯmorant̄. qdam ciuita/
tes cuſtodiūt. qdam vero regis inimicos expugnāt. Ita etiam eſt inter
milites xp̄i. qꝛ quidā in aula regia. ſ. in celo ſemper ante regem aſſiſtunt

ad eius honorē cātica leticie decantēt. alij ciuitates cuſtodiūt. ſ. qui non ſunt ad cuſtodiā deputati. vñ Iſa. Sup̄ muros tuos irl'm ꝯſtitui cuſtodes. alij vero hoſtes et demones expugnāt aīas noſtras liberādo. Septimo debemus eos honorare. q2 ſtꝫ tribulatorū cōſolatores. vñ Zacharie p̄mo Spūs dñi. ſ. angelus q̇ loquebat̄ in me dixit mihi bona v̄ba cōſolatoria. Scōm faciūt āgeli trib⁹ modis. p̄mo in tribulationib⁹ ꝯfortā vñ Angelus dixit. Danieli Noli timere pax tibi ꝯfortare ⁊ eſto robuſt⁹ Scdo in patientia ꝯſeruanda. Vñ ps. Angelis ſuis mandauit de te. vt cuſtodiāt te in oīb⁹ vijs tuis Tercio tribulatiōeȝ auferendo. qd̄ ſignatū eſt ſeu figuratū cū angelis dñi deſcēdit cū tribus pueris in fornacē. ⁊ fecit mediū fornacis q̄ſi vētū roris flātē. Pro t'minis nota. ſedes eſt nomē f. g̃. Sȝ interſum v̄bū abſolutū cōpoſituȝ ab inter et a verba ſum. Sed medela. i. remediū et venit a v̄bo depo. medeor.

Virginalis turma ſexus ieſu chriſto. que nexus dono ſentis gratie. Flos candoris tui rubet trucidare dū te iubet tortor pudicicie

Virginalis turma. Hec ſequētia in honorē ⁊ laudē vndecim milium virginū eſt ꝯpoſita. q̄ principaliter diuiditur in tres p̄tes. Primo cōmendat caſtitatem v̄ginalem paſſioni deditaȝ. Scdo ſpecialiter ꝯmendat b. Urſulam tanq̄ȝ hui⁹ exercitus p̄miculam Tercio faciāt exclamationē cōtra paſſionem ſctārum virginum. Scda ibi. Britorum inſule. tercia ibi. O felix colonia. dicēs primo ſic (Virginalis turma) . i. turba v̄ginalis ſexus (q̄ ſentis) . i. cognoſcis et percipis (ꝯnexus) . i. cōiunctiones ieſu chriſti (dono) . i. ex dono gracie (flos tui candoris) . i. albedinis tue (rubet) . i. fit rubens (cum tortor) . i. punitor (pudicicie) . i. caſtitatis (iubet) i. precipit (te trucidari) . i. puniri. ¶ Notandum primo ſcribitur in Apoc. Hi ſunt qui cum mulieribus non ſunt coinquinati v̄gines em̄ p̄māſerunt. In quibus verbis ad ꝯmendationē ſcārum virginum tangunt̄ duo. p̄mo ꝯditio virginitatis cū d̄r. nō ſunt coinquinati. ſcdo ꝯmēdatio caſtitatis. cū ſubiungit̄ v̄gines p̄māſerunt. ¶ Circa p̄mū eſt ſciendū ꝙ ſex ſunt ꝯditiones in v̄ginitate ꝯſeruādē. Prima eſt hūilitas. vñ Aug. Nō ſolū pudibūda eſt v̄ginitas vt ametur. verū etiam amouēda eſt ne infleť. vñ Ber. Pulcra p̄mixtio hūilitatis ⁊ v̄ginitatis placet d̄o. vñ Maria oblita ſe v̄ginē eſſe glo'ſam aut hūilitatē di. Quia reſpexit hūilitatē ancille ſue. Scda ē caritas. vñ Ber. Caſtitas ſine charitate eſt lampas ſine oleo ſubtrahe oleū lampas nō lucet. tolle caritatē caſtitas nō placebit deo Tercia ē tepeditas metuēda. q̄ ſolet abſcindi in v̄ginib⁹ ex hoc ꝙ ꝯſiderant ſe parū peccaſſe. vñ Aug. d̄t ꝙ ille modicū diligit cui modicū dimittitur quos aūt attentiſſime diligatis. q̇ diligendo a ꝯiugio libere vocatus deputatis vobis tanq̄ȝ omnino dimiſſum. quicq̇d vobis illo regēte nō eſt ꝯmiſſum Quarta eſt p̄cti vitatio. Unde Hiero. Illa v̄ginitas hoſtia chriſti eſt quā nec mentis cogitatio nec carnis libido maculat. Quinta eſt cordis integritas. Unde cordis diuiſio ſit p̄ ornatum exteriorem. ideo d̄t Hiero. Pulcrā credo deo faciē. ſi ho

minib⁹ pulchrã apparere nõ ſtudeas. Jtẽ Eccl's. Ve viro duplicis cordis q̃ vult placere deo ⁊ hõib⁹. Sexta eſt perſeuerantia. vñ Auguſtinus ad ꝟginis dicit. Sequimini agnũ tenendo ꝑſeuerantiam quod nouiſtꝫ ardẽter. facite qđ poteſtis ne ꝟginitas a vobis ꝑeat cui nihil poteſtis facere vt redeat. ❡ Circa ſcđm đt Ber. Quid caſtitate decentius ⁊ magis decoris que mundũ de immundo. domeſticũ de hoſte. angelum de homine deniqꝫ facit Jtꝫ Hiero. Paruꝫ caſtitatis credo ſuis ſine appendicijs. pñt eñ vagari in ciborum abſtinentia viuere. vñ Thimothe⁹ Mulier in delicijs mortua ẽ Item habitus humilis qꝛ legitur in Geñ. de thamar depoſita veſte vicinitatis aſſumpſit alterum habitũ qñ voluit carnaliope intendere. ⁊ qꝛ omnibus condicionib⁹ ſancte ꝟginẽs fuerũt erudite in caſtitate. et ꝑſeuerantes. ideo hec ſeqñtia in memoriam ipſaruꝫ eſt cõpilata

Britanorum inſule rectoꝛ pater vꝛſule deo notus claruit. Hanc conamus virginem propter pulchꝛitudineꝫ parem thoꝛi voluit. Procus mittit et pꝛecatur minis terret ſi ſpernatur. ſibi poſcens vꝛſulam. Pater eius iam baptiſmi. fonte lotus paganiſmi pꝛorſus vitat copulam.

❡ Pro terminis nota Connexus eſt nomẽ quarte declinationis maſ. generis deriuatum a verbo ꝯnecto tis. et ſignificat copulam ſiue vinculum ꝛc. ❡ Tunc ibi. Britanorũ inſule. ꝛc.

❡ Hic iam au. ſimiliter commendat beatam vꝛſulam. et diuidiť in tres ꝑtes. in ꝑma ꝑte commẽdat b. vꝛſulam ꝑ conſtantiã caſtitatis. Secũdo oſtendit qualiter alias ꝟgines ſecum ad martyꝛij palmã vocauit. Tercio oñdit qualiter ad romã ꝑuenerũt ⁊ ad locum martyꝛij redierũt. ſcđa ibi. Jnterim vꝛſula. tercia ibi. Relictis nauib⁹ dicẽs ꝑmo (Rectoꝛ). i. rex inſule regis bꝛitanoꝛum exiſtens pater vꝛſule (claruit). i. clarus fuit notus deo. Alij volũt ꝙ nochus fuerit ꝓpꝛiũ nomẽ illi⁹ regionis. tũc ſic exponitur (nochus rectoꝛ). i. rex inſule bꝛitanoꝝ pater vꝛſule (claruit) . i. clarus fuit deo. fuit eñ bonus xpianus (hanc). ſcꝫ. filiam Nochi. nõie vꝛſulam (conam⁹) exiſtẽs rex anglie (voluit). ſcꝫ ſibi fieri (parem thoꝛi. ideſt copulari in thoꝛo ⁊ matrimonio ꝓpter eius pulchꝛitudinem (Et ille rex anglie mittit pꝛocos). i. nũcios (qui pꝛocentur) pꝛo vꝛſula (⁊ precatur). i. rogat (et etiam terret). i. terroꝛem inducit (minis). i. ꝑ minas (ſi ſpernatur) id eſt contemnat. ſ. pꝛeces ſuas (poſcens). i. petens (ſibi vꝛſulam). ſ. in coniugenti (Sed pater ei⁹) ſcꝫ vꝛſule (locus). i. purgatus (iam) fonte baptiſmi (vitat). i. recuſat (pꝛoꝛſus). i. omnino (copulam) id eſt matrimonialem coniunctionem (paganiſmi) id eſt pagani.

❡ Notandum legitur in paſſionali. ꝙ in bꝛitania fuit rex chꝛiſtianiſſimus. nomine Nochus. cui erat filia nomine Urſula. hec mirabili moꝝ honeſtate. ſapiẽtia ⁊ pulcritudine pollebat. Rex autem anglie conſtantinus cũ nimis pꝛepotens eſſet. ⁊ multas nationes ſuo imperio ſubiu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

garet. audita huius v̓ginis fama felicem ſe per omnia fatebatur ſi bea-
ta virgo vrſula ſuo filio vnigenito copularet̄. Iuuenis etiā adhuc mul
tum eſtuabat. Mittūt ergo ſolemnes nuncios ad patrem magnis pro-
miſſionibꝰ ⁊ blādicijs magnis ⁊ adijcientes minas ſe ad dominū ſuum
non credentes reuenire Rex aūt britanie incepit multū anxiare ⁊ timu
it. qꝛ fide chriſti inſignitam cultori idoloꝝ tradere indignum eſſe ⁊ mini
me liceret. tn̄ ipſum nullatenus conſentire cognoſceret. et hoc eſt quod

Interim vrſula criſti diſcipula docta
per ſomnium. Statuit nuptias que-
rens inducias trimatus ſpacium Vi
ce dotis coniugij regine votis abiles
dato ſumpta nauigij coeue dātur no-
biles. Undena demum milia ſpōte
tranſmittit virginum. Ducūt naues
per maria curā ſpernentes hominum
Aura flante leuius diſcedunt a litto
re huc illuc ſepius plano ludūt equo-
re. Hinc manus feminea rexit dāte
dn̄o nauesq̄s baſilia breui vidit t̄mio

tangit hec ꝑma ps huiꝰ
ſequentie. ¶ Pro termi
nis nota. Procus eſt no-
men ſecunde declinatio
nis deriuatum a verbo
procor aris. et procus di-
citur ille qui egit opus
nuptiarum et alteriꝰ iuſ
ſione. Sed mine arum
eſt nomen pluralis nu-
meri deriuatum a v̓bo
minor aris. Sed paganiſ
mus poteſt eſſe ſuperla-
tiuus illius nominis pa
ganus. ſicut chriſtianiſ-
mus a nomine chriſtia-
nus. vel poteſt dici ꝙ ſit
nomen ſecunde declina
tionis per ſe ¶ Tunc
ibi. (Interim vrſula. ⁊c)
¶ Hic autor oſtendit
qualiter beata vrſula ali
as virgines ad palmam
inuitauit di. (Interim)
.i. inter hec (vrſula. diſci-
pula xp̄i docta per ſom-
nium). i. viſionē in ſom-
no (ſtatuit). i. ꝑfixit (nu-
ptias q̄rens). i. poſtulās (inducias). i. ꝓ inducijs (ſpaciū). i. tp̄s (trimatꝰ
.i. triū annoꝝ (Et nobiles). ſ. v̓gines (coeue). i. coetanee (abiles). i. ꝯpoten
tes (votꝫ). i. deſiderijs (regine). ſ. Urſule (dant̄ vice). i. loco (dotis). i. do-
ni ꝯiugij ſumpti nauigij (dato. i. expēſis nauigij datis (Et ille). ſ. rex an-
glie (trāſmittit ſpōſe). ſ. btē vrſule. vndena milia v̓ginū. Et. ſ. ille v̓gines
ducūt naues (ꝑ maria). i. ꝑ mare. ſpernētes curā hōim (Et) ſcꝫ ille v̓gi
nes (diſcedūt). i. recedūt a littore (Aura. i. vēto (flante lenius). i. ſuauiꝰ
(qꝫ) ꝓ ⁊ (ip̄e ludūt). i. iocātur huc (qꝫ) ꝓ et. ⁊ illuc ſepius (plano eq̂re)
.i. trāquillo mari (hinc) id eſt poſtea (feminea manus) ſcꝫ Urſule (rex
it). i. gubernauit nauem (dante) id eſt fauente dn̄o (quas) ſcilicꝫ naues
(Baſilia) illa ciuitas. vidit (breui termino) id ē. breui ſpacio temporis

De vndecim mili· ṽginum

¶ Notaandū b. Vrſula diuinit⁹ inſpirata pr̄i ſuo ſuaſit vt p̄dicto regi aſſenſum p̄beret.tn̄ hac ꝯditione interpoſita.vt ipſe rex.x.ṽgines electiſſimas ſibi ad ſolatium traderet et tranſmitteret.q̄rū q̄libet haberet centum pedeſſeques. et inducias triū annorū ſibi daret ad dedicationē ſue virginitatis. vt ipſe iuuenis rex in his tribus annis etiam in fide xp̄iana inſtrueretur.ſapienti igitur vſa conſilio vt aut difficultate propoſite condicionis animum eius ab hoc auerteret.aut oportunitate ac predictas virgines ſecum deo dicaret.tunc iuuenis rex libenter hac ꝯditione accepta apud patrē illa ꝯſtituit ꝛ diſpoſuit et ꝓtinus baptizari accelerauit. ac ſceleri aio cūcta q̄ ṽgo petierat ip̄auit. Pater aūt puelle ordinauit vt filia ſua quā valde diligebat viros q̄rū ſolatio tam ipſa q̄ȝ eius exercit⁹ indigebat. in comitatu haberet vndiq̄ȝ igit̄ virgines ꝯfluunt ꝛ etiā viri ad tam grāde ſpectaculū nam multi ep̄i ad eas ꝯfluxer̄t. vt ſecū ꝑgerēt inter quos etiā fuit baſilienſis ep̄us.qui eos vſq̄ȝ ad romā perduxit.et inde reuerſus martyrium cū eis ſuſcepit. Et cū Vrſula oēs ṽgines ad fidē ꝯuertiſſet ſub vnius diei ſpacio flante vento ꝓſpero ad portū gallie q̄ a gallia dicitur ꝑuenerunt.ꝛ deinde coloniā deuenerūt.vbi b. Vrſule angelus dn̄i apparuit. et duxit eas illuc ꝛ p̄dixit eis integro nūero reuerſuras.et coronas martyrij ꝑcepturas. Tn̄ igitur admonitōe angeli facta romā tendentes.ad vrbem Baſiliam naues applicauerūt. ꝛ ibi relictis nauib⁹ romā pedeſtres venerūt.et hoc tangit littera huius ſententie ¶ Pro terminis no. Interim eſt aduerbiū tēporis. Item trimatus eſt nomē quarte declinationis deriuatū a nomine trimus. et dicitur homo habens tres annos.ꝛ dicitur trimus a tris quod eſt tres ꝛ iems. Vn̄ trimatus ſpaciū trium annorum. Sed abilis idem eſt quod conuertens.et eſt nomē adiectiuum comparabile et mobile. Diſcedo eſt verbū tercie coniugationis.et ſignificat abire. Et differunt diſcedo ꝛ decedo.vn̄. Decedit moriens diſcedit ab vrbe recedens. Sed litus eſt nomen neutri generis tercie declinationis. Tunc ibi (Relictis nauibus ordinant acies ꝛc.)

Relictis nauibus ordinant acies. vē-
tis ꝛ eſtibus exponunt facies ꝛ romā
adeunt. Per monaſteria fundentes
lachrimas.trahunt ſuſpiria.commen
dant animas ſanctis et redeūt Quā
in portu relinquerunt claſſā ſimul in
uenerūt magnum flumen ꝛ amenum
nauigantes intrant renū ꝑ dei clemē
tiam Hinc ad locum paſſionis duxit
eas dux agonis.florē ſue iuuētutis ꝓ-
uipēdūt ſpem ſalutis euntes coloniā

¶ Hic iam autor oſtendit qualiter beate virgines romam peruenerunt.et qualiter ad locū martyrij redierūt dicens. Supple ille virgines (ordināt acies) id eſt turbas (nauibus relictis) ſcȝ in baſilea (et exponunt facies) .ſ.eaꝝ (vētis ꝛ eſtib⁹) .i.colorib⁹. et adeunt romā. Et ille

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

virgines fundentes lachrymas (p monaſteria).i.eccl'ias romanas (tra
hūt ſuſpiria).i.ſepe ſuſpirat (ꝛ commēdant).i.ꝯmittunt (aīas).ſcꝫ.ſuas
ſanctis (Et redeūt).ſ.Baſileam. ꝛ ſic redeūtes (inuenerūt) claſſem).i.
congregationū nauiū quā reliquerūt (in portu).ſ.baſilienſi. ꝛ ille virgi-
nes nauigātes (intāt rhenū).ſ. exiſtentē magnū flumen.et amenum p

O felix colonia ſubter cuius menia
barbarorūꝫ rabies enſes. tela frame-
as cultros in virgineas cruentauit a-
cies. Feliciora virginū cōnubia vira-
ginum agnumqꝫ ſine macula duce ſe
quuntur vrſula Quarum orationibꝰ
felices cum felicibus pace fruamur ſe
dula per ſeculorum ſecula.

clementiā dei (hinc) id ē
poſtea.ſ. vrſula exn̄s duc
trix agonis).ſcꝫ ill. x vn-
decim miliū virginū.du
cit eas) ad locū paſſiōis
(ꝛ.ſ.ille ꝟgines' peruipē
dūt).i.floccifaciūt.et pro
nihilo curant florē ſue iu
uentutis (euntis coloni
am) in illā ciuitatē (ſcāꝫ
ſcꝫ exn̄tem (ſpem ſalutis
.ſ.eterne. ¶ Notandum
ꝙ legit̄ in paſſionali . qn̄
ſctē virgines romā pue-
nerunt papa Ciriacus
ꝓpter aduētū eaꝝ fuit valde gauiſus. qꝛ ꝛ ip̄e de brithania oriundꝰ fuit
et multas ꝯſanguineas inter eas habuit. ꝛ cū omni clero ip̄os reueren-
ter ſuſcepit. In ip̄a eīn nocte pape diuinitꝰ reuelatū eſt ꝙ ipſe cū virgini
bus palmā martyrij eſſet ſuſcepturꝰ. ꝙ apud ſe celās multas ex eis que
adhuc baptizare nō fuerāt baptiſauit. Poſt hoc papatū reſignat ꝗuis
cardinales ꝛ oēs alij reclamarēt. poſt hoc p viſionē ammonite de roma
cum ep̄is ſibi adiunctis Coloniam venerunt. ꝛ ipſam iam agrippinaꝫ
obſeſſam inuenerunt.quas videntes barbari ꝛ gygantes.ſuper ipſos ni
mio clamore irruerūt. ꝛ quaſi lupi rapaces illam magnitudinē occide-
runt. Et cum ad beataꝫ Vrſulam veniſſent. vidēs princeps exercitus
mirā eius pulchritudinem obſtupuit. ꝛ coſolans eam ſup introitu vir-
ginū promiſit ꝙ eam ſibi in coniugem copularet ſi fidē xpianam reſpu-
iſſet.que dū principem ꝯtempſit. nolens acquieſcere ſuis petitionibus
ip̄e directa ſagitta in ipſam traſfixit.et ſic martiriū conſumauit. Paſſe
aūt ſunt iſte beate virgines anno incarnatōis dn̄i.cc.xxxviij.hac die qua
memoria eaꝝ celebratur. ¶ Pro terminis nota.relictus ta tum eſt par-
ticipiū p̄teriti tp̄is a verbo relinquor. Sed eſtus eſt nomen quarte decli
nationis.et ſignificat calorem ſolis. Sed claſſis eſt nomen feminini ge
neris tercie declinationis carens plurali numero Item paruipendo eſt
verbum tranſitiuum tercie ꝯiugationis. cōpoſitum a nomine paruus
et pendo.et ſignificat ſpernere.ſed colonia eſt nomen ciuitatis.

Tunc ibi. O felix Colonia ſubter cuius ꝛc.)

¶ Hic iam autor inuehit p quandā exclamationem contra paſſionem
ſanctarū virginum dicens. O felix colonia (ſubter).i.intra (cuius) id ē
colonie menia (rabies).i.inſania (barbarorum).i.infidelium (cruenta
uit).i.ſanguine plenos fecit (enſes).i.gladios (ꝛ tela).i.iacula (frame-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

as).i.gladios ex vtraq̄z ꝑte acutos(cultros).i.cutellos.cruentauit in q̄z (in v̄gineas acies).i.in bellū illatū v̄ginibꝰ(cōnubia).i.copule vel cō-iunctiōes virginū(ſtꝫ feliciora cōnubia) et coniunctiōes(viraginū).i. mulierū(q̄)ꝫ v̄gines(ſequunt agnū ſine macula).i.xp̄m(duce) id eſt ducente eas vrſula(quaꝝ).ſ.virginū orōnibꝰ nos fruamur (ſedula).i. ſempiterna pace(ꝑ ſecla

Omnes ſancti ſeraphin cherubin
throni quoq̄z dominationeſq̄z.
Pricipatꝰ ptātes v̄tutes. Archāge
li angeli vos decet laus ⁊ honores

ſeculoꝝ).i.ſꝑ exn̄tes feli-ces(cū felicibꝰ).ſ.v̄ginibus. ¶ Notādū ꝙ legit in paſſionali ꝑ miraculo qd̄ quidam abbas impetrauit corpus vniꝰ v̄ginis ab abbatiſſa monaſterij Coloniensis ꝓmittēs ꝙ illud in capſa argentea reuerenter in ſua eccleſia collocaret. Sed cū ꝑ annum integrum in capſa lignea iacuiſſet quadā nocte cū abbas cū ſuo conuentu matutinas cantaret.corpus illuc de altari deſcendit.et an̄ altare reuerenter ſe inclinans.per medium eorum omnibus ipſis videntibus receſſit. Abbas igitur ad capſam currens.et ipſam vacuā inueniens properauit ⁊ abbatiſſe rem geſtam per ordinē intimauit. Pergentes ad locū vbi corpus virginis acceperunt illud ibidem inuenerunt. Cum aūt abbas veniā quereret.et idē corpus v̄ginis peteret.certiſſime promittens ſibi capſam precioſam facturam nullatenus impetrauit. Scd̄o nota q̄uis totus exercitus numerus virginū nuncupat̄. hoc tn̄ non tm̄ eſt intelligendum de ſexu femineo ſeu feminino genere quia q̄plures epiſcopi et alij ſancti martyres interfuerūt qui etiā caſtam vitam duxerūt Sed ꝓpter excellentiaꝫ quia maxima multitudo fuerunt virguncule.ideo exercitus v̄ginum nuncupatur. Poteſt etiam dici ꝙ ꝓpterea dicitur exercitus virginum quia beata Vrſula fuit informatrix et ꝑncipalis inſtauratrix huiꝰ ſanctiſſimi exercitus. Hinc ē ꝙ hodierna die in cimeterio vbi reliquie ſanctarum virginum requieſcunt nullus poteſt ſepeliri. quia ſi aliquis ibi ſepeliretur clauſo tumulo in craſtinum ſuper terram apparet.quia hec terra de corporibus ſanctaꝝ virginum creditur ſanctificata. ¶ Pro terminis nota. menia ſm̄ aliquos eſt nomen pluralis numeri tantuꝫ tercie declinationis.neutri gꝫ. Sed rabies eſt nomen neutri generis et ſignificat conuiuium nuptiarum. Sed virago eſt nomen feminini generis.et dicitur quaſi viriliter agens.

OMnes ſancti. Hic autor cōſequenter deſcribit aliud canticum quod generaliter reſpicit celebritatem omnium ſanctorum ſub vna feſtiuitate eorum memoriā reuocando.et diuiditur in tres partes. Primo cōmendat oēs ſanctos penes reuerentiam ſpiritualem. Scd̄o dirigit petitiones ad omnes ſanctos. Tercio commendat omnes ſanctos penes victoriam corporalem ipſorum implorantes auxilium.ſcd̄a ibi Ordines noueni.tercia ibi. Quos vos dei dicens (O omnes ſancti).ſcꝫ in celo exiſtentes (et ſeraphin) id eſt angeli de celo ſeraphin (cherubin.i.angeli de celo cherubin (throni).i.angeli de tali cho-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

ro (quoqȝ) ꝓ et (o dominationes) tales angeli (qȝ) pro et (principat⁹
tales angeli (ꝛ poteſtates) tales angeli (o v͛tutes). i. angeli tales (arch
angeli). i. vos principes angelorum. ſ. et (angeli). ſ. generaliter omnes
chori ſanctorum angelorum. vos decet (laus). i. gloria (ꝛ honor). i. reue
rentia. ¶ Notandū primo ꝙ ſcribitur in li. Sap. ca. j. Ecce quō com
putati ſunt inter ſanctos ꝛ inter electos dei ſors illorum eſt In his ver
bis tangunt͛ duo. Primo tangit͛ ſanctoꝝ dei in celeſtibus glorificatio
qm̄ ꝯputati ſunt inter ſanctos. Scḋo tangit͛ apud deū pro peccatis no
ſtris illorum propiciatio. qꝛ inter electos dei ſors illorum eſt. ¶ Primū
declarat͛. Nam ipſi ambulauerūt in lege ꝛ voluntate dei. ꝓpter qḋ vo
cati ſunt fratres dei paſſionem hui⁹ ſeculi tollerando. patres dei filios
generando Martyres dei eccleſiam lacte diſcipline nutriendo. iuxta il
lud qḋ dicitur Luce. ij. ca. Qui fecerit voluntatē patris mei. frater ipſe
meus pater me⁹ mater mea ſoror mea eſt. Etiā gloriati ſunt quoniam
predeſtinati ſunt ad menſam dei. Unde in euangelio ego diſponā vo
bis ſicut diſpoſuit michi pater in regno. vt edatis et bibatis mecum in
menſa mea. De ſcḋo dicit Jacobus in canonica. Multū em̄ valet de
precatio iuſti aſſidua. Figura hui⁹ legit͛ in libro Exodi. Dum popu
lus iſrael pugnaret ꝯtra amalech moyſe manus eleuante ꝛ orāte vicit
populus. Sed ipo manus declinante populus ſuccubuit. Un̄ p̄s Di
miſiſſem eos ſi nō moyſes electus meus ſtetiſſet in ꝯfractione. vn̄ cum
iudei feciſſent vitulum cōflatilem dn̄s dixit ad moyſem. Dimitte me
vt iraſcar ſuper populum iſtum. ſed interceſſio moyſi hanc irā auertit.
Ex quibus concluditur ꝙ ſancti dei magnam ſortem habēt in celeſti
bus. qb⁹ ipi poſſunt vitā nr̄am in diuino beneplacito gubernare. Itē
nota ſancti et electi dei ſūt duplices. ſ. ſpūales et corpales. Spūales ſunt
qui a diuino ꝓpoſito creati ſunt ꝛ ꝑpetuati ſunt. vt ſunt angeli. Un̄ p̄s
Qui facit angelos tuos ſpūs. Sed corporales ſunt qui vitam hui⁹ ſe
culi in ſanguine martyrij terminauerūt. ꝛ ꝓinde promiſſum eterne re
tributionis acceperūt. ꝛ ſic hec ſequentia in laudem ꝛ gloriam omniuȝ
ſanctorum. tam ſpūalium ꝙ̄ corporalium eſt compoſita ſeu cōpilata
Itē nota ꝙ in hoc feſto agit͛ memoria omnium ſctōꝝ. et ex conſequen
ti omniū animarū fideliū. Rō hui⁹ eſt. quia machina huius mundi di
ſtincta eſt in diuerſis climatib⁹ ꝛ regionib⁹. et diuina miſericordia opat͛
hoc in vna regione qḋ nō in alia. Nam aliquando ſancti vnius regio
nis canonizant͛ de quibus ignorat alia regio ꝓpterea ſtatuerunt ſancti
patres vt fieret vna cōmunis memoria omnium ſanctorum. qui in li
bro viuentiū ſunt reſcripti. Uel pōt dari alia ratio. qꝛ in hac die deſtruc
tum eſt templum quod dicebatur pantheos. et dicit͛ a pan quod eſt to
tum. et theos deus quaſi continens totalitatem deorum in memoriaȝ
huius erroris deſtructi celebratur in eccleſia feſtum omnium ſanctorū
in quibus deitas ſeu diuinitas commendatur. ¶ Item nota dubitant
multi quare in feſto omnium ſanctorum etiā memoria ſpecialiter ſanc
ti Ceſarij habeatur. Dicendū ꝙ ratio huius eſt. quia beatus Ceſarius
paſſus eſt poſt inſtitutionē huius feſti. et ergo in numero comprehendi
tur. nihilominus tn̄ ſpecialiter ſuum natalicium celebratur.

De omnibus ſanctis

Ordines noueni ſpirituū btōꝝ. Quos in dei laudibꝰ firmauit caritas. Nos fragiles hoīes firmate precibus. Ut ſpiritales prauitates veſtro iuuamīe vincentes fortiter. Nūc et in euū veſtris ſimꝰ digni ſolēnijs inteſſe ſacris

¶ Ordines nouē ſpirituū) Hic autor dirigit petitionē ad oēs ſcōs di. (O vos noueni).i.nouē(ordines).i.chori (beatoꝝ ſpirituū).ſ.ſctōꝝ angeloꝝ(quos).ſ.angelos(charitas).i.amor vel dilectio dei (firmauit).i. corroborauit.in laudibus dei omnipotentis.ſ.vos (firmate).i.roborate. (nos fragiles).i.infirmos hoies.ſ.cū ꝓcibus veſtris. (Ut) id eſt ꝙ nos ſimus(vincentes) id eſt ſupantes(fortiter).i.viriliter(ſpiritales prauitates).i.dyabolicas poteſtates ⁊ ſuggeſtiones(ſeu fraudes)ſcilicet cum veſtro.iuuamine.i.auxilio et.ſcȝ.(nos ſimus digni) .i.bene digni (inteſſe).i. pn̄tes eſſe(nunc).i.in ꝑſenti(⁊ in euū).i.eternaliter ⁊ ꝑpetue.vr̄is ſacris .i.ſanctis (ſolēnijs).i.feſtiuitatibꝰ.hoc eſt nos mereamur peruenire ad vr̄as dignitates. ¶ Notandū ꝙ autor ponit tm̄ nouē ordines angelorū hoc debet intelligi de illis qui non conſenſerunt lucifero. ſed confirmati in laude dei ꝑmanſerunt.tm̄ reuera.x.ſunt ordines.qꝛ ſm̄ doctores decimus ordo non totaliter cecidit.ſed qn̄tum ad eius principem luciferū. immo de quolibet ordine aliqui ceciderunt.vt numerus eoꝝ ſit in proportione chori integri.ſic etiā ſm̄ gradus meritorios.ordines angeli per animas fideliū reſtaurantur.hec Rabanus Sed quidam alij doctores dicunt ꝙ decimus chorus ex integro cecidit.qui eſt integraliter per animas fidelium reſtauratus.⁊ vocatur modo requies ſanctoꝝ. et in eodē decimo choro aſſignantur diuerſi gradus dignitatis. in quibus ſm̄ diuerſa merita anime fidelium collocant̄. Item nota au.petit confortationem cōtra dyabolicas fraudes et temptationes. Unde b.Gre.dat nobis doctrinam reſiſtendi temptationibus et primo perſuadet hoc fieri cum feſtinatione. Unde ſi temptationi in corde noſtro naſcenti volumus reſiſtere.tūc feſtinanter nō debemꝰ eā admittere. ſed fortiter reſiſtere nō ꝯſentiēdo. Scd̄o debemꝰ reſiſtere per orōnem. Unde Grego. Quāto grauiori motu ꝑ cogitationē carnalium deprimimur.tanto debemus orationi ardentius inſiſtere. Tercio nota cū vigilatione. Unde Gre.ſolerter vigilandū eſt vt cū culpa blandiri inchoat.ad quem interitum trahitur mens ignoſcat. Item debemus reſiſtere per manſionem et miſericordiam. Unde Petrus apoſtolus. Nouit dominus pios de temptationibus eripere. Unde pſalmiſta Miſericordia mea et refugium meum ⁊c.vbi dicit gloſa. Nulla re ita cito vincitur dyabolus ſicut per miſericordiam. Simus ergo feſtini ad orationem.deuoti vigiles et manſueti.et reſiſtamus dyabolo.et vt inter ſanctos dei computemur. ¶ Pro terminis nota.nouenus a um eſt nomen adiectiuum deriuatū a nomine nouem.ſed fragilis eſt nomen adiectiuum comparabile ⁊ mobile deriuatum a nomine frango.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

Uos quos dei ꝛc. ¶ Hic autoꝛ imploꝛat oẽs ſanctos dei. q̄ ꝑ victoriã martyꝛij ad gloꝛiã trãſierũt dicẽs. O (vos) .ſ. om̃es ſancti et electi dei (quos) .ſ. ſanctos ꝛ electos (charitas) .i. amoꝛ ꝛ dilectio (dei) .ſ. oipotentis (fecit vincere) .i. ſupare ꝛ ꝯtẽnere (terrena) .i. vana gaudia hui⁹ mũdi (Et fecit vos eſſe) .i. exiſtere (ſocios) .i. ſodales (angelis) .i. cum angelis (polo) .i. in celo vel in regno celoꝝ. ſcꝫ. et ſpẽaliter (vos patriarche) .i. ãtiqui patres (ꝓphete) id ẽ vates (apł̃i) .i. diſcipuli dñi (ꝯfeſſoꝛes) id eſt deũ ꝯfitẽtes (martyꝛes) id ẽ ꝓ xp̃o moꝛiẽtes (monachi) .i. ſolitariã vitã et mũdam ducẽtes (virgines) caſte viuẽtes. (Et) id eſt etiã (ppł̃s) .i. vulg⁹ et turma (ſanctaꝝ viduarũ) ꝯtinentiũ (qꝫ) pꝛo ꝛ (oim placentium) .i. bene viuẽtiũ (ſup̄mo dño) id ẽ altiſſimo deo (nos) ſcꝫ fragiles hoies (poſcimus) .i. petim⁹ ꝛ deſideramus (vt veſtrũ adiutoꝛium) id eſt iuuamen ꝛ patrociniũ (foueat) id eſt annuet (pꝛotegat) .i. defendat (nos) ſcꝫ homines (nunc) .i. in pꝛeſenti (ꝑhenniter) .i. eternaliter (vt) .i. ꝙ (poſſimus) .i. valeam⁹ .ſ. frui (in die) .i. in ſolẽnitate (veſtroꝛum gaudioꝝ) hoc eſt vt valeamus concelebꝛare vnanimiter memoꝛiã omnium veſtroꝛũ hic ꝛ eternaliter ꝯregnare vobiſcum

Uos quos dei charitas vincere terrena Et angelis ſocios fecit eſſe polo
Uos patriarche pꝛophete apoſtoli confeſſoꝛes martyres monachi virgines. Et viduarum ſanctarum omniumqꝫ placentium populus ſupꝛemo domino
Nos adiutoꝛiumqꝫ nũc et ꝑhenniter foueat pꝛotegat vt veſtrum in die poſſimus gaudioꝝ veſtroꝛum

¶ Notandũ autoꝛ in lrã enumerat per oꝛdinem ſanctos et electos dei. vbi ꝓponit patriarchas. quoꝝ ꝑncipaliter ſunt tres ſcilicꝫ abꝛaham. yſaac. ꝛ iacob. qui cũ vxoꝛibus ſuis ſepulti ſunt in valle ebꝛon. Dem ponit ꝓphetas. qui ſunt. xvij. in numero. quoꝝ ꝑnceps eſt dauid qui ꝓpter excellentiã ꝓpheta vocatur. queãdmodũ paul⁹ apł̃s. Dem quatuoꝛ maioꝛes ꝓphete. ſ. yſaias. hieremias. ezechiel. ꝛ daniel. ꝛ duodecim minoꝛes ꝓphete. quoꝝ nomina in Paralipomeon ſunt ſcripta. Deinde ponit apoſtolos. quoꝝ ſunt duodecim numero. quib⁹ paulus barnabas ꝛ thadeus ꝯiugunt. tñ nõ impediũt numerũ apł̃oꝝ. Deinde ponit ꝯfeſſoꝛes. quoꝝ ꝑncipaliter ſunt q̃tuoꝛ. ſ. Aug. Greg. Hiero. et Ambꝛoſius. qui ſt̃ tanq̄ q̃tuoꝛ cathene ex quib⁹ fides catholica dependet ꝛ etiã beatus Martinus. q̇ ꝓpter excellentiã ꝯfeſſionis ſolus inter ꝯfeſſoꝛes meruit octauã tenere. Deinde ponit martyꝛes. quoꝛũ numerus penes nr̃am cognitionẽ eſt infinit⁹. inter quos poſt xp̃m btũs Stephanus ꝛ Laurenti⁹ pꝛimatum obtinent. qđ patet. qꝛ inter omnes martyres iſti ſolas octauas habẽt. Dem ponit monachos. ꝑ quos quilibet deuotus religioſus debꝫ intelligi. Poſt hoc ſubiũgit ꝟgines. qꝝ numerus etiã nobis nõ eſt cognit⁹. tñ inter oẽs poſt btãm mariã btã agnes ꝛ btã margareta hñt octauas. q̃re eas pꝛe ceteris ꝟginib⁹ reoꝛ eſſe laude pꝛe-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

ferendas. Ultimo addit numerū omniū electoꝝ cuiuſcūqꝫ cōditionis fuerint. vt vnanimiter intercedāt ꝓ nobis ad dn̄m iħm criſtū. ⁊ hoc inuitur ibi. oimqꝫ placıneiū. ¶ Pro terminis nota. terrenū hic ſubſtantiuat̄ in neutro genere. et ſignificat illud qḋ procedit ex iſtis inferiorib⁹ et deriuatur a nomine terra.

¶ Sacerdotem chriſti

Sacerdotem chriſti martinū cūcta per orbem canit eccleſia pacis catholice. Atqꝫ illius nomē omnis hereticus fugiat pallio⁹ Pannonia letet̄ genitrix talis filij Italia exultet alitrix tāti iuuenis

¶ Hic autor deſcribit aliam ſequentiam in laudem ⁊ gloriā beati martini. et diuidit̄ in tres ꝑtes. In ṗma ꝑte ꝯmēdat btm̄ martynū ex multarum regionū ꝯgratulatione. hortando populum ad ipſi⁹ laudē. Scdo commendat eum ex ꝟtuoſa miraculoꝝ oꝑatōe. Tercio ꝯmēdat eū de ſanctitate vite ipſius cum deuotione precū. ſcda ibi Hic celebris. tercia ibi. hic oculis. Prima adhuc in duo. In ṗma ꝑte ꝯmēdat eum penes gaudia regionū q̄ntum ad iuuentutem. In ſecūda facit hoc idē penes dignitatē ep̄atus. ſcda ibi. Et gallie. Et dicit ſic (Cūcta eccleſia). i. tota congregatio xp̄ianorum (catholice pacis) id ē xp̄iane fidei (canit). i. laudat ⁊ laudare debet (per orbem) ſcilicet vniuerſum. i. per vniuerſam terram. ſcꝫ ſanctū (martinū) ſcꝫ ſic dictum (ſacerdotem) id eſt ep̄m (xp̄i) id eſt ieſu (Atqꝫ) ꝑ ⁊ (om̄is hereticus). i. ſciſmaticus ⁊ infidelis (pallidus) id ē ad pallorē ꝯfuſus (fugiat). i. fugere debet (nomen illius) ſcꝫ ſolemnis ep̄i (Pannonia talis regio in quo ſcūs martinus eſt genitus (letetur. i. letare debet. ſcꝫ ꝙ eſt (genitrix). i. ꝓductrix vel ꝓcreatrix (talis filij). i. ſancti martini (Et italia) talis regio (exultet). ſ. de eius ſanctitate. ſcꝫ qꝛ fuit (alitrix). i. nutrix (tanti). i. tā ſancti (iuuenis). i. adoleſcentis. quia ſanctus martinus eſt nutritus in italia. Notandum ſcribitur in Ecci. ꝙ luna perfecta in diebus ſuis lucens. ſic ille etiam fit in templo dei. In q̇bus verbis commendatur beatus martinus in omnib⁹ virtutib⁹ ſuis. qꝛ effulſit in templo et in eccl̄a ſua quaſi luna ꝑfecta. Un̄ ſciendūꝫ ſm̄ aſtrologos. ſicut luna eſt corpus terreſtre. nō ꝙ ſit ꝯpoſitū ex terra. ſed ꝙ in ꝯparatione ad alios planetas habet ſe tanq̄ꝫ terra ad alia elemēta. Eſt em̄ corpus tenebroſum nō habens lumen de ſe ſed recipit lumē a ſole. ⁊ q̄uis medietas corporis lunaris ſit ſemꝑ illuminata. qꝛ medietas eius reſpicit ſꝑ ſolem. niſi fuerit eclipſis. tamen quantū ad aſpectuꝫ noſtrum lumen ipſi⁹ augetur ⁊ diminuitur. Unde btūs martinus optime luna dicitur corpus habēs terreſtre. qꝛ natus eſt ſm̄ curſum nature. et eſt illuminatus ꝑ gratiam diuinam. que eſt tanq̄ꝫ ſol. Fuit em̄ beatus martinus ꝯplete et ꝑfecte illuminatus. nā radij ipſius erāt ꝑfectiſſimi ſm̄ oēs virtutes morales homini poſſibiles. Fuit em̄ prudens errorem infideliū declinando. Fuit iuſtus gentilium ⁊ hereticorum ſciſmata diſſoluēdo. Fuit fortis om̄ib⁹ paſſionib⁹ cū paciētia reſiſtēdo. Su

ir temperatus oẽm temptationẽ moderãdo. Etiã liberalis fuit omnibꝰ pauperibꝰ erogando. Etiam fuit in omni genere ꝟtutũ ꝑfectus. ⁊ ergo refulſit in eccľa q̄ſi luna ꝑfecta. Sed poſtq̄ꝫ trãſiuit ab hoc ſeculo de luna ſcũs eſt ſol. Iuxta illud euãgeliſte Fulgebũt iuſti tãq̄ꝫ ſol in regno celoꝝ ꝙ̄ hec ſeq̄ntia eſt in honorẽ dei ⁊ ſcti martini ꝯpoſita. Itẽ nota. nomen ſancti martini merito ab hereticis eſt fugiendũ Dicit eñ martinꝰ q̄ſi marcem tenẽs. vñ ſm aſtrologos mars dicit̃ deus belli. Nã lorica fidei indutus in diebꝰ vite ſue inualuit ꝯtra hereticas prauitates. Itez nota. ꝙ hec duo nõia genitrix ⁊ alitrix ſumunt̃ improꝑe ⁊ metaphorice qꝛ pannonia fuit genitrix beati martini. quoniã in tali regione genitus erat ⁊ italia dꝛ nutrix eiꝰ. qꝛ in italia nutritꝰ fuit. ⁊ ibidẽ lr̃is ſacris ĩbutꝰ.

Et gallie trina diuiſio ſacro certat litigio cuius eſſe debeat preſul. Sed pariter habere ſe patrem omnes gaudeant. thuroni ſoli eius corpus foueant. Huic frãcoꝝ atqꝫ germanie plebs omnis plaudat. Quibus videndum inuexit dominum in ſua veſte.

Pro terminis nota. catholicꝰ dꝛ q̄ſi cuſtos vniuerſalis fidei. Sꝫ pallidꝰ eſt nomen adiectiuum ⁊ dꝛ pallidꝰ q̄ſi timidus et verecũdus. nã ex timore hõ pallet Itẽ pannonia ⁊ italia ſꝫ ꝓpria nomina regionũ. ¶ Et gallie ¶ Hic autor ꝯmendat btm̃ martinũ rõe ꝯgratulationis diuerſaruꝫ regionũ in dignitate epiſcopatꝰ dicens (Et trina diuiſio gallie) id eſt illius regionis. ſcꝫ gallia in tres partes diuiſa (certat). i. pugnat vel litigat (ſacro) id eſt ſolẽni (litigio) id eſt diſcordia (cuius) ſcilicet gallie. i. cuius regionis (preſul). i. epiſcopus vel pontifex (debeat eſſe) id eſt fore (ſed) ꝓ tamẽ (omnes) ſcilicet predicti (gaudeãt). i. letantur (pariter). i. ſimul (ſe habere). i. poſſidere ſcꝫ ſanctum martinum (patrem) id eſt patronũ (ſꝫ) ꝓ tñ (ſoli thuroni. i. tales populi (foueant). i. nutriũt poſſidẽt ⁊ in ſepulchro tenẽt (corpus). i. reliq̃s (eius). ſ. ſanctiſſimi martini (Atqꝫ) . i. etiã (oĩs plebs). i. totus pplˢ (francoꝝ). i. francie oriẽtalis (⁊ germanie). i. almanie ⁊ teuthonicoꝝ (plaudat). i. laudes reddat vel plaudẽdo manibus iubilat (hinc). ſ. beato martino epo (Quibus) ſcilꝫ populis ſeu hõibus (inuexit). i. induxit ⁊ oſtendit (dominũ). i. ihm xpm (videndum). i. ꝯſpiciendũ vel cernendum (in ſua veſte) id eſt in ſuo pallio qđ pallium diuiſit ⁊ cuidã mendico tribuit. ¶ Notãdũ ꝑmo ꝙ btũs martinꝰ ſabarie ex pannonioꝝ opido oriũdus fuit. ſꝫ iuxta italiã papie aliꝰ fuit cũ patre ſuo tribuno militum ſub ꝯſtãtino et iuliano ceſare militauit. nõ tamen ſponte. qꝛ ab infantia diuinitus inſpiratus eſt cũ eſſet duodecim annoꝝ ad eccleſiam cõfluxit. et cathecuminum ſe fieri poſtulauit. hic matrẽ conuertit. pater vero in errore permanſit Hic quemdam cathecuminum (qui ſine baptiſmo obijt) ſua oratione ad vitã priſtinaꝫ reuocauit. Item aliũ qui laqueo fuit ſuſpenſus vite reſtituit. Tercium pro quo mater eiꝰ exorauit beatus martinus in medio cãpi reſuſcitauit. quod vidẽtes multi gentiles conuerſi ſunt ad fidem chriſtianaꝫ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

De ſancto Martino

Vn̄ btūs Martinus fuit magne ꝯpaſſionis ergo delinq̄ntes et oēs pe-
nitere volentes ſumma ꝯpaſſione recipiebat. Vn̄ cū dyabolus eū rep-
hēderet cur peccatores ad pn̄iam reciperet. Rn̄dit ei. ſi tu ipē o miſerabi-
lis deſiſteres ab infeſtatione hominū. et tu factorum tuorū penitentiaꝫ
haberes. ego confiſus in dn̄o miſericordiā dei tibi pollicerer. Erat etiaꝫ
magne pietatis erga pauperes. Legit̄ eīn in dyalogo ꝙ btūs martinus
archidyacono precepit vt egenū veſtiret. ſed cuꝫ ille facere diſtuliſſet in-
greſſus martinus ſecretariū tunicā ꝓpriam exuebat ⁊ paupi tribuit ⁊ eū
recedere iuſſit. Eodē tpe alteri paupi dimidiū palliū dedit. in eodē pal-
lio xp̄s viſus ē ab angel̄ et auditꝰ eſt dicere. Martinus adhuc cathecu-
minus hac me veſte ꝯtexit. Et hoc tāgit au. cum dt̄. q̄bus videndū ⁊c.
Item nota ꝙ gallia regio ſm̄ hyſtoriographos eſt triptita. qꝛ vna voca-
tur italia. ſcd̄a pānonia. tercia thuronia. Itē autor dicit francoꝝ. Vn̄
duplex eſt francia. vna magna. cuius princeps dr̄ rex francie. ⁊ eius inha-
bitatores dicunt̄ francigene. Alia eſt francia pua et circa thuringiam
cōſtituta huiꝰ pnceps ſunt almam ep̄i ⁊ duces. et huius inhabitatores
dicunt̄ francones. vel franciti. ⁊ de talibus dicitur hic. ¶ Pro terminis
nota. trinus a um eſt nomē adiectiuū deriuatuꝫ a tris grece qd̄ eſt tres
latine. Sed thuronus ē
nomen adiectiuum et di-
citur inhabitator ciuita-
tis thuronenſis Sed ger-
mania dicitur theutoni-
ca regio.

Hic celebris eſt egypti partibus gre-
cie quoqꝫ cunctis ſapientibus. Qui
impares ſe martini. meritis ſentiunt
atqꝫ eius medicamine. Nam febres
ſedat. demoneſqꝫ fugat. palitica mem-
bra glutinat. Et mortuorum ſua pre-
ce trium reddit corpora vite priſtine
Hic ritus ſacrilegos deſtruit. et ad
chriſti gloriam dat ignibus ydola.
Hic nudis myſteria brachijs confici-
ens preditus eſt celeſti lumine.

Hic celebris eſt ⁊c
¶ Hic iam autor conſe-
quēter ꝯmendat beatuꝫ
martinum ex ꝟtuoſa mi-
raculoꝝ opatiōe dicens
(Hic) ſcꝫ ſanctus marti-
nus (eſt celebris) id eſt
ſolemnis ⁊ maxime ſanc-
tus (partibꝰ) id eſt om-
nibus finibus ⁊ regioni-
bus (egypti) id eſt illius
regni (quoqꝫ) pro ⁊ (cūc-
tis) id eſt omnibus (ſa-
pientibus). i. prudentibus. ſcilicet magiſtris et doctoribus (grecie) illi-
us prouincie vel regionibꝰ (Qui) ſcilicet greci et egyptij (ſentiunt). i.
cognoſcūt ⁊ fatentur (ſe) id eſt ſeipſos (eſſe impares) id eſt diſſimiles ⁊
nullo modo equales (meritis). i. auxilijs et miraculis (ſancti martini)
id eſt illius epiſcopi (Atqꝫ) pro et vel etiam (medicamine) id eſt me-
delis (eius) ſcilicet ſancti martini (nam) pro quia (ſedat) id eſt amouꝫ
ſanat et expellit (febres) id eſt tales infirmitates (qꝫ) pro et (fugat). id
eſt expellit (demones). i. dyabolos (et glutinat) id eſt coniungit et ſoli-
dat (paralitica membra) id eſt organa paraliſi. vexata ſcilicet redden-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

do eis ſanitatē (Et ſcꝫ ipē ſcūs martinꝰ (reddit) .i. reſtituit (ſuā ꝑce) id ē ꝑ ſuas orōnes (corꝑa) .i. cadauera (triū mortuoꝝ) .i. defunctoꝝ priſtine vite) .i. ad vitā priorē. qꝛ ſua ꝑce tres mortuos ſuſcitauit (hic) .ſ. ſanctus martinus (deſtruit) .i. annihilauit. rūpit ⁊ frāgit (ſacrilegos ritus) .i. hereticas ꝑuitates .i. cōuertit infideles ad fidē catholicā. qbꝰ ꝑdicauit (et

Hic oculis ac manibꝰ in celuꝫ ⁊ totis viribꝰ ſuſpenſus terrena cūcta reſpuit. Eiꝰ ori nunq̄ꝫ xp̄s abfuit ſiue iuſticia vel quiq̄d ad veram vitā pertinet

dat) ſcꝫ ad ꝯburendum (idola) .i. imagines ydolorum et demonū (ignibus) .i. flammis (ad gloriam) .i. honorem ⁊ laudem xp̄i) .i. oīpotētis dei qꝛ ipē conbuſſit ydola. ⁊ deos argenteos igne (et edificauit eccl̄as ad laudē dei (Et hic) .ſ. ſanctus martinus (cōficiēs) .i. ꝯſecrans nudis brachijs (myſteria) .i. ſacra .ſ. ſacramēta altaris (ꝑditus) .i. circūdatus (celeſti) .i. diuino (lumine) .i. claritate dei. ¶ Notandum autor ꝯmendat beatum martinū in qu inqꝫ virtutibus. Primo curat febres qꝛ legit̄ ꝙ multos infirmos a febribꝰ curauit. immo hodierna die ad ſepulcrū tranſeuntes a tali infirmitate meritis ſancti Martini curātur Scd̄o ꝯmendat eū a fuga ſpirituum malignorum Unde legit̄ ꝙ quodā tempore cum primo fuit ordinatus ep̄us exiuit eccl̄iam. videns hominē obſeſſum tremētem ⁊ inſanientem. vt quaſi de ſpuma oris ſui fuiſſet ſuffocatus. quē beatus martinus tāgens cum baculo ſuo dixit. Non domiuetur tibi iniq̄tas tua. neqꝫ diabolica poteſtes. ſurge ambula in pace. Ad hec v̄ba homo ſtatim ſurrexit cunctis videntibꝰ ⁊ audiētibꝰ ab eo cum magno rugitu receſſit diabolus Item legit̄ ꝙ quadaꝫ vice btūs martinus cum ſuis ſocijs tranſiuit et orauit. occurrūt eis vacce cū nimio impetu que autea multos cornibꝰ ſuis offenderāt Beatus martinus aſpiciēs vidit dyabolum ſupra dorſum ipſum agitantem. et diabolum ipſuꝫa dorſo vacce recedere fecit. q̇ ſtatim receſſit Tercio commēdat eum paraliticoꝝ cura. Unde paraliſis eſt quedam infirmitas diſſoluēs membra hominū ⁊ impediēs greſſum. de illis legit̄ ꝙ multos curauit. Uñ legitur ꝙ poſt obitū b. martini fuerūt duo ſocij. vnꝰ claudus. alter paliticus. qui mendicando et predicando magnam pecuniaꝫ acq̇rebāt Audiētes vero ꝙ corpus ſancti martini multos infirmos ſanaret. cū in trāſlatione corpꝰ eius ꝓceſſionaliter ad eccleſiam duceret timere ceperūt ne predictum corpus añ hoſtium ducerent. et ſic curarētur. nolebāt em̄ cōſequi ſanitatem ne ꝑderent materiā ſui lucri. q̄ propter de illo hoſpicio fugiētes aliā plateā adeuntes corpori eius ex improuiſo obuiabāt. ⁊ ſic ambo ꝯtra voluntatem eorum ſunt curati. licet dolerent multū ⁊ triſtarent̄. ¶ Pro terminis nota. ſedo as are ſignificat pacificare ſiue determinare. vt diſcordia illoꝝ eſt ſedata. Itē ꝯglutino eſt v̄bum tranſitiuum prime ꝯiugationis et ſignificat conſolidare.

¶ Tunc ibi. (Hic oculis ac manibus ⁊c.

¶ Hic iam au. ꝯmendat b. martinum de ſanctitate vite cuꝫ directione petitionis di. (hic) .ſ. martinus (ſuſpenſus) .i. eleuatus (oculis) .ſ. inte-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

rioribus ⁊ cordis(ac manib⁹) .i.operationib⁹ ſuis exteriorib⁹ (et totis) .i.omib⁹ (viribus).i.potentijs(in celum).i.in deum vel in ecctia (bona reſpuit) .i.ſpreuit(cōtēpſit cūcta).i.omia. ſ.rena) .i.mūdum diuitias mūdi (⁊ oēm pompam ⁊ honorem mūdi (chriſtus).i.ieſus et ſaluator (nunq̄) .i.nullo tēpore(abſuit) .i.defuit(ori) .i. palato(eius) .ſ.ſancti martini (q₂ in omni tēpore orauit et iuſticiā locutus eſt.et p̄dicauit (ſiue) ꝓvel(iuſticia) .ſ.dei

Igitur nos cuncti poſcimus o martine vt qui multa mira hic oſtendiſti etiam de celo gratiā chriſti nobis ſupplicatu tuo ſemper infundas.

(vel q̇cq̇d) .i.omē id (qd̄ ꝑtinet) .i.ſpectat(ad veram vitā) .i.ad vitaȝ cōtemplatiuā vel vitā eternā (Igit̄).i.ideo(o martine).i.beate patrone(et pōtifex) nos cuncti) ſcȝ hoies xp̄iani (poſcim⁹)id eſt rogamus(dep̄camur te(vt) .i.ſicut(tu q̄ oſtendiſti) id eſt demonſtraſti (hic.i.in preſenti ſeculo (multa mira) id eſt multa miracula et ſigna (Etiam) id eſt et (vel vt tu infundas) id ē concedere et donare(velis ſemper).i.continue ⁊ omni tempore (nobis ſcȝ hominibus chriſtianis te collaudantes (tuo ſupplicatu) id eſt interuenientibus tuis precibus (gratiam) id eſt miſericordiam(et fauorem chriſti) id eſt iheſu omnipotentis dei (de celo) id eſt de regno celorum ¶ Notandum cum beatus Martinus ſenio grauaret̄.ſemper oculos leuauit in celum.iuxta dictum pſalmiſte. Ad te leuaui oculos meos q̄ habitas in celis.licet ex ſenio iam eſſe incuruatus. Vnde habuit quendā archidiaconuȝ qui ſepius beatum Martinum deriſit.cuȝ iuſtiſſime et caſtiſſime vixit. Unde contigit quodam tempore ꝙ quidam cupiēs loqui cum beato martino petijt ſignum a Brictio archidiacono ꝑ qd̄ ſanctum Martinum inueniret. Dixit Brictius. Cum videris virum annoſum curuum et canū in facie rugioſum. ſurſum aſpicientē.hic eſt Martinus epiſcopus. Statim cū hec verba dixiſſet. ſonuerunt in auribus beati martini tanquam ſi aliquis prope eum locutus fuiſſet. quāuis valde longe ab eo erat. Poſtmodū cū beatus martinus ad Brictium venit dixit ei. Quare talia vͬba dixiſti me deridēdo. Quod Brictius negauit. Cui beatus Martinus. Vox tua ſonuit in auribus meis quia feciſti. Ecce poſt me epiſcopatū tenebris.ſed huius deriſionis vindictam a deo recipies. Defuncto em̄ martino beatus Brictius elect⁹ eſt in epiſcopum. Dixit autem iuſtiſſime et caſtiſſime.

¶ Item nota ꝙ beatus Martinus occubuit ad quem tam Panonici q̄ȝ Theutonici ad eius tranſitum cōuenerunt. Quo migrante grandis altercatio inter virumqȝ ſurrexit populum. Dicebant em̄ Panonici. Noſter eſt monachus. et ergo ipſum requirimus . quia ſufficit vobis qui dum eſſet in mundo vſi fuiſtis eius colloquio.quia participaſtis conuiuio.informati em̄ fuiſtis exemplo ⁊ virtutibus iocundati. ſufficiāt vobis hec omnia Nobis autem corpus ipſius. Ad hoc thuronici reſponderunt. Scitote ꝙ vobis ſuſcitauit duos mortuos. nobis vnum. et plures vir-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

[..]tes fecit vobiſcum q̄ nobiſcum. Ergo neceſſe eſt vt quod nobis non impleuit viuens impleat defunctus. His igitur litigantibus mox clauditur corpus. et in medio poſitū ab vtroq̄ populo cuſtoditur. Deniq̄ media nocte deo volente omnes panonici dormierūt. Quod videntes thuronici comprehenſum ſanctiſſime corpus alij per feneſtram eijciūt alij foris ſuſcipiunt poſitum in naui cum omni populo per fluuium diſcedunt. ingreſſiq̄ littorꝫ alueum ad vrbem thuronicam magnis pſallētium laudibus iter dirigunt. et ſanctiſſimū corpus ad ſepeliendum ducunt.

Gaude ſyon ꝙ egreſſus a te decor et depreſſus tui fulgor ſpeculi. Rediuiua luce redit o et alpha quod accedit iam in fine ſeculi.

¶ Pro terminis nota. Reſpuit eſt verbum tranſitiuum tercie coniugationis. compoſitum a re et ſpuo. et ſignificat ſpernere. Sed abſum eſt verbum neutrale compoſitum a prepoſitione abs et a verbo ſum.

G (Aude ſyon) Iſtud eſt aliud canticum ob laudem et honorem ſancti Eliſabeth compilatum. Et diuiditur in quatuor partes principales. In prima parte autor hortatur ſanctam eccleſiam ad congaudendum in hoc feſto. Secundo comparat beatam Elizabeth ad alios ſanctos penes excellentiam. Tercio commendat beatā Elizabeth de virtute miraculorum. Quarto dirigit petitionem ad ſanctam eliſabeth. Secunda ibi. Poma prima. Tercia ibi. O q̄ dignis quarta ibi. Eya mater dicens (O ſyon) id eſt anima fidelis vel ſancta eccleſia (tu gaude) ſcilicet propter hoc (quod decor) id eſt pulchritudo (egreſſus) id eſt qui exiuit a te (Et fulgor) id eſt ſplendor (tui ſpeculi id eſt ſpeculatio (depreſſus) id eſt elyſus. et compreſſus (redit) id eſt iterum venit (Rediuiua luce) id eſt pulcherrima luce & ſplendore (quod. ſcilicet ſpeculum. ſupple chriſtus (exiſtens alpha) id eſt principium (et o) id eſt finis omnium rerum (accedit) id eſt viſitat (iam) id eſt nunc (in fine) id eſt in termino (ſeculi) id eſt mundi huius

¶ Notandum primo ſcribitur in prouerbijs. capitulo vltimo. Conſiderauit dominus ſemitas domus ſue. et panē ocioſa non comedet. In quibus verbis beata Elizabeth dupliciter commendatur. Primo ex eius circumſpecta operatione in periculis huius mundi. Secundo ex occupatione anime ſue in cogitationib⁹ ¶ Primum declaratur. Quoniam cōſiderauit ſemitas domus ſue ab omnibus periculis anime. & ab inſidijs et laqueis dyaboli ſe reſeruando. quia dicit beatus Gregorius A malignis autē ſpiritibus cuſtodem habere non ſufficit. qui thezaurum in vita publice portat. iam conſumitur vt conſeruetur. Ergo btā elizabeth ſemitas ſue domus cōſiderans thezaurum bone conſcientie ſue habuit abſconditū & caute ambulauit in hoc ſpeculo. ne a malignis ſpiritibus poſſet ſpoliari Iuxta illud dcm̄ Apoſtoli ad Romanos ſecundo capitulo. Videte quomō caute ambuletis. nō quaſi incipientes

De ſancta eliſabeth

ſed vt ſapientes Uñ ipſa merito numerant̄ inter ſapiētes. q̄ hñtes oleū veniēte ſponſo. ⁊ intrauerūt cū eo ad nuptias. Deinde declarat̄ ſcōm cū dr panē ocioſa nō ꝯmedit. Ubi nota ꝙ duplex eſt panis. ſ. corꝑalis et ſpūalis ſiue ſupſubſtātialis Corporalis eſt quo reficit̄ corpus. Superſub ſtantialis ſeu ſpūalis eſt qui aiām impingueſcit. Et ſimiliter eſt duplex occupatio ſcꝫ corꝑalis. q̄ deſignat̄ ꝑ marthā. q̄ ſollicita erat circa frequens miniſteriū. et vocat̄ vita actiua Alia eſt ſpūalis ⁊ deſignatur ꝑ mariā que audiēs vbū dei. optimaꝫ ꝑtem elegit. vt vocat̄ vita ꝯtēplatiua.

Poma prima primitiuos deus ſcōs adhuc viuos vidit in cacumine. Ut extremos addit primis quāuis ſtantes nos in imis ſuo vt ſit lumine

Primū panē ꝯmedit elizabet nō ocioſa. ſed in ꝑma occupatione. nā de ea exponit̄ illud ꝓuerb. vlt. Manus eius apprehēderūt fuſum. et panē ſuum acq̄ſiuit in labore. iuxta dictuꝫ apl̄i. Qui laborat manducat. et circa hunc panē habuit occupationē corꝑalem. pauperes colligendo. eſurientes et ſitiētes reficiēdo. ⁊ om̄e opus miſericordie impendēdo Etiā beata eliſabeth ſcōm panē pro quo orat tota eccl̄a dicēs. Panē noſtrū quotidianū da nobis hodie. etiam ipſa comedit nō ocioſa. ſed cū ſecūda occupatione comedit. qꝛ omni tempore cogitauit ea q̄ dei ſunt ſm doctrinam apoſtoli. et ſic elegit optimā ꝑtem. que nō auferetur ab ea ineternum. ¶ Secundo nota hec ꝑma ſīna eſt collecta ex duab⁹ ꝑmis ꝓphetijs. hiere. Prima ſcribit̄ in li. Trenoruꝫ. Sic egreſſa eſt a filia ſyon om̄is decor eius. Scda ſcribitur in vltima epl̄a hieremie vbi dr hierl̄m indue te veſtib⁹ iocūditatis. Prima igitur ꝓphetia fuit miſerie ⁊ lamētationis. qñ expugnata hieruſalem ciuitas. ⁊ om̄is populus duct⁹ eſt incaptiuitatem. ⁊ nō erat qui redimeret. Sed ſcda fuit exultationis. qñ data eſt ꝯſolatio. vt redieret corona. q̄ ceciderat de capite ſynagoge. Fuit ꝰ añ tēpus eliſabeth ſyon. i. ſancta mater eccleſia ſine decore ſpeculationis. qꝛ ſyon interp̄tatur ſpeculatio. ſed ꝑ aduentū huius ſancte vidue ingreſſus eſt decor ⁊ ſpeculum ei⁹. ⁊ tunc diuina potētia mundū viſitauit. ¶ Pro terminis nota egreſſus eſt participium deriuatum a vbo egredior. Sed depreſſus eſt ꝑticipiū deriuatū a deꝑmor compoſitū a re. ⁊ vinus per interpoſitionē ſyllabice adiectionis ſcilꝫ di. Uel ſm Britunem. rediuiuus dicitur a verbo redio is ire. ⁊ dicit̄ illud quod eſt redeundum. Item alpha et o ſunt duo nomina hebraica. vbi nota. Ipſe deus dr alpha. et o id eſt principium ⁊ finis oim̄ rerum Alpha em̄ prima littera greci alphabeti. ꝑ quod deſignatur principiuꝫ O vo eſt figura circularis carens fine. quia principium et finē in vnū coniungit per quod deſignatur quod ipſe de⁹ eſt finis ad quem ordinātur omnia ¶ Tunc ibi. Poma ꝑma primitiuos

¶ Hic autor comꝑat beatam elizabet ad alios ſanctos penes excellentiam. et diuidit̄ in duas ꝑtes. In ꝑma ꝑte ꝯparat beatam Eliſabet ad ſanctos et electos dei. ſecundo cōmendat eam q̄ꝫtum ad gaudia ſuper

noꝝ.ſc̄da ibi.gaudēt aſtra dicens(ip̄e deus).i.ſaluator (vidit).i.inſpexit (et cognouit in cacumine).i.in maieſtate ⁊ gloria ſua (p̄mitiuos ſc̄os) .i.omnes ſanctos ⁊ electos (adhuc viuos.i.viuētes in hoc mūdo.ſ.(tāq̄ȝ prima poma).i.āgelos p̄mo creatos. q̄ſi diceret q̄n deus creauit p̄mum hoīeȝ iā cognouit in p̄deſtinatōe oēs ſanctos ⁊ electos tā p̄ores q̄ȝ poſteriores q̇ fuerūt electi ad regna celoꝝ. Et ḡ(q̄ȝuis).i.licȝ.sᶜ nos ſim⁹(ſtantes).i.exn̄tes(in imis).i.infimis.h̄ eſt hic in terra.ſ.tn̄ ip̄e deus(viſit) id eſt frequēter vidit ⁊ reſpicit vel viſitauit(nos)hoīes(ſuo lumine) id eſt ꝑ ſuā gr̄am.ſ.per ſanctam elizabeth(vt).i.ꝙ .ſ.ipſe deus(addat).i.ꝯiū-

Sed pre multis te reſpexit odor tu⁹ hunc allexit et ſapor et puritas. Tu de reguȝ ramis nata iuſte vere ſis vocata tu dei ſaturitas.

gat(nos extremos).i.vltimos.ſ.in fine ſcl̄i exiſtē tes(primis).i.angel̄.ſ.in regno celoꝝ.Sȝ o ſcā elizabeth.xp̄s(reſpexit.i.aſpexit (te).ſ.elizabeth (p̄ multis).ſ.alijs ſanctis(odor tuus).i.bona fama tua(allexit).i.attraxit(hūc).ſ.deū (⁊ ſapor).i.contemplatio (⁊ puritas .i.innocentia vite. q̄ȝ or̄o et diſcretio tua et vidual̄ caſtitas tua attraxit deū vt iugiter tecū ꝑmaneret (Tu) sᶜ es(nata).i.genita (de ramis) .i. ꝓgenie(regū).i.regali.⁊ tu elizabeth(iuſte).i.merito (⁊ vere) id eſt veraciter(es vocata).i.nōiata(ſaturitas).i.repletio(dei)q̄ȝ de plenitudie tue pietatis xp̄s eſt ſepe enutrit⁹ ⁊ ſatiat⁹.iuxta illud euangelij. Eſuriui et cibaſtis me.nudus fui et veſtiſtis.ſitiui et potum dediſtis mihi.

¶ Notādū p̄ma ꝑs huius ſm̄e fundat̄ ſup̄ ꝑabolā que ſcribit̄ in euang. Math.q̄n p̄rfamilias exijt p̄mo mane ꝯducere oꝑatios in vineā ſuaȝ.⁊ collegit oꝑarios in diuerſis horis diei.et cuȝ ſero factum eſſet iuſſit eis dari ſingulos denarios.incipiens a nouiſſimo vſq̄ȝ ad p̄mos. Iſte p̄rfamilias eſt deus gl̄oſus.q̇ in principio creationis mūdi exijt ꝯducere oꝑarios in vineā ſuā. Et ſil̄r exijt circa horā primā et terciā. ⁊ deinceps ſ̄m curſum diei.i.mutationē mūdi.ſed cū ſero factū eſſet.i.tp̄e retributōis. q̄n vnicuiq̄ȝ dat̄ ſ̄m oꝑa ſua.q̇ tūc in hac vinea laborauerūt vocant̄ ſancti p̄mitiui. q̄s viſitauit dn̄s dicēs. Quid hic ſtatis tota die ocioſi ite in vineā meā. Hi etiā vocant̄ poma p̄ma.nā p̄mū fructū ꝓduxerūt ſanctā eccleſiā dulcedine ſuoꝝ pomoꝝ reficiēdo. vn̄ eccl̄a magis ꝯfortata optauit aduentū dn̄i dicēs. veniet dilectus meus in ortū ſuū vt comedat fructus ſuoꝝ pomoꝝ.i.delectet̄ in virtutib⁹ electoꝝ ſuoꝝ addēdo extremos ſanctos.et ſic erūt nouiſſimi p̄mi ⁊ p̄mi nouiſſimi. et inter tales electos ſcā elizabeth etiam enumeratur. Itē nota de h̄ ꝙ d̄t odor tuus. Vn̄ ꝑ odorē intelligit̄ fama bone vite vel v̄tuoſa oꝑatio. vn̄ d̄r in canticis Et odor veſtimētoꝝ tuoꝝ.⁊ de iſto odore bone fame d̄t Salomō . Melius eſt nomē bonū q̄ȝ vngēta p̄cioſa. Itē in odore vngētoꝝ tuoꝝ currimus. et iterū. Odor vngentoꝝ tuoꝝ ſup̄ oīa aromata. Sed ꝑ ſaporē. q̇ eſt obiectū guſtus debet intelligi intrinſeca ꝯtemplatio ꝑ quam guſtat̄ dulcedo bonitatis diuine.de q̄ d̄t p̄s. Guſtate et videte q̄m ſuauis eſt dominus ⁊c. Item nota elizabet interpretat̄ dei ſaturitas. Ipa em̄ ſaturauit

deū cū paupes dei cibauit ⁊ potauit. et ipis alia opa miſericordie miniſtrauit. Ipa em̄ nudos veſtiuit ⁊ veſtimēta eoꝝ ꝯſuebat Ipa infirmoꝝ immūdicies velo ꝓpͦ terſit. Ipa em̄ funeribꝰ paupeꝝ ſp̄ affuerat. Ipa vel a paupibꝰ mulieribꝰ ꝓpis manibꝰ pauit. ⁊ ipa circa paupes in domibꝰ exn̄tes maximā ſollicitudinē habebat. ⁊ leproſos abluebat. ⁊ in lectu ſuo recūbere faciebat. Sic igiť opa miſericordie paupibꝰ xp̄i exhibuit. q̄ ſibi exhibita xp̄s in euāgelio fateť dicēs. Qd̄ vni ex minimis meis feciſtꝫ hoc m̄ feciſtis. ꝙ bene interp̄tať ſaturitas dei ¶ Pro terminis uota. primitiuꝰ ē noͣ adiectm̄ deriuatū a nōie p̄mꝰ. ſed cacumē p̄t ſummitatē arboris. ꝗuis tranſumiť pro q̄libet ſummitate. Sed extremus. i. vltimus et capitur dupliciter. aliqn̄ eſt ſuperlatiui gradus huius aduerbij extra. aliquādo eſt ꝑ ſe poſitiuꝰ gradus. tūc ꝯpatur. extremus extremior extremiſſimis. Vn̄ꝰ ſitqꝫ ſuplatus extremus vel poſitiuꝰ. A nobis p̄mus apd̄ grecoſqꝫ ſcd̄s. Vn̄ ꝓbat vere dic extremiſſimꝰ inde. Sed viſo ē verbū deſideratm̄ tercie ꝯiugatōis Sed allicio eſt verbū tercie ꝯiugationis compoſitum ab ad et liceo. mutando d in l.

¶ Gaudent aſtra.

Gaudent aſtra matutina ꝙ in hora veſpertina ortu noui ſideris. Celi ſidus illuſtratur. in quo terre deſignatur noui ſignum federis. Vere ſidus tu preclarum. quod a ſole differt parum et luna lucidius. Tu ꝙ ſole ſis amicta carne probat hic relicta lucis tue radius.

¶ Hic autor ꝯmendat beatā eliſabeth reſpectu gaudioꝝ ſupnoꝝ dicens (Aſtra matutina) .i. angeli in celo. (gaudēt) .i. letanť (ortu) .i. ꝑ ortū (noui ſiderꝫ) .i. recētꝫ. aſtri. i. ſancte elizabeth (qd̄) .ſ. ſidꝰ (orta ē in hora veſptina. i. in fine mundi (ſidꝰ) .i. aſtrū (celi. illuſtratur) .i. illuminať (quo. ſcꝫ ſidere (terre) .i. habitantibus in terra (deſignatur) .i. denotať (ſignū noui federis) .i. noue ꝓmiſſiōis O ſancta elizabeth (tu es vere) .i. veraciter (p̄clarū) .i. valde clarum et prelucidum (ſidus) .i. aſtrum (quod .ſ. ſidus (differt) .i. diſtinguitur (parum) .i. modicum vel quaſi nihil (a ſole) a tali planeta (et) ſc̄ es (lucidius) .i. clarius vel ſplendidiꝰ (luna .i. a tali planeta (radius. i. ſplēdor (tue lucis) .i. ſplendoris vel gr̄e. i. radius miraculoꝝ tuorum (probat) .i. manifeſtat (ꝙ tu) ſcꝫ elizabeth (ſis amicta) .i. circūdata (ſole) .i. gratia diuina. et hoc (relicta carne) .i. corpore (hic) .i. in mundo. quaſi diceret. ſancti in celo letantur in hoc ꝙ ipſe chriſtus exiſtens ſidus celi exornatur in vltima etate mundi per ſanctitatem ſancte eliſabeth tanꝗ per ſplēdorem noue ſtelle. qꝛ per ipſam toti mūdo declarať gr̄a ⁊ repromiſſio dei ꝗꝫ fecit cū dixit nequaꝗꝫ vltra maledicta terra ꝓpť hoiem Et ꝙ btā elizabeth eſt ſidꝰ p̄clarū pꝫ ꝑ virtuoſas opationes ⁊ diuerſa miracula q̄ xp̄us fecerat ꝑ eam. ¶ Notandum ſancta eliſabeth potentiſſimi regis vngarie filia fuiſſe denoſcitur. que per matrimonium tradita eſt nobili vi

ro principi lodovvico lantgrauio thurinzie. que cū virū ſuum exemplo deuotionis informaſſet. ⁊ in nullo reſiſteret que pro chriſto facere decreuiſſet contigit. vt ipſo viro conſenciente in manu magiſtri. Contradi de marburg obedientiā faceret. que deo ſeruiēs ſepe de nocte ſurrexit. ⁊ nudum corpus ſuū tradebat puellis ſuis ſecretioribus flagellandum.

O q̄ȝ dignis fulges ſignis vaſa rapis
a malignis obſeſſa demonijs.
Lepre mundas labe tactos. claudos
ponis ⁊ attractos pedū officijs

et hoc continue in quadrageſima et in ſextis ferijs peregit. Etiam erga pauperes ita miſericors extitit. et deuota infirmos cōſolando. leproſos proprijs manibus lauando et pauperes quoſcunqȝ tripliciter conſolando. ſcȝ ꝑ proprium laborem. per compaſſionē et per munerum largitionem. Pro quo etiam triplicem remunerationem accepit. pro labore quietēȝ perpetuam. pro compaſſione diuinam viſionem. pro elemoſynarum largitione vitam interminabileȝ recepit. Item nota. ꝑ aſtra matutina intelliguntur angeli. qui in matutino ſiue in mane. i. in ꝑmo fuerunt creati. Illi eñ angeli gaudent ꝙ in hora veſptina. i. circa finē mundi tam nobile ſidus celos aſcendit. ipſos celos ſuo ſplendore illuſtrans. Nam angeli gaudēt ſuper vno peccatore penitentiam agente. vt teſtatur euangelium. Ergo multū gaudent angeli de homine beato celos aſcendente. Itē notandū ꝙ beata elizabeth ꝓpter radios virtutum et beneficiorum (que impartiebatur fidelibus hominibus) dicitur eſſe amicta ſole. i. ex virtute diuina. Hoc autem non eſt intelligendum ſimpliciter ⁊ primarie. ſed ex conſequenti. quia iſtud principaliter ſcriptū eſt de beatiſſima et glorioſiſſima v̾gine maria. ſicut legit̄ in Apocalipſi. Signum magnuȝ apparuit in celo. mulier amicta ſole et luna ſub pedib⁹ eius ⁊c. Sed beata elizabeth ex conſequenti amicta ſole dicitur ſ̄m pſalmiſtam. Offerentur regi virgines poſt eā ꝓxime ⁊c. Et beata eliſabeth poſt mortem ſuam multos infirmos et egrotos curauit. demones ab hominib⁹ obſeſſis fugauit. leproſos mundauit. claudos a ꝓ ꝓſtinū greſſum reddidit. mortuos reſuſcitauit. viſum cecis tribuit. paraliticos quoqȝ ſanauit. Legitur eñ de ipſa beata elizabeth. ꝙ quidam cecus (cui non ſolum virtus viſiua defuit. ſed etiaȝ organum vidēdi qui a natiuitate fuit cecus) inuocato nomine ſancte elizabeth eſt illuminatus. et plenarie viſum accepit. ¶ Circa vocabula notandū ꝙ veſpertinus eſt nomen adiectiuū mobile per tria genera et per tres terminationes. et deriuatur ab illo nomine veſper. Sed differt eſt verbum anormalum neutralis generis. et componit̄ ab illa prepoſitione inſeparabili dis et ab illo verbo fero mutādo s in f. ⁊ ſignificat idem ꝙ diſtinguere. vel ab inuicem ſegregare. Item parum eſt aduerbium quātitatis.

O q̄ȝ dignis fulges ¶ Hic autor conſequenter commendat beatam elizabeth virtute miraculoꝝ que dñs per eam operatus eſt dicens

De ſancta eliſabeth

O ſancta eliſabeth (tu fulges).i. choruſcas (q̄ꝫ dignis).i. valde dignis (ſignis).i. miraculis (tu rapis).i. liberas (vaſa obſeſſa).i. corpa poſſeſſa (a malignis) ſp̄uis (demonijs).i. dyabolis (tu mundas).i. purgas (tactos).i. captos (labe.i. inmūditia (lepre.i. illiꝰ infirmitatis.ſ. et tu (ponis) .i. reddis (claudos).i. paliticos (⁊ attractos).i. contractos (in officijs pedum).i. dando eis greſſum. etiā tu ſancta elizabeth (potes).i. vales (ex gr̄a).ſ. dei (illud qđ eſt negatū).i. nō ꝯceſſum (nature.i. qđ eſt cōtra natura.ſ. illud (tu agꝭ iure).i. ex ptāte virtutū ⁊ miraculoꝝ (tu reducis).i. repas (functos.i. defunctos (vita. et tu reddis).i. das (cecis).i. priuatis oculis (mēbra).i. organa (lucis).i. oculoꝝ (et).i. etiā (ſpacia).i. inſtrumēta membroꝝ).i. oculoꝝ. ¶ Notandū p̄mo. beata elizabet multipliciter ꝯmendat̄. ⁊ p̄mo de liberatōe obſeſſoꝝ. Vn̄ autor đt in litterera. a malignis demonijs ꝓpter dictum platonis qui ponit gradus inter demones et vult ꝙ quidā ſunt ſpūs humano generi non inuidentes. ſꝫ magꝭ eos hortātur ad bonū. et iſtos plato vocat calodemones quaſi bonum docētes. ſed alij ſunt demones qui inuadūt et vexāt corpa humana ſuis obſeſſionibꝰ. ⁊ ab iſtis ſctā elizabeth multos liberauit. Alij em̄ ſunt peſſimi qui aīas cruciāt in inferno Item nota tripl'r eſt gradus obſeſſoꝝ. qui dā ſtꝫ obſeſſi vno demone tm̄. Alij ſunt obſeſſi pluribꝰ. ⁊ iſte duplex gradus nō p̄t curari. niſi miraculoſe ⁊ in ꝟtute ſpūs ſancti.

Quod negatum eſt nature tu ꝟtutū agis iure et potes ex gratia. Vita functos tu reducis· cecis reddis membra lucis. et membroꝝ ſpacia.

Quidā vero dicunt̄ eſſe obſeſſi ſꝫ nō ſunt. niſi p quandā infirmitatē ex melancolia ꝓuenientē aggrauati. ⁊ tales pn̄t curari p medicos naturales. Itē nota. drña eſt inter claudos et attractos ſeu contractos. Nam claudicatio cauſat̄ ex vulnere neruoꝝ. Sꝫ ꝯtractio ſiue attractio ſicut đt Auicēna hꝫ duas cās. Aliqn̄ em̄ cauſat̄ ex iracūdia. et tunc eſt incurabilis Aliquādo ex repletione. et ſupfluitate cibi ⁊ potus ꝓuenit et a medicis vocat̄ ſpaſmus. ⁊ diffinit̄ ſic. Spaſmus eſt cōpitulatio neruorū cū ꝯtractione earundē. et ſic tunc eſt curabilis. Itē nota ꝙ vltima duo miracula.ſ. reſuſcitatio mortuoꝝ. et reſtitutio viſus ſunt cōtra naturā dupliciter.ſ. ratione forme. et rōne materie. Ratione forme. reſuſcitatio mortuoꝝ eſt impoſſibilis. quia forma pticulari deſtructa nūq̄ꝫ redibit eadē in numero. vt probatur in fine ſecundi libri de generatione ⁊ corruptione. vbi dicit̄ ꝙ idem in numero non poteſt reuerti ſeu generari. Itē ſm materiā eſt impoſſibilis. nam corpus quod ſubſtat vni forme recepit formā priorem. et quod tantum fuit mobile violēter poſt reſuſcitationē mouebitur naturaliter. Similiter intelligitur de ſecundo miraculo. quia clamant omnes philoſophi. ꝙ impoſſibile eſt fieri regreſſum a priuatione in habitum. vt patet in poſtpredicamentis. et hoc more naturaliter loquendo. ¶ Pro terminis nota. negatus a um. eſt deriuatum a verbo negor aris Item per illud complexum vita functos autor circumloquitur mortuos.

Eya mater ¶ Hic autoꝛ dirigit petitionē ad ſcām elizabeth dicēs (Eya mater).i.o ſancta elizabeth (tu agnoſce).i.cognoſce(nos) ſcilicȝ hōies(ꝛ depoſce).i.impetra(nos inſeri) .i.inſcribi(libꝛo vite).i.in regno celoꝝ(cū electis).i.cū ſcis tuis(vt).i.ꝙ ſimus(conſoꝛtes).i.ꝑticipes(tue ſoꝛtis).i.eterne beatitudinis(et).ſcȝ(eruamur).i.liberemur (a

Eya mater nos agnoſce. vite libꝛo nos depoſce cum electis inſeri. Ut conſoꝛtes tue ſoꝛtis ꝛ a penis ꝛ a poꝛtis eruamur inferi.

penis).i.a ſupplicijs(ꝛ a poꝛtis) .i. ab introitibus (inferi).i.inferni ¶ Notandum ꝑmo liber vite nō eſt aliud ꝙ̄ liber p̄deſtinatoꝝ ad vitā eternaȝ Vn̄ ꝗ̄ ꝓdeſtinatus fuerit ad ſalutem dꝛ ſcriptꝰ in libꝛo vite.ꝛ q̊ reꝓbis dt p̄s. Deleanť de libꝛo viuentiuȝ et cū iuſtis nō ſcribanť. Iſte aūt liber ꝗ erat ſignatus ſeptem ſigillis queȝ non fuit dignꝰ apire niſi agnus dei ꝗ̇ occiſus eſt ſignaculo ſancte crucis et ꝓpterea numerus electoꝝ recolligiť ibidē in Apoc.ꝛ ex ꝗ̄libet duodecim tribuū duodeciȝ milia ſignati . ꝛ poſtea turba multa ꝙ̄ nemo dinumerare poterat.que ſignata eſt ſignaculo dei viui.et ſic petit autoꝛ.vt nos eideȝ numero ſignato ꝯnumeremur poſt hāc vitā in etňa patria. Scdo nota ad ꝯmendationē elizabet legiť ꝙ poſt obitum viri ſui ip̄a de bonis ſuis hoſpitale cōſtruxit.vbi omnes infirmos paupes ꝛ debiles collegit. apd̄ quos ſe tā beniuolam ꝛ deuotam exhibuit ꝙ iam nō regina ſed mater pauperum dicebať. Tandem beata elizabeth perpendens magis acceptum deo expendere per ſeip̄am ſua bona . tunc amplius pꝛopꝛia manu paupibus.infirmis et lepꝛoſis nccāria miniſtrauit.debiles curauit.vulnera purgauit.claudos ad ſeceſſum poꝛtauit Vn̄ ꝯtigit quodam tempoꝛe vt quidā infirmus piſciculos poſtularet.beata elizabeth interrogauit ancillam.vtrum quoſdam piſciculos conſeruaſſet.que dixit ſe non habere. Sed beata elizabeth infirmo multū compaciens rogauit deuȝ vt infirmo piſciculo oꝛdinaret.mittens ancillam haurire aquaȝ de fonte.que dum aquā extraxiſſet peluium plenam piſcibus poꝛtauit. beata elizabeth hoc miraculo viſo gratias deo referebat. Sed cū diuine placuit pietati ꝙ famule ſue vellet enumerare laboꝛes miſit angelū ad eaȝ qui dixit ei vt exequias p̄pararet.quia ad chriſtum eſſet tranſitura. qua moꝛe ſolito exequias pꝛeparauit.et pluribus hominibꝰ deuotis pꝛeſentibus feliciter valedixit.in cuiꝰ tranſitu odoꝛ ſuauiſſimus totam domū repleuit.et dominus ih̄s totum mundum diuerſis miraculis meritꝫ beate elizabeth perluſtrauit. que in ciuitate ſua ꝓpꝛia.markburg in eccleſia patrochiali in pace eſt ſepulta. ¶ Pꝛo terminis no.ꝙ agnoſco ē verbum tranſitiuū tercie coniugationis compoſitū ab an et noſco.mutan don in g. Sed inſeri eſt infinitiuꝰ paſſiualis huiꝰ vbi inſeroꝛ. Sed hoc nomē inferus aliqn̄ eſt ſubſtantiuum hetheroclituȝ in gn̄e tm̄.qꝛ in ſingulari numero eſt gn̄is maſculini. et in plurali numero eſt gn̄is neutri. et ſemꝑ ſcđe declinationis ¶ Sequitur. Sanctiſſime virginis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

De ſancta Katherina

¶ Hic autor deſcribit aliud canticum ob reuerentiã ⁊ gloriã ꝟginis katherine ꝯpilatum. Et diuidit in tres ꝑtes. in ꝓma autor hortat̃ ppľum fidelẽ ad laudẽ ſancte katherine. In ſcďa ꝑte deſcribit vitã eꝰ penes virtutes meritorias. In tercia ꝑte dirigit petitionẽ ad eã vt intercedat pro nobis. ſcďa ꝑs ibi. hanc fuiſſe. tercia ibi. ora ꝓ ⁊c. Et dr̃ p̄mo ſic. Nos xp̄iani (recolamꝰ). i. pagamus (votiua feſta). i. ſacras ſolẽnitates ſctiſſime ꝟginis) ſcilʒ katherine (oẽs) ſcʒ xp̄iani (concinamꝰ). i. ꝯcorditer decãtemꝰ (venerantes). i. honorãtes (hanc preclarã diẽ (hec concio). i. turba (proferat). i. dicat (laudes) ſcʒ xp̄i katherine (et deuotio). i. contritio cordis ſcʒ ipſius turbe (ſit ſincera). i. pura ſcʒ ⁊ ipſa concio (concrepet) id eſt conſonet (organicis modulis) id eſt artificialibus modulis (et canticis) id eſt vocibus naturalibus (digna laude). i. cum debita reuerentia

Sanctiſſima virginis votiua feſta recolamus: Venerantes hanc diem preclarã omnes cõcinamꝰ Proferat hec concio laudes et deuotio ſit ſincera. Concrepet organicis modulis ⁊ canticis laude digna.

¶ Notandum ſcribitur in p̄s. xlv. Omnis gloria eius filie regis ab intus in fymbrijs aureis ⁊c. In quibus verbis ſancta Katherina cõmendatur. qm̃ omnis gloria eius quã impendit ei dominus originẽ habuit ab intus. i. ab interiori cordis intentione. Vñ nota ꝙ ꝟtutes ſunt duplices. Quedã ſt̃ exteriores. ſ. ꝟtutes ſenſuales et ſt̃ q̇nqʒ ſenſus hõis q̇ deſignant̃ ꝑ q̇nqʒ talẽta q̃ dedit paterfamilias ꝓmo ſeruo cã lucri. In his q̇nqʒ ſenſibꝰ oꝑtet nos negociari. vt fiat lucꝝ qꝛ talentũ lucrãs ꝯmendat̃. ⁊ eius negociatio in regnũ dei mittit̃. Sed talentũ abſcõditũ reꝑhendit̃ ⁊ a ſuo poſſeſſore aufert̃. ſicut dꝛ in euange. Math. In iſtis ſenſibꝰ ⁊ talentis ꝓnominata puella multas alias ꝟtutes lucrata eſt interiores. Vñ dꝛ ab intus in fymbrijs aureis Sʒ ꝟtutes interiores ſt̃ duplices. ſ. morales ⁊ intellectuales. Morales ſunt q̃tuor ꝓncipales. ſ. iuſticia. fortitudo. tꝑantia ⁊ liberalitas. q̃ dicunt̃ ꝟtutes carnales. qꝛ ab his virtutibus oẽs alie deriuant̃. Sʒ ꝟtutes intellectuales ſꝫm ph̃m ſunt q̇nqʒ q̃s ꝑtractat ſexto ethicoꝝ. videlʒ ſapientia prudentia ars. rõ. et intellectus. Et vocant̃ intellectuales. qꝛ intellectꝰ ꝑ eã diſponitur ad ſummã delectationẽ q̃ ꝯſiſtit in vltima felicitate ⁊ ꝑfectione. He ꝟtutes abundanter intellectũ virginis katherine fecũdabant. ideo merito dꝛ oĩs gl̃a eiꝰ. ſ. katherine filie regis. ſ. xp̄i (fuit ab intus). i. a virtutibus interioribꝰ et nõ ab exterioribꝰ. qꝛ ſꝫm virtutes exteriores non laudamur neqʒ vituꝑamur. ſʒ ab eis periclitamur ſꝫm dcm̃ euã. Si oculus tuꝰ aut pes ſcãdalizat te. erue eũ ⁊ ꝓijce abs te. ſʒ qꝛ hec virgo beata claruit ex virtutibꝰ interioribꝰ. qꝛ gloria erat ab intus. g̃ hec ſequentia in honorẽ ipſius eſt ꝯpilata. Pro terminis nota. ꝯcino eſt ꝟbũ tranſitiuũ tercie ꝯiuga. ꝯpoſitũ a con ⁊ cano. mutando a in i. Et dr̃ ꝯcino et ꝯcino. vt patuit ibi. te libri ⁊c. Sʒ concio eſt nomẽ fe. gñis deriuatũ a conciceo es. qđ ſꝫcat vocare. ⁊ dꝛ ꝯcio quaſi ppľi cõuocatio. Sed cõcepro eſt

verbū tercie ꝯiugationis neutralis gn̄is. qꝺ ſcat ſonū facere.

Hanc fuiſſe ¶ Hic autor deſcribit vitā ſancte katherine. Et diuiditur in duas ptes. In pma deſcribit vitā eius. In ſcꝺa pte inſinuat ꝯplementū paſſionis eiuſdē. ſcꝺa ibi. fit penalis machina. dicens (Scripta). i. ſacre ſcripture (tradūt). i. dicūt (hanc). ſ. ſanctā katherinā (fuiſſe). i. extitiſſe (vnicā filiaꝫ). i. vnigenitā natā (regis coſti) ſic dicti. ſ. ⁊ ipa ſancta katherina (in puerilibus annis). i. tpe iuuētutis (fuit clara). i. ſplendida imbuta ⁊ docta (ſophiſticis artibꝰ). i. in ſciētijs liberalibꝰ. ſ. ipa ſctā katherina (vicit). i. ſupauit (philoſophicā turbā). i. turbā artiſtarum vel

Hanc fuiſſe filiam coſti regis vnicaꝫ tradunt ſcripta. Annis puerilibꝰ artibus ſophiſticis fuit clara. Turbam philoſophicam vicit et rethoricaꝫ diſputando. Hinc regina credidit deos vanos reſpuit venerari.

phoꝝ (et rethoricam turbā). i. turbā rhetoꝝ (diſputando). i. per diſputationē (Hinc). i. poſt hoc. (regina). i. vxor maxentij (credidit). i. fidem catholicā aſſumpſit. ⁊ (reſpuit). i. ſernit (venerare id eſt honorare (vanos deos). i. ydola ſeu ymagines dyaboloꝝ ¶ Notandū. autor in hac pte ptractat vitā btē Katherine valde breuiter. et vtit colore rethorico q̄ dr breuitas. in hoc ꝙ dt filiā coſti regis. Vn̄ coſtus erat rex ſub regno grecoꝝ. ⁊ morabat in vrbe alexandria. cuiꝰ filia fuit ſancta katherina. in cuius honore pn̄s carmē eſt ꝯpilatū. quā miſit pater informari artibꝰ logicalibꝰ ⁊ phiſicalibꝰ. q̄ inquā katherina ab impatore maxentio paſſa eſt. q̄ cū oēs hoīes tā diuites q̄ꝫ paupas ad alexandriā cōuocaſſet. vt ydolis immolarēt. ⁊ xp̄iani ſacrificari nolentes pcepit vt punirent Katherina annoꝝ. xviij. manens in palatio audiēs diuerſoꝝ aīalium rugens miſit nūcios vt celeriter inquirerent qꝺ nam hoc eſſet. cui dixerūt ꝙ maxentiꝰ ceſar pcepiſſet p vicinas ptes tā paupes q̄ꝫ diuites ydolis immolare et xp̄ianos punire. Quo audito b. katherina cū aliqbꝰ de palatio aſſumptis ſigno crucis ſe muniēs venit ad templū vbi ydolis ſacrificia offerebant. ⁊ cū xp̄ianos ad ſacrificia ydoloꝝ cōpelli vidiſſet. per cōpaſſionem mota audactar ſe ingreſſit ad impatorem dicēs. Salutatioēꝫ tibi pferre. o impator ordinis dignitas poſtulat ⁊ rōis. ſi creatorē oim cognoſceres. ⁊ a cultu ydolorum animum tuum reuocares. Deinde cepit cum imperatore diuerſimode diſputare per diuerſa genera concluſionūꝫ. et deinde rediens ad colloquiū dixit Quare homines inuanum compellis ad ydolorum ſacrificia. miraris templum per manus artificis operatuꝫ vel conſtructum. miraris ornamenta precioſa que pereunt tanq̄ꝫ puluis añ faciem venti. Mirare potius celum et terram et omnia. que in eis ſunt. et cum hec aduerteres diligenter agnoſcas quis illorum ſit potentior. et cum hoc perceperis ipſum verum deum pro nobis omnibus crucifixum adora. ipſum quoqꝫ glorifica. Ipſe eīn eſt dominus dominantium et deus deorū. Poſt hoc incepit katherina proferre de in-

carnatione filij dei. quo audito maxentius ſtupefact⁹ dixit katherine. ſi
ne mõ. i. ꝑmitte mõ fieri ſacrificia deoꝝ nr̃oꝝ. ⁊ poſtea tibi reſpõdebim⁹
Maxenti⁹ igit̃ iuſſit eã duci ad pallatiũ ⁊ diligenter cuſtodire admirãs
de pulchritudine ei⁹ ⁊ ſapiẽtia. erat em̃ valde pulchra ⁊ ſapiens. Finitis
igit̃ cultib⁹ ydoloꝝ imꝑator ad palaciũ rediẽs dixit katherine. cultibus
ydoloꝝ nr̃oꝝ occupati tibi rñdere nõ potuim⁹. ſed nũc ꝑmũ inq̇rem⁹ de
tua ꝓgenie. que rñdit. Scriptũ eſt nõ cã arrogãtie ſed humilitat; amore
tibi ꝓgeniem meã expono. Ego inq̈t ſum Coſti regis filia. q̃ licet in de
licijs ⁊ diuicijs nutrita ſum. tñ hec õnia ꝯtempſi ⁊ mihi xp̄m elegi. Tũc
dixit maxentius. Si verũ eſt qđ dicis totus mũdus errat. ſi em̃ angelus
de celo veniret (q̃ dicis) nõ crederem⁹ Nunq̇d igit̃ tibi credere poſſum⁹
qꝛ fragilis es mulier. Tũc dixit katherina O imꝑator aio irato noli vin
ci. nec inſipienti aio ſurgat turbatio vt ait poeta. Audiens igit̃ maxen-
tius katherinã mgr̃os ⁊ poetas allegare. vidẽs ꝙ nõ poſſet reſiſtere ſa-
piẽtie ei⁹ ꝓ meliorib⁹ mgr̃is tocius grecie miſit. q̇ ipſa; ſuꝑarent ꝓpter
hoc maxima dona ꝑciperẽt. Rediens igit̃ nũcius q̇nq̈ginta rhetores et
ſummos ph̄os adduxit. q̇ ſcia ſua om̄e genus mortaliũ excellebãt Inte-
rim b. katherina in carcere ſeruabat̃ cui ꝯſilium regis ⁊ imminẽs pena
nũciat̃. et ipſa ſcã katherina deũ fideliter orabat ꝓ victoria. Cui angel⁹
aꝑꝑuit dicens ei. Conſtãter age. ſpũſſcũs infundit v̈ba in os tuũ. q̇bus
aduerſarijs reſiſtere poſſis Tandẽ b. v̈go ducit̃ de carcere vt ꝯtra retho
res diſputaret. q̄s breuiter ꝯcludẽdo ſcã katherina diſputãdo cõuicit et
ip̄os ad fidẽ xp̄ianã ꝯuertit. ita vt imꝑatori diceret. niſi ꝓbabiliorẽ via;
de dijs tuis dixeris ad xp̄m ꝯuertimur. Tũc maxẽtius furore accenſus
ip̄os in medio ciuitatis cremari fecit. q̄s katherina de fide xp̄i fideliter in
ſtruxit. et ꝑ ignẽ paſſi ſunt. ⁊ aias ſuas dñõ tradiderũt. ita ꝙ nec capilli nec
veſtimẽta eoꝝ exuſta inuenirent̃. Poſt hoc maxentius katherinã blan
dicijs exhortans vt dijs immolaret. ⁊ cũ nõ poſſet eam flectere iuſſit eã
flagellis cedi et in carcerẽ obſcuꝝ recludi. ⁊ ꝑ duodecim dies fame cruci
ari. quã tñ dñs ꝑ angelũ ꝯſolabat̃ Nã colũba de celo veniẽs cibũ ſibi mi
niſtrauit. ⁊ xp̄s cũ multitudine angeloꝝ ei apparuit dicẽs. Agnoſce filia
creatorẽ. durũ em̃ ſubiſti cõflictũ. ꝯſtans ergo eſto ego tecum ſum Con
tigit igitur maxentium a fine terre ſue recedere. Regina igitur amore
katherine accẽſa cũ porphirio ꝑncipe ꝓperauit ad carcerẽ. q̃ vidit men-
ſam claritatẽ in carcere refulgentẽ ⁊ angelos plagas ſcẽ katherine ꝑnu-
gẽtes. Katherina ğ regine ⁊ porphirio p̄dicauit ⁊ ip̄os ad fidem ꝯuertit
et cum hoc eis palmã ſui martyrij p̄dixit. Rediẽs vero imꝑator katheri
nam ad ſe venire iuſſit. vidẽs eam ꝑ ieiuniũ nõ eſſe cruciatã. ſed magis
formoſam cuſtodes carceris iuſſit torqueri. Katherina vero dixit. Ego
cibum ab homine non aſſumpſi nec ſuſcepi. ſed celeſti cibo ſum nutrita
Maxentius iterũ incepit blandicioſis verbis exhortari dicens ad eam.
O puella conſulo formoſitati tue vt meis acquieſcas conſilijs et eris
prima poſt reginam in palacio meo. ſi ydolis immolaueris Sed ipſa
conſtanter agens noluit conſentire. Et iſta iam ſcripta ſunt tanq̈ initi
um paſſionis eius ¶ Pro terminis nota. coſtus eſt equiuocum. Dñ⁹
Eſt ſpecies coſtus. proprium nomen quoq; coſtus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

Fit penalis machina. Hic au. inſinuat ꝯplementū paſſionis v̄ginis glo ſe. ſ. Katherine di. Poſtq̄ʒ maxētius vidit ꝙ ka. blādimētis ſupari nō po tuit (penalis machina). i. tota plagatoria (fit). i. paratur. ſ. ad dilaniādū ſcām katherinā (ac) et (milia agmina). i. mille turbe (paganoꝝ). i. gentilium (peunt). i. necātur. dū. ſ. ipā ſcā katherina (rotat̄). i. rotando mar tyriſat̄. ſ. ipa (puat̄). i. decollat̄ (mox). i. ſtatim (capite). ſ. ſuo ſcō collo. (celice turbe). i. turbe angeloꝝ (aſſunt). i. pn̄tes ſunt ⁊ aſſiſtebāt eiꝰ mor ti. ⁊ ipſa. ſepelit̄. i. humat̄. ſ. ab angelis (debite). i. reuerenter. ⁊ (v̄tice). i. in ſummitate mōtis (ſyna). i. in altitudine montis ſynai.

Fit penalis machina pereunt ac mi lia dum rotatur agmina paganorum. Mox priuat̄ capite aſſunt turbe et lice ſepelitur vertice montis ſyna.

¶ Notandum legitur in paſſionali cuꝫ kathe. nec blandis ver bis nec terroribus poſſet ſupati. venit q̄dā d̄ fami lia regis nōie Curſates dicēs impatori. O impe ator hec katherina nō vi dit adhuc tale genus tor mentoꝝ q̄ terreret̄. fac fieri quatuor rotas acutas clauis et raſorijs infix is. quaꝝ due ꝯtra duas moueant̄. q̄bꝰ katherina imponat̄ vt corpꝰ eius mēbratim laceret̄. His rotis factis et an̄ tribunal poſitis. b. katherina ſe crete orauit dicens. Dn̄e ieſu criſte q̄ ſubuenis tuis in omni neceſſitate exaudi me in hac petitiōe ⁊ ꝯſerua corpus meū a pena rotaꝝ. Qua ora tione ſcā ſtatim mota ſunt tonitrua ⁊ fulmina q̄ rotas ꝯcuſſerūt. ⁊ mlti paganoꝝ de familia regis pierūt. Qd̄ vidēt regina deſcēdit de pala tio di. ad Ceſarem O veſane ⁊ impie tyranne nūquid tanta miracula dei oīpotentꝫ times ꝙ adhuc deū veꝝ (quē ſupare nō potes) pſeq̄ cono ris Quod audiēs Maxētius ꝯſiderauit eā eſſe xp̄ianā. ⁊ ſtatim voluit eā decollari. cuiꝰ corpus Porphiriꝰ ſepeliuit poſtea Quo facto iterū fa cit adduci b. Katherina. cui ſic ait O katherina ꝯſenti mihi et adora de os meos iā eris pma in palatio meo ſtatuā aureā in medio ciuitatis fa ciemus imagine tua impſſam vbi hōies tanq̄ʒ deā te adorabūt. Cui b. katherina rn̄dit. Solus deꝰ adorādus eſt cui ſeruo fidem meā. Nūc rex iterū cogitauit de corpe regine ⁊ q̄ſiuit q̄s hoc abſtuliſſet. Tunc porphi rius procedēs cū ſuis militibus dixit Ego corpus dei famule ſepeliui nam et ego xp̄ianus ſum. Quod audiens maxentius furore arreptus clamore magno rugitū fecit di. Heu me miſeꝝ. vt quid porphirius vni cum ſummū ſolatiuꝫ mecū ſeductus eſt vt me derelinquat. Et ſtatim iuſſit porphiriū cū ducētis militibꝰ in chriſtū credentibꝰ decollari Tunc dixit ad beatā katherinā Ut tu malifica q̄ʒdiu nos protrahis ex duobꝰ vnuꝫ elige. aut maturius ſacrificia dijs aut capitali ſententia plecteris. Cui btā katherina. Sum parata ad ſuſtinēdum omnia q̄ pro nomine criſti poteris inferre. Et ſic ducit̄ ante portam ad decollandum. et deo gr̄as egit. ⁊ pro inuocantibꝰ ipſum in neceſſitatibus ſupplicauit. Ueni ens igitur vox de celo ipſam vocauit dicēs Ueni dilecta mea qd̄ poſtu laſti impetraſti pro quibus oras ſalui erunt. Et tunc ſpiculator ipſam

De ſancta katherina

decollauit.ꝛ lac de corꝑe eius ꝓ ſanguine emanauit.ad innuendum ei⁹ ꝟginitatē vbi ſtatim angeli acceſſerūt et corpus.be.ꝟginis ad montem ſynai deportauerūt.vbi adhuc oleū ſacrū de corpore ſuo manare videt̄ et vbi m̄lta bn̄ficia infirmis impēdunt̄ preſtāte dn̄o ih̄u xp̄o. ¶ Pro declaratione terminoꝝ nota. Penalis eſt noⁿ adiectm̄ a noie pena. Sed rotorꝛ aris eſt ꝟbū paſſiuū deriuatū a nōie rota. Item truncorꝛ aris eſt ꝟbū paſſiuum a nōie trūcus.et dꝛ aliquis hn̄s crus quo priuat̄. Sed ſepelio eſt verbū quarte coniugationis Sed vertex ꝟcat ſummitatē mō-tis. maiꝫ. tercie declina-tionis. Nūc ibi. Ora ꝓ populo. Iam au.dirigit petitionē ad ſcām kathenam di. O martyꝛ xp̄i katherina ſic dcā (tu ora .i. intercede pro populo cōmuni (tu p̄care) id ē obſecra (pro clero).i.pro congregatione clericorum.o ſctā katherina tu (foue).i.nutri.populū.ſ.xp̄ianū(aſtātez).ſcꝫ tue feſtiuitati.ſ.(et rege).i. guberna(clerū).i.multitudinem clericoꝝ(laudantem).i.venerantem (te).ſ.katherinā ſanctam ꝑ ſecula.i.eternaliter ¶ Notandum ꝑmo hec beata virgo merito inuocatur. Legit̄ em̄ cuꝫ deberet decollari ora-uit ad deū vt quicunqꝫ memoriam eius celebraret in omnibus neceſſi-tatibus ſuis ꝓpiciationis celebrem obtineret effectū. Item nota btā katherina apparuit glorioſa in q̇nqꝫ.ſcꝫ in ſapientia. in eloquētia.in cō-ſtantia.in dignitatis eminentia.in caſtitatis mundicia. Dn̄ q̇nqꝫ ſunt q̄ violare poſſunt que ipſa ſeruauit habuit affluentiaꝫ bonorū ſeu rerum temporaliū.cum parentibus ditiſſimis ſucceſſit. habuit opportunitatē quia inter ſuos famulos verſabatur.habuit etateꝫ iuuenilem.quia oc-todecim annorum fuit.habuit etiam libertatem.quia libera in palatio remanſit habuit etiā pulchritudinem.erat em̄ ſpecioſa valde ¶ Item nota.btā Katherina magna dignitate fulſit in celeſtibus Unde quedā priuilegia fuerunt in aliquibus ſanctis dum decederēt.vt chriſti viſita-tio in Iohanne euangeliſta.olei emanacio in ſancto Nicolao. Lactis effuſio in beato Paulo. Sepulchri pꝛepatio in ſancto Clemente. Pe-titionis exauditio ſancta Margareta. ¶ Hec omnia fuerūt ſimul in ſancta katherina que alijs ſingulariter et ꝑticulariter erant confeſſa. ¶ Nota clerus eſt nomen ſecūde declinationis Et dicitur a clero qđ eſt ſors.quia antiquitus cleri ſecundum ſortem fuerunt electi. Sed ka-therina dicit̄ a katha grece quod eſt vniuerſa latine. et ruina quaſi vni-uerſalis ruina.qꝛ om̄e edificium diaboli in ea corruit Edificiū cupidita-tis mundane ꝑ diuitiarum contemptū. Uel katherina dꝛ quaſi kathe-nula qꝛ ipſa ꝑ opera ſua cathenā fecit per quaꝫ ad regna celoꝝ aſcendit.

Ora ꝓ populo pꝛecare ꝓ clero martyꝛ chriſti Katherina Aſtantem populum laudantem te clerum.foue rege per ſecula.

DEus in tua virtute) Hic autor deſcribit aliam ſequentiam de feſtiuitate ſancti Andree.in qua autor facit tria. Primo al-loquitur dominum ieſum chriſtum commendādo ſanctam an-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

dream Scđo oñdit virtutem et paſſionem eius. Tercio dirigit petitio-
nem ad eā. Scđa ibi. His legibus. Tercia ibi. Nos igit̄. dicens p̄mo ſic.
O deus (ſanctus andreas) id eſt apoſtolus ſic dictus (gaudet). id eſt
exultet (et letatur) id eſt gratulatur (in tua virtute) id eſt in magnifi-
centia diuina (comitatus) id eſt ſecutus. ſcilicet te. eadem ſcilicet virtu-
te. ſ. qua ipſe ſanctus andreas. ſcȝ eſt (piſcator) id eſt captor (populorū)
id eſt gentium. ſcilicet ſanctus andreas eſt factus (piſcatio). id eſt predi
catio (tui nati) id eſt verbi incarnati. ſcilicet chriſti (cepit). i. attraxit (pri-
mum) id eſt primo (rethe) ſcilicet fidei) id eſt ſua predicatione (Myr-
midones). i. tales homines (idolatras) id eſt infideles (fluctuagos). i.
dubitantes in fide (diu) id eſt longo tempore.

Deus in tua virtute ſanct⁹
andreas gaudet et letatur
eadem comitatus. Piſca-
tio nati tui ipſi primum factus piſca-
tor populoruȝ. Myrmidones ydola
tras diu fluctiuagos rethe cepit fidei

¶ Notandum ſcribit
propheta in p̄s. Cadent
in rhetiacula ei⁹ peccato
res. In quibus verbis
beatus Andreas com-
mendatur cui poſt voca
tioneȝ data eſt poteſtas.
vt caperet peccatores re-
tiaculo fidei, et duceret
eos ad portum ſalutis e-
terne. Unde ſciendum
beatus Gregorius dicit
ſuper euang. Johis. xxi.
Traxerūt rethe ad terrā plenum magnis piſcibus centuȝ quinquagin
ta tribus. Et cū tanti eſſent non eſt ſciſſum rethe. Ubi dicit btūs Gre-
gorius. q̄ duplex eſt captura. Prima fuit quando diſcipuli adorauerūt
in naui pro captura piſcium et dominus apparuit eis ambulans ſupra
mare ⁊ cum miſiſſent rethe in mari ex precepto domini collegerūt mul
titudinem piſcium. et rumpebatur rethe. Piſcatores iſti ſunt apoſtoli
et predicatores ſancte fidei in eccleſia. Et precipue ſanctus Andreas et
frater eius ſymon petrus. quibus dictus eſt. Uenite poſt me faciam
vos fieri piſcatores hominū Et dominus ambulans ſuper mare ſigni
ficat eius mortalitatem quando in fluctibus huius mundi ambulauit
adhuc pro homine moriturus. Et rethe reptum fuit vet⁹ doctrina ⁊ lex
antiqua que ex multitudine piſciū rūpebatur. et ex multitudine credē-
tiū ꝯfundebat̄ Sȝ dn̄s poſt reſurrectionē apparuit diſcipulis ſuis ſtans
in littore. q. iā vobiſcū in hui⁹ mūdi ꝑturbationib⁹ non ſum. Ergo ſup
aquā nō appareā. ſed ſup terrā ⁊ rethe non rūpebat̄. q2 fides ſancta iam
credit que a deo proceſſit. Modo dicitur in actibus apoſtoloꝝ. Quod
a deo eſt. non poteſtis deſtruere. Un̄ inter illos piſcatores et ſancte fidei
p̄dicatores. Beatus Andreas erat p̄mus. ergo de ip̄o ſpecialiter poteſt
dici cadēt in reciaculo eius peccatores. Un̄ Juſti non capiunt̄ cū rethe
fidei immo iam capti ſtȝ ſed capiuntur pctōres. vt in captura cum alijs
piſcibus fiant iuſti Item nota. Andreas quintupliciter interpretatur
Primo. q. virilis ab andros grece qđ eſt ytile latine. ipſe fuit virilis per

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

ꝯſtantiā in eius paſſione. Secūdo interpretatur decorus. Fuit em̄ decorus per vite caſtitatē. Un̄ dicebat populus egea redde nobis hoiem iuſtū ⁊ ſcm̄. Tercio interpt.. tur floridus. floruit em̄ ꝑ dei ⁊ ꝓximi charitatem. vn̄ ſcribitur ibidem in eius paſſione. Nō interficias hoiem deo clarū. Quarto interpretat᷑. pietatis ꝑabola. ipſe em̄ fuit ⁊ habet ꝑabolā pietatis et clementie. Unde ſubditur ibidem. redde nobis hominē piū. Quinto interp̄tatur quaſi ſurſum erectus ꝓpter ſui humilitatem. iuxta illud euanᵒ. Qui ſe humiliat exaltabitur. Itē nota littera dt (gaudet ⁊ letatur) vbi nota ſcūs Andree. ⁊ alij ſancti in celo hn̄t mltiplicia gaudia. hn̄t gaudia ex pte aie. qꝛ deū ꝯtēplādo agnoſcūt ⁊ ꝯgnoſcūt diligūt. ⁊ diligēdo ꝑfruunt᷑. Etiā habebūt gaudia ex pte corpis ꝗdrupl'r. ſ. corpis ſubtilitatē. corpis velocitatē. corpis claritatē corpis. inpaſſibilitatē. vn̄ Eſt ſbtile velox clarū corpus patiens nil. De gaudijs ſanctorum dicit b. Bern̄. Merces ſanctorum eſt tam magna ꝙ menſurari nō poteſt. Et taz multa ꝙ enumerari non poteſt. eſt tam copioſa ꝙ finiri non poteſt. eſt tam p̄cioſa ꝙ exiſtimari non poteſt. Itē de gaudijs ſanctorum iterum dicit Auguſtinus. O care quare iſtaz vitā amplecti noluiſti. vbi vita ſine morte. vbi iuuentꝰ ſine ſenectute. vbi lux ſine tenebris. vbi leticia ſine triſticia. vbi pax ſine diſcordia. vbi voluptas ſine iniuria. vbi regnuz ſine cōmutatione. ergo autor bn̄ dicit ꝙ ſanctus Andreas gaudet et letatur.

Iis legibus achaiam tuis deus victor illius ſubiugauit Et tropheū criſti tui fixit ibi bonū ſe oſtentans militem. Miraculis v̓tutibus doctrinis quecūqꝫ queſita ſpolia tibi o rex attulit Atqꝫ ſuo cruore triūphi inſcripſit titulum tibi regum dn̄e. Iſtū crucis ſocium et regni credimus chriſti filij tui atqꝫ fraterculnm.

¶ Item nota. beatus andreas metaphorice dicitur piſcator chriſti. quia chriſtus exiſtens piſcator eum cum fratre ſuo petro vocauit. Unde legitur in euangelio. Dominus vidit petrum et andreā rethia ſua mittentes in mari. et vocauit eos et ſecuti ſunt eū relictis retibus ⁊ naui. ⁊ facti ſunt piſcatores populoꝝ metaphorice loquendo. quia per ſuam ſanctam predicationem tanꝗ̄ per rethe homines tanꝗ̄ piſces ad fidem xp̄i conuertunt. Vn̄ chriſtus dixit Petro ex hoc eris homines capiens. Nota comitatus eſt participium preteriti temporis deriuatum a verbo deponentali comitor. quod componitur a con et imitor. Sed myrmidones eſt nomen cōmunis generis. ⁊ dicitur quidam ppl'us de tali ciuitate myrmidon ꝗ̄bᵐ doc. eſt ciuitas capitalis in achaia Sed fluctiuagus a um ē nomen adiectiuū compoſitum a fluctus et a nomine vagus tanꝗ̄ ex obliquo et recto ⁊ dicitur fluctiuagus. q. dubioſus vagus in fluctibꝰ. i. laborans dubijs. ⁊c. Tunc ibi (Iis legibus achaiam)

¶ hic iā au. deſcribit v̓tutes et paſſione ſci An. d. O deus om̄ipotens

Js.ſ.ſcũs Andreas apl's.ſubiugauit.i.ſubiecit(achaiã talẽ regionẽ.tuis
legibus).i.diuinis pcept3.ſ.poſtq̃ fuit(victor).i.ſupator.illi⁹ ſcʒ regiõis.
et btũs andreas(fixit).i.formauit(tropheũ).i.victoriã(xp̃i tui(oſten-
tans).i.monſtrãs ſe.ſ.eẽ(ibi).i.in tali loco vel terra(bonũ militẽ).i.for-
tẽ agoniſtã. O rex.ſ.xp̃e s^c ſcũs an(attulit).i.tribuit tibi.ſ.deo(quecũ-
qʒ).i.om̃ia q̃ſita.ſpolia.ſcʒ acq̃ſitas rapinas(miraculis).i.cũ ſignis(vtu-
tib⁹) id ẽ meritis ⁊ bonis opib⁹(doctrinis)p̃dicatõib⁹(atqʒ) ꝓet.o dñe
ſcʒ rex regũ.ſ.ſcũs An(inſcripſit.i.intitulauit(ſuo cruore).ſ.ſuo ſangui
ne(titulũ).i.ſcripturã(tui triũphi).i.victorie.ſ.iõ(nos credim⁹).i.cõfi-
temur iſtuʒ.ſ.ſcm̃ an.ſ.eẽ(ſociũ).i.ſodalẽ(crucis)ſcʒ ſcẽ vel pene crucis
et regni.ſ.celeſtis(atqʒ) ꝓ ⁊(fraterculũ).i.frẽm(xp̃i filij).i.vnigeniti.

¶ Notãdũ anteq̃ʒ b. An. vocatus erat a dño audiuit quodã tpe b. Jo-
hãnẽ bap.p̃dicãtẽ in deſerto ⁊ dicẽtẽ. Ecce agn⁹ dei.ecce q̇ tollit peccata
mũdi Btũs an.mirabat̃ ex hoc opinionẽ iudeoꝝ vtrũ meſſias iã veni-
ſſet.q₂ iudei aduẽtũ meſſie expectauerũt Sed qñ audiuit ſcm̃ iohãnem
p̃dicantẽ ⁊ ꝯfirmãtẽ.q₂ xp̃s eſt ip̃e veniẽs ad frẽm ſuũ petrũ dixit. Nos
inuenim⁹ meſſiã q̇ d₂ xp̃s.et iuerũt ſil'ad iohẽm vt ſermonẽ ei⁹ audirẽt.
et p̃ñtiam xp̃i viderẽt.ſed h̃ tpe xp̃s eos nõ vocauit.q₂ temp⁹ ei⁹ nõdum
aduenit Itẽ nota iudei expectãt adhuc aduẽtũ meſſye.videlʒ antixp̃i
quẽ ipſi credũt eſſe futurũ in redẽptionẽ mũdi Vñ antixp̃s conabit̃ deci
pere hõies q̃tuor modis. ¶ Primo p callidã p ſuaſionẽ ex ſcripturis cõ-
firmat⁹ ſe eſſe meſſyam ⁊ in lege ꝓmiſſum.vñ ⁊ legẽ xp̃i deſtruet et ſuã
ſtatuet. Vñ p̃s Conſtitue dñe legiſlatorẽʒ ſup cos.i.antixp̃m. vbi dicit
glo. Antixp̃s in tẽplo dei ſedebat q.deus vt legẽ dei auferat ¶ Scdo p
miraculoꝝ oپationẽ.vñ Pau.ad theſſal'. Faciet ſigna vt ignem de ce-
lo in terram deſcendere. Glo. vt apoſtolis datus eſt ſp̃uſſanct⁹ in ſpecie
ignis ita et ille dabit ſpiritum malignũ in ſpecie ignis ¶ Tercia p dono
rum largitionẽ.vñ Daniel Dabit eñ ptãtem in multis.terrã diuidit
gratuite. Gloſa Antixp̃s deceptis multa dabit in terrã ſuo exercitui di
uidet. Quos eñ ſuo terrore ſubiugare nõ poterit auaricia ſubiugabit.
¶ Quarto p tormentoꝝ illationem Unde daniel. Sup q̃ʒ credi poteſt
vniuerſa vaſtabit. Itẽ Grego.loquẽs de antixp̃o robuſtos quippe in-
terficiet.et eos qui mente inuicti ſunt corpaliter. ¶ Tercio nota.autor
in lr̃a tãgit duo.p̃mo vitam ſancti Andree. Secũdo tangit eius paſſio-
nem De p̃mo legit̃ q̄ btũs andreas fuit virilis tam in corpe q̃ʒ in anima
Fuit eñ virilis in corpe q₂ habuit eandem longitudinẽ cũ xp̃o.ipſe eti
am fuit virilis in aio. qd̃ declarat̃ in lr̃a.cuʒ dicit oſtentans ſe militem
Ipſe eñ viriliter egit p̃dicando quia p̃dicauit vſqʒ ad mortẽ xp̃i.

¶ Pro ſcdo nota q̄ de eius paſſione legit̃ eñ q̄ Achaia eſt quedã regio
quaʒ ſcũs andreas p̃dicationib⁹ ⁊ miraculis ad fidem conuertit.in qui-
bus partib⁹ iacet quedã ciuitas nõie Patras quã ꝯſul Egeas intrauit
et cepit credẽtes in xp̃m cõpellere ad ſacrificia idoloꝝ. Cui occurrens
ſanctus Andreas dixit. Oportet vt tu qui iudex hõim eſſe meruiſti iu
dicem tuum qui in celis eſt agnoſcas ⁊ agnitum colas. ⁊ colendo eũ q̇
verus deus eſt.ab his qui veri dei nõ ſunt aim reuocares. Cui Egeas
dixit. Tu es andreas qui perſuades hõibus ſupſticioſam ſectam quam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

romani pncipes nuper exterminare iuſſerunt. Andreas reſpōdit. Ergo
ſum qui pdico vbū veritatis dñm ihm xpm. Romani aūt principes nō
cognouerunt q: filius dei p ſalute hominuz veniens docuit iſta ydola
nō eſſe deos ſed demonia peſſima humano generi inimica. Cui egeas
Iſta ſupſticioſa ⁊ vana verba ſunt que dū pdicaret veſter ieſus. iudei
eum crucis patibulo affixerunt. Andreas reſpondit. Et ſi velles ſcire
miſterium crucis. quā rōnabili charitate xps pro noſtra ſalute ſpōte ſu
ſcepit. Egeas dixit. Quomodo tu dicis eū ſponte paſſum cum aſſera-
tur eſſe traditus a ſuo diſcipulo et a iudeis tentus. Andreas reſpondit
Ideo dico ſponte q: cum ipſo fui cum a diſcipulo ſuo et a iudeis tene
retur dixit nobis ꝙ tradendus eſſet ⁊ crucifigendus pro noſtra ſalute ⁊
tercia die ſe ſurrecturū eſſe predixit. Egeas dixit. Miror te prudentem
illum hōiem velle ſectari quocunqz pacto aut ſponte aut inuite in cru-
ce tamē profiteris affixum. Cui andreas. Nō em̄ pro ſui reatus culpa
ſed p noſtra ſalute crucis patibulum ſubire dignatus eſt. vt Vñ mors
oriebat̄ inde vita reſurgeret Egeas dixit. Ergo diſcipul⁹ eius es et dijs
noſtris immolare contemnis. Andreas reſpondit. Ego colo vnū deuz
dñm xpm crucifixum. et illi hoſtiā corpis mei immolabo. Cui Ege-
as te ſicut tuū deū crucifigam. Andreas reſpondit. Ego ſi crucis pati-
bulum expaueſcerē crucis gloriam non predicarem. Nūc Egeas iuſſit
beatum andream ad crucifigendum duci. q̇ dū videret crucem. dixit.
Salue crux ſpecioſa ego gaudēs veniā ad te vt tu me ſuſcipies diſcipu
lum qui pependit in te magiſter meus ihs criſtus. Qui dū crucifigeret̄
expanſis pedib⁹ ſurſum ⁊ manib⁹ deorſum. Biduo pendebat viuēs in
cruce docēs pplm. et multa milia hominū ad fidez xpianam ꝯuertebat
Populus igit̄ contra egeam cōmotus ad ipſum pperauit petens ſan-
ctum andreā deponi dicens Concede nobis hominē iuſtū et piū. Sed
ſanctus andreas intimis deſiderijs petebat vitā ſuā p martyriū crucis
terminare qd factū eſt. Et oratione facta emiſit ſpiritū. ⁊ ſic in dño req-
euit. Sed cum beat⁹ andreas ad crucē ducebat̄ populus qui ſequebat̄
clamauit voce magna. Innocens hui⁹ ſanguinis ſine cauſa damnatur
Ex q̇bus omnib⁹ patet ꝙ ipē andreas viriliter egit in predicādo. q: predi-
cauit vſqz ad mortem. mortē aūt crucis. Ergo bñ dicit̄ in textu. Oſten
tans ſe bonū militem. Item nota btūs andreas vocatur frater domini
quia ſimilis erat ei nō ſimilitudine maieſtatis. ſed in ſimilitudine vtu-
tum et miraculorum ſanctam fidem predicando et crucis martyriū ſuſ
cipiendo. Fuit em̄ crucifixus quāuis non eodem modo ſicut xps. quia
pependit erectis pedibus in cruce. ⁊ viuebat ibidem p duos dies docens
pplm pdicādo fidem xpianam Et ergo magnā gloriam credit̄ pre om̄i-
bus obtinuiſſe. quare frater xpi nūcupat̄. ¶ Pro terminis nota. achia
eſt ppriū nomen regis. ſed figo eſt vbū tranſitm̄ tercie ꝯiugatōis. et ſcat
firmiter ponere. ſed oſtētans eſt pticipium pteriti tpis a vbo frequenta-
tiuo oſtento. quod vltra formatur a verbo oſtendo dis. Sed tui vt hic
ponitur eſt pnomē primitiuū. et conſtruit̄ cum hoc nomen regū. indi-
uerſitate numeri ſm regulam grammaticalem que dicit ꝙ mei tui pri-

mitiua poſſunt conſtrui cum om̄i nomine in diſſimili gn̄e numero ⁊ caſu. Nunc ibi. Nos igitur peccatis. ¶ Hic autoꝛ dirigit petitionem ad deum vt meritis beati Andꝛee nos defendi di. Igitur nos ſcȝ (xp̄iani (grauati) id ē. onerati (noſtris peccatis) id eſt criminibus et delictis (poſcimus). i. rogamus (te deū) ſcȝ omnipotentem (vt tuearis) id ē defendas (nos). ſ. xp̄ianos (ineternū) id eſt eternaliter (interceſſione) id eſt interuentu (illius). ſ. ſcti andꝛee q̇ ſectatꝰ ſcȝ eſt. id eſt ſecutus. ſemper id eſt in omni tempoꝛe (tua p̄cepta) id eſt mandata. ſcȝ que (placent). i. acceptabilia ſunt. tui ſcȝ xp̄o. ¶ Notandū autoꝛ in hac petitione etiam commendat btm̄ Andꝛeam ⁊ maxime ex obedientia cuȝ dicitur. tua ſectatus p̄cepta. vn̄ obedientia eſt ſpontaneum ꝓpꝛie voluntatis ſacrificium. Unde Bern̄. Pemento fratres qui ꝑdet obedientiaȝ ꝑdit vitam. ergo in ſignum obedientie inclinato capite xp̄m tradidit ſpiritū. Itē obedientia efficit nos fratreſ dei. Unde in euangelio math. Quicunq; fecerit voluntatem patris mei. frater meus eſt. quā obedientiaȝ b. An. firmiter tenens frater chꝛiſti nuncupatur. Item obedientia facit hominem excellentioꝛem et ſuis ſuperioꝛibus dilectū. vn̄. Deu. xxviij. Si audieris voceȝ domini tui faciet te dn̄s excellētioꝛē cunctis gentibꝰ

Nos igitur peccatis noſtris grauati te deum poſcimus. Ut illius (qui tua ſemper ſectatꝰ pꝛecepta tua placent) Nos interceſſione tuearis in eternum

Hoſpitati dedit egros olei perfuſio Nicolaus naufragantū affuit pꝛeſidio. Reuelatur a defunctis defunctus in byuio. Baptizatur auri viſio iudeis iuditco.

Uas in mari merſum patri redditur cum filio. O q̄ȝ pꝛobat ſanctum dei fratres augmentatio.

Item Grego. de vtilitate obediētie. Melioꝛ eſt obedientia q̄ȝ victima. qꝛ obediētia ꝓpꝛiā carnē offert paciendo. victima vero offert carnem alienā. Hoc b. An. ꝑpendens ⁊ ꝯſiderans nō cū tarditate nec coactus ſed feſtinanter ⁊ ſpontanee deo obediuit. iuxta illud Math. At illi relictis retibus continue ſecuti ſunt dn̄m derelinquētes ꝓpꝛiam voluntatem. qꝛ d̄t Macro. q꜡ pꝛopꝛia voluntas diſplicet deo. placet dyabolo. multis nocet. Et ergo b. An. ꝓpꝛia voluntate relicta mādatis dei firmiter obediuit. quare eius oꝛatio apud deū miſericoꝛditer exaudit. quare merito ip̄m imploꝛemꝰ. qꝛ plꝰ valet vnꝰ ſcūs oꝛādo q̄ȝ multi pctōꝛes

Pro t̄minis no. ḡuatꝰ eſt ꝑticipiū deriuatū a v͛bo ḡuoꝛ aris. ſed ſectatꝰ ꝑticipiū p̄teriti tp̄is a ſectoꝛ aris qd̄ eſt freq̄ntatm̄ a ſeq̄r eris. irregularit̄ foꝛmatū. Vn̄ Al. x. Sciſcitoꝛ ⁊ ſcitoꝛ. ¶ Hoſpitati dedit egros

¶ Hec eſt alia ſeq̄ntia in honoꝛe ſancti Nicolai decātanda. et diuidit in

duas.in ꝑma oñdit q̇dā miracula v̓tute ſancti Nicolai fcā. In ſcd̓a inci
tat nos ad decātādum laudes eiꝰ.ſcd̓a ibi. Ergo laudes d. (Perfuſio.
.i.emanatio(olei) illiꝰ liquoris de ſepulcro ſcti Ni.(dedit).i.reddit reſti
tuit vel dat(egros).i.infirmos(ſoſpitati).i.ꝑſtine ſanitati (nico).ſ.ſctūs
pontifex(affuit).i.pn̄s fuit(p̄ſidio).i.auxilio(naufragantuꝫ).i.naufra-
giū patientiū(defunctꝰ).i.mortuꝰ in byuıe.i.in loco duplicis vie(reue-
lat̄.i.ſuſcitat̄ (a defuctis).i.a mortuis(iudeꝰ).i.infidelis(baptizat̄).i.fit
xp̄ianꝰ .ſ.et hec (viſio).i.cognitio(iudicio) id eſt ſigno ⁊ miraculo auri
ſcꝫ qd̓ repoſitū erat in baculo(Vas).i.cyphus(merſum).i.ſubmerſum
vel p̄cipitatū (in mari).i.in pelago(reddit̄).i.reſtituit̄ (cū filio).ſ.ſb̄mer
ſo(pr̄i).ſ.ſuo.et h̔ ꝑ fit ꝑ grām ſci Ni.(Vꝙ̄) id eſt inquātū(augmētatio
.i.augmentū vel copia(farris).i.frumētis(ꝓbat).i.manifeſtat ſanctuꝫ
dei ſcꝫ b. Ni. Et ſubdit oñdendo ꝑmū miraculū.⁊ eſt illud. Fuit enim
q̇dā diues nimis depaupatus.ſic ꝙ oēs eiꝰ amici nō curauerūt eū.nullꝰ
em̄ ſibi ſuccurrere dignabat̄.ſꝫ q̇dā iudeus miſertus ſui accōmodauit ſi-
bi q̄ndā portionē auri tali cōditione appoſita. vt in tali die p̄fixo ſibi ſol
uere deberet.⁊ iſte ciuis maxime fuit ditatus ꝑ aux.⁊ termino ſolutōis
adueniēte iudeꝰ ſuū aux repoſtulauit. tūc ciuis p̄dictꝰ q̄ndā baculū ꝑfo
rauit effundēs aux intm̄ q̄ntū ſibi ꝯceſſit.⁊ miniſtrauit baculū ipi iudeo
iurās ꝙ aux ſuū ſibi ꝑſoluiſſet ⁊ plus tradidit q̄ꝫ d̄ꝫret et iurauit ꝑima
ginē ſcti Ni.facto iuramēto debitor petijt ſibi baculū reddi. Iudeꝰ v̓o
huiꝰ frauqis ignarus ſibi baculū reſtituit. Contigit v̓o quadā die ꝙ ci-
uis iſte exiuit viſitādo agros ſuos et multū delectabat̄ dormire ponens
ſe in byuio.i.in loco vbi erat duplex via Et poſuit baculū ſuū iuxta ſe.ac
cidit aūt q̄ndam venire aurigā cum curru pleno lapidibꝰ q̇ ꝓpter decli
uitatē vie.i. ꝓpter deſcenſum currū detinere nō potuit. ſꝫ currꝰ cecidit
ſup̄ ciuē dormientē interficiēdo ⁊ baculus frāgebat̄ Quo fracto aux re
ſilijt.⁊ ille rumor ad ciuitatē ꝑuenit. Iudeꝰ aūt exiuit aux recipiens.⁊
rogauit b. Ni.vt mortuū reſuſcitaret.qd̓ factū erat.⁊ tūc iudeꝰ baptiſari
ſe fecit.⁊ hoc notat lr̄a cū d̓t Baptizat̄ auri vi. ¶ Scd̓m miraculū eſt qd̓
vult mgr̄ in lr̄a Erat q̇dam ciuis habūdās uullum habens filiū tanq̄ꝫ
verū heredē cū vxore ſua ⁊ libent habuiſſent.ꝓ quo ꝓmiſit ſctō Ni.au-
reum cyphū quē ſibi parare fecit.q̊ parato aurifaber dixit ꝙ nunq̄ꝫ vidi-
ſſet ita curialē cyphū ⁊ etiā ita decentē facere non poſſet. iterato cogita-
uit ciuis ꝙ cyphū apud ſe vellet obtinere nō ꝑſoluēs Ni. Accididit aūt
ꝙ ille filiū obtinuit p̄cibꝰ ſci Ni.q̇ qñ creuit in magnū virū debuit cū pr̄e
ſuo trāſfretare mare ſicut pr̄ ꝓmiſerat ſctō Nico. Cum aūt eēnt ſuper
mare filiꝰ bibit ex illo cypho aureo et fuit ſubmerſus in mari . et ſtatim
pater cogitauit hoc ꝓpt̄ cyphū fore factū. Et poſtq̄ꝫ ꝑueniſſet ad termi-
nū.i.ad locū ſancti Ni.inuenit filiū viuentē cyphū in manu habenteꝫ
et hoc tangit cū dicit Vas in mari. ¶ Terciū miraculū eſt qd̓ tangit̄ in
lr̄a. Erat q̄dam regio aggrauata magna fame cuiꝰ rex miſit famulos
ſuos ꝓ frugibꝰ q̇ venerunt in terrā ſancti Nicolai ꝓ frugibus.ſanctus
Nicolaus rogauit eū vt modicū frumētū ſibi darent ꝓmittens eis qd̓
intm̄ domi inuenire deberēt.⁊ illi ꝯfidentes ſibi dederunt. Qui venien-
tes domū tm̄ frumēti inuenerūt,et illud erit augmentatū intm̄ ꝙ tota

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

regio illius regis ſtabat ꝯtenta ꝑ hoc nota lr̄a cū dr̄ V q̄ꝫ ꝓbat ⁊c. Jtē nota. Nicola⁹ dr̄ a nicos.i.ṽtus ⁊ laos ppl'ſ q̄ſi ṽtuoſus in pplo (Ergo laudes. Hic magiſter recitat nos ad honorādū ſcm̄ Nicolaū dicēs(Ergo).i.ꝓpter hoc (hec ꝯcio ꝯcinat).i.decātat.ſ.ipi (nicolao).i.tali ſancto (laudes).i.ꝑconia (Nā) ꝓ q̄z.ſ.ille (reſiliet) gaudet vel euadet (ſoſpes).i.ſanus (q̇ poſcit).i.inuocat (illū).ſ.ſcm̄ nicolaū (corde).ſ.puro.ſcilz et

Ergo laudes nicolao cōcinat hec cō cio Nam qui corde poſcit illū ꝓ pulſato vicio ſoſpes reſilijt

Dies leta celebretur in qua pia recenſetur marie conceptio Cuius laudes ꝓſequamur qui tāto gratulamur dei beneficio. Felix q̇dē eſt cōceptus ꝑ quem mundus eſt adeptus ſalutis remedia Hanc prophete predixerūt patriarche recenſerūt inſpirante gratia.

hoc ꝓ pulſato.i.expulſato ⁊ abiecto (vicio) id eſt peccato. q̄ſi diceret qui ſcm̄ nicolaū deuote inuocauerunt ſani ⁊ puri euadūt a peccatis. ¶ Notandū reſilijt dr̄ ꝑ ſincopā a reſilio qd̄ hꝫ reſiliui in p̄terito. ⁊ ꝯponitur a re et ſalio a in i mutando.

¶ Dies leta celebretur. Iſta ſequentia nouiter eſt ꝯpoſita ad laudem et gloriā btē ṽginis Marie quātū ad eius ꝯceptionem. qd̄ q̇dā feſtū fidelibus in hoc mūdo lōgis tꝑib⁹ fuit occultatū. ſed modo ꝑ diuinam potentiam ſignis et miraculis eſt reuelatum. Et diuidit hec ſequentia in quatuor partes In prima parte hortatur ppl'm xp̄ianū ad ſolēnitatē hui⁹ feſti. In ſecuuda pte dat cām huius ſolemnitatis. In tercia pte commendat btām ṽginem.ꝓphetice. In quarta parte commēdat eam de ṽtutibus ſuis cū directione petitionis.ſcda ibi. virga florem. Tercia ibi. Virga yeſſe floruit. quarta ibi admirandā nouitatem. De primo (Dies celebretur).i.colitur (leta).i.gaudioſa (in qua) ſcꝫ die (recenſetur).ſ.narrat̄ vel ꝑagitur (cōceptio).i.cōcreatio (pie).i.manſuete (maria).i.ṽginis ⁊ matris dei (cuius) ſcꝫ marie nos hōies (gratulamur.i.ꝑſoluamus (laudes) id eſt hymnos ⁊ cantica (qui).ſ.hoies. gratulamur.i. gaudemus tanto bn̄ficio.i.de tanto dono munere dei.ſ.omīpotētis (quidem) ꝓ certo (ꝯceptus).i.ꝯceptio (eſt) id eſt exiſtit (felix).i.beata (per quem cōceptū.id eſt ꝯceptionē (mūdus).i.humanū gen⁹ (eſt adept⁹) id eſt acquiſiuit (remedia).i.medicinā ſalutis ſcꝫ eterne (Hanc).ſ.conceptionē vel mariam (ꝓphete.i.vates p̄dixerunt (patriarhe).i.antiqui patres (recenſerunt).i.recitauerūt.ſ.et hoc (inſpirante).i.ſpirando immittente (gr̄a) ſcꝫ dei omnipotentis ¶ Notandū ſcribitur in cāticis cāticoꝝ que eſt iſta que ꝓgregit̄ quaſi aurora ꝯſurgens Vn̄ ſm̄ apl'm nos qui naſcimur filij ire quaſi in tenebris ꝓgrediunt. ſed beata ṽgo Maria que ſanctificata in vtero credit̄ recte quaſi aurora progreditur Jpsa enī beata virgo glorioſa aurore ꝯparatur propter quaſdam ꝓprietates

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

De conceptione btē marie

Unde beata virgo maria eſt finis et principiū lucis. Ipſa em̄ eſt finis veteris legis ⁊ principiū tēporis gratie ſeu noue legis. Ipſa eſt aurora medians inter noctem ⁊ diē.i.inter pctōres. et filiū ſuum eſt mediatrix ipſos pctōres filio ſuo dilecto reconſilians precibꝰ glorioſis. Beata v̄go etiā rutilat virtutum ſcintillas emittens ⁊ charitate quaſi igneo colore illuminata. ipa etiā infrigidat gratia ſua ſtillicidijs inferni ardorē viciorꝫ et eſtum cōcupiſcentiarꝫ lumen impetrat a ſole. qꝛ a filio vero ſole iuſticie luminoſitatē oim̄ ſortita eſt grarū ipſe. Ipſa fugat fures.i.vicia et peccata que thezaurū aīe furantur. Itē mundas aues.i. viros ↄtemplatiuos volantes pennis virtutū ad laudandū filium ſuuʒ excitat.nocturnas aues.i.demones in fugā ↄuertit eripiēdo nos de ꝑtāte tenebrarum Itē nota modus cōcipiendi qualiter btā virgo fuit ꝑ angelū parientibꝰ nūciata ⁊ a ꝑentibꝰ infecūdis ⁊ miraculoſe ↄcepta. Dictuʒ eſt ſup̄ in ſequētia ſtirpe maria.ꝫ hic ꝑtermittit̄. Eſt tn̄ ſciendum ꝙ quidaʒ dicūt hoc feſtū non eſſe celebrandū.qꝛ dicūt btām v̄ginem eſſe conceptam in peccatis originalibꝰ qđ tn̄ difficile eſt ſeruare.debemꝰ em̄ pie credere ꝙ ipſa ſit ↄcepta ſine omni origenali peccato. qꝛ corpus btē v̄ginis in vtero matris ꝑ infuſionem et vnionē ſanctiſſime aīe virtute ſpūſſancti ↄſacrificatū ⁊ ↄfirmatuʒ eſt ꝙ fomes pcti nequaꝙ̄ in ea poſſet dn̄ari. et ꝫ ꝓpter ſanctiſſimā vnionem ⁊ infuſionē ſanctiſſime aīe ſolēniter eſt paragendū. qꝛ fuit initiū nr̄e ſalutis Itē nota autor dt ꝙ btā v̄go glorioſa eſt a ꝓphetis ⁊ patriarchis preuiſa. hoc patet in multis dictis ꝓphetaruʒ. vt dicit Yſa. Celum mihi ſedes.i.vterus v̄ginis erit mea reqes ſic conformiter dicitur de alijs dictis ꝓphetarum.⁊c.

Uirga florē cōceptura. ſtella ſolē paritura hodie ↄcipit̄ Flos de v̄ga proceſſurus ſol de ſtella naſciturꝰ xp̄s intelligitur O qꝫ ſelixqꝫ preclara mūdo gratia do cara fuit hec ↄceptio Qua ſalute deſtitutis redit vere ſpes ſalutis.luctus cedit gaudio.

¶ Nota celebretur eſt verbum paſſiuum prime coniugationis Sed adeptus eſt participiū ꝑteriti tꝑis a verbo deponentalia dipiſcor.

Tunc ibi. Uirga florem cōceptura ⁊c.

¶ Hic autor reddit cām q̄re hoc feſtū ſit celebrādū (Uirga).ſ.aaron. cōceptura.i.ꝓcreatura(florem.ſ.amidali.i.xp̄m.⁊ ſtella.ſ.maris (peritura.i.genitura(ſolem).ſ.iuſticie.i.xp̄m (ↄcipit̄).i.cōcreat̄ (hodie).i.in hac die.ſ.in vtero matris. Nūc autor exponit ꝙ ille flos ꝓceſſurus .i. egreſſurus(de virga).ſ.aaron(⁊ ſol naſciturꝰ) .i.piturus(de ſtella)ſcʒ.maris (intelligitur).i.denotat̄ ⁊ deſignat̄.ſ.eſſe xp̄s.ſ.exn̄s flos campi ⁊ ſol iuſticie (O qꝫ felix).i.qꝫ beata ⁊ ſalutaris (qꝫ preclara) id eſt qꝫ ſplendida.hec conceptio)ſcʒ.beate virginis Marie (fuit grata) id eſt pregrata (mundo) id eſt habitantibus in mundo (⁊ cara) id eſt precioſa. deo.ſcʒ omnipotenti (Qua) id eſt cum qua. ſalute.id eſt felicitate(deſtitutis) id eſt deſertis et derelictis (redit) id eſt iterum venit (vere) id eſt veraciter

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

(ſpes).i.ſperatio(ſalutis).ſ.eterne.ſcꝫ et luctus.i.lamentatio perpetua (cedit).i.locum dat.(et remouetur gaudio).ſ.eterno ¶ Notandum beata virgo dr̄ virga aaron et ſtella maris de quibꝰ ſufficienter dictum eſt in ſequentia Aue preclara. Item nota autor dt̄ ꝙ ꝑ hanc conceptionem mors deuincit et vita reparatur. Unde quõ cõceptio beate v̾ginis fuit initiũ noſtre ſalutis declaratũ eſt in ſequentia Stirpe maria. Itē nota quidaꝫ vir ſecularis ope ruſticali deditus ⁊ alijs mũdanis ſtudijs occupatus.q̇ multis prauis actibus fuit intentus.etiá dũ terrã ſuam excoleret quãtũ poterat.vicinis ſuis inſurgebat ⁊ metas ſuas tranſgrediens terram aliorum furtiue ſibi appropriat ⁊ appoſuit. Hic tamē beataꝫ virginem in mēte habebat et ſepius eaꝫ deuote ſalutauit cũ iſte moreret̄ demones venerunt eius aiam rapere cupiētes. affuerunt etiaꝫ angeli qui cum ꝓferent pauca eius bona opera ceperũt demones ꝯtraria mala proferre innumerabilia cũq3 exultantes dyaboli putauerunt ſe viciſſe intulit vnus ex angelis ꝙ cũ magna deuotione ſolicitus fuiſſet beatam virginē ſalutare. dyaboli audientes nomen btē virginis timuerũt valde ⁊ libenter iuſſent ſi potuiſſent ne eoꝝ conturbatio augmentaret̄. tunc accedens beata v̾go dixit ad defunctũ vis demonis horribilitatem euadere.vis in mundo diutiꝰ viuere qui ſe talia optare rñdit. Cui btã virgo ꝓmitte mihi vt feſtũ cõceptionis mee velis celebrare.qui dixit ſe neſcire diem huꝰ feſti Cui.b. v̾go dixit tm̄ ſabbatinis diebꝰ memoriã huius feſti ꝑagas donec a ſacerdotibus hoc feſtum fuerit manifeſtatum et celebratum. ¶ Pro termi nis nota.ꝯceptura eſt ꝑticipium futuri tem.deri.a ver. cõcipio qd̓ ꝯponitur a con et capio a in i mutando Tunc ibi. Virga yeſſe

Virga yeſſe floruit xp̄m virgineꝫ genuit virgo mũdi dñа Nemo quidem ordine abſq3 viri ſemine patreꝫ parit filia. Nouus ortus ſic orditur nouo ꝑtu qui fulcitur gratia ſpiraminis Noua ſalus dat ſaluteꝫ virtus noua fert virtutem officio faminis. Noua mater noua ꝓlem noua ſtella nouum ſolem noua profert gaudia. Noua prorſus genita creatoreꝫ creatura patrem parit filia.

¶ Hic autor ꝯmendat b.v̾ginē ꝓphetice dicens.(Virga).i.virgultum (yeſſe).i.illiꝰ viri(floruit).i.viguit(v̾go).ſ.maria caſtitate ſeruata exiſtens(dñа).i.gubernatrix(mũdi).i.ſeculi(genuit).i.peꝑit xp̄m.i.iheſuꝫ verũ deũ quidē ꝓ certo(filia).ſ.dei.i.maria(parit).i.generat(patrē.i. deũ.vel natũ.i.filiũ nouo ordine.ſ. ꝯtra naturã(abſq3).i.ſine ſemine viri.ſ.q2 virũ in ꝯcipiendo non cognouit.⁊ ſic dr̄ mater filia ⁊ xp̄s filiꝰ ⁊ pater(nouꝰ ortꝰ).i.noua natiuitas(ordit̄).i.incipit(ſic).i.in tali mõ(nouo ꝑtu).i.noua gñatione(q̇).ſ.ortꝰ(fulcit̄.i.ornat̄ ⁊ circundat̄(gr̄a ſpiraminis) ſpũſſancti(noua ſalus).i.noua felicitas(dat ſalutem eternaꝫ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

De conceptione btē marie

(virtus).i.fortitudo(fert).i.gerit ꝟtutē(officio).i.miſterio vel bn̄ficio
(faminis)locutōis(Noua mr̄).i.noua pens(ꝓfert.i.dat ⁊ ꝓcreat(no
uam ꝓlem.i.filiū.naua ſtella.i.maris(ꝓfert).i.donat(nouum ſolem)
id eſt xp̄m.ſ.⁊ ꝓfert noua gaudia.Noua creatura.i.ꝟgo maria.genitu-
ra.i.pitura(ꝓſum).i.oīno creatorē(filia.i.nata(parit).i.pepit(patrē)
.i.deū ⁊ creatorē ¶ Notandū legit̄ in miraculis Marie ꝙ ꝯceptio eius
hoc mō ſumpſit exordiū tꝑe nāqꝫ ꝗ placuit diuine pietati angeloꝝ gen
tem de malis corrigere glorioſiſſimo romanoꝝ duce ⁊ vvilhelmo eādeꝫ
patriā debellāte ip̄am ſubegit ꝗ et vvilhelmꝰ rex anglioꝝ factus ꝟtute
oīpotētis dei ⁊ ex induſtria ſua dignitates et hōres eccl̄e in meliusre-
formauit cꝰ pie intētōis opibꝰ inuidēs inimicꝰ dyabolus tā familiaruꝫ
fraudibꝰ ꝙꝫ extraneoꝝ incurſibꝰ multotiēs conatꝰ eſt eiꝰ obſiſtere ſucceſ
ſibꝰ ſed dn̄o ꝓtegēte ad nihilū deductus eſt malignus.audiētes aūt da-
cij angliā ſubiectā a romanis grauiter indignati ſunt ſuo quoqꝫ heredi
tatio iure ꝑuati arma p̄parāt claſſem optant vt eos adeūtes a data ſibi
diuinitus pr̄ia expellant.hoc exꝑtus rex prudentiſſimus ⁊ vvilhelmus
Elſinū.quendā religioſum abbatē remetienſis cenobij cū quodā exerci
tu in daciam tranſmiſit.vt eiꝰ rei veritatē inquirat at ille vir ſagacis in-
genij ſtrennue negotiū regis exequit̄ quo ſalubriter pacto ad angliam
reuerti cupiēs mare ingredit̄ ⁊ cū maximā ꝑtem ꝑtranſierat denſis vē-
tis horrida tēpeſtas velum cōmouit et vndas. fatigatis igit̄ nautis nec
vltra laborare potentibꝰ fractis remis funibꝰ ruptis cadētibꝰ velis ſpes
ſalutis amittit̄.cūqꝫ de ſalute corpoꝝ deſperati.animarū curaꝫ ſolūmō
magnis clamoribꝰ creatori ſuo ꝯmēdarent.et beatiſſimā dei genitriceꝫ
mariā miſerorum refugium ⁊ ſpes deſperatorū deuote inuocarēt Ecce
ce ſubito ꝯſpiciunt quendam reuerendi habitus virū pontificali infula
decoratū quaſi inter medias vndas naui ꝓximū qui vocatus a ſe abba
tem Elſinum his ꝟbis cepit compellere. vis inquit periculuꝫ maris e-
uadere. vis in patriā ſanus redire.cunqꝫ ille cum fletu ſe illud toto cor-
de deſiderare reſpōderet.tūc ille.ſcias inquit me ad te a genitrice dī ma
ria quā inuocaſti directum. et ſic dictis meis acquieſcis ⁊ obtemperare
volueriꝫ ſanus ⁊ incolumis euades cū comitibꝰ imminēs periculū mariꝫ
ſpōdet ſe ille illico in oīibꝰ velle obedire ſi hoc euaderet periculuꝫ.pro
mitte mihi inquit ⁊ deo ꝙ diem cōceptionis ⁊ creationis maris criſti ſo
lemniter celebrabis ⁊ ad celebrandum predicabis. At ille vir prudenti
ſſimus dixit. Et quis erit dies in quo tale feſtum eſt celebrandum.dix-
it ei ſexto idus decembris hoc feſtum ſolemnizandum tenebris. et quo
inquit abbas vertur officio eccleſia eccleſiaſtico obſequio diuinum in-
quit officium quo dicitur in eius natiuitate dicetur in eius conceptio-
ne.excepto ꝙ nomē natiuitatis mutetur in nomen ꝯceptionis. His
dictis ille diſparuit et ſitius ſedata tempeſtate. abbas cum ſuis incolu-
mis ad angliam reuerſus eſt.⁊ que viderat ⁊ audierat quibus potuit no
tificauit. ¶ Pro terminis nota quidē eſt coniunctio expletiua ⁊ expo-
nitur pro certo.ſed nouus eſt nomen adiectiuuꝫ cōparabile irregulari-
ter non voce ſed ſignificatione.qꝛ ſuperlatiuus eiꝰ aliud ſignificat quaꝫ
ſuus poſitiuus et comparatiuus. Sequitur textus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

¶Hic autor commendat beatam virginem ratione virtutum cum di rectione petitiones dicens (Conceptio) ſcz et natiuitas filij id eſt iheſu criſti (dicat).i.teſtatur (maris) id eſt beate virginis marie (caſtitatem id eſt continentiam ante partuz in partu ⁊ poſt partum. et id eſt etiam teſtatur. Admirandam) id eſt admirabilem (nouitatem quoqz) pro et (nouam dignitatez) id eſt ſanctitatem (Gratioſa virgo) id eſt plena gratia (ſpecioſa virgo) id eſt pulcherrima (virgo flore).i.in filio (glorioſa mater) id ẽ plena gloria ⁊ honore (prole) id ẽ in puero (plena) id eſt repleta (pleno gaudio) id eſt omĩ gaudio (tu gaude.id eſt letare (tu es certa ſpes) id eſt fidelis ſpes (miſeroꝝ) id eſt pauperum (vera mater) id eſt genitrix (orphanorũ) id eſt pupilloꝝ. tu.ſ.es) leuamen) id eſt auxilium oppreſſoꝝ) id eſt depreſſorum (medicamen(.i. medela (infirmoꝝ) id eſt languentium.tu es (domina) id eſt gubernatrix (omnibus.id eſt in omnibꝰ (nos laudamus) id eſt collaudamꝰ (te) ſcz mariã (pari) equali.(voce digna).i.ꝯdigna (ſingulari) id eſt ſpeciali (laude) vt tua gratia ſiſtat.i.collocet (nos errantes) id eſt deuiantes (in hoc mari).i.ſeculo (in portu.i.ſalutari.ſcz in littore ſalutis eterne.

Admirandam nouitatem nouã quoqz dignitatem dicat matris caſtitatẽ filij conceptio. Gaude virgo gratioſa virgo flore ſpecioſa mater ꝓle glorioſa plena pleno gaudio. Tu ſpes certa miſeroruz vera mater orphanorum tu leuamen oppreſſoruz medicamen infirmorũ omnibus es domina Te laudamꝰ voce pari laude digna ſingulari. vt errentes in hoc mari noſ in portu ſalutari ſiſtat tua gratia.

¶Notandũ hec ſolẽnitas huiꝰ feſtiuitatis alibi declarat̃. Dñi tpe karoli regis francoꝝ clericus quidã in ordine leuita nubere volens cũ quadaz puella valde pulchra. q̃dã die recordatus eſt ꝙ horas btẽ marie ꝟginis (quas ſolebat cantare) nõ dixiſſet oĩes homines ab eccleſia cogit ſponſam domi mittens ipſe ſolus iuxta altare manſit. cũqz horas btẽ virginis diceret ⁊ cum antiphona. Pulchra eſt ⁊ decora filia hieruſalem legeret. apparuit ei beata virgo dicens. ſi ego pulchra et decora ſum quid eſt quod me dimittis et aliam ſponſam accipis. nunquid ego ſum pulchrior illa. nunquid ego ſum formoſior vidiſti ne pulchram. Cui ille Domina mea claritas tua oẽm mũdi ꝑcellit pulchritudinẽ. tu es ſup oĩes choros angeloꝝ eleuata. quid vis ergo vt faciam. At illa. Si ſponſam carnalem meo amore dimiſeris me ſponſaz in celeſti regno habebis. et ſi cõceptionis mee feſtũ annuatim ſexto idus decembris ſolemniter celebraueris mecũ in regno filij mei eris coronatus. His dictis beata virgo diſparuit. Clericus vero domũ rediens oĩbus opibus abrenunciauit et ad quandam religionem extra patriã ꝓperauit. Jugum ꝓfeſſio

nis accipiens hoc feſtū ꝯceptionis annuatim fideliter celebrauit ꝛ alijs celebrandū p̄dicauit ¶ Pro terminis nota. ſingularis eſt nomē adiectiuū deriuatū a nomine ſingulum. vn̄ dicunt q̇daꝫ ꝙ ſinguli ſingulorꝫ ſit pluralis numeri huiꝰ nōis vnus. hoc videt̄ tamē eſſe falſum. qꝛ vno dicit̄ vnaquaqꝫ res mūdi vna et nō extendit ſe ad plura. immo ſingulꝰ ſolum regitur in ſingulari. Vt patet in p̄dicamentis per ph̄m vbi dicit ſingulum eorum aut ſignificat ſubſtantiam ꝛc. ſingulum. i. quodlibet. Sed portus eſt nomē quarte decli. ¶ Laudes ſaluatori.

Laudes ſaluatori voce modulemur ſupplici Et deuotis melodijs celeſti domino iubilemus meſſie. Qui ſeipſum exinaniuit vt nos perditos liberaret homines. Carne gloriam dietatis occulens. Pannis tegitur in preſepe miſerans precepti tranſgreſſorem pulſum patria paradiſi nudulum. Joſeph marie ſymeoni ſubdit̄. Circūciditur et legali hoſtia mundatur vt peccator noſtra q̇ ſolet relaxare crimina Serui ſubijt manus baptizādo ꝛ perfert fraudes tēptatoris fugit perſequentium lapides Famam patitur dormit ac triſtatur ac lauat diſcipulis pedes deus homo ſummus humilis.

¶ Iſta ſequentia decantari ſolet in die ſanctopaſce. et poteſt diuidi in quatuor Nam primo autor incitat nos ad reddendum deo laudes. et ſubiungit penas quas xp̄s paſſus eſt in h̄ mundo. Scd̄o oſtēdit q̄ꝺam miracula ꝑ ipſum facta in hoc mundo ibi. ſed tamen inter hec ab. Tertio ſubiungit ꝙ non obſtantibꝰ miraculis ꝯprehenſus eſt et paſſus. ibi poſt hec mira miracula. Quarto quomō a morte ſurrexit ꝛ ꝑ conſequēs quomō nos illo die gaudere debemꝰ. ibi Fauent igitur ꝛc. di. primo Nos xp̄iani (modulemur) id eſt decantemus (ſaluatori) id eſt creatori (noſtro (laudes) id eſt reuerentias condignas (ſupplici voce) id eſt deuotis orationibꝰ. (Et) id eſt etiam (iubilemus). i. iubilare debemus (celeſti domino meſſie) id eſt chriſto. qui interpretatur meſſias (deuotis melodijs) id eſt dulcibus cāticis (Qui) ſcilicet chriſtus (exinaniuit) id eſt humiliauit (ſeipſum) ſcꝫ in corpore humano (vt) id eſt quatenus (liberaret) id ē redimeret. nos perditos) id eſt damnatos (homines) id ē peccatores (occulens) id eſt abſcondens (gloriam) id eſt magnificentiaꝫ (deitatis). i. ſue diuinitatis (carne). i. in corꝑe hūano (tegit̄). i. inuoluit (in p̄ſepe). ſ. poſitꝰ (pannis). i. caligis (Joſeph miſerās). i. miſertus eſt (precepti). i. mandati (tranſgreſſorē). ſ. Adam (pulſum) id eſt eiectum (nudulum) id eſt nudo cor-

po:e(patria ꝑadiſi).i.de regno celeſti(ſubdit ioſeph) illi viro(marie).i. matri ei⁹(ſymeoni)illi ꝓphe(circũdit).i.patiebat circũciſionẽ ⁊ (mundat).i.ad mũdandũ ducit(legali hoſtia).i.oblatõe conſueta(vt).i.ſicut (peccator).ſ.ali⁹(xp̄s ſolet relaxare).i.dimittere(noſtra crimina).i.pctã (ſubijt.i.ſubiuit(man⁹ hui).ſ.iohis baptiſte(baptizando).i.baptizat ab eo ⁊ ꝑfert).ſ.ſuſtinet(fraudes).i.inſidias(tẽptatoris).i.dyaboli.ſ. in deſerto(fugit).ſ.xp̄s(lapides.i.ſaxos(ꝑſeq̃ntiũ).ſ.iudeoꝝ(patitur).i.ſuſtinet(famẽ.i.eſuriem(dormit).ſ.corporaliter vt hõ (ac).i.etiam (triſtat) .i.doluit mortẽ ac(de⁹ ſumm⁹).ſ.xp̄s ver⁹ de⁹(hũilis hõ).ſ.q̃ntum ad humanitatẽ(lauit).i.purgauit(diſcipul').i.apl'is (pedes) ſcꝫ eorum.

Notandũ ſi adã nõ fuiſſet trãſgreſſus mãdatũ.nũq̃ fuiſſet eſuries nec ſitis nec timor nec lãguor nec ifirmitas in mũdo.ſꝫ oẽs penas ꝯtraxim⁹ ꝑ lapſum ade.ſed miſericors d̄s iſtas penas cum alijs. ſcꝫ peccatorib⁹ ſuſtinere voluit vt lateret diabolo ꝙ eẽt ver⁹ d̄s. q: natura diuina inpaſſibil' eſt ⁊ etiã vt oſtenderet hominib⁹ ꝙ eẽt verus hõ.iõ ſuſtinuit penas q̇ nũq̃ ꝯtraxit culpã et g̃ in oib⁹ penis xp̄s magis ſuſtinuit q̃ vnq̃ aliq̇s hõ

Sed tamen inter hec abiecta corporis ei⁹ deitas neq̈q̃ꝫ quiuit latere ſignis varijs ⁊ doctrinis ꝓdita Aquaꝫ nuptijs dat ſoporis vinei.cecos oculos claro lumine veſtiuit lepzã luridã tactu fugat placito. Putres ſuſcitat mortuoꝫ mẽbraqꝫ curat debilia. Fluxum ſanguinis cõſtrinxit et ſaturauit quinqꝫ de panib⁹ quina milia.

pur⁹ abſq; ħ ꝙ peccare ñ potuit. Tunc ibi perfert fraudes. Notandum ꝙ poſtq̃ xp̄s ieiunauit.xl. dieb⁹ ⁊ noctibus. cogitauit dyabolus ꝙ ħ purus hõ facere nõ poſſet.g̃ cogitauit ꝙ eẽt de⁹ ſed cuꝫ poſtea eſurijt. iterũ dyabol⁹ cogitauit ꝙ nõ eſſet deus. q: in deũ nulla cadit impfectio vel pena. ⁊ q: tota ſcia demonũ turbata eſt in iſto facto miſſus eſt Lucifer magiſter eoꝝ qui decepit adam in ꝑadiſo. vt etiã deciperet xp̄m et tẽptauit eum in trib⁹.ſ.gula.auaricia et vana gloria. In gula tẽptauit eum in deſerto dicẽs. Si fili⁹ dei es dic vt lapides iſti panes fiat. Cui xp̄s.non in ſolo pane viuit homo. ſed in omni v̄bo dei per hoc innuit ꝙ corpus nutrit cibo corꝑali.anima aũt cibo ſp̄uali ſcilꝫ v̄bo dei. hoc videns dyabolus ꝙ decipe eum nõ potuit.tẽptauit ſcd̄o dicẽs. Si filius dei es mitte te deorſum et nõ ledas te.q: ſcriptũ eſt de te. Angelis ſuis mãdauit de te.vt cuſtodiãt te in omnib⁹ vijs tuis. Xp̄us dixit. Non temptabis dñm deũ tuũ. dyabolus vidẽs ꝙ iterum vincere non potuit.tẽptauit tercio dicens. Ecce om̄ia regna ⁊c.hec dabo tibi ſi cadẽs adoraueris me.tũc xp̄s cũ indignatione r̄ndit. vade ſathanas dñꝫ deum tuũ adorabis ⁊ illi ſoli ſerutes.et ſic magis de xp̄o dubitauit. Tũc ibi.lauit diſcipulis pe. Oñdendo hũilitatẽ ſaluatori q̄n lauit diſcipulis.ſ. pedes volẽs ꝑ ħ innuere ꝙ quãto q̇s maior tãto magis tenetur ſe humiliare vt ait. Vos vocatis me magiſter ⁊c.g̃ alter alterius debetis lauare pedes. Exemplum dedi vobis.vt et vos ita faciatis.

De reſurrectione domini

¶ Scḋa ps huiꝰ ſequentie in q̄ autor recitat q̄dā miracula q̄ fecit xp̄us in hoc mūdo di. ꝙ licet xp̄s tot penas ſuſtinuit in hoc mūdo vt tactuȝ eſt. ſȝ tn̄ deitas. i. diuinitas eius. ſ. xp̄i. nequaq̄ȝ. i. nullatenus. q̇uit. i. potuit (latere). i. occultari (inter hec abiecta). i. inter has miſerias corporis. ſ. criſti. prodita. i. manifeſta varijs (ſignis). i. miraculis ⁊ (doctrinis). i. predicationibꝰ (in nuptijs. i. ꝯuiuio in chana galilee (dat) id eſt fecit (aquā ſcȝ infuſam ydrijs (vinei ſaporis). i. habere ſaporem vini. Ueſtiuit cecos oculos (claro lumine). i. clara viſione (luridā lepram. i. immundā leprā (fugat). i. ammouet (placido tactu). i. ſolo tactu (ſuſcitat). i. reſurgere fecit pueros (mortuos. i. immūdos defunctos (qȝ) ꝓ ⁊ (curat). i. ſanat (debilia). i. paliticā membra (conſtringit. i. ſedauit fluxum). i. riuum (ſanguinis). i. taleȝ infirmitateȝ ſcȝ mulierū (⁊ ſaturauit). i. cibauit v. milia. de q̇nqȝ panibꝰ. ſ. ordeaceis (ꝑagrat). i. ꝑtranſit (ſtagnū). i. mare (fluctuās). i. inundans (ceu). i. ſicut ſic cū (litꝰ). i. terram (ſedat). i. mitigat (ventos). ſ. impetuoſos (reſecat). i. ſoluit (cō ſtrictam linguā). i. ligatam linguā (recluſit). i. aꝑuit (aures ꝓuatas). i. ſurdas (depulit). i. fugauit (febres). i. tales infirmitates (vocibus). i. verbo. ¶ Notādū ꝙ iſti effectus (quos declarat in ſpēali) nō ſpectant ad ſalemnitatem paſce. ſed ad plures dominicos dies in quiuꝰ legunt̄ euan. de iſtis effectibus. Poſt hoc mira) ¶ Hic autor oſtendit quomodo chriſtus non obſtantibus miraculis comprehenſus fuit et damnatꝰ dicens. Poſt hec mira) id eſt miranda (qȝ) pro et (talia) ſcilicet impoſſibilia (miracula) id eſt comprehenditur) id eſt arripit. ſigna ſcȝ a iudeis (ſua ſponte) id eſt voluntate (et damnatur) id eſt iudicatur ad mortem. Et non deſpexit). i. non vidit (mortem) id eſt necem eius ſcilicet criſti quia obſcuratus eſt dies ſcilicet venerabilis paſce (Illuxit) id eſt claruit. quem ſcȝ diem dominus (fecit) id eſt ſacrauit (deuaſtans) id ē deſtruens (mortem) id eſt necem et (victor) id eſt triumphator apparens) id eſt manifeſtans ſe (viuus) id eſt viuens. ſuis dilectoribus) id eſt amicis. Primo. ſcilicet apparuit marie. ſcilicet magdalene. (dehinc id eſt poſt hoc apoſtolis. ſcilicet ſuis docens. ſcilicet eos ſcripturas. i. pro

Stagnum peragrat fluctuās ceu ſiccum litus. ventos ſedat. Linguā reſerat conſtrictam. recluſit aures priuatas vocibꝰ febres depulit. Poſt hec mira miracula taliaqȝ. Sponte ſua comprehenditur et damnatur. Et ſe crucifigi non deſpexit. Sed ſol eius mortē non aſpexit. Illuxit dies: quē fecit dominus. Mortem deuaſtans et victor ſuis apparens dilectoribus viuus. Primo marie dehinc apoſtolis. Docens ſcripturas cor aperiens vt clauſa de ipſo reſeraret.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

phetis(apiens cor).i.intellcm̄ aploꝝ.vt reſeraret̄).i.manifeſtaret̄ de ip
ſo(clauſa.i.ſecreta. Nota paſſio xp̄i figurata fuit p̄mo p̱ occiſionē abel
quē frat ſu⁹ cayn p̱ inuidiā occidit. ad deſignādū ꝙ verus abel xp̄us a
frē cayn.i.a iuda tradi deberet.de quo ꝯquerit̄ ꝓpħa d. Qui edebat pa
nes meos magni.ſup̱ me plāta Etiā paſſio xp̄i p̄ figurata fuit p̱ yſaac ſi
cut em̄ abraam ꝓprio fi
lio ſuo nō pep̱cit ſed ip̄m
voluit immolare deo. ſic
pater in diuinis ſuo filio
ih̄u xp̄o nō pep̱cit.

Fauēt igitur reſurgēti xp̄o cūcta gau
dijs Flores. ſegetes rediuiuo fructu
v̄nant ⁊ volucres gelu triſti terſo dul
ce iubilant Lucent clarius ſol et luna
morte chriſti turbida· Tell⁹ herbida
reſurgenti plaud et criſto. que tremu
la eius morte ſe caſuram minitat Er
go die iſto exultemus. qua nobis viā
vite reſurgens pateſecit iheſus
Aſtra. ſolum. mare. iocundentur. et
cuncti gratulentur in celis ſpiritales
chori trinitati. Amen

Tūc
ibi ſol ei⁹ ⁊c. nā in morte
xp̄i oēs creature mundi
ꝯdoluerūt ei p̄ter impij
iudei crucifigentes eum
qꝛ terra tremuit. lapides
ſcindebant̄ ab inuicem ⁊
veluꝫ templi ſciſſum eſt.
ſol obſcuratus. nec talis
eclipſis fuit naturalis. qꝛ
paſſio criſti erat in pleni
lunio. ideo dixit dyoni.
Aut rector nature pati
tur. aut machina mundi
diſſoluet̄. Subdit p̄mo
marie. Unde ſine dubio
xp̄s poſt reſurrectionem
apparuit matri ſue marie. qꝛ ip̄a fuit maxime ꝯtriſtata. iō p̄mo eā cōſo
latus eſt. ¶ Nota quinqꝫ ſtꝫ cauſe q̄re xp̄s apparuit primo marie mag
dalene. Prima ē qꝛ pre ceteris diligebat xp̄m. vn̄ Dimiſſa ſtꝫ ei peccata
multa qm̄ dilexit multū. Scd̄a cauſa eſt. vt oñderet ꝙ nō venit propter
iuſtos. ſed pctōres. vn̄ xp̄s venit in hūc mundum pctōres ſaluos facere.
Tercia cauſa. vt oñderet ꝙ pctōres p̄niam agentes p̄cedūt ſapientes hu
ius mūdi in regno celorum. Quarta cā qꝛ ſicut mulier fuit nūcia mor
tis. ſic etiā mulier fieret nūcia vite. Quinta cā vt oñderet̄ bonitas criſti
voluit em̄ oñdere vt vbi abūdauit delictū. nūc ſup̱abundaret gratia
¶ Tūc ibi (Fauēt igit̄ reſurgenti criſto ⁊c.) ¶ Hic au. incitat nos
ad exultandum di. Nos xp̄iani merito debem⁹ gaudere xp̄o reſurgen
ti. qꝛ om̄es creature ꝯgaudent xp̄o di. (Igit̄ cūcta).i.oia entia mūdi(fa
uent).i.ꝯgaudēt(reſurgēti xp̄o).i.filio dei q̇ reſurrexit (cū gaudijs.i.di
uerſis leticijs(flores).i.roſe(ſegetes).i.ſemina(vernāt).i.creſcūt(redi
uiuo.i.iterū viuo fructu(⁊ volucres.ſ.celi (iubilāt).i.canūt(dulce.i.dul
citer(et h̄ terſo).i.remoto(triſti gelu).i.frigore. ſol ⁊ luna (turbida.i.tur
bata. morte criſti (lucēt).i.ſplendēt(clarius).i.lucidius. herbida tellus)
.i.terra herboſa(plaudet).i.laudē reddit(reſurgēti xp̄o).i.filio dei (q̄).i.
terra(tremula).i.tremēs facta (morte eius) ſcꝫ xp̄i (minitat).i.oſten
dit ſe caſuram (Ergo).i.ideo(exultemus).i.letemur die iſta (q̄) in qua

(ieſus reſurgens) ſcʒ a mortuis (patefecit).i.manifeſtauit (nobis) ſcilʒ criſti fidelibus (viam) id eſt introitum (vite).ſ.eterne (Aſtra).i.ſtelle vl' celum (ſolum) id eſt terra mare (iocundent) id eſt letantur (et cuncti ſpiritales chori).i.angeli ⁊ ſci (gratulent).i. grates reddūt trinitati (in celis).i.in regno celorū.

O Clare ſanctorum ſenatus apoſtolorum princeps orbis terrarum rectorqʒ regnorū Eccleſiaꝝ mores et vitam moderare. Que per doctrinā tuam fideles ſunt vbiqʒ.

(amen).i.fiat. ¶ Pro terminis nota.modulor ꝓcat varijs tonis decantare. Vn̄ modulus ꝓcās talē vſum. Vn̄ melodia.i.dulcis cātus. Item iubilare.i. letari et deo gratiam decātare cū vocuʒ ꝯplatōe Itē exinanite venit a nōie inanis idem ꝙ vacuū facere.in̄ exinanire.i.hūliare Itē oculo is ere.i.abſcōdere.inde oculens Vn̄ occultus.i.ſecretus. Itē nudillus d̄r a nudus. Itē ꝑfero.i.pati. Itez lurid⁹ d̄r a lura.i.pallidus obſcurus tenebroſus ſordidus.ſed ꝓprie d̄r color mortui. vel d̄r amentia.

O Clare ſcoꝝ) Poſtq̄ʒ au.in p̄cedentib⁹ poſuit cātica ſpēalia quoꝝ q̄dlibet tangit feſtū ſpēale. Hic au.iam ponit q̄dam cātica q̄ reſpiciūt generaliter cōitatē pluriū ſcoꝝ.q̄ꝝ pmū eſt de cōitate apoſtoloꝝ. ⁊ diuidit in duas ꝑtes In pma pte au.ꝯmēdat ſcōs apl'os ſub q̄dam inuocatione.ſcdo declarat loca paſſionū eorūdeʒ enūerando ipſos apl'os.2ª ibi. Antiochus ⁊c.di. (O clare ſenatus).i.nobile ꝯſiliū (ſcoꝝ diſcipuloꝝ.ſ.(q̄ es pnceps orbis.i.circuit⁹ (terraꝝ.ſ.oim (qʒ) ꝑ et (rector.i.gubernator regnoꝝ vel ſic. O xp̄e q̄ es clare ſenat⁹ (ſcoꝝ apl'oꝝ).i.diſcipuloꝝ.ſ.⁊ (pnceps) orbis terraꝝ.tu (moderare).i.debite rege (vitaʒ).i.ſtatū (et mores).i.ꝯſuetudines (eccl'aꝝ.i.xp̄i fideliū (que).ſ.eccl'e vel regna mūdi.ſtꝫ (vbiqʒ).i.in oi loco (fideles.i.fidē tenentes (ꝑ tuā doctrinā).i.ꝑ tuā p̄dicationē. ¶ Notandū ſcribit Iſa.xlij. Quaʒ pulcri ſunt ſupra mōtes pedes annunciātis bonū.p̄dicantis ſalutē. In q̄b⁹ vbis ſci apl'i dupl'r ꝯmēdant. Primo ex eorū debita ⁊ glorioſa exaltatōe.ſcdo ex eoꝝ fructifera miſſione.pmū tangit ibi.q̄ʒ pulchri ſtꝫ pe.annun.ſcdm ibi.bonū annū.⁊c. Primū declarat ibi. ipi em̄ electi ſunt de mundo.vt eant in mundū et fructū auferent. ⁊ exinde pulchri facti ſtꝫ.q̄r pulchritudo ⁊ decor indumentū eoꝝ ⁊ ridebūt in die nouiſſimo.ipſi em̄ glorioſi exaltati ſunt.q̄r poſiti ſup̄ montē dei.mōs em̄ dei mons pinguis.vt d̄t p̄s.vn̄ Gloſa mōs pinguis.i.oim deliciaꝝ plenitudinē h̄ns. Sed apl'i ſtꝫ poſiti ſup̄ montē dei q̄ſi mōtes coagulati.vn̄ d̄t Apre.in glo.ſup illud p̄s. Iſti ſtꝫ mōtes coagulati.ſup pinguē montē xp̄i in celeſtibus edificati etiā q̄ſi ciuitas.in qua viget optima policia ciuiū ⁊ fideliū.vn̄ Lu. Non p̄t ciuitas abſ.ſup̄ mō.po.q̄r lux eoꝝ lucet coram hōib⁹. Scḋm declarat ſcdm.q̄ʒ pulchri ſtꝫ pe.do.annū.bo.⁊ p̄di.⁊ bn̄ dicunt pedes dm̄.q̄r nō ſolum iſtos.xij.ſed etiā alios.lxxij.(q̄s deſignauit) miſit in oēm ciuitatē et regionē q̄ ip̄e erat venturus. Etiā bn̄ dicunt pedes dn̄i.nam in om̄ibus ſecuti ſtꝫ viā rectā et non declinauerūt a ſemitis dm̄. Vn̄ p̄s Pes enim meus ſtetit in directio ⁊c. Itē Ezech. Pedes corā pedes recti.⁊ ergo in

laudem ipoꝝ eccl'a canit iſtã ſeqntiã. Item nota au. vocat nūcꝝ apoſtolorum ſenatũ duplici rõne. Primo rõne dignitatis. nã ꝯſules romani q̃ erãt nobiliores et digniores appellabant̃ ſeniores. ⁊ ꝯgregatio eoꝝ dicebatur ſenatus. et iſti fuerunt ſupmi iudices totius mundi. ſic etiam conformiter et apl'i iuxta illud ſedebitis ſuper ſedes iudicãtes duodecim tribus iſrahel. ſecũdo dicit̃ ſenatus rõne nũeri. nam elegit eos vt eſſent. xij. q̃ principales ſeniores erãt. xij. ergo etiam conuenit eis hoc nomen ſenat⁹ rõne numeri. Pro termi nis nota ſenatus eſt nomen quarte declinatõis maſ. gẽ. deriuatuꝫ a nõie ſenex. ⁊ ſignificat dignitatem ſeniorũ. Unde ſenatorius a um nomẽ adiectiuũ. ſed moderor eſt ꝟbuꝫ depo. ꝑme ꝯiugationis ⁊ ſcat alicui debitũ modum imponere.

Antiochus et remus concedunt tibi petre regni ſoliuꝫ Tyrannidẽ tu paule alexandrinã inuaſiſti gretiã Ethiopes horridos mathee agnelli vellere Qui maculas neſciat aliq̃s veſtiſti candido. thoma bartholomee iohãnes philippe ſymon iacobiq3 pariles Andrea thadee dei bellatores incliti. En vos oriens et occidens immo teres mundi circulus ſe patres habere gaudet et expectat iudices Et idcirco mũdus omnes laudes vobis adhõrem ſanctis debitũ ſupplex ĩpẽdit

Tũc ibi. Anthioch⁹. Hic au. ꝯmẽdat b. apl'os ſpẽaliter in hoc ꝙ diuerſimode miſſi ſunt di. (O petre). ſ. ſancte (anthiochus). i. populus de anthiochia (et remus). i. gens romana (concedũt). i. admittũt (et dant tibi). ſ. petro (ſolium). i. ſedem (regni). ſ. celeſtis (tu paule). ſ. apoſtole (inuaſiſti). i. ſubintraſti. ⁊ viſitaſti (tyrannidem). i. ſeueram alexandrinam (gretiam) id eſt illam regionem que eſt pars grecie (O mathee) ſc3 apoſtole (tu veſtiſti). i. induiſti (horridos ethiopes) id eſt proteruos indos (candido vellere) id eſt lucida doctrina (agnelli). i. chriſti (qui) ſc3 agnellus (neſciat). i. ignorat (aliquas maculas) id ẽ aliqua peccata vel vicia. Nunc enumerat alios apl'os dicens. o (thoma). i. didime bartholomee (iohannes. ſc3 euangeliſta philippe ſymon (q3) ꝑ ⁊ (pariles. i. ambo iacobi. ſ. maior et minor. o andrea (thadee). i. iuda (incliti bellatores) id eſt maximi athlete ⁊ triũphatores dei) ſc3 omnipotentis (En). i. ecce (oriens) id eſt populus orientalis (et occidens) id eſt populus occidentalis (immo) ꝓ certo (teres circulus) id eſt orbis (gaudet) id eſt letatur ſe vos (habere) id eſt retinere (patres) id eſt patronos (et). i. etiaꝫ (expectat) ſc3 vos iudices. ſ. futuros in nouiſſimo die et idcirco (oĩs mũdus). i. xp̄ianitas (impẽdit). i. exhibet (ſupplex). i. ſuppl'r vobis ſc3 apl'is (laudes). i. honores reuerentias ⁊ debitũ honoreꝫ. i. opportunã laudem

¶ Notandũ au. in hac l'ra enumerando apl'os ꝯmendat eos. q̃ edifica-

uerūt eccłam p̄dicando.iuſte viuēdo.martyriū ſuſtinēdo. Et ex iſto con
cludit q̄ digni ſt̄ gl'a ⁊ honore.q2 dignū eſt q̄ ois mūdus impēdat eis re
uerētiā.qm̄ ipos habuit tanq̄ ceteros pncipales. Itē nota qrūdā apl'oꝝ
paſſiones iam ſt̄ recitate ꝓprijs ſuis ſeqntijs.et q̄ paſſiones alioꝝ q̄ pro
prias ſeqntias non hn̄t breuiter videam⁹. vn̄ b.Tho.p totā indiā p̄dica
uit dn̄m nr̄m ihm xp̄m.nō ſolū ſermonib⁹.ſed ſignis ꝯfirmauit.q2 illud
qd̄ p̄dicauit hoc ꝯfirmauit. Vn̄ q̄dam mulier nōie amigdola vxor cariſij
accepta fide a b.apl'o thoma baptizata eſt.q̄ iacēs in cubiculo orauit dn̄z
vt veniā ꝓ delictis ſuis mereret̄. Veniēs aūt vir eius dixit. Cur triſtis
es.et q̄re ꝯturbatum eſt cor tuū. ſcio em̄ q̄ ambulaſti ad hoiem magū.⁊
audiuiſti ab eo v̄ba inania.relinq̄ cogitatōes iſtas ⁊ epulemur ſil'. cū em̄
mulitr verba viri nō aduertebat̄.ſed ꝯſtanter deū orauit. Cariſius aūt
vir eius doluit q̄ ſeparet̄ ab vxore ſua indutus vilib⁹ veſtimentis venit
ad regē.q̄ cum vidiſſet eū.rex ait.q̄ eſt cā vilitatis tue q̄ te circūdat.at ille
q2 pdidi vxorē meā p hoiem magum.q̄ populū regis nititur ſubuertere
Quod audiēs rex iratus ꝯ̄ apl'm miſit duos ſuos ad b.Tho.vbi ſedebat
et docuit ppl'm ⁊ interfecerūt eū gladio.q̄ circa ciuitatē indiaꝝ in monte
circa mare eſt ſepult⁹.vt corꝑalit̄ reqeſcit oīb⁹ ꝑegrinis deuote eū que
rētib⁹ ꝓpria manu corpus dn̄icū miniſtrās.vt ꝓbatum eſt p xp̄i fideles.
Sꝫ b.Bartholomeus ſil'r in india paſſus eſt. Vn̄ ab hiſtoriogphis tres
Indie deſcribunt̄. Prima q̄ mittit ad ethiopiā.ſc'da q̄ ad meros Tercia
que finē facit.ad hāc terciā indiā venit b.bartholomeus.⁊ ingreſſus tē
plum in q̄ erat idolū aſtaroth ibi māſit.in h̄ idolo erat demō q̄ dicebat ſe
oēs infirmitates curare. Vn̄ fcm̄ eſt vt b.Bertho.ibi manēte idolū nul
li daret rn̄ſa ⁊ nulli poterat ſubuenire.tūc ppl's ꝑrexit in aliā ciuitatē vbi
colebat̄ alius demō.ſ.berith.⁊ introgauerūt q̄re ds̄ eoꝝ aſtroth nō daret
eis rn̄ſa.rn̄dens berit di. De⁹ vr̄ ſic captiuat⁹ ē.vt nec ſuſpirare neq3 lo
qui audeat. Ex illa hora q̄ b.bartholome⁹ vbi venit. dicūt cultores idoli
Quis eſt iſte bartholome⁹.rn̄dit demō.amic⁹ dei oipotētis.q̄ venit huc
vt deſtruat oia idola vr̄a. Dicūt ei.da nobis ſigna vt ꝯgnoſcamus eum
dixit demō. Capillū nigrū et criſpū.carnē cādidā.oculos grādos.barbā
ꝓlixā hn̄s.et paucos canos ⁊ veſtit̄ veſte purpurea.induitur pallio albo
et.xxvi.āni ſt̄ q̄ nunq̄ ſordidant̄ veſtimēta eius. oēm linguā loquit̄ et
intelligit. His aūt ſignis reqſitus apl's ab indis inuētus eſt. quos ꝯuer
tit ad dn̄m. Qd̄ ꝑcipiēs rex aſtroges miſit ſeruos ſuos. vt vbi inueniret
b.apl'm vinctū illū ꝑducerēt ad eū. Qd̄ cū feciſſent dixit ad eū aſtroges
Tu es q̄ auertiſti frēm meū. Cui apl's. Ego nō auerti eū.ſed ꝯuerti.et
cū hec diceret nunciatū eſt regi q̄ ds̄ ſuus cecidiſſet.et in nihilū redact⁹
eēt. Tūc rex irat⁹ iuſſit b.apl'm fuſtib⁹ cedi ⁊ viuū excoriari. ſic b.bartho
lomeus feliciter migrauit ad dn̄m. Itē nota b. Philippus cū duob⁹
annis p Sychiā predicaret a paganis ad immolandum ſtatue martis
ꝯpellebat̄.tūc draco de ſtatua exiuit et filiū pontificis interfecit.⁊ duos
tribunos deſtruxit.ſeu extinxit. Dixit philippus Credite mihi ⁊ ſtatuā
ꝯfringite ⁊ crucē dn̄i adorate.tūc infirmi ſanent̄ et mortui reſuſcitentur
Tūc hi (q̄ cruciabant̄) clamabāt ſana nos.⁊ hunc martē ꝯfringem⁹
Tunc philippus oēs ſanauit. et illis tribus mortuis impetrauit vitam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

Per hoc venit in aſyā in ciuitatē Hieroſolimā vbi ꝑdicauit ⁊ ibi ꝑ infi
deles ad inſtar mgr̄i ſui. quē ꝑdicauit. crucifixꝰ ē. ⁊ iuxta eū due filie eiꝰ
vna a dextris alia a ſiniſtris ſepulte ſꝫ. Sꝫ ſymon et iudas frater eiꝰ q̇
et thadeꝰ nūcupat̄ fuerē frēs iacobi minoris ⁊ filij marie cleophe q̄ꝝ vnꝰ
ſcꝫ iudas in meſopotania Symō vero in egypto ꝑdicauit. Deinde am-

IOcundare plebs fidelis cuius
pater eſt in celis recolens eze-
chielis ꝓphete ꝑconia. Eſt iohānes
teſtis criſti ſcribēs in apocalipſi vere
vidi vere ſcripſi vera teſtimonia. Cir
ca thronū maieſtatis cū ſpiritibꝰ btis
quatuor diuerſitatis aſtant aīalia.

bo in ꝑſiā venerunt vbi
duos magos ſcꝫ araes et
arfaxat inuenerūt mul-
ta ſigna facientes q̄s bti
apl'i fugerūt ad ciuitatez
aliā. pōtifices vero ydo-
loꝝ venerūt ad eos ꝯtra
apl'os ꝯcitarūt vt cuꝫ il-
luc venirēt eos interfice
rent. Cuꝫ ḡ apl'i illuc ve-
niſſent ꝑdicti pontifices
in eos irruerūt eos truci
dauerunt. In ipſa ꝟo martyrij hora eorum tanta fiebant fulgura vt tē
plum ydoloꝝ triphariē incenderetur. et illi duo magi in carbones ictu
fulminis vertebant̄. Tunc rex abagores (qui ad fidem ꝯuerſus eſt) cor
pora apl'oꝝ ad vrbē ſuā trāſtulit. et in eoꝝ honorē eccl'am mire magni-
tudinis fabricauit. ¶ Itē b. Jacobꝰ maior filiꝰ zebedei frater iohannis
euangeliſte omnem Indiā ⁊ ſamariam ꝑdicando viſitauit. Accidit āt
vt quēdā magū nomine hermoginē diſcipulū ſuū philippū mitteret ad
eū vt ꝯtra ip̄m diſputaret. Iacobꝰ aūt ſcripturis ſacris ih̄m eſſe filium
dei ꝯfirmauit. ⁊ ſtatim philetū ad fidē ꝯuertit. Tūc hermogenes prece
pit demonibꝰ. vt b. Jacobū ⁊ nō philetū victuꝫ ducerēt ad eū. veniētes
aūt demones vbi iacobꝰ orabat dixerūt iacobo. O apl'e dei miſerere nr̄i
qui dixit quare veniſtis ad me. dicūt ei. hermogines miſit nos ad te. vt
te et philetum vinctum ad eum duceremus. quibꝰ dixit. in nōie dei ab-
ſoluat vos angelꝰ. reuerrentes ad hermoginē eum non ledendo ad me
vinctum ducatis. qd̄ cū feciſſent b. Jacobꝰ dixit. tu me ledere voluiſti.
ſed ego te ledere nō ꝑmiſi. ⁊ ſic eū ad fidē ꝯuertit. poſtea abiathar ponti
fex repletus zelo miſit ſeruum ſuū qui mitteret funē in collū b. apl'i ⁊ ꝑ-
duceret eum ad ꝑtorium herodis q̇ iuſſit eū decollari. et ſic martyrio co
ronatus. ſed iacobꝰ minor ꝑmus inter apoſtolos miſſam celebrauit. et
ꝑpetuam ꝟginitatē ꝯſeruauit. hic cuꝫ ꝑdicaret. de gradu ꝑcipitatus eſt.
poſtea ꝑ longū tempus videntes iudei ꝙ paulum nō poſſent occidere.
qr dn̄s eum romā |adire fecit crudelitatē ſuā in b. iacobū poſuerūt. queꝫ
lapidibꝰ obruerūt. vbi vnus ex eis valido ictu cerebrū eiꝰ excuſſit. et tali
martyrio migrauit ad criſtum ſepultus ibidē ꝓpe templū. ¶ Pro ter-
minis nota. anthiochꝰ dr̄ aliq̇s de antiochia. ſed remus eſt ꝓpriuꝫ nomē
fluuij. Sed ethiops eſt nomē tercie declinationis. ⁊ dr̄ aliq̇s de ethiopia
et poteſt eſſe cōmunis generis. ſed oriens et occidens ſignificant partes
mundi et ſunt nomina omnis gn̄is.

IOcūdare plebs) h̄ au. deſcribit aliā ſequentiā q̄ cātat̄ ob reuerē-

tm̄ et dignitatē ſcōꝝ euāgeliſtaꝝ. et diuidit̄ in duas ptes In pma hortat̄
ꝓꝑl'm ad leticiā declarādo viſionē quā ezechiel ꝓpheta et ſcūs iohes vi-
derūt. in ſcda exponit hāc viſionē ad nr̄am ꝯgnitionē. ponēs in lr̄a euā-
geliſtaꝝ ꝯfiguratōes. ſcda ibi. forme formāt di. O fidel'plebs. i. ppl'e xp̄ia-
ne. tu iocūdare. i. letare (cui⁹). ſ. plebis (pater). i. deus omipoteus (eſt). i.
exiſtit (in celis. i. in regno celoꝝ (recolēs. i. rememorās (p̄conia. i. ꝓpheti
as ezechielis ꝓphete sᶜ
ſic dicte. Johes. ſ. euāge.
(eſt teſtis). i. teſtimoniuꝫ
ꝓhibēs (xp̄i). ſ. ezechieli.
(ſcribēs in apoc̄). i. in ta-
li li. sᶜ ego iohes (vidi ve-
re). i. veraciter (ſcripſi). i.
exaraui lr̄is ⁊ mūdo de-
mōſtraui (vere). i. veraci
ter (vera teſtimonia. i. di
uina miſteria (circa thro
num maieſtatis). i. circa

Formā primā aq̄linā ⁊ ſcōm leoninā
ſed hūanā et bouinā duo gerunt alia.
Forme formāt figuraꝝ formas euan
geliſtaꝝ quorū imber doctrinarū ſtil
let in eccl'a. Hi ſunt marc⁹ et mathe⁹
lucas ad quem zebedeus pater miſit
tibi deus dū laxaret rethia.

maieſtatē diuinā (cū btis ſpiritib⁹). i. cū angelis ⁊ ſanctis (aſtant). i. p̄ſen
tes ſtant (q̄tuor aialia). i. q̄tuor euangeliſte. ſ. hn̄tes formas diuerſitatis
. i. ſunt diuerſi in figurꝫ (pmū. ſ. aial gerit formā aquilinā (⁊ ſcōm). ſ. aial
hꝫ leoninā. ſ. formā. ſed. ꝓ tm̄ (duo alia). ſ. aialia (gerūt). i. hn̄t. humanā. ſ.
formā (et bouinā). ſ. formā. ¶ Notandū hec ſm̄a pt ſic ſumi ppl'us xp̄ia
nus debet letari ꝓpter viſionē ezechielis ⁊ ſci Johis euāgeliſte. ꝯcordāt
em̄ in iſto ꝙ viderūt in throno maieſtatis q̄tuor aialia q̄ttuor diſpoſitio-
nes et figuras hn̄tia. ſ. aq̄le leonis hōis et bouis. Itē nota ſcribit Luc̄.
in euāgelio Meſſis q̄dez multa ⁊c. illa v̄ba bn̄ ꝯueniūt euāgeliſtis qui
ſunt tanq̄ opari miſſi ad colligendū fructum meſſis. Vn̄ in euangelio
Ego vos elegi vt eatis ⁊ fructū afferatis. ⁊ fructus veſter maneat. in q̄
bus v̄bis euāgeliſte dupl'r cōmendant̄. Primo ex conſtātia p̄dicatiōis
cum d̄r meſſis quidē multa. Scdo ꝯmendant̄ ex collatione frumēti. cū
d̄r oparij vero pauci. de pmo d̄r in euā°. ⁊ miſit eos ad p̄dicandū. vn̄ Iſa
Vos eſtis mei d̄t dn̄s. vn̄ ꝯſtantiā p̄dicationis euāgeliſte confirmabant
ꝑ exhibitōem teſtimonij. q̄r teſtabant̄ idoneitatē. de qua d̄r in acti. apl'oꝝ
Hunc deus ſuſcitauit. cuius nos teſtes ſumus etiam teſtabantur veri-
tatem. vn̄ in actib⁹ apl'oꝝ. Nos ſumus teſtes oim̄ q̄ fecit de⁹ in regione
iudeoꝝ. in inferno. in regione angeloꝝ. O q̄nta fecit. dixit ⁊ ꝓtulit. hoꝝ
em̄ teſtes ſumus Itē d̄r in ac. a. Et eritis mihi teſtes in ihrl'm ⁊ in oi iu-
dea ⁊ ſamaria ⁊ vſqꝫ ad extremū tre. Scdo ꝯmēdant̄ ex collectōe fructu
um in dignitate meriti. vn̄ q̄uis apl'i miſſi ſtꝫ ad p̄dicādū tm̄ hi q̄tuor elci
ſtꝫ ad ſcribēdū euāgelia. Itē d̄t b. Gre. Elci ſtꝫ in xp̄o an̄ mūdū ꝯſtitōe
vt eēnt ſci ⁊ immaculati in vita. Pro t̄minis nota iocūdor aris ē v̄bum
depo. pme ꝯiu. ſed apocalipſis eſt noⁿ t̄cie decli. fe. gꝫ ⁊ interp̄tat̄ q̄ſi reue
latio. et d̄r ab apos q̄d eſt re et calipſis valere q̄ſi reualere. ſed aq̄linus leo
ninus hūanus ⁊ bouinus ſtꝫ nōia denōiatiua adiectiua deriuata ab his
nominib⁹ aq̄la leo hō et bos. Munc ibi. Forme formant.

¶ Hic autoꝛ ponit viſiones iam dictas ꝗ̃tum ad noſtraꝫ cognitionem
inferēs nōia euāgeliſtaꝝ ꝛ diuidit in duas ꝑtes. in pꝛima ponit nomina
euāgeliſtarum. in ſcda oñdit rōnem quare iſtis figuris figurant̃. ſecūda
ibi. Formā viri ꝛc. di. (forme figurarum). i. aialiū (formāt). i. ſignificant
(formas). i. figuras euāgeliſtaꝝ (quoꝝ). ſ. euāgeliſtarū (imber doctrina
rum). i. diuina ſapientia (ſtillat). i. ſplendet (in eccl'a). i. in populo criſti
ano. o deꝰ (hi) ſcꝫ euāgeliſte (ſunt). i. nōiant̃. marcꝰ matheus lucas (at)
i. et (quē). ſ. iohem euangeliſtam (pater) ſcꝫ eiꝰ iohānis zebedeus ſic dic
tus (miſit) id eſt dedit tibi (dū laxaret). i. extēderet (rhetia). ſ. ad captu-
rā piſciū ¶ Notādum iſti ꝗ̃tuoꝛ euangeliſte ſtꝫ ſpecial'r electi ꝓpter hoc
vt euāgelia cō. criberent. qꝛ nullis alijs ſanctis eſt hec dignitas collata.
igitur ꝑ ordinem videndum eſt. ex quibus ꝛ quomodo ſunt electi Un
de Lucas fuit tyꝛus natus ex antiochia arte medicus. quia vt dicit Hie
ro. Domino ꝑdicante ſuis pꝛedicationibus nō adheſit. ſed poſt paſſio-
nem criſti ad fidem venit magne perfectionis ꝛ optime vite. ad deū ad
pꝛoximum ꝛ ad ſeipſum. Similiter quo ad ſuū officium fuit ſic ꝙ in fi-
gura quadꝛupedis ſcilicet bouis deſcribit̃. Hic Lucas creditur fuiſſe ſo
cius Cleophe quibus poſt reſurrectionem criſtus apparuit ipſis tran-
ſeuntibus in emaus. Etiam fuit familiaris beate virginis marie. ſic ꝙ
ipſa cū certificauit de his que ſibi conſtabant. ſ. de angelica ſalutatione
et natiuitate chꝛiſti. ¶ Sed marcus fuit quidam leuiticus ſacerdos hic
cum beato Petro pꝛofectus eſt romam. Et cum ibi beatus petrus
euangelium pꝛedicaret rogauerunt fideles (qui erant) rome Beatum
Marcum vt euangelium ꝛ beatam memoꝛiam fidelibus conſcriberet
Poſtq̃ꝫ vero Marcus miſſus eſt a beato Petro in alexandꝛiam vbi oꝛ-
dinatus eſt in epiſcopum. et ibidem verbum dei longo tempoꝛe ꝑdica-
uit ꝛ multum populum ad fidem chꝛiſtianam conuertit Cum autem
in paſcha beatus Marcus miſſam celebꝛaret. conuenerūt omnes pon-
tifices et cū fune in ipſius collo miſſo ipſum per totam ciuitatem trahe
bant ita vt carnes eius in terram fluebant ꝛ ſanguine lapides rigaban-
tur. Poſtea reuerſus pꝛoiecerunt ipſum in carcerem et ab angelo con-
foꝛtatus. vt firmiter et conſtanter in fide criſti et cōſtantia euangelij per
maneret et ibidem ſpiritum emiſit et ſancta pace requieuit.

¶ Sed beatus Mattheus fuit theolonarius ꝛ pꝛius vocabatur leui.
cuius domum iheſus criſtus ſaluatoꝛ totius mundi ingrediens ſecum
diſcubuit. Quod videntes ſcribe et phariſei dixerunt ad diſcipulos cri-
ſti. Quare magiſter veſter mādūcat cum publicano iſto. Qui percipi-
ens dixit phariſeis. Non eſt opus medico bene habētibus. ſed male ha
bentibus. Quaſi diceret. Non veni vocare iuſtos ſed peccatoꝛes. quia
iuſti ſpontanee conueniunt ad conuiuium. ſed opoꝛtet peccatoꝛes tra-
here. Poſt hoc iheſus dixit ad eum. et ſecutus eſt dominum

¶ Sed ſanctus Johannes fuit filius Zebedei et conſobꝛinus Iheſu
chꝛiſti. qui in cena ſupꝛa pectus domini recubuit. et ibi archana celeſtia
cognouit. que frequenter in euangelijs conſcripſit Qui dum Epheſuꝫ
pꝛedicaret a pꝛeconſule capitur. Qui eum ad cultum idoloꝛuꝫ compel
lere conabatur et cū nollet in carcerem miſſus eſt. et iuſſu Domiciani

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

ceſar; romā ducit̄. vbi in doleū feruētis olei mittit̄ ſicut patuit in illa ſe
quētia Verbū dei. Itē nota p vltimā clauſulā.ſ.iſtā. Atq; zebede⁹ vſq;
ad finē ſiue deſcribit ſcūs euāgeliſta Tunc ibi forma viri). Hic appli
cat cuilibet euāgeliſte ſuā figurā oñdēs cām q̄re iſtis figuris figurant̄.
et diuidit̄ in duas ptes. in pma facit qd dictū eſt. in ſcda pbat pportio-
nem eſſe rōnabilez ſcda
ibi. Ecce forma bc.di.p-
mo.ſ.ſacra ſcriptura (eſt
dans).i.tribuēs (mathe-
o) tali euangeliſte (for-
mā.i.ſpēm (viri) .i.hōis
ſcz iō (q2 ſcripſit) .i.pdica
uit (ſic).i.taliter (de deo.
.i.de hūanitate dei. ſic.ſ.
filius dei (deſcēdit) .i.ge-
nerabat̄ (ab eo).ſcz.patri
omnipotēti (quē.ſ.hōiez
(plaſmauit).i.fecit (hōi-
nē).ſ.eſſe (lucas) talis e-
uāgeliſta (eſt bos) .i.iu-
mētum (in figura) .i. hz
figurā bouis (vt).i. ſicut
(pmōſtrat̄).i.declaratur
(in ſcriptura) .i.euange
lio (tangēs).i.declarans
(iura.i. ꝯſuetudines ho-
ſtiaꝝ) .i. ſacrificioꝝ (ſub
velamine) .i. ſub figura
(legis).i.veteris teſtamē
ti (ſz iohēs) .ſ. euāgeliſta
(fert̄) .i.dr ſcz figuratus
(aquilina forma) .i. ſub
forma aquile (et bina ala caritatis) .i.duplici vita ſplendens.ſ.actiua et
ꝯtēplatiua.sc q2 vidit (puriori) .i.clariori (lumine).i.oculo (in diuina.i.
in diuinitate (Marcus .ſ.euāgeliſta.sc figurat⁹ leo (rugit) .i.ſonat (cla-
mās.i.pdicans (p deſertū) .i.totū mundū (incertū iter) .i.via recta (fiat
apertum) id eſt manifeſtum (deo) ſcz glorioſo (cor).i.propoſitum noſtꝝ
ſupple ſit (mundum) id eſt purgatum (a crimine) id eſt a peccato (iſti
quatuor) ſcz.euangeliſte (deſcribunt) id eſt narrant (quadriformes ac-
tus) id eſt quadruplices (actus) id eſt operationes (criſti) id eſt filij dei
(et figarant) id eſt repreſentant (vt) id eſt ſicut (audiſti) ſcilz per priora
quiſquis).ſ.eorum ſuam formam vel figurā vel faciem (homo natus)
.i.figura hominis (declaratur).i.exp̄mit incarnationē criſti (vitulus ſa
crificatur).i.figura vituli indicat paſſionez chriſti (leo depredatur) id ē
ſuſcitat mortem.i.figura leonis repreſentat nobis reſurrectionem xp̄i.⁊
aquila aſcendit.i.forma aq̄le exp̄mit aſcenſionem xp̄i. ¶Notandū ꝙ

Formam viri dans mattheo. q2 ſcrip
ſit ſic de deo ſicut deſcēdit ab eo quez
plaſmauit hominem. Lucas
bos eſt in figura vt p̄monſtrat̄ in ſcri
ptura hoſtiaꝝ tangens iura legis ſub
velamine. Sed iohānes ala bina cha
ritatis aquilina forma fertur in diui-
na puriori lumine. Mercus leo per
deſertū clamans rugit in aptum iter
fiat deo certum mundum cor a crimi
ne. Quatuor deſcribunt iſti quadri-
formes actus criſti et figurūt vt audi
ſti quiſquis ſuam formulam. Natus
hō declarat̄ vitul⁹ ſacrificat̄ leo mor
tem depredatur ſed aſcendit aquila:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

btũs math̃.deſcribiť in figura hõis.q₂ in ſuis euãgelijs deſcribit incarna
tionẽ xp̃i. q̃liter de⁹ hõ ſcũs eſt.igitur forma hũana eſt ſibi deputata. Sʒ
b.lucas depingitur in forma bouis.q₂ ip̃e deſcribit in ſuis euãgelijs pa-
ſſionẽ xp̃i q̃liter xp̃s pro nobis tanq̃ʒ vitulus oblatus eſt. Sʒ marcus de-
ſcribiť in figura leonis. q₂ p̄dicauit in mũdo clamãs ꝯtra pctõres tanq̃ʒ
leo rugiens dicẽs. Expurgate vetus fermentum ꝛ abijcite pctã vr̃a de
cordibus vr̃is vt inhabitet vos xp̃s.q₂ cor mũdũ eſt dei tẽplũ. ſm̃ dictuʒ

Ecce forma beſtialis. quam ſcriptu-
ra ꝓphetalis notat.ſʒ materialis hec
eſt impoſitio Currũt rotis volãt aliſ
viſus lux ẽ diſcretalis. rota ſenſus lit
teralis equalis ala contemplatio.

ap̃l'i. tẽplũ dei ſcm̃ eſt qđ
eſtis vos Itẽ p̃s. In tẽ-
plo ſcõ ſuo.i.in corde pu-
ro ꝛ imaculato. Sʒ ſcũs
Iohs deſcribiť in forma
aq̃le. q₂ aq̃la eſt auis alti-
ſſimi volatus. ſic ſanct⁹
iohãnes altiſſime et pro-
fundiſſime ꝯſcripſit euã
gelia de oipotẽtia ꝛ de diuinitate dei.q₂ dixit. In p̃ncipio erat v̓bum ꝛc̃
igiť ꝯuenit ſibi diſpoſitio aq̃le. Mũc reſumit illđ ſub breuitate di.ꝙ ma-
theus in ſpecie hõis deſcribit hũanitatẽ ꝛ incarnationeʒ ih̃u xp̃i. Lucas
deſcribit paſſionẽ xp̃i in ſpẽ bouis. Marcus deſcribit reſurrectioneʒ xp̃i
et extremũ iudiciũ in ſpẽ leonis.q₂ extremũ iudiciũ eſt horribile ꝛ tremẽ
dũ. Sʒ btũs Iohes deſcribit ꝑpetuitatẽ diuinitatis in ſpẽ aq̃le. ¶ No-
tandum.b.matheus habuit faciẽ hõis.cuius rõ ſm̃ Piero.eſt q₂ recte ſe
habuit ad directionẽ.ſic ꝙ docuit q̃uo xp̃us hõ natus eſt de pura v̓gine
Sed ſcũs iohãnes habuit faciẽ aq̃le.q₂ ordinatus eſt ad deũ. vñ ꝑ oculũ
eius intuetur archana celeſtia. Vñ đr ſm̃ ph̃m in naturalib⁹ ꝙ aq̃la ha
bet tam acutum viſum ꝙ ſolem irreuerberaliter aſpicit.ꝛ in alto volãs
piſces maris videt.et habet roſtrum valde acutum. Etiam exuſta a ſo
le in fontem magno impetu ſe ꝓijcit.et ſenectutem abijcit.et ideo đt p̃s
Renouabitur ſicut aq̃le iuuẽtus tua Sʒ marcus habuit faciem leonis
q₂ catuli leonũ trib⁹ dieb⁹ mortui iacent.ꝛ rugitu leonis ſuſcitanť.vt đt
ph̃s de naturis aialiũ.ꝛ illud bñ ꝯuenit marco igiť.ꝛc. Sʒ lucas hʒ figu-
rã vituli.q₂ rõne ordinat⁹ fuit ad ſuũ officiũ. ſcripſit eñ et impleuit ħ qđ
alij euãgeliſte dimiſerũt. Vñ bos eſt aial moroſum hñs vngulas diuiſas
ſic et btũs lucas moroſe ꝛ diſcrete miniſteriũ ſibi traditum adimpleuit
Vñ iſtas cãs ꝯformauit q̇dã metriſta dicẽs Eſt lucas vitulus.leo mar
cus.auiſq₃ iohẽs. Eſt homo matheus q̃tuor iſta de⁹ Eſt hõ naſcendo
vitulus mortẽ patiendo Eſt leo ſurgendo.volucriſq₃ ſumma petendo
¶ Item nota.iter eſt nomen tercie declinationis neutri generis. Sed
q̃driformis eſt nome adiectiuũ ꝯpoſitũ a nõie quadrũ đn.ꝛ forma Iteʒ
nota cũ đt. q̇dã libri hñt quẽq₃ ſuã formulã tũc dʒ ſic exponi.ſua formla.
.i.ſua diſpoſitio(figurat).i.repñtat(quẽq₃).i.quẽlibʒ eoꝝ(vt audiſti).i.
ſicut rõnibus ꝯprobatum ꝑcepiſti. (Ecce forma
¶ hic au.ꝓbat has figuras euãgeliſtaꝝ rõnaliter aſſignatas.et cũ hoc
declarat q̃uidã viſionẽ dicens(Ecce beſtialis forma).i.ꝑ beſtias repre-
ſentata(quã).ſ.formam(ꝓphetalis ſcriptura) ezechielis ꝓphete(no-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

tat).i.exp̄mit(ſed ꝓ tamē(hec impoſitio).i.notificatio illoꝝ ſignoꝝ(eſt .i.exiſtit(materialr̄) Notandū qualr̄ ſcriptura ꝓphaꝝ eſt manifeſta ꝑ figuras q̄tuor aialium irrationaliū. Intellige ꝙ iſte q̄tuor figure nō ſtꝫ in euangeliſtis naturalr̄ vel ſm curſum nature eis ꝯnexe.qꝛ vt ſic tunc eēnt mōſtra.ſꝫ iſte figure ſunt eis appropriate ſm ꝓportionē materie d̄ q̇b⁹ materijs ſcripſerunt

Paradiſus his irrigatur viret floret fecundatur his abundat his letatur. quatuor fluminibus. Fons eſt chriſtus hi ſunt riui. fons eſt altus hi procliui. vt ſaporem fontis viui miniſtrēt fidelibus.

euāgelia qꝛ mathe⁹ ſcripſit de natiuitate xp̄i. ⁊ hꝫ figuram hōis. Lucas de paſſione ei⁹.et hꝫ figuraꝫ bouis Marc⁹ de reſurrectōe xp̄i. ⁊ hꝫ figurā leonis Johēs de aſcēſione xp̄i ⁊ hꝫ figurā aq̇le. De inde ſubiūgit aliā viſionē dicēs (Currūt).ſ.euāgeliſte (rot:).ſ.ſup rotas in viſione ezechielis(volāt alis).ſ.ſuis(lux decretalis).i.vetus teſtamētū vel miſtica expō ſacre ſcripture(eſt viſus).ſ.eoꝝ aialium(rota).ſ.que apparuit(eſt).i.dr̄(ſenſus lr̄alis) ſacre ſcripture (ala)ſcꝫ.q̄ apparuit(eſt ꝯtemplatio).i.dr̄ vita ꝯtēplatiua. ¶ Notandū circa vltimā ꝑtē huius ſīne legit̄ in Apoc.ꝙ hec quatuor aialia habuerūt alas. ⁊ diſpoſitio corū erat q̄ſi rota in medio rote. ⁊ vnūq̇dq̄ ibat ante faciē ſuā.et cū ambularent ambulabāt ſimul vt rote.vn̄ de iſto d̄t btūs Hiero.in glo. ezechielis ꝙ q̇dlibet aialium habuit q̄tuor facies et q̄tuor pennas vt has poſſimus intelligere opꝫtet nos ymaginari aliq̇d aial hn̄s caput quadratū et in q̄libet ſuꝑficie opꝫtet ymaginari vnā figurā ex ꝑte anteriori faciē hōis ad dextrā faciē leonis.ad ſiniſtrā faciē bouis. a ꝑte poſteriori faciē aq̇le Igit̄ d̄t btūs Grego. Facies hōis ⁊ facies leonis a dextris ipſoꝝ.facies vero vituli ⁊ aquile a ſiniſtris ipſoꝝ quatuor.licet quodlibet habuit quatuor facies.tn̄ per excellentiam cuilibet euangeliſte eſt vna facies attributa ſm exigentiā materie.de q̄ ſcripſit euangeliū. ⁊ ſic habet̄ ꝙ ꝯtēplatio ipſoꝝ ſit equalis.et q̇dlibet eoꝝ his q̄tuor figuris deſcribitur. Pro terminis nota.beſtialis eſt nomen adiectm̄ deriuatū a nōie beſtia. Sed notus ta tum eſt nomē adiectm̄ deriuatū a verbo noſco Itē greſſus eſt nomē q̄rte declinatōis.⁊ venit a gradior. Itē lr̄a aliter pt̄ exponi ſic ſcꝫ euāgeliſte vel iſta aialia(currūt).i.volant(rotis.i.in rota (⁊ volāt).i.circulariter mouent̄(alis).i.ꝑ alas(⁊ iſta tota ꝯtēplatio).i.viſio manifeſta euāgeliſtaꝝ(eſt diſcretalis viſus).i.ſpūalis viſio.ſic ꝙ vnūq̇dq̄ꝫ videtur vna figura(qꝫ) ꝑ et̄(eſt equalis).i.vniformis (greſſus).i.ꝓgreſſionis

Paradyſus his ¶ Hic autor oſtendit q̄uo ſancti euangeliſte officiū eis traditū deuote impleuerūt. et cū hoc dirigit petitōem ad xp̄m dicens (Paradyſus)ſcꝫ celeſt̄ vel fides xp̄iana(irrigatur).i.humectatur(his).ſ.euangeliſtis(viret) i.creſcit(floret).i.germinat(fecundatur id eſt fructificatur(letatur).i.gaudet(his quatuor fluminib⁹) id ē doctrinis ſanctorum euangeliſtarum(xp̄s).i.iheſus filius dei (eſt fons)ſcꝫ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

hoꝝ fluuioꝝ (hi).ſ.euāgeliſte(ſunt riui).i.riuuli huius fontis (fons) id eſt criſtus eſt altus).i.profundus in compͥhenſibilis.vel (altus).i.ſublimis(hi).ſ.riui vel euāgeliſte(ſunt ꝓclini).i.capaces(vt) ꝓ ꝙ (miniſtrēt).i.tribuāt(fidelibus).i.xpianis(ſaporem).i.cognitionem (viui fontis).i.dei omnipotentis(horum) ſcꝫ euangeliſtarum(riuo) id eſt doctrina(debriatis).i.repletis(creſcat).i.augeatur (ſitis) id eſt appetitus ⁊ deſiderium(charitatis) ſupple diuine (vt) id eſt ꝙ (ſatiemur) id ē repleamur(plenius).i.ꝓfundius ⁊ ꝑfectius (de fonte).i.gratia (deitatis).i.diuinitatis (quorum) ſcꝫ euangeliſtarū (doctrina) id eſt illuminatio (trahat) id eſt extrahat nos(de ſentina).id ē macula (viciorum) id eſt peccatorum(ſic).i.tali modo(perducat) ſcꝫ nos criſtianos(ab imo) id eſt a preſenti ſeculo (ſuperius ad diuina).i.ad regna celoꝝ ¶ Notandum.mundus comparatur paradyſo propter quandam ſimilitudinē

Horum fonte debriatis ſitis creſcat charitatis.vt de fonte deitatis ſatiemur plenius: Quorum trahat nos doctrina viciorum de ſentina ſic perducat ad diuina ab imo ſuperius.

quia ex paradyſo ortum eſt.primum peccatum ⁊ prima tranſgreſſio mandati facta eſt in paradyſo.ſic ꝙ ibi facta eſt mundi damnatio. ⁊ exinde totus mūdus peccatis factus eſt plenus. Itē fluuius (qui egregit̄ de paradyſo) diuidit̄ in quatuor fluuios.ſicut mūdus diuiditur in quatuor regiones. ſcꝫ orientalē occidentalem.auſtralem.⁊ ſeptētrionalem. et ergo mundus comparat̄ paradyſo. ¶ Item nota autor appellat euangeliſtas riuos ꝓpter ſimilitudinē.quia ſicut totus mundus irrigat̄ quatuor fluminibus de paradyſo emanātibꝰ vel fluentibꝰ. ſic totus mundus inebriatur et informatur quatuor doctrinis euangeliſtarū.et ideo pſalmiſta dicit. Riuos eiꝰ inebrians ⁊c.quorum riuorum fons eſt criſtus. de quo dicitur in euangelio. Qui biberit aquā quam ego do.id eſt qui audierit meam doctrinam ꝑ quatuor euangeliſtas traditam.fiet in eo fons ⁊c. ¶ Pro terminis eſt notādū ꝙ paradyſus ſcḋm diuerſos inuenitur in diuerſis generibꝰ vnde Greciſta. De maſculinis dicit̄ ille locus. et dicitur a para quod idem eſt ꝙ iuxta.⁊ dyſis amenitas.quia in paradiſo ſunt voluptates deliciarū. Sed vireo vires virere eſt verbum neutrale ſecunde coniugationis. Sed abundo eſt verbum ꝑme coniugationis neutralis generis ⁊ dicitur quaſi ſatis habeo. Sed ſuperius eſt aduerbiū loci vel comparādi.et dicitur ab illa prepoſitione ſupra. Sed ſentina dicit̄ foſſa circunuallata et omnibus immundicijs plena. Sed perducat eſt verbum tercie coniugationis et componitur a per et duco. Item nota ꝙ aliq̇ ſic legunt textum.horum riuos debibatis.tūc debet ſic exponi(debibatis) id eſt deguſtetis (riuos) id eſt doctrinas (horum) ſcilicet euangeliſtarum. Sed melius videtur ꝙ littera habeat ſic.horum riuis debriatis exponendo vt patuit. Sequitur textus.

O beata ¶ Iſta eſt ſequentia tercia de cōi ſcōꝝ. in qua autor tangit ſolēnitatē oīm ſcōꝝ martyꝝ in cōi. Et diuidit̄ in tres ꝑtes. In p̄ma ꝑte exclamādo extollit ſolemnitatē ſcōꝝ martiꝝ In ſc̄da ꝑte reddit cām debite ſolēnitatis. In tercia ꝑte inuocat eos ad intcedendū ꝓ nob. ſc̄da ibi. fide voto. tercia ibi. q̊ facti. Quātū ad primā ꝑtē d̄t (O btā ſolēnia) .i. magne ſolēnitates (btōꝝ martiꝝ). ſ. xp̄i (o certamina. i. pugne (victorum). i. ſcōꝝ martirū (recolenda). i. venerāda (deuote). i. humiliter. ſ. a populo xp̄iano (digni) ſcilꝫ martyres (fulgent dignis ſignis ⁊ florent) id eſt ſplendent (v̄tutib⁹. nos veneremur). i. honoremus (ſemꝑ). i. omni (tꝑe (ꝯdecenter). i. honoranter (illos). ſ. martires (laudibus) id eſt canticis.

O Beata beatorum martyrūʒ ſolemnia. O deuote recolenda victorū certamina Digni dignis fulgent ſignis ⁊ florent virtutib⁹ Illos ſemꝑ ꝯdecenter veneremur laudib⁹

¶ Notandum. ſcribitur Machabeoꝝ p̄mo. Moriamur in ſimplicitate noſtra. et teſtis eſt nobis deus qm̄ iniuſte ꝑdidiſtis nos. Iſta ſunt v̄ba filioꝝ iſrahel ad antiochū. qui poſt mortem Alexandri magni vocabat̄ macedo. q2 p̄us regnauit in gretia. ⁊ diuiſit regnū ſuū duodecim puerꝭ eius. qui oēs impoſuerūt ſibi dyademata. et multiplicata ſunt multa mala in terra. ⁊ ſurrexit in terra radix peccati fili⁹ antiochi. q̇ erat obſes rhome ḡuiter tribulauit ppl'm dei. et ſurrexit dux ppl'i ꝯtra antiochū et ꝯgregauit ppl'm magnū Sꝫ antiochus inuaſit filios iſrael in die ſabbati. ſed ip̄i negauerūt p̄liū ne pollueret̄ diē ſabbati dicentes. moriamur in ſimplicitate nr̄a. ⁊ hoc fuit p̄ſagiū mortis ſcōꝝ martirū q̇ innocēter occidunt̄. Primo rōne patientie cū d̄r. moriamur ⁊c. Sc̄do rōne innocētie cū d̄r. teſtis eſt nobis d̄s. Primū declarat̄. nā in om̄ib⁹ tribulatōib⁹ erāt patiētes ⁊ inſidias fortiter ſuſtinētes. vñ in libro ſapientie ſcribit̄ Et oraꝫ homīb⁹ tormēta paſſi ſt̄. de⁹ tēptauit illos Et alibi. Btūs vir q̇ ſuffert tēptationē. tēptatio em̄ patiētiā opat̄. patiētia v̄o opus bonū. qd̄ op⁹ eſt meritoriū eterne vite. qm̄ aīe iuſtoꝝ in manu dei ſunt. Sc̄m declarat̄ ſcōm. nā vox ſcōꝝ martirū q̄tidie clamat. ad dñm ꝓ vindicta ſuoꝝ inimicoꝝ. vñ in Apoc. Vidi ſub ara dei voces occiſoꝝ clamātiū. dñe quare non vindicas ſanguinē noſtrū. Et acceperūt diuinū rn̄ſum. adhuc ſuſtinete modicū temp⁹ donec impleat̄ numerus fratrū veſtroꝝ Itēʒ p̄s Vindica dñe ſanguinē ſanctoꝝ tuoꝝ. q̇ effuſus eſt. Item nota ex iſto videt̄ ꝙ ſancti dei ſunt inuicti ⁊ legis trāſgreſſores. q2 petunt vindictā. nam dicitur in euāgelio mathei. Orate ꝓ perſequentibus ⁊ calumniantib⁹ vos. Dicendum eſt ꝙ ſancti non petunt vindictam malicie. ſed rogant deum pro vindicta gracie. vt cognoſcant ſe deliquiſſe in amicos dei. vt conuertamur ad dominum et penitentiam agant ꝓ delictis ſuis. Et quia ſancti martyres chriſti iſta duplici virtute fulgent. ſcilicet patientia ⁊ innocentia. ⁊ ergo merito cum dignis laudib⁹ ⁊ ſolemnitatibus extolluntur. Item ſancti martyres dicuntur victores non ꝙ vi-

terunt ſuos aduerſarios eos interficiendo. ſed v̓tutib⁹ trāſcēdendo quā uis corpaliter mortui ſunt. tñ ſpūaliter viuificantur. et hoc declarat̃ duspliciter. ſ. ethice et theologie. Ethice ſic. Dicitur. iiij. ethicoꝝ. Melius eſt mori quam facere contra bonum virtutis. Vñ homerus laudat quemdam puerum mortem libere ſubeuntem ne indigna a ſuis natalib⁹ ſuſtineret. et ꝙ ſancti martires mortui ſunt et ad vitam tranſlati. quia oculis inſipientiū viſi ſꝫ mori illi āt ſꝫ in pace. Theologice ſic declarat̃ qꝛ d̓t euāgeliū. Nolite timere eū q̇ poteſt corpus occidere. ſed timet eū qui corpus et aiam mittere pōt in iehennā. neceſſe eſt em̄ vt vitā eternā mors p̄ueniat. vñ in euā. Niſi granū frumēti cadēs in terram mortuū fuerit ipm ſolū manet Tunc ibi

Fide voto corde tota adheſerūt dño
Et inuicti ſunt addicti atroci martyrio
Carcerati trucidati ptulerūt plurima.
Igne leſi ferro ceſi tormentoꝝ genera.
Dum ſic torti cedunt morti carnis per interitum.
Vt electi ſunt adepti beatorū merita
Per contemptum mūdanorū et p bella fortia meruerunt angeloꝝ victores conſortia.

(Fide voto) Hic au reddit cām q̄re ſcti martyres ſꝫ extollendi laudib⁹ di. Adheſerūt ſcti martyres). i. aſtiterūt (dño). i. xp̄o (fide). i. in ꝯfeſſione fidei (voto). i. promiſſione. ſ. ex toto corde (et iuncti). i. inſupabiles (ſꝫ addicti). i. adiudicati (a troci martyrio). i. crudeli tormēto. s͛c ꝛ ſci martires (carcerati). i. carcere incluſi (trucidati). i. puniti (leſi). i. pcuſſi (ferro). i. gladijs (ptulerūt) ſuſtinuerūt (plima genera). i. varias penas (tormētoꝝ). i. horribiliū inſtrumētoꝝ penaliū (Dum). i. qñ. ſ. ſancti martires ſic (torti). i. puniti (cedunt). i. ceduntur (morti). ſ. tpali (p interitum). i. mortem (carnis). i. vite tpalis (Vt). i. ſicut (electi). i. pdeſtinati (a deo ſunt adepti). i. acquiſierunt (p̄mia). i. mercedem (beatoꝝ). i. regnū celoꝝ (Per ꝯtemptū). i. ſpretum (mundanoꝝ). i. tpalium (et per fortia). i. virilia bella (victores). i. ſupatores (ꝯſortia). i. ſocietates (angelorum). i. ciuitatum celeſtium meruerunt. Notandum ꝙ ad felicitatem cuiuſlibet hōis req̇ritur fides. vñ Aplꝰs. Frēs nolite iugū ducere cū infidelib⁹ ex q̇ vult ꝙ fidelitas et infidelitas diſtinguunt̃ ſicut deus et diabol⁹ Fides em̄ multa opat̃. nam fides mōtes trāſfert. Vt dicit marcus in euāgelio Item aplꝰs ad heb. Multos de patrib⁹ noſtris enumerat q̇ p fidē vicerūt regna opati ſunt iuſticiā. adepti ſꝫ repromiſſiones. Itē nota p votū intelligit ſpem q̄ ſumme neceſſaria eſt. nā deſperatio eſt maxima cā interitus. ſꝫ ſpes nō pmittit ꝯfuſionē. vñ p̄s. In te dñe ſperaui nō ꝯfundar in eternū ꝛc. et alibi. In te ſperauerunt et non ſunt confuſi. Sed p cor dat̃ intelligere caritatē que eſt in corde puro. et eſt ſumme neceſſararia. qꝛ ſine caritate nullum opus ad effectum pducitur. vñ Aplꝰs. Si linguis hominū loquar et angelorū. ſic oēm ſubſtantiā meam do paupib⁹ ꝛc. caritatē aūt nō habuero. factus ſum ſicut es ſonās aut cymbalū tinniens. Item nota au. enumerat plura gña tormētoꝝ que nō dn̄t intelligi vni

martyri accidiſſe.ſed diuerſis. vt đt apl's. Nam alij temptati ſunt. alij ſecti.alij trūcati.alij p̱ occiſionē gladij mortui ſunt.ſed in hoc oēs ꝯuenerunt.qꝛ oēs teſtimonio ſtꝫ ꝓbati. Item nota impoſſibile eſt ꝙ homo in hac vita anq̃ȝ habeat dilectionē ad futurā gloriam p̱ paſſiones corp̱ales non trahatur.ratio huius eſt qꝛ caro frequenter ꝯcupiſcit aduerſus ſpiritum.et hmōi paſſiones faciunt hoiem morti cedere ne caro patiatur interitum . ſed ad reſiſtendum hmōi ꝯcupiſcētijs requiritur ſpūs fortitudinis q̇bꝰ homo ꝯfortat̃ ne tēp̱ales paſſiones timeat ꝓ eterna gloria acq̇renda. Pro terminis nota. adherere eſt v̓bum neutrale . ſcđe ꝯiugatōis ſed addictus eſt p̱ticipiū p̄teriti tp̱is a v̓bo paſſiuo addicor. Sed tortus aum eſt p̱ticipiū p̄teriti tp̱is a verbo paſſiuo torqueor.

Ergo facti coheredes chriſto in celeſtibus. Apud ipſum vota noſtra promouete p̄cibus Ut poſt huiꝰ vite finem et poſt tranſitoria: In p̱henni mereamur exultari gloria

Ad laudes ſaluatoris vt mens incitet̃ humiliȝ. Sentiat hunc diem iuſta de cauſa celebreȝ. Gaudet et ſeſe ſic pia vota promere.

Tunc ibi. Ergo facti coheredes xp̄o ec. ¶ Hic inuocat ſcōs martyres vt intercedant pro nobis đi. (Ergo id eſt ideo.ſcti martires (facti coheredes) .i.in hereditate p̱ticipes (xp̄o) .i.filio dei (in celeſtibꝰ).i.in regno celoꝝ (vos ꝓmouete).i.dirigite (vota noſtra) id eſt deſideria nr̄a (p̄cibꝰ) id eſt orōibus vr̄is (apud deum) ſcȝ om̄ipotentē (vt).i.q̄tenus (poſt finē).i. terminū (huiꝰ vite) ſcȝ tp̱alis (et poſt trāſitoria).i.res mutabiles huius mūdi (mereamur) id ē digni ſimus (exultari) id eſt cōgaudere (in p̱henni gloria).i.in eterna vita ¶ Notandū p̱mo ſancti martires maxime dicunt̃ coheredes xp̄i.nam hereditas xp̄i p̱ tribulatōem acq̇ritur. iuxta qđ đt petrus aplꝰs Chriſtus paſſus eſt ꝓ nobis.vobis relinquēs exemplum vt ſequamini veſtigia eius.qui pcc̄m nō fecit.nec dolus inuentus eſt in ore eiꝰ. vn̄ Aplꝰs ad corinth. Sicut fuimus ſocij paſſionū.ſic et erimus ſocij conſolationū Item aplꝰs ad Ro. Uos eſtis dei filij.ergo et heredes.et ſi heredes.ergo celeſtis regni p̱ticipes.quare dignum eſt vt eos imploremus q̄tenus ipſi confeſſores pro nobis ad deū intercedant. Scđo nota au.impetrat eternam vitam poſt vitam iſtam. ad deſignandum ꝙ nullus hominuȝ corp̱aliter pōt intrare regnum celoꝝ niſi corpore glorificato. poſt mortē temporalem. Ratio qꝛ corpus eſt terreſtre ꝛ mortale.et nō poteſt glorie celeſti coequari cū ip̄a ſit ſempiterna.et g̊ indiget glorificatione.

Ad laudes ſaluatoris. Iſtud eſt iam canticuȝ aliud.in quo autor tangit materiam alicuius ꝯfeſſoris prout ip̄a materia reſpicit quēlibet cōfeſſorem et in communi. ꝛ diuiditur in tres p̱tes.in p̱ma p̱te au.hortatur ppl'm ad feſtiuitatem ſctōꝝ confeſſorū.ſcđo reddit cau-

ſam hui⁹ celebritatis.in tercia dat modum inuocādi quēlibet confeſſo-
rem.ſecunda ibi Hac die cele.tercia ibi. Ad tanti patris gloriam dicens
(humilis mēs).i.deuota aīa xp̄iana(incitet̃).i. inſtigetur (ad laudes)
id eſt ad honorem(ſaluatoris).i.oīpotentis xp̄i (Vt).i.ꝙ(ſentiat) id eſt
cognoſcat(hūc diem).ſ.ſancti confeſſoris (iuſta).i.rationabili(de cau-
ſa).i.ratione(celebrem.ſ.eſſe) id eſt celebrandam (et gaudeat) ſcilꝫ aīa
xp̄iana).i.letatur(ſic).i.taliter(ſeſe).i.ſcipſa(ꝓmere)decantare(pia vo
ta).i.deuotas ſuas orationes ❡ Notandum p̄mo ſcribitur in libro
Sap̄. Et quis ſicut hierobebel ſacerdos magnus q̇ vita ſua ſuffulſit
domum.et in diebus ſuis corroborauit templum. ⁊ ſunt verba ſcripta
de hierobabel qui reuocauit templū dei poſt trāſmigratione ̄babilonis
Et poſſunt hec verba conuenienter ad quēlibet confeſſorem applicari
Vnde in his verbis principaliter tria attenduntur Primo ſacramento-
rum dei communicatio. Secūdo ſancte eccl'e edificatio Tercio chriſtia-
ne fidei confirmatio.et hec tria requirūtur ad quemlibet doctorem fi-
dei qui deſignat̃ nomine hierobabel. Unde hierobabel interpretatur
quaſi diſcipator confuſionis. Nam quilibet predicator tenetur confuſi
onē populi diſſ pare.et ſanctā fidem ſumma diligentia informare. De
primo dicit apl's ad hebre. Omnis pontifex ex hominibus aſſumptus
pro hominibus conſtituitur in his que ſunt ad deum.vt offerat dona ⁊
ſacrificia pro peccatis hominum. Cum igitur nomen ſacerdotis ſit eq̄
uocum.quia non omnes ſacerdotes ſunt participes huius nominis hie
robabel.ſed quidam magis ſunt factores confuſionis quam diſſipato-
res.⁊ ergo non tantum dicit ſacerdos.ſed ſacerdos magnus. ſcilicet ſub
admiratione. Deīn declarat ſecūdum.ſcꝫ ſancte eccleſie edificatio. Nā
ꝓpterea filius dei venit in hunc mūdum et elegit cōfeſſores ⁊ p̄dicato-
res a quibus eccleſia confortabatur ambulans in timore domini.⁊ figu
ra iſtius eccleſie fuit edificatio tabernaculi.de quo legit̃ in Exo. Domi
nus elegit ad edificationem tabernaculi ſpeciales artifices voluntateꝫ
habētes in lege domini.⁊ per iſtas figuras innuitur diſpoſitio taberna-
culi noſtri ⁊ ſancte eccleſie que hodierna die ex doctrina fideliū edificat̃
Deinde declaratur tercium .ſ. fidei confirmatio.nam ratione carnalis
concupiſcentia plurima mala oriuntur homini ꝓpter que aliquādo ex
ſuggeſtione dyaboli oritur deſperatio. aliqn̄ prauitas heretica ex malo
intellectu articulorum. Et ergo habemus exemplum ſanctorum pre-
dicatorum que ſunt nobis confirmatio in fide.templum et eccleſiā do-
mini roborantes Igit̃ hec ſequētia in laudē ⁊ honorem ſanctoꝝ ꝯfeſſo-
rum eſt decantanda. ❡ Secundo nota au.dicit notanter in lrā ad lau-
des ſaluator s.qꝛ om̄is laus (que exhibet̃ ſanctis p̄cipue ⁊ principaliter)
exhibet̃ ipſi deo.iuxta illud p̄s.qui d̄t. Laudate dn̄m in ſanctis eius ⁊c.
Et rō huius eſt.quia om̄is operatio eſt ratione finis.vt d̄r primo Ethi-
coꝝ.ſed laus eſt optima operatio.vt dicit̃ quarto ethicoꝝ.modo optime
operationis optimus erit finis.igitur laus erit finis optimi. ſcilicꝫ iheſu
xp̄i. ❡ Pro terminis nota.incitor eſt verbum paſſiuum prime coniuga
tionis ab in et a verbo frequētatiuo incito as.ſed promo eſt v̄bum tran
ſitiuum tercie coniugationis.et p̄eat decantare.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

De confeſſoribus

Hac die celorū ſecreta petijt lux pontificum. Jugiter in choro ſanctorum ſplendens vt ſidus aureum. Et gaudium angelis factum eſt ex aduentu tanti comparis. Fuiſſe quem angelum domini conſtat exercituū. Qui cuiqꝫ ſuam tritici dans menſurā Ad fidei caulas congregans ouiculans lupi preuīdit inſidias. Fidelis et prudens credita diſtribuēs qui dedit ad menſam domini pecuniam vt dignaꝫ faceret vſuram. Beatus hic ſeruus quem cum venerit dominus ita inuenerit. Probatum in terra ſuper omnia illum in patria ſtatuet

Hac die celoꝝ Hic au. reddit cām laudis dei ꝛ ſcōꝝ ſuoꝝ di. Fidelis aīa merito gaudet in iſto die (nam lux) .i. claritas. ſeu gr̄a (pontificum) .i. ſcōꝝ ꝯfeſſorū (petijt) .i. acceſſit (hac die) .i. hodie. vel in hac ſolemnitate (ſecreta) .i. altitudinē (celoꝝ) .i. poloꝝ (Igit̄) .i. ꝓpter hoc. ſ. eſt (ſplendēs) .i. rutilans (in choro ſcōꝝ) .i. in celeſti gloria (vt) .i. ſicut (aureū ſid᷒. .i. ſtella immaculata (et gaudiū) .i. magnū deſideriū factum eſt (angelis) .ſ. in celo (ex aduētu) id eſt pn̄tia (cōparis) .i. noui ſocij (quez) .ſ. ſocium (ꝯſtat) .i. manifeſtum eſt (fuiſſe) .i. excitiſſe (angelū) .i. pōtificē (exercituū .i. ppłoꝝ (dn̄i) .i. dei omnipotentis (q̇) ſcilꝫ. dn̄s (eſt dans) .i. tribuēs (cuiqꝫ) .i. vnicuiqꝫ (ſuā mēſuraꝫ .i. debitā informationem (cōgregans) .i. colligens (ouiculas) .i. hōies errantes (ad caulas) id eſt ad ouile fidei hoc eſt ad eccleſiā (ꝑuidit) .i. deſtruxit (inſidias) .i. inimiciciās (lupi) .i. dyaboli (vel hic eſt fidelis) .i. fidus (et prudēs) .i. ſapiēs (diſtribuens) .i. diuidens (credita) id eſt ſibi ꝯmiſſa (hic id eſt iſte ꝯfeſſor (dedit) .i. expoſuit (pecuniā domini) .i. predicationes et doctrinas (ad menſam) in conuerſione plurimoꝝ hominum (vt faceret vſuram) .i. acquiſitionem (ꝛ lucrum dignā ſcꝫ regno celoꝝ (hic ſeruus) id eſt iſte pontifex (eſt beatus) id eſt ſanct᷒ (quē) ſcꝫ ſeruū (dn̄s) id eſt deus omnipotens (cum) id eſt qn̄ (venerit) ſcꝫ in nouiſſimo die (inuenerit) id eſt repiet (ita) .i. taliter. ſcꝫ vigilanteꝫ ſuꝑ gregē ſuū (ꝓbatū) .i. ꝯfirmatū (in terris) .ſ. predicationib᷒ (ſtatuet) .i. ꝯfirmet (illū) .ſ. ſeruū (in pr̄ia) .i. in regno celoꝝ (ſuꝑ oia) .ſ. bona ſua.

¶ Notandū au. in hac ꝑte reddendo cām quare gaudendū ſit in feſto hui᷒ patroni multas introducit hiſtorias ꝛ ꝑabolas. Primo em̄ d̄t doctorem ſancte fidei eſſe tanq̄ꝫ ſidus aureum vn̄ Dan̄. Qui āt docti fuer̄t fulgē. quaſi ſplē. firmamē. ꝛ q̇ ad iuſticiam erudiunt multos. ſtꝫ q̄ſi ſtelle in ꝑpetuas eternitates. Scd̄o cōmēdat eū q2 eſt ſocius angeloꝝ. Juxta illud Malach. v. Labia ſacerdotis cuſtodiūt ſciam et regem exquirunt ex ore eius. q2 angelus dn̄i exercituum eſt. Tercio au. tāgit parabolam

quā poſuit Lucas in euāgelio de ſanctꝫ ꝯfeſſorib⁹. q̄ꝛ fidelis ſeru⁹ ⁊ prudēs. quē ꝯſtituit dn̄s ſup familiā ſuā. ſ. ad regendū ipam. vt det ill' in tp̄e tritici mēſurā. i. bonā doctrinā. q̄s eſt hic ⁊ laudabim⁹ eū. btūs ille ſeru⁹ quē cū venerit dn̄s in extremo iudicio inuenerit ita facientē. i. in talib⁹ ꝟtutib⁹ laborātē. bn̄ dico. q̄ꝛ ſup oīa q̄ poſſidet ꝯſtituet eū in r̄gno celoꝝ Quarto tāgit pabolā. q̄ꝛ ſcribit iohēs in euāgelio ꝙ fidelis ꝯfeſſor ē tanq̄ꝫ paſtor bonus. et non mercenarius. q̄ꝛ marcenarius vidit lupū veniētez et fugit. ſed paſtor bonus aīaꝫ ſuā ponit ꝓ ouibus ſuis Sic iſte ꝯfeſſor cuſtodiuit populū ſuū ⁊ reduxit eū ad ouile fidei vt fieret vnus paſtor et vnum ouile Quinto autor tangit pabolā quam ſcribit matheus in euā°. hō q̄dam peregre ꝓficiſcens vocauit ſeruos ſuos et tradidit illis bona ſua. qui quidem dedit q̄nqꝫ talenta alteri duo. alteri vero commiſit vnū Sed iſte confeſſor cuius feſtum hodie pagimus) pecuniam ſibi ꝯmiſſam dedit ad menſam dn̄i ſui cū magna vſura quia multas aīas deo acq̄ſiuit. q̄re dictū eſt ei. Euge ſerue bone ⁊ fidelis ⁊c. intra in gaudiū dn̄i tui

Ad tanti patris gloriam celebrandā chorus ꝯcinat laudem dignam et populus letis reſpondeat vocib⁹: Dicamus omnes cernui. tanto patri iungat ſe ſuo grex paſtori. ⁊ p̄cib⁹ fuſiſqꝫ lachrimis clamemus Paſtor bone miſerere eccleſie. tuiſqꝫ precibus refoue cōfer opem plebi tue. preces attende ⁊ pio iuuamine maculas dilue. In via nos adiuua colloca in patria redde que ſperamus bona.

Pro t̄minis nota. ꝙ triticū eſt nomē neutrī gꝫ. et ſ̄cat fructū terre carēs pl'i nūero. Sꝫ diſtribūēs ē pticipiū veniēs a ꝟbo diſtribuo is ere. q̄d ꝯponit̄ a dis ⁊ tribuo

Ad tanti

Hic autor reddit cām laudis dei ⁊ ſcōꝝ ei⁹ dicens (Chorus). i. congregatio chriſtifidelium vel ꝯgregatio clericoꝝ (ꝯcinnat). i. decantat (dignam laudem) id eſt debitam reuerentiam (ad celebrandā). i. ad recolendā (gloriam) id eſt honorem (tanti). i. tam ſancti (patris). i. confeſſoris (et populus). ſ. laycalis (r̄ndeat). i. reſpōſa det (letis vocib⁹). i. dulcibus melodijs (oēs cernui). i. nos deuoti (dicamus) id eſt dicere debem⁹ vl' laudem reſonemus (tanto patri). i. tam magno patrono (grex) id eſt ppl's xp̄ianus (iūgat). i. aſſociat (ſe ſuo paſtori). i. ſuo patrono (et clamemus). i. rogem⁹ iſtū ſcm̄ ꝯfeſſorem (p̄cib⁹). i. orōnib⁹ (qꝫ) ꝓ et (fuſis lachrymis. ſ. ꝓ pccīs noſtris P (paſtor bone. i. o ſcē ꝯfeſſor (tu miſerere eccleſie). ſ. xp̄iane (qꝫ) ꝓ ⁊ (tu refoue). i. nutrias (tuis p̄cib⁹). i. tuis ꝯtinuis orōnib⁹ (ꝯfer). i. ꝯcede (tue plebi). i. pplo xp̄iano (opē) auxiliū (attende). i. exaudi (p̄ces). i. nr̄as orōes (et dilue). i. purga (maculas). i. peccata noſtra (pro iuuamine). i. tua pia interceſſione (adiuua). i. ꝯſerua (nos) ſcꝫ xp̄ianos (in via). i. in hac tp̄ali vita (colloca) id ē repone (in patria)

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

id eſt in regno celoꝝ(qꝫ) ꝓ et(redde).i.tribue.ſcꝫ nobis(bona celeſtia (que ſperamus).i.optamus ſcꝫ et ꝓ quibꝰ in hoc mundo laboramus ¶ Notandũ p̃mo.autor dt in lr̃a in via nos adiuua. Uñ btũs Aug.in omelia ſup matheũ dt.ꝙ in hac vita ſumus quaſi in via ꝑ quam ad pa⸗triã tendimus. Uñ vita pñs via dicit̃.de qua nos viatores appellamur Sicut em̃ viator eſt in motu ꝯtinuo tẽdens ad terminũ. ſic in iſta vita ſumus in motu tendentes ad requiẽ. et ergo in via petimꝰ iuuari vt ꝑ⸗ueniamꝰ ad patriã que eſt vita futura et terminis vite noſtre ad q̃ꝫ ter⸗minatur ois tribulatio et anguſtia. ⁊ in qua eſt gaudiũ et reqes ſempit̃na.et in hac patria petimus nos ex v̾tute huiꝰ ꝯfeſſoris feliciter collo⸗cari vt bñficia celeſtia(que ſperamus)nobis tribuant̃. ¶ Pro t̃minis nota.cernuꝰ a ũ eſt noⁿ adiectm̃ ꝯplens ꝯpatm̃ cũ aduerbio magis ⁊ po⸗ſitiuo.et idem eſt ꝙ deuotus.et deriuatur a verbo cerno.qꝛ cernuus et deuotus ſꝑ cernit intra.

EXultent filie ſyon in rege ſuo neſcientes thorum delicti cri⸗mine ſordidatum Quarum chriſte ſponſus virginum virginis es filius. Cuius gratie mira opera in ſanctis tuis ſunt merita Ut das cernere hac in virgine cuius hec feſta ſunt hodie Que fragili ſexu femineo virilit̃ car⸗nis iure domito. Angelicam hic vitam duxerat in carne. dum preter carnem vixerat.

Sed dilue eſt v̾bũ trãſi⸗tiuũ tercie ꝯiu.ꝯpoſitum a di ⁊ luo.quod plura ſig⸗nificat. Uñ Ebrardus. Eſt luo luxurio ⁊c.

Exultent filie ſyon ¶ Iſta eſt alia ſequentia de cõibꝰ feſtis ſcoꝝ ꝯpo⸗ſita in feſtiuitatibꝰ virgi⸗nũ decãtanda. cuius ma⸗teria reſpicit caſtitatẽ vir⸗ginalem Et procedit au⸗tor in ea tali modo ac ſi tm̃ de vna v̾gine loq̄ret̃ q̃ꝫnis poterit pluribꝰ ap⸗plicari. Et diuidit̃ iſta ſe⸗quẽtia in tres ꝑtes. In p̃ma ꝑte hortatur quam⸗libet aiam fidelem ad gaudendũ de ꝯſtantia v̾ginali. In ſcda ꝑte ꝯmẽ⸗dat quãlibet v̾ginẽ rõe reſiſtẽtie tẽptationũ carnaliũ. In tercia ꝑte de⸗ſcribit gl'am ⁊ remunerationẽ eius in celo. ſcda ibi.hoc mirat̃.tercia ibi nũc inter v̾gines. Quantũ ad p̃mã ꝑtem autor introducit vnã ꝓpheti⸗am.q̄ ſcribitur p̃s.vltimo.per quã hortat̃ quãlibet fidelẽ aiam ad gaudẽ⸗dum dicens (Filie ſyon).i.eccl'e vel ſancte virgines(exultent).i.gau⸗dent(in rege ſuo).i.in xp̃o(neſciẽtes thoꝝ).i.lectũ(ſordidatũ).i.macu⸗latum ſiue pollutũ(crimine).i.pctõ(delicti).i.luxurie(quarũ).ſ.virgi⸗num(o xp̃e).i.ſaluator(tu es).i.exiſtis(ſponſus).i.maritus(v̾ginũ) ſcꝫ ſcãꝝ.et tu(es filius v̾ginis).ſ.marie(cuius).ſ.filij(merita).i.p̃mia(in tuis ſanctis ſunt).i.exiſtũt(mira oꝑa).i.miracula(gracie).i.glorie(vt).i.ſicut(tu das cernere).i.videre(in hac v̾gine).ſ.ſcã(cuius).ſ.virginis (hec feſta).i.pñtes feſtiuitates(ſunt).i.coluntur(hodie.i.in hac die(q̄) ſcꝫ v̾go(domito).i.refrenato(iure).i.poteſtate(carnis).i.corporis(du⸗

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

xerat).i.ducebat(fragili femineo ſexu).i.debili(hic).i.in pn̄ti mūdo(in
carne).i.in corpe hūano(angelicā vitam).i.vitā angelorꝫ(dū).i.qn̄ ſcilꝫ
ipa vgo(vixerat.i.viuebat(pter carnē).i.ſine ꝯcupiſcētia carnis.ſcꝫ ita
domuit carnē ſuā. ¶ Notandū ſm̄a pt haberi breuiter extra litterā ſub
his vbis.q̇libet homo debet congaudere xp̄o.qꝛ eſt ſponſus omniū vgi-
num.qꝛ ip̄e multa opera miraculoſa fecit.p ſanctos ſuos.qđ etiā patꝫ in
hac vgine cuius feſtū hodie colim⁹.qꝛ ipſa ꝯtra om̄ia temptamēta dya
bolica vginitatē ꝯſeruauit. ¶ Sc̄do nota.ꝙ ſcribitur in libro ſapientie.
ca.iiij. Dominus oim̄ dilexit illam. Circa hoc nota ꝙ ph̄s.viij.ethicorꝫ
diſtinguit triplicem dilectionē penes triplex bonū. Om̄e em̄ qđ diligitur
ſub rōne boni diligit̄. Eſt autem triplex bonū.ſcꝫ bonū vtile.bonuꝫ de-
lectabile.et bonū honeſtum. Dilectio boni vtilis nō eſt durabilis. quia
ceſſante bono vtilitatis dilectio corrūpitur. Itēꝫ dilectio boni delectabi
lis nō eſt durabilis.qꝛ defitiente delectabili corrūpit̄ ip̄a dilectio Dilec-
tio aūt boni honeſti firma eſt.qꝛ cauſatur a bono vtutis reſpectu cuiuſ-
cunqꝫ delectabilis ſiue vtilis. Hic dn̄s omniū dilexit hanc vginem non
tanꝙ bonū vtile.nā vtilitas rei erguit impfectionē ſui poſſeſſoris.ſed de
us omnium perfectus eſt ſm̄ yperbole. vt dicitur quinto methaphiſice
Item nota dilexit eā tanꝙ bonum delectabile. quod de ſe ſimiliter ar
guit in pfectionem delectantis Sed ſi hoc dicitur ꝙ deus delectetur in
hominib⁹.quia dici iu perſona ſapientie. Delicie mee ſunt eſſe cum filijs
hoim. Dicendum ꝙ talis delectatio non eſt boni delectabilis penes qđ
talis diſtinguitur dilectio.niſi tm̄ ſimilitudinarie et in comparatiōe ad
nos.ſed magis eſt boni honeſti. Nam bonitas diuina delectatur in bo-
nis tanꝙ in ſuo ſimili. et exinde capit̄ vera dilectio et ſtabilis.quia domi
nus omnium dilexit illam.ſed omnis dilectio cauſatur ex quadam ſimi
litudine et equanimitate dominus dilexit illam maxime ratione duarꝫ
virtutum in quibus aſſimulatur ei.et ſunt iſte. ſcꝫ pulcritudo.et fortitu
do. Pulcritudo non tm̄ corporis. ſed virtutis. nam filius dei ſpecioſus
eſt forma pre filijs hoim. vt đt p̄s. et huic pulchritudini comparata eſt
hec vgo.nam de ea đt xp̄s Specie tua ⁊ pulchritudine tua ꝛc. Ipſa etiā
aſſimilatur domino in fortitndine.qꝛ domin⁹ decorem et fortitudinem
indutus eſt. Hic etiā hec virgo manum ſuam miſit ad fortia. ⁊ in virtu
te fortitudinis viriliter accincta gladio ſup inſidias diaboli triūphauit.
ergo hec ſequentia in laudem eius eſt compoſita. ¶ Tercio nota.ꝙ ſy
on eſt mons iuxta ciuitatem iheruſalem ſituatus.et ſuper illum montē
edificata eſt ciuitas dauid.et interpretatur ſyon quaſi ſpeculatio.et ſig-
nificat quamlibet aiam ſpeculantem de ſupceleſtibus.vnde dicit Eſa.
Sup montem excelſum aſcende tu qui euangeliſas ꝛc. Et iſte anime
contemplatiue mu nde ſunt et impollute pſeuerantes in vginitate et ca
ſtitate.quia criſtus ſiue agnus ſine macula eſt ſponſus illarꝫ Nam in ſe
ip̄e criſtus virgo et filius vginum merito ſponſus virginum appellat̄.
qꝛ ipſe eſt rex filiarꝫ ſyon. in quo exultabunt. quia regnat in eis. ſicut đt
p Eſaiam. In ſyon regnabit de⁹ tuus. ¶ Pro terminis nota.editus
ta tum eſt pticipiu m pteriti tēporis a verbo paſſiuo edor deriuatum. et
ſignificat hic manifeſtare. Sequitur textus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

De virginibus

Hoc miratꝰ serpens antiquus calcaneum eiꝰ obſeruabat callidus. Qui nocere dum machinantur ſub pedibꝰ femine caput eius teritur. Inſidias hoſtis hac chriſte docuiſti virginem vincere in prima congreſſione. Dum non conſentiret ſed illi reſiſteret. vincere qui ſolet temptatos ſi nō repugnet. Quem hec virgo reſiſtēs a ſe fecit fugere. quo fugato appropiquauit tibi domine.

Hoc miratꝰ ¶ Hic aū. deſcēdit ad ꝓbandū illa q̄ ꝑus dicta ſunt de cōſtantia v̾ginali dicēs (antiquꝰ ſerpēs) .i. diabolus exn̄s inimicus caſtitatis (callidus) .i. aſtutus (miratꝰ hoc) .ſ. ꝙ tam debilis tā viriliꝰ domuit carnē ſuam. et sᶜ ſerpēs (obſeruabat) .i. ſequebatꝰ (calcaneū) .i. tranſitum (eius) .ſ. v̾ginis (qui) .ſ. diabolus (dū) .i. qn̄ (machinatꝰ) .i. ſtudet vel laborat (nocte) .i. damnū inferre (caput eius) .ſ. diaboli (teritꝰ) .i. ꝯculcatꝰ. (ſb pedibꝰ femine) .i. v̾ginis (o xp̄e tu docuiſti) .i. informaſti (hāc v̾ginē) .ſ. ſancā (vincere) .i. ſuꝑare (in ꝑma ꝯgreſſione) .i. in prima pugna (inſidias) .i. deceptiōes (hoſtis .i. dyaboli (dum) id eſt qn̄ .ſ. v̾go ſcā (non ꝯſentiret) .i. ꝯſenſuz daret (ſed reſiſteret) id ē. reluctaret (illi. ſcz diabolo (q̄) dyabolus (ſolet) .i. ſolitus eſt (vincere) .i. ſuꝑare (tentatos) .ſ. ab eo (ſi non repugnēt) .i. reſiſtēt (quez ſcz diabolum (hec virgo. ſcz ſcā (reſiſtens) .i. rebellās (fecit) .i. cogit (fugere .i. recedere (a ſe) .i. ab ip̄a (Quo) ſcz dyabolo (fugato .i. expulſo (apꝓpinquauit tibi) ſcz xp̄o exn̄ti (dn̄o) id eſt deo.

¶ Notandū autor loquitur hic de antiq̄ ſerpēte .i. de diabolo. quē Iohs in Apoc. vocat draconē magnū et accuſatorem fratrū. q̄ ꝓiectus eſt de celo ꝑ victoriā michaelꝰ. Iſte cōtinue inſidiatꝰ hominibꝰ rōe eius inuidie. qꝛ aīa fidelis regnū eius poſſidet. Scdo nota autor tangit in lr̄a verba Gen̄. vbi deus maledixit ſerpēti dicēs. Ponaz inimicitias inter te et mulierem. ⁊ tu inſideaberis calcaneo illius. et ip̄a cōteret caput tuū. Hec v̾ba fuerūt p̄ſagiū oim̄ v̾ginū in caſtitate militātium. et ꝑncipaliter virginis marie. q̄ in partu ſuo cōtriuit caput diaboli .i. diabolicas poteſtates. Et in v̾tute huius virginis quelibet fidelis anima poteſt inſidias diaboli contere. nā ipſe eſt mille artifex de quo dicit apoſtolus premuniando virgines de inſidijs diaboli. Nolite ſeduci ipſe angele ſathane tranſfigurat ſe in angelum lucis. Sed hec virgo in ſua fortitudine ꝯmendatur. quia in ꝑma ꝯgreſſione ſerpentem antiquū deuicit. et ideo ſuſcepit triūphū glorie. Unde ad cōmendationem virginis dicit btūs Auguſti. Nulla carnis fecūditas virginitati p̄t ꝯparari cedat huic om̄is fecūditas. omnis pudicicia coniugalis. Dn̄ Hieronimꝰ Nuptie replent terrā. v̾ginitas paradyſum. Item v̾ginitas facit hominem deo dilectū. vnde Beda. Sicut chriſtus in ſumma paupertate natus eſt vt paupertatem diligere oſtenderet, ita de virgine natus eſt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

vt ſe decus ꝟginitatis diligere manifeſtat. vn̄ hiero. Plus amat xp̄s ꝟginis. que ſponte vouent deo caſtitatem. ¶ Pro terminis no. miror eſt ꝟbū deponentale ꝑme ꝯiugatiōis. Sed ꝯgreſſis eſt nomē fe. generis tercie declinatōis deriuatū a ꝟbo ꝯgredior. Sꝫ reſiſto eſt ꝟbū tercie cō-iugatōis ꝯpoſitū a re ⁊ ſiſto et ſꝫcat ꝯtrariari. ¶ Nunc inter.

Nunc inter ꝟgines adducta poſt eaꝫ que mater eſt intacta virginum virginis marie digna eſt pediſſequa. Te agnum ſine macula iam ſequitur ſtola candida filium virginis quocū-qꝫ virginum flos ierit. Cuius interceſſione nos tuere.

¶ Hic autor ꝓbat dcm̄ ꝓpheticū in ꝑncipio poſitū ꝑ glorificationem huius ꝟginis et remuneratione̅ huiꝰ certaminis dicēs. O xp̄e (hec virgo eſt nūc) .i. in p̄nti (adducta id eſt recepta. ſ. in regnuꝫ celoꝝ. ⁊ locata (inter ꝟgines) ſcꝫ btās. ⁊ collocata (poſt eam) .i. illā ſcꝫ ma-riā (que) ſcꝫ ꝟgo maria (eſt intacta) .i. immaculata (mater) ſcꝫ dn̄i ihū. ſ. (eſt) id eſt exiſtit (digna pediſſequa) .i. famula ſeu ancilla (marie virginis virginum). ſ. que per excellentiam virgo virginū dicitur. Ipſa em̄ virgo que hic in mundo militauit induta veſte innocentie ⁊ caſtitatis (ſequitur) .i. imitatur (iam) id eſt in p̄nti (te) iheſuꝫ chriſtum (agnuꝫ ſine macula. i. immaculatū (cādida ſtola) .i. ſplēdida veſte (filiū virginis) . ſ. marie (quocunqꝫ) id eſt ad quē locū (flos ꝟginū) .i. ꝟgo maria q̄ dr̄ flos ⁊ decꝰ oīm virginū (ierit) .i. trāſierit (cuiꝰ) . ſ. ꝟginis (interceſſione) .i. p̄cibꝰ et meritis o xp̄e (tuere) .i. defende ⁊ ꝓtege (nos) ſcꝫ xp̄ianos. ¶ Notandum. in hac lr̄a tangunt̄ due ꝓphetie quibus ꝓphetatum eſt regnū celoꝝ qd̄ cōgregat̄ ex aīab ꝰ fidelibus ⁊ immaculatis. xp̄s em̄ noſter legifer ſm̄ apl̄m ſur-rexit a mortuis ꝑmitie dormientiū. ⁊ hunc ſequimur cōſurgendo et btā virgo aſſumpta eſt vt ipam omnes virgines ⁊ oēs fideles anime ſequantur. nā de ea ſcribit p̄s. Adducent̄ regi ꝟgines poſt eā. ſ. btām ꝟgineꝫ et ꝓxime eiꝰ adducent̄ regi xp̄o in leticia et exultatione. ⁊ adducent̄ in tē-plum regis. id eſt thronum eternitatis. vbi erūt pediſſeque iſtiꝰ ſumme virginis. Sed alia ꝓphetia ſcribit̄ in Apoc. nam Johānes in viſione interrogat. Qui ſunt hi. et dicit angelus. hi ſunt qui cum mulieribꝰ non ſunt coinquinati. virgines em̄ ſunt et ſequuntur agnum quocunqꝫ ie-rit. illum ſcilicet agnum qui occiſus eſt et lauit nos a peccatis ſanguine ſuo. ⁊ iſte agnus immaculatus filius ꝟginis eſt. et ergo merito habebit ipſa ſequētes. Et quoniā omnes iſte ꝟgines in gloria eternitatis ſequū-tur filium virginis qui eſt mediator inter deum patrem et peccatores. ergo merito autor orat vt ſancte virgines nos ꝓtegant ſuis precibus et defendant. ¶ Pro terminis nota. abductus abducta abductū eſt ꝑtici-pium preteriti temporis a verbo abducor deriuatum. quod componit̄ ab ab et ducor. Sed pediſſequa eſt nomen feminini generis et deriuat̄ ab illo nomine pes pedis. et ab illo verbo ſequor ſequeris. et eſt ancilla ſe-quens dominam ſuam

Sequitur textus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

Gaude celeſtis ¶ Iſta ſeq̄ntia decantatur in feſto ſanctaꝝ virginū. et p̄t diuidi in tres ꝑtes. Primo alloquit̄ ſcās ꝟgines ipſas ꝯmēdando. Scdo tangit qūo cuilibet virgini ſuſcepte in celū obuiare dꝫ chorus virginū et decātare xp̄o laudē. ibi Huic ſponſo. Tercio dirigit petitionē ad xp̄m ibi. ad talia tu nos gaudia. Dicēs p̄mo ſic. O (celeſtis ſponſa). i. o beata virgo (tu gaude). i. letare (que ingreſſa) ſcꝫ es id eſt que introiſti (iam). i. mō (tēplum). i. diuinā gl̄am (ſummi regis). i. omnipotentis dei (ducta). i. vocata (ad regale cōuiuiū). i. ad celeſte ꝯuiuiū (et mox). i. ſtatim (intratura ſecreta). i. archana (cubilis) id eſt regni celeſtis (manſura) .i. ꝑmanſura (ſemper). i. eternal̄r (ꝟgo) qꝛ (filius regis). i. dei oipotentꝫ ex iſtēs (amatoꝛ caſtitatis) .i. ꝟginitatꝫ (ſuat). i. retinet (locū pudoꝛis) id ē clauſtra pudicicie. Notandū circa l̄rām ꝙ ſancte ꝟgines merito debent gaudere. qꝛ meritū ꝟginale capit centuplū fructū. Eſt em̄ ꝟginitas theſaurꝰ q̇ ſi ſel̄ amiſſus fuerit recuꝑari non p̄t. et ergo dꝛ ꝙ ꝟginitas ſit recepta ad regale conuiuiū Licet em̄ aliqui in celo ineſtimabili gaudio fruuntur nunꝗ̄ tamen ad hoc ſpeciale ꝯuiuium virginale ꝓducuntur.

Gaude celeſtis ſpōſa ſummi regis iam templuꝫ ingreſſa ad regale iam conuiuium ducta Et mox intratura cubilis ſecreta ſemper v̄go manſura. Filius regis amatoꝛ caſtitatis ſeruat locum pudoꝛis.
Huic ſponſo venienti virgines omnes obuiate Ferte lampades iam ardentes in vaſis oleum ſimul deferentes. Et regium feſtinanter adoꝛnate thalamum Et regi regum decantate canticum ſolis virginibus decantandū. Ianua patet. que parate ſunt intrent. Cum ſponſus venit quis eum ſequi poſſit omnis virgo memoꝛ ſit

Huic ſponſo ¶ Hic autoꝛ tangit quomodo chꝛiſto ſponſo venienti obuiare debet choꝛus virginum. ⁊ decantare chꝛiſto laudem dicens. O (omnes ſctē virgines (obuiate). i. occurrite (ſponſo). i. chꝛiſto (venienti). ſ. de celo. ⁊ (ferte). i. poꝛtate (iam) id eſt iſto tempoꝛe (lampades ardentes) id eſt ꝯburentes. hoc eſt bona opera (deferentes) id eſt habentes (oleū). ſ. miſericoꝛdie (in vaſis) id eſt veſtris lampadibꝰ. Et (adoꝛnate) id eſt decoꝛate (feſtinanter regium thalamū). i. habitaculum omnipotentis dei (et decātate). i. laudē exhibete (canticum) id eſt carmē leticie (regi regū). i. chꝛiſto filio dei. ſ. quod canticum (decantandum eſt ſolis ꝟginibꝰ. Ianua regni) ſcꝫ celeſtis (patet) id eſt aperta eſt (intrent ſcꝫ ꝑ eam ad celeſtem gloꝛiam. ſ. virginis (que ſunt parate). i. electe (omnis virgo ſit memoꝛ). i. recoꝛdet̄ iſtius (cum ſponſus venit). i. intrabit regnum celoꝝ (quis) hominū (poſſit eum). ſ. ſponſuꝫ (ſequi). i. imitari

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

Ad talia tu nos gaudia perduc chriſte redemptoꝛ per te memoꝛ ſponſe iũges illi ſperantes in te.

Pſallat eccl'a mr̃ illibata ⁊ virgo ſine ruga honoꝛem hui⁹ eccleſie

¶ Notandũ. autoꝛ in lr̃a ponit quandõ ſilitudinẽ ꝙ regnũ celoꝝ ꝯpat̃ decẽ ꝟginib⁹. qꝝ q̇nqꝫ erãt prudentes ⁊ q̇nqꝫ fatue. q̃ ſil' vocate ſt̃ ad nuptias. prudẽtes acceperũt oleũ ſecũ cũ lãpadib⁹ et veniẽte ſpõſo doꝛmitauerũt oẽs. et media nocte clamoꝛ factus eſt. ecce ſpõſus venit exite obuiam ei. prudẽtes (q̃ oleũ habebãt) venerũt obuiã ſpõſo accẽdẽtes lampades ſuas. fatue nõ habenteo oleũ dixerũt prudentibus. date nobis de oleo veſtro qm̃ lampades nr̃e extiguunt̃. Prudẽtes rn̄derũt. ne forte nob ⁊ voƀ deficiat. ite poti⁹ ad vendẽtes ⁊ emite voƀ. Et interim ſpõſus venit ⁊ prudẽtes introierũt cũ eo ad nuptias et clauſa eſt ianua veniẽtes aũt fatue et pulſantes dixerũt. dñe aperi nob Rñdit ſponſus. amẽ amen dico voƀ neſcio vos. Nota per decẽ ꝟgines intelligitur eccleſia q̃ diſtunguitur ꝑ duos q̇narios ꝑ quinqꝫ ſenſus quos deus dedit vnicuiqꝫ. Q omnes acceperunt lãpades ſecũ ſ̄cat opa bona q̃ opate ſunt. ⁊ ꝙ fatue non habebãt oleum ſ̄cat ꝙ nõ queſiuerũt diuinã laudẽ. ſed exteri⁹ humanã laudẽ et ſponſo veniẽte oẽs doꝛmierũt. hoc eſt añ diẽ iudicij oẽs moꝛiemur ſed media nocte clamoꝛ fact⁹ eſt. ħ eſt in die iudicij ꝑ vocẽ tube ſonãtis oẽs ſimul reſurgem⁹. et tũc prudẽtes oꝛnabant lampades ſuas ꝑ ſecreta opa q̃ fecerũt et tũc fatue q̃ de opib⁹ bonis laudẽ hũanã ſumpſerũt non habentes oleũ. i. opus meritoꝛiũ dicẽtes. date nob. ⁊c. i. date tm̃ teſtimonium de nobis. qꝛ ſcitis ꝙ reputati eram⁹ beati mũdo. tũc prudẽtes dixerunt. ite ⁊c. q̄ſi dicerent nos nõ habem⁹ teſtimoniũ dare de veſtris ꝯſciẽtijs. vix em̃ poſſumus iudicare ꝯſcientias nr̃as. ite poti⁹ ad vendẽtes ⁊c. id eſt ad adultores q̇ ſolent fcã veſtra ꝯmendare. et interim ſponſus ſcilꝫ xp̄us venit reddens vnicuiqꝫ iuxta opera ſua. et virgines prudentes intrabunt cũ eo. i. hõies qui bene egerunt in hac vita. Tunc fatue clamabant. dñe aperi nobis fac nobis iuuamen. tunc xp̄us reſpondit. Amen dico vobis. qꝛ neſcio vos. quaſi diceret amplius nullam facio miſericoꝛdiã. ſed purã iuſticiam Sicq̊ fatue amiſerũt celeſtia regna ita ꝙ nullã miſericoꝛdiam ſunt conſecute. Tũc ibi. Ad talia ¶ Hic autoꝛ dirigit petitionẽ ad xp̄m dicẽs O (xp̄e redẽptoꝛ). i. liberatoꝛ. ſ. ꝑ ſanguinem tuũ (tu ꝑduc nos ad talia gaudia). ſ. ſempiterna (tu ſis memoꝛ ſponſe). i. eccl'e xpiane (ſperantes). i. ſpem firmam habentes (in te) id eſt in tua miſericoꝛdia (ꝑ te). ſ. xp̄m (iunges). i. aſſocias (illi). ſ. regno celeſti.

¶ Notãdũ au. ħ d̊t ꝙ xp̄s dꝫ ſaluare eccl'am ideo. qꝛ redemit eã ſuo p̄cioſiſſimo ſanguine. et illð dꝫ ſeruare in memoꝛiã ⁊ eccl'e dare vitã eternam qð det nobis ih̄s xp̄s filius dei viui in ſecula ſeculoꝝ amen. ¶ Tunc ibi Pſallat eccl'a. ¶ Hic autoꝛ deſcribit aliud canticũ in quo generaliter om̄ia cãtica ſeq̄ntiaꝝ claudunt̃. ⁊ eſt de dedicatõe templi. ⁊ inter alia cãtica obtinet vltimũ locũ. qꝛ hoc feſtũ nõ reſpicit determinatum temp⁹ anni. ſed in diuerſis locis ſub diuerſis tempoꝛib⁹ celebrat̃. et diuidit iſta

De dedicatione templi

ſeq̄ntia in tres ptes In pma pte hortat̄ pplz ad laudes decātādas in de
dicatōe temploꝝ. In ſcda pte ꝯpat templū nr̄m materiale ad tēplū ce-
leſtis patrie. In tercia deſcribit v̄tutes et effectus temploꝝ nr̄oꝝ ex iu-
bilatione dei ꝓuenientiū. ſcda ibi. hec dom⁹ aule. tercia ibi. hic noua ꝓ
lem. Quantū ad pmū dt ſic (Eccl'a) .i. tota xp̄ianitas exn̄s (illibata) .i.
immacula (mater ꝛ virgo) .ſ. florida ſine ruga) .i. ſine plica ſiue malicia
pctōꝝ (pſallet) .i. decantet (honorē) .i. reuerētiā (hui⁹ eccl'ie) .ſ. materia-
lis nouiter dedicate ¶ Notandū. Iohes ſcribit ca. i. Magiſter vbi habi
tas. vt ſunt v̄ba vocationis apl'oꝝ pncipaliū. q̇ cū ſeq̄rent̄ dn̄m ſtatim d
ei⁹ habitatione q̄ſierūt. Ubi nota ꝙ multiplex eſt habitatio di Prima
eſt in celeſtib⁹ ſiue in regno celoꝝ. vn̄ ps. Ad te leuaui ocl'os meos q̇ ha-
bitas in celis. ꝛ phs in libro de celo ꝛ mūdo dt. Q ḋ aūt ſurſnm ē habita-
culū deoꝝ eſt. Scda habitatio dei fuit in tabernaculo veteris teſtamēti
qḋ factū in exitu filioꝝ iſrl' de egipto. in q̄ credebat̄ in habitare dn̄s. nam
in eleuatōe centurij clamauenūt oēs. exurgat deus et diſſipent̄ inimici
eius. Tercia habitatio dei fuit vter⁹ v̄ginis gl'oſe. vt dr. Eccli. xxiiij. Qui
creauit me reqeuit in tabernaculo meo. q̄re btā v̄go tēplū dei appellat̄.
Quarta habitatio eſt ſanctuariū noui teſtamēti. in q̄ exercet̄ myſteriū
ſancte cōionis. vt habeat memoria dn̄ice paſſionis. Quinta habitatio
eſt aīa fidelis q̄ꝫ dn̄s inhabitat p grām. vn̄ apl's ad Chor. iij. Tēplū dei
ſanctū eſt qḋ eſtis vos. Sed de his q̇nqꝫ habitationib⁹ q̄rtū habitaculū
in hoc feſto recolit̄. in q̄ agit̄ tp̄s renouatōis. in quo templū materiale ad
laudē dm̄ eſt ꝯſecratū. Scdo nota. hec ſolēnitas ex antiquo tpe inchō-
ata eſt. nā multiplex legit̄ habitaculū ſiue tabernaculū. ſicut dicit apl'us
Tabernaculū pmū in quo erāt cādelebra aurea ꝛ mēſa ꝓpōnis. ꝛ h⁹ ta-
bernaculi pontifex fuit melchiſedech rex ſalē. cū abrahā reuerteret̄ a ce-
de acq̇ſita victoria cū magna ſolēnitate obtulit ei panē ꝛ vinū Scdꝫ ta-
bernaculū fuit in quo erat archa veterꝫ teſtamenti. q̄ cōtinebat tabulas
moyſi. ꝛ vrnā aureā ꝯtinentē māna ꝛ virgā aarō q̄ floruit. ꝛ habebat ve
lamen ꝛ cherubin obūbrātia. ꝛ hui⁹ autor fuit moyſes Terciū taberna-
culū edificauit ſalomon ex lapidib⁹ ſectis ſeu ſculptis ꝛ ornauit illud in
trinſecus auro mūdo. ꝛ iudas machabeus reuocauit ꝛ orauit faciē tem
pli coronis aureis. ꝛ edificauit altare dn̄o ꝛ fcā ē leticia magna. ꝛ celebra
uerūt edificatōes ꝛ renouatōes ſeptē dieb⁹. Ex q̄ ptꝫ ꝙ oēs hyſtorie ve-
teris teſtamēti erāt q̄ſi figure noui teſtamenti. q̄r oia tabernacula imple
ta ſtꝫ in noſtra ſcā eccl'a q̄ materialiter ꝯſtruit̄ in terris. ſed ſpūalr in celis
viuis ex lapidib⁹. vt dt Iohēs in Apoc. Uidi ciuitatē ſcām ihrl'm no-
uam deſcēdentē de celo a deo patam ſicut ſpōſam ornatā viro ſuo. ğ fi-
lij ſctē eccl'e digne colūt ſolēnitates ꝛ dedicatiōes domus dei. quā inha-
bitat dn̄s oim. de q̄ dedicatiōe pn̄s ſeq̄ntia eſt ꝯpoſita. Tercio nota. con-
gregatio fideliū dr mater illibata. q̄r pariet filios incorruptibiles. ip̄a em̄
obtinet regnum cū lampade ardēte celum ingrediens Ipa em̄ dr virgo
incorrupta. q̄r licet in principio fuit modica et puula ſoror noſtra vbera
non h̄ns quibus lactaret filios gratie. ſicut dicit gloſa ſup cantica canti
corum. ſed cum creſcebat confortabat̄ ambulans in timore dei ꝛ cōſola
tione ſpiritusſancti. ¶ Item pro terminis eſt notandū ꝙ illibatus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

tatum.eſt nomē adiectiuū a verbo libo deriuatū Item libo bas in vna ſ̄catōe idē eſt q guſto.inde libatus ta tum.i.guſtatus.inde ꝑ ꝯpōem illibatus idē eſt q non guſtatus ꝑ guſtū vel ꝑ aliquē ſenſum male ꝯcupiſcētie Sed ruga ruge eſt noⁿ ꝑme declinatiōis fe. gꝫ.i.plicatio cutis in frōte vel replicatio alicuiꝰ veſtimēti. Tunc ibi. Hec domus. ¶ Hic au. cōparat templū materiale ad eccl'am celeſtis curie dicens (Hec domus).ſcꝫ eccl'a materialis manufacta (ꝓbatur).i.approbat̄ (eſſe).i.fore (particeps.i.ſocia in virtute.aule celeſtis) id eſt regni celorum (in laude).i.in honore (regis celorū).id eſt omnipotentis dei (et cerimonijs) id eſt ſolemnitatibus factus cum candelis.

Hec domus aule celeſtis probatur particeps In laude regis celorum et cerimonijs Et lumine continuo emulans ciuitatem ſine tenebris Et corpora in gremio confouens animaruꝫ que in celo veniunt. Quam dextera protegat dei ad laudem ipſius diu.

Et ſcꝫ hec ſancta eccleſia (emulans).i.ſequens eſt (continuo lumine).i.bonis opibꝰ (ciuitatem).i.eccleſiam triumphantē ſiue regnuꝫ celoꝝ (ſine tenebris).i.ſine macula peccatoꝝ. Et (confouens) id eſt defendens (in gremio).i.in cimiterio vel in cuſtodia ſua (corpora).i.reliq̄as aiarum.ſcꝫ ſanctarū. que ſcꝫ anime (viuunt) ſcꝫ eternaliter (in celo) id eſt in celeſti regno (Quam).ſ.eccleſiā materialem (dextera).i.poteſtas ſiue diuina maieſtas dei oīpotētis (protegat).i.defendat (diu) id eſt longo tempore ad (laudem) id eſt ad honorem.ipſius.ſ. dei oīpotentis. ¶ Notandū hoc templū materiale cōpatur ad regnum celeſtis curie in tribꝰ Primo in exhibitione laudis.q2 ſicut angeli et ſancti in aula celeſti nunq̄ꝫ ceſſant laudare deum .ſic nos in eccleſia noſtra debemꝰ freq̄uēter laudare dn̄m.et ḡ dicit ꝓpheta in ps̄ In eccleſijs benedicite dn̄o Secundo ꝯpatur aule celeſti ꝓpter claritatem.q2 ꝯſtat q celū continet in ſe corꝑa lucida.ſ.ſtellas et planetas. de q̄ ſtella dt ꝯmētator ſtella ē deſtior ꝑs orbis.i.firmamēti.et in ſīlitudinē huius ponimꝰ in eccleſia noſtra lampades ardentes et candelas. ¶ Tercio cōparat̄ aule celeſti propter receptionē alterius partis cōpoſiti.nam cum homo morit̄ tunc templū celeſte recipit formā.i.ipām animā.ſed templum noſtrum materiale recipit alterā ꝑtem.ſcꝫ materiā puta corpus qd̄ in eccl'ia vel in cymiterio dicitur gremium eccleſie ſepelitur. ¶ Scd̄o nota q̄uis autor nō ponit hic plures in littera compationes ſimilitudinis.ſunt tn̄ plures Un̄ templum iſtud cōparatur aule celeſti ꝓpter p̄ſentiam dei. quia ſemper deꝰ preſentialiter eſt in regno celoꝝ. Item propter p̄figuratiōnē factam in viſione iacob qn̄ vidit ſcalam et cacumen eius celum tangens. et vidit angelos aſcendentes et deſcēdentes ꝑ eam dixit. Uere iſte locus ſanctus eſt. Ex iſto infert̄ q nulla eccleſia materialis edificat̄ niſi locꝰ iſte ſpecialiter fuerit a deo electus.et ergo dicit ps̄. hic habitabo quoniam elegi eā Item ex iſto quia templum noſtrum eſt tanquā oratorium vbi miſe-

ricordiā dei querentes poſſumus inuenire. Dñ in euangelio. Domus mea domus orationis vocabit̃. in ea omnis qui petit accipit. et qui querit in hoc tēplo vt eius miſericordiam ꝯſequi mereamur. quia dicit ps Qui veritatē ⁊ miſericordiam diligit deus. gratiam ⁊ gloriam dabit dominus et etiam vt poſt frequentationē huius templi celeſtem patriam valeam⁹ frequētare vbi eſt ſumma pax et iocunditas infinita. Unde ps. Quam dilecta tabernacula tua dñe virtutum concupiſcit et defecit anima mea in atria domini. Et alibi Ecce q̃ȝ bonū ⁊ q̃ȝ iocundum habitare frates in vnum ❡ Pro terminis nota particeps eſt nomen adiectm̃ oīs generis deriuatum a nomine pars ⁊ a verbo capio. Sed cerimonium eſt nomen neutri generis. ⁊ ſignificat laudem que exhibet̃ deo in accēſione thuris ⁊ candelarū. Sed emulus eſt ꝑticipiū a vbo deponētali emulor deriuatū Sed tenebre eſt nomē pluralis numeri feminini generis prime declinationis Nunc ibi Hic nouam prolem

Hic nouam prolem gratia parturit
fecunda ſpiritu ſancto. Angeli ciues
viſitant ſuos et corpus ſumitur iheſu
Fugiunt vniuerſa corporis nocua
Pereūt peccatrices anime crimina.
Hic vox leticie perſonat. Hic pax et
gaudia redundat. Hac domo trinita
ti laus et gloria ſemper reſultat

❡ Hic magiſter oſtendit effectum noſtre eccleſie ex diuina inhabitatione dicens (Gratia) ſcilicet dei (fecunda) id eſt fructuoſa vel fertilis ſpūſſcō. i. paradiſo (parturit) id ē generat (hic) id eſt in iſto templo (nouam ꝓlem) id eſt nouaȝ filiam ſcilicet per regenerationem baptiſmatis. (Angeli) id eſt exercitus angelorum (viſitant) .i. cuſtodiunt (hic) id eſt in iſto templo (ſuos ciues) id eſt beatus animas vel fideles homines. (Et corpus iheſu) id eſt ſacramentus altaris. ſcilicet conficitur in templo. et ſumitur ſcilȝ a fidelibus (Vniuerſa nocua). i. nociua omnia corporis. ſcilȝ humani (fugiuut) id eſt recedunt ſcilicet per ingreſſum. huius templi (crimina) id eſt peccata peccatricis (anime) id ē anime exiſtentis in peccatis amouent̃ ſcilicet per ingreſſum templi (hic) id eſt in illo templo (perſonat) id ē clamat (vox leticie) id ē predicatio eterne vite (hic) id ē in templo (redundant) id eſt ſuperfluunt (pax) ſcilȝ diuina et gaudia ineſtimabilia (hac domo) id eſt in hoc templo (reſultat) id eſt exhibeatur (trinitati) id eſt deo oīpotenti (ſemper) id eſt in omni tempore (laus) id eſt honor et (gloria) id eſt reuerentia ſumma. ❡ Notandum ſancti patres ſtatuerunt vt regeneratio fidelium (que fit ꝑ ſanctum baptiſma) fiat in facie eccleſie. quia in baptiſmate vetus homo exuitur ⁊ nouus induit̃. Hic eccleſia dicitur parere nouos filios ſpiritu ſancto fecundatos.

❡ Secundo nota ꝙ in conſecratione eccleſie expellitur omnis poteſtas maligni ſpiritus. Nam principes iubent̃ apire portas ſuas vt ingredia-

tur rex eterne glorie. et ſic angeli ſemꝑ aſſiſtunt in eccleſia vt orationes fidelium accipiāt de ore hominū ⁊ portēt in cōſpectu dei. quare dicit p̄s. In conſpectu angeloꝝ pſallam tibi. ⁊ alibi. Dirigatur domine oratio mea ſicut incenſum in conſpectu tuo. et hoc tangitur in ſecundo verſu. Angeli ciues ⁊c. ¶ Tercio nota, rex glorie ingreditur templum iſtud quando miſterialiter mactatur. ⁊ offertur in obligatione deo prī in ſpecie panis. de tali pane loquitur p̄s. Et panis cor hominis ꝯfirmet. Item nota in ſancta eccleſia eſt remiſſio peccatorum. vt legiť tercio Regum ꝙ cum Salomon cōſummaſſet beneficiū templi ſui declinauit genua ſua. et orauit dominū dicens. Domine ſi conuerſus fuerit populus et orauerit in loco iſto tu exaudies in celo domine. ⁊ ꝓpicius eſto ei. vnde templum dn̄i vocatum eſt vt in eo inuocetur nomen domini et peccata populi ex intceſſione ihu chriſti remittantur. ergo cantatur merito ſancti trinitati laus et glā ſempiterna. Amen.

Mittit ad virginem nō quēuis angelum ſed fortitudinem ſuam archangelum amator hominis

Mitte ad virginē Hic eſt aliud canticum et ſuperadditur ad laudem ⁊ reuerentiam b. virginis marie. et ſtꝫ plura cantica talia que per ordinem ſunt declaranda. Et diuidiť hoc preſens canticum principaliter in duas ptes In prima parte declarat annunciationē b. ꝟginis quomodo fuit ꝑ angelum ſalutata In ſecūda parte alloquitur pſonas que huic annūciationi affuerunt. ſecunda ibi. Exi qui mitteris. Prima pars diuiditur adhuc in duas partes In prima parte declarat quomodo ab iſto angelo et non ab alio fuit ſalutata. Scda ibi. Forte expediat dicens. Amator hōis. i. deus amans hominē (non mittit) . i. dirigit (quemuis angelum) . i. quemlibet nuncium ad virginem ſcꝫ mariam (ſed) pro tamen (ſuam fortitudinē archangelum id eſt gabrielem qui fortitudo dei interpretatur. ¶ Notandum ſcribiť in canticis canticorū. Introduxit me rex in celaria ſua et ordinauit in me charitatem. In quibus verbis b. virgo dupliciter commendat. Primo rōne obūbrationis ſpiritusſancti. cum d̄t Introduxit me deus ⁊c, Secundo ratione intime charitatis ibi ordinauit in me charitatem de primo dicitur in canticis. Sub vmbra illius quem deſiderabam ſedi. de illo d̄t beatus Grego. Beata virgo dilexit filium ex toto corde. i. dulciter. ex tota aīa ſua. i. ſapienter. ex tota mente ſua . i. memoriter ex omnibus virib⁹ ſuis. i. fortiter Unde et filio ſuo in morte firmiter adheſit. q̄re btā virgo pluribus rebus comparatur ſcꝫ aurore lune. et ſoli. et caſtroꝝ aciei. Omnib⁹ em̄ neceſſariū eſt preſidium. nondum conuerſis ad fidē eſt luna quia eoꝝ mortem ſue luce miſerationis illuſtrat. incipientibus aurora ad bene agendum eos paulatim informans. proficientibus et ꝑfectis eſt ſol dum eos exemplo ſue puritatis irradiat. impugnantibus a dyabolo eſt quaſi caſtroꝝ acies dum eos ab inſidijs eius protegat et liberat. quamuis ſic om̄es pie viuentes tuti ſunt ꝟtutes virginis glorioſe Ideo ſeq̄ntia in laudem ⁊ gloriam ei⁹ eſt cōpilata ¶ Pro terminis no-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

ta q̃nis eſt nomē habens ſecūdam declinationem ꝓnominis. ⁊ compo‑
nitur a nomine quā et a ſyllabica adiectione vis. Tūc ibi. Fortez ex‑
pediat. ¶ Hic autor reddit rationes q̄re deus miſit archangelum di.
Propterea miſit deus gabriel fortitudinem dei. vt archangelus gabriel
(expediat. i. annūciaret ⁊ exponat (fortem nuncium). i. filium dei (ꝓ no
bis. ſ. hōib9. ſ. qui pro nobis miſſus eſt a patre in hūc mundum (vt) ſcilz

> Fortem expediat pro nobis nunciū
> nature faciat vt preiudiciuz in partu
> v̄ginis. Naturam ſuperat natus rex
> glorie regat et imperat vt zima tollit
> ſtorie de medio Supbientium terat
> faſtigia colla ſublimium calcet vi pro
> pria potens in prelio. Foras eijciat
> mūdanum principem matrē𝑞3 faciat
> participem patris imperij

fortis nunci9. ſ. filius dei
(faciat p̄iudicium). i. p̄‑
cedens iudicium (natu‑
re). ſ. humane (in ꝑtu v‑
ginis) ſcz marie (rex glo
rie). i. xp̄s filius dei (na‑
tus). i. genitus. ſuperat)
. i. excedit (naturam) ſcz
oēm. ſ. q̇ (regit). i. guber‑
nat. ſ. omnia. et (impat)
. i. p̄cepit. ſ. omnib9 vel im
perium tenet (vt tollat)
. i. remoueat (zima) id eſt
fermentum (ſtorie) id eſt
immundicie (de medio
ſcz mundi (et texat) id ē
conterat (faſtigia). i. te‑
dia (ſupbientiū. et rex glorie (potens). i. valens (in p̄lio) id ē in bello (cal
cet vel calcās eſt (colla). i. capita (ſublimiū). i. ſupbientiū (ꝓpria vi). i.
virtute et poteſtate (eijciat) i. expellat (mūdanū principē). i. dyabolum
(foras q3). ꝑ et (faciat matrē. ſ. mariā ſecum. id eſt in ſe (ꝑticipem partez
capientez (imperij). i. regni (patris). ſ. celeſtis ¶ Notandum beatus
gregorius dicit ſuꝑ hoc euāgelium. Miſſus eſt angelus gabriel ad ma‑
riam ymo neceſſaria fuit vt iſte angelus q̄ui fortitudo dei interpretat̄
ad virginem mitteretur de qua rex fortiſſimus naſceretur quia docuit
vt fortis fortem preconizaret. Nam ſ̄m ph̄m. Omne ſimile applaudet
ſuo ſimili. ¶ Sc̄do nota autor in hac ſententia declarat fortitudinem
dei eſſe manifeſtā in ſex. Primo in tranſgreſſu curſus natural̄. Jpe em̄
in ꝑtu ſuo fecit nature p̄iudiciū videlicet vt virgo pareret. Hec em̄ forti
tudo p̄figurata fuit ꝑ portam ezechielis que ſemꝑ clauſa permanſit. Se
cundo paret fortitudo dei in purgatione peccatorum. quia potens deus
ſoluere erat debita que dudum fuerūt humano generi affixa. et hec for‑
titudo diſignata eſt in Apoc̄. vbi dicitur. Dignus eſt dominus accipe‑
re librū et aperire ſingnacula eius Et ergo dicit beatus Auguſtinus
ꝙ deus videns vicium cōtra deuz in humana natura ſibi voluit homo
ↄtra naturā. Tercio fortitudo ei9 p3 in hoc ꝙ cōtriuit ſupbientes et faſti
dioſos. quod prefiguratum eſt in libro Macha. quando iudas machabe
us cum parentibus et filijs iſrahel magnam multitudinem paganoruz
occidit. Ipſe namq3 chriſtus eſt iudas machabeus qui ſua virtute
omnes ſuperbientes contriuit. Juxta illud. Depoſuit poten

tes de ſcde.⁊ ꝗ̄ dt p̄s. Vn̄z formidabūt aduerſarij ei⁹. Quarto on̄dit̄ for
titudo dei in colliſione ſublimiū q̄ pfigurata ē in li. Regū. vbi dauid go
liam interfecit. vn̄ dauid manu fortis interp̄tat̄. per quē xp̄s intelligitur
qui ſupauit glā z. i. oēs hōies ſublimes in ptinatia cordis proteruientes.
et ergo dr Prouer. ix. Sapiētia edificauit ſibi domuz et excidit colūnas
ſeptem. per quā ſubdit ſibi gentes ſupborum et ſublimiū. Et hanc materi
am au. tangit in lr̄a. Quinto fortitudo dei ptz p victoriā quā fecit qn̄ in
ligno crucis triūphauit. de quo dt Ambro. Autor pietatis in cruce pen
dens in ſecularib⁹ negocijs pietatis diuidebat pſecutionem ap̄lis pacē

Exi qui mitteris hec dona diſſere re
uela veteris velamen littere v̄tute nū
cij. Accede nuncia dic aue cominus
dic plena gratia dic tecum dominus
et dic ne timeas Virgo ſuſcipiēs dei
depoſitum in quo perficiens caſtum
propoſitum et votum teneat

diſcipulis corpus iudeis
patri ſpm̄ virgini para
nymphū lotroni paradi
ſuz pctōrib⁹ infernū cru
cē xp̄ianꝫ penitētib⁹ veni
az ꝯmēdat ⁊ hec erat for
tiſſima victoria. tūc ine
numerabilē mltitudinē
dyabolorum deuitet. Sex
to ptz eius fortitudo rōe
aſcenſionis. qr proprium
corpus de virgine ſump
tuz ſup omnes celos col
locauit, ⁊ poſtmodū matrē ſuā circa ſe ibidē collocauit ¶ Pro terminis
nota. ſyma ſm aliquos fuit noⁿ tercie declinatōis neutri generis et de
clinabat̄ ſyma atis. Sed ſm modernos eſt pme declinatiōis. et declinat̄
ſicut paſca. Sed expedit eſt v̄bū tranſitm̄ quarte ꝯiugationis. ⁊ ſcat ali
quē in negotio certificare. ⁊ tranſponit̄ hic pro ꝓmittere. Sed ſupbiens
eſt pticipiū deriuatum a verbo ſuperbio quod eſt ſimplicis figure. Sed
eijcio eſt verbū tranſitm̄ compoſitum ab e et iacio deponendo a.
Tunc ibi. Exi qui mitteris. Hic autor alloquitur perſonas que in an
nunciatōe fuerunt pn̄tes. Nam ibi fuit xp̄s tanq̄ꝫ a parte miſſus ibi eti
am fuit angelus tanq̄ꝫ ſalutans. ibi fuit virgo maria tanq̄ꝫ ſalutata. Et
diuiditur in duas partes. In pma facit quod dictum eſt. In ſecunda
ſpecialiter commendat beatam virginem Scda ibi. Audit et ſuſcipit
dicens pmo ſic. O gabriel (tu exi). ſ. de celo ⁊ veni (qui). ſ. gabriel (mit
teris). ſ. a deo tu (diſſere). i. ediſſere, et expone (hec dona. ſ. incarnatōnis
filij dei. ſcz et tū (reuela) id ē manifeſta (velamen) id eſt tegmen (vete
ris littore) id ē veteris teſtamenti (virtute) id eſt per v̄tutem (nuncij)
id eſt filij dei miſſi in huncmundū (Accede) ſcilicet gabriel. id eſt ap p
pinqua (nuncia) id eſt annuncia. ſcilicet filium dei. Tu (dic aue) id eſt
ſis ſine ve (cominus) id ē prope (tu dic plena) id eſt repleta (gratia) ſcz
diuina (tu dic dominus) id eſt filius dei (iheſus ſcilicet ſit tecum. ⁊ dic
ſcz o v̄go maria (ne timeas virgo) ſcilicet maria. ſcilicet (ſuſcipiens) id
eſt accipiens (depoſitum) id eſt theſaurum. ſcilicet filium dei ſcilz p̄ris
(in quo) ſcilicet depoſito perficiens. ſcilicet eſt. id eſt complens (caſtum

ꝑpoſitum) id caſtam intentionem (ac teneat) id eſt ſeruat (votum) id
eſt deſiderium ſcilicet caſtitatis ¶ Notandum in littera autor alloqui
tur tres perſonas qui fuerũt in annunciatione beate virginis Sub iſto
dt beatus Gre. ꝙ ꝓpterea tres ꝑſone fuerũt vt teſtimoniũ incarnatio-
nis poſſet verificari. quia in numero duoꝝ vel triũ ſtat omne teſtimoni
um. Scdo nota autor in littera tangit totam materiam annũciationis
quia cum angelus miſſus eſſet ad virginem mariam in ciuitatem dixit
ad eam Aue gracia plena dñs tecum. benedicta tu in mulieribus Ecce
concipies et paries filium et vocabis nomen eius iheſum Tunc reſpon
dit. Quomodo fiet iſtud, quoniã virum nõ cognoſco. Reſpondẽs aũt
angelus dixit. Ne timeas maria ſpirituſſcũs ſuꝑueniet in te et virtꝰ
altiſſimi obũbrabit tibi. Tunc dixit beata virgo Ecce ancilla domini
fiat mihi ſm verbum tuum. In his vbis creditur beata virgo filium
concepiſſe. ¶ Item nota dicitur in lr̃a ꝛ votum ne timeas. Vñ dicit be
atus Gre. ꝙ duplex fuit votũ beate virginis. vnum in corde. reliquum
in voce. Beata virgo votum fecit in templo ꝙ virginitatẽ ſuam vellet
deo conſecrare. propter hoc ſacerdos templi fuit anxiatus. quia in vete-
ri lege matrimoniũ preferebatur virginitati. Sed quia votuꝫ vouerat
conſiderauit hoc non eſſe frangendum. Sed ſecundũ votuꝫ fecit cum
ore. quando cum viro ſuo Joſeph. caſtitatem conſeruandam promiſit.
Item nota ex quo hic fit mentio de angelica ſalutatione tunc eſt ſcien
dum ꝙ angelus in ſalutatione beate vͥginis marie ſex fecit Primo re
uerenter eam ſalutauit dicens. Aue gracia plena dominus tecum ꝛc.
Secũdo excellenter eam commendat dicens. Benedicta tu in mulieri
bus ꝛc. Tercio eam dulciter commendat dicens. Ne timeas maria.
Quarto legationem ſuam diligenter compleuit dicens. Ecce concipi
es et paries filiũ. Quinto modum legationis ſue diligenter compoſuit
dicens. Spirituſſanctus ſuperueniet in te et virtus altiſſimi obumbra-
bit tibi. Sexto puerum naſcendo commendat et deſcripſit dicẽs Ideo
ꝙ ꝛ quod ex te naſcetur ſanctum domin: vocabitur. Item nota Iſta
oratio que dicitᷣ angelica ſalutatio tres habet partes Primam partem
incipit angelus gabriel. Aue gratia plena dominus tecum benedicta
tu in mulieribus Secundam partem appoſuit elizabeth dicens Et be
nedictus fructus ventris tui. Terciam partem adiunxit eccleſia ob re-
uerentiam beate virginis apponens hoc nomen maria ¶ Item nota
iſta angelica ſalutatio commendabilis redditur ex quatuor. Primo ex
autoritate illius a quo miſſa eſt. ſcilicet a deo. Secũdo ex nuncio ꝑ queꝫ
tranſmiſſa eſt. quia per angelum gabrielem. Tercio per perſonam ad
quã tranſmiſſa eſt quia ad beatam virginem mariam Quarto ꝑ mo-
dum commendationis. angelus eñi ſalutando ipſam mariam triplici-
ter commendauit. Primo penes gratiam conuerſationis dicens gratia
plena. Secundo penes excellentiam contemplationis dicens dominꝰ
tecum. Tercio penes prerogatiuam gratie ſingularis dicens. Benedi
cta tu in mulieribus. ¶ Pro terminis nota. Differo eſt verbum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

tranſitiuū tercie coniugationis. et ſignificat manifeſtare. Itē differūt cominꝰ ꝛ eminus. Vnꝰ. Eminus ad longe. ſz cominꝰ ad ꝑpe ſpectat.
¶ Tunc ibi. Audit et ſuſcipit. Hic autor commendat beatam ꝟginem in ratione credulitatis dicēs (puella) id eſt virgo maria (audit et ſuſcipit) id ē percipit (nuncium) id eſt annunciationem angelicā (credit. ſcz ꝟbis angeli (et) id eſt etiam (pariet) id eſt gignit (filium) ſcilicet ſuum ihesum chriſtū (ſed) pro tamen (admirabilem) ſcilicet nominatū (Con-

Audit et ſuſcipit puelle nuncium. credit et concipit ꝛ parit filiuz ſed admirabilem Conſiliarium humani generis et deum fortium et patrem poſteris in fide ſtabilem. Cuius ſtabilitas nos reddat ſtabiles ne nos labilitas mundana labiles ſecū precipitet. Sz dator venie confeſſa venia per matrē gracie obtenta gratia in nobis habitet. Qui nobis tribuat peccati veniam reatus diluat et donat patriam in arce fidelium.

ſiliarium humani generis) id eſt xpianorū. et deum fortium. ſcz. hoim (et ſtabilē) id eſt firmū (patrē poſceris) ſcz ſucceſſoribus (in pace). i. in tranquilitate. (Cuius) ſcilicet patris (ſtabilitas) id eſt firmitas (reddat) id eſt dat (nos) ſcilz homines (ſtabiles). id ē fortes (ne) id eſt vt nō. mundana labilitas) id eſt inſtabilitas (precipitet) id eſt cadere faciat). ſ. nos (labiles). i. inſtabiles homines (ſecū). i. cum ſe. hoc ē cum mundana labitate. (Sed) ꝓ tñ (dator) id eſt tributor (venie) id eſt indulgentie (habitet) id eſt inhabitet (nobis) ſcz hominibus (cōfeſſa) id ē data venia (ꝑ matrē) id eſt ꝑ mariā. ꝛ hoc obtenta. i. conſecuta (gratia) ſcz diuina (Qui tribuat. i. donet (nobis veniā). i. indulgētiā (peccati (diluat). i. deleat (reatus) id ē peccata (ꝛ donat) id ē dat. ſcz nobis (patriaz . i. eternā vitam (in arce) id eſt in ſummitate (ſiderum) id eſt celi.
¶ Notandum autor in littera tangit duo. Primo promptitudinē credulitatis glorioſe virginis marie que ſtatim credidit auditis verbis angeli domino. et ergo dicit beatus Gregorius. Beata es dei genitrix virgo maria que credidiſti domino. qm̄ ꝑfecta ſunt in te que dicta ſunt tibi. Itē Bernardꝰ Maria ꝙ credidit ſaluatorē mundi cōcepit. Secundo tangit hic mirabilis oꝑatio ihu xpi. Vn̄ ipſe deus legit eſſe mirabilis in ſanctis ꝛ hominibꝫ In ſanctis. qꝛ ꝑ eas multas oꝑatōes miraculoſas ꝛ ꝟtuoſas fecit ſicut dicitur in euangelio. Signa aūt eos qui crediderint hec ſequentur in nomine meo etiam ſerpētes tollant. ergo dicit ps. Mirabilis deus in ſanctis ſuis. Secundo eſt mirabilis in hominibus

De beata virgine

Un̄ legit̄ de q̄dā ep̄o quē dyabol⁹ ſepe tēptauit q̇ tandē mulieres cepit et ep̄m in ɔfeſſorē elegit dicēs ſe eſſe ꝟginem caſtam. ꝛ ꝑptere a de parē tib⁹ receſſiſſe. qꝛ noluit deſponſari. ſed ꝟginitatē ɔſeruare. quē ep̄s inui⸗ tauit. ꝛ dū in mēſa ſederet cū ceteris ſacerdotib⁹ ep̄s equaliter temptati onem dyaboli ſꝫm ɔcupiſcentiā exarſit. quod intelligens angelus dm̄ in

Letabūdus exultet fidelis cho rus allelupa. Regem regum in tacte ꝓfudit thorus res mirāda. An gelus conſilij natus eſt de virgine ſol de ſtella: Sol occaſum neſciēs ſtella ſemper rutilans ſemper clara.

baptiſmo ei deputatus formā peregrini accepit ſtās ante ianuam epi pe⸗ tijt intromitti. qđ audi⸗ ens dyabol⁹ dixit. Non intromittat̄ niſi quoddā enigma rarum diſſoluat qđ cū oīb⁹ placeret. dixit diabol⁹ miniſtro. Dic ei qđ dicat vbi terra ſit alti or celo. qđ cū miſter dixiſ ſet angelo Angelus r̄n̄dit. vbi xp̄s hūanitatē ſumptā de ꝟgine ſup̱ oēs celos tanq̄ꝫ ꝑegrinā collocauit. qꝛ carnis locus proprie eſt terra. qđ cum dm̄ audiuiſſent mirabāt̄ de ſbtili r̄n̄ſo. Dem̄ dixit diabol⁹. dicat ꝛ nobis vbi deus fecit maximū miraculū. Ad qđ angelus r̄n̄dit in facie hōis. qꝛ peruo ſpacio tot figuras ſpēales depinxit. vt in toto mūdo non repiunt̄ duo hōies oīno ſiles in facie. qđ cū dm̄ audiuiſſent magꝫ mirati ſtꝫ de r̄n̄ ſo. Dyabolus r̄n̄dit. qꝛ tāte ſapie eſt iſte ꝑegrinus dicā ſibi occultū enig ma qđ ſi ſoluerit intromittat̄. Dicat ḡ nobis q̄ eſt diſtātia ſummi throni ad ꝓfundū inferni. Ad qđ angel⁹ r̄n̄dit Altitudinē celi nemo dinume⸗ rare pt. ſed h̄ q̇ queſtionē facit ꝑ ſe tm̄ ſpaciū dimēſus eſt. ſ. cū lucifer ꝛ ſo⸗ cij qui a celſitudine throni vſqꝫ ad ꝓfundū inferni ꝓiecti ſunt. qđ audiē tes dn̄i ſigno crucis ſe munierunt. Et dyabolus perturbatus fraudib⁹ ſuis cum magno rugitu diſparuit et receſſit. Ecce in ſecundo enigma⸗ te patet quod dictum eſt ꝙ deus eſt mirabilis in hominibus.

¶ Pro terminis nota. nuncium eſt nomen neutri generis ꝛ dicitur ſer mo prius non auditus quem aliquis nuncius exponit. Sed poſterius a um. eſt nomen adiectiuum idem ꝙ vltimus deriuatum a ly poſt

¶ Tunc ibi. Letabundus exultet ꝛc.

Letabundus exultet. Hic iā autor deſcribit aliud cāticū ob lau dem et reuerentiā ꝟginis marie ɔpilatum. ꝛ diuidit̄ in tres ꝑtes In prima ɔmendat beatā ꝟginem hortando ppl̄m ad laudem ei⁹. In ſcđa ꝑte ɔmendat beatam virginem hiſtorice In tercia ꝑte commēdat eā ꝓphetice. ſcđa ibi. Sicut ſidus. tercia ibi. Iſaias cecinit di. (Fidelis chorus). i. turba fideliū (exultet). i. gaudet (letabundus). i. ſilis letanti (alleluya). i. patri et filio et ſpiritui ſancto. Uel ſic Fidelis chorus leta⸗ bundus exultet. id eſt decantat alleluya. id eſt illud canticū leticie. ſ. eſt (mirāda) id eſt mirabilis res (thorus) id eſt lectus (intacte). ſ. virginis marie (ꝓfudit). i. genuit (regem regum). i. xp̄m dominū (Angelus cō⸗ ſilij). ſ. magni. xp̄us (eſt natus) id eſt genitus (de virgine). ſ. maria (ſol) id eſt xp̄s qui eſt verus ſol. ſ. qui eſt natus (de ſtella). ſ. maris. id ē de Ma

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

ria vgine (Sol.i.xp̃s (nesciẽs).i.ignorãs (occaſum.ſ.ſic ꝑpetue (eternitatis ſtella.ſ.eſt (ſp̃).i.omi tp̃e (rutulãs.i.ſplendens (ſp̃.i.in omni tempore.(clara).i.lucida ⁊ fulgida. ¶ Notandum ſymeon ad laudẽ glõſe virginis dixit hec vba. Adorna thalamũ tuũ ſyon. In quib⁹ verbis btã vgo dupl̃r ↄmendat. Primo rõne vite pacifice dũ dr̃ thalamũ. Secundo ratione ſpeculationis cũ dr̃ ſyon Circa pmũ nota ꝙ thalamus hꝫ q̇nqꝫ cõditões q̇b⁹ vterus beate virginis thalamo ↄꝑat. Eſt em̃ q̇etus ſecutus mũdus clauſus ⁊ ornatus ibi etiã cuſtodienda reponunt̃.ſic vterus virginis glorioſe fuit quiet⁹ Angelus em̃ in annuntiatiõe nõ inuenit eam in ſtrepitu mũdi.ſed in q̇ete thalami Etiã fuit ſecur⁹.q2 ſecura fuit qñ dixit qũo fiet iſtud qm̃ virũ nõ cognoſco. Itẽ mũdus caſtitate corporis et integritate mẽtis. Itẽ fuit ornat⁹.vñ p̃s Aſtitit regina a dextris tuis in veſtitu deaurato circũdata varietate Item fuit clauſus.vñ Ezechie.xliiij. Hec porta clauſa manet. Et alibi vgo in ꝑtu. vgo añ ꝑtũ.et virgo poſt ꝑtũ. Itẽ in cãticis. Ortus ↄcluſus eſt dei genitrix. Itẽ ibi reponũtur cuſtodienda.vñ in euan. Maria conſeruabat oĩa vba hec conferens

Sicut ſidus radium profert virgo filiũ pari forma. Neqꝫ ſidus radio neqꝫ virgo filio ſic corrupta. Cedrus alta libani conformat̃ yſopo valle noſtra Verbum ens altiſſimi corporali paſſum eſt carne ſumpta.

in corde ſuo. Ecce qualiter thalam⁹ ornatus eſt oĩm virtutum varietate Scd̃o btã vgo commendat̃ rõne ↄtẽplatiõis vel ſpeculatiõis. Circa nota ſyõ interp̃tat̃ ſpeculatio ſeu ſpeculum. quia ſicut mulieres in ſpeculo vultus ſuos aſpiciũt ſic anima fidelis ſp̃ debet inſpicere vitã et conuerſationem beate virginis. vñ quadruplex eſt ſyon. ſcꝫ virginitatis.vñ p̃s.in ꝑſona beate virginis marie dicit. nunquid ſyon dicet homo et homo natus eſt in ea ⁊c.ſic eſt anima fidelis.vñ p̃s Benigne fac domine in bona voluntate tua ſyon.i.in anima fideli. Item ſacramentalis ſcꝫ eccleſia militans.vñ p̃s. Te decet hymnus deus in ſyon Itẽ ſupceleſtis.i.regnum celoꝝ.vñ p̃s. Videbit̃ deus deorum in ſyon. id eſt in regno celoꝝ. Tũc ad ꝓpoſitũ dic ꝙ btã vgo dr̃ ſyon et cõtẽplata eſt tantas vtutes q̇bus thalamo cõꝑatur. Ideo hec ſequẽtia in laudeꝫ eius et honorẽ eſt ↄpilata. ¶ Pro t̃minis nota Letabũdus eſt nomẽ adiectiuũ deriuatũ a vbo letor aris.et ꝑcat ſimilitudinẽ letãdi. vñ⁹ Oſus plenũ notat.bũdus ſimilat.bilis aptat. Sed occaſus eſt no[u] quarte declinationis maſ.generis deriuatum a verbo occido.ꝑut componit̃ ab oc ⁊ cado mutando b in c.

Sicut ſidus

¶ Piciam au.compat beatã virginẽ ad radiũ ſolarẽ cõmendando eam ꝓphetice dicens (Sicut ſidus).i.ſol (profert) id eſt producit (radium) id eſt ſplendorem (pari forma).i.ſimili mõ (virgo) ſcilꝫ maria.ſ.profert (filiũ).ſ.ſuũ ſcꝫ xp̃m (Neqꝫ) id ẽ nõ (ſidus) id eſt ſol (fit corrupta) id eſt violata (radio).i.ſplendore (neqꝫ vgo) ſcꝫ maria fit corrupta id eſt violata (filio).i.xp̃o (Alta cedrus).id eſt talis arbor (xp̃us libani).i.illius

montis ꝯformatur.i.coaptat̄ (yſopo) .i. tali herbe.ſ. marie valle noſtra .i.in hoc mūdo(v̄bū.i.filius dei (ens).ſ.exiſtēs altiſſimi.i.dei (eſt paſſuz id ē crucifixum.et hoc (ſumpta corporali carne).i.humanitate

¶ Notandū au.in lr̄a tangit duplicē ꝯparationem. Primo comparat btām v̄ginē ſoli iuſticie. q̄ ſicut ſol emittit radios ſuos et tn̄ non corrū‑pitur Sic beata virgo genuit xp̄m et tamen manſit incorrupta. Itez alia eſt ꝯpatio.q̄ ſicut ſplēdor ſolis ꝑtranſit vitrum.et tn̄ nō leditur nec offendit ſic xp̄s ꝑtranſiuit vterum beate virginis que tamen manſit incorrupta. Item alia ꝯparatio ſicut ſol emittit ſplendorem ſuum ſuper ſtercora ⁊ inquinata.⁊ tamē ex reuerberatione nō ſordidatur. Sic bea‑ta virgo maria genuit filiū.et tamen pariendo manſit incorrupta. Itē alia ſimilitudo ſicut ſol emittit ſplendorē ſuū ſuper bonos et malos.ſic btā v̄go peperit filium vt eſſet redemptor bonorū ⁊ malorum. Secūdo autor comparat cedrum ad yſopum . et hoc ꝑ natiuitatem xp̄i iheſu.q̄ xp̄s in eo q̄ erat filius dei ip̄e aſſimilatur cedro ꝓpter altitudinē. q̄ nulla arbor creſcit in maiorem altitudinem q̄ cedrus. Sed per paſſionem aſſimilatur yſopo. Vn̄ Iſopus eſt herba creſcens in vallibus.per hoc deſignatur paſſio chriſti. quam ſm carnem hic in mūdo ſuſtinuit tanq̄ in valle miſerie que fuit ei nimis amara. Unde di‑citur in paſſione domini ego quidem plantaui te vineam meam ſpecioſiſſimam et tu fcā es mihi nimis amara

Eſaias cecinit ſynagoga meminit nunq̄ tamē deſinit eſſe ceca. Si non ſuis vatibus credat vel gentilibus ſibillinis verſibus hec predicta.

¶ Pro terminis nota.Cedrus eſt nomē ſecūde decli‑nationis ⁊ eſt quedam ſpecies arbor̄. Sed libanus eſt ꝓprium nomen montis.Sz iſopus eſt herba amari ſaporis. Et dr̄nt yſopus et eſopus. vn̄ Iſopus eſt herba.ſed eſopus dat bona verba.Sed ens ponitur ꝑti et formatur a verbo ſum Tunc ibi. Eſaias cecinit ¶ Hic autor cō‑mendat btām v̄ginem ꝓphetice hortādo ppl̄m ad fidem xp̄ianā dicēs. (Eſaias) ꝓpheta(cecinit).i.ꝓphetauit.ſ. xp̄m naſciturum (ſynagoga) id eſt ꝯgregatio iudeorum vel iudea (meminit) .i.recordatur (tamen) ꝓ certo.ſed (nunq̄) id eſt nullo modo (deſinit) .i.deſiſtit (eſſe ceca) id eſt incredula ⁊ infidelis (Si nō credit) id eſt confidit(ſuis vatibus) id eſt prophetis(vel gentilibꝰ) ſcilicet vel(ſibillinis verſibꝰ) id eſt verſibus ſibille.ſ.(credat hec predicta) ſcz que ſunt ꝓphetizata ꝑ Eſaiam.(O infelix) ſcilz ſynagoga(ꝓpera).i.feſtina(crede) id eſt confide (vel vetera) id eſt peri (O miſera gens) id eſt iudaica gens (cur) .i.quare (damna‑beris) id eſt vis damnari (Tu conſidera) id eſt inſpice (natum) id eſt chriſtum(quam littera) id eſt theologia(docet) id eſt teſtatur(puerpe‑ra).i.btā v̄go maria(genuit) id eſt peperit(ip̄m) ſcz xp̄m iheſum.

¶ Notandū autor tangit hic in littera triplicē ꝓphetiam per quaz na‑tiuitas chriſti eſt ꝓphetizata. Primo tangit prophetiam Eſaie.in quo dicit.ecce virgo concipiet et pariet filiū.et voca.⁊c. Unde huic prophe‑

tie credere noluerunt.et ideo hoc articulo iudei hodie dam̄nātur Secū do tangit prophetiam balaam qui fuit gentilis cuius aſina perhibet̄ fuiſſe locuta. Ille dixit orietur ſtella ex Iacob et conſurget homo de iſrahel. Tercio tangit prophetiam ſibille que dum venit ad regem ſalomonem volens ab eo audire ſapientiam debuit tranſire fluuium circa piſcinam ꝓbaticā vbi lignum quoddam in tranſitu fuit poſitum que dū videret lignum noluit pertranſire lignum nec pedibus conculcare. Sed prophetauit ꝙ in hoc ligno eſſet paſſurus rex regum dominus dominantium.ergo autor in littera dicit ſi iudei noluerunt credere ꝓphetijs iudeoꝝ ſeu ſuis prophetis . credant tamen prophetijs gentilium qꝛ eius incarnatio non ſolum a iudeis . ſed etiam a gentilibus eſt prophetizata Secundo nota.autor hortatur populum infidelem ad fidem ad inſinuandum ꝙ fides eſt multum neceſſaria ad eternam ſalutem. Et diffinitur ſic ſꝫm Iſidorū. Fides eſt qua veraciter credimus illō quod nequaꝙ̄ videre ſolemus Item beatus auguſtinus. Fides eſt iuſticie fundamentum purgās a peccatis . mentes illuminans.homines reconſilians . ſpem future remunerationis inſpirans Et dicit beatus auguſtinus alibi. Beatior fuit maria fidem profitendo quam carnem chriſti concipiendo. ¶ Pro declaratiōe terminoꝝ nota. Synagoga dicitur conuentus iudeorum. Meminit eſt verbum defectiuum habens ſub voce preteriti ſignificationem preſentis et preteriti. Sed deſino eſt verbum abſolutum tercie coniugationis compoſitum a de et ſino .⁊ habet deſini vel deſij in preterito perfecto indicatiui et ſignificat ceſſare. Sed ſybillus ſybilla ſybillum eſt nomen adiectiuū a proprio nomine ſybilla Sed puerpera eſt nomen adiectiuum mobile et ꝙ tamen in maſculino genere ſꝫm naturam puerperus non dicitur quamuis voce formari poteſt. Ex iſto patet ꝙ aliqua nomina ſunt defectiua ſꝫm curſum nature.

Infelix propera crede vel vetera cur damnaberis gens miſera. Natum conſidera: queꝫ docet littera ipſuꝫ genuit puerpera maria

Verbum bonū et ſuaue perſonemꝰ illud aue . ꝑ quod xp̄i fit conclaue virgo mater filia. Per quod aue ſalutata mox ꝯcepit fecundata v̄go dauid ſtirpe nata inter ſpinas lilium.

Tunc ibi ¶ Verbum bonum ⁊ ſuaue)

¶ Quoniam ipſa beatiſſima et omni honore digniſſima virgo maria multiplici laude condigna probatur . ergo autor deſcribit aliud canticū in laudem beate virginis marie compoſitum per quod docet nos ſalutare beatam virginem mariam angelica ſalutatione, Et diuidit in du

os ꝑtes ꝑncipales. In ꝑma ꝑte hortat̃ nos ad ſalutandū btām virginez
In ſcda ꝑte ponit ſalutatões quib⁹ debem⁹ ſalutare ꝟginē glorioſam.
ſcda ibi. Aue veri ſalomonis dicens ꝑmo ſic. Nos xp̄iani (ꝑſonem⁹).i.
decātem⁹ (illud ſuaue aue).i.illud ſuauiſſimū et dulce aue ⁊ bonū ꝟbū
.ſ.(aue).i.bonā ſalutatõez ꝑ qd̓.ſ.aue.i. ꝑ quā ſalutatõem ꝟgo .ſ. maria
fit ꝯclaue).i.habitaculū ſeu cubile.ſ.fit mater.i. genitrix.ſ.filia (chriſti.i.
iheſu (Per qd̓ aue).i.ꝑ quā ſalutatõem (ꝟgo).ſ.maria (nata).i.genita
(ſtirpe).i.ꝓgenie (dauid).i.illi⁹ ꝓphe exn̄s (liliū).i.flos inter ſpinas ſa-
lutata .ſ.ſalutatõe angelica (mox).i.ſtatim (fecūdata).i.fertil̓.ſ.ꝑ ꝟtutez
ſpūſſancti ꝯcepit.ſ.filium. ¶ Notādū d̓r ꝑs. in ꝑs glorioſa dicta ſt̄ƺ de te
ciuitas dei. In q̄b⁹ ꝟbis btā ꝟgo ꝯmēdat̃ dupl̓r. Primo rõe glorie cum
d̓r glorioſa. Scdo rõe piiſſime defenſionis cū d̓r ciuitas dei. Circa ꝑmū
nota .ꝙ btā ꝟgo d̓r glorioſa tribus de cauſis. Primo ꝓpter plenitudinez
gratie. Vn̄ angelus dixit ad eam Aue gratia plena. vn̄ beata maria om
nib⁹ ſinum gratie aperuit quare poteſt de ea dici quod ſcribitur in eccle
ſiaſtico. Magnificata eſt laude et glorificata eſt in virtute. Secūdo ipſa
dicitur glorioſa ꝓpter pulchritudinē charitatis. Vn̄ ipſa loquitur de ſe
ipſa. Ego mater pulchre dilectõis timoris agnitionis magnitudinis et
ſctē ſpei. q̄re d̓r de ea qd̓ ſcribit̃ eccleſiaſtes ꝑmo. generatio p̄terit genera-
tio aduenit. terra āt glorioſa manet ineternū terra glorioſa.i.ꝟgo maria
illam terrā credo. de qua d̓r ꝑs. Terra noſtra dedit fructum ſuū. id eſt
maria peꝑit ih̄m xp̄m. Tercio dicitur glorioſa ꝓpter plenitudinē humi
litatis de qua dicit̃ in cātico ſuo. q̓ reſpexit humilitatē ancille. hanc etiā
humilititatem oſtendit quādo dixit ad angelum. Ecce ancilla domini
fiat mihi ſm̄ verbū tuū. et non dixit mater ſummi regis. quare verbum
preaſſumptū de ea nunciatur ſcƺ glorioſa dicta ſunt. Secūdo beata vir
go cõmendatur ex pietate defenſionis q̓ ciuitas dei eſt. vnde ciuitas d̓r
quaſi ciuiū vnitas ⁊ habet fieri ꝓpter firmam defenſionem. vt d̓r philo
ſophus in libro polliticoꝝ. ꝙ aūt btā virgo ſit pia ⁊ copioſa in plenitudi-
ne protectionis ꝑtƺ in diuerſis miraculis. Vn̄ legitur ꝙ quidam diues
miles ⁊ nobilis ordinē religionis intrauit quia litteras neſciuit erubeſcē
tes monachi tam nobilem inter laicos deputari dederūt ei magiſtrum
ſi forte modicum addiſcere poſſet. ſed cum diu cum magiſtro fuiſſet et
nihil q̄ꝫ hec duo verba. aue maria didiciſſet hec diligēter obtinuit. et q̇c-
quid egit ſemꝑ dixit aue maria. tandem iſte moriebatur et in cymiterio
cum alijs fratrib⁹ ſepeliebatur. ⁊ ex ſepulchro eius creuit ſpecioſum lili-
um cuius quodlibet folium habebat aue maria inſcriptū. currentes au
tem omnes monachi ad tam grande ſpectaculum. ſiue miraculū terraz
de ſepulchro effoderunt et radicē lilij de ore defuncti ꝓcedere viderunt
Intellexerūt q̄ƺ vt cum illa duo verba cum deuotõe dixerat domin⁹ eū
tantis honoribus illuſtrauit. ergo autor in ſequentia hortatur nos vt il-
lud aue maria repetamus. Itez nota ſalutatio ꝑ quam incarnatio filij
dei eſt nūciata. eſt verbū bonū ⁊ ſuaue. nā ſicut antiquus ſerpens.i. dya-
bolus decipit ꝑ malā ſuggeſtionē ⁊ per fallacem ꝓmiſſionē. ſic bon⁹ an
gel⁹ gabriel ſalutē generis humani marie annūciauit ꝑ oppoſitū ipam
ſalutādo. ꝑmo benigne ſalutādo dicēs aue maria. Scdo ꝟo aſſerendo et

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

ſpam ꝯmendando dicēs. gratia plena. Tercia certa ꝓmittendo dicens. Ecce ꝯcipies ⁊ paries filiū. Itē nota in hac ſalutatōe qua angel⁹ mariam ſalutauit ipe ab ea omnem timorem expulit. nam addidit. Ne timeas maria. Timuit em̄ eua a dyabolo decepta. maria vero non. quia ſibi aue nunciatur. timeant peccatores. ſed maria non. quia gratia plena. timeant a deo elongati. ſed maria non. qꝛ dn̄s tecū. timeant maledicti. ſed maria non. quia benedicta tu in mulieribus. Itez nota de hoc ꝙ autor dicit mox ꝯcepit ꝙ in vno ⁊ in eodem inſtanti poſtq̃ꝫ maria conſenſum verbis angeli adhibuit dicens. Ecce ancilla domini ⁊c. Facta eſt ſtatim in ea per ſpiritum ſanctū ſanguinis congregatio et ipſius conſolidatio ⁊ corporis criſti exemplaris formatio ⁊ animatio ⁊ viuificatio filij dei et autor bene dixit. mox ꝯcepit. Pro terminis nota. aue ponitur hic materialiter. et eſt nomen neutri ge. tercie declinationis. ⁊ ſignificat locum ſtrictum alicuius tabernaculi. ⁊ tranſmittitur pro vtero beate virginis Nunc ibi. Aue veri ſalomonis

Aue veri ſalomonis mater vellus gedeonis. cuius magi tribus donis laudent puerperium. Aue prolem genuiſti aue ſolem protuliſti mundo lapſo contuliſti vitam et imperium. Aue ſponſa verbi ſummi maris portus ſignum dumi aromatum virga fumi angelorum domina. Supplicamus nos emenda emendatos nos cōmenda tuo nato ad habenda ſempiterna gaudia.

¶ Hic autor ponit ſalutationes cum quib⁹ debemus ſalutare btām ꝟginem di. Si volueris ſalutare beatam virginem dic ei ſalutationē hic infra ſcriptaꝫ (O mater) id ē genitrix (veri ſalomonis). i. xp̄i ihesu (vell⁹). i. lana (gedeonis cui⁹ ſcꝫ marie vel matris puerperium (magi) id ē tres reges (laudāt) id eſt honorant (tribus donis) id eſt ꝑ tria dona. ſ. auruꝫ th⁹ et mirrā) (tu aue). i. ſis ſalutata (o ꝟgo) maria (tu aue). i. ſis ſalutata. o virgo maria tu aue ſcꝫ qꝛ (genuiſti). i. peperiſti prolem. (o ꝟgo maria tu aue. quia (protuliſti) id eſt dediſti. ⁊ ꝓduxiſti ſolem. ſ. (iuſticie). i. criſtum (et ꝯtuliſti). i. dediſti lapſo mundo ſcꝫ per peccatum vitam (et) id eſt etiam (impium) id eſt ꝑtātem (o ſpōſa ſummi ꝟbi). i. iheſu chriſti (portus) id eſt littus maris. (ſignū dumi) id eſt rubi. ſ. quia ſignata ꝑ rubum (virga) id eſt virgula (fumi aromatū) id ē oderiferum (dn̄a) id eſt regina angeloꝝ. ſ. celeſtiuꝫ (tu aue) id eſt ſis ſalutata. ſcꝫ o virgo maria. ⁊ nos xp̄iani (ſupplicam⁹) id eſt rogamus ⁊ ſuppliciter petimus (tu emēda) id eſt meliora. ſcꝫ nos ſcꝫ ducendo nos a vicijs ad ꝟtutes ſcꝫ ⁊ tu (commenda) id ē committe nos (emendatos) id eſt purgatos (tuo nato). i. tuo filio (ad habenda). i. poſſidenda. ſempiterna (gaudia). i. celeſtia gaudia hoc eſt vitam eternaꝫ ¶ Notandum hec ſalutatio de pluribus figuris propheticis eſt con-

poſita. Primo em̄ tangitur ſapientia dei. cum dicitur veri ſalomonis. Unde Salomon fuit ſapientiſſimus hoim. ⁊ ſic ꝑ anthonomaſiam ſapiens dicit̄. ⁊ ſepius in ſacra ſcriptura ꝓ chriſto ponitur queēadmodum hic etiā ponit̄ in p̄n̄ti ſequētia. Scd̄o tangit̄ figura facta ꝑ vellus gedeonis. de quo dr̄ in ps̄. Deſcendit ſicut pluuia in vellus. pluuie enim comparatur. qꝛ mūdat rigat et fecundat. Sic xp̄s ſaluator humanū genus mundat de peccatis. rigat ad profectum. fecundat in ſpiritualibus et tēporalibus donis ꝛc. Scd̄o b. virgo comparatur velleri. vellus em̄ ſine leſione ab oue ſumitur ⁊ de eo fit veſtimentum quod circūdat et protegit hominem. Sic beata virgo dicitur vellus. quia de eo ſumitur veſtimētum eo ꝙ de carne btē virginis ſumpta eſt caro chriſti. Uñ Job. Pelle et carne. Scd̄o qꝛ vellus ſine leſione ab oue ſumitur. Sic beata virgo ſine corruptōe concepit ⁊ ſine dolore pepit chriſtū. Tercio qꝛ vellus circūdat bidentem. Sic beata virgo circundedit chriſtum qui ouis dicitur. Unde Yſa. Ecce vir ⁊ oriens nomen eius ⁊ ipe idem ouis eſt. Quarto quia vellus quā quis in magna quātitate recipit ⁊ eam facili compreſſione refundat. Sic beata virgo repleta eſt plenitudine omnis gratie. q̄re dictum eſt ei. Aue gratia plena. Iſtam gratiam facili petitione peccatorib⁹ infundit. Unde Grego. O homo ſi ſcires quantum valeret iſta vox Aue maria. nunq̄ȝ ab ea ceſſares. Quinto qꝛ vellus eſt recuruum ſeu res curua in ſe per q̄d humilitas deſignatur quam beata virgo ſufficienter oñdit qñ dixit Ecce ancilla domini. Sexto quia vellus ſuaue ē ad regendum. Sic beata virgo eſt ſuauis quia mater totius pietatis Item autor tangit in lr̄a materiā trium regum que ſufficienter declarata eſt ibi. Feſta chriſti ꝛc. Item littera tangit materiam rubi ardentis et virge Aaron. de quibus dictum eſt ſufficienter in ſequentia. Aue preclara. ¶ Pro terminis nota. Gedeon eſt proprium nomen viri. tercie declinationis ſed ſupplico eſt verbum petitorium prime coniugationis. et conſtruit̄ cū datiuo et componitur a ſub et plico.

Hodierna lux diei celebris in matris dei agitur memoria. Decantemus in hac die ſemper virginis marie laudes et preconia. Omnis homo omni hora hanc adora ac implora eius patrocinia Pſalle pſalle niſi toto cordis oris voce voto aue plena gratia.

Hodierna lux diei ꝛc. Rōne multiplicis laudis beate virginis autor deſcribit aliud canticum in honorem eius compilatum Et diuidit̄ in duas ꝑtes In prima hortatur nos ad laudem v̄ginis gl̄oſe. In ſcd̄a dirigit ſalutationes ad beata virginem. ſecunda ibi. Aue domina di. (Lux) id eſt ſplēdor (huius diei). i. hec dies. ſcȝ eſt (celebris). i. ſolemnis. (in qua). ſcȝ die (agitur). i. ꝑagit̄ (memoria). i. comemoratio (matris dei). i. virginis be-

ate.ſ.ergo (decantemus).i.decantare debemus (ſemper).i.frequenter (in hac die).i.in eius ꝯmemoratione(laudes).i.honores v̓ginis (marie .i.beate v̓ginis (et).i.etiam(p̄conia).i.annūciationes laudis omnis homo(tu adora).i.inuoca.hanc ſcꝫ mariā (omni hora) id eſt omni tēpore (ac).i.etiā(implora).i.decanta.ſ.huic.toto(niſu).i.conatu(cordis) ſcꝫ et tu pſalle voce.ſ.ꝑ v̓ba oris ⁊(voto).i.cū deſiderio. Aue plena gratia iſtam ſalutationē.ſ.qua angelus eam ſalutauit. ¶ Notandū ſcribit in Canticis.pulchra vt luna ⁊c. In quib⁹ v̓bis beata virgo cōmendatur. Nā luna hꝫ triplicē ſtatū.qn̄qꝫ em̄ eſt in defectu ſeu in decurſu.quādoqꝫ ſemiplena.qn̄qꝫ tota plena.⁊ tūc eſt pulchrior. Sic beata v̓go fuit in decurſu ſeu in defectu cū in vtero matris cōciperet. Sed fuit quaſi ſemiplena dum ſanctificaret in vtero. Sed fuit plena qn̄ ꝯcepit filium dei.et tūc fuit pulcherrima. Unde luna hꝫ lumē ſuū a ſole de nocte lucet inter planetas terre eſt ꝓpinq̇or ſole recedente mundū illuminat. Has oēs ꝓprietates habuit beata v̓go. Habuit em̄ lumen a ſole quia a filio ſuo.qꝛ a ſole iuſticie dꝛ eſſe ſortita lumē omniū gratiaꝝ.de nocte lucet p̄ſentis vite lucet magnitudine ⁊ fortitudine virtutuꝫ.qꝛ ſuos fideles irradiat.et eis vitā veritatis oſtendit. Item inter planetas terre eſt propinquior qꝛ terrenis peccatoribus ſpirituali miſerationis affectu magꝭ omnibus ſanctis deſcendit. Item ſole recedente mūdum illuminat.quia ſole iuſticie.i.chriſto recedente ip̄a mundum illuminabat optima et lucida conuerſatōe.et qꝛ tanta et plura beneficia btā virgo mūdo contulit ipſam laudem⁹ et ſpecialiter in die ſabbati.quia iſta dies p̄cipue ⁊ ſpecialiter deputata eſt pro laude ⁊ honore virginis glorioſe. Item nota autor tantum pretendit ex littera ꝙ quilibet homo fidelis ſemper debet laudare virginem mariam ad minus ſemel in hebdomada.ſcilꝫ in die ſabbati cum iſta dies a fidelibus ſpecialiter virgini marie eſt deputatus ad laudandum eam . ſed tamen omni die et omni hora ipſa eſt laudanda.quia dicit beatus Gregorius. Nec laudare ſufficis. Et quia licet hoc refertur ad chriſtum.tamen etiaꝫ poteſt referri ad virginem mariam.cum ipſa eſt digna et digniſſima laude.vt etiam ait beatus Gregorius. ¶ Pro terminis nota. Niſus eſt nomen quarte declinationis ab illo verbo nitor et ſignificat laborem in mente

Aue domina celorum inexperta virithorum parens patris neſcia. Fecūdata ſine viro genuiſti more miro genitorem filia. Florens ortus auſtro flante porta clauſa poſt et ante via viris inuia. Fuſa celi rore tellus fuſum gedeonis vellus deitatis pluuia

¶ Tunc ibi. Aue domina

¶ Hic dirigit petitionem ad virginem mariam cum ſalutatione.et diuiditur in duo ſm̄ ꝙ dupliciter eam ſalutat.ſecunda ibi. Salue dec⁹ vi primo(O domina).i.regina(celorū).i.polorum (inexꝑta).i.incognita

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

thoꝝ viri.i.q̄ nūq̄ꝫ cognouiſti viruʒ(ꝛ parēs).i.genitrix(neſcia).i.inſcia (patris).i.viri(tu aue).i.ſis ſalutata(o maria fecundata).i.fructificata (ſine viro).i.marito(o filia)ſcʒ dei(tu genuiſti).i.peperiſti (miro more id eſt miraculoſe(genitorē)id eſt creatorem. Tu es florens ortus) id eſt germinās ortꝰ(et hoc flante auſtro).i.gratia ſpūſſancti(tu es porta).i. ianua.ſ.ꝑ quā dn̄s intrauit(clauſa).i.recluſa(poſt).i.poſt partū (et ante id ē an̄ ꝑtum(tu es via inuia).i.nō cognita vel inculta viris(tu es tellꝰ .i.terra (fuſa rore celi).i.ꝑfuſa grā diuina(tu eſt vellus gedeonis fuſum .i.ꝑfuſum(pluuia) id eſt gratia(deitatis).i.diuinitatis. ¶ Notandum autor dt in littera (exꝑta viri thoꝝ) ibi tangit̃ caſtitas virginalis.quam oēs ſancti in aſſumptione btē virginis exclamant dicentes. Hec eſt que neſciuit thoꝝ in delicto.hoc idē atteſtat̃ b. Grego. vbi dt. Non ex virili ſemine ſed myſtico ſpiramine verbum dei factū eſt caro Item nota au. dt(more miro)ꝑ hoc innuitur ſupnaturalis incarnatio dei.de qua dcm̄ eſt in ſequentia. Mya recolamus circa hunc textum Mirabilis natura et ſimiliter in ſequentia. Aue preclara.ibi Hinc gentium. Item nota. autor dicit (fuſa celi rore) ibi tangitur materia prophetica quam ponit Iſa.vbi dicit. Aperiatur terra et germinet ſaluatorem. vt patet etiam in fine ſequentie (Celi enarrant) ibi Germē iuſtum Item nota autor dicit (gedeonis vellus) Unde quando gedeon cum populo ſuo eſſʒ pugnaturus quādo egiptijs vidit exercituū ſuuʒ eſſe debiliorem . et conſuluit dn̄m quid eſſet facturus et dixit ei dn̄s. Mane cū ſurrexeris accipias vellus de agnello mundo et pones in campo. et ros deſcendes cadat ſuꝑ ipſum . ꝛ omnis qui hoc rore fuerit tactus.erit victor ſuoꝝ inimicoꝝ. Unde per vellus intelligitur beata virgo per pluuiā deſcendentē grā ſpūſſancti. vt quicunqꝫ ꝑ pluuiam celeſtem aſperſam in vellere.id eſt in libertate fuerit ꝑunctus ꝛ repletus ipe erit victor oīm ſuorū inimicoꝝ viſibiliū et inuiſibiliū. ¶ Pro terminis nota. Expertus idē eſt ꝙ ꝯſcius.ꝛ deriuat̃ a verbo experior. Inde expertus id eſt ſciens. Inde experiētia.i.virtutis inquiſitio Itē neſcius a um eſt nomē adiectiuū deriuatū a verbo neſcio is ire. idem eſt quod ignarus vel erroneus et pertinet ꝓprie ad errantem in ſyllaba. Salue decus

Salue decus firmamenti tu caliginoſe mēti deſuper irradia. Placa mare maris ſtella ne inuoluat nos procella et tempeſtas valida. Nobis ꝛ inclyta mitis et vnica virgo maria mater miſericordie nos adiuua.

¶ Hic iam autor cōmendat beatā v̾ginē ipſam ſalutando et ad ipſam petitiones dirigendo dicēs O maria exiſtens (decus) id eſt ſplendor ꝛ honor (firmamenti) id eſt mundi.tu (ſalue) id eſt ſis ſalutata. tu (irradia) id ē illumina(deſuꝑ caliginoſe menti) hoc eſt illumina mētes humanas poſitas in tenebris huius mundi. O(ſtella maris) id eſt maria tu(placa) id eſt recōſilia.ſcilʒ nobis (mare) id eſt tuum filium(ne procella et valida poteſtas) id eſt impetus infernalis(inuoluat) id eſt ſur-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

ripiat(nos).ſ.homines.O(nobilis ⁊ inclyta).i.glorioſa ꝟgo maria (mi
tis) id eſt pia(et vnica)id eſt ſingularis exiſtens(mater miſericordie tu
adiuua nos) id eſt auxilium da nobis. ¶ Notandum autor appellat
beatam ꝟginem matrem miſericordie. Unde dicit beatus Gregorius
Si om̄ia membra eſſent conuerſa in organa linguarꝫ non poſſent com-
plete exprimere benignitatem et miſericordiam beate virginis marie
Uñ preſiguratum eſt in quodam miraculo ꝙ quidam iudeus ymagi-
nem beate virginis in pariete cuiuſdam domus infixam aſpiciẽs inter
rogauit cuius eſſet iſta imago.cui dictum eſt ꝙ eſſet beate marie virgi-
nis.hoc audiens iudeus dyabolo inſtigante accepit ymaginẽ et in ſter-
cora proiecit et pedibꝰ conculcauit cultello facieꝫ eius inſcindens. Poſ-
tea vero turpi et mirabili morte conſumptus imago nunq̄ꝫ apparuit ni
ſi per longū ſpacium temporis.hoc idem cuidam ſancto homini reuela
tum eſt qui imaginem iſtam inter ſtercora abſcondita inuenit et ſuble-
uauit Qui diligenter eam abſtergendo ſecum in domū ſuā honorofice
collocauit.et ad honorem beate virginis marie ex eadem tabula oleum
ebuliens cepit diſtillare et perſeuerat vſqꝫ ad hodiernum diem. Quod
idem deus fieri permiſit vt nobis intimaret quā̄te venerationis digna
ſit virgo Maria. Et ergo in hoc miraculo ⁊ in multis alijs patet copio
ſa miſericordia dei genitricis. Item nota ex littera preſenti cum pre-
cedenti et etiam quedam ſequentia poſtpoſite (que ſunt de ſalutatione
virginis) Marie declaratur.tunc ob reuerentiam et honorẽ eius pꝛ̄ſens
canticū in hoc miraculo clauditꝰ cuiꝰ ꝟtus manifeſtatꝰ in ſalutōne mili-
tis. Miles quidam habebat quoddam caſtrū in via communi. et tran-
ſeuntes in tali via miles ſemper ſpoliabat. Attamen beatam virgineꝫ
quotidie ſalutabat. Accidit autem ꝙ quidam vir religioſus tranſitum
inde faceret ⁊ ip̄m cōtinue predictus miles expoliari iubebat. Uir autē
ſemel rogauit militem vt omnes de familia ſua ad audiendum verba
dei congregaret Cū aūt congregati fuiſſent dixit nequaq̄ꝫ hic omnes
eſtis.ſed aliquis adhuc abeſt. perquirite diligenter ⁊ aliquē abeſſe inue-
nietis. Tunc vnus exclamans dixit. Ubi eſt ipſe qui cocus eſt.pro co
ergo mittitur ⁊ in medium deducitur. Cum autem virum dei vidiſſet
reuolutus autem terribiliter oculis caput adinſtar inſani agitabat nec
prope accedere audebat. Uir autem ſanctus dixit ei. Adiuro te per no-
men domini noſtri ihesu chriſti vt dicas quis ſis. et ꝓpter quaꝫ cauſam
huc veniſti. Cui ille rñdit. Heu adiuratus ꝓut decogor dicā. Ego em̄
ſum demon qui formam hominis accepi.⁊ decem et q̄tuor annis cum
hoc milite ſic permanſi.quia princeps noſter me huc miſit vt dicit(qua
hic ſue Marie ſalutationem non diceret) diligentius obſeruarem ⁊ ip̄m
continuo ſtrangularem. quacunqꝫ enim die illam ſalutationē dicebat.
in ipſum poteſtatem habere non potui. Hoc audiens miles. veniā poſ-
tulauit.et in melius deinde vitam ſuam mutauit. Unde ipſe ſanctus
dixit demoni. Precipio tibi in nomine ihesu chriſti vt ſtatim recedes et
amplius talem locum non poſſideas. Nec nulli glorioſam dei genitri-
cem inuocanti nocere preſumas. ¶ Item nota quidam textus habēt
iſtum verſum nobilis inclyta.et debet ſic exponi. O virgo ſcilꝫ Maria

(nobilis exiſtens et inclyta).i.pia(mitis) id eſt ſuauis(et vnica) id eſt ſola(mater miſericordie).ſ.exiſtens ad nos peccatores apud tuum filium. ¶ Pro declaratione terminoꝝ nota. Caliginoſus a um eſt nomen adiectiuum deriuatum a uomine caligo quod idem eſt ꝙ obſcuritas Sed deſuper eſt aducrbium loci.

Gaude maria templum ſumme maieſtatis. Gaude maria ſpeculum ṽginitatis. Gaude lux et ornamentum glorie Gaude maria lex et teſtamentuz gratie Gaude maria. q̄ es vera ſpes veri gaudij. Gaudium ſis nobis dulcis vultus filij. Salua nos ⁊ conſerua per omnia ſecula ſeculorum Amen

Gaude maria. Hic autor deſcribit aliam ſequentiam in qua reuocat ad memoriam diuerſa gaudia beate virginis commendando ad eā poſtea petitionem dirigendo. et littera manet indiuiſa dicens (O maria) exiſtens (templū) id eſt ſacrariuz (ſumme maieſtatis) id ē omipotētis dei. tu (gaude) id eſt letare. o maria exiſtens ſpeculum) id eſt candor (virginitatis).i. virgiuum. tu(gaude) id eſt letare. o maria exn̄s (lux) id eſt ſplendor (et ornamentuz) id eſt decus glorie. tu gaude. O maria exiſtens(lex) id eſt inſtitutio. et (teſtamentū gratie. gaude) id eſt letare(O maria que es vera ſpes veri gaudij) id eſt celeſtis gaudij. (tu gaude) id eſt letare(tu ſis nobis chriſtianis gaudium) id eſt conſolatio (vultus) id eſt faciei (dulcis filij) ſcilicet tui. o maria tu(ſalua) id ē ſaluos fac (nos ſcilicet) homines(et conſerua) ſcilicet nos (per omnia ſecula ſeculorum) id eſt eternaliter (Amen) id eſt fiat

¶ Notandum ſcribitur in libro Regum. Effulſit ſol in clypeos aureos et montes reſplenduerunt ab eis. In quibus verbis ad conformitatem huius ſequentie beata virgo commendatur dupliciter Primo ratione electionis et dignitatis. quia mater dei. Secūdo cōmendatur ex nobilitate. quia amicta veſte humilitatis. Unde propoſitio aſſumpta ſic declaratur. Sol id eſt xp̄s. effulſit. id eſt miracula operatꝰ eſt in clypeos aureos. id eſt virtutes beate virginis marie.(et montes) id eſt priores parentes(reſplenderūt).i. glorificati ſunt(ab eis) id eſt de virtutibꝰ promeruit duplicem dignitatem. ſcz filij ſui conceptionem et etiam parentum glorificationem. vt bene patet ex eo. quia ex meritis beate virginis feſtum beate Anne eſt inſtitutum ſolemniter celebrandum. Un̄ beata virgo inter omnes ṽtutes maxime habuit humilitatē. quia ipſa eſt que omnes confirmat. Un̄ Bernardus O felix humilitas penitentium. o beata ſpes confitentium potēs es apud potentum. q̄ facile vincis inuincibilem. q̄ cito tremendum iudicem conuertis in piiſſimū patrem. De ſecūdo dicit̄ in ſymbolo domini, vbi dicitur ꝙ ex ꝓgenie regas

li et ſacerdotali voluit naſci quam beata virgo prudenter exorauit et er-
go ipa clypeus aureus nuncupatur. q: nos defendendo vitam immacu-
latam auro puriorem conſeruauit ⁊ gloriã mundo. Unde pmo Ma-
chab. ſecundo. Gloria peccatores ſtercus et vermis eſt. hodie extollitur
et cras nõ inuenietur. ideo difficile ẽ humanã laudẽ appetere. quod per

Ave maria gratia plena do-
minus tecum virgo ſerena.
Benedicta tu in mulieribus. que pe
periſti pacem hominibus et angelis
gloriam. Et benedictus fructus ven
tris tui coheredes vt eſſem⁹ ſui. nos
fecit per gratiam.

pendens beata virgo ſo-
li deo ſtuduit inherere. et
ſic virtutibus plena tan-
tas dignitates promeru-
it vt non ſolum ipſa. ſed
etiam parentela eius eſt
glorificata. Unetiam b.
Auguſtinus cõmendat
eam in virtutib⁹ dicens.
Beata virgo maria fuit
valde deuota. habuit ſpi
ritum humilem totũ cor
pus anime ⁊ rationi ſub
iectum. Item nota bea
ta virgo dicit mater gra-
tie qua omnes peccato-
res conſolatur. quod be-
ne patet in quodam miraculo. Unde in monaſterio beati Petri Erat
quidam frater leuiter ſe habens in pluribus actibus ſuis hic aliquando
petitionem pro ſalute corporis accipiens irruente labore ſine confeſſio-
ne et ſine cõmunione defunctus eſt. cuius anima per dyabolum ad in
fernum ducitur. quod cernens ſanctus Petrus acceſſit ad dominum
Jheſum chriſtum orans pro anima fratris ſui. Cui dominus. Tu igo-
noras quid propheta dixit. Domine quis habitabit in tabernaculo tuo
quomodo poteſt ꝗ hic ſalu⁹ fieri. Hec audiens beatus Petrus venit ad
beatam virginem Mariam ſciens certiſſime eius preces exaudiri. Cuz
ergo ſurrexiſſet beata virgo cum virginibus ſuis precaturus filium ſu-
um ſtatim chriſtus dixit. Quid a me petis dulciſſima mater cum me-
is ſanctiſſimis ſororibus. Cui beata virgo. Pro illla anima ego rogo
Cui chriſtus. Licet nemo poſſit in meo tabernaculo habitare niſi qui ſi-
ne macula ingreditur. tamen ſi tibi placet vt indulgentiam conſequa-
tur. concedo ꝙ eius anima ad corpus reuertatur. vt de malis actib⁹ pe-
nitentia peracta tandem celeſti gloria perfruat. et ille frater de morte re
ſurgens qualiter a poteſtate dyaboli ſuffragijs beate virginis fuiſſet e-
reptus omnibus narrauit. Et ergo merito mater dei nuncupatur

Ave maria. Autor ſubinfert aliud canticũ ab angelica ſalutatio
ne inchoatũ et beate vgini marie dedicatuz. Et diuidit in tres
ptes. In pma pte ſalutat beatam virginem angelus. Secundo
commendat eam de multitudine gratie. Tercio dirigit petitionẽ. ſcda
ibi. Te collaudet celeſtis dicens (O maria) ſcilicz virgo (plena) id eſt

De beata virgine

id eſt repleta gratia.ſcʒ.dei (dominus.id eſt deus iheſus chriſtus tecum
(o ſerena virgo)id eſt ſplendida(tu aue) id eſt ſis ſalutata tu ſcilicʒ (es
benedicta) id eſt benedictione repleta(in mulieribus) id ē inter mulie-
res.que ſcilicet Maria (peperiſti) .i. genuiſti (pacem) id eſt chriſtum q̄
eſt pax vera hominibus.ſcʒ in mundo exiſtentibus et angelis (gloriā)
id eſt honorē (Et fructus) id eſt filius tui (ventris) id eſt vteri.ſcilicet
ſit benedictus.qui.ſ.filius fecit per gratiam ſcilʒ ſuā diuinā vt eſſemus
coheredes(ſui) id eſt capaces et participes regni celeſtis.

¶ Notandū ſcribit in libro ſapiētie. O q̃ pulchra ⁊ caſta generatio cuʒ
claritate. In his vbis commendatur beata virgo dupliciter ¶ Primo
in pulchritudine.cum dicitur.q̃ pulchra. ¶ Secundo in caſtitate.cum
dicitur caſta. ¶ De primo dicitur in Canticis. Quam pulchra es et de
cora. Unde pulchritudo beate virginis legitur fuiſſe in tribus ſcilicʒ in
vera dilectione.in humili timore.in iuſta ꝯgnitione. Unde in libro Sa
pientie dicitur. Ego mater pulchre dilectionis timoris agnitionis ma
gnitudinis et ſctē ſpei. ¶ Circa ſecundū nota Iſidorus diffinit caſtita-
tem ſic. Caſtitas eſt pulchritudo inuiolata que in quadruplicibus com
mendatur.ſcilicet in connubio diuine deſponſationis. in priuilegio an-
gelice confortatōis.in exemplo humane edificationis. in triumpho dya
bolice eiectionis. ¶ De primo dicit apoſtolus. Deſponſaui vos vni vi-
ro qui dicitur chriſtus ¶ De ſecundo dicit Iohannes Chriſoſtimus
Caſtitas eſt res angelica per quam homines angelis aſſimilantur. Et
quia caſti homines ſpecialiter ſunt conformes . ideo angeli eius ſpeciali
ter ſunt familiares ⁊ obſequioſi. ¶ De tercio dicit Thimotheus exem-
plū iſtud fideliū in verbo caſtitatis. Ecce non ſolum tibi per meritum
ſed alijs pro exemplis vtilis eſt in verbis cautus et in conuerſatione ho
neſtus.in charitate pius.in fide fixus.in caſtitate mundus es. Hec om-
nia in beata virgine ſunt completa ¶ De quarto dicit in libro Iudith
Confortatum eſt cor tuum eo ꝙ caſtitatem amaueris. Ecce beata vir-
go eſt illa caſta. Iudith quam dominus propter caſtitatem ornauit. et
confortauit cōtra Olefernum id eſt dyabolum.de qua etiam dicit pſal-
miſta Hieronimus. Caſtitatis eius remunerator virtutem ei talem
tribuit vt inuictum omnibus hominibus vinceret Olofernum quem
nullum vincere poteſt niſi caſtus fuerit. ¶ Secundo nota circa angeli
cam ſalutationem. Prima duo verba ſcilicet. Aue maria.ſunt declara
ta ibi. Aue preclara maris ſtella. Nunc ſequitur gratia plena.qꝛ nunq̃
deficit gratia eis.de quanto enim plus dat et auxiliatur. de tanto plus
habet dare et auxiliari.quia ſicut fons viuus ſemper emanat et nunq̃
deficit ſed ſemper fluit et irrigat totum mundum. Sequitur dominus
tecum.heri fuit.ſemper fuit. et eſt ineternum cum ea. quia idem ange-
lus gabriel(qui nunciauit ei iheſum)prius enunciauit Ioachim ⁊ An
ne ꝙ deberent generare vginem mariam et poſtq̃ nata fuit ſpirituſſan
ctus obumbrauit et cuſtodiuit ꝙ nunq̃ potuit peccare nec verbis nec
opere. Sequit̃ benedicta tu in mulieribꝰ bene ipſa fuit et eſt ineternum
benedicta.quia concepit portauit et peperit chriſtum a quo procedit ſa-
lus angelis hominibus ſanctis et toti mundo. Sequitur fructus ven-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

tris tui. qꝛ ipſa tulit nobis precioſiſſimū fructum ſcȝ dominum ihesum christum ⁊ de eodem fructu nos quotidie quādo audimus miſſam cū sacerdote ſatiamur et recreamur. qꝛ ſacerdos dicit poſt communionem quod ore ſumpſimus pura mēte capiamꝰ. Iſte em̄ eſt fructus qui dat nobis vitam temporalem in hoc mūdo ⁊ ſecuritatē cū angelis in regnū celorum. Tunc ibi. Per hoc autem.

Per hoc autem aue mūdo tam ſuaue contra carnis iura. Genniſti nouum prolem ſtella ſolem noua genitura. Tu parui ⁊ magni leonis et agni ſaluatoris criſti templuȝ extitiſti ſed virgo intacta. Tu es floris ⁊ roris panis ⁊ paſtoris virginū regina roſa ſine ſpina genitrix es facta Tu ciuitas regis iuſticie. tu mater es miſericordie. de lacu fecis et miſerie theophilum reformans gratie.

¶ Hic autor ꝯmendat beatam virginez ex diuerſis virtutibus ⁊ ex pleuitudine miſericordie dicens. O maria ꝑ hoc autē aue. i. per iſtam ſalutationem (tu genuiſti) id eſt peperiſti (mundo. id eſt ſeculo contra iura carnis). i. contra naturaȝ (tam ſuaue. id ē dulciter nouum (prolem). i. filiū noua ſtella. ſ. maris genitura ſcȝ es (ſolem) id eſt filium dei. ſcȝ chriſtum (Tu extitiſti) id eſt facta es (templū) id eſt habitaculū (parui agni). i. ihesu chriſti ⁊ magni leonis ⁊ ſaluatoris (chriſti) id eſt dei (ſed intacta). i. immaculata virgo tu. ſ. maria (es panis) id eſt cibus floris ⁊ roris. ſ. gratie ⁊ paſtoris (regina) id eſt domina virginum. Tu es (roſa) id eſt flos (ſine ſpina) id eſt ſente. tu es facta (genitrix) id ē mater Tu es (ciuitas id eſt habitatio (regis iuſticie) id eſt dei. tu es mater (miſericordie). i. pietatis tu es (reformans). i. reſtituens theophilum ſic dictū. gratie ſcȝ liberans eum (de lacu fecis ⁊ miſerie) id eſt damnationis ꝑpetue.

¶ Notandum antor in littera appellat chriſtum leonem ⁊ agnum et bene. Ipſe em̄ eſt leo ratione fortitudinis ⁊ potētie. Unde p̄s Sicut leo paratus ad predam. ipſe em̄ eſt leo deinde fortiſſimus qui ꝓ nobis triūphauit. ꝗ dicit p̄s. in ꝑſona chriſti leonis confringam illos nec potuerūt ſtare cadent ſubtus pedes meos Etiam ipſe eſt agnus per humilitatem et taciturnitatem. Unde hieremias. et dum male tractaretur nos apꝑuit os ſuum. Item Iſaias Quaſi agnus innocens ad victimā ductus eſt. Secundo nota. autor dicit beata virgo eſt panis roris ⁊ floris. Per hoc intelligitur manna poſitū in vrna aurea. reconditū in archa de quo

dictum eſt prius Item nota autor dicit ꝙ beata vgo prodidit ꝓduxit theophilum per lacum miſerie.i.ab eterna damnatiōe. Vñ Theophil⁹ cuiuſdam epiſcopi vice dominus fuit qui tam prudenter ſub ipſo res eccleſiaſticas diſpenſauit ꝙ mortuo epō omīs populus euz epiſcopatu dignū affirmaret at ille vice dominatu contentus alium in epiſcopuz fecit ornari.tandē ab officio ſuo epiſcopus eum depoſuit vnde ad tantam impatientiā peruenit vt ad ſuā dignitatem recuperandum cuiuſdam iudei ꝯſiliū expeteret.ille igit̄ dyabolū aduocauit. Theophilus vero viſo dyabolo chriſtum ⁊ matrē eius negauit et chriſtiane ꝓfeſſiōi renunciauit.⁊ ſuꝑ hoc cyrographum ſcripſit ⁊ ſcriptū annulo ſigillauit et dyabolo dedit.⁊ ſic ei⁹ ſeruitio ſe ſubdidit in craſtino igitur per ꝓcurationem dyaboli theophilus in gratiam receptus ad priſtinam dignitatē reſtituitur tandē ad ſe reuerſus de eo quod fecerat valde ingemiſcens ad virginē glorioſam vt ſibi in adiutorium veniret tota mēte confugit.quadā igitur vice beata maria in viſione illi apparēs diabolo abrenunciare precepit.ihesum xp̄m et omne chriſtianitatis ꝓpoſitū cōſeruare ⁊ eū confiteri iuſſit.⁊ ſic ip̄m gratie precedenti reſtituit ⁊ in ſignuz gratie iterum apparens ſibi cyrographum quod dyabolo dederat ſibi reddit ⁊ ſub pectus ſuum poſuit vt iam ſe non ſeruum dyaboli timeret ſed per virginem glorioſam ſe liberatum gauderet. et hoc tangit autor in littera. ¶ Pro terminis nota. Aue ponitur nominaliter. Sed eſto eſt verbum habens vim verbi ſubſtantiui. ⁊ ponitur pro ſum ⁊ ꝯponit̄ ab ex et ſto. Sed exſto extra litterā ſignificat apparere. Sed exta extorum dicuntur inteſtina.que faciunt ventrem hominis apparere. Nunc ibi. Te collaudat celeſtis.

Te collaudat celeſtis curia. que mater es regis et filia. per te reis donat̄ venia ꝑ te iuſtis confertur gratia. Ergo maris ſtella verbi dei cella ⁊ ſolis aurora. Paradiſi porta (per quā lux eſt orta) natū tuum ora vt nos ſoluat a peccatis. in regno claritatis (quo lux lucet ſedula) collocet per ſecula. Amen.

¶ Autor ꝯmenbat beatam virginem rōne ſuꝑ celeſtiū.et poſt hoc infert petitionez et littera legetur ſimul cauſa breuitatis dicens. O beata virgo celeſtis curia) .i. exercitus celeſtis.ſcilicet omnes ſcti (collaudat) id ē honoratur te .ſ. mariam (que es mater) id eſt genitrix (regi̅) id eſt xp̄i (⁊ filia ꝑ te) .ſ.mariam (donatur) id eſt datur (reis id eſt peccatoribus (venia) id eſt indulgentia et (iuſtus) id eſt bonis hōib⁹ confertur gratia.ſ. diuina.ergo o maria exiſtēs ſtella maris (cella id eſt habitaculum (vbi) ſcz fili dei ⁊ (aurora ſolis) .i.chriſti (porta) id eſt ianua paradiſi.ſcz celeſtis.per quam ſcz portam (lux).i.xp̄s (eſt orta) id eſt nata (rogat tuum natum) id eſt filium (vt ſoluat) .i. ſaluificat

nos (a peccatis) id ē a criminibus ⁊ collocet. ſ. nos (in regno claritatis)
id eſt in regno celoꝝ (quo) id eſt in quo (ſedula lux) id eſt ꝯtinua clari-
tudo. ſcꝫ dei (lucet). i. ſplendet (per ſecula). i. eternaliter Amen. i. fiat

¶ Notandum plenitudo gratie beate virginis patet in muliere de qua
legitur mirabiliter ꝙ ipſa viri ſolatio deſtituta vnicū filiū habebat. qui
quadā vice ab hoſtibus captus in cuſtodia ligabatur ꝙ mater percipi-
ens beatā virginem pro liberatione filij exorabat tandem videns ꝙ ni-
hil ꝓficeret eccleſiam (in qua erat ymago beate ꝟginis) ſola intrauit. ⁊
coram ymagine ſtans ipſam alloquitur dicens O ꝟgo maria ꝓ libera-
tione filij mei te ſepe rogaui ⁊ adhuc nō ſubueniſti nūc ꝓ filio meo im-
ploro patrociniū. ſed adhuc nullum ſentio fructum. vn̄ ſicut filius meꝰ
ablatus eſt. ita ⁊ ego filium tuū auferam pro filio meo ⁊ eum in cuſtodi-
am ponam ſic imaginē
. ſ. pueri quā virgo in gre-
mio habuit auferens do-
mum abijt excipiens qꝫ
imaginem pueri ipm̄ in
lintheo mundo inuoluit
⁊ in archam reconditam
incluſit bonum obſidiū
ꝓ filio ſuo ſe habere gau-
dens. Et ecce ſequenti
nocte beata virgo iuue-
ni in carcere apparuit. et
ianuam apperiens eum
exire fecit dicēs Fili dic
matri tue vt reddat mi-
hi filiuꝫ meum. quia ego
reddidi ſibi ſuuꝫ. qui exi-
ens ad matrē ſuaꝫ venit
⁊ qualiter beata ꝟgo euꝫ
liberauit enarrauit Illa
igitur gaudens ymagi-
nem pueri ad eccleſiā por-
tans matri reddidit di-
cens Gracias tibi ago do-
mina mea. quia filium meum redidiſti mihi propter quod tibi volo ſer-
uire et preceptis tuis obedire. nunc recipe filium tuum quem fideliter
cuſtodiui. Nunc ibi. ¶ Uterus virgineus.

Uterus ꝟgineus thronus eſt
eburneus regis ſalomonis.
Thronus admirabilis diſpar ⁊ ſimi-
lis vniuerſis thronis Virgo thronus
exiuit cui deus preſtitit tam precel-
lens ſummi regis vnicus hunc elegit
thronum Hec eſt ſedes gratie do-
mus pudicitie ſedes ſummi dei. In
hac ſede reſidet domius. qui preſidet
vniuerſe rei.

¶ Hic autor ad reuerentiam virginis deſcribit aliud canticum in quo
autor facit tria. Primo comparat beatam virginem mariā ad thronuꝫ
ſalomonis. Secundo comparat eam ad vellus gedeonis. Tercio per
exclamationem dirigit ad ipſam petitionem. Secunda ibi. ſicut vellus
tercia ib. O ſcā virginitas dicens (O maria ꝟgineus vterus). i. caſtam

corpus (eburneus thronus) id eſt de ebore exiſtens regis ſolomonis ſic
dicti (Admirabilis thronus) id ē valde mirabilis (diſpar et diſſimilis)
id eſt inequalis ⁊ incomparabilis (vniuerſis thronis) id eſt omnibꝰ thro
nis (Uirgo).ſ.maria exiſtit. id eſt thronus (cui).ſ.throno (preſtitit) id ē
preerat tam precellens (domum) id eſt nobile domum.ſ.ipe deus (pa⸗
cificus ſalomon) id eſt iheſus chriſtus (vnicus.ſ.filius (ſummi regis) id
eſt omnipotentis dei (elegit) id eſt preelegit hunc thronum (hec) ſcilꝫ
maria (ſedes gratie).ſ.diuine (domus) id eſt habitaculum (pudicitie)
id ē caſtitatis.ſ.⁊ ſedes ſummi dei.i.xp̄i (dominus).ſ.deus (qui preſidet.
preeſt vniuerſe rei (reſidet).i.moratur (in hac ſede) id eſt in illa habitati
one. ¶ Notandum ſcribit propheta in p̄s. thronus eius ſicut ſol in cō⸗
ſpectu meo. Iſta verba poſſunt eſſe dei patris de filio loquentis ꝯmen⸗
dans gloriam matris. ait ergo thronus eiꝰ ſicut ſol in aſpectu meo. Un̄
btā vgo poteſt dici thronꝰ dei. ⁊ hoc quatuor modis Ipa em̄ eſt thronꝰ
eburneus ſaphireus nubius ⁊ ſolaris. Unde vſus. Ebur ſaphirus nu⸗
bes ſol ſit tibi thronus Virgo verſata miſeram tibi glorificata. Unde be
ata vgo dicitur thronus eburneus propter virginitatez. ſaphireꝰ ꝓpter
ſanctam conuerſationē de vultuo. Unde Salomon pacificus interpre⸗
tatur ⁊ ſcat xp̄m verum pacificatorem cuius thronus eburneus eſt be⸗
ata virgo. et hoc tangit̄ in littera vbi dicitur vterus virgineus thronꝰ eſt
eburneus. quia thronꝰ iſte de ebore eſt factus Ebur em̄ eſt animal mul
tum candidum ⁊ frigidum et magne caſtitatis per quod ſcatur virgo
glorioſa. quia tota fuit tam caſta mente q̄ȝ carne. talis thronus talem re
gem decebat. Unde Bernardus. nec decebat deū alia mater q̄ȝ vgo nec
vginē alius filius q̄ȝ deus. qꝛ nec autor inter filios nec autor inter mr̄es
naſci potuit. De ſecundo dt Ezechiel ⁊ aſpectus lapidis ſaphiri in ſimi
litudine throni. Per thronum ſaphireum beata virgo maria ſignificat̄
propter celeſtem ⁊ ſanctam conuerſationem. Unde Hieronimus in ipa
poſuit rex thronum ſuum. quia concupiuit ſpeciem eius. De tercio dt
Eccle. xxiiij. ⁊ thronus meus in columna nubis. Unde beata virgo di⸗
citur thronus nubeus. quia ſicut nubes plena vaporibus irrigat ⁊ vireſ
cere facit iſta inferiora. Sic virgo glorioſa irrigauit et vireſcere facit ani⸗
mas fidelium. Unde Anſelmus. O ſcientia plena ⁊ ſuperplena gratia
decoris plenitudine reſperſa vireſcit omnis creatura. De quarto dicit̄
in propoſitione preaſſumpta thronus eius ſicut ſol in conſpectu meo
Unde btā virgo dicitur thronus ſolaris propter glorificationem quam
hȝ in celis Unde in libro cāticorum dicitur de ea pulchra. vt luna. elec⸗
ta vt ſol. Unde Auguſtinꝰ Hec eſt velut columna ſpecioſa pulchra vt
luna electa vt ſol ianua celi caput vginum decus mulierum. et ǵ autor
bene dt in littera ꝙ iſte thronus eſt diſſimilis omnibus thronis quia in
eo dominus dominantium requieuit.
¶ Pro declaratione terminorum nota. Uterus eſt nomen maſculini
generis ſecunde declinationis Sed eburneus eſt nomen adiectiuū deri
uatum a nomine ebur quod ſignificat elephantē. Sed preſto eſt verbū
tranſitiuum p̄me ꝯiugationis compoſitum a pre ⁊ ſto.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

Sicut vellus. ¶ Hic autor ꝯparat btã̄ vgíně ad vellus gedeonis di-
cens (Sicut vellus.ſcz gedeonis maduit) id eſt madefactū.fuit de cele
ſti (rore) i.gr̃a ⁊ tñ nō erat corruptū. ſic venter ſcz btē vginis intumuit
id eſt ꝯcepit(ſeruato pudore).i.caſtitate.ſ.vt nec in ꝯceptu in partu fuit
corrupta.nec vellus.ſ.gedeonis corrūpit.imbre pluuiali).i.aqua pluui-
ali (nec pudor).i.caſtitas amittitur(in tali ꝯceptu) id eſt in tali coceptio-
one. Hec.ſ.maria(eſt aromatica cella.i.flagarns habitaculū (creatoris)
id eſt dei (fertilis) id eſt fructuoſa(et vnica medela).i.remedium(dolo
ris).i.pene(odorifera) id ē redolens nardus(effudit) id eſt dedit (odo-
rem) id eſt ſaporem(fructifera oliua ⁊ virga ferens) id eſt portans(flo-
rem).i.xp̄m Hec ſcz maria (eſt vas) .i.cōſeruatorium(pigmeutarij) id
eſt vnguenti(regale pallatium).i.aula et eſt (domus cedrina) .i.de ce-

Sicut vellꝰ maduit de celeſti rore ſic
vēter intumuit ſeruato pudore. Nec
vellus corrumpitur ymbre pluuiali.
nec pudor amittitur in conſpectu tali
Hec eſt aromatica cella creatoris fer
tilis ⁊ vnica medela doloris. Nardꝰ
odorifera effundit odorem oliua fruc
tifera virga ferens florem. Hec vas
pigmentariū regale pallatium domꝰ
eſt cedrina. Angelorum domina be
nedicta femina celoꝝ regina.

dro exn̄s dñā angeloruz
(benedicta femina) id ē
virgo ſcz ⁊(regina)id eſt
domina(celorum) id eſt
poloꝝ ¶ Notanduz au-
tor ꝯmendat btã̄ vir-
ginem in diuerſis que ſi
bi ꝑ ꝓphetas aſcribūtur
Primo comparatur ad
vellus gedeonis. Unde
in quadam hyſtoria bea-
te vginis vellus rore ma
duit dum virgo concipi
ebat Sed rubus igne ca
let qñ virgo chriſtum pa
riebat Scdo appellat eã
cellam aromaticã Iux-
ta illud Eccle. Sicut cy-
namomum ⁊ balſamuz
aromatizans odorem de
di. Tercio appellat eam
medicinaz doloris . quia
ipſa de miſericordia ſua omnibus in neceſſitatibꝰ poſitis ſubuenit . Vñ
videntur viciſſim diſputare mater ⁊ filiꝰ ⁊ dt filiꝰ ego occidã Mater re
ſpondit. Ego viuere faciã.filius dicit. ego ꝑcutiam. mater reſpondit.et
ego ſanabo. Quarto appellat eam nardū. Vñ in cãticis. Nardus mea
dedit odorem ſuū. ¶ Item ꝯpat eam oliue quod ptz ecci.xxiiij.vbi di-
citur.ego quaſi oliua ſpecioſa in campis ſilue et quaſi plãtatio roſe in ihe
rico. Itē appellat eam vas pigmentorum.i.vnguentoꝝ cōtentiuū. Vñ
in canticis. Odor vnguentoꝝ tuorum ſuper omnia aromata. Item
ipſa etiã vocatur domus cedrina quod prefiguratum eſt in templo ſalo
monis qđ fecit rex ſalomon de lignis libani longatis quadris ⁊ ſectis
¶ Pro terminis nota.intumeo es ere.eſt verbū neutrale ſecunde ꝯiu-
gationis.et ꝓcat arborem. Sed pigmentarius a um eſt nomen adiectiū

deriuatum a nōie pigmentum qđ đr quedā portio medicinalis multū
vtilis. Tūc ibi. O ſcā. ¶ Hic au. exclamādo cōmēdat b. v̓ginem et
cū hoc dirigit petitionē ad eā di. (O ſcā virginitas).i.caſtitas (noſtra p̱
uitas neſcit).i.non ſcit (te digne).i. laudabiliter (laudare).i. honorare
(ꝯtinens).ſ.es (in gremio).i.in vtero tuo.ſ.illū (quē nec).i.nō p̄t (ſuſtē-
tare).i.cape (regio).i.in regio throno celi (A benedicta).ſ.maria (pul-

O ſancta virginitas noſtra neſcit par
uitas te digne laudare Cōtinet i gre
mio nec quem celi regio p̄t ſuſtentare
Pulchrior ſiderib9 ꝛ p̄ mulierib9 cū
ctis bn̄dicta. Placa tuū filum et pur
ga fideliū omniū delicta. In te pluit
in te fluit de9 ſuā gratiā Ergo tue no
bis plue grē clementiam ad beati tui
nati transfer pn̄tiam. Et cunctorum
delictorum confer indigentiam:

chrior).i.ſplendidior (p̄
mulierib9).i.inter mulie
res (ꝛ cūctis ſideribus).i.
oib9 ſtellis (tu placa tuū
filiū).i.ihm xp̄m (et pur-
ga).i.munda (delicta).i.
pctā (oim fidelium) ſcʒ
hoim (deus).ſ.oipotens
(pluit).i.rorauit (in te ꝛ
fluit).i.infundit (in te)
.ſ.mariam ſuam gratiaʒ
g̊.tu plue nob̄.i.in nobis
(clementiā).i.miſericor-
diam (tue gratie tu tranſ
fer).i.duc nos (ad pn̄tiaʒ
tui nati).i.filij Et tu cō
fer).i.da.ſ.nobis (indul-
gentiam cūctoꝝ delicto-
rum).i.oim peccatoꝝ. ¶ Notandū autor tāgit hic in lr̄a inmenſitatē di
cū đt quē nec celi regio ꝛc. vn̄ Pre. ꝯfirmat hoc idē vbi đt ſcā ꝛ imacula-
ta v̓ginitas q̇b9 te laudib9 referā neſcio. qꝛ quē tot9 nō capit orbis in tua
clauſit ſe viſcera Hoc idē teſtat̄ q̇dā metriſta di. ꝯtinet in gremio celū ter
rāqʒ regentē. Virgo dei genitrix ꝑce res ꝯmittant heredes. Scđo no.
autor đt in te pluit p̱ quā b. v̓go grā plena nūcupat̄. Vn̄ plenitudo grē
ptʒ in q̊[illegible]m languido q̇ habuit vnū pedem ardentē. qui caſu ad eccl̄am
ſcē v̓ginis veniēs ſanitatʒ grām cū toto mētis affectu deſiderabat cūqʒ
diutius ibi moraret̄. nec ſui deſiderij quid magnū vel modicū impetraſ-
ſet pendentē ſep̱auit a cruce. voluit em̄ pede poti9 carere q̄ȝ oib9 dieb9 vi
te ſue ardere. Poſt multū v̓o tp̄is ſpacium dep̱cando voce lachrymabi
li dixit. Heu me miſerum doleo ꝙ factus ſum aduena. O beatiſſima di
genitrix cūqʒ talia ab ea fuiſſent ꝓlata naturali ſupno deditus requieuit
dormiret venit beata v̓go leuiter corporis leſione eū tangens ip̄m a ſua
infirmitate ſanauit Ecce quāta plenitudo gratie in beata v̓gine redū-
dat. Item nota. maria exaltat̄ ſup̱ oēs choros angeloꝝ. qꝛ de ipſa cantat
eccl̄a. exaltata ſup̱ omnes choros angelorum. ſancta dei genitrix igitur
vt nos in valle huius miſerie exaltari valeamus in futura patria. ipſam
ſequamur et eius veſtigia in quibus p̱uenire valeamus et poſſimus in
vitam glorie. Quam nobis cōferre dignetur Iheſus chriſtus et filius
in ſecula ſeculorum benedictus. AMEN

Regiſtrum ſequentiaꝝ ſm numeꝝ folioꝝ

De natiuitate domini	Grates nunc omnes	fo.iĳ.
Eiuſdem	Natus ante ſecula	fo.iiĳ
Eiuſdem	Eya recolamus	fo.vĳ.
De ſcō Stephano	Hanc cōcordi ſa.	fo.xi
De ſcō Johē euan.	Uerbū dei deo natū	fo.xvi.
De innocentib9	Laus tibi xp̄e	fo.xxi.
De ephiphania	Feſta xp̄i.	fo.xxiiĳ
De cōuerſioue ſci pauli	Dixit dn̄s ex baſan	fo.xxvi
De Purificatione b.m.	Concentu parili	fo.xxix
Eiuſdem	Aue preclara	fo.xxxiiĳ.
De reſurrectione xp̄i	Uictime paſcali	fo.xxxviiĳ.
Eiuſdem	Agni paſchalis eſu.	fo.xxxix.
Eiuſdem	Mane prima ſabbati	fo.xl.
Eiuſdem	Uirgini marie laudes	fo.xlĳ.
Eiuſdem	Laudes ſaluatori	fo.c.viiĳ.
De inuentiōe ſcē cruc	Laudes crucis attollamus	fo.xliiĳ.
De aſcenſione dm̄	Summi triūphum regis	fo.xlvĳ
In die ſcō penthe.	Sancti ſpūs aſſit	fo.l.
Eiuſdem	Ueni ſancte ſpūs	fo.lĳ.
De ſancta Trinitate	Benedicta ſemper ſancta	fo.liiĳ.
De Corpore xp̄i	Lauda ſyon ſaluatorem	fo.lvi.
De ſcō Johē baptiſta.	Sancti baptiſte xp̄i	fo.lxĳ.
De ſcō Petro	Petre ſumme xp̄i	fo.lxiiĳ
De Diuiſione apl'oꝝ	Celi enarrant gloriam	fo.lxvĳ.
De ſcā maria magda.	Laus tibi xp̄e	fo.lxxiiĳ.
De ſcō Laurentio	Laurenti dauid	fo.lxxvi.
De Aſſumtione b.ma.	Congaudent angelorum	fo.lxxix.
De decollatiōe Jo.bap	Pſallite regi noſtro	fo.lxxxĳ.
De Natiuitate b. v̄gis	Stirpe maria	fo.lxxxv.
De ſctō Michaele.	Summi regis archangele	fo.lxxxvĳ.
De vndecim mil'. virgi.	Uirginalis turma	fo.lxxxix
De omnibus ſanctis.	Omnes ſancti ſeraphin	fo.xcĳ.
De ſancto Martino	Sacerdotem xp̄i mar.	fo.xciiĳ
De ſancta Elizabeth	Gaude ſyon	fo.xcvi.
De ſancta Katherina	Sanctiſſime v̄ginis	fo.C.
De ſancto Andrea	Deus in tua virtute	fo.c.ĳ.
De ſancto nicolao	Hoſpitati dedit egros.	fo.c.iiĳ.
De cōceptione b.ma.	Dies leta celebratur	fo.c.v
De Apoſtolis	Clare ſanctoꝝ	fo.c.x.
De Euangeliſtis	Iocundare plebs fidelis	fo.c.xiiĳ.
De Martiribus	O beata beatoꝝ martyꝝ	fo.c.xv.
De Confeſſoribus	Ad laudes ſaluatoris	fo.c.xvi.
De Virginibus	Gaude celeſtis ſponſa	fo.c.xx.
De dedicatione templi	Pſallat eccleſia mater	fo.cxxĳ

Item ſeptē ille ſequentie q̄ ſequunt̄. ſunt de btā v̄gine. ſ. Mittit ad virginem Letabūdus exultet. Verbū bonū. Hodierna lux. Gaude maria. Aue maria. Uterus virgineus. vt patet intuenti in fine opuſculi.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

noua addite

Laus tibi chriſte) Hanc ſequentiam dicitur edidiſſe beatꝰ gregorius in honorem ſcōꝝ innocentium In qua tria facit Primo laudat chriſtum de ſua bonitate. ꝙ dignatus eſt per infantium et lactentiū ac pueroꝝ diſcretione carentiū martiriū honorari. Scđo admiratiue alloquit̄ criſtū ſuꝑ hmōi facto in cōparatione ad alios mortales. Tercio alloquit̄ ipſos innocētes rogans q̄tenus velint nos iuuare ſuis precibꝰ apud xp̄um cuius occaſione innocētem mortē ſubierunt. vt nos in regno ſuo dignet̄ aſſumere. Secūda pars ibi. (Quis athletarum) Tercia ibi (O chriſti pcones. Pro euidentia ſciēdum ꝙ iſtud feſtuȝ bene ordinatur poſt natiuitatem dn̄i. vt chriſto capiti oēs ſui comites adiungerētur. ſicut ſunt iſti innocentes quibꝰ occaſio mortis fuit natiuitas xp̄s et hoc quarto die poſt natale dn̄i. qꝛ illo die interfecti ſunt ab herode anno ſequenti Herodes eñ turbatus ex rumoribus auditis de nato puero cogitauit facere interfici omnes pueros. vt ſic chriſtus non euaderet quin etiam occideretur. ſed impeditus non potuit hoc efficere niſi anno ſequenti. Demandabatur enim ab Auguſto ceſare cum duobus filijs ſuis ad quem neceſſario habuit ite et ſic cucurrit annus poſt natiuitatē dn̄i. quare anno ſecundo poſtq̄ redijt fecit ſic ꝑſcribit̄. Scđo ſciendū ꝙ triplex eſt martyriū. Primū voluntate et opere. ſicut martyriū beati Stephani. Secūdū voluntate et non opere ſicut martiriū beati Johannis euāgeliſte. qꝛ in feruentis olei doliū miſſus fuit. in quo tangit̄ volūtas. ſed diuina ſe ꝓtegente gratia illeſus exiuit. ⁊ ſic opus ſiue effectus martirij in eo nō habuit locuȝ Terciū martirium eſt opere ſed nō voluntate. quale fuit martiriū innocentiū. de quo tangit̄ hic in littera. Primū martiriū digniſſimū eſt. deinde ſecundū dignius eſt tercio. Ex quo ſumi poteſt ordo iſtoꝝ trium feſtoꝝ poſt natalem dn̄i. Iſtis p̄miſſis ꝓ maiori intellectu dicendoꝝ ſequit̄ ꝯſtructio in hunc modū. O (chriſte) ihū (laus) ſc̄ ſit (tibi. cui ſapit). i. placet ſeu gratum eſt. illud (qđ videtur). i. apparet (ceteris) ſcȝ hominibꝰ (eſſe ſurdaſtrum). i. abſurdum. Sepe eñ deo placent que hominibꝰ diſplicent. qꝛ homines iudicant de his que foris apparent. ⁊ ſm̄ paſſiones. deus auteȝ intuet̄ cor ⁊ iudicat in veritate. Deꝰ etiā neminē vult perire. ſed omne qđ venit ad ſe nō eijcit foras. nō accipit perſonas. non eligit inter etates aliquā repudiando. immo facit vt ſeq̄tur (cuius) ſcȝ xp̄i (famulatu). i.

Laus tibi criſte. cui ſapit quod videtur ceteris eſſe ſurdaſtruȝ famulatu cuius omnis competit ſexꝰ et etas. recentes atqȝ teneri milites hodierno enſi trucidati te hodie predicauerūt. Licet nec dum potuerunt lingula effuſione tamen te chriſte ſui ſanguinis p̄conati ſunt. Hac cū cruore fundētes ad deū clamitaturi. Vox pupulli quē gena miſeret ⁊ innocētis

famulatui ⁊ ſeruitio. Famulatu antiquus dtūs eſt q̄rte declinatōis. et ita vetuſtiſſimi grāmatici declinare ſolēt. ſenatꝰ ſenatus ſenatui. metꝰ metus metui. ſed hodie aliter (om̄is ſexus) ſiue maſculus ſiue femina. et oēs (etas) Itē ſunt ſeptē etates hōis. ſ. infancia. puericia. adoleſcētia etas. iuuenilis. virilis. ſenilis. ⁊ decrepita (petit). i. cōueniens eſt et accepta. q꞉ (recentes). i. nouelli (atqꝫ teneri) graciles parui et debiles adhuc (milites). i. ſatellites a militādo dicti. iſti ſcꝫ innocentes (trucidati) .i. crudeliter interfecti (herodiano enſe). i. gladio ipſius herodis aſcolonite. Tres fuerūt herodes. ſcꝫ aſcolonita q̄ interfecit pueros. Antipa q̄ decolari fecit ſanctū iohānē baptiſtā. Et agrippa qui interfecit iacobuꝫ minorē et incarcerauit petrū (predicauerunt te hodie). i. laudauerunt. Iuxta illud ps. Ex ore infantiū ⁊c. eo mō qui ſequitur Vn̄ o (xp̄e licet .i. q̄uis dicti recētes ⁊ teneri milites (necdū). i. adhuc nō (potuerunt) te laudare et ꝯfiteri (lingula). i. ſua lingua. q꞉ infantes erant et vſu rōnis carētes (tn̄ ꝑconati ſꝫ). i. laudauerūt (te effuſione ſui ſanguinis. q̄ effundebat̄ ꝓpter xp̄m inter eos q̄ſitū ad ꝑdendū ip̄m. Vn̄ iſti innocētes nomen dn̄i non loquendo ſed moriendo ꝯfeſſi ſunt. et ſic martyriū eorum fuit ope ⁊ nō volūtate. vt p̄dictū eſt (fundēs lac). i. humorē lacti ſimilē. (cū cruore). i. ſanguine (clamitaturi) clamare debentes (ad deū) q꞉ innocenter occidebant̄. ⁊ ſic vox eoꝝ tanq̄ oppreſſoꝝ ſine cā clamitabat ad deū p vindicta (quē) s^c deum (vda gena). i. humida maxilla. q꞉ lachrymoſa (pupilli). i. pueri matre orbati. q꞉ iſti pueri matribus inuitis eripiebant̄ (et innocentes). ſ. ſine peccato. q꞉ circūciſi. et ꝑ circūciſionē eo tp̄e delebat̄ pctm̄ originale. lꝫ nō ita efficaciter ſicut nūc ꝑ baptiſmū. Uel (innocentes) q꞉ iſti pueri ſibijpſis cā mortis non fuerūt. ſed xp̄s iam natus qui in eis querebat̄ ad perdendū (miſeret). i. ad miſerationē ꝓuocet. Miſeret antiquitus ꝑſonale v̄bum fuit. ⁊ ita ponit̄ hic. hodie tn̄ impꝑſonalit̄ ſolū ponit̄. ⁊ hꝫ in p̄terito miſertū ē vel fuit. et regit accm̄ cum gtō miſeret me tui

Quis at letharum fortiſſimus vn̄q̄ exercitibus tantā chriſte ſuis contulit victoriam. Quātam vagiens coeuulis tuis tu preſtitiſti mittens eos celum regnaturos perpetim.

Nunc ibi. (Quis atlethaꝝ) Secūda pars ſequentie in qua adhuc ſermo dirigit̄ ad chriſtuꝫ iaꝫ natū principē ſeu ducem iſtoꝝ militū cum admiratiōe et ꝯgratulatōe de victoria eis ſub criſto principe ſuo et ab illo cōceſſa. Sententia patebit cū cōſtructione ſic. O (chriſte quis fortiſſimꝰ atlethaꝝ) bellatoꝝ ⁊ principum ſiue ducū exercitus inter mortales (contulit vn̄q̄). i. ꝯceſſit ꝓcurauit ſeu obtinere ordinauit. ſuis exercitibꝰ. militū copijs a ſe miſſis vel ſb̄ eo militātibꝰ (tantā victoriā). i. triūphū quaſi diceret nullus (quantā) ſcꝫ victoriā (tu vagiens). i. more pueroꝝ flens hoc eſt adhuc infans. Itē vagitus pueroꝝ infantium eſt. vt ibi vagit infans inter arta poſitus preſepia (preſtitiſti tuis coeuulis. i. coetaneis cōtemporaneis ⁊ eiuſdem etatis cum dictis. ſ. innocentibꝰ ⁊c. Euum eſt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

nouo addite

menſura rerū habētiū ꝑncipium ſed nō finem. et ponitur pro tempore frequenter. Vñ coeuus a um ⁊ coeuulus diminutiuū.i.eiuſdē eui tp̄is vel etatis (mittens eos celū).i.ad celum.non ꝙ ſtatim euolauerunt ad celum.ſed poſt paſſionē dñi cum patrib⁹ vna primū aſcenderunt in celū et ergo (mittēs) id eſt predeſtinans eos (regnatures) id ē triumphaturos ⁊ gauiſuros ibidē.ꝑpetim.id eſt perpetuo.

O chriſti precones clari floreſqȝ martyrū coruſci. Et cōfeſſoꝝ inſignes gēmule ſanctoꝝ. Atqȝ ſteriliū in mundo virginū. Clari filioli. dulces puſioli nos iuuate precib⁹ Quos criſtus innocentē mortē veſtrā miſerās. Pro ſeſe maturatam placidus exaudiens Nos regno dignetur.

¶ Nunc ibi.(O chriſti. Iſta eſt tercia ꝑs in q̄ dirigit oro ad ipſos innocentes. Et ponitur plura attributa recōmendatiua eorū dem. Dicēs ſic. (O clari precones) id eſt glorioſi nuncij. Clarus trāſumit ad ſplendidum fulgore fame ⁊ glorie. et ſic ponit ꝓ glorioſo Preco dr̄ nūcius agenda proclamans et qui citare arreſtare ⁊ ſil'ia facere ſolet ꝓ iudicijs. Iſti innocentes merito dicunt precones (xp̄i) q̄ de ipſo nūciauerūt patribus in inferno.et famā de ipſo fecerunt in mundo. q̄ ſui occaſione tam multi occiſi ſunt ꝑ herodem infantes (qȝ) pro et (choruſci flores).i.ſplendidi et pulcri (martyrum) quaſi diceret ſplendidiſſimi inter martyres (et inſignes).i.electi et notabiles (gemmule) id eſt lapides precioſi (ſanctorū confeſſorum) Metaphora eſt.ſicut enim gemma antecellit alios precioſos lapides in dignitate. ita pueri iſti innocentes primatum tenere videntur inter ꝯfeſſores et virgines.quare ſequitur (Atqȝ ſteriliū) fructū nō ꝓferentiū ſed caſtarū (virginū in mundo).i.in hoc ſeculo. Et o (clari).i.nobiles (filioli).i.filij parui (dulces puſioli) parui pueri Puſio puer paruus ſiue infans dr̄. Vnde puſiolus diminutiuū (iuuate nos ꝑcib⁹).ſ.veſtris (quos).ſ.puſillos (chriſtus miſerans).i.cum miſericordia ⁊ viſceribus pijs aſpiciens (veſtram innocentem mortem maturatam).i. adimpletam et guſtatam (pro ſeſe).i.ſeipſo chriſto (exaudiens placidus id eſt placide benigne ⁊ fauorabiliter (dignetur) dignos faciat et reputet (nos ſuo regno) vbi vna cum eo et ſanctis innocentibus poſſumus perpetue regnare. AMEN

L(Audes chriſto) De feſtiuitate paſchali eſt p̄ns ſequentia et ꝑ̄t diuidi in tres ꝑtes. In ꝑ̄ma autor hortatur nos ad reddendum xp̄o reſurgenti laudem. In ſc̄da oſtendit qualē ſe xp̄s exhibuit in aſſumpta humanitate ante paſſionē et poſt.ibi (Ab hoſte tentatus) In tercia ꝑte recōmendat diem paſchalem.ibi (Hec eſt dies) Sciendum ꝙ paſcha grecū vocabulū eſt deductū a greco verbo paſchomai.id eſt patior latine.q̄ hoc tp̄e agnus et chriſtus paſſus fuit. Sed hebrayce phaſe dicitur. hoc eſt tranſitus. quia hoc tp̄e filij iſrahel tranſierunt ex egypto per mare rubrum liberati a ſeruitute Pharaonis. Cuius rei

memoriā iudei ſingulis annis ſeruabāt. ſed in ſabbato in figuram paſcha noſtri. quod celebratꝛ hodie in die dominica ne videremur omnino iudaiſare. Auguſtinus tn̄ vult dicere ꝙ hoc nomen paſcha duo iſta in ſe ꝯtinet. ſ. paſſionem ⁊ tranſitum tam ſm̄ ſignifitationem q̃ꝫ ſm̄ vocez Scd̄m ſignificationē. qꝛ in paſſione chriſti fuit eiꝰ tranſitus de mortalitate ad immortalitatem

Laudes chriſto redempti voce modulemur ſupplici. Om̄is in hac die rerū natura iubilans. Perſonet immēſas filio dei grās. Iā noſtri conciues celeſtis ſanctuarij milites. Ordines noueni in veſtra nos adunate gaudia. Hymnite nūc ſuperi pariter reſonate inferi. Ut om̄is in domini ſpiritꝰ gratuletur enſi. Qui hominis cauſa deus homo naſcitur et fragili carne ſe occulēs ꝓbra ſuſtinuit patiens: Uirtutibꝰ ſignis vt deus emicuit et corporis noſtri neceſſitate fruens verus terrigena claruit.

Et ita ſm̄ eum ex duabꝰ linguis. ſcilꝫ grega et hebraica facta eſt tercia ſcꝫ latina. Patꝫ ergo ꝙ hoc nomen paſcha aptuꝫ vocabulum ſit ad hanc ſolemnitatem deſignandā Et declinatur in prima declinatione ſub neutro genere. vel in tercia ſicut dogma. ſed rarius ita inuenitꝛ Huic ergo ſolemnitati paſchali bene adaptatur iſta ſequētia. qꝛ in ea ꝯmemorantꝛ tranſitus domini. paſſio et reſurrectio. ſicut patebit in expoſitione Conſtrue Nos (redempti) .i. liberati de ſeruitute diaboli (modulemur) .i. dulcitꝛ cantemus (chriſto) ieſu qui nos ſua morte et paſſione redemit (laudes) id ē gratiaꝝ actiōes (ſupplici voce) .i. deuota ⁊ humili. Et vt hoc copioſius fiat imitantꝛ oēs reliqꝫ creature. quaſi diceret. nō ſolū nos redempti. ſꝫ (om̄is natura rerū) hoc eſt oēs res naturales. Duplex eſt em̄ natura. ſ. naturans q̄ eſt deꝰ. ⁊ natura. q̄ dꝛ vis inſita rebꝰ a deo eſt ſilibꝰ ſilia ꝓcreās. ⁊ de illa tangitꝛ hic. que (iubilans) .i. ꝯgaudens. Impprope ponitꝛ qꝛ iubilans mentis gaudium dicit (ꝑſonet) .i. decantet vel ſuo mō dicat (filio dei) .i. chriſto de beneficijs nobis ab ipſo factis que in parte ſequūtur infra (immenſas gratias) .i. infinitas (in hoc die) ſolemnitatis paſchalis. Et non ſolum res huiꝰ mūdi inferioris dicent gratias ⁊ ꝯgaudebūt nobis de redemptiōe nrā. ſed etiā O vos (noueni ordines) .i. nouē chori angelorum (noſtri ꝯciues) qꝛ nos hōies etiā ſumꝰ deo creati ad poſſidenduꝫ vna cum angelis ciuitatē celeſtē a qua vocamur ꝯciues angeloꝝ (milites) .i. pugnatores (celeſtis ſanctuarij) .i. regni. Sanctuariū locus dꝛ vbi reponūtꝛ res ſacre. ⁊ ponitꝛ hic pro celo. qd̄ eſt locus beatoꝝ (adunate) .i. ꝯgregate (nos in veſtra gaudia) vt ſcilicꝫ pariter vobiſcum congaudemus (iam) .i. in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

hac die Et ſic ↄcludēdo. vos (ſuperi). i. celeſtes ſpiritus (hymnite) id ē hymnū canite (nunc. ⁊ pariter). i. ſimul vos (inferi). i. ab inferiores ſpūs vel creature (reſonate). i. decantate laudes. ita (vt omnis ſpiritus) ideſt quelibet creatura (gratuletur). i. letet̄ ⁊ gaudeat (in eueſi) in tranſitu vel victoria (domini) id eſt iheſu chriſti creatoris ſui. Superi inferi tā-

Ab hoſte temptatus non eſt agnit⁹ neqȝ diuinitas patuit. Ars artem deluſit donec veteris nodum piaculi ſecuit. In ara crucis hoſtiam ſe ꝑ nobis chriſtus obtulit deo patri. morte ſua noſtra mortificans crimina. Jam victor chriſt⁹ baratro populato mortis principe vinculato. ab inferis pō-pa regreditur nobili.

tū pluralia ſunt ſicut cetera adiectiue declinata. Hymnus canticum dicitur laudis. Inde hymnire verbum. Gratulor. i. gaudere de bono alteri⁹ quandoqȝ ad deū refert. pro gratias habere ponitur etiā quandoqȝ. Eueſis eſt tranſitus ſeu victoriā. Unde quidam. Eſt liber geneſis. eueſim dic eſſe tropheum. ¶ Tunc ibi. Qui hominis cauſa ¶ Hic reddit̄ ratio quare nos hōies et alie creature nobiſcum ſimul gaudere debeam⁹ (qui) ſupple dominus (deus) exiſtens (naſcitur homo cauſa hominis) ꝓpter hominem redimenduȝ et reducendū ad gaudia paradiſi. Unde primus homo adam ſua culpa quā in poſteros ſuos tranſmiſit eiectus fuit (et deitas) id eſt diuina natura (occulens ſe) id eſt abſcondens et celans. in (fragili) id eſt infirma (carne) ſcȝ humana. ⁊ hoc ꝓpter dyabolum humane ſalutis inimicum precipuū (ſuſtinnit) id eſt tolerauit (patiens) id eſt pacienter et voluntarie (probra) id eſt contumelias ⁊ alias aduerſitates (emicuit) id eſt reſplenduit (vt deus in virtutib⁹) id eſt bonis operibus et (ſignis) id ē miraculis. que facere purus homo non poterat. que res fecit dyabolū dubitare. ſed retrahebat̄. quia (⁊ fruens neceſſitate) id eſt indigentia (corporis) humani. qꝛ patiebatur famen ⁊ ſitim. frigora ⁊ calores et alios defectus ſeu paſſiones nature humane (claruit) id eſt apparuit (verus terrigena) id eſt homo. quare diabolus voluit eum temptare ⁊ experiri an deus eſſet vel non. ſicut ſequitur in littera.

¶ Tunc ibi. Ab hoſte. In hac ſecunda pte oſtendit autor quō chriſtus ſe exhibuit in aſſumpta humanitate tā ante paſſionē qȝ in paſſione qȝ etiam poſt. Sic exponitur. Chriſtus verus terrigena ſicut claruit ex neceſſitatibus corporis quas patiebatur vt homo. Ac etiam deus ſicut emicuit ex virtutibus ⁊ ſignis que quotidie per eum fiebant. huius rei occaſione (temptatus) id eſt examinatus (ab hoſte) id eſt dyabolo. ſicut ad longum habetur in euāgelio. Ductus eſt iheſus in deſertum vt temptaretur a dyabolo ⁊c. Temptare a teneo ⁊ non tenino deducitur. ⁊ eſt frequenter tenere ſiue ordinare aliquem ad aliquid inueſtigandū in eo. vel ad aliquē inducendū ad aliqd. ſicut dyabolus temptat

homines ad inducenduz eos ad peccata (non eſt agnitus) .i. cognitus quis fuerit (neqꝫ diuinitas) natura diuina (patuit) .i. manifeſta facta ē hoſti diabolo poſt hm̄oi temptationē. Et ita (ars) xp̄i (deluſit) .i. decepit (artem) .i. calliditatem et fallax ingeniū dyaboli (donec) .i. quouſqꝫ chriſtus dn̄ꝫ noſter (ſecuit) id eſt diſſoluit (nodum) .i. ligamen ⁊ vinculum (veteris piaculi) .i. antiqui peccati originalis ꝑ adam ꝓtoplauſtū perpetrati. ⁊ in oēs poſteros hereditaria ꝯtagione traducti. ꝑ qđ nobis vt indignis ꝑcludebat̄ reditus ad gloriam celeſtē. Sed ſequitur remedium. qꝛ (xp̄us obtulit ſe hoſtiam) .i. ſacrificium (deo patri) cuius filius erat ab eterno (in ara) id eſt altari (crucis) .i. patibuli (mortificans .i. extinguens (noſtra crimina) .i. delicta (ſua morte) ſcꝫ ꝑ mortem ſuā. Vn̄ vere languores noſtros ipſe tulit ⁊ peccata noſtra ipſe portauit. ⁊ chriſtꝰ innocens patri reconſiliauit peccatores. Tunc ibi. Iam chriſtus

¶ Hic dꝛ quid chriſtus fecit poſt paſſionem ſuā. qđ ad diem paſche ꝑtinet. videlicet qꝛ (chriſtꝰ baratro populato) .i. inferno deſtructo ⁊ ꝯfracto per ipſum. ⁊ (principe mortis) dyabolo. qui dicitur princeps tenebraꝝ et mortis. et ante iſtud factum dicebatur princeps huius mundi. vt ibi. Venit eñ princeps huius mundi et in me non habet quicq̄ꝫ (vinculato) id eſt ligato et in vinculis coniecto. vt valeat de cetero tam amplo fungi imperio (regreditur) .i. redit ⁊ reuertitur vt (victor) .i. triumphator (ab inferis) .i. ab inferno (iam) .i. modo in hoc die ſancto paſce (nobili pompa) .i. egregio ⁊ ſolemni apparatu ac proceſſione cōcomitantiuꝫ eidem ſanctorū patrum quos de lymbo inferni ſecum eduxit. Piaculum dꝛ a vbo pio as are id eſt maculare. ſed capit̄ in ꝓpoſito piaculū ꝓ peccato Ectiā piare ſignificat purgare et ſic piaculum eſſet idem quad mundicies. ſed ita nō capitur hic. Populor ⁊ depopulor ſ̄cant populuꝫ deſtruere vel expellere Inuenit̄ etiam populo. vn̄ Virgilius ꝑmo georgicoꝝ Populatqꝫ ingentem farris aceruū. Pompa dꝛ feſtiuus apparatꝰ ⁊ oſtētatio. vn̄ in triūpho vel in funere celebrādo fieri ꝯſuetū eſt ⁊c̄.

Hec eſt que illuxit. poſt turbida regni ethyopum tempora. Chriſtus in qua reſurrexit vltra victurus cuꝫ carne quam ſumpſit de maria virgine: Qui ouem cū gaudio patri quam ꝑdiderat humero reuexit ſuo.

In hac tercia ꝑte recōmendat autor diem paſce dicens quid amplius chriſtus in ea facerit. vnde ſolemnitas ſolemnitatum dicitur. ⁊ dies dm̄ci omnes ſequentes ab ip̄a nomen ſumpſere eiuſqꝫ octaue eſſe ꝓhibent̄. Dicit ḡ ſic (Hec dies eſt) illa .ſ. (que illuxit) reſplēduit (poſt turbida tp̄a) id eſt obſcura. tumultuoſa. tēpeſtuoſa ſiue intranquilla (regni ethiopū id eſt dyaboloꝝ. Hoc regnum incepit a peccato ade. et durauit vſqꝫ ad diem preſentem (in qua) .ſ. die (chriſtus reſurrexit) a mortuis (victurꝰ vltra) id eſt deinceps perpetuo (cum carne) ſcꝫ eodem corꝑe (quam) ſcꝫ carnem (ſumpſit de maria virgine) id eſt natus eſt ex ea (qui) ſcilicet

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

chriſtus(reuexit).i.reduxit (patri) ſcilʒ deo (ouem) id eſt hominem in
ſno humero cū gaudio(quaʒ) sᶜ ouem(pdiderat).i.amiſerat deus pa-
ter per ſuggeſtionem dyaboli ꝛ ꝯſenſum ade in peccatuʒ Et eſt parabo
loſa de euāgelio.de eo qui habuit centum oues.et perdiderat vnam ꝛc.
Dyaboli appellanť hic ethyopes a colore nigro. qui malum videtur de
ſignare. Unde ecōtra angeli pinguntur albi ratione luminis excellētis
in colore albo.quod ſpeciem boni pre ſe ferre tenetur. vnde fit ꝙ nigruʒ
equiparatur malo.album vero bono ꝛc.

Salue crux ſancta arbor digna
Cuius robur precioſum mun
di ferre talentum. At hoſtis per lig
nū victor ligno reuinceretur. Quod
qʒ exortus mortis primis erat terri-
genis paradiſo propulſis Cauſa
etiam vite foret cunctis chriſti mor-
te vere viuificatis.

Tunc ibi. Salue crux
¶ Iſta ſequentia decan
tari ſolet in feſto inuenti
onis ſancte crucis Et di
uiditur in duas partes.
In prima autor ſalutat
ſanctam crucem comme
morans quid per eam fa
ctum ſit. et qualis fruct⁹
chriſti fidelibus inde pro
uenerit. In ſecunda par
te dirigit ſermonem ad
eandem dicens quomo-
do habeat mirabiles q̄ſ-
dam virtutes et operati
ones. vnde concludit ꝙ
laus ſit ei in euum.

¶ Pro pleniori intellectu notandum ꝙ ſignū crucis ſanctificatum eſt
p ꝯtactū dominice carnis.et inde hʒ ꝙ ſanctificare et ſaluare poſſit ipaʒ
adorantes ꝛ ipſa ſe ꝯſignātes prout per ordinem hic tangitur in littera.
Et licet in cruce dominus fuerit dehoneſtatus. tamen quia illa deho-
neſtatio noſtra fuit redemptio ꝛ ſaluatio.ideo merito ſeruatur feſtū de
ſancta cruce ſcʒ inuentionis.qñ crux agente ſancta helena matre ꝯſtan-
tini impatoris p medium cuiuſdam iudei ad hoc qdammodo ꝯpulſi p
eandē inuenta eſt Et feſtū exaltationis. qñ exaltata fuit p impatorem
Eraclių Sed feſtum inuentiōis maius eſt ex pte inſtituentis.qꝛ a papa
Euſebio inſtitutum fuit. ſed exaltatōis ab impatore p̄dicto inſtitutū fu
it ꝯſentientib⁹ ſibi epiſcopis ſub imperio ſuo ꝯſtitutis. Hāc ſcām cruceʒ
ſic alloquiť autor in hoc cantico O(ſctā crux digna).i.apta et elcā(ar-
bor) qꝛ a pncipio ad finem qui ſequitur preordinata eſt (ſalue).i.ſis ſa-
lutata(cuius).ſ.ſancte crucis(robur) fortitudo fuit (ferre) id eſt porta
re(precioſum talentum) id eſt pōdus(mundi).ſ.iheſum xp̄m.q̇ fuit ta
lentum ꝛ preciū quo redemptus eſt mund⁹ a ſeruitute dyaboli Talen
tum vt dicit Seruius genus pōderis eſt. qđ ſm varias gentes etiā di-
uerſimode variať.ſed apud romanos eſt.lxx.librarum. hic vero pro pon
dere ponitur indiſtincte per metaphoram. qꝛ ſicut capti et in ſeruitute
redacti ab hoſtib⁹ pondere aliquo denarioꝝ ſolent liberari a captiuitate
ita pari modo chriſtus dedit ſeip̄m in precium ꝛ talentuʒ ꝛc. hoc modo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

videlicet(vt hoſtis)dyabolus exiſtēs(victor ꝑ lignū)paradiſi.de cuius guſtu ſuggeſſit eue vt ꝯmederet. ꝙ vlterius induxit adā ad idem cōtra mandatū domini.in qua re dyabolus victor fuit ⁊ ipos ſibi ſeruos ꝯſti-tuit cū eorū poſteris. ſed remediū ordinatū eſt vt ſequitur(vt reuinceret) id eſt iterū et ex aduerſo ſuperatur (ligno).ſ.ſan-cte crucis. Juxta illud. Vt medelaꝫ ferret inde hoſtis vnde leſerat. et il-lud per lignū ſerui.ꝑ te li-gnū liberi. Unde dici ſo-let.lignū ſaluauit qd̄ dā-nauit. licet nō ideꝫ in nu-mero De huiuſmodi lig-no quomodo actū ſit vi-de ꝑus in ſequētia Lau-des crucis attollamꝰ in ꝑncipio. Nūc ibi.(Qd̄ exortus) Latius decla-rat qd̄ dictū eſt(qꝫ)ꝓ et (qd̄) sᶜ lignum paradiſi (erat ꝑmis terrigenis) ꝓtoplauſtis hominibus ade ⁊ eue (propulſis).i. effugatꝫ ⁊ electus de(pa-radiſo) ſcilicet terreſtri (exortus) id eſt principi-um ⁊ origo(mortis etiā foret).i.eſſet(cauſa vite cunctis)id eſt omnibus (viuificatis vere morte criſti) id eſt omnibus bo-nis chriſtifidelibus. quia ſine fide. nemo ſaluari poteſt. ⁊ ſic eſt ibi relatio ſimplex. qꝛ non refertur idem lignuꝫ in numero ſed bene in ſpecie Roge-mus ergo dominum nr̄m iheſum chriſtum vt dig-net nos defendere a tēp-tatione ⁊ inſidijs dyabo-li.et dare nobis inclipeum ſeu defenſionem ſuam ſanctam crucem. de qua dicetur in verſu ſequenti.⁊c.

Horrificum tu es ſemper ſignum ini-micis crux ſancta ſeuis. Quā mors pauet infernuſqꝫ timet.que criſto ſu-os reconſignas.

Benedictio triue vnitati ſimpli-ci deitati ſꝑ omnifaria. Parē-ti cui ſempitualis ſtat yꝺéptitas ſem-piternitas iatriel mira. Par v̄bo qd̄ coeſſentiua ſapientia vere veritas ex ſplendet viua. Tibi ⁊ amborum vo-lūtas pneuma ⁊ ſuauitas.tu beatitu-do ſancta:ſanctitas ⁊ extātiua Tres omnium genus bonorum generaliſſi-mum. o ens nobis ex quo vita ſtillat amor ⁊ ſophia Optima veraqꝫ eter-nitas eterna. ⁊ optima veritas vera eternaqꝫ bonitas Odiū falſitas morſ-qꝫ cedat.figuram tuam nubis exple-ant viſa.ratio charitas Fons in quo ſunt viuunt quorum vmbras morta-les expetūt in te delicie.decus.ſothe-ria.regnum.virtus victoria.

nouo addite

¶ Tunc ibi Horrificum. ¶ Hec eſt ſecunda pars. que exponitur ſic. O (ſancta crux tu es ſemꝑ horrificū ſignū).i. horrorē. faciens ſiue incutiēs (ſeuis inimicis).i. crudelib⁹ hoſtib⁹. ſ. dyabolis. qui ad ſignū crucis fugiunt ⁊ euaneſcūt (Quā mors pauet).i. timet (q3) ꝑ et (infern⁹ timet) ⁊ breuiter de ptāte ſibi data a xp̄o. qui in ea pependit. Crux fugat omne malum. ⁊ tali dicata ſigno mens fluctuare neſcit. vn̄ ſequit̄ (que recōſignas xp̄o ſuos) qꝛ cruce ſignati de grege xp̄i reputabūtur (cui) xp̄o (laus ſit in euum) id eſt imperpetuum Amen

BEnedictio trine vnitati. Iſta ſeq̄ntia decātari ſolet de ſancta trinitate In qua autoꝛ ponit diuerſa nōia attributa ⁊ epitheta latina greca ⁊ hebꝛaica. quo ad ipam trinitatē. et etiā quo ad quālibet pſonaꝝ. Et poteſt diuidi in duas ptes. in quaꝝ pma laudat ſanctam trinitatem in ſe in qualibet pſonarū ꝑ oꝛdinē. In ſcda dirigit petitionē ad totā trinitatem. ⁊ ſilr̄ ad quamlibet pſonaꝝ. ꝯcludēdo finaliter cū tota trinitate. ſcda ibi. Fac tuos ſupplices. ¶ Notandū ꝙ feſtū ſctē trinitatis cōiter ſeruat̄ in octaua penthecoſtes. vel dn̄ica ſeq̄nti. Et pōt eſſe rō. qꝛ poſtq̄ȝ celebrata eſt feſtiuitas pr̄is in natiuitate. et filij in paſca et ſpūſſancti in penthecoſte. merito ꝯn̄tes fit feſtū eoꝝ ſimul. vt oñdat̄ ꝙ tres pſone ſint vnus deus Et qꝛ materia huius cantici eſt altioꝛis ſpeculatōis. breuiter trāſiemus cū nuda expoſitione terminoꝝ. ¶ Conſtruit̄ hoc ſic (omnifaria benedictio).i. laus maxima que expꝛimi poteſt. Omnifarius dꝛ ſm̄ aliquos ab omnis ⁊ foꝛ faris. ita vt omnifariū ſit omne illud qd̄ dici poteſt. vel omnifarius.i. omnimodus vel qualiſcūq3 (ſemꝑ. ſubaudi ſit (trine vnitati) in pſonis. ⁊ (ſimplici deitati) in eſſentia. Nūc deſcendit autoꝛ ad ſingulas pſonas repetēdo ſemꝑ (omnifaria benedictio ſit ſemꝑ) et pꝛimo (parēti).i. patri (cui ſempiternalis ydēptitas).i. et̄na vnitas (ſtat).i. (ſempiternitas) ſtat (mira iatriel).i. diuinitas ſtat Iatriel eſt nomē ꝯpoſitū. quod interpꝛetat̄ diuinitas. vn̄ ia ⁊ el ſunt nomina dei. Tūc ꝯn̄r ad filiū venit. et (Par).i. ſimilis benedictio ſit (v̄bo) id eſt filio dei (quod) v̄bū exiſtens (ſapientia coeſſentiatiua).i. in parte exiſtens. ⁊ ſic in vtroq3 (exſplendet).i. effulget (vere).i. veraciter (viua veritas) ſicut ipſe de ſeipſo dixit. Ego ſum via v̄itas ⁊ vita Ultimo ad ſanctū ſpiritum venit hoc modo. (Et o pneuma).i. o ſpūſſancte exn̄s (voluntas amboꝝ). ſ. patris ⁊ filij (⁊ ſuauitas).i. dulcedo. omnifaria benedictio ſit ſꝑ (tibi) O (tu ſctā beatitudo).i. pfecea (⁊ extātiua ſanctitas).i. pmanens Iterum iam reuertit̄ autoꝛ ⁊ dirigit ſermonē ad totā trinitatem dicens ſic (Tres) pſone exn̄tes (generaliſſimū genus).i. pꝛincipium effectiuū ſimpl̄r pꝛimū (omniū bonoꝝ) entium (Dens) ex quo vita amoꝛ ſophia).i. ſapientia (ſtillat).i. pluit vel deriuatur (nobis) xp̄iauis. Sequens v̄ſus clarus eſt (Odium).i. inuidia (falſitas).i. deceptio vel fraus (q3) ꝑ et (moꝛs).i. et̄na damnatio (cedat).i. recedat (figuram tuam) ſcilicet xp̄m (expleant) id eſt demonſtrent (nobis vſia) id eſt eſſentia diuina (ratio) id eſt intelligentia (charitas) id eſt amoꝛ. Et tu ſancta trinitas es (fons. in quo) entia (ſunt) id eſt habent eſſe. ⁊ (viuunt) id eſt vitam habent ⁊c. Sotheria eſt nomen hebꝛaicum. qd̄ interpꝛetatur maieſtas. Reliqua vocabula patent.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

Tunc ibi. Fac tuos. In hac ſecūda parte orōem facit ad ſanctā tri-
nitatē ⁊c. vt dcm̄ eſt. Conſtruit ſic. O ſancta trinitas (fac tuos ſuppli-
ces.i.deuotos (ꝯpotes).i.ꝯpotentes ⁊ participes (tue dilectionis).i.ca-
ritatis (effuga demones) ⁊ tu (o ⁊ alpha).i.pncipium ⁊ finis (ſanctifi-
ca orbem criſtianū).i.mundū. Orbis dr̄ rotūditas. ⁊ inde tranſſumit̄ ꝓ
mundo. Alpha eſt ꝑma
lr̄a hebreoꝝ. ⁊ vltima eſt
o. ⁊ inde venitq̄ alpha ꝓ
principio tranſſumit̄. ⁊ o
pro fine. Et o (pater el)
.i. deus vel fortis (eloy-
eloe) nomina dei ſunt (e
lyon).i. excelſus (eya)
dominus (ſaddai) omni
potens (amayn) id qd
vere eſt (rex ſabaoth).i.
dux exercituū (ineffabil'
adonay).i. dn̄s (conſer-
ua) hōies exn̄tes (tuum
plaſma).i.creaturā. Et
o (proles).i.fili (emanu
el) nobiſcuz deus (mire
mirabilis).i.valde mira-
bilis (meſſya).i.xp̄e vn-
cte vel mittende ⁊c. ver-
ſus ſequens ad ſctm̄ ſpiri
tum facilis eſt. ponit lati
ne ſeptem dona. Iterū
et vltimo facit orōnem
ad totam trinitatem.
Conſtructio patet. in ihe
ruſalem ſuperna).i.cele-
ſti patria.

Congaudētes ex-
ultem⁹. De ſctō
nycolao epyſco-
po dr̄ hec ſequentia. Et
habet tres ꝑtes. Prima
pars inuitat et hortatur
nos ad congaudendum
in hoc feſto ſancti nyco-
lai. adiūgēs multas lau-
dabiles q̄litates perſone
ſue ⁊ merita diuerſa. maxime q̄tum ad ſeipm̄. Secunda enumerat que
dam facta alijs per eum ꝑtim ex pietate ⁊ ꝯpaſſione ad obuiādum ma-
lo maiori. ⁊ ꝑtim miraculoſe. Tercia implorat auxiliū beati nycolai pro.

Fac tuos ſupplices tue dilectionis
cōpotes. effuga demones. orbē chriſ-
tianuz o ⁊ alpha ſanctifica. Pater el
eloy eloe elyon eya ſaddai lux amayn
rex ſabaoth ineffabilis adonay. tuum
nos plaſma ꝯſerua. Proles emanuel
mire mirabilis. ſumme cōſul de⁹ for-
tis. domin⁹ iuſtus. futuri pater ſeculi
ꝑnceps pacis. iheſu meſſya nos ſalua.
Spiritus timoris. pietatis ſcientie
fortitudinis conſilij intellectus ac ſa
pientie. nos illuſtra vnge ſanctifica.
Siplex trinitatis tu vnitas. vnitatis
trina deitas. purga culpas. egros ſa-
na hoſtes pacifica ſolue vincula pelle
pericula. Ad te ſitientes pio vultu ſa
cies. paceq̄ȝ eterna in iheruſalem ſu-
perna.

Congaudentes exultemus vo-
cali cōcordia. Ad beati nyco-
lai feſtiua ſolennia. Qui in cunis ad

nouo addite

nobis.ſcđa ibi Auro p eū.tercia ibi.Nos qui iſumus. Ethymologiam
hui⁹ nōis nicolaus videre potes vna cū hyſtoria vite ſue ⁊ miraculis in
paſſionali ſanctoꝝ.vbi illa que hic tanguntur copioſius ⁊ lōgius haben
tur.Etiā ꝯſtructio ſatis facilis eſt.quare ad vocabula deſcendamus Ex
ultare eſt cū ſaltu quodā ſiue motu corporis leticiam oñdere (Solēnia
feſtiua).i.celebria feſta.
Solēnis.i. celebr; ſcribit̄
per duo n. q2 ab annus
venit Aliqui p duo ll ſcri
bunt hac rōne. quia ḃm
eos venit a ſoleo.quod ē
prima breuis.⁊ ſic vt fiat
prima lōga ſicut ſemper
inuenitur volunt ll du-
plicari Alij dicunt ꝙ ve
niat a ſolus ⁊ ſic non opꝫ
ll geminari.q2 ſolus eſt p
ma longa Inde ꝓſa pa-
rum refert. in metro ſcri
bit quiſq; prout ſibi me-
lius videbitur Cuna
vel cunabuluꝫ eſt lectus
puerorum infantiū Pa
pille ſunt capita mām a-
rum. vñ ſcilꝫ lac trahitur
(Alienus)id ē remotus
(immunis).i.expers nō
cōmunicās (ab omni laſ
ciuia.i.libidine ſeu cōcu-
piſcentia ad luxuriā (ꝓ-
uectus).i.ꝓmotus (fa-
ſtigia).i. dignitates vel
honores Faſtidiū.i.tedi-
um.ſed faſtigiū ꝓprie eſt
ſummū edificij.ſiue yma altitudo.⁊ tranſſumit̄ ꝓ dignitate ⁊ altiſſimo
gradu.in aliquo ordine(pietas).i. ꝯpaſſio.Pij dicuntur ꝓprie erga de-
um ⁊ parentes.⁊ tranſlatiue ad alios(oppreſſis).i.contra iuſticiam dā-
natis vel ſuppreſſis. De iſtis plura exempla ſunt in legēda ipſius beati
nycolai(beneficia).i.opera pietatis ſiue auxilia defenſionis. Tunc ibi.
Auro per eum. ¶ In hac ſecunda parte tanguntur tria Primum eſt
de ſublata per ſanctum nycolaum infamia ꝟginum. Secunduꝫ eſt de
nautis conſtitutis in magno periculo maris.quos btūs nycolaus mira
culoſe eripuit.prout ad longum hic recitatur. Tercium eſt de tumba ſe
pulchri ſancti nycolai. quia de ei⁹ oſſibus in illa tumba recluſis manat
ſiue ſtillat oleum contra plurimos languores ſaluberrimum. Secun-
dum ibi. Quidam naute nauigantes. Tercium ibi. Ex ipſius tumba

huc iacens.ſeruando ieiunia. Ad pa
pillas cepit ſumma ꝓmereri gaudia
Adoleſcens amplexatur litteraꝝ ſtu
dia. Alienus ⁊ immunis ab omni la
ſciuia Felix ꝓfeſſor.cuius fuit digni-
tatis vox de celo nuncia Per quā ꝓ
uectus p̄ſulatus ſublimatur ad ſum
ma faſtigia: Erat in eius animo pie
tas eximia ex oppreſſis impendebat
multa beneficia Auro per eum vir
ginū tollit̄ infamia. atq; patris earū
dem leuatur inopia Quidam naute
nauigātes ⁊ contra fluctuū ſeuitiam
luctātes naui pene diſſoluta. Jam
de vita deſperātes in tanto poſite pe
riculo clamātes voce dicunt oēs vna

Circa vocabula aduertendū eſt (Infamia).i.diffamatio que timebatᷣ
futura Infamis dr̄ ille qui famam ſuā pdidit.q̄ſi ſine fama. Et ſic illa
prepoſitio inpuat (leuatᷣ).i.releuatᷣ ⁊ iuuatᷣ. Metaphora eſt tracta ab eo
qui cecidit. ⁊ ei ſuccurritur vt ſurgat (Inopia).i.indigētia vel pauptas
(fluctuū ſeuiciam).i.pcellaꝝ violentiā (luctātes).i.laborātes vel reſiſtē
tes aut renitētes (pene).i.q̄ſi (diſſoluta).i.fracta (periculo).i.anxietate.
Periculū a pereo is ire dr̄ ſalutis diſcrimē.ſꝫ ab antiquo vbo perior iris
(vnde peritus venit.i.exptus) dicitᷣ experimentū Et ſic periculū facere
id eſt tentare ſiue experi
ri (gratia).i.dono Pre-
ſidia) auxilia Differunt
preſidiū ⁊ ſubſidiū.qꝛ pre
ſidium dr̄ auxilium pnci
pale. quod ordinatur ad
alicui ſubueniendum. ſꝫ
ſubſidiū dr̄ quod in auxi
lium ſuccedit. vbi preſidi
um non ſufficit (aura
grata).i.flatus ventoruꝫ
placidus et lenis. Aura
enī ſplendor eſt et pro fa-
uore tranſſumitᷣ Gratus
.i.grās referens et vices
etiā eſt acceptus placidꝰ
et dilectus (tempeſtas)
.i.turbatio maris. Inue
nitur etiam pro tpe. vt ea
tempeſtate .i. eo tpe (ſe-
data).i.pacificata ⁊ tran
quilla facta (copia).i.ha
bundātia. Copia pn̄tis
.i. trāſſumptū. copie plr̄
.i.militū turma. ſuffragia
.i. auxilia. Suffragari .i.
auxiliū ferre. Refragari
.i.repugnare Suffragia
etiā dicuntᷣ voces eligen
tiū aliquē ad magiſtratū
Et tranſſumitur ad ſignificandum orōes illas que fiunt ad ſanctos. vt
ſcilicet illi nobis apud deum auxilientur. ¶ Tunc ibi. Nos qui ſumus
¶ Hec eſt tercia pars. in qua fit oratio ad ſanctuꝫ Nicolaum. vt in lrā.
Sic ergo ordinatur conſtructio. O (glorioſe nicolae) id eſt plene gloria
Etiam glorioſus eſt affectator glorie (trahe) id eſt duc (nos) homines
(qui ſumus in hoc mundo paſſi) id eſt ſuſtinentes (iam naufragia) id-
eſt pericula (in pfundo).i.in pfunditate (viciorum) id eſt peccatorum
Trāſlatio eſt a paſſis picula maris ex nauis fractione (ad portū ſalutis

O beate nycolae nos ad portum ma
ris trahe de mortis anguſtia. Trahe
nos ad portū maris tu qui tot auxilia
ris pietatis gratia. Dū clamarent nec
in caſſum. ecce quidā dicēs aſſum ad
veſtra preſidia. Statim aura datᷣ gra
ta. et tempeſtas fit ſedata. quieuerūt
maria Ex ipſius tumba manat vncti
onis copia. Que infirmos omnes ſa
nat per eius ſuffragia. Nos qui ſu-
mus in hoc mundo viciorum in pfun
do iam paſſi naufragia. Glorioſe ny-
colae ad ſalutis portuꝫ trahe. vbi pax
et gloria Ipſam nobis vnctionem
impetres a domina prece pia.
Que ſanauit leſiones multorum pec
caminum in maria.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

dcum ſecuritatis. hoc eſt ad regnū celorum. Portus eſt receſſus qui-
dam a mari inter terras littorib⁹ ꝯcluſus quo naues ſecute recipiunt̄ ⁊
a quo exeunt tpe ꝯgruo (vbi pax ⁊ gl'a) leticia Et (impetres).i. ꝓcu-
res (in maria) magdalena. cui dimiſſa ſunt peccata multa . qm̄ dilexit
eā deus. Et ſic finaliter orat autor. vt ea ipſa vnctio.i.gr̄a nobis ꝯcedat̄

Gaude ſyon ꝙ egreſſus a te de-
cor ⁊ exp̄ſſus tui fulgor ſpeculi
Rediuiua luce redit o ⁊ alpha. quod
accedit iam in fine ſeculi. Roma pri-
ma primitiuos. deus ſanctos adhuc
viuos vidit in cacumine. Ut extre-
mos addat primis q̄zuis ſtantes nos
in imis ſuo viſit lumine: Sed pre
multis te reſpexit. odor tuus hunc al
lexit. ⁊ ſapor ⁊ puritas. Ut de regū
ramis nata. iuſte vere ſis vocata. dei
tu ſaturitas Gaudēt aſtra matutina
ꝙ in hora veſpertina ortu noui ſyde-
ris. Celi ſidus illuſtratur. in quo ter
re deſignatur ſignum noui federis.
Uere ſidus tu preclarum quod a ſo-
le differt parum. ⁊ luna lucidius Tu
ꝙ ſole ſis amicta. carne probat hic re
licta lucis tue radius

q̄ marie magdalene con
ceſſa erat a dn̄o. vt ſilit̄
nobis dimittātur pecca-
ta noſtra ſicut illi dimiſ-
ſa ſunt Amen
Gaude ſyon. Se-
quētia iſta de ſcā
eliſabeth canitur que fu
it filia regis hungarie.
maritata ludovvico lāt-
grauio turingie ⁊ haſſie.
Iſta ab infantia ſua mi
re ſanctitatis fuit. et cla-
ruit miraculis multis et
operib⁹ bonis. Marit⁹
eius profectus vltra par
tes marinas in ſubſidiū
terre ſancte ⁊ ibidē mor-
tuus ē ⁊ ſic ipſa depoſt in
ſtatu viduitatis multa
patiebatur quouſq3 mi-
graret ad dominū. Hyſ-
toria plenius repetit a p̄-
ma etate vſq3 ad finem
vite. ipſa videat̄. Diui-
dit̄ ergo iſta ſequentia in
tres partes In prima re
cōmendatur Eliſabeth
multipliciter In ſecūda
ponuntur ſigna quedaz
et miracula per earū ge-
ſta. In tercia fit petitio
ad ipſaz vt intercedat ꝓ
nobis. Scd̄a ibi. (O q̄3
dignis. Tercia ibi. Eya mater. Exordiū facit autor dirigendo ſermo-
nē ad ſanctā eliſabeth hoc mō. O (ſyon).i. eccleſia. ꝯgregatio fidelium
chriſtianitas (gaude ꝙ decor) eſt (egreſſus a te).i. multi ſancti hōies ac
virtuoſi. ⁊ (fulgor tui ſpeculi) claritatis tue. eſt (expreſſus).i. multiplica
tus ⁊ magis diffuſus. ꝑ hoc ꝙ indies plures ſancti homines reperiunt̄
(o et alpha).i. chriſtus (redit rediuiua luce) noua. quaſi diceret. nunq̄3
ita clare refulſit ſanctitas chriſti ſicut hodie in beata eliſabeth (qd̄ acce-

dit).i.appropinquat (iam in fine ſeculi) .i. in vltima etate mūdi (Ro-
ma vidit ꝑma primitiuos).i.ſanctos.ſed (deus vidit ſanctos adhuc vi-
uos).i.viuentes(in cacumine.i.in ſummitate ꝓuidentie ſue Et ipſe(vi
ſit).i.videt ſeu viſitat(ſuo lumine nos q̄uis ſtantes in imis).i.inter ho
mines vltime etatis ꝛ finis mūdi ꝓpter hoc(vt addat ꝑmis).i.illis qui
fuerūt in primitiua eccleſia(extremos).i.vltimos. Nunc deſcendit ad
beatā elyſabeth (Sed) o elyſabeth dn̄s(reſpexit te pre multis) .ſ.alijs
ſanctis. Cauſam reddit(tuus odor) .i.oratio vel ſanctitas(allexit) id ē
attraxit(hūc).ſ.chriſtum(et ſapor).i.diſcretio tua (ꝛ puritas) id eſt caſti
tas.ſic(vt tu nata de ramis regū) q2 erat filia regis hungarie (ſis voca
taiuſte et vereſaturitas dei) ita interpretat̄ elyſabeth. Sunt etiam alie
interꝑtationes q̄ videri poterunt in paſſionali. Unde (aſtra matutina)
id eſt ꝑmitiui ſancti(gaudēt ꝗ ſidus celi).i.chriſtus(illuſtratur ortu no
ui ſideris) ſcilȝ beate elyſabeth(in veſpertina hora) .i.in hoc vltimo tpe
mūdi (in quo).ſ.ſidere (lignū noui federis) id eſt pacis ꝛ amoris(deſig
nat̄ terre) id eſt mūdo. Iterū alloquitur autor btām elyſabeth) manē
do in eadē tranſlatione ſine ꝯpatione. tu elyſabeth es (vere ꝑclarꝫ ſidus
valde ſplendidū(qđ differt) id eſt diſtat (parū a ſole) id eſt a claritare ſo
lis.et eſt(lucidius luna) id eſt radio lunari Iſtud ꝓbat verſus ſequens
quia (ꝗ tu ſis amicta) .i.veſtita (ſole) .i. gratia celi (probat radius tue
lucis) miraculoſe ope-
ratōis.in (carne) .i. cor-
pore tuo (relicta hic) in
mundo. q2 adhuc quoti-
die ſigna et miracula in
loco vbi quieſcit fiunt.

O q̄ȝ dignis fulges ſignis. vaſa ra-
pis a malignis poſſeſſa demonijs.
Lepre mūdas labe tactos. claudos
ponis et attractos in pedum officijs
Quod negatū eſt nature. tu v̄tutū agis
iure ꝛ potes ex gratia Uita functos
tu reducis: cecis reddis membra lu-
cis et membroꝝ ſpacia.

¶ Tunc ibi (O q̄ȝ dig-
nis) Hec eſt ſecunda ps
in qua ſigna plura ꝛ mi-
racula ꝯmemorant̄. Cū
admiratōe loquit̄ autor
dicens (O q̄ȝ dignis ſig-
nis) .i.egregijs miracu-
lis tu elyſabeth(fulges)
id ē clara es. q2 tu. rapies
.i.eripis(vaſa).i.corpora ſiue hōies(poſſeſſa).i.obſeſſa (a malignis de-
monijs).i.malis ſpiritibus.et(mundas) i.ſanas(tactos) .i.maculatos.
(labe).i.macula(lepre) illi⁹ infirmitatis.ꝛ (ponis).i.reſtituis(claudos)
.i.claudicantes(ꝛ attractos).i.periclitatos(in officijs pedum) ita vt re-
cte ambulent.ꝛ ſequit̄ (tu agis iure) .i.potentia(virtutū).i.bonoꝝ tuo
rū.id(qđ negatū eſt nature).i.naturali opationi. ſicut ſunt illa que pre-
dicta ſtꝫ ꝛ adhuc ſequent̄. Neqȝ hec ſatis fuit.ſed(et potes ex gratia) ti-
bi a deo ꝯceſſa.non em̄ oēs boni ꝛ virtuoſi hōies operant̄ miracula.ſed
quib⁹ a deo ꝯceſſa eſt talis gratia. Etiā(tu reducis).i.reſuſcitas(func-
tos vita).i.defunctos.ſimplex ponit̄ pro ꝯpoſito. Fungi em̄ eſt officiuȝ
munuſqȝ agere. et ſic dicit̄ fungor vita.i.viuo.ſed defungi vita eſt offi-

cio vite ꝑ fungi, ⁊ mori. Et tu reddis. i. reſtituis (cecis membra lucis) id eſt organa (et ſpacia membꝛoꝝ). i. loca. Iſtud eſt qđ legitur de quadam muliere que habuit faciē omnino planaꝫ. ita ꝙ nō extabāt loca neqꝫ organa viſus in illa. huic beata eliſabeth ſuis orōnibꝰ et meritis miraculoſe formauit loca ⁊ organa vidēdi. ita ꝙ facta fuit ꝑfecta vidēs. De alijs ſignis prenarratis videatur hyſtoria.

Eya mater nos agnoſce. libro vite
te nos depoſce cuꝫ electis miſeri Ut
ↄſortes tue ſortis. ⁊ a penis dire mor
tis eruamur inferi.

¶ Nunc ibi. (O ya mater) In hac vltima parte fit oratio. Et dicit ſic O (mater) ſcꝫ eliſabeth (agnoſce) id eſt reſpice (nos). ſupple peccatores et (depoſce) id eſt impetra (nos inſeri) id eſt inſcribi (libro vite) ſcꝫ celeſtis (vna cum electis) id eſt ſanctis et predeſtinatis. ita (vt ↄſortes) id eſt cōſocij ſiue cōparticipes (tue ſortis) id eſt tue beatitudinis (eruamur) id eſt liberemur (et) id ē etiam (a penis dire mortis id eſt damnationis (inferi) id eſt inferni Amen.

Agone triūphali militum regis
ſummi dies iſte celebris eſt po
pulis chriſto regi credulis. Hi qui lec
tamentum reſpuerant mundanorū.
Et crucem tunc turpem quotidie ba
iularunt. Hos nullius feritas a chri
ſto ſeparat. Quin ad eum morti
bus millenis properent Non carcer
vllus aut cathena molliunt fortia in
chriſto pectora Sed nec ferarū mor
ſus diri martyrium ſolidum excauāt
animum. Non imminens capiti gla
dius territat. Fortiſſimos milites
optimi dñi. Nunc manu dei comple
ri perſequentiuꝫ inſultant furoribus
quondam crudelibus Et plebi criſti
ſolamen ſuppeditant in cunctis labo
ribus lubrici ſeculi.

(Agone triūphali.) Sequētia iſta cōmunis ē pluribus martyribus. et in die pluriū martyrum decantari ſolet in pluribus locis. Diuiditur autem iſta ſequentia in duas partes. In prima dicit autor quomodo iſte dies plurium martiruꝫ ſit celebris populis chriſtianis merito triumphalis agonis martyrum corundem. quos nulle mine nec vlla tormēta. quorū modos diuerſos enumerat) potuerūt a charitate chriſti eiuſqꝫ fide quouiſmodo ſeparare ⁊c. In ſecunda parte orationem facit ad ipſos martyres. ibi (Uos xpi ⁊c.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

Sequentie de

Sciendum ꝙ martyr grece dicitur teſtis latine. martyres eñ teſtes ſꝫ
ꝙ chriſtus paſſus eſt pro nobis oĩbus. et ipſi pro criſto. mortē xp̄i ꝑ hoc
teſtificantes ⁊ fidem chriſtianam approbantes. Martyrium ergo teſti-
monium dicetur non paſſio licet ita a multis vſurpatur. ſed verum eſt
ꝙ illud teſtimoninum ſuper paſſione deponitur. ⁊ inde ex ꝯſequenti et
improprie tolerari poteſt. quantū ad id cui nomen imponit. Vñ etiam
alij ſancti puta v̄gines et cōfeſſores teſtimoniū ꝑhibuerunt ſuis operi-
bus de chriſto quem imitati ſunt in vita ſed paſſi pro ipſo et carnificati
excellentius. quare per antonomaſiam nomen martyrium ſibi vendi-
cauerūt. De quib⁹ eſt preſens ſequentia que ſic exponitur (Iſte dies
eſt celebris). i. feſtiuus (populis credulis chriſto regi) i. chriſtianis circū-
locutio eſt (triumphali agone) id eſt victorioſa pugna. militū ſummi re-
gis) ſcꝫ martyrum chriſti. hoc eſt dies preſens celebrabitur a chriſti fide-
lib⁹ ratione triumphalis pugne quā habuerūt martyres ſancti pro chri-
ſto quoꝝ cōmemoratio hodie ſeruatur. Et dicit autor ꝯſequenter quid
fecerūt ꝓ chriſto. Unde (hi reſpuerunt) id eſt ꝯtempſerūt (delectamen-
tum) id eſt delectationem (mundanoꝝ) id eſt rerum mundanaruꝫ. ita
ꝙ circa illas nullam poſuerunt delectationē et affectum ꝓpter chriſtuꝫ
(et baiularūt quotidie) id eſt portauerunt (crucem) ſcꝫ domini (tur-
pem tunc) id eſt ignominioſam. videlicet chriſtū dñm confitendo et ob
id multa patiendo ab emulis crucis et fidei. quia (nulla feritas) id ē cru-
delitas (ſeparat hos) ſcꝫ milites (a chriſto quin) id ē vt non (propeper-
rent) id eſt feſtinent (ad eum). i. xp̄m (mille mortibus) i. modis ſiue ge-
nerib⁹ mortis (non vllus carcer) id eſt captiuitas (aut cathena). i. vin-
culū (molliūt). i. mollia faciunt (fortia pectora). i. ꝯſtantia et firmia cor-
da ſiue animos iſtoꝝ militum (in chriſto) id eſt in fide chriſti. Carcer
in ſingulari eſt locus in quo ſeruantur noxij dictu a coercendo. i. ne exe-
ant quaſi coarcer. Sed carceres in plurali dicūtur vnde erūpūt equi ad
curſum ꝓ brauio. ſepiſſime vnū ꝓ alio ponit̄. (Sed nec diri morſus fe-
rarum) indomitoꝝ ⁊ ferociū aialiū (excauant). i. eunuciunt ⁊ eneruant
(ſolidū animū). i. ꝯſtantem (martyrū) Etiā (gladius immanēs) appro-
pinquans ⁊ impendens (capiti) i. caput (non territat). i. terrefacit (for-
tiſſimos milites). i. ſatellites (optimi domini) ſcilꝫ ducis ⁊ principis ſui
iheſu chriſti. quaſi diceret autor. iſta omnia non curauerunt neqꝫ reputa-
uerunt martyres ſancti ꝓpter chriſtum. Quare ſubdit. quid ꝓ iſtis ho-
die receperūt mercedis et poteſtatis in regno celoꝝ apud deū. qr (com-
plexi) id eſt muniti ſiue protecti (manu dei). ſ. virtute et poteſtate (in-
ſultant furorib⁹) id eſt derident per cauillationē (crudelibus quondam
ꝑſequentē) ip̄os. ita btūs Laurentius inſultabat miniſtrantib⁹ carbo-
nes ⁊c̄. (Et ſuppeditant). i. in auxiliū dant (plebi chriſti ſolamen). i. ſo-
ciū ⁊ releuamen (in cūctis laborib⁹). i. dolorib⁹ ⁊ miſerijs (lubrici ſeculi)
id eſt cadentis ⁊ nō in eodē ſtatu ꝑmanentis. Lubricū dr̄ ꝙ cadit dū te-
net̄ ſicut anguis vel anguilla. Suppeditare nō a pedib⁹ venit quaſi eēt
ꝯculcare. ſe a ſuppetijs. id eſt auxilio. mutādo t in d. quaſi eſſet ſubpetita-
re. ſed nūc ſuppeditare dr̄. eo modo quo dicimus ecōtra tytides ꝓ tydi-
des. et ſic ſuppeditare eſt idem ꝙ auxilium preſtare.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

¶ Tunc ibi. Vos xp̄i martyres. Hec eſt ſecunda pars in qua fit oro hoc mō. O (vos martires xp̄i curate). i. velitis (cōmēdare). i. ꝯmittere vel meli⁹. i. gratiores facere (iugiter). i. ſp (iuſto iudici). i. xpo (nos) homines (Nos) dico (fragiles valde). i. imbecilles ⁊ faciles in peccatum. ⁊ hoc (ſinceris pcib⁹). i. interceſſionib⁹ veſtris. q̄tinus idez iudex nobis benignus ſit. cōſiderata nature humane fragilitate et naturali ad mala ꝓnitate. Differenter dicim⁹. Cōmendo te regi. i. cōmitto. et Commendo te apud regem. i. laudo. Vnde dicunt̄ littere conmendaticie. que pro aliquo ſcribuntur in meritorum ſuorū declarationem et perſone recōmendationem.

Vos xp̄i martyres Nos valde fragiles Precib⁹ nos iuſto iudici ſinceris iugiter cōmendare curate

Maieſtati ſacroſctē militās cū triūphāte iubilet eccleſia Sic verſet laus in ore. ne fraudet̄ cor ſapore. quo deguſtet dulcia. Nouā parit v̄go ꝓlem nouū mōſtrat ſtella ſolem. currūt ad p̄ſepia Reges magi ⁊ nō vagi. ſꝫ ꝓſagi gaudēt agi ſtelle luce p̄uia. Triū regū trinū mun⁹. xp̄us hō de⁹ vn⁹. trin⁹ ſubſiſtētia. De⁹ trin⁹ in pſonis adorat̄ trib⁹ donis vnus in eſſentia Mirrham ferunt thus et aurum. plus penſantes q̄ theſauruꝫ typum ſub quo veritas. Tria dona tres figure. rex in auro. de⁹ thure. in mirrha mortalitas: Thuris odor deitatem. auri ſplendor dignitateꝫ regalis potentie. Mirrha caro verbo nupta. per quod manet incorrupta caro carens carie.

Maieſtati ſacroſancte In trāſlatione triū reguꝫ canitur p̄ns ſequentia. et habet tres ptes. Prima recitat qūo tres reges venerunt et honorauerunt xp̄m natum trib⁹ munerib⁹. ſ. auro thure ⁊ mirrha. ponēdo ſignificationes miſticas eorundem trium muneꝝ Scd̄a ponit modos triplicis trāſlationis triū regum. ibi Ab helena. Tercia facit orationem ad xp̄um. ibi. Tu nos ab hac xp̄e valle. Prima ps hoc dicit. (militans eccleſia). i. cōgregatio fideliū militantiū adhuc in hoc mundo vna (cum triūphāte). i. cum eccl'a victoriā habēte hoc eſt cū ꝯgregatiōe fideliū exiſtentiuꝫ in patria (iubilet). i. leticiam mentis exerceat (ſacroſancte maieſtati). i. diui-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

ne Sacroſcm̄ ꝓprie dr̄.quod ſacro aliquo mediante inſtitutū et ſancitū eſt.videlicet iuramento interpoſito.vel aliquo ſili. Ita maieſtas diui‑ na dr̄ ſacroſancta qr mediāte relegiōe deo exhiberi debita. ſancta et ho‑ norati ac coli inſtituta. Proſequit̄ autor ſpeciali9 q̄lis erat iſte iubil9 di cens(laus ꝟſetur ſic in ore).i.ꝑ os noſtrū (ne cor fraudet̄ ſapore quo de guſtet dulcia (hoc ē. ita laus ꝑ os noſtrū fiat vt cordis nr̄i intētio illi cō‑ cordet.et dulcedinē exin de ſentiat ſpiritualē. Ex iſtis exordijs venit ad materiā intentā. ſcʒ(vir‑ go) maria (parit nouaʒ ꝓlē).ſ.xp̄m ihm̄.et (ſtel‑ la mōſtrat nouū ſolem) ſcʒ eundē xp̄m eſſe natuʒ mō qui dr̄ ſol. Et ergo (reges magi).i. ſapien‑ tes ⁊ aſtronomi(⁊ nō va gi) nullo ſcʒ ducēte)cur runt ad p̄ſepia) vbi xp̄s puer iacebat (ſed p̄ſagi) .i.p̄uidentes ⁊ p̄auiſati ꝑ prophetiam balaam pro phete gentilis (gaudent agi).i.duci(preuia luce) p̄cedente co⁊(ſtelle)que tūc primū illis apparue‑ rat. Qui vt inuenerunt puerū.obtulerunt ei tria munera.aurum thus et mirram.ſub ſignificatōe vt ſeqtur. Textus clar9 eſt demptis(typū).i.figurā (ſub quo veritas) eſt ⁊ latet(caro).i.huma nitas(nupta).i.vnita (ꝟbo).i.filio dei ⁊c.(carie).i.putredine et immū‑ dicia cuiuſcunqʒ peccati. Nunc ibi. Ab helena. Modū terne trāſla‑ tionis corporū beato⁊ regum ponit hec ſecūda ꝑs. qr primo beata hele‑ na inuentrix ſancte crucis fecit beata corpora regum ꝯgregari et ad cō‑ ſtantinopolim deferri. vbi fuerūt cū maximo honore vſqʒ ad tꝑa Ma‑ nuelis impatoris. Qui miſit legatū quendā nōie Euſtorgiū viruʒ pru‑ dentē ⁊ religioſum ad mediolanū. Euſtorgius iſte a mediolanēſib9 in ep̄m electus eſt. Vn̄ ꝯſtātinopolim Euſtrogius reuerſus.iſta impatori retulit et grās egit.petens vt de ſacris ſuis aliquos ſecū ſibi deferre lice‑ ret. Qui impator ānuit.⁊ ita Euſtorgius beata corpora ſecū ad medio lanū detulit.vbi fuer̄t vſqʒ ad annū dn̄i.M.lxiiij.q̊ tꝑe fredericus impa tor ſubiugauit ſibi mediolanēſes. ciuitatēqʒ eo⁊ hoſtili manu occupa‑

Ab helena crux inuenta.hec eadem poſt intenta ꝯgregandis regib9. Re‑ ges olim peregrini ornant vrbem cō‑ ſtantini.allatis corporib9. Tandē in de ſunt tranſlati. commēdati ciuitati cui nomen ambroſia. Ter inuentos ter tranſlatos dei nutu ſibi daros co lit hos colonia. Dtus dedit occiden ti.ꝙ tres reges ter inuenti excolūt co loniam Nunqʒ locum mutaturi. nec vt olim reuerſuri ſunt ꝑ viam aliam. Colunt reges ꝓpter regem. ſummi regis ſeruant legem coloni colonie. Nos in fide ſumus riui.hij ſunt fon‑ tes primitiui gentium primitie

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

uit. A quo Reynoldus colonięſis archiepſ (qui etiā in eadē expeditōe fuit) petijt et obtinuit ſibi dari tres reges. quo idem Raynoldus exultans ⁊ letus ꝑ honeſtas pſonas coloniā trāſmiſit. vbi cū honore tota ciuitas clerus et ppl's obuiam venit. reuerenter ſuſcepit. ⁊ in eccleſia beati petri honorifice collocauit. Iſta eſt materia huiꝰ ſcde ptis. Cōſtructio eſt ſatis plana. Uocabula difficiliora ſunt hec

Tu nos ab hac chriſte valle duc ad vitam vero calle per horum ſuffragia Ubi patris vbi tui amoris ſacri frui mereamur gloria.

Maieſtati ſacroſancte militans cum triumphante iubilet eccleſia. De triūpho thebeoꝝ ⁊ ſalute peccatoꝝ per horum ſuffragia. Hij ſunt viri teſtamenti qui ruinam detrimēti reparāt angelici. Uiri fortes veri dauid. quibꝰ hoſtes expugnauit. carnē mundū demonē: Ciues domus pharaonis ciuitatem viſionis viſitant et preſulem. A quo ſacri cathecismi ſacramentis et baptiſmi imbuunť gratia rhome fide confirmati caſtra mouent comitati rhomanoꝝ aquilas.

(intēta) .i. occupata (vrbem ꝯſtantini) .i. ꝯſtantinopolim (ambroſia. mediolanū (nutu) .i. diſpoſitione ⁊ voluntate (Ortus) .i. terra orientis. q̇a ab oriente venerunt magi (excolūt) .i. ornant vel habitant (mutaturi) vt pie creditur (coloni) .i. incole vel ciues (riui) q̇ decurrunt in diuerſa ex fōte ꝑncipali (gentiū ꝑmitie) .i. ꝑmi fructus. quia iſti reges ꝑmi ex oibꝰ gentibꝰ ad fidem venerunt. Urbs cōiter et ꝑ anthonomaſiā rhomā deſigt vel etiā ꝯſtantinopolim vbi impator grecoꝝ reſidere ſolet. De paucis aliis ita dr. niſi improprie.
¶ Tunc ibi. Tu nos ꝑrōnem facit in hac tercia ⁊ vltima ꝑte hoc mō O (tu criſte duc nos ab hac valle) miſerie et lachrymaꝝ (ad vitam) celeſtem (vero calle) .i. vera et erecta via (ꝑ ſuffragia hoꝝ) triū regū (Ubi) nos (mereamur frui glīa patris) tui (vbi) mereamur frui gloria (tui) ſcz xpi (et ſacri amoris) .i. ſpūſſancti. Ibi pulchre bis dr. et eſt color qui dr Repetitio.

Maieſtati. Iſta ſeq̄ntia canit de ſcō Gereone et ſuis ꝯmilitonibꝰ Et diuidit in tres. Prima ponit materiā huiꝰ ſeq̄ntie. videlz de ꝯuerſiōe eoꝝ ad fidē. Scda dt q̄uo paſſi ſunt ꝓ fide xpi adijciendo miſticā ꝑcatonem talis oblatōis. Tercia facit petitiōez ad xp̄m ſcda ibi. Uiſis ꝓphanis. tercia ibi Ieſu bone. Pro intellectu huiꝰ ſeq̄ntie ſciendū q̄ iſti thebei venerūt de thebis in egypto. q2 a thebis in grecia thebani dicunť. Dicit q̄z thebe eo. vel thebeaꝝ. De prima dt Iuuenalis

Atqꝫ vetus thebe centū iacet obruta portis. Uiri hui⁹ loci dicunt̄ eſſe magni corporib⁹. ingenio callidi. ⁊ ad bellum valentes Quib⁹ iacobus frater dn̄i v̄bū ſalutis p̄dicauit. ⁊ fidē xp̄i edocuit. Iſti thebei q̄r bellicis armis apti erant. ⁊ ad hoc electi viri ad mandatū imꝑatoris demandati rhomā miſſi ſunt vt imꝑatorē ꝯtra rebelles rhomano imperio iuuarēt nō vt ꝯtra militarent. volentes reddere q̄ ſunt ceſaris ceſari. ⁊ q̄ dei deo. Et ſic aſſociati exercitui maximo (quē maximianus collega dyocleſiani imꝑatoris ꝯtra gallias cōgregauit) tranſierūt alpes vna cū alijs. Et ibi fecit maximianus mandatū q̄ oēs (q̄ cū deo erāt) dijs ſacrificarent Iſti v̄o thebei ꝓceſſerūt non aduertentes mandatū imꝑatoris in ea ꝑte. ⁊ ſic ꝑſequuti ſt̄ ſatellites imꝑatoris. et diuiſim vt repꝛebant̄ ꝓ xp̄o interfecti ſt̄. ſicut hic in l̄ra ex ordine dicit̄. Prim⁹ v̄ſus expoſitus eſt in ſeq̄ntia p̄cedenti (De triūpho). i. victoria (thebeoꝝ) martyrū ſcꝫ ſancti gereōis ⁊ ſocioꝝ ſuoꝝ ⁊ ſalute peccatoꝝ ꝑ ſuffragia hoꝝ). i. per interceſſiones ⁊ auxilio (viri teſtamēti) quia ſanguine xp̄i aſperſi. ſicut in veteri teſtamēto. aſperſi ſanguine hedi dicebant̄ viri teſtamēti. vel. i. p̄deſtinati ⁊ coheredes (qui reparāt). i. reſtituūt vel implent (ruinā). i. caſum vel deiectionē (angelici detrimēti). i. deffect⁹ angeloꝝ. q̄ ꝓpter peccatū ſupbie cū lucifero de celo eiecti ſunt. In quoꝝ angeloꝝ locū implendū aſſumunt̄ homines boni ⁊ v̄tuoſi. quales iſti thebei eſſe meruerunt. q̄r (fortes viri. milites erāt (veri dauid) xp̄i. cū (quib⁹) viris idem dauid (expugnauit). i. pugna ꝯuicit (hoſtes). i. (carnem mūdū ⁊ demonē) Iſta dicta ſunt in recōmendationē thebeoꝝ. Deinceps incipit tangere ordinē paſſagij et expeditōis quā fecerūt. Nā dicti thebei (ciues dom⁹ pharaonis). i. egypti vbi pharao regnauit (viſitauit ciuitatem viſiōis). i. ih'r'l'm que interꝑtatur viſio pacis (⁊ preſulē) iheroſolimitanū (A quo) preſule dicti thebei (imbuunt̄). i. inſtituunt̄ in (ſacramētis ſacri cathecíſmi). i. informant̄ in fidei ſacramentis (⁊ gr̄a baptiſmi) qm̄ ab eodē p̄ſule etiam baptiſmū receperūt Sꝫ (ꝯfirmati) in fide rhome). i. in vrbe ꝑ ſanctos patres quos ibidē inuenerūt. quēadmodum hyſtoria clarius dicit

Dijs prophanis immolari iubet ceſar et vocari thebeorū agmina. Sed thebei viri dei. que ſunt dei reddunt ei. ceſari que ceſaris Bis viritim decimati ſumme libant maieſtati decimaꝝ decimā. Demū cūctis imolatis in odorēꝫ ſuauitatis differunt̄ aliqui

(mouent caſtra). i. ſtationes militūꝫ mutant. hoc eſt recedunt ab vrbe (comitati). i. ſeq̄ntes (aquilas rhomanoꝝ). i. ſigna vel vexilla imparatoris rhomanoꝝ cui aquila ꝓ ſigno eſt. Ipſi em̄ aſſociati erant maximiano imꝑatori. vt ſup̄ dicebat̄ Tunc ibi Dijs prophanis. Hec eſt ſecunda pars hui⁹ ſequentie in qua autoꝛ ponit occaſionem et modum paſſionis thebeorū martyrū. Et poſtea applicat ad miſticam ſignificationem veteris teſtamenti ibi. Holocauſtūꝫ partiale

Qui in partes diſtributi. diſtributi ſunt ſaluti pluriū fideliū. In verona agrippina ⁊ in troia. loca trina ꝯſecrant martirio. Holocauſtū partiale nulla tamen ſine ſale federis oblatio. Cum tricentis ⁊ bis nonis ſignat comes gereonis abꝛahe victoriā. Bis quindenis et ter centū duplex victoꝛ teſtamentum ⁊ crucis miſterium Pius caſſius cū ſeptenis ſeptifoꝛmi dono plenis dona ſancti pneumatis.

Et eſt notandū. ꝙ dux tocius legionis thebeoꝝ fuit ſanct⁹ mauricius qui cū ſuis alpeo ꝑtergreſſus manebat circa locū q̄ dꝛ agaunū iuxta rhodanum fluuiū. vt ipe expectauit mandatuꝫ dn̄i imꝑatoꝛis. cui quia ipſe obedire noluit. bis decimus de ſuis interfect⁹. et vltimo oēs qui ſuꝑ fuerāt circūdati ſunt ꝑ exercitū imꝑatoꝛis. ⁊ ſic inſimul occiſi ſunt Sꝫ btūs Gercon ⁊ alij ꝓceſſerant ⁊ diuiſim reperti diuiſim interfecti ſunt. vt hic dꝛ Intellectus huius ſcd̄e partis eſt talis (ceſar) maximianus (iubet immolari) id eſt ſacrificiuꝫ fieri (ꝓphanis dijs) id ē non ſctis. irreligioſis nō celi dignis Prophanuꝫ dicitur quaſi ꝓcul a phane ⁊ religione. Et ſic loc⁹ non religioſus ꝓphanus dꝛ (Et) ceſar iubet (agmina). i. copias (thebeorū) in finē ꝙ etiā ſacrificarent Agmen dꝛ exercitus incedens ⁊ ambulās in expeditione Sed iuxta verbū euangelij Luce .xx. (Thebei viri dei) qꝛ xpiani (que ſunt dei reddunt ei. ⁊) reddūt (ceſari que ceſaris) ſtꝫ qꝛ fidē xpi nullatenus deferere noluerūt. ⁊ nihilominꝰ ceſari in his que reipublice eſſent obedire atqꝫ ſeruire patiſſimi fuerūt. Et ergo ad mandatum ceſaris (decimati bis virātim). i. de viro ad virum. qꝛ decimus eoꝝ ſemel et iterum occidebat̄ ad terroꝛem alioꝝ. q̄tinus ita ad abnegationē fidei ⁊ ad deoꝝ ſacrificia ducerent̄ (libant). i. offerunt vel ſacrificant (ſumme maieſtati). i. diuine (decimā decimaꝝ) qꝛ bis decimū ex eis (demū). i. tādē (cūctis) qui ibidem ſil̄ inueniebāt. in agonno videlicet ꝓpe rhodanū (immolatis ⁊c. aliqui differunt̄). ſ. qui cū beato mauricio nō inueniebāt̄ur. ſed ꝓceſſerant ſicut gereon ⁊ alij (Qui diſtributi). i. diuiſi (in ꝑtes). i. in dicimas (diſtributi ſtꝫ ſaluti). i. in ſalutē (pluriū fideliū) in locis ſequentib⁹ manentiū. Et (ꝯſecrant trina loca) videlꝫ (in verona) bonna vbi caſſius ⁊ ⁊c. (agrippina) colonia. vbi gereoꝛ cū ſuis (⁊ in troia) ſanctꝫ vbi victoꝛ cū ſuis paſſi reqeſcūt Sic hodie loca appellant̄ (martirio. ſui ſanguinis effuſiōe. Et ſic fuit (ꝑtiale holocauſtū) qꝛ ꝑ tres ꝑtes (tn̄ nulla oblatio federis. i. recōciliationis ſiue placatōis dei (ſine ſale). i. ſine miſterio. qꝛ (comes gereonis). i. comitatiua ſcꝫ (cū tricentis ⁊ bis nonis. i. decem ⁊ octo. ſignat victoꝛiā abꝛahe) que habet̄ Geneſis. xiiij. qꝛ vt ibi dꝛ Abꝛahā audiens loth fratrē ſuū captiuatū. numerauit expeditos vernaculos ſuos tricētos decē ⁊ octo. ⁊ cū illis ꝑſequut⁹ eſt eos q̄ captiuarunt

loth.et liberauit eũ cũ vxore ⁊ cũ ſubſtantia ſua.atq3 reduxit. Et (victor
cũ bis q̇ndenis.i.triginta ſignat (duplex teſtamentuʒ) referendo bis ad
duplex(⁊) cũ (ter centum) ſignat (miſteriũ crucis) q2 ſancta crux tres
angulos ſiue cornua habuit.pu ſq̄3 tytulus triũphalis ſupadderet. Sed
(pius caſſius cũ ſeptenis).i.ſeptem alijs filijs ꝯſtantie viris (plenis ſepti
formi dono) id ē gratia
ſpũſſancti.ſignat ſeptem
(dona ſcti pneumatis)
.i.ſpũſſancti. Iſta dona
nõiant̃ in ſeq̃ntia. Bene
dictio in verſu Spũs ti-
moris ⁊c. ¶ Tunc ibi
Ihesu bone ⁊c.
In hac tercia pte peti-
tio fit hoc mõ. O (bone
ihesu. cuius dona) ſunt
(noſtra bona) q2 omne
bonũ a deo eſt (q̇) ihesus
(es corona).i.premium
tuoꝝ militũ).i.martyrũ
tu.ſumme bone loca noſ
in potiorib⁹).i.meliorib⁹
(bonis) regni celeſtis. et
hoc dico (hac legione)
ſc3 thebeoꝝ martyrũ.ex-
iſtente (patrona) aduo
cata ⁊ adiutrice noſtra.
Quid ſit legio patet in
hoc vſu. Legio ſex mille
ſex centum.ſexagies ſex.
(vbi patris ⁊c.) vt in ſe-
quentia precedenti.

Tu beatus Ad vin-
cula petri pertinet
preſens ſequentia Et di
uiditur in tres ptes In
pma. au. multipl'r recõ
mendat beatum petruʒ
de diuerſis meritis p̃ro-
gatiuis et gratijs a deo
ſibi ꝯceſſis. In ſcõa reci-
tat miracula p euʒ facta
ſubdẽs finaliter petitio-
nem ad ipm ibi. Sicco
pede. Quam inſtitutõis pñtis feſtiuitatis tanguut in pte lcões hodier-
ne in matutinis.⁊ plenius in rõnali diuinoꝝ poterit videri. Pro intellec
tu ſciendũ.ꝙ btũs petrus habuit tria nõia ſibi a dño impoſita. Primo

Ihesu bone. cuius dona noſtra bo-
na.qui corona es tuoꝝ militum Hac
patrona legione nos in bonis ſumme
bone loca potioribus. Ubi patris
vbi tui ⁊ amoris ſacri frui mereamur
gloria.

Tu beatus es bariona.cui aſpi-
rat ſua dona quaſi nato ſpirit⁹.
Quod caro ſanguiſq3 neſcit per pa-
trem tibi pateſcit reuelatũ deſup Ti-
bi claues dono dedit.quib⁹ porta celi
cedit.p̃ualeſq3 inferis Poteſtate for
midanda hic ligas.q̃ ſunt liganda tu
ta ſunt q̃ ſolueris. Te piſcãtẽ piſcato
ris ad capture melioris vſũ traxit grã
Cuncta linquis ſpreta tpalis mundi
meta vt indigens vt om̃ia Apl'is prin
ciparis.dñoq3 ſociaris in tributi p̃cio
Trãſformati tu meſſie moyſiq3 helie
frueris colloquio. Sicco pede calcas
mare.malchum truncas. fles amare.
dum pungit negatio Sic deiectum

vocatus eſt ſymon bariona. vt ibi. Tu es ſymon bariona Scđo cephas qđ interpretat̄ petrus. vt ibi. Tu vocaberis cephas Tercio petrus. vt ibi Tu es petrus ⁊c. Habuit em̄ triplex cognomen. ſ. ſymon iohanna. ſymon iohannis. ⁊ ſymon bariona De quib⁹ latius in paſſionali Sic exponit̄ O (bariona). i. fili columbe. qꝛ ipē habuit pulchritudinē mox dona ꝟtutum. et abundantiā lachrimar̄. Colūba em̄ ꝓ cantu gemitū hȝ vn̄ petrus qn̄ dn̄m negauit egreſſus foras fleuit amare. De donis ꝟtutum ſeq̄tur (cui ſpūs) ſctūs (aſpirat). i. infundit (ſua dona). i. gratias. (quaſi nato). i. filio Tres ꝟſus ſeq̄ntes ſumpti ſunt ex euāgelio Uenit iheſus in ꝑtes ceſarie. Math. xvi. ibi. videat̄ hiſtoria. Tunc ibi. Te piſcantem. cum ꝟſu ſequēti. materia eſt de euangelio Johis ꝑmo. ⁊ de euāgelio. Ambulās iheſus Math. iiij. et de euangelio Cuȝ turbe irruerent Luce. v. Et in fine. ibi (indigēs vt oīa) de euangelio. Ecce nos reliq̄m⁹ omnia. Math. xix. De transformatione ꝯn̄r tāgitur. ⁊ habetur in euangelio. Aſſumpſit iheſus Mathei. xvij. Meta. id ē terminus. Tūc btūs petrus metam ħuit mūdo tpali impoſuit qn̄ oīa reliquit ⁊ ſequutus eſt dominum iheſum chriſtuȝ Tunc ibi. Sicco pede. ¶ Hec eſt ſcđa ꝑs. in qua autor enumerat cōplura geſta ⁊ miracula beati petri. ſic dicens. tu (calcas). i. tranſis (mare ſicco pede) vt ptȝ Joħ. xxi. (trūcas malcū) ſeruum pontificis abſcindēdo ei auriculaȝ. Alia patēt in euāgelijs vſq3 ibi. Claudus ſalit. qꝛ deinceps vſq3 ibi. Funus ſurgit ptȝ ex actib⁹ apłor̄. Et deinde narrat hyſtoriā de ſymone mago Itē (defraudantes ꝯiuges) ſcȝ ananiam et ſephiram vxorem eius. qui de precio agri venditi quod in commune obtuliſſent partem ſibi retinuerunt defraudantes beatū petrum. Reliqua ſunt clara.

patientis. et erectum reſurgētis reintegrat viſio Ter ꝯfeſſus ter negatum gregem paſcis ter donatum. viam paras gentibus Claudus ſalit. ⁊ thabita morte ſurgens calet vita. fide. verbo. precibus Infirmis vmbra mederis. defraudātes grauiſeris ꝯiunges ſupplicio. Viclis abis tu laxatis. portis exis reſeratis. duce fretus preuio Cecus videt. mut⁹ fatur. languor fugit. duplex datur ſalus ethiopie. Funus ſurgit. magus cadit. conſecrator rhomā vadit crucis et victorie. Illū ſequens pendens cruce ſcandis celū quo te duce nobis def additus. Ianitor ingreſſum pāde. quo nos lucis non mutande foueat intuitus.

Et ſic finiuntur ſequentie de nouo addite. Delf Impreſſum.

per Christianum Snellaert
circa 1496.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 75